

En büyük sır

Süleyman Sargın 2009.04.24

İnsan, ihtiyaçları sınırsız ama bunları elde edecek imkânı ve gücü olabildiğince kısıtlı bir varlık. Ebedler için yaratıldığından bitmek tükenmek bilmeyen emelleri var. Buna karşın sermayesi bir o kadar da az.

Dua, bu acz ve fakr halinin ilanıdır aslında. Kendinin farkında olmanın itirafıdır. Kulun, Sonsuz Kudret karşısındaki zayıflığını ve imkânlarının azlığını kabullenmesidir. Dua kul ile Allah arasındaki en büyük sır ve en mahrem ilişkidir. Dua bir iç çekiştir; yürekten yakarıştır. Sineden kopup gelen bir "âh"tır. Çocuğun ağlamasıdır dua, anne sütüne duyduğu ihtiyacın ızdırar haline dönüşmesidir. Tohumun çatlaması, tomurcukların patlamasıdır. Günebakan çiçeklerinin güneşe dönmeleridir. Dua bahardır, yazdır, kıştır. Yağmurdur, yağmursuzluktur. Kardır, tipidir, borandır, fırtınadır. Güneşin tutulması, ayın gizlenmesidir. Dua, öne eğilen baş, gözden akan yaşdır. Mutluluktur, hüzündür, sevinçtir, kederdir. En büyük Dost'la halleşmek, halvet olmaktır dua. Bazen gözlerini semaya dikip içinin yangınını bakışlarla haykırmaktır. Gecenin karanlığında seccadenin üzerinde öylece kalakalmaktır.

"Yüceler Yücesi"ne aidiyet en büyük şereftir. Dua bu şerefin ilanı ve O'nun kudretine itimadın adıdır. O'ndan başka güç ve kuvvet kabul etmemektir. O'nun dışında kimseye boyun eğmemek, kimseden meded beklememektir. "Baş eğmeyiz edâniye dünya-yı dîn için" diyebilmektir. "Kullarım sana beni sorarlarsa bilsinler ki, ben onlara çok yakınım; bana dua ile yönelenin duasına cevap veririm." va'dine güvenmektir.

Duada esas olan içtenliktir. İhtiyacının farkında olan insan, bu ihtiyacın karşılanacağı tek merciin "Rahmeti Sonsuz" olduğuna inanarak ellerini açmalıdır. İhtiyacını koparıp alırcasına yakarmalı, kasıkları çatlatırcasına kıvrınmalıdır. Bunu yaparken de duanın en büyük sır olduğunu unutmamalıdır. Duanın safvetine rıyanın pisliğini bulaştırmamalı, "Başkalarının nazarlarından uzak, gönülden, sadece Rabb'ine yalvarır ve gizliden gizliye O'na dua ederler." İlahî tarifine uygun hareket etmelidir.

Başka her şeye kapanıp içini sadece O'na açan, halini sadece O'na şikâyet eden zamanla yüreğinde O'nun yakınlığını hisseder. O dergâhtan hiç eli boş dönmez. Kul efendisine arzuhalde bulunacaksa O'ndan başka her şeye kapanmalıdır. Aklıyla, duygularıyla ve bütün benliğiyle sadece O'na açılmalıdır. Sesini, sözünü, tavrını ve mimiklerini ona göre ayarlamalı, huzurun adabına riayete özen göstermelidir. Kime el açtığını, kiminle dertleştiğini bir an bile unutmamalıdır.

Gök ehlince elden ele dolaşan dua, sıkışmış, canı gırtlığına gelmiş, perişan ve muzdarip birinin hal duasıdır. Böyle biri Allah'a yönelip düşünürken, içini O'na dökerken ne deyip ne ettiğinin, nerede durup ne istediğinin farkındadır. "Nice üstü başı perişan, pejmürde görünümlü gariban vardır ki Allah adına yemin etseler Allah onları yeminlerinde yalancı çıkarmaz, istediklerini hemen verir." beyanı bunları anlatır. Böylelerinin duasıyla sema gözyaşlarını salar ve ağlamaya durur. Çevreyi tehdit eden hortumlar yol değiştirir, her şeyi alabora eden dalgalar dinler ve selamet ufku görünür. Kırılan faylar, sürpriz kararlara teslim olur ve faylardan boşalan gazlar atmosfer içinde eriyip gider.

Duanın kabul olacağına yürekten inanmak duada önemli bir esastır. Kabulünden şüphe edilen duada samimiyet noksanlığı vardır. Duada istediğimiz şeyin tam olarak gerçekleşmemesi duanın kabul edilmediği anlamına gelmez. Hastanın istediği ilacı değil de ona daha faydalı olacağına inandığı başka bir ilacı veren doktor, hastanın talebini fazlasıyla karşılamış demektir.

Dua Hakk'ın tükenmez hazinelerinin sırlı bir anahtarıdır. Fakir, yoksul ve kalbi kırıkların dayanak noktasıdır. İztırlarla kıvranıp inleyenlerin en emin sığınağıdır. Bu sığınağa adım atan, o sihirli anahtarı elde etmiş sayılır.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Cevşen'i elinizden bırakmayın

Süleyman Sargın 2009.05.01

Bedir Savaşı'nda yaşadıkları hezimet Mekke müşriklerinin gayz ve kinlerini iyice körüklemişti. Bu gayz ve kin sadece kaybedilen bir savaştan kaynaklanmıyordu.

Daha dün işkence edip yurtlarında yaşama fırsatı vermedikleri ve parya muamelesi yaptıkları insanlar her geçen gün daha da güçleniyor ve kendi varlıklarına tehdit oluşturacak bir noktaya geliyorlardı. Bu endişelere o zamanın Mekke'sindeki yaygaracı grupların çığırtkanlıkları da eklenince hava iyiden iyiye Müslümanların aleyhine dönüyordu. Bilhassa Bedir'de yakınları ölenler bunların başını çekiyor ve intikam naraları atıyorlardı. Ebu Süfyan da Mekke'nin en büyüğü olarak işaret fişeğini yakınca hemen savaş hazırlıkları başladı. Sadece Mekke'den değil, Müslümanların varlığından rahatsızlık duyan bütün çevrelerden hatta Medine'den bile katılımlarla üç bin kişilik bir ordu bütün hazırlıklarını tamamladıktan sonra Medine üzerine yürüdü.

Her konuda arkadaşlarının fikrini alan ve onlarla istişare eden Nebiler Sultanı, ashabını toplayıp yapılacakları kararlaştırdı. Medine dışına çıkılacak ve düşmanla orada karşılaşılacaktı. Savaş daha sonra adı hiç unutulmayacak olan Uhud Dağı'nın eteklerinde cereyan edecekti. Bu savaş mü'minin münafıktan ayrıldığı, vefalının vefasızdan, yiğidin korkak ve kalleşten ayırt edildiği bir er meydanıydı. Uhud, Nebi'ye gerçekten bağlı olanlarla yarı yolda bırakıp dönenlerin ayrıştığı, Nesibe'lerin bir tayfun gibi düşman saflarını yardığı anın adıdır. Bağrında Hz. Hamza, Mus'ab, İbn-i Cahş ve Enes b. Nadr gibi yetmişden fazla yiğidi barındıran Uhud için Efendimiz, "Uhud bir dağdır; biz onu severiz, o da bizi." diyecektir.

Allah Resûlü, o gün çift zırh giymişti. Bu, savaşın ne kadar çetin geçeceğini de bir işaretiydi. O, savaş meydanına doğru yürürken, gözlerini semaya dikti. Mevla'sından meded diledi. O esnada göklerin kapıları açıldı ve Cebrail (as) nurlarla kuşanmış bir vaziyette yanına geldi. Efendimiz'e: Allah sana selam söylüyor ve buyuruyor ki; bu zırhı çıkar da bu duayı oku. Bunu okuduğun ve yanında taşıdığın zaman bilesin ki bu dua zırhtan daha tesirli ve faydalıdır, dedi. Allah Resuûlü: 'Kardeşim Cibril! Bu sadece bana mı yoksa hem bana hem de ümmetime midir?' diye sordu. Cibril dedi ki: Ya Resulallah! Bu dua, Yüce Allah'tan sana ve ümmetine bir hediyedir.

Cenab-ı Allah, şu anda elimizde bulunan "Cevşen" isimli bu duayı göndererek o çetin ve dehşetli günde ve ona benzer bütün günlerde sebeplere riayet etmek kadar Sebeplerin Sahibi'ne yönelmenin de lüzumunu bize göstermişti. En büyük cihadın nefisle yapılan cihad olduğu düşünöldüğünde dua ve zikrin ne kadar önemli olduğu anlaşılacaktır.

Cevşen, manası itibarıyla Efendimiz'e vahiy veya ilham yoluyla gelmiştir. Daha sonra Ehl-i Beyt kanalıyla günümüze kadar ulaşmıştır. Cevşen'i başta İmam Gazali, İmam Gümüştanevî ve Bediüzzaman gibi devasa kametler sürekli okumuşlar ve etraflarına da tavsiye etmişlerdir. Cevşen'in değerine ve Allah katındaki kıymetine başka hiçbir delil olmasa, isimlerini verdiğimiz mana büyüklerinin bu kabullenişleri ve milyonlarca insanın Cevşen'e gönölden bağlanıp değer vermeleri delil olarak yeter.

Bugün Türkiye'de de hemen her kesimden insanın Cevşen okuduğunu veya üzerlerinde taşıdıklarını biliyoruz. Cevşen çok feyizli, nurlu, sevaplı ve faziletli bir duadır. Onu taşımak elbette çok önemlidir. Ancak asıl olan, onu

okumak ve manasındaki feyizden yararlanma yoluna gitmektir. Maddî-manevî musîbetlerin ve belaların def edilmesi, ihtiyaçlarımızın ve sıkıntılarımızın giderilmesi, hastalıklardan şifa bulup sıhhat ve afiyete kavuşmamız için bu müstesna duaya dört elle sarılmalıyız. Ancak o takdirde Cevşen, başta nefsimiz olmak üzere her türlü düşmanımıza karşı bir zırh ve kale, yaralarımız için de bir reçete olur.

Cevşen, halisâne yapılmış bir duadır. Onun hangi kelimesi alınırsa alınsın damla damla ihlâs ve samimiyet görülür. Onu okumakta en birinci maksadımız Rabb-i Rahîmimiz'e kulluğumuzu arz etmek, O'nu tanıyıp rızasını ve yakınlığını talep etmek olmalıdır. Çünkü Cevşen'de Yüce Allah kendisini bize binbir ismi ve sıfatıyla tanıtmakta ve bu isim ve sıfatların her birini kendisine ulaşacağımız yollar olarak önümüze koymaktadır. Rabb'ini tanıyıp sevmek isteyen, kalbine marifet ve muhabbet nurlarının dolmasını arzu eden, Cevşen'i elinden bırakmamalıdır.

s.sargin@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Eğildi ve babasının tabutunu öptü

Süleyman Sargin 2009.05.08

Geçen hafta gazeteci bir dostumuzla sohbet ederken, Bostancı'da polisle yasadışı örgüt mensupları arasında şiddetli bir çatışma olduğu haberi geldi. Polis, ülkenin huzuru için yeni bir operasyon yapıyordu. 1 Mayıs'ta kaos çıkarma planları bulunduğu öğrenilen kanlı bir terör örgütüne yönelik yapılan operasyon başarılı geçmişti. Bostancı'daki hücre evinde ise çatışma çıkmıştı. Biraz sonra emniyet amiri Semih Balaban'ın şehit olduğu haberi geldi.

Gazeteci arkadaşımın bir anda benzi attı. Yutkundu, gözünden yaşlar süzüldü. Üzüntü ve şaşkınlık karışımı bir ses tonuyla, 'ben bu arkadaşını tanıyorum' dedi. Meslek icabı sık sık görüştüklerini ve Semih'in çok yürekli ve kahraman bir polis olduğunu söyledi. "Bu ülke için canını verecek bir karakteri vardı." diyerek tamamladı cümlelerini. Arkadaşımı dinlerken yüreğim burkuldu. İçim acıdı. Daha önce bu ülke için canını veren polis, asker binlerce kahraman gibi şehit Semih de geride iki evlat bırakarak Rabb'ine yürümüştü.

Cenazede herkesin gözü şehidin geride bıraktığı iki ciğerparesi Şevval (4) ve Elif (2) ile kendisi de polis olan metanet abidesi eşi Filiz Hanım'ın üzerindeydi. Çocuklar albayrağa sarılı tabutun başına getirildiler. Herkes merak içinde onlara bakarken minik Şevval eğildi ve veda edercesine babasının tabutunu öptü. Sanki babasını öpüyordu. O an boğazlarda yumruk gibi düğümlenen duygular sel halinde gözlerden boşalıverdi. Hıçkırıklar gözyaşlarına karıştı. Gazetelere de yansıdığı gibi çocuklar daha sonra Emniyet Müdürlüğü'nün penceresinden babalarını el sallayarak uğurladılar. Eminim ki manzaraya şahit olan herkes derin bir empatiye daldı; kendini tabuta, çocuklarını tabutun başına koydu. Şehidin kahraman eşi Filiz Hanım gibi bizim için de tek teselli şehitlerin ölmediğini müjdeleyen İlahi beyandı.

O masum yavruların, içinde bulundukları ruh halini merak ettim. Ölümü, hele en yakınlarında varlığını yeni yeni hissettikleri babalarının ölümünü nasıl karşılamışlardı? Çocuklar için ölüm ne demektir? Ya da çocuğa ölüm nasıl anlatılmalıydı?

Biraz araştırınca yabancı eğitimci ve psikologların konuyla alakalı tatmin edici bir şey söyleyemediklerini gördüm. Bir tanesi "Çocuklara izahı zor olan ölüm gibi konuları anlatmamalıyız." diyor, bir başkası da "Bu konular hayatın gerçeği olarak doğrudan anlatılmalı ve acı gerçeğe bir an önce yüzleşmeleri sağlanmalı." diye

kestirip atıyordu. Birbirine zıt açıklamalar uzayıp gidiyordu ama yapılan her izah bir aczin, çaresizliğin ve ne yapacağını bilememenin itirafı gibiydi.

Hâlbuki ölüm hayat kadar gerçekti. Varlık âleminde doğumlarla ölümler atbaşı gidiyordu. Bu gerçekten kaçmak imkânsızdı. Her şeyi en ince ayrıntısına kadar merak eden çocuklara ölüm hakikatini anlayacakları dilden ve inandığımız şekilde anlatmak gerekiyordu.

Araştırmalar 5 yaşından küçük çocukların ölümü algılayamadıklarını, büyük çoğunluğun ölümün varlığından bile bütünüyle habersiz olduklarını gösteriyor. Ölümün en gerçekçi algılandığı dönem ise 7 yaş ve sonrası olarak belirtiliyor. İşte bu noktada en büyük görev geride kalan büyüklere düşüyor. Susmak veya meseleyi örtbas etmek kimseye bir şey kazandırmıyor.

Yaziya konu olan şehadet haberinden yola çıkarsak o kahraman annenin evlatlarına karşı iki temel görevi bulunuyor. Bir tanesi babalarının yokluğunu çocuklara hiçbir şekilde hissettirmemeye çalışmak ve onların arkasında ömürleri boyunca kale gibi dimdik durmak; anneleri onlara babalarının şehit olduğunu ve şehitliğin gurur duyulacak bir merteye olduğunu söylemeli. Diğeri de ölümün kötü bir şey olmadığını, babasız kalmanın da bir kusur olmadığını, hem öksüz hem yetim büyüyen Peygamberimiz'i örnek vererek çocuklara zaman içinde anlatmak.

Çocuklara ölümün yokluk olmadığını telkin etmek gerekiyor. Bu çerçevede, hepimizin dünyaya geçici bir süre için gönderildiğimiz, esas yurdumuzun ahiret olduğu hususu sürekli tekrarlanmalı. Kendilerini çok sevdiğimiz ve bizi de seven dostlarımızın çoğunun ahirette bizi beklediklerinden bahsedilmeli. Başta sevgili Peygamberimiz olmak üzere, bütün peygamberlerin, sahabe efendilerimizin, Allah'ın en sevgili kullarının ve daha önce ölmüş bütün yakınlarımızın orada toplandıkları ve bizim de bir gün oraya gideceğimiz anlatılmalı. Özellikle şehit çocuklarına şehitliğin değeri ve Allah katında Nebiler ve Sıddiklerden sonra en muteber insanların şehitler olduğu izah edilmeli. Bütün bunlar yapılırken çocuklarda ölüm arzusu uyandırmamaya özen gösterilmeli ve onları yanlış yönlendirecek ifadelerden kaçınılmalı. Doğum gibi ölümün de sadece Allah'ın dilemesiyle olduğu, O'nun izni ve rızası olmayan ölümlerin bizi sevdiklerimize kavuşturmayacağı da vurgulanmalıdır.

Tabii bütün bu hakikatlerin küçük yüreklerde makes bulması, büyüklerin bunları vicdanlarında duyup yürekten inanmalarına bağlıdır.

s.sargin@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Rahmet kapısının tokmağına dokunma vaktidir- Süleyman Sargin

Süleyman Sargin 2009.05.15

Dua, ızdırar diliyle Cenab-ı Hakk'a yönelmek ve halini arz etmektir. Duada en önemli husus samimiyet ve ihlâstır. İhtiyaç sahibinin, rahmeti ihtizaza getirecek şekilde halini ulu dergâha arz etmesidir. Bunun için çabalaması; duanın kabul olacağı vakitleri ve duanın icabetine vesile olacak halleri gözetmesidir. Avının peşinden sabırla ve ısrarla koşan avcı gibi icabet avına çıkmasıdır.

Bazen ihtiyaçlarımızı arz ederken esma-i ilahiyeyi şefaatı yaparız. Rızık talep ederken Rezzak ismine, şıfa için şâfi ism-i şerifine, rahmet ve mağfiret için Rahim ve Ėafûr isimlerine sığınırız. Bunlarla bir anlamda Rahmet kapısının tokmağına dokunuruz.

En ok Nebiler Sultanı'nın dualarını okuruz. Verdiğı rakamlara sadık kalırız. Subhanallah zikrini 33 defa, Elhamdülillah'ı 33 defa, Allahu Ekber'i 33 ya da 34 defa okumayı O öğretmiştir bize. O kulların en güzelidir. En güzel kulluk da O'nun kulluğudur. Rabb'ine iyi kul olmak isteyen O'nun ibadetini, duasını ve sünnetini kendine rehber edinmelidir.

Bir de O'nun manevi varisleri olarak kabul edilen hak dostları, mürşitler vardır. O ışık insanların duaları ve ibadet hayatları da bizler için yol gösterici mahiyettedir. Allah Resûlü'nden rivayet edilen duaların yanında bu kutluların dua ve zikirleri de kulluk yolculuğunda bize azık olabilir. O dualar sarsılmaz bir imanın, engin bir marifetin ve ihlâsla yoğrulmuş kulluk tecrübesinin neticesi olarak yüreklerden dillere dökülmüştür.

İhtiyalarımızın arzı, sıkıntılarımızın def'i için böyle hak dostları tarafından tavsiye edilen dua ve zikirleri de okuyabiliriz. Bu bazen Kur'an'dan bir sure ya da ayet demeti, bazen Efendimiz'den rivayet edilen bir dua, bazen de hak dostları tarafından okunan ve tavsiye edilen zikirlerden biri olur. Gün olur Cevşen'i bir zırh gibi alırız elimize. Bir başka zaman Şah-ı Nakşibendî'nin Evrâd-ı Kudsiye'si dökülür dilimizden. On dokuz defa Fetih Suresi ya da iki yüz kere Nasr Suresi okumak da tavsiyeler arasındadır. En meşhur zikirlerden biri de 4444 defa Salât-ı tefriciye okumaktır.

Bedir Savaşı'na katılmış kahraman sahabilerin mübarek isimlerini sayarak onların manevi şahsiyetlerini duamıza vesile yapmak da yaygın bir uygulamadır. İmam Gazali'nin Hizbü'l-hasîn ve Hizbü'l-masûn duaları da okunagelen dualardandır.

Şimdilerde el-Kulûbu'd-dâria (Yakaran Gönüller) adıyla yayınlanan dua kitabı da böyle hak dostlarının virdlerinin bir araya getirildiğı ayrı bir gül demeti. Başta Nebiler Sultanı olmak üzere Sahabe-i Güzin efendilerimizin duaları, İmam Gazali, Ebu'l-Hasan Şazili, Abdülkadir Geylani, Ahmed Bedevi, Muhyiddin ibn Arabi gibi her biri yıldız mesabesindeki mana önderlerinin münacatları ve zikirleri bu kitapta toplanmış.

Şimdilerde okunması en çok tavsiye edilen dua veya dualarımızın kabulüne vesile olacak yer Enbiya Sûre-i Celîlesi'nin 69. ile 94. ayet-i kerimleri arasındadır. Orada, başta ateşe atılan İbrahim (aleyhisselam) olmak üzere on bir enbiya efendimizin sıkıntıları, Rabbilerine teveccühleri ve Cenab-ı Hakk'ın bu teveccühlerine verdiğı karşılıklar, lütuflar, ihsanlar anlatılmaktadır. Bu kısmı her gün mutlaka okumak, dualarımızın kabulü için önemli bir vesile olabilir. Bahsedilen on bir, Peygamber Efendimiz'den mülhem on bir ve katları olabilecek rakamlar da adet olarak tesbit edilip paylaşılabilir.

Bütün bunları yaparken Bediüzzaman Hazretleri'nin işaret ettiğı şu husus kesinlikle unutulmamalıdır: Kulluğun ve duanın sebebi Allah'ın emri olmalarıdır. Neticeleri de sadece Allah'ın rızasıdır. Bunun dışında hiçbir şey dua ve ibadet için birinci ve asıl maksat olamaz. Ancak bu dualar halisane bir şekilde, kulluk düşüncesiyle okunursa bu ihlâsa ve samimiyete terettüp eden bir kısım neticeleri olabilir. İlahi rahmet, bu dualar hürmetine talep edilmeden bazı ikram ve ihsanlarda bulunur. İşte daha önce tecrübe edilen bu ikram ve ihsanlardan dolayı bazı talepler için bir kısım hususi dualar tavsiye edilmiştir.

s.sargin@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Günahın kararttığı kalpler

Çeşit çeşittir günahlar. Nebiler Sultanı en büyüklerini sayar önce: Yaratıcıya eş ve ortak koşmak, haksız yere cana kıymak, anne-babanın hukukunu çiğnemek, yalancı şahitlik yapmak, mücadele devam ederken cepheyi terk edip kaçmak, iffetlilerin iffetleriyle oynamak. Bazı günah vardır, sadece sahibine zarar verir. Rabbisiyle onun arasındadır. İfşa edilmemiş, reklamı yapılmamıştır. Sahibi günahıyla övünmemiştir. Bir başkasını günahına davet ya da teşvik etmemiştir.

Günah, insanın fıtratıyla zıtlaşmasıdır. Kendine ihanet etmesidir. Yüce Yaratıcı'nın bahsettiği melekler üstü potansiyeli saçıp savurmasıdır. İlahi vaadlere kulak asmamak, vaidleri (tehditleri) ciddiye almamaktır günah. Rahman'dan değil, şeytandan yana tavır koymaktır.

Günah süslüdür, caziptir. Tatlı tatlı esen zehirli bir rüzgâr gibidir. Bir kere gelip insanın gönlüne oturdu mu kalkmak bilmez. Günah, Rahman'ın kasrına yapılmış gecekondu. Onu oradan atmak kuvvetli bir iradeye ve İlahi inayete bağlıdır. Günahla mücadele için gözünü karartmayan, zamanla kendinden uzaklaşır. Kişilik erozyonuna uğrar. Hisleri körelir, alıcıları kapanır.

Babamla ilk defa bir diyabet hastanesine gittiğimizde oradaki doktorun bir uyarısı dikkatimi çekmişti. Şeker hastalarına, ayakkabılarını giymeden önce mutlaka ters çevirip silkmelerini tembihliyordu. Aksi takdirde, ayakkabının içinde olması muhtemel diken, çivi, cam kırığı vs. gibi zararlı maddeleri hissedemeyebilirlerdi. Çünkü diyabet hastalarının sinir uçları zaman içinde köreliyordu. Kan örneği almak için parmağına batırılan iğnenin acısını bile hasta bir süre sonra hissetmez olur. Zira kanın ulaştığı her noktada şekerin tahribatı söz konusudur.

Şeytanın insanın damarlarında kan gibi dolaştığını anlatan Nebevi beyanı her okuduğumda bu tahribat gelir aklıma. Günah da öyledir. İnsan günah işleye işleye bir kısım manevi hassasiyetlerini kaybeder. Ne ibadetlerin neşvesi, ne zikrin tadı, ne kıraatin lezzeti hissedilir. Göze ilişen haram utandırmaz olur. Dilden irin gibi dökülen giybet tiksindirmez. Kalbi kirleten su-i zan, haset, kibir, riya, kin, nefret gibi levsiyat rahatsız etmez.

Çeşit çeşittir günahlar. Nebiler Sultanı en büyüklerini sayar önce: Yaratıcıya eş ve ortak koşmak, haksız yere cana kıymak, anne-babanın hukukunu çiğnemek, yalancı şahitlik yapmak, mücadele devam ederken cepheyi terk edip kaçmak, iffetlilerin iffetleriyle oynamak.

Bazı günah vardır, sadece sahibine zarar verir. Rabbisiyle onun arasındadır. İfşa edilmemiş, reklamı yapılmamıştır. Sahibi günahıyla övünmemiştir. Bir başkasını günahına davet ya da teşvik etmemiştir. Günahının hacaletini vicdanında hissediyor, işlediği ayıptan ötürü utanıyordur. Böyle bir günahın affa mazhar olması ümidi büyüktür.

Bir de Rahmeti Sonsuz'un "Bütün insanları affederim ama onları asla!" dediği bir zümre vardır. Onlar günah işlerler, günahlarıyla övünürler. Kendilerini günahlarıyla ifade ederler. Günahlarıyla tanınmak, hatırlanmak isterler. İsterler ki herkes onları kıydıkları canlarla, yedikleri haramlarla tanışsın. Çiğnedikleri kul hakları anılsın arkalarından. Ahlar, feryatlar yükselsin mütemadiyen ve onlar bunu keyifle seyretsinsinler.

İftiralar art arda gelsin, yaftalar birbirini izlesin ve onlar bunu hep insanlık ve barış (!) için yapsınlar. Masum insanlara düşünmeden karalar çalsınlar ve herkesten alkış alsınlar. Dünyayı cehenneme çevirip yanan ateşte pişen kahvelerini yudumlasınlar. Sadece kendileri zengin olsunlar. Kararları onlar versinler, mührü onlar vursunlar. En iyi okullarda kendi çocukları okusun. Başkalarının okumaya mecali kalmamasın.

Böyleleri yaptıklarından utanmazlar. Yürekleri daralmaz onların, vicdanları sızlamaz. Çünkü günah onların hayatlarının belirleyici rengi olmuştur. Siyahtır onun rengi. Kalbi de karartır, vicdanı da. Gözü de karartır gönlü

de. Günah deryasına yelken açanın kulağı duymaz, dili söylemez olur. Kalbi zift bağlamış gibidir. Ne mazlumun iniltisi ne çaresizin imdadı yankılanır orada. Talihsizdir bu günahkâr ve bedbahttır. Rahmetin kuşatıcılığından hızla uzaklaşmaktadır. Uzaklaşmakta ve halini hiç umursamamaktadır. En büyük günahın gayyasına doğru sürüklenmektedir.

Ama bilmez ki şirkten sonra en büyük günah, günahı umursamamaktır.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kendini O'na affettir

Süleyman Sargın 2009.06.05

Geçen hafta, günahların içimizde meydana getirdiği derin yaralardan bahsetmiştik. Bu yaralardan ancak Eyyûb aleyhisselam gibi ayağımızı yere vurarak kurtulabileceğimizi söylemiştik.

Yaraların farkına varıp onları iyileştirme arzusuyla ayağını yere vurma iradesi tevbedir. O yere vurmada sonra fıskıran âb-ı hayat ise Rahmeti Sonsuz'un rahmeti ve mağfiretidir.

Tevbe, günahların meydana getirdiği yaraların iyileştirilmesi gayretidir. O sadece kanı durdurmaya yönelik bir ilkyardım müdahalesi değildir. İnsanın içini onarması ve kendini yenilemesidir. Yaradan tamamen kurtulmaya ve hiç izi kalmayacak şekilde kökünü kurutmaya yönelik sürekli bir tedavidir. Bu yüzden tevbe, günahın hemen ardından gelmelidir.

Günahın açtığı yara, büyüklüğüyle doğru orantılıdır. Bazı günahlar, kolumuza bir bardak kaynar su dökülmesi gibidir. Bazıları ayağımızın kırılması, bir kısmı başımızın yarılması misalidir. Elimizi bıçakla kesmiş kadar küçük olan da vardır, kalp sektesine yol açacak derecede büyük olan da... Önemli olan yaranın küçüklüğüne bakmadan hemen müdahale etmektir. Bediüzzaman Hazretleri'nin ifadesiyle: "Her gûnahta küfre giden bir yol vardır. O günah istiğfar ile çabuk imha edilmezse küçük bir yılan gibi kalbi ısırır."

Kendi bünyemizden yola çıkarak konuyu daha iyi anlayabiliriz. Küçük bir bıçakla parmağını kesip kanatan biri, o kanamaya hiç müdahale etmeden kendi haline bıraksa... Ardından aynı insanın koluna bir çaydanlık dolusu kaynar su dökülse ve ciddi bir yanık oluşsa... Biraz sonra yolda yürürken düşüp ayağı kırılrsa... Ve o bunların hiçbirini iyileştirmeden beklese... O insanın sağlıklı bir şekilde hayatını sürdürmesi, hatta hayatta kalması mümkün olur mu? Tevbe edilmeyen günahlar, tedavi edilmeyen yaralar gibidir. İyileştirilmeyen bu yaraların her biri kalıcı izler bırakır ve bir süre sonra manevi bünyemiz hiçbir şey hissedemez hale gelir. "İsrarla işlenen hiçbir günah küçük değildir. Tevbe edilen hiçbir günahın büyük olmadığı gibi..." beyanı bu hakikati ifade etmektedir.

Günah, nefsin insanı aldatması ise tevbe, iradenin şımarık nefse attığı tokattır. Nefis sürekli kötülüğü emreder ve insanın içindeki şer meyillerini harekete geçirir. Günahı cazip gösterir. Oltanın ucundaki yemle hazırladığı tuzaklara çekmeye çalışır. Elemleri lezzet ambalajına paketleyerek sunar. Akıllı insan bu tuzaklara düşmeden iradesiyle nefsinin sesini keser. Bunu yaparken de elindeki en büyük imkân, iradesidir. İradesini kullanarak şer meyillerinin esiri olmaktan kurtulur. Bu şer meyelânının önüne geçebilmenin, onların kökünü kurutmanın yolu istiğfardır.

Tevbe, şeytanın hâkimiyet arzusuna bir başkaldırıdır. Bu başkaldırı geçici ve yüzeysel değil, sürekli ve derinliklidir. Çünkü günahlar sürekli. Üzerimize sağanak sağanak yağmaktadır. Günahsız yaşamak, yağmur

altında ıslanmamak kadar imkânsızdır. Günah imtihanını veren Allah, tevbe imkânını da ihsan ederek bir kere daha rahmetini göstermiştir. Ancak sürekli günahlara karşı sadece perşembe akşamlarına sıkıştırılmış merasimlerle mücadele edilebilmesi mümkün değildir.

Günah kulun Rabb'ine karşı işlediği ayıbın adıdır. Tevbe de bu ayıptan utanmak, başını öne eğmek, yüzünü kızartmaktır. Sigara içerken babasına yakalanan çocuğun mahcubiyeti gibi, Yüce Yaratıcı'ya yanlış yapmanın mahcubiyetini yüreğinde hissetmektir. Gunahtan duyulan ızdırap, Rahmeti Sonsuz'a saygının bir tezahürü olmalıdır. İnsanın içinde "Bu günahı işlemekle ben çok ayıp ettim" duygusu hâkim olmalıdır.

Tevbede ilk hedef ne cehennemden kurtulmak ne de cenneti elde etmek olmalıdır. Yapılan yanlışın yürekte oluşturduğu burkuntuyu gözyaşlarıyla iniltir halinde ifade etmektir. Veysel Karanî gibi "Sen benim Rabb'imsin, ben Senin kulun... Sen benim Sahibimsin, ben Senin kölen... Sen Ganî'sin, ben fakir... Sen Bâkî'sin, ben fanî... Sen Şâfi'sin, ben hasta... Sen Ğafûr'sun, ben günahkâr... Öyleyse affet günahlarımı... Setret hatalarımı..." diyebilmektir.

Kendini O'na affettirmektir...

s.sargin@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Rehberi sağlam olanın yolculuğu kolay olur

Süleyman Sargın 2009.06.19

Geçen haftaki yazımızla ilgili olarak çok sevdiğimiz ve saygı duyduğumuz bir kısım dostlarımız sitemlerini iletiler. Yazıdaki birkaç cümleye takılmışlar ve bu ifadelerin benim de çok değer verdiğim belli bir camiayı hedef aldığı zannına kapılmışlar.

Bu tabii ki doğru değil. Doğru olmadığı gibi böyle bir kasıt ve niyet içinde bulunmamız mümkün değil.

Öncelikle şunu ifade etmem gerekiyor. O yazı herhangi bir Müslüman'ın nasıl tevbe edebileceğini anlatıyordu. Başka hiçbir amacı yoktu. Dostlarımızın en çok takıldıkları ifadelerden biri, "Tevbenin merasimi yoktur." cümlesi.

Tevbenin merasimi yoktur, demek, merasimle tevbe yapanların tevbesi kabul olmaz demek değildir. Bugün tevbeyi sadece perşembe akşamları camide imam efendilerle birlikte okunan duadan ibaret sananlar var. Tevbe için illa ki bir merasime gerek yoktur derken bu yanlış algılamayı düzeltmeyi amaçladık. Çünkü insan kendi başına da Rabb'ile baş başa kalarak tevbe edebilir. İçini Rabb'ine döküp halini arz edebilir. Bunun yanında, bir mürşidin nezaretinde tevbe etmek de mümkündür ve bunu tercih eden insanlar da çoktur.

Bir hak dostunun meclisinde bulunmak, sözünden, sohbetinden istifade etmek bir Müslüman için çok büyük nimetlerdendir. Eskiler "Sohbetin, huzurun insibağı vardır." derler. Bu, kâmil bir mürşidin sohbetinde, huzurunda bulunmanın insan gönlünü o manevi atmosferin rengiyle boyadığı gerçeğini ifade eder.

Nebiler Sultanı'na (sallallahu aleyhi ve sellem) Sahâbî olmanın ilk şartı, O'nun sohbetinde bulunmaktır. Bütün hadis-i şerifleri ezbere bilerseniz, Siyer-i Nebi'yi yüzlerce defa mütalaa etmiş olsanız, Allah Resûlü'nün huzurunda bulunmamışsanız "Sahâbî" olamazsınız. O sahâbîler ki Asr-ı Saadette başta Akabe olmak üzere pek çok yerde ve zamanda Efendimiz'e biat ederek bağlılıklarını bildirmişlerdi. Yüce Allah, biat eden sahabileri Kur'an-ı Kerim'de özellikle medh ü sena etmiştir. Bu sebeple huzurda bulunmak, biat etmek ve sohbeğe iştirak etmek çok önemlidir.

Allah Resûlü'nün manevi varisleri hükmündeki hak dostlarının sohbetlerinde, zikir meclislerinde bulunmak, onların dualarına âmin demek, onlar vesilesiyle dualarımızın kabulünü ümid etmek de büyük bir şereftir. Duamıza, tevbemize onları şahit tutmak, onların Allah katındaki kıymetleri hürmetine dualarımızın ve tevbelerimizin kabulünü niyaz etmek ayrı bir bereket vesilesidir.

Büyüklerimiz, "Mürşidi kâmil olanın gayet yolu âsân imiş" derler. Yani, mürşidi mükemmel olanın kulluk yolculuğunda işi çok kolaydır. Çünkü rehberi sağlamdır. Yanıltmaz, yanlışla sürüklemes. Sürçtüğünde, düştüğünde elinden tutar. Himmetsiz, yol gösterir. Ve bir insan buna ne kadar inanırsa kulluğunun tadına o kadar varır. Hayatına bereket, ailesine huzur gelir. Bu sebeple bir hak dostunun, Nebi varisinin meclisinde tevbe etmek, tevbeye onun duasını eklemek, feyzinden istifade etmek insana hakiki tevbe yolunda önemli mesafeler sağlar.

Ancak burada mutlaka ifade edilmesi gereken ince bir nokta var. Geçen haftaki yazıda "hiç kimse bir başkasına tevbe veremez" derken bunu kastetmiştim. O pek muhterem hak dostlarını tevbemize şahit tutarken biz onlara tevbe etmiş olmuyoruz. Bunu o muhterem hak dostlarını ve onlara samimiyet ve sadakatle bağlı olan kardeşlerimizi tenzih ederek söylüyorum. Fakat halktan bazı insanlar, çok samimi ve ihlâslı bir şekilde yapılan bu uygulamayı yanlış algılayıp şirke düşebiliyorlar.

Hiç kimse bir başkasına tevbe veremez derken, tevbeyi insanların verdiği zanneden insanları kastetmiştim. "Bir meclise gittim, orada filan kişiye tevbe verdim, o da tevbemi kabul etti, annemden doğduğum günkü gibi tertemiz oldum." cümlesini maalesef pek çok insandan duydum. Bu ifade muhterem büyüklerimiz de çok iyi bilirler ki insanı şirke götürebilir. Tevbe ettiğini zanneden insan, farkına varmadan şirke girebilir.

Muhterem hocamız Dr. Dilaver Selvi Bey'in "Kur'an ve Tasavvuf" isimli eserinde çok teferruatlı bir şekilde Kur'an ve Sünnet'ten delillere dayanarak açıkladığı intisap etmek, el vermek, bağlılık bildirmek gibi tasavvufi kavramları insanlarımızı çok iyi anlatmamız gerekiyor. Tevbe vermek ifadesiyle ne kastedildiğini çok iyi anlatmamız lazım ki bilmeden bir kısım tehlikeli yanlışlara girilmesin.

s.sargin@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bakın Kur'an ne diyor? (Süleyman Sargin)

Süleyman Sargin 2009.06.26

Birkaç gün önce Ali Ünal hocamızın hazırladığı Kur'an mealinden Bakara Sûre-i celîlesinin ilk ayetlerini (1 ve 21 arası ayetler) arkadaşlarımızla mütalaa ederken tatlı bir hisse kapıldık. Mü'min, münafık ve kâfirlerden bahseden ayetler sanki bugün nazil oluyormuş gibiydi. Bu tazeliği sizinle de paylaşmak istedik:

"Elif-Lâm-Mim

İşte (eşsiz, mucize) kitap: Onun hakkında hiçbir şüphe yoktur. O, (Allah'a gönülden saygı besleyip isyandan kaçınan, bütün emir ve yasaklarına hakkıyla riayet eden) müttakîler için baştan sona bir hidayet kaynağıdır.

O (müttakîler) sürekli yenilenen ve kuvvet kazanan bir imanla gaybe inanırlar, namazı bütün şartlarına riayet ederek, vaktinde ve aksatmadan kılarlar, kendilerine rızık olarak (mal, güç, bilgi, zekâ...) ne lütfetmişsek, onu infak ederler.

Yine onlar, sana indirilen Kur'an'a ve senden önce indirilen (Kitaplara ve Sahifelere) de inanırlar. Ahirete de şüphe götürmez bir kesinlikle iman eder onlar.

İşte o kutlu zatlar, Rabb'ilerinden gelen tam bir hidayet üzerindedirler ve onlardır gerçek kurtuluşa ermiş olanlar.

Şu küfür ve inkârda diretenler var ya, kendilerini uyarsan da uyarmasan da onlar için fark etmez; çünkü asla iman etmezler.

Allah onların kalplerini ve kulaklarını mühürlemiştir. Gözlerinin üzerinde de bir perde vardır. Onların hakkı çok büyük ve dehşetli bir azaptır.

İnsanlar içinde bir de öyleleri var ki, aslında inanmadıkları halde "Allah'a da ahiret gününe de inandık!" deyip dururlar.

Kendilerince Allah'a ve mü'minlere hile yapıp güya onları kandırmaya çalışırlar. Hâlbuki (kendileri için neyin faydalı, neyin zararlı olduğunu anlayacak derecede bir şuura sahip bulunmadıklarından) sadece kendilerini kandırmaktadırlar ama ne yaptıklarının farkında bile değillerdir.

Onların kalplerinde hastalık vardır. Allah da (kötülükte bu kadar ısrarcı olmaları sebebiyle) hastalıklarını artırmaktadır. Sürekli yalan söyledikleri için onların hakkı sadece çok acı bir azaptır.

(Birbiri ardına çıkardıkları fitneler dolayısıyla) ne zaman kendilerine "Yeryüzünde bozgunculuk çıkarıp (bütün bir topluma zarar vermeyin!)" dense, "Ne münasebet! Biz, sadece ıslah edici, (barışsever) insanlarız." diye karşılık verirler.

Ama öyle değil! Onlar bozguncuların ta kendileridir de (gerçeği idrakten mahrum oldukları için, neyin ıslah neyin bozgunculuk olduğunun) farkında değillerdir.

Yine onlara ne zaman "Şu halkın, insan olan insanların iman ettikleri gibi siz de iman edin!" dense, (gurur ve kibirleri kabarır, halk çoğunluğunu küçümser bir eda ile) "Yani şu beyinsizlerin iman ettikleri gibi mi iman edelim?" derler. Oysa asıl beyinsizler kendileridir, fakat (hakkı bâtıldan, imanı nifaktan, doğruyu eğriden, ilmi cehaletten ayırt edecek bir bilgileri olmadığından) bunu da bilmezler.

Mü'minlerle karşılaştıklarında (riyakârane ve onlardan görünmek için) "Biz de sizin gibi inandık!" derler. Fakat (sureta insan) şeytanlarıyla gizli mahfillerde baş başa kaldıklarında ise, "Emin olun, biz her zaman sizinle beraberiz, sizin maiyetinizdeyiz; diğerlerine yaptığımız sadece alaydan, yüzlerine gülmekten ibarettir; biz onlarla dalga geçiyoruz." diye teminat verirler.

Allah da alaylarının karşılığını vermekte ve bir süre daha gayesiz, başboş sürüklenip dursunlar diye azgınlıkları içinde onlara mühlet tanımaktadır.

Onlar hidayete bedel, sapkınlığı satın almış (tercih etmiş) kimselerdir ki, bu ticaretlerinden bir fayda görmezler. Artık kurtulmaya yol bulmaları da mümkün değildir.

Onların hali şu kimsenin durumuna benzer: (Geceleyin yolda giderken konakladığı yerde) bir ateş yakar. Ateş etrafı aydınlattığı zaman Allah ışıklarını aliverir, onları karanlıklar içinde bırakır ve artık hiçbir şey görmez olurlar.

(Kulakları her türlü yardım ve hayır çağrısına kapalı olduğu için) sağırdırlar; dilsizdirler, konuşamazlar; (karanlıklara gömülü oldukları için) kördürler. Artık bu halden kurtulup, geriye (ışıklı günlere) dönmeleri de

mümkün değildir.

Veya (onların hali) her tarafı kaplamış karanlıklarla birlikte gök gürültüleri ve şimşekler arasında yağan fırtınalı yağmura tutulmuş kimsenin durumuna benzer. Yıldırımların verdiği dehşet içinde, (seslerini duymayınca kurtulacağını zannederek) ölüm korkusuyla parmaklarını kulaklarının içine kadar sokarlar. Allah, kâfirleri (kudretiyle) işte böyle kuşatmıştır.

Şimşek, neredeyse gözlerini kör edecek. Ne zaman çevrelerini aydınlatsa (bir ümitte) onun ışığında birkaç adım atarlar. Üzerlerine karanlık çökünce de yerlerinde kalakalırlar. Allah dileyseydi onların işitmesini de görmelerini de alırdı. Şüphesiz Allah her şeye Kâdirdir.

(İşte mü'min, kâfir ve münafıkların halleri budur. Öyleyse) ey insanlar! Sizi ve sizden öncekileri yaratan Rabb'inize ibadet edin, (sizi küfre ve nifaka sokacak riskli durumlardan kurtulun) ve hakiki takvaya ulaşın."

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Üç aylar nasıl değerlendirilebilir?

Süleyman Sargın 2009.07.03

Kutlu zaman dilimi üç aylar, bütün coşkusuyla bir kere daha gönül dünyamızı şerefliendirdi. Yüce Yaratıcı bu vesileyle bize bir kere daha kendimizi kontrol etme, yenileme ve eksiklerimizi gidererek yola daha hızlı devam etme fırsatı sundu.

Üç aylardan hakkıyla istifade edebilmek için öncelikle bu kutlu zaman diliminin her bir anının kudsiyetine ve bereketine inanmak gerekiyor. Çünkü bu mübarek dakikalar, saatler, günler ve geceler ancak inanan insanlar için bir anlam ifade eder. Bu aylar, her mü'minin gönlüne, seviyesine göre mutlaka bir şeyler bırakıp gider.

Üç aylar, hepimiz için taze başlangıçların vesilesi olmalıdır. Herkes gerek şahsi, gerek ailevi, gerekse sosyal ilişkileri açısından kendi durumunu gözden geçirmeli ve her anlamda bir yenilenmeye gitmelidir. Üç aylar içerisine serpiştirilen kandiller, yol gösteren işaret taşları gibidir.

Mübarek üç aylar girer girmez gönüllerimize bütün ihtişamıyla "merhaba" diyen Reğaib kandili, bize her daim iyilik ve güzelliğe rağbet etmeyi fısıldar; hayatımızla alakalı yeni kararlar alma imkânı sunar. Mesela namazlarını bir türlü istediği düzene sokamamış biri için, üç aylık zaman dilimi kaçırılmayacak bir fırsattır. Üç ay boyunca namazlarını düzenli olarak kılmaya karar verip bu disiplinden taviz vermeyen biri, namazdan kopmama adına önemli bir adım atmış sayılır.

Namazlarını aksatmadan kıldığı halde cemaati ihmal eden biri de bu eksikliğini üç ay boyunca gerçekleştireceği sıkı bir takiple giderebilir. Çünkü bilir ki Reğaib'in hemen ardından, en büyük hediyesi namaz olan Miraç kandili gelecektir. Namaza böyle rağbet edilince Mirac'ı farklı bir boyutta yaşama imkânı elde edilir.

Kur'an-ı Kerim okuma için de aynı husus geçerlidir. Okumayı bilmeyen öğrenmeye, iyi okuyamayan okumasını ilerletmeye, hayatında her gün Kur'an'a yer vermeyen de bu temel eksikliğini gidermeye azmetmelidir. İnanan her gönül, seviyesine göre namaz, Kur'an, oruç, evrad u ezkar ve gece ibadeti gibi hususlarda eksiklerini tesbit etmeli ve onları giderme yoluna gitmelidir.

Böyle bir kararlılıktan sonra yavaş yavaş elde edilen kıvamın muhafazası için Beraat kandili ekstradan bahşedilmiş bir lütf gibidir. Bu kıvamın sahibi, günahlardan beraatini almaya âmâdedir; Ramazan-ı şerifi de en güzel şekilde karşılamaya hazırdır.

Bu yoğun hazırlık döneminin ardından bütün ihtişamıyla Ramazan gelir ki, onun havası bambaşkadır. Sahuruyla, iftarıyla, teravihi ve mukabelesiyle Ramazan bütün bir seneye yetecek feyiz ve bereketiyle gönül semamıza doğar. Geceleyin sahur için uykularının en tatlı anını bölenler, gündüzleri tuttıkları oruç ve okudukları mukabelelerle bir sıçrama daha yaparlar. İftar sevincinin ardından bütün coşkusuyla eda edilen teravih, o günkü kulluk abidesinin tacı olur.

Bir de bütün senenin en kıymetli günü olan Kadir gecesi vardır ki, o mübarek gece, bereketini ancak bu üç ayı iyi değerlendirenlere ikram eder. Sanki o kutlu gece üç ayın kadrini bilenlere armağan olsun diye Kadir Gecesi olarak isimlendirilmiş ve Kur'an'da tescil edilmiştir. Kadir gecesi, içi kullukla dolu üç aylar bohçasının üzerine konmuş gül gibidir. O gül ancak içi dolu bohçanın üzerine yakışır. Bu bohçayı ulu dergâha arz edenlere verilen ilk ödül ise bayramdır.

Üç ayların büyüğü atmosferi evimizi, sokağımızı, çarşımızı, pazarımızı ve bütün toplumu sarmalıdır. Evde kandiller bir bayram havasında kutlanmalı, çocuklara hediyeler alınmalı, büyüklerin kandilleri tebrik edilmelidir. Mümkün olursa çocuklarımıza güzel elbiseler giydirilmeli, o güne özel yemekler, programlar hazırlanmalıdır. Komşularımızla tebrikleşmeler gerçekleştirilmelidir.

Mübarek mekânlar ziyaret edilmeli, büyüklerin duaları alınmalıdır. Bu vesileyle çocuklarımıza camilerimiz, minarelerimiz, mahyalarımız anlatılmalı, İtrî bestesiyle okunan salât ü selamlarımız, tekbirlerimiz yaşatılmalı ve insanın ruhuna işleyen ezanlar dinlettirilmelidir.

Aynı güzellikler iş hayatımıza ve sosyal ilişkilerimize de yansımalıdır. Çünkü bu aylarda vicdanlar teyakkuza geçer, bütün gönüller uyanır, duygular coşar. Üç ayların bu tatlı ve imrendiren sıcaklığı inanan gönüller için gece-gündüz devam eder. Bu zaman diliminde herkes gönül diliyle konuşmaya başlar. Beşeriyetten kaynaklanan tabii sertlikler bir anda yumuşar. Bu vesileyle insanlar, herkesle selamlaşmalıdır. "Kardeşinin yüzüne gülümsemeyi bir iyilik olarak sakın küçümseme!" hadisinden hareketle herkese tebessüm etmeli ve iyi dilekler paylaşılmalıdır.

Sosyal faaliyetler planlanmalı, yemekli-yemeksiz toplu programlar yapılmalı, mübarek beldelere geziler düzenlenmelidir. Fakir fukaraya gönüller ve sofralar açılmalıdır. Sineler ummanlar gibi geniş olmalı ve el uzatılmayan bir mahzun gönül bile bırakılmamalıdır.

s.sargin@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Nimetlere karşı istenen üç fiyat

Süleyman Sargın 2009.07.10

Kulluğun manası şükürdür. Yüce Allah, İbrahim Sûresi 7. ayet-i kerimede, "Eğer şükrederseniz ben nimetlerimi daha da artırırım.

Ama nankörlük ederseniz haberiniz olsun ki azabım pek şiddetlidir." buyurarak şükretmenin hem kulluk görevi hem de nimetleri ziyadeleştirmeye önemli bir vesile olduğunu ilan ediyor. Yine Nahl Sûresi 18. ayette, "Hâlbuki Allah'ın nimetlerini saymaya kalksanız, mümkün değil, sayamazsınız." diyerek sınırsız nimetlere karşı yapılacak şükürün de sınırsız olması gerektiğini ifade buyuruyor. Bu ve bunlara benzer pek çok ayet-i celîle bizlere mazhar olduğumuz nimetleri ve buna karşılık yerine getirmemiz gereken şükür vazifesini ihtar ediyor.

Peki, bu şükür nasıl olmalıdır? Bediüzzaman Hazretleri'nin ifade buyurduğu gibi, Mün'im-i Hakikî'nin o kıymetli nimetlere bedel olarak istediği fiyat üç şeyden oluşmaktadır.

Bunlardan biri zikir, biri şükür, biri fikirdir. Başta Bismillah zikirdir. Bismillah, nimet veren Zat'ı nimetlerinden istifadeye başlamadan önce yâd etmek ve işe O'nun namına başlamak demektir. Her işimize Besmele ile başlamak Nebiler Sultanı'nın tavsiyelerindendir. Allah Resûlü (sallallahu aleyhi ve sellem) bir hadislerinde şöyle buyururlar: "Bismillah ile başlanmayan her iş kopuktur, bereketsizdir."

Yemeğe Besmele ile başlamak da Efendimiz'in (sallallahu aleyhi ve sellem) ısrarla üzerinde durdukları bir husustur. Hz. Aişe validemizin rivayet ettikleri bir hadiste şöyle buyurulmaktadır: "Sizden kim bir şey yerse Bismillah desin. Başlangıçta söylemeyi unutmuşsa, sonunda şöyle söylesin 'Bismillahi fî evvelihî ve âhirihi (hem başı hem sonu için Bismillah)." Şahit olduğu bir başka hadiseyi de yine Hz. Aişe validemiz naklediyor: "Allah Resûlü (aleyhi ekmelü't-tehâyâ) ashabından altı kişiyle birlikte yemek yiyordu. Derken bir bedevi geldi, önlerindeki yemeği bir iki lokmada yutuverdi. Bunun üzerine Efendimiz şöyle buyurdu: 'Eğer bu adam Besmele çekseydi yemek hepimize yeterdi.'"

Mesaj yüklü bir başka hadisi de bizlere Hz. Cabir (ra) naklediyor: Resûl-i Ekrem Efendimiz buyurdular ki: "Bir kişi evine girerken ve yemeğe başlarken Bismillahirrahmanirrahim derse şeytan, avanelerine, 'Size burada geceleme de yok akşam yemeği de!' der. Ama bir insan, eve girerken Bismillahirrahmanirrahim der, yemeğin başında Besmele'yi unutursa şeytan avanelerine, 'Yemeğe kavuştunuz ama geceyi burada geçiremeyeceksiniz!' der. Yok, eğer eve girerken de yemeğe başlarken de Besmele'yi ihmal ederse bu sefer şeytan sevinçle avanelerine dönerek, 'Yemeğe de yetiştiniz, yatmaya da!' der." Bu misallerden de anlaşıldığı üzere, her işimize Besmele ile başlamak hem kötülüklerin önünün kesilmesi hem bereketin ziyadeleşmesi için çok önemlidir.

Mazhar olduğumuz nimetlere karşı bizden istenen ikinci fiyat fikirdir. O da bu kıymetli ve her biri sanat harikası olan nimetlerin Allah'ın kudret mucizeleri ve rahmet hediyeleri olduğunu düşünmektir. Nimetten, Nimet Veren'e yol bulmak, bu vesileyle marifet ufuklarına kanatlanmaktır. 32. Söz'de ifade edildiği gibi: "Nimetlerden Allah için istifade etmenin alameti, onları kanaatkârane kullanmak ve Allah'ın hediyeleri olduğunu bir an hatırdan çıkarmamaktır."

Bizden istenen şükürün üçüncü aşaması ise sonunda Elhamdülillah demektir. Bu hamdi kısa bir dua cümlesiyle bitirmek de sünnettir. Pek çok dua mecmuasında yer alan, Efendimiz'den (sallallahu aleyhi ve sellem) mervi olan ve hemen herkesin bildiği dua şudur: "Elhamdülillâhillezî et'amenâ ve sekânâ ve cealenâ minel müslimîn" 'Bizi yediren, içiren ve Müslümanlardan eyleyen Allah'a hamd olsun.' Kur'an talebelerinin dillerine pelesenk olmuş bir diğer güzel dua da şudur:

"Ey bizi nimetleriyle perverde eden Sultanımız! Bize gösterdiğin numûnelerin ve gölgelerin asıllarını, menbâlarını göster. Ve bizi makarr-ı saltanatına celbet. Bizi bu çöllerde mahvettirme. Bizi huzuruna al. Bize merhamet et. Burada bize tattırdığın leziz nimetlerini orada yedir. Bizi zevâl ve teb'îd ile ta'zîb etme. Sana müştâk ve müteşekkir şu mûtî raiyyetini başıboş bırakıp idam etme. Ya Rab! Kusurumuzu affet, bizi kendine kul kabul et. Emanetini kabzetmek zamanına kadar bizi emanette emin kıl. Ruhumuzu cesedimize, kalbimizi nefsimize, aklımızı midemize hâkim eyle.

YÂ RAB! Resûl-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm'ın bereketi hürmetine bize ihsan ettiğin maddi ve manevi rızkımıza bereket ihsan et!.. Amin..."

s.sargin@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Namaz, miracımız olsun

Süleyman Sargın 2009.07.17

Önümüzdeki pazar gecesi Miraç Kandili. Miraca dair çok teferruatlı bilgiler veren yazılar okuyup sohbetler dinleyeceğiz.

Bu sebeple Miraç Gecesi'nin nasıl ihya edileceğinden ziyade Miraç'ın bize en büyük armağanı olan ve Allah Resûlü (sallallahu aleyhi ve sellem) tarafından "bizim miracımız" olarak tarif buyurulan "namaz" üzerinde durmak gerekiyor.

İslam, topyekûn bir hayatı kucaklar. Din, hayatın her alanında varlığını hissettirir. Bediüzzaman Hazretleri'nin ifadeleriyle "Din hayatın hayatı, hem nuru hem esası; ihya-i din ile olur bu milletin ihyası." Hem şahsi hayatımızda hem toplumsal hayatımızda diriliğe ve canlılığa kavuşmak, hayatiyet kazanmak ve çevremize de hayat nurları saçmak için ibadet hayatımıza hassasiyet göstermemiz gerekiyor. Bu ibadetlerin en başında da yine Nebiler Sultanı tarafından "dinin direği" olarak tanımlanan "namaz" geliyor.

Sahabe-i Kiram efendilerimiz, namaz ile imanı eşdeğer tutmuşlardır. Bu anlayışta Peygamber Efendimiz'in namaza dair tahşidatlarının tesiri büyüktür. Hz. Câbir'in rivayet ettiği bir hadis-i şerifte Efendimiz şöyle buyurur: "Kişiyle şirk ve Allah'ı inkâr arasında namazın terki vardır." Yani namaz, insanla küfür ve şirk arasındaki en büyük kalkandır. Namazın terkiyle bu kalkan ortadan kalkar ve insan her an şirk ve küfür virüslerinin hücumlarına hazır hale gelir, korumasız kalır.

Namazın ehemmiyetine dair Abdullah ibni Amr hazretlerinin naklettiği şu hadise de dikkate değerdir. "Adamın biri, Peygamber Efendimiz'e gelerek amellerin en değerlilerini sormaya başladı. Allah Resûlü, adamın ilk sorusuna:

-Namazdır, dedi.

-Sonra hangisidir?

-Yine namazdır.

-Sonra hangisidir?

-Yine namazdır.

Adam aynı suali dördüncü kez sorunca Efendimiz:

-Allah yolunda cihâd etmektir, buyurdu.

Bu bahsi M. Fethullah Gülen Hocaefendi'nin Kırık Testi sohbetlerinden bir alıntıyla noktalayalım: "Namaz ebedi yolculukta size enîs (arkadaş) olacak, gökçek yüzlü, boyu posu, edası endamıyla hiçbir tarafı tenkit edilemeyecek uhrevî bir misâlî vücuda sahiptir. Eğer onu eda ederken şeytanın hırsızlığına mani olamazsanız, şeytanı rûkûnuzdan, secdenizden kovamazsanız, o azgın düşman, namazın bir sağına vurur, bir soluna; bir yandan kıyamını götürür, bir yandan kıraatini! Namazınızı öyle yaralar ve o hale getirir ki; onun misâlî vücudu da kırık-çıkıklara maruz kalır ve ahirette size ne der bilemiyorum. Mutlaka diyeceği şeyler vardır. "Allah hayrını versin beni zâyî ettin" mi der, "Sen beni zâyî ettin, Allah da seni zâyî etsin" mi der, bir şey der mutlaka.

Öyle bir namaz sakat olur, kör, topal, sağır hale gelir. Üzerinizden atıyor gibi alelacele kıldığınız namaz, beraber bulunmaktan nefret duyacağınız, onunla olmayı istemeyeceğiniz, abus çehreli, çirkin mi çirkin bir varlık olarak

berzah hayatında karşınıza çıkacak, ondan tiksinti duysanız da kabirde, mahşerde yanınızdan ayrılmayacak ve "Beni zâyî ettin..." deyip duracaktır. Evet, orada rahatsızlık yaşamamak için sizin burada namaza rahatsızlık vermemeniz ve hırsız elinin ona uzanmasına mani olmanız gerekir. Hiçbir rüknünden bir şey çaldırmamalısınız. Bütün kalbiniz, hissiyatınız ve letâifinizle Allah'a müteveccih olmalısınız.

Yoksa zamanla füyûzat hisleriniz gerçekten ölür gider. Ölür gider de, artık namazları adeta geçiştirir, başınızdan atıverirsiniz, sabah namazına zor güç kalkarsınız; Allah'a karşı mükellefiyetlerinizi, yeme-içme gibi nefsinizin, arzularınızın, iştihalarınızın gerektirdiği şeyler kabilinden edâ edemezsiniz, angarya gibi yerine getirirsiniz. Hiç farkına varmadan özünüze zarar şerarelerle kavrulur gidersiniz.

Namaz, bizi ahirette kurtaracak bir sermayedir. Onun için namaz hususunda çok hassas davranmak gerekir. Allah onun kıymetini ruhlarımıza duyursun ve eksiğiyle gediğiyle namazlarımızı kabul buyursun.

Eğer bir mü'min "Allah'ım, sabah namazını kaçırmaktansa emanetini al.. bugün sabah namazını kaçırmış bir münafık olarak bu güneşten istifâde etmeyi düşünmüyorum." diyecek kadar kulluk vazifesinde hassas davranmıyor, bu yakarışı içinde derince duymuyorsa; din, onun için sadece bir kültür manasına geliyor demektir. Maalesef bugün din, Müslüman coğrafyasında kültür olarak tevarüs edilen gelenekler görenekler gibi şuursuzca yaşanmaktadır. "

s.sargin@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Namaz, mü'minlerin arınma kurnasıdır

Süleyman Sargın 2009.07.24

İman, bir insanın dünyada mazhar olabileceği en büyük nimettir. Hayatı, gayesine uygun yaşamının en birinci ve olmazsa olmaz vesilesidir.

İmanın salih amellerle münasebeti her zaman üzerinde konuşulan ve tartışılan bir mevzu olmuştur. Kur'an-ı Kerim'de hemen her yerde "iman edenler" ile "salih ameller işleyenler" in yan yana zikredilmesi iman ile salih amellerin neredeyse ayrılmaz bir bütün teşkil ettiğini gösteriyor.

Salih amel deyince insanın gerek şahsi gerekse toplumsal hayatında hayır adına yaptığı bütün işleri anlamak mümkün. Salih amel kavramının içini en yoğun olarak dolduran olgu ise ibadetler. Bu ibadetlerin içinde en değerlisi ve "direkt" konumunda olan namazdır. Kur'an ve hadis-i şeriflerde ibadetlerden bahsedilen hemen her yerde namaza ayrı bir vurgu yapıldığı görülür.

Bediüzzaman Hazretleri'nin "Hayatta en büyük hakikat imandır, imandan sonra namaz gelir..." sözü namazın hayatımızdaki yerini ne güzel hatırlatıyor. Fethullah Gülen Hocaefendi de, namazın ehemmiyetini, kulağa küpe olacak şu ifadelerle anlatıyor: "İman ve namaz aynı döl yatağında neş'et etmişlerdir; Namaz, imanın ikiz kardeşidir. İman, dinin ve diyanetin nazarî yanını teşkil eder; o nazarî yanın takviye edilmesi ve tabiatın bir derinliği haline getirilmesi ise ancak başta namaz olmak üzere diğer ibadetlerle mümkün olur. Bu itibarla da, denebilir ki; namaz pratik imandır, iman da nazarî bir namazdır."

Bu sebeple dini yalnızca bir vicdanî kabulden ibaret görmek ve ibadet ü tâatı devreden çıkarmak, var oluşun gayesini anlayamamak demek. Elbette vicdani kabul imanın ilk şartıdır. Ancak o kabulün tezahürü, insan

hayatında kendini gösteren salih amellerdir. O salih amellerin merkezinde namaz vardır. Namaz bütün ibadetlerin özü ve dinin direğidir.

Namaz, mü'minin günde en az beş defa içine girip temizlendiği sonsuzluğa doğru akıp giden bir tevbe ırmağı ve arınma kurnasıdır. Kur'an savaş meydanında mücadelenin kızıştığı en tehlikeli anlarda bile namazın terkine müsaade etmemiştir. Namaz, hakkı mutlaka verilmesi gereken çok önemli bir vazifedir. Bir Müslüman için emin bir sığınak, mühim bir kurbet vesilesi ve en kısa bir vuslat yoludur.

Namazın bu hususiyetlerinden dolayıdır ki, Asr-ı Saadet'ten günümüze kadar Hak dostları onu hayatlarının merkezine koymuşlardır. Onlar, beş vakit namazla yetinmeyerek her gün yüzlerce rek'at nafile kılmayı âdet haline getirmişlerdir.

Kulların en güzeli Peygamber Efen-dimiz'in (sallallahu aleyhi ve sellem) namaza göstermiş olduğu alâka, O'nun izini takip edenlerin gönüllerinde de "ibadetlerin özü"ne karşı derin bir iştihak uyarmıştır. Allah Resûlü bir hadislerinde "Namaz benim gerçek göz aydınlığımdır." buyurmuş ve başkalarının bir kısım şeylere arzu duymasının çok ötesinde bir istekle namaza karşı arzu duyduğunu her haliyle ortaya koymuştur.

Nebiler Serveri'nin mübarek ayakları şişinceye kadar kıyamda durduğunu, bazen bir rek'atta birkaç cüz'ü birden okuduğunu, haşyetle dolu yüreğinden el değirmeninin ya da kaynayan tencerenin sesi gibi hıçkırıklı ağlama sesleri duyulduğunu ve secde ederken Hak karşısındaki saygısından dolayı kıvrım kıvrım kıvrandığını bize başta annelerimiz olmak üzere pek çok sahabî efendimiz anlatıyor.

Tabii Resûl-i Ekrem'in (aleyhi ekmel'ü't-tehâyâ) namaz ibâdeti üzerinde bu derece hassâsiyetle durması Ashâb-ı Kirâm'ın da birer namaz âşığı haline gelmelerine vesile olmuştur.

Huzûr-ı ilâhîde bulunmanın manasını idrak etmiş ve Kur'an'ın tadını almış bir sahabînin şu hali onların namaza karşı iştihaklarını göstermesi açısından ne kadar müthiştir: Peygamber Efendimiz, Zâtü'r-Rik'â gazvesinde Ammâr bin Yâsir ile Abbâd bin Bîşr'i bir konak mahallinde gece nöbeti için vazifelendirmişti. Hazreti Ammâr'ın istirahatı tercih ettiği bir sırada Abbâd bin Bîşr kalkıp namaza durmuştu. O sırada bir müşrik bu iki sahabiyi fark etmiş ve hemen üzerlerine ok yağdırmaya başlamıştı.

Oklardan iki-üç tanesi Hazreti Abbâd'ın vücûduna isâbet ettiği halde, o, namazını bozmamış, ancak rükû ve secdesini yaptıktan sonra arkadaşını uyandırmıştı. Hazreti Ammâr, sıçrayıp kalkarken bir taraftan kaçan müşriğin ardından bakakalmış, diğer yandan da merakla ve heyecanla Abbâd bin Bîşr'in vücudundan akan kanı ve isabet eden okları göstererek kendisini neden uyandırmadığını sormuştu. Hazreti Abbâd ise, ancak bir namaz âşığının söyleyebileceği şu cevabı vermişti: "Bir sûre (Kehf) okuyordum, (ayât-ü beyyinât o kadar tatlı idi ki) onu bitirmeden namazı bozmak istemedim. Fakat, oklar peşpeşe atılınca namazı tamamlayıp seni uyandırdım. Allâh'a yemin ederim ki, Peygamber Efendimiz'in (sallallâhu aleyhi ve sellem) korunmasını emrettiği bu gediği kaybetme endişesi olmasaydı, sûreyi yarıda bırakarak namazı kesmektense ölmeyi tercih ederdim."

s.sargin@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

En değerli namaz, vaktinde kılınan namazdır

Namazdan hakkıyla istifade edebilmenin ilk şartı, onu hayatımızda hak ettiği yere koymaktır. İşlerimizin, derslerimizin, alışverişlerimizin, yolculuklarımızın en yoğun olduğu zamanlarda bile önceliği namaza vermektir. Nisa sûre-i celîlesi 104. ayette mealen şöyle buyrulur: "....namaz belirli vakitlerde mü'minlere farz kılınmıştır."

Burada hem namazın beş vakit olduğuna bir işaret, hem de en değerli namazın, vakti içinde eda edilen namaz olduğuna dair bir ikaz vardır. Beş vakit namaz, günlük hayatın içine serpiştirilmiş işaret taşları gibidir. İnsanları, dünyalık meşgalelerin içine dalıp Rabb'ilerini unutmaktan alıkoyan vuslat koylarıdır. Yüce Yaratıcı'nın kullarına özel olarak lütfettiği randevu saatleridir. Bu anlarda kul, Allah'tan gayri her şeyi elinin tersiyle iterek el-pençe divan, Rabb'inin huzuruna çıkar. Derdini döker, halini arz eder. Niyetinin enginliğine ve samimiyetine göre, kim bilir, ne feyizlere ve tecellilere mazhar olur. Dünya meşgalesinin sadece esbaba riayetden ibaret bulunduğunu, esas gayenin Allah'a kulluk olduğunu haliyle ilan eder.

Nebiler Serveri (sallallahu aleyhi ve selem) bir gün arkadaşlarına şöyle bir soru sordu: "Sizden birinizin kapısının önünden bir nehir akıp dursa ve bir kimse bu nehirde her gün beş kere yıkansa, acaba üzerinde hiç kir kalır mı, ne dersiniz?"

Ashab efendilerimiz hep birden: "Bu hal, onun kirlerinden hiçbir şey bırakmaz!" diye cevap verdiler. Bunun üzerine Efendimiz, "İşte bu, beş vakit namazın misalidir. Allah onlar sayesinde bütün hataları siler." buyurdu.

Namazın beş vakit olmadığına dair iddiaların hiçbir ciddiyeti yoktur. Bunu hem Kur'ân-ı Kerim ayetlerinden, hem de Efendimiz'in sünnetinden anlamak mümkündür. Namazın belli vakitlerde farz kılındığını yazının girişindeki ayet-i celileden öğreniyoruz.

Cenab-ı Hak başka bir ayet-i kerimede ise, "Haydi siz, akşama ulaştığınızda (akşam ve yatsı vaktinde) sabaha kavuştuğunuzda, gündüzün sonunda (ikindi) ve öğle vaktine eriştiğinizde Allah'ı tesbih edin (namaz kılın), ki göklerde ve yerde hamd O'na mahsustur." (Rûm, 30/17-18) buyurmakta ve namazın günde beş vakit olduğunu bildirmektedir.

Demek namaz, günde beş vakit olmalı... ve kul günde beş defa Allah'ın huzuruna gelebilmeli ki kemale yükselme adına hız alabilsin; beş defa hayatın hesabını vermeli ki, gafleti izale edip Rabb'iyle münasebet kurabilsin; edeble Rabb'in huzurunda oturmasını bilmeli ki feyz-i akdesten gelen sırra, kalbi müheyya hale gelebilsin, letaifi bu işte oturaklaşsın, ruhunda bir zarafet ve nezaket hasıl olsun.. ve böylece cismaniyete ait hususları sırtından atsın ve fuzulî bir yük taşımasın.

Namazın beş vakte tahsisi, sadece ayetlerde geçtiği şekilde kalmamış; Cenab-ı Hak bunu doğrudan doğruya Cebrail (aleyhisselam) vasıtasıyla Efendimiz'e de talim buyurmuştur. Allah Resûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem), İbn-i Abbas'ın rivayet ettiği bir hadis-i şerifte bu durumu şöyle anlatıyor: "Cibrîl bana, Beytullah'ın yanında, iki kere imamlık yaptı. Bunlardan birincisinde öğleyi, gölge ayakkabı bağı kadarken kıldırdı. Sonra, ikindiye, her şey kendi gölgesi kadarken; akşamı, güneş battığı ve oruçlunun orucunu açtığı zaman; yatsıyı, ufuktaki aydınlık (şafak) kaybolunca; sabahı, şafak sökünce ve oruçluya yemek haram olunca kıldırdı. İkinci sefer öğleyi, çünkü ikindinin vaktinde, her şeyin gölgesi kendisi kadar olunca kıldırdı. Sonra ikindiye, her şeyin gölgesi kendisinin iki misli olunca; akşamı, önceki vaktinde; yatsıyı, gecenin üçte biri gidince; sabahı, yeryüzü ağarınca kıldırdı. Sonra da bana yönelip, 'Ey Muhammed! Bunlar senden önceki peygamberlerin vaktidir. Namaz vakti de bu iki vakit arasında kalan zamandır!' dedi."

Bediüzzaman hazretlerinin namaz vakitlerine karşı ne kadar hassas olduğunu şu hadiseden anlıyoruz: Hazreti Üstad ve birkaç talebesi, buldukları bir araba ile Isparta'dan Barla'ya gitmek üzere yola çıkarlar. Eve ulaşmalarına yirmi dakika kalmıştır ki, namaz vakti girer. Üstad, talebelerine "Vakit girdi mi?" diye sorar. İçlerinden biri, "Üstadım, vakit girdi ama dışarıda çok kar var. Hem yolumuz da bitmek üzere, eve az kaldı!"

dese de şu ibret dolu cevabı alır: "Karların üzerinde de olsa, namazımızı hemen eda edelim ki, şu anda saf bağlayan cemaat-i kübrânın manevî semeresinden hissemizi alabilelim." Hep birlikte arabadan inerler ve namazlarını eda ederler.

Beş vakit namazın eda şekli Efendimiz'in öğrettiği surette günümüze kadar nasıl devam etmişse, namaz vakitleri de aynı şekilde devam etmiştir. Bir Müslüman için beş vakit namaz ne kadar önemliyse, onları vaktinde kılmak da o derece önemlidir. Namazı hayatımızda hak ettiği yere koymanın ilk adımı, ezan okunur okunmaz seccadeye koşturaktır.

s.sargin@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Namazı hakkıyla kılmak için

Süleyman Sargın 2009.08.07

Namazın özü, Cenâb-ı Hakk'ı tesbîh, ta'zîm ve O'na şükürdür. Tesbîh (Sübhânallah), tekbîr (Allahu Ekber) ve hamd (Elhamdülillah), namazın çekirdekleri hükmündedir.

Ondandır ki, namazdaki bütün hareketlerde ve zikirlerde "Sübhânallah", "Elhamdülillah" ve "Allahu Ekber" sözlerinin manaları gizlidir. Bediüzzaman Hazretlerinin de ifade ettiği gibi, iftitah tekbîrinden selam vereceğimiz ana kadar biz, hemen her an söz, hal ve tavırlarımızla ya "Sübhânallah" deyip Cenâb-ı Hakk'ı takdîs eder, ya "Elhamdülillah" sözünü hamd ü senâ hislerimizi seslendirir ya da "Allahu Ekber" diyerek O'na ta'zimde bulunuruz.

Namaza başlarken söylenen tekbîre, ibadete onunla başlandığı için genel olarak "iftitah tekbîri" denir. Namaz içinde bazı şeylerin yapılması bu tekbîrle haram kılındığı için ona "tahrim tekbîri" ya da "ihram tekbîri" de denmiştir. Aslında bu tekbîr, Allah'tan gayrı her şeyi kendine haram kılarak harem dairesine adım atma, bütün dünyevîlikleri kapının dışında bırakma ve bütün benliğimizle yalnızca Sultan-ı Kâinat'a yönelme adına bir söz vermektir.

Bu tekbîr o andan itibaren, namazın bütün dakikalarına, saniyelerine ve saliselerine tesbîh, tahmîd ve tekbîr ruhunu işleme, bir manada bütün bütün namaz kesilme ve adeta namazlaşma ahdi demektir. Fethullah Gülen Hocaefendi konunun ehemmiyetini anlatırken şunları söyler: "Melekler, bu tekbîrin manasını idrak edip gereğini yerine getirerek namazını kılan bir kulun âlem-i misâle yansıyan resmini çizseler, ihtimal ortaya namaz tablosu çıkar; o insan ancak mücessem bir namaz kesilmiş olarak resmedilebilir."

Namazı hakkıyla ikâme etmek istiyorsak, tekbîrle beraber Allah'tan gayrı her şeyden sıyrılmalı ve gönlümüzü sadece O'na açmalıyız. Dudaklarımızdan dökülen her kelimeye şuurumuzun ve idrakimizin mührünü basmalıyız. Mesela, "Elhamdülillah" derken, bu sözün ne mana ifade ettiğini iyi bilmeli, onu derinlemesine düşünerek namazımızı kılmalıyız. "Kimden kime olursa olsun bütün hamd ü senâlar, bütün minnet ve şükürler Allah'a (Tebâreke ve Teâlâ) aittir; bu hakikati ilan etmek kıyamete kadar benim vazifem, Yüce Yaratıcı'nın da hakkıdır." diye gürlemeliyiz. Böylece o kısacık "Elhamdülillah" kelimesi, Cenâb-ı Allah'a yükselirken üzerine yüklediğimiz o derin manalarla beraber yükselir.

O'nun Rahmân ve Rahîm olduğunu ilan ederken, yine aynı derin duygularla dolmalıyız. "Mâlik-i yevmi'd-din" hakikatini dile getirirken onun ihtiva ettiği manaları da üzerine bir damga gibi vurmalı ve Cenâb-ı Hakk'a o

yüküyle beraber göndermeliyiz. Namaz hepimiz için bir mi'raç olmalı ve her birimiz Efendimiz'in Mi'raç'ta duyduğu hakikatleri kendi idrak ufkumuzdan duyma gayreti içinde olmalıyız.

Burada sözü yeniden Muhterem Hocaefendi'ye bırakmak uygun düşüyor: "Namaz kılarken o ibadetin bütün manalarını yudumlayarak adım adım yükselmelisiniz. Adeta birinci kat semada Hazreti Âdem'le, ikinci kat semada Hazreti Yahya ve Hazreti İsa ile üçüncü kat semada Yusuf Aleyhisselam'la, derken diğer katlarda Hazreti İdris, Hazreti Musa ve Hazreti İbrahim'le görüşmelisiniz. Onların her birinin hayatından ibretler almalı, huzurlarının insibağına ermeli ve bir adım daha atınca kendinizi haremğâh-ı İlâhîye girmiş gibi hissetmelisiniz. Namazın sonunda selam verir vermez de huzurun adabına riayet edememiş olma endişesiyle bir kere daha ellerinizi kaldırmalı, yine, tesbîh, tahmîd ve tekbîr cümleleriyle dergâh-ı İlâhîye nazar etmeli ve namazın manasını kuvvetlendiren o mübarek kelimeleri otuz üçer defa tekrarlamalısınız."

Tabiûn'un büyük imamlarından Fudayl bin İyâz, Sahabe efendilerimizin namazlarını anlatırken şöyle der: "Sahabe efendilerimiz, benizleri atmış, yüzleri sararmış bir şekilde sabahı karşılardı. Çünkü gecenin çoğunu namazda geçirirlerdi. Bazen dakikalarca kıyamda kalırlar, bazen de uzun müddet secdeye kapanırlardı. Cenâb-ı Hakk'a içlerini dökerken, rüzgârlı bir günde sallanan ağaçlar gibi sallanırlar; gözlerinden, elbiselerini ve yeri ıslatacak kadar yaş dökerlerdi. Namazın lezzeti onlara bedenî yorgunluklarını unuttururdu ve o vuslat dakikaları hiç bitmesin isterlerdi. Sabah olunca, yüzlerine yağ sürerler, gözlerine sürme çekerler ve halkın içine sanki geceyi hep uykuyla geçirmiş ve iyice dinlenmiş gibi çıkarlardı."

Böyle bir namaz ufku yakalamak için hedefe kilitlenmeli ve yolumuzdan sapmadan işi ciddiyetle ele almalıyız. Her namazdan sonra, gelecek namazı daha iyi kılmanın, onu daha derinden hissetmenin planlarını ve hazırlıklarını yapmalıyız.

s.sargin@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Dua etmek vefanın gereğidir

Süleyman Sargın 2009.08.14

Huneyn Gazvesi'nin ardından Allah Resûlü, Ensar'dan bazılarının küçük bir meseleden dolayı kendisine biraz kırıldıklarını haber aldı.

Bunun üzerine hemen Ensar'ın bir yerde toplanmasını ve aralarına başka kimsenin de alınmamasını emretti. Ensar toplandı ve Allah Resûlü onlara şu hutbeyi irad buyurdu:

"Ey Ensar topluluğu! Duydum ki gönlünüzde bana karşı bir kırgınlık hâsıl olmuş. Size şunu hatırlatmak isterim; ben geldiğimde, siz dalalet içinde değil miydiniz? Allah benimle sizi hidayete erdirmemi mi?

Ben geldiğimde, siz fakr u zaruret içinde kıvranmıyor muydunuz? Allah benim vesilemlle sizi zenginleştirmedimi mi?

Ben geldiğimde, siz birbirinize düşman değil miydiniz? Allah benimle sizin kalplerinizi birbirinize ısıdırmadı mı?"

Ensar bu sözlere gözyaşları içinde hep bir ağızdan şöyle karşılık verdiler: "Evet, evet Yâ Resûlallah! Minnet Allah'a ve Resûlü'nedir."

Bu hadisede mü'minlere mazhar oldukları nimetlerin hatırlatılması ve bunun onlar tarafından da kabul ve ilan edilmesi vardır.

Bizler asr-ı saadette bulunamadık. Efendiler Efendisi'nin mübarek huzurlarıyla müşerref olup, dizlerinin dibinde oturamadık. Ama bize Allah'ı, Resûlullah'ı, Kur'an'ı hatırlatan ve bütün güzellikleri öğreten kutlu insanlar tanıdık. Bu sebeple mazhar olduğumuz nimetleri yâd etmek ve dualarımızda o kutlulara yer vermek hem bir tahdis-i nimettir hem de vefamızın gereğidir:

Yâ İlâhel âlemin ve yâ ekramel ekramîn!

Bizler Sen'in ve Habib-i edibinin unutturulduğu karanlık bir devirde yetiştik. Maddeciliğin dört bir yanı karabasan gibi sardığı, anarşinin sokakların hâkim rengi haline geldiği, dinin folklor gibi yaşandığı bir dünyada neş'et ettik. Sen bize lütfunla, kereminle yolumuzu aydınlatacak kutlu bir Rehber gönderdin.

O bize Seni, Kitab'ını ve Resûl-i Ekrem'ini tanıttı. Pozitivizimle ağır hasar görmüş kalplerimize ve kafalarımıza Pîr-i Mugân'ın eşsiz külliyyatını ve tevhid delillerini nakşetti. Kur'an'ı asrın idrakine söyleten o nadide eserleri ve eserlerin büyük müellifini biz onunla tanıdık.

Efendimiz'in "İnsanlığın İftihar Tablosu" olduğunu ondan öğrendik. Nebiler Serveri'nin hicranını ilk o anlattı bize. Camileri lebaleb dolduran hüşyar gönüller, onun irşadıyla Allah Resûlü'nün aralarında gezdiğini müşahade ettiler. Rahmet Peygamberi'ni, saçlarını okşarken, sırtlarını sıvazlarken gördüler. "Ne zaman geleceksin Yâ Resûlallah!" duygusunu o yeşertti gönüllerimizde.

Saadet asrının muhteşem tablolarını kürsüden ve minberden tıpkı bir sinema ekranı gibi gözümüzde ve gönlümüzde o canlandırdı. Sahabe sevgisini o nakşetti sinelerimize. Hamza'nın yiğitliğini, Hz. Ali'nin velayetini, Hz. Ebû Bekir'in sadakatini, Hz. Ömer'in adaletini ondan dinledik. Hz. Osman'ın nasıl bir haya insanı olduğunu anlatırken kendisi de kürsüde buram buram terliyordu.

Mus'ab'ın kütükte doğranan et gibi nasıl şehit edildiğini, Hz. Enes'in savaştan sonra ancak parmaklarının ucundan tanınabildiğini, Abdullah ibn Cahş'ın kahramanlıklarını ilk o anlattı bize. Nesibe'nin harp meydanında nasıl bir tayfun gibi estiğini, Sümeyye'nin şehadetini, büyük kadın Hz. Hatice'nin fedakârlıklarını, Hz. Fatıma annemizin çilesini ve hasretini de anlatan oydu. Bilal'in okuyamadığı ezanını, Ebû Akîl destanını gözyaşları içinde dinlemiştik. "Yâ lel-ensâr!" nidaları yürekleri hoplatırken, cemaatle birlikte cami duvarları da gözyaşlarını akıtiyordu.

Ya Rabbi! Biz o Rehber ü Rehnü-mamız'dan fedakârlığı, cömertliği, hasbiliği, diğerkâmlığı öğrendik. Abdurrahman b. Avf'ın, Hz. Osman'ın nasıl hesapsız infakta bulunduklarını dinlerken derin muhasebelere daldık. Hz. Ebubekir'in malının tamamını getirip nasıl verdiğini belki hâlâ anlayamadık ama Allah yolunda infak etmenin cami çıkışında verilen küçük sadakalardan ibaret olmadığını anladık. "Himmet" ilk defa onun sayesinde girdi hayatımıza.

Mefkûre insanı olmayı öğretti bize. Bunu yaparken bizi tarihimizle barıştırdı. Bize Selçukluları, Osmanlıları o sevdirdi. Nasıl şanlı bir tarihimiz olduğunu, o tarihin şeref levhalarını dinleyerek anladık. Şark'ın şanlı sultanı Selahaddin'i, Osman Gazi'yi, Ertuğrul Gazi'yi, Alparslan'ı, Hz. Fatih'i, Yavuz Sultan Selim Han'ı, Abdülhamit Cennet-mekân'ı adlarının sonuna "aleyhi'r-rahmetü ve'l-ğufuran" ekleyerek dinledik. "Yaşatmak için yaşamak" olarak özetledi mefkûremizi. "İnsanlarla Allah arasındaki engelleri kaldırıp onları Rabbileriyle buluşturmak" olarak tarif etti vazifemizi. Bunun için anadan, yardan, vatandan ve arkadaştan geçmek gerektiğini belletti milyonlarca yüreğe. Bunun adını da "adanmışlık" koydu.

İslam'ın sevgi ve merhamet dini olduğunu anlattı yılmadan, yorulmadan. Her türlü şiddete, anarşiye, teröre ve kanunsuzluğa İslam'ın kapalı olduğunu kalplerimize ve kafalarımıza kazıdı. Başkaları için yaşamanın lezzetini tattırdı bize.

Selefe saygıyı da onda gördük biz. Edebin, terbiyenin ne olduğunu ilk o gösterdi bize. Allah Resûlü'nün mübarek adını her andığında yerinden doğrulan oydu. Sahabeden, tabiûndan ve selef-i salihinden bahsederken kelimeleri nasıl hassasiyetle seçtiğine şahit olduk her seferinde.

İlmin tek başına hiçbir anlam ifade etmediğini, mefkûre insanı olmak ve yaşatmak için yaşamak lazım geldiğini öğretti.

Tevazuun ne olduğunu onda gördük. "Hiç" olmayı, "sıfır" olmayı, Allah karşısında konumumuzun ne olduğunu o hatırlattı. Gecelerin içindeki sırlardan bahsetti bize. Dua dua yalvarmayı, kasıkları çatlarcasına dua etmeyi, seccadelerde kıvrınmayı anlattı, anlatıyor. Bize "teheccüd"ü o öğretti, gözyaşı gerçeğiyle onun sayesinde tanıştık. onu tanıdıktan sonra "Erkek adam ağlar" demeye başladık. Burnumuzun kemikleri onu tanıdıktan sonra sızlar oldu.

Ya Rabbi! Biz onun ilmine, irfanına, ameline, aksiyonuna, heyecanına, gözyaşına, milleti ve tüm insanlık için çektiği ızdıraba, uykusuz gecelerine, ibadet hassasiyetine, kulluktaki derinliğine, dilinden düşmeyen dualarına, kul hakkına karşı hassasiyetine, sevgisine, şefkatine, vefasına, merhametine, keremine, cömertliğine, adaletine ve daha nice güzelliklerine şahit olduk.

Ne olur Ya Rab! ona hep rahmetinle muamele et. ona hayırlı, bereketli, uzun ömürler nasip et. Sıhhat ve afiyet lütfeyle. Kendisine yakîn-i tâm, ihlâs-ı etem ve zühd-ü tâm ihsan eyle. Bulunduğu her zaman ve mekânda onu rûhu'l-kudûs'le te'yid buyur. Her türlü insî ve cinnî şeytanın, amansız düşmanların hilelerinden, tuzaklarından, komplolarından, iftiralarından ve kötülüklerinden onu muhafaza eyle. Dünyada ve ahirette bizi bir an bile ondan cüdâ eyleme. Kalbî irtibatımızı kuvvetlendir. onu daha iyi anlamayı, söylediklerini idrak etmeyi bize nasip eyle. Hissiyatına, derdine, ızdırabına ortak olabilme şuuruna bizleri ulaştır.

Ey Rabbimiz! Biz ondan razıyız, Sen de razı ol. Biz şahidiz Sen de şahit ol. Âmin.

s.sargin@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Orucumuzu nasıl güzelleştirebiliriz?

Süleyman Sargın 2009.08.21

Oruç nedir?

Oruç, ikinci fecirden (imsak vakti) başlayarak güneşin batışına kadar yemekten, içmekten ve cinsî ilişkiden kendini alıkoymak demektir.

Ramazan orucu, Peygamber Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) Medine'ye hicretinden bir buçuk sene sonra Şaban ayının onuncu günü farz kılınmıştır. "Oruç, sizden öncekilere olduğu gibi size de farz kılındı." (Bakara, 2/183) ayet-i kerimesi bunu emretmektedir.

Oruca nasıl niyet etmek gerek?

Herhangi bir oruca kalp ile niyet etmek yeterlidir. Oruç için sahura kalkmak da başlı başına bir niyettir. Bu niyetin dil ile ifade edilmesi daha güzel olur. Oruç tutmak isteyen bir insan, kuşluk vaktine kadar mutlaka niyet etmelidir. O vakte kadar oruca engel herhangi bir davranışta bulunmaması şarttır.

Ramazan'ın her günü için ayrıca bir niyet gereklidir. Çünkü araya geceler girmektedir. Ayrıca her günün orucu başlı başına bir ibadettir. Bunun içindir ki bir günün orucundaki bozukluk, diğer günün orucuna zarar vermez.

Bunlara dikkat edilirse oruç daha güzel olur

Oruç tutacak kimse sahura kalkmalı ve evinde Ramazan atmosferinin oluşmasına gayret göstermelidir.

Akşam ezanı okunur okunmaz oruç açılmalıdır. Akşam namazının ise oruç açıldıktan hemen sonra kılınması ve ardından yemeğe geçilmesi tavsiye edilen bir uygulamadır.

İftara mutlaka bir dua ile başlanmalıdır. Meali, "Allah'ım, Senin rızan için oruç tuttum, Sana iman ettim, Sana sığındım ve Senin verdiğin rızıkla orucumu açtım. Ramazan ayının yarınki günü de oruç tutmaya niyet ettim. Ne olur benim geçmiş ve gelecek günahlarımı bağışla." şeklinde olan Peygamberimiz'in iftar duası okunmalıdır.

Oruç mümkünse hurmayla açılmalıdır.

Mutlaka teravih namazı kılınmalı, mümkünse her akşam başka bir camiye gidilmelidir.

Orucu sadece midemize değil, başta dilimiz olmak üzere bütün bedenimize tutturmak gerekir. Kötü söz konuşmaktan, dinlemekten, kötü şeylere bakmaktan ve kötü işlerle meşgul olmaktan uzak durulmalıdır.

Oruçluyken diş fırçalanır mı?

Oruçluyken su ile ıslatılmış bir misvak ya da diş fırçası kullanmanın bir mahzuru yoktur. Diş macununun boğazdan içeri kaçmamasına özen gösterilmelidir. Yine de en iyisi sahur ve iftardan sonra dişlerimizi fırçalamak ve bu işi oruç zamanına bırakmamaktır.

Soğuk bir duş orucu bozar mı?

Yaz günlerinde orucun hararetini azaltıp serinlemek için ağzı suyla çalkalamanın ve duş almanın hiçbir mahzuru yoktur.

İğne yaptırmak, aşı olmak orucu bozar mı?

Şırınga yapmak, buruna ilaç akıtmak, kulağa yağ damlatmak orucu bozar ve kaza gerektirir. Fakat duş alırken kulağa giren su orucu bozmaz.

Vücuda sürülen yağ veya kremler orucu bozar mı?

Deriden içeriye sızan şeyler orucu bozmaz. Vücuda sürülen yağ, krem, merhem gibi şeylerle serinlemek amacıyla vücuda dökülen su orucu bozmaz. Ancak iç boşluğa veya dimağa kadar uzayan derin bir yaraya konulan yağ bir ilaç orucu bozar ve kazayı gerektirir.

Göz damlasının hükmü nedir?

Göze dökülen bir ilaç orucu bozmaz, boğazda duyulsa bile... Göze sürülen sürme de böyledir. Çünkü bunlar insan vücuduna derinin emmesiyle girerler.

RAMAZAN'DA NE OKUYALIM?

Ramazan, her şeyle çok özel bir zaman dilimi. Bu dönemde yapılan her iş ayrı bir bereketin vesilesi oluyor. İbadetlere kat kat fazlasıyla sevap veriliyor. Kötülüklerin önü kesiliyor. Okuduklarımızdan başka zamanlara oranla daha fazla yararlanıyoruz. Bu sebeple Ramazan'ı hem kulluk hayatımız, hem de düşünce dünyamız adına çok iyi değerlendirmemiz gerekiyor.

Ramazan Kur'an ayı olduğu için bu ayda Kur'an'a özel zaman ayırmakta fayda var.

Mukabelelere iştirak etmeyi ya da buna imkânımız yoksa kendi kendimize bir hatim bitirmeyi hedeflemeliyiz.

Kur'an'la meşguliyetimiz bununla sınırlı kalmamalı. Yüzünden okumanın yanı sıra çoktandır ihmal ettiğimiz ezberlerimizi yeniden gözden geçirmeli, ezberlemeyi düşündüğümüz sure veya ayetleri belirleyerek hemen işe koyulmalıyız.

Ramazan ayı içerisinde başlayıp bitireceğimiz kitapları belirlemeli ve taviz vermeden okumalıyız. Hadis kitapları, siyer kitapları, tasavvuf eserleri, Risale-i Nur Külliyyatı'ndan ve Pırlanta serisinden seçeceğimiz eserler bu ayın tavsiye edilen kitapları olabilir.

Efendiler Efendisi'ne (Sallallahu aleyhi ve sellem) çokça salâvat okumalı ve O'nla irtibatımızı daha da güçlendirmeliyiz. Bunun yanı sıra günahlarımıza tövbe etmeyi ve bağışlanma dilemeyi de ihmal etmemeliyiz. Aşağıdaki dua bu iki maksadı gerçekleştirmeye matuf camî bir duadır. Bunun yanı sıra her gün okuyabileceğimiz bir kısım dualar da ne kadar okunabileceği belirtilerek yazıldı:

Estağfirullah el azîm yâ mâlikel mülkil kadîm salî vesellim alâ seyyidinâ muhammedin ve alâ âlihî ve sahbihî ecmaîn. Bî adedi ilmike ve bî adedi ma'lûmâtike. (Ey kadimden beri mülkün yegâne sahibi olan Allah'ım! Efendimiz Hazreti Muhammed'e ve O'nun muallâ ve muazzez ehl-i beytine, şerefli arkadaşlarına senin ilmin ve malumatın adedince salât ü selam gönderiyor ve günahlarımı bağışlamamı diliyorum.) (100)

Ferdün hayyün kayyûmun hakemun adlün kuddûs (11)

Yâ Şâfi (391) yâ Latîf (129) Yâ Vedûd (21)

Lâ ilâhe illallah (100)

Sübhânallâhi ve bihamdihî sübhânallâhil azîm (100)

Hasbünallahu ve ni'mel vekîl (100)

Lâ havle velâ kuvvete illâ billâhil aliyyil azîm. (100)

Allahummerham ümmete Muhammed (100)

Allahummağfir li ümmeti Muhammed (100)

Lâ ilâhe illâ ente sübhâneke innî küntü minez zâlimîn (11)

Subhânekâllahümme innî estağfirüke ve etûbu ileyke (100)

Çocukluğumun En Şenlikli Ramazanları*

Sanmam ki çocuklarımız o yarı sönük, yarı silik mahyalarla ramazan davulcularının o yarı bozuk, yarı boğuk beyitlerinden zevk duysunlar...

Gündüzleri camiye giderdim, sakın sesle Mesnevî okuyan sikkeli dervişleri hürmetle dinler; gür sesiyle halkı uyandırmaya çalışan kocaman sarıklı kürsü şeyhlerini geçerek ruhuma mukaddes makamların aşkını dolduran yanık sesli hafızların sıra sıra diz çökmüş dindaşlarımla dolu halkalarına sokulurdum. Her köşesinden ayrı şevkte, ayrı makamda, pes veya tiz birçok seslerin yükseldiği bu geniş akışlı yüksek kubbe altında kendimi ne kadar ufak, benliğimi ne kadar günahkâr bulurdum.

Kibrimden gururumdan kayıp ede ede ruhumu hafifleten bu ziyaretler yüreğimin sadece dünyaya açık hücrelerine sanki ahiretten bir yol açardı. Vücuduma uhrevi bir hava yayılırdı.

Kapıların ağır, meşin perdelerini kaldırıp dışarı çıktığım zaman kendimi o kadar değişmiş bulurdum ki bir müddet yabancı bir adamla yan yana gider gibi olurdum.

Sonra yavaş yavaş, baygınlığını geçiren bir adam gibi ayıldığım zaman başımda hafif ve tatlı bir durgunluk kalırdı. Bunları hatırladıkça göğsüm heyecandan kabarıyor, şimdi bu hislere ne kadar uzağım.

*Refik Halit Karay'dan

Atik-Valde'den İnen Sokakta

*İftardan önce gittim Atik-valde semtine,
Kaç defa geçtiğim sokaklar bugün yine,
Sessizdiler; Fakat ramazan manevîyyeti
Bir tatlı intizara çevirmiş sükûneti;
Semtın oruçlu halkı, süzülmüş benizliler
Sessizce çarşıdan dönüyorlar birer birer;
Bakkalda bekleyen fıkara kızcağızları
Az çok yakında sezdiriyor top ve iftarı.
Meydanda kimse kalmadı artık bütün bütün;
Bir top gürültüsüyle bu sahilde bitti gün
Top gürleyip oruç bozulanlâhzadan beri,
Bir nurlu neş'e kapladı kerpiçten evleri.
Yâ Rabb nasıl ferahlı bir âlem, nasıl temiz.
Tenha sokakta kaldım oruçsuz ve neş'esiz
Yurdun bu iftarından uzak kalmanın gamı
Hadsiz yaşattı ruhuma bir gurbet akşamı,
Bir tek düşünce oldu teselli bu derdime;
Az çok ferahladım ve dedim kendi kendime:
"Onlardan ayrılış her an üzüntüdür;
Madem ki böyle duygularım kaldı çok şükür."*

Yahya Kemal Beyatlı

Cömert insan Allah'a yakın, cehenneme uzaktır

Süleyman Sargın 2009.08.28

Kerem; iyilikseverlik ve ikram etme hasleti demektir. Araplarda kerem, çok mergup bir sıfattır. Misafire gösterilen cömertçe ikram, onların birer övünç vesilesiydi ki, bu hususta kabile ve oymaklar âdeta birbirleriyle yarışarlardı.

İşte, cömertlik ve keremin böyle revaçta olduğu bir zamanda, onlar arasında kerimlerden kerim bir Zât zuhur etti. O'nun keremini görünce herkesin dili tutuldu. Bu kerim Zât, yaptığına sadece Allah için yapıyor, birisine dünyayı bağışlasa ondan tek kelime dahi bahsetmiyordu. O bir mir'ât-ı mücellâ idi ki, Cenâb-ı Hakk'ın "Kerîm" ismi O'nda tecellî ile kendini gösteriyordu. O, her mevzuda olduğu gibi bu mevzuda da Cenâb-ı Hakk'ın en zirvede bir halifesiydi.. ve yeryüzünde O'ndan daha kerim bir ikinci insan gösterilemezdi.

O, insanların en güzeliydi.. ve Hz. Enes'in sözüyle: "O insanların en cömertiydi." Sûret ve cemal yönüyle "ahsenü'n-nâs" (insanların en güzeli) olan Allah Resûlü, kalb ve iradesiyle "ecvedü'n-nâs" (insanların en cömerdi) idi.

İbn Abbas'ın ifadesiyle, bilhassa Ramazan ayında O, önüne kattığı her şeyi sürükleyip götüren bir rüzgâr gibi cömert kesilirdi. Yani elinde-avucunda kalan en son şeyleri de dağıtıverirdi. Bu, bir ruh ve irade meselesiydi. O, kendi için yaşamaz, hep başkaları için yaşardı. Sürekli başkalarının mutluluğunu düşünmekten ömrü boyu kendini düşünmeye fırsat bulamamıştı. Zaten insanları mesut görmek kadar O'nu mesut edecek bir başka zevk de yoktu. Diğergâmlığında en son sırayı da kendi hanesi, kendi yakınları teşkil ediyordu. Yani O, evvelâ kendisine uzak olanlardan başlayıp ilgisini-alâkasını bezlediyor, en sonunda sıra kendi yakınlarına geliyordu. Ganimet mi taksim edilecek, Bedir ve Uhud'da bulunup şehit düşenlerin ailelerine öncelik tanıyordu. Ve sık sık kendi hanesindekilere, "Ben onlara vermeden size hiçbir şey veremem." diyordu.

Evet, Nebiler Sultanı'nın cömertlikte de benzeri yoktu; zaten bizzat kendisi de şöyle buyuruyordu:

"Cömert; Allah'a, cennete ve insanlara yakın, cehenneme uzaktır. Cimri ise; Allah'a, cennete ve insanlara uzak, cehenneme yakındır."

Kitaplar, Tûbâ ağacını, kökü yukarıda, dalları aşağıda olarak resmederler. Hakikaten Tûbâ ağacı öyle midir, bilemiyorum, fakat Allah Resûlü, cennetten, bizim üzerimize sarkan işte böyle bir "sehâ (cömertlik)" ağacıdır ve bundan da zerre kadar şüphemiz yoktur. O ağaca sığınan, o ağacın dallarına tutunan, bir üveyik olur ve cennete uçar.

(Sonsuz Nur'dan)

***

Kimlere zekât verilmez?

Zekât, üzerine İslam'ın bina edildiği beş temel esastan biridir. Zekât, ibadet tasnifleri içinde "mali ibadet" olarak değerlendirilir. Bununla beraber zekâtın sosyal, siyasi ve ferdi planda pek çok hikmetlerinden söz edilebilir. Zenginden fakire gelir akışı olarak tanımlayabileceğimiz zekât, toplum katmanları arasındaki uçurumu kapatan önemli bir ibadettir. Bu uçurum sadece ekonomik anlamda algılanmamalıdır. Zekât, eğitim ve kültür seviyesi

başta olmak üzere, sosyal yapıdaki bütün uçurumları kapatmaya yönelik bir müessese olarak görülmelidir. Dolayısıyla bu gayeye hizmet etmeyecek yerlere veya şahıslara zekât verilemez. Bunları şöyle sıralamak mümkündür:

Zenginler: Zenginin nafakasını temin ile zorunlu olduğu aile kapsamı içindeki eşi ve çocukları da zengin sayılır. Dolayısıyla onlar da zekât alamaz.

Gücü-kuvveti yerinde, iş imkânı olan ama tembellik edip çalışmayanlar: Bu kişiler zekât alamaz, yalnız gücü-kuvveti yerinde olup çalışma imkânı bulamayan ve nisap miktarı malı olmayanlara zekât verilebilir.

Müslüman olmayanlar: Allah'ın varlığını, peygamberleri, ahireti inkâr edip Müslümanlara karşı savaşanlara, onlara zulmedenlere ve İslam'ı terk eden mürtedlere hiçbir surette zekât verilmez.

Akrabalar: Bu konuyu birkaç başlık içinde incelemek gerekir:

Usûl-fürû: Bir kişinin anne-baba, çocuk veya torunları demektir. Burada şahıs usûl ve furûunun nafakasını temin etmekle yükümlü olduğu için bu kişilere zekât veremez.

Eş: Aynı gerekçelerle eşler de birbirlerine zekât veremezler.

Kardeş, amca, dayı, hala ve teyze gibi akrabalar: Bu akrabalara zekât vermek caizdir. Ayrıca insan bu akrabalarına zekât vermekle, farz vazifesini yerine getirmenin yanı sıra akrabasına iyilik yapma sevabı da kazanır.

***

Hastayım oruç tutamıyorum

Ramazan, Yüce Allah'ın kudsiyet atfettiği çok özel bir zaman dilimidir. Bu ayda oruç tutmak Müslümanlara farz kılınmıştır. Oruç, Cenab-ı Hakk'ın, "Oruç benim içindir. Kulum benim için yiyeceğini, içeceğini ve şehvetini terk etti. Ben de onu (dilediğim gibi) mükâfatlandıracağım." sözleriyle taltif ettiği bir ibadettir.

Kulluğun sebebi emr-i İlâhi olmasıdır. Neticesi de rıza-i İlâhiyi kazanmaktır. Hiçbir ibadette bunun dışında bir hakikat yoktur. İnsan kulluk vazifesini en güzel şekilde yerine getirmeye çalışmalı, ihmal ettiği, aksattığı vazifelerin ızdırabını yüreğinde yaşamalıdır. Çünkü her ne sebeple olursa olsun, Yüce Yaratıcı'nın "mutlaka yerine getirin" dediği bir emri terk etmiştir. Her ibadeti Allah'a yakınlık kurma adına önemli bir vesile kabul eden insan, yapamadığı ibadetlerin burukluğuyla kalben ulu dergâha yönelmeli ve rahmetin tecellilerini beklemeye durmalıdır. Cenab-ı erhamü'r-rahimîn, belli şartlarda biz kullarını bazı ibadetlerden muaf tutarak bir kere daha rahmetini göstermiştir. Bu O'nun şanının yüceliğindendir. Bize düşen ise kulluk vazifelerimizi yapmamak adına türlü mazeretler üretmek yerine, yapamadığımız ibadetlerin bize neleri kaybettireceğini düşünerek elimizden geldiğince ibadetlerimizi eksiksiz yerine getirmektir.

Gerek gelen sorulardan gerekse çevremizde görüp işittiklerimizden anladık ki, en küçük rahatsızlıklar bile orucu terk etmeye bahane oluyor. Kolunun ağrımından şikâyet eden de var, akşamüzeri midesinde yanma olduğu için oruç tutmadığını söyleyen de. İnsanlar neredeyse "gözüm seğiriyor, oruç tutmasam olur mu?" diye soracaklar. Hâlbuki bütün fıkıh kitaplarında hangi durumlarda hastaların oruç tutamayabilecekleri açıkça belirtiliyor:

"Alanında uzman bir doktor, bir hastaya oruç sebebiyle ölebileceğini veya akıl sağlığının tehlikeye girebileceğini ya da hastalığının şiddetlenip uzayabileceğini söyleyip oruç tutmasını yasaklarsa o hasta oruç

tutmayabilir. Sonra iyileşince tutmadığı oruçlarını kaza eder. Hastalığı iyileşmeyip kaza edemezse her bir gün için fidye öder."

Evet, hüküm budur. Nezle olduğu için oruç tutmayıp daha sonra kaza etmeyi bile düşünmeden fidye ödemek doğru bir davranış değildir. Hastaya oruç tutmayabileceğini söyleyen doktorun da ibadetin insan hayatındaki önemini bilen, inançlara saygılı ve bu konuda hassas biri olması da önemlidir.

***

O ERLER Kİ ...

*O erler ki, gönül fezasındalar,
Toprakta sürünme ezasındalar.
Yıldızları tesbih tesbih çeker de,
Namazda arka saf hizasındalar.*

*İçine nefis sızan ibadetlerin,
Bir biri ardınca kazasındalar.*

*Günü her dem dolup her dem başlayan,
Ezel senedin imzasındalar.*

*Bir ân yabancıya kaysa gözleri,
Bir ömür gözyaşı cezasındalar.*

*Her rengi silici aşk ötesinde renk;
O rengin kavuran beyasındalar.*

*Ne cennet tasası ve ne cehennem;
Sadece Allah'ın rızasındalar.*

Necip Fazıl

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sofranızda misafir eksik olmasın

Süleyman Sargın 2009.09.04

Bir ikram ve paylaşma mevsimine daha kavuşmanın huzurunu yaşıyoruz. Aslında ikramın ya da elindeki paylaşmanın bir mevsimi olmamalı.

Ancak mübarek Ramazan, insanın içinde potansiyel olarak bulunan güzelliklerin ortaya çıkması için önemli bir fırsat. İkram ve paylaşma da insanoğluna Yüce Yaratıcı tarafından verilen önemli hasletlerden. Elindekini bir başkasıyla paylaşabilmek cömertliğin, cömertlik de imanın alametidir. Allah Resûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem), bir hadislerinde "Kim Allah'a ve Resûlü'ne inanıyorsa misafirine ikramda bulunsun!" buyurarak, cömertliğin ve paylaşma duygusunun temelinde imanın olduğunu vurgulamıştır.

Bütün güzelliklerde olduğu gibi vermede ve ikramda bulunmada da en güzel örnek Nebiler Serveri (sallallâhu aleyhi ve sellem)'dir. O, her mevzuda olduğu gibi bu mevzuda da Cenâb-ı Hakk'ın en zirvede bir halifesiydi.. ve yeryüzünde O'ndan daha kerim bir ikinci insan gösterilemezdi.

O isteseydi, dünyanın en zengin insanı olabilirdi. Bir fikir vermesi bakımından, sadece Huneyn'den O'nun payına düşen beşte biri arz etmek yerinde olacaktır: 40.000 koyun, 24.000 deve, 6.000 esir, 4.000 okka gümüş ki, bir okka dört kilo demektir. Diğer muharebelerde elde edilen ganimetlerle krallardan gelen hediyeler de düşünülecek olursa, Efendimiz'in oldukça müreffeh bir hayat yaşamasına mani hiçbir şey yoktu. Ancak O, en fakir bir insanın yaşadığı hayatı yaşıyor, eline geçenleri ise bütünüyle halka dağıtıyordu. İbn Abbas'ın ifadesiyle, bilhassa Ramazan ayında O, önüne kattığı her şeyi sürükleyip götüren bir rüzgâr gibi cömert kesilirdi. Yani, elinde-avucunda kalan en son şeyleri de dağıtıverirdi. Bu, bir ruh ve irade meselesiydi. O, hiç kendi için yaşamamış, sürekli başkalarının mutluluğunu düşünmekten ömrü boyu kendini düşünmeye fırsat bulamamıştı. O, kendisinden bir şey istenildiğinde varsa verir, olmadığı takdirde de vaad ederdi. Bazen üzerine giydiği tek elbisesini bile isteyen olur, O da hiç çekinmeden hemen verirdi.

Ebu Hureyre'nin bir rivayeti, bulunmamız gereken noktayı anlatması açısından oldukça manidardır: Efendimiz'e bir adam geldi ve; "Ey Allah'ın Resûlü! Ben muhtaç ve dermansızım." dedi. Bunun üzerine Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem), derhal kendi evine haber gönderdi. Ancak evden; "Seni hak ile gönderen Allah'a yemin olsun ki, evimizde sudan başka bir şey yoktur." cevabı geldi. Bunun üzerine Yaver-i Ekrem; "Bu adamı bu gece misafir edecek yok mu? Allah ona rahmet eylesin." dedi. Ensar'dan bir kişi kalktı; "Ben varım ey Allah'ın Resûlü!" dedi ve hemen o adamı alıp evine götürdü. Eşine evde yiyecek bir şeyler olup olmadığını sordu. Eşi; "Vallahi evde küçük çocuklarımdan azığından başka bir şey yok." dedi. Adam, "O halde sen, çocukları bir şeyle avutup eğlendir. Misafirimiz içeriye girdiği zaman kandili söndürüver de o bizim de yediğimizi zannetsin. O, yemeğe uzandığında sen kandile doğru kalk da onu söndürüver." diye talimat verdi.

Nihayet sofraya oturdular ve misafir karanlık odada önüne konulan yemeği yedi. Ev sahibi, karanlıkta yemeğe kaşık sallamış ama misafiri aç kalmasın diye hiçbir şey yememişti. Sabah olup da Efendimiz'in huzuruna varınca Nebiler Sultanı; "Bu gece Allah, her ikinizin misafirinize karşı yaptığınız muameleden çok hoşnut oldu." buyurdu. Zira bu hadisenin üzerine Haşir Sûresi'nin 9. ayeti kerimesi nazil olmuş ve Allah bu bahtiyar aileye; "Onlar, ihtiyaç içinde olsalar da başkalarını kendilerine tercih ediyorlar." beyanıyla iltifat buyurmuştu.

Sahabenin önde gelenlerinden Abdullah b. Ömer'in, yanında bir yetim olmadan hiçbir zaman sofraya oturmadığı rivayet edilir. Zira evde misafir ağırlamak, yedirip içirmek imanın bir tezahürü olarak kabul edilmiştir. Abdülkadir Geylani Hazretleri, "Cenab-ı Hakk'ın namazdan sonra en çok hoşlandığı ibadet, kulların birbirlerine ikramda bulunmalarıdır." buyurarak, bu hususa işaret eder.

Dolayısıyla gerek mesai yoğunluğundan gerekse nefsimizin sürekli ertelemelerinden kaynaklanan sebeplerle birazcık ihmal ettiğimiz evde iftar ya da sahur verme âdetimizi yeniden hayata geçirmenin, evimizi, soframızı misafirlerle donatmanın, rahmete ve berekete davet çıkarmanın tam zamanıdır. Haydi öyleyse...

***

Çocuk ağlayınca namazı çabuk bitirdi

Allah Resûlü, herkesin kendisinden istifade ettiği rahmet timsali bir insandı. Mü'min, O'ndan istifade eder; çünkü O, "Ben mü'minlere, kendilerinden daha yakıным." buyurmaktadır. Biz O'nu kendi canımızdan daha çok severiz; Allah Resûlü de kendisine bu denli muhabbet besleyenleri aynı ölçüde sever; çünkü O, en büyük mürüvvet insanıdır.

Bu, bir muhakeme ve mantık sevgisidir. Bu sevginin hissî yanı olsa da daha çok mârifet buudlu ve mantık derinliklidir. Şayet kurcalanıp işlettirilebilse insanda öyle bir kökleşir ki; insan, Mecnun'un Leyla'sını aradığı gibi her yerde Resûlullah'ı arar durur. Arar durur da her adını anışta burnunun kemikleri sızlar ve O'nsuz geçen hayatı, kendisi için bir hicran kabul eder.. ve O'nun için bir ney gibi inler gezer.

Evet, Allah Resûlü bize kendi nefislerimizden daha yakındır. Nasıl olmasın ki, biz nefislerimizden çok kere kötülük görürüz. Hâlbuki O'ndan hep kerem, iyilik, merhamet, şefkat ve mürüvvet gördük. O, Allah'ın rahmetinin temsilcisidir. Öyleyse elbette bize bizden daha yakındır. Dünya ve ahirette Allah Resûlü, mü'minlere kendilerinden daha yakın olma keyfiyetiyle bir rahmettir. O'nun bu rahmet yönü ebedlere kadar da devam edecektir.

O, münafıklar için de bir rahmettir. Münafıklar, bu engin rahmet sayesinde dünyada azap görmediler. Camiye geldiler, Müslümanların içinde dolaştılar ve Müslümanların istifade ettiği bütün haklardan istifade ettiler. Allah Resûlü, onlar hakkında perdeyi yırtmadı. Onların çoğunun iç yüzünü biliyordu. Bununla beraber İslâm onları fâş etmedi.

Kâfir de Allah Resûlü'nün rahmetinden istifade etmiştir. Zira Cenâb-ı Hak, daha önceki millet ve kavimleri küfür ve isyanları sebebiyle toptan helâk etmiş olmasına karşılık, Allah Resûlü'nün bi'setinden sonra toptan helâk etmeyi kaldırdı, dolayısıyla da insanlar, böyle bir azap çeşidinden kurtulmuş oldular. Bu da kâfirler için dünya adına büyük bir rahmettir.

O, yerinde ağlayan bir çocuk görse oturur, onunla ağlar, inleyen ananın ızdırabını vicdanında duyardı. İşte Hz. Enes'in rivayet ettiği bir hadis ve O'nun dillere destan şefkati:

"Ben namaza duruyor ve onu uzun kılmak istiyorum. Sonra bir çocuk ağlaması duyuyorum. Annesinin ona duyacağı heyecanı bildiğim için hemen namazı hızlı kılıp bitiriyorum."

Allah Resûlü, namazlarını oldukça uzun kılardı. Bilhassa nafile namazları, sahabinin bile tâkatini aşacak mahiyette idi. İşte O, böyle bir namaz kılma niyetiyle namaza duruyor, sonra da namaz esnasında bir çocuk ağlaması duyunca hemen namazı hızlandırıyor. Çünkü o günlerde kadınlar da Allah Resûlü'nün arkasında namaz kılmak için cemaate iştirak ediyorlardı. Efendimiz, ağlayan çocuğun annesi mescitte olabilir mülâhazasıyla namazı hızlandırıyor ve böylece kadını rahatlatıyordu. (Sonsuz Nur'dan...)

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bu gece Kadir Gecesi olabilir

Süleyman Sargın 2009.09.11

Nihayet dört gözle beklediğimiz en kutlu ve mübarek geceye kavuşma imkânına erdik.

Efendiler Efendisi'nin mübarek beyanlarıyla dünya ahiretin tarlası. Bu sebeple ahiretimiz adına çok bereketli bir hasat mevsiminde bulunmanın o tatlı heyecanını yüreklerimizde hissediyoruz.

Kur'an'da adı geçen tek ay Ramazan; tek gece de Kadir Gecesi. Bu bereketli ve müstesna zaman diliminin şeref ve kıymetini Yüce Yaratıcı haber veriyor. O kadar ki, bu gece içinde tecelli edecek rahmetin ve mazhar olunacak ekstradan lütufların anlatılması için Kadr Sûresi namıyla müstakil bir sûre-i celîle inzal buyurulmuş

Kadir Gecesi'nin hangi gece olduğu meçhul. Onun Ramazan ayında, Ramazan ayının son on gecesinde veya son yedi gecesinde, hatta Ramazan'ın tek olan son gecelerinde aranması hususunda rivayetler var. Nebiler Sultanı (sallallahu aleyhi ve sellem) Ramazan-ı şerifin son on gecesinde itikâfa girer ve ev halkını da ibadete sevk ederdi. İtikâfın son on gecede olması ve Fecr Sûre-i Celîlesi'ne "on geceye yemin" ederek başlanması Kadir Gecesi'nin Ramazan'ın sonunda aranması hususundaki kanaatleri güçlendiriyor.

Kadir Gecesi'nin bilinmemesinin pek çok hikmeti olsa gerek. Bir kere gecenin bin aydan hayırlı olması ve bütün melaike ve ruhanilerin o gece yeryüzünü şereflelendirmeleri bile bu özel zaman diliminin kolayca bulunamamasını gerektiriyor. Böyle olunca inanan insanlar hem tembellikten kurtuluyor hem de Kadir Gecesi'ni yakalayabilme arzusuyla Ramazan boyunca gecelerini değerlendiriyor.

Tabii gizli tutulan sadece Kadir Gecesi değil. Cuma günü içerisinde duaların kabul olacağı icabet saati; beş vakit namaz içerisinde salât-ı vustâ; İlahi isimler içerisinde İsm-i A'zam; büyüün taatler ve ibadetler içerisinde rızay-ı İlahi; zaman içerisinde kıyamet ve hayat içerisinde ölüm gizli bırakılmış. Bunların gizli tutulmasında maksat, müminlerin uyanık, dikkatli ve devamlı Allah'a ibadet ve taat içerisinde olmalarını sağlamak.

Bu sebeple Ramazan'ın sonuna yaklaştığımız şu günlerde her geceyi Kadir Gecesi olabilir ümidiyle dolu dolu değerlendirme gayreti içinde olmak gerekiyor. Bilemiyoruz, belki bu gecedir Kadir Gecesi, belki yarın; ya da bir başka gün. Ama bildiğimiz bir şey var; Kadir Gecesi bizim için ömrümüzün fırsatı. Ve o, bu son on günün içine saklanmış, adeta "Ey ahiretini kazanmaya çalışanlar, ey rıza-yı İlahî peşinde koşanlar, ey Nebiler Sultanı ile Kevser havuzlarının başında buluşmak isteyenler, ey affına ferman arayanlar, ey cemâlullah ile müşerref olmak arzusuyla dolup taşanlar, ey kul olmayı en büyük paye sayanlar, ey nasipliler, ey bahtiyarlar ve ey talihliler! Gelin, ne olur gafleti bir kenara bırakın, gecelerde bülbüller gibi şakiyın, seccadelerimize bayram yaşatın, yudum yudum Kur'an içirin kalbinize, istiğfarla doldurun yüreklerinizi ve bu on günde beni bulun!" diye haykırıyor. Allah Resûlü de, ümmetinin bu fırsatı en iyi şekilde değerlendireceğini ümit ediyor ve şöyle buyuruyor: "Kim Kadir Gecesi'ni faziletine inanarak ve mükâfatını sadece Allah'tan bekleyerek ibadet ve taatle geçirirse geçmiş günahlarının tamamı bağışlanır."

Bu son günleri değerlendirip Kadr'in bereketine mazhar olmak adına normal Ramazan günlerimizin de ötesinde daha diri, daha zinde ve daha dolu bir kulluk performansı ortaya koymakta fayda var. Nafile namazları olabildiğince artırmak, günlük hedefler belirleyerek teravihin dışında yirmi, kırk, altmış ve hatta yüz rekât namaz kılmaya çalışmak bir yol olabilir. Yüz rekât namaz belki gözümüze çok görünüyor ama maneviyat büyüklerinin hemen hepsi her gün yüzlerce rekât namaz kılıyorlardı. Basit bir zaman hesabı bile yapsak, aslında yüz rekât namazın bir futbol maçına ya da bir dizi filme ayırdığımız zamandan daha fazla sürmediğini göreceğiz. Yeter ki biz, bu azmimizi nefis ve şeytanın ürettiği mazeretlerin ve evhamların dumanı altında boğmayalım. O halde gelin, bu günleri fırsat bilerek hayatımızda belki daha önce hiç yapmadığımız bir şeyi yapalım ve seccadelerimizle barışalım. Her gece veya hiç olmazsa tek gecelerde her iki rekâtta bir selam vererek yüz rekât namaz kılalım. Böylece Ramazan vesilesiyle güzel bir alışkanlık kazanalım ve bunu zaman zaman tekrarlayarak hayatımızın önemli bir parçası haline getirelim.

Kur'an'ın Kadir Gecesi'nde nazil olmaya başlaması bu gecede Kur'an okumanın değerini anlamamıza yetiyor. Evrad u ezkâr, Salâvat-ı Şerifeler ve okunacak daha pek çok dua bu gecelerin kadrini artıracak.

Birtakım zamanlarda mesai yapanlara normal zamanların birkaç katı fazla ücret verilir. Bazı olayların yıldönümleri ikramiye günleridir. Krallar tahta çıktıklarında cülus bahşişi dağıtırlar. Bazen genel af ilan edilir ve çok büyük cezalar dahi bağışlanır. İçinde bulunduğumuz bu geceler ise bunlarla mukayese edilemeyecek kadar değerlidir. Çünkü onların sahibi Latîf'tir, Cevvâd'dır, Kerîm'dir, Gaffâr'dır, Afüvv'dür. Onların sahibi ALLAH'tır. O'nun hazinesi, cömertliği, keremi, bağışlaması başkalarınıninkine benzemez. O, insanlara göre ne kadar büyükse, O'nun bahşişi, lütfu, keremi ve affı da onlarınkine göre o kadar büyüktür. Hazineler onun olduğuna göre, kime ne kadar vereceğini de O bilir. İşte Kadir Gecesi, O'nun Muhammed ümmetine bir bahşişi, bir genel af ilan ve bir ikramiyesidir. Rızasını tahsil adına adeta özel bir pazar ve bir yağma mevsimidir...

Haydi, pazar ola...

***

Ben Geldim

*Kulluğum başımda billûrdan bir taç,
Kullukla erilmez pâyeye erdim!
Kapında bu benden hep Sana muhtaç;
Aç kapını, tut elimden ben geldim!*

*Duydum büyüğü en engin bir hazla,
Koşarken koşanlar hep Sana nazla;
Bense, işte şu tutarsız niyâzla,
Aç kapını, tut elimden ben geldim!*

*Kalmadı korkum yakından-ırakta,
Her şeyi çözen, çürüten topraktan;
Tek endişem var, o da son duraktan;
Aç kapını, tut elimden ben geldim!*

*Fikirler bomboş ve hudutsuz fezâ,
Duyulup görülen rûhlara ezâ,
El açıp herkes durunca niyâza,
Aç kapını, tut elimden ben geldim!*

*Ses ver, öteden nağmeler duyulsun!
Ünsün akıp akıp rûhuma dolsun.
Kaybedenler yitirdiğini bulsun,
Aç kapını, tut elimden ben geldim!*

*Üst üste şafaklar söksün çöllerde,
Açsın bahtımın ikbali her yerde;
Tıpkı bir tulû gibi perde perde,
Aç kapını, tut elimden ben geldim!*

*Doğup esince nûrun tepelerden,
Duyulduğunda nâmın kubbelerden;
Taşarken celâlin minarelerden,
Aç kapını, tut elimden ben geldim!*

*Hep uzak olsam da Sen yanımdaydın,
Bütün benliğime nûrunu yaydın;
Sen'inle olunca günlerim aydın,
Aç kapını, tut elimden ben geldim!*

*Rûhumda hafakan, boynumda kement,
Hatırumı yakîninle mâmûr et!
Hâlim sana ayân, eyle inâyet!
Aç kapını, tut elimden ben geldim!*

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bayram ne zaman?

Süleyman Sargın 2009.09.18

Üç ay süren kutlu bir maratonun finaline ulaşmış bulunuyoruz. Rabb'imize kulluğumuzu arz etmiş olmanın, O'nun engin rahmetine mazhariyetle günahlarımızdan uzaklaşmış olmanın bayramını idrak ediyoruz.

Birkaç gün sonra Ramazan Bayramı, bizim bayramımız. Bizim bayramlarımız başka kültürlerin karnaval ve kutlamalarından çok çok farklıdır. Çünkü bizim bayramlarımız ibadet edalı günlerdir. Mü'minlerin tavır ve davranışlarında bayramlarda bile laubâlilik, taşkınlık ve dengesizlik asla görülmez.

Peygamber Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) döneminde bayram günlerinde işler tatil edilmiyordu. İnsanlar günlük işlerini yine yapıyorlardı. Bayram namazı ve hutbesiyle o günü diğerlerine göre daha farklı karşılıyorlardı; sonra da birbirlerine tebessüm teatisinde bulunuyor, fakiri-fukarayı gözetiyor ve eşe-dosta yemek yediriyorlardı. Sakın bayramda tatile karşı olduğumuz anlamı çıkarılmasın bu anlattıklarımızdan. Tam tersine, bayram tatili bayramın fert, aile ve toplum planında doya doya yaşanması için çok gerekli. Çünkü bayramlar bugün biraz da bizim kendi törelerimizin rengine bürünüyor. Kabir ziyaretlerine daha bir ehemmiyet veriliyor. Sıla-i rahim adına gidip gelmeler, arayıp sormalar bayrama ayrı bir derinlik kazandırıyor. Anne, baba ve çocuklar arasındaki münasebetler bir kere daha pekiştirilmiş oluyor. Çocuk yuvaları ve huzurevleri gibi yerlerde ziyaretçi bekleyen ve arayıp soranın olmama talihsizliğiyle kıvranan kimseler ziyaret ediliyor, sevindiriliyor. Böylece, bir yönüyle, daha geniş manada bir sila-i rahimde bulunuluyor.

Şu anda idrak ettiğimiz bayram, bir yönüyle Cenâb-ı Hakk'ın pek çok lütfunu beraberinde getiriyor. Allah, bize bir ay oruç tutmayı ve kulluğumuzu daha engince eda etmeyi lütuf buyurdu; şimdi de bayram bahşediyor. Bir ay boyunca, bir ölçüde bütün dünyaya Ramazan boyası çaldığı gibi, şimdi de dünyanın değişik yerlerinde aynı güzellikleri yaşıyor ve bizi ayrı bir sevince ulaştırıyor.

Bir de bayramı gurbette yaşayanlar vardır ki gurbet, şayet Allah rızası için yaşanan bir gurbetse, öyle bir gurbette bayramı duyma, silada bayram yapmaktan çok daha derindir. Bir insan kendi ülkesinde, bayramı bütün şatafat ve debdebesiyle, olanca ihtişamıyla yaşayabilir; fakat onu gurbette hicran duygularıyla karşılama Cenab-ı Hak katında daha değerli olsa gerek.

Tabii siz, başlıktaki sorunun cevabını merak ediyorsunuz. Biz, topyekün insanlığın İslam'a ve Kur'an'ın mesajına muhtaç olduğuna inanıyoruz. Evet, insanlık gerçek bayramı, İslam'la, Kur'an'la tanıştığı ve Nebiler Sultani'nin nuruyla bulunduğu zaman yaşayacak. Kederli çehreler ancak iman esaslarının kalbde hâsıl ettiği inşirahla gülecek. O gün dünyaya barış ve sevgi gelecek; kinler, nefretler bir daha dirilmemek üzere toprağa gömülecek. İşte o zaman insanlık affına ferman alacak ve bütün cürm ü hatalardan kurtulacak.

Evet, inşaallah ortalık ağarıyor; dünya bir bayram arefesinde ve gün bayrama kayıyor. Allah inayetini üzerimizden eksik etmesin.

Haydi hep birlikte bayram namazına

Bayramlar bizim çok özel anlarımız. Bu bayramları en güzel şekilde değerlendirmek de görevimiz. Bayram tatilinde lüks otellere ya da tatil beldelerine gitmek yerine sıla-i rahimde bulunmak bize daha çok yakışıyor. Bizim Ramazan'a, kandillere ve bayramlara karşı tavrımız doğrudan doğruya çocuklarımızı etkiliyor.

Bu bayramı hak ettiği coşkuyla yaşamak için işe bayram namazından başlamak gerekiyor. Bayram sabahı çocuklarımızla birlikte heyecan ve coşku içinde bir camiye koşalım. Bunu yaparken namazı bir an önce aradan çıkarmak gibi düşüncelere ve niyetlere girmeden mümkünse yaşadığımız yerin büyük ve merkezi bir camiine biraz da erkenden gidelim. Bayram vaazını dinleyip getirilen tekbirlere yüreğimizle iştirak edelim. Namazdan sonra ellerimizi ulu dergâha açıp dinimiz, milletimiz ve tüm insanlık için dua dua yalvaralım. "Bütün inananlar, şu anda Senin kapının eşiğine yüz sürüyorlar. Bayramlarını önce Senin kapına gelerek kutluyorlar. Sen onları boş çevirme Ey Merhametli Sultanımız! Dualarımızı kabul buyur!" diyerek duaya başlayalım. Gönlümüzden kopanları en güzel ifadelerle arz edelim. Namazın ardından cami avlusunda biriken insanlarla bayramlaşıp en içten duygularımızı paylaşalım. Bu coşkuya mutlaka çocuklarımızı dâhil edelim.

Bayramlarda özellikle bizim ülkemizde yaşatılan güzel bir uygulama da kabir ziyaretleri. Aramızdan ayrılmış aile büyüklerimizi, sevdiklerimizi kabirlerinde yalnız bırakmamak adına yapılıyor bu ziyaretler. Efendimiz'in "Kabirleri ziyaret edin" tavsiyesine de uymuş olduğumuzdan ayrıca sünnet sevabı alıyoruz. İster arefe günü isterse bayram süresince kabir ziyaretini ihmal etmemek gerekiyor. Bu, çocuklarımıza aile bağlarının önemini, büyüklere saygıyı ve geçmişin değerini öğretmek adına çok önemli bir uygulama.

Bir hadis

Ebû Eyyûb el-Ensârî (radiyallahu anh)'den rivayet edildiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurdu: "Ramazan orucunu tutan ve buna Şevval ayında altı oruç daha ekleyen kişi, bütün seneyi oruçlu geçirmiş gibi olur." (Müslim, Sıyâm 204)

s.sargin@zaman.com.tr

***

Süleymaniye'de Bayram Sabahı

...

*Ulu mabed! Seni ancak bu sabah anlıyorum;
Ben de bir varisin olmakla bugün mağrurum;
Bir zaman hendeseden abide zannettimdi;
Kubben altında bu cumhura bakarken şimdi,
Senelerden beri ru'yada görüp özlediğim
Cedlerin mağfiret iklimine girmiş gibiyim.
Dili bir, gönlü bir, imanı bir insan yığını
Görüyor varlığının bir yere toplandığını;
Büyük Allah'ı anarken bir ağızdan herkes
Nice bin dalgalı Tekbir oluyor tek bir ses;
Yükselen bir nakaratın büyüyen velvesi,
Nice tuğlarla karışmış nice bin at yelesi!
Gördüm ön safta oturmuş nefer esvaplı biri
Dinliyor vecd ile tekrar alınan Tekbir'i
Ne kadar saf idi siması bu mu'min neferin!
Kimdi? Banisi mi, mimarı mı ulvi eserin?*

*Taa Malazgirt ovasından yürüyen Türkoğlu
Bu nefer miydi? Derin gözleri yaşlarla dolu,
Yüzü dünyada yiğit yüzlerinin en güzeli,
Çok büyük bir iş görmekle yorulmuş belli;
Hem büyük yurdu kuran hem koruyan kudretimiz
Her zaman varlığımız, hem kanımız hem etimiz;
Vatanın hem yaşıyan varisi hem sahibi o,
Görünür halka bu günlerde teselli gibi o,
Hem bu toprakta bugün, bizde kalan her yerde,
Hem de çoktan beri kaybettiğimiz yerlerde.*

....

*Çok şükür Tanrı'ya, gördüm, bu saatlerde yine
Yaşıyanlarla beraber bulunan ervahı.
Doludur gönlüm ışıklarla bu bayram sabahı.
Yahya Kemal Beyatlı*

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Zikir, Allah'ı unutmamaktır

Süleyman Sargın 2009.09.25

Zikir, kulluk yolculuğunda her Müslüman'ın mutlaka yanında bulundurması gereken bir azıktır. Hak dostları tarafından, Allah'ın ad ve unvanlarının teker teker veya birkaçının bir arada anılması ve tekrar edilmesi şeklinde anlaşılan zikrin manası, anmak, hatırlamak, varlık âlemindeki hemen her nesneden Allah'a ait bir mesaj almak ve O'nu herkese ilan etmek demektir.

Zikri yukarıdaki anlamını da aşan bir genişlikte ele almakta fayda var. Yani anmayı, unutan bir insanın hatırlaması olarak değil de hatırlamanın sürekli olması şeklinde anlamalıyız. Çünkü zikirden esas maksat, her fırsatta O'nu bir kere daha yâd etme ve bunu tabiatımızın vazgeçilmez bir yanı haline getirmektir. Bu sebeple zikir Allah'ı anmaktan ziyade Allah'ı unutmamanın adıdır.

Zikir, hem dil, hem kalb, hem beden, hem de vicdanla yerine getirilen bir vazife ve bir kulluk borcudur. Cenâbı Hakk'ı o güzel isimleriyle, kudsi sıfatlarıyla yâd etmek, O'na hamd ü senâda bulunmak ve tesbîhlerle gürlemek, yerinde Kitab'ı okumak, yerinde de aczini, fakrını duâ lisânıyla ilân etmek... dil ile yapılan birer zikirdir.

Allah'ın varlığına dair deliller üzerine düşünmek, değişik yollarla varlığın perde arkası sırlarını araştırmak; varlık kitabında sürekli parlayıp duran ve her an bize ayrı ayrı şeyler fısıldayan İlâhî isim ve sıfatları düşünmek ve basiret yoluyla uhrevî güzellikleri temâşâ etmek de bir kalbî zikirdir.

İlâhî emir ve yasakları, kulluk adına yapılan teklifleri vicdanında hissederek, iştiaqla emirlerin yerine getirilmesi için koşmak ve derin bir mes'ûliyet şuuruyla yasaklardan kaçınmak da bedenî zikirdir. Öyleyse, bizim bütün ibadetlerimiz, zekâtımız, orucumuz, haccımız ve namazımız da birer zikirdir.

Zikir için herhangi bir hususi mahal de yoktur. Kur'an-ı Kerim, "Onlar kâh ayakta, kâh oturarak, kâh yatarak Allah'ı zikrederler." (Âl-i İmran Sûresi, 3/ 190) dediğine göre, demek ki insan ayakta, rükû da, otururken ya da yatarken de Allah'ı zikredebilir. Nitekim yatağa girdiğimiz veya uyumaya hazırlandığımız zaman, hadis-i şeriflerden anlaşıldığına göre, elimizi başımızın altına koyup, sağ tarafımız üzerine uzandıktan sonra okuduğumuz dua da bizim için zikirdir. O an başka şeyler söylememize de hiçbir mani yoktur. Mesela, Peygamber Efendimiz'in, Hazreti Fatıma ve Hazreti Ali'ye tavsiye buyurduğu gibi 33 kere "Sübhanallah", 33 kere "Elhamdülillah", 34 kere "Allahu Ekber" dememiz de mümkündür ve bu da bir zikirdir. Bundan dolayı, Allah'ın azameti, ululuğu ve üzerimizdeki hakları açısından zikrin zeminini Kitab'ın ve Sünnet'in genişlettiği ölçüde mümkün olduğunca geniş tutmak ve onu belli zaman ve mekânlarla sınırlandırmamak lazımdır.

Bu sebeple değişik maniler ve engeller karşısında zorlandığımız ama her şeye rağmen hakkıyla yerine getirdiğimiz zikir, düz zikir diyebileceğimiz normal şartlar altında yapılanlarla mukayese edildiğinde on kat, belki yüz kat daha faziletlidir. Zikir atmosferini korumanın zor olduğu, insanın cismâniyet tarafından tehlike vadilerine çekildiği ortamlarda dimdik durup sürekli "Allah" diyebilmek, dil, beden ve kalble hep O'nu anmak çok daha önemlidir ve insana daha çok sevap kazandırır.

Laubâliliğe, faydasız meşgalelere ve mâlâyânî şeylere açık yerleri bile Cenâb-ı Hakk'ı zikirle ve mahlukâtı tefekkürle süsleme, zikir ve fikirle oraları da nurlandırma pek faziletlidir. Mesela, herkes hacca gidemez, Arafat'a çıkamaz, Müzdelife bilemez, Mina göremez... fakat, herkes için objektif olan bir şey vardır; o da, insanın cismâniyet ve nefsi itibarıyla olumsuzluğa çekildiği bir yerde iradesinin hakkını verip amel-i salih yönelmesi.. karanlık zeminleri, sisli atmosferleri ciddi ve samimi tavrıyla nurlandırması.. işte bu, bir yönüyle her yeri o insan için Arafat haline getirir; her yeri Kâbe'nin metâfına çevirir. Peygamber Efendimiz, tehlike anında hudutta nöbet tutan bir insanın bir saatlik nöbetinin bir sene ibadet hükmüne geçtiğini beyan buyurmuyor mu? Bir dakika şehitlik meşakkati çeken bir insan birdenbire en büyük velilerden biri olmuyor mu? Bir Arap atasözünde denildiği gibi "Maddî-manevî her türlü muvaffakiyet, maddî-manevî bir kısım mahrumiyetlerin arkasında gizlenmiştir". İşte Allah'a hakkıyla kul olmaya azmetmiş bir insan ne kadar mahrumiyete katlanır, ne kadar kendini sıkır ve ne kadar zorlanırsa, semere ve mükâfatı da o ölçüde kıymetli olur.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Gurbet mi zor, sıla mı?

Süleyman Sargın 2009.10.02

Gurbet zor elbette... Anadan, vatandan, arkadaştan ayrılığın adı gurbet... O yüzden hiç kolay değil.

Hele gurbeti yurtdışında yaşamak... Seher vakitlerinde bir sabah ezanına hasret kalmak, caddelere taşan kalabalıklarda teravîh kılamamak... Kandil coşkusunu konu-komşuyla birlikte doyaya yaşıyamamak... Şadırvan başlarında ruhaniler gibi abdest alan cami cemaatine selam verememek, onlarla hemhal olamamak... Sabah işe giderken anne-baba duasını alamamak... Sıkıntılarında, hastalıklarında ya da sevinçlerinde onların yanında olamamak... Hâsılı, sevdiklerinden ve onlara ait her şeyden uzak kalmak... Hepsî ayrı bir ızdırap ve hepsi insanın boğazına çöreklenen yumruk gibi ayrı bir hafakan sebebi...

Evet, gurbet zor... Onun ne olduğunu en iyi garipler bilir. Ama bir de madalyonun öbür yüzü var. Gurbettekiler garip de sıladakiler ne durumda? İnsanlığa sevgi ve barış götürsünler diye evlatlarını dünyanın dört bir yanına gönderen anne-babaların hissiyatı nasıl acaba? Evlattan ayrı kalmanın ne olduğunu annelerin en büyüğüne sormak lazım. İnsanlığın İftihar Tablosu'nun (sallallahu aleyhi ve sellem) muazzez anneleri Âmine, daha bebeklik günlerinde sütanneye emanet ettiği biricik yavrusunun hasretini nasıl hissetmişti yüreğinde?

Doğumunda meleklerin pervane olduğu, ismini semaların fısıldadığı o en özel insanın annesi olarak yavrusunun yolunu gözlerken gönlü buğu buğu olmadı mı?

Abdestsiz bir kere bile emzirmedeği Said'inin daha on-on bir yaşlarındayken ilim tahsili için yuvadan uçup gitmesine nasıl dayanabilmişti Nuriye Hanım! Başkasının tarlasından geçerken haram yemesinler diye hayvanlarının ağızlarını bağlayacak kadar hassas olan Sofi Mirza, evladını bir daha ne zaman görebilmişti?

Daha küçük yaşlarında oğlunu "fark eden" ve altındaki minderi onun altına seren firaset insanı merhum Ramiz Hocaefendi, evladını memleketin diğer ucuna, Edirne'ye gönderirken halet-i ruhiyesi nasıldı? Üç-dört yaşından itibaren oğlunun namazlarına hassasiyet gösteren, aynı zamanda onun ilk öğretmeni olan muallâ valide Refia Hanım, ilk zamanlar çok taraftar olmamasına rağmen bir ömür sürecek bu gurbete hangi saikle katlanabilmişti? Hasta yatağında vuslatın randevusunu bekleyen abide insan, canından çok sevdiği evladına "Git oğlum, burada bir çift göz, orada binlerce göz seni bekliyor; git." derken tarihe ve insanlığa ibretlik bir not düşüyordu aslında...

İyi bir tüccar ya da başarılı bir esnaf olarak yetiştirmeyi düşündüğü biricik oğlunu günün birinde "Allah'ın emri, Peygamber'in kavliyle oğlunu insanlığa hizmet için istiyoruz" diye istediklerinde, tereddüt etmeden "Verdim, gitti" diyen baba ne kahramandır! Herkes oğullarıyla, torunlarıyla altlı-üstlü evlerde otururken, Ramazan'da iftarları, sahurları paylaşırlarken; evladı yanında olmadığı için ömrünün sonuna kadar bükülmüş beliyle, dermansız kalmış dizleriyle evinin işlerini kendisi yapan o fedakâr anne ne mukaddestir! Yaşıtlarının köşesine çekilip torun sevdiği, dünyasını evlatlarıyla paylaştığı bir dönemde sırf rıza-i İlahi için katlanılan bu fedakârlığın mükâfatını ancak Allah takdir eder.

Ramazan'da ve özellikle bayramda gönlüm bu düşüncelerle buğu buğu olmuştu. Birden Halide teyzenin Ümit'i geldi aklıma. Üniversiteyi bitirdiği güne kadar bir an bile dizinin dibinden ayırmadığı biricik Ümit'i... Muhsin amcayla ne hayaller kurmuşlardı kim bilir? Oğullarını evlendirecek ve birlikte mutlu mesut bir hayat süreceklerdi. Ümit evlendi ama çeyizini bile hazırlamadan bavulunu alıp muhtaç gönüllere sevgi, hoşgörü ve barış tohumlara serpmeye gitti. Ümit kardeşim, annesinin kendisine olan sevgisini ve bağlılığını anlatırken, "Ben annemin Mus'ab'ıyım." derdi. Gerçekten Mus'ab gibi ilk gidenlerden oldu oralara ve dört yıldır hiç gelemedi. Halide anne, tam bir teslimiyetle Ümit'inin gurbetini kabulleniyor. Ve nasıl bir ruh yüceliğidir ki; "Gurbet zor ama olsun; oğlum oralarda iyi işler yapıyor!" diyerek, metanetini ortaya koyuyor.

Ve gözlerini kırpmadan ciğerparelerini insanlığın hizmetine gönderen daha binlerce eli öpülesi anne-baba... Fatih'lerini, Ayşe'lerini, Saliha'larını, Zeynep'lerini, Said'lerini, Haşim'lerini gönderip bağrılarına taş basanlar; bayramı onlarsız geçirenler... Evlatlarıyla bir iftar sofrasını paylaşamayanlar... Telefonlarda teselli arayanlar... Ne mutlu size! Sizler gurbeti sılada yaşıyorsunuz. Ebedi bir beraberlik için geçici ayrılıklara katlanıyorsunuz. "Sabır" deyip adeta kızılcık şerbeti içiyorsunuz. Ama şundan emin olun ki; gösterdiğiniz metanet ve sabırla, ortaya koyduğunuz tevekkül ve teslimiyetle evlatlarınızın bütün hasenatına ortak oluyorsunuz. Âmine annemizin ızdırabını paylaşıyor, Nuriye ve Refia validelerimizin derdini yaşıyorsunuz. Sofi Mirza'nın, Ramiz Hoca'nın ortaya koyduğu ruh yüceliğini sergiliyor ve cennette onlara komşu olmaya yürüyorsunuz...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Anne-baba hakkı

Anne-baba, insanın en başta hürmet etmesi gereken iki kudsî varlıktır. Bu sebeple belki birkaç hafta sürecektir bir yazı serisiyle daha çok muhterem Fethullah Gülen Hocaefendi'nin sohbetlerinden de azami istifade ederek Kur'an ve sünnet perspektifinden anne-baba hakkını ele almak arzusundayız.

Maalesef, pek çok değer ölçüsünün unutulduğu, ailevî ve içtimaî esasların yerle bir olduğu zamanımızda, anne-baba hakkı da bu umumî yozlaşmadan nasibini aldı. Ne yapsak haklarını ödeyemeyeceğimiz anne ve babalarımız bugünün şımarık nesilleri tarafından sadece birer yük gibi kabul edilir oldu.

Aslında yük olan anne-baba değil, çocuklardı. Zira anne karnında daha küçük birer canlı halinde var olmaya başladıkları günden itibaren, hep anne-babanın omuzlarında dolaşan ve onların kucaklarında gelişip büyüyen onlardı. Fakat anne-baba derin şefkatlerinden dolayı, yavrularını yük değil mukaddes birer emanet olarak görüyorlardı. İşte bu yüzden onların hayat boyu devam eden fedakârlıkları karşısında çocukların da onlara sevgi ve hürmetle muamele etmeleri hem bir insanlık borcu hem de bir vazifedir.

Her insan, kendi ebeveyninin kadrini bilmeli ve onları Hakk'ın rahmetine ulaşmaya vesile saymalıdır. Ne yazık ki, günümüzde sadece Allah'a karşı saygısız olanlar arasında değil, O'nu sevdiğini iddia edenlerin içinde bile, anne ve babalarının varlıklarını istiskal eden, yaşamalarına karşı bıkkınlık gösteren ve sürekli saygısızlıkta bulunan insan bozması canavarlar türedi.

Mahzun Kırmızıgül'ün "Beyaz Melek" filmini defalarca seyrettim. Her seferinde toplumun içine sürüklendiği mahrumiyeti gördükçe içim sızladı. Anne-baba sevgisinden mahrum bir kalp, mahrumiyetlerin en acısını yaşıyordur aslında. Ve herkesin mutlaka izlemesi gereken o filmde anlatıldığı gibi, artık anne-babalar yalnızlığa ve kimsesizliğe mahkûm yaşıyorlar; biraz yaşlanıp elden ayaktan düşünce kendilerini düşkünler evinde buluyorlar. Önceleri "darülaceze" denilen, şimdilerde biraz kibarlaştırılarak "huzurevi" adı verilen bu hicran yurtlarıyla teselli olmaya, senede bir gün kendilerine uzatılacak çiçeklerle avunmaya çalışıyorlar.

Oysa, insan çocuklarını bağrına basamadığı, torunlarını kucağına alamadığı, ne ihtimamla büyüüttüğü ciğerparelerini sevedemediği ve onlara bakıp bakıp "Yavrularım!.." diyemediği bir yerde nasıl huzurlu olur ki!.. Kendisine sevgi ve hürmetle nazar eden yakınlarının bulunmadığı, onun için bir tencerenin kaynamadığı ve çoğu zaman arayıp soranın olmadığı bir yerde mutluluğu nasıl bulur ki!..

Biz kendi kafamızda mevhum bir huzur tasarlamışız; oraya "huzurevi" demekle onun sakinlerinin de gerçekten huzurlu olacaklarını sanmışız. Allah'tan ki bu müesseselerin hepsi Mahzun'un filmindeki gibi değil. Oralarda bazı samimi gönüller var da yaşlılarımızı bütün bütün sokağa terk etmiyoruz; kendileri gibi muhtaç kimselerin arasına bıraksak bile hiç olmazsa bir rahat yatak, bir sıcak çorba imkânı sağlıyoruz. Akabinde, onların da orada var olduğunu zannettiğimiz huzuru duymaları için zorlayıp duruyoruz. "Daha ne olsun, ne güzel yiyip içip yatıyorlar; rahatları yerinde!" der gibi küstahça bir tavır takınıyoruz.

Hâlbuki insan hayvanlar gibi yiyip içen, sonra da yan gelip yatan ve bu şekilde saadete eren bir mahlûk değildir. O, her zaman çevresine alâka duyar. Tabiata açık bir fitratı vardır. Evlat ve torunlarıyla, hatta torunlarının torunlarıyla münasebet içinde olmayı ister ve ancak tabiatından kaynaklanan bu alâka ve münasebetlerin gereği yerine getirildiği zaman huzur bulur. Şimdilerde bir tüketim mevsimi halini alan anneler veya babalar gününde "dostlar alış-verişte görsün" kabilinden sözde arayıp sormalar ve sun'î tavırlar mutlu etmez insanı. Senede bir eline tutuşturulan bir demet çiçek sadece onun gönlündeki hasret ateşini alevlendirmeye yarar ve hicranını dindirmez. O, alâkaya, sevgiye ve içten bir tebessüme muhtaçtır; onun manevi ihtiyaçlarını yalnızca yeme, içme ve sıcak döşekte uyuma karşılamaz.

Bu konuya inşallah önümüzdeki hafta devam edeceğiz...

Ağlattığın gibi güldür onları

Süleyman Sargın 2009.10.16

Geçen haftaki yazıdan sonra anne-baba hakkı ile alakalı olarak çok sayıda e-mail geldi. Bir kısmına cevap vermeye çalıştım ama hepsine cevap yazmaya vaktim de, gücüm de yetmedi.

Yazıya teşekkür eden de vardı, "Peki ya çocukların hakları ne olacak?" diye soran da. Kayınvalide ve kayınpeder konusu ise ayrı bir mesele olarak çokça sorulan sorulardandı. Gelen mesajlardan anlaşıldı ki bu, gerçekten üzerinde genişçe durulması gereken ve dini hassasiyeti bulunan çevrelerde bile büyük bir sorun olarak varlığını sürdüren ciddi ve önemli bir konu. Biz daha önce planladığımız gibi anne-baba hakkını anlatmaya devam edeceğiz ama gerek çocukların haklarını gerekse kayınpeder, kayınvalide, gelin ve damat münasebetlerini müstakil konular olarak inşallah ele alacağız.

Kur'an-ı Kerim ve sünnet-i seniyyede, insanın, tabiatı ve cibilliyeti itibarıyla arzu duyduğu, bir zorlama olmadan yaptığı ve yapmaktan lezzet aldığı hususlar fazlaca nazara verilmez. Daha çok onlarla alakalı fikhî hükümlerin ve hukukî disiplinlerin tesbitiyle iktifa edilir. Mesela, yemek yiyin, su için vs. gibi emirler Kur'an'da ve sünnette bulunmaz ama nasıl ve ne kadar yeneceği, adabı erkânı anlatılır. Fakat nefsin hoşuna gitmeyen ve insanın yapmakta zorlanacağı bir husus ele alınıyorsa, o zaman o meselenin ehemmiyeti daha genişçe anlatılır ve herkes o işe teşvik edilir.

Bu espriye bağlı olarak, ayet ve hadislerde anne-baba hukuku üzerinde ısrarla durulur ve onların haklarının gözetilmesi hususunda teşviklerde ve uyarılarda bulunulur. Zira insan tabiatında başkalarıyla alâkadar olma ve onların ihtiyaçlarını görme isteği sınırlıdır; cibilli olarak onda kendisini anne-babasına adama iştiağı yoktur. Her insan mutlaka anne-babasına karşı belli ölçüde bir alâka duyar; ama anne-babanın şefkati yeri geldiğinde evladı için kurban olmayı dahi sıradan bir iş haline getirse bile, çocuğun anne-babayı görüp gözetmesi biraz iradesini zorlamasına bağlıdır.

Hâlbuki çocuk, kendisini onların hoşnutluğunu kazanmaya vakfetse, onların memnuniyetini Hakk'ın rızasına vesile bilerek kendilerine hizmette hiç kusur etmese, sürekli onların gözlerinin içine baksa ve onları asla incitmese, hatta bir çiçek gibi buruşup solmalarından korkarak onlara dokunurken bile dikkatli davransa... Anne ve babanın bütün bu güzel muamelelere hakkı vardır. Bundan dolayı da Kur'an ve sünnet, iradenin hakkının verilmesi icap eden böyle önemli bir mesele üzerinde ısrarla durur.

Kur'an'da bu mesele anlatılırken ortaya konulan nükte de çok latif ve ibretâmizdir: Allah Teâlâ, ana-babayı "valideyn" diye isimlendirerek ikisini tek bir varlık gibi gösteriyor. Kendi haklarını zikrettikten hemen sonra anne-babanın hukukunu nazara veriyor. Hatta mevzu ile ilgili ayetlerde Peygamber hakkı bile araya girmiyor. Mesela, Cenâb-ı Hak, "Allah'tan başkasına ibadet etmeyin. Anneye ve babaya güzel muamelede bulunun." (İsra, 17/23) buyururken Kendi hakkıyla valideynin hukukunu yan yana, beraberce vurguluyor. Sonra da şayet onlardan her ikisi veya birisi yaşlanmış olarak evladın yanında bulunursa, onlara hizmetten yüksünmemek, hatta "öff!" bile dememek, onları azarlamamak, tatlı ve gönül alıcı sözler söylemek gerektiğini belirterek; şefkat ve tevazu ile onlara kol kanat gerilmesini emrediyor.

Evet, Yüce Allah, anne-babanın evlat üzerindeki haklarını anlatırken, özellikle bebek sütten kesilene kadar annenin çektiği sıkıntıları ve anne-babanın çocuklarına karşı ortaya koyduğu fedakârlıkları hatırlatıyor. "Hem Bana hem de annene babana şükret! Unutma ki sonunda Bana döneceksiniz." (Lokman, 31/14) mealindeki ilahî

beyanıyla hem o valideyni nasip eden Zât'ına şükrü hem de anne-babaya teşekkürü evladın borcu ve vazifesi sayıyor. Onların dinî esaslara ters olmayan isteklerinin yerine getirilmesini, -Müslüman olmasalar bile- gönüllülerinin hoş tutulmasını, dünyevî ihtiyaçlarının giderilmesini ve kat'iyen aradaki irtibatın kesilmemesini emir buyuruyor.

Allah Resûlü (sallallahu aleyhi ve sellem) de pek çok söz, hal ve tavrıyla anne-baba hakkının gözetilmesi gerektiği üzerinde durmuş; anne-baba hakkına riayet etmemeyi şirkten sonra ikinci büyük günah olarak saymıştır. Anne-babasına hürmette kusur edenin, Hakk'a karşı gelmiş ve kendisine yazık etmiş olacağını belirtmiştir.

Hadis kitaplarında Fahr-i Kâinat Efendimiz'e biat etmek için gelen birinden bahsedilir. Ashab-ı Kiram'ın altın halkasına girmekle şereflenen o sahabi, en kutlu elleri tutar ve "Sana biata koştum ama annem babam arkada hicranla ağlıyorlardı" der. Şefkat Peygamberi (sallallahu aleyhi ve sellem), hemen ellerini geri çeker, memnuniyetsizliği mübarek yüzlerine yansıtmıştır. O kişiye şöyle seslenir: "Dön anne-babana, dön de ağlattığın gibi güldür onları."

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sevabımın tamamı onların olsun

Süleyman Sargın 2009.10.23

Anne-baba hakkıyla ilgili yazılardan sonra çok sayıda soruya muhatap olduk. Okuyucularımızın büyük bölümü, değişik sebeplerle anne-babalarından uzak kaldıklarını, bu sebeple onlara yeteri kadar vakit ayıramadıklarını söylüyorlar. Hakikaten günümüzde pek çok insan gerek memuriyeti, gerek ticari işleri sebebiyle memleketinden uzakta yaşamak durumunda. İnsanlığa sevgi ve barış götürmek niyetiyle eğitim gönüllüleri olarak dünyanın dört bir tarafına yayılan binlerce fedakârı da düşünecek olursak bu sayı ciddi rakamlara ulaşıyor. Bu satırların yazarı da dâhil binlerce insan eğitim sisteminin yatılı temellere dayanıyor olmasından dolayı daha çocuk yaşta ailesinden ayrılmak zorunda kaldı. Ve ister istemez anne-baba hakkına tam olarak riayet etmek konusunda ciddi sıkıntılar yaşandı, hala da yaşanıyor. Bize gelen sorular da bu sıkıntıları ifade ediyor.

Dinimizin temel kaideleri açısından meseleye bakacak olursak, anne-babanın hukukunu gözetme hususunda hiçbir mazeret geçerli değildir. Çünkü her evlat onlara karşı vazifelerini eksiksiz eda etmek mecburiyetindedir. Bu vazife, herkes kadar, hatta herkesten ziyade dine hizmet için yola çıkan insanları alâkadar eder. İster yaşadığımız asrın gerçekleri isterse vatana, millete ve dine hizmet gayesinden kaynaklanan bir kısım zaruretlar bazılarımızı ailemizden ve vatanımızdan uzak diyarlarda yaşama ile karşı karşıya bırakabilir. Fakat ne ile karşılaşarsak karşılaşalım, nerede yaşarsak yaşayalım, bunlar sıla-yı rahimi ve valideyni görüp gözetmeyi ihmal etmemize mazeret sayılamaz. "Hizmet adına koşuyorum, öyleyse, onların hukukunu gözetmesem de olur" düşüncesi kocaman bir aldanmadan ibarettir. Dahası, anne-babaya bir başka kardeşin ya da akrabanın bakıyor olması da diğer çocukları mesuliyetten kurtarmaz; onların hakları diğerleri üzerinde devam eder.

Vatana, millete ve insanlığa hizmet gayesiyle anne-babalarından ayrı kalan insanlar, yaptıkları işin güzelliğini onlara mutlaka anlatmalı ve içlerinin rahat etmesini sağlamalıdır. Her ayrılık kalplerde mutlaka bir burkuntu meydana getirir ama evlatlarının yanlış yolda olmadığına inanan anne-baba, her şeye rağmen yüreklerine taş basacak ve ebedi beraberlikleri düşünerek tevekkül edeceklerdir. Biz bu kadarcık bir samimiyet ve hürmet ortaya koyunca, Anadolu'nun temiz insanları, ayyüzlü anne-babalarımızın hepsi, "Orada bekleyenleriniz var; gidin..." diyecek ve bize dualarıyla destek olacaklardır.

Her Şeye rağmen bize gönül koyan, yaptığımız işleri onaylamayan hatta tavır alan anne babalar olursa onlara da asla saygısızlık etmemeli, kalplerin yumuŐaması için Kalplerin Sahibine (c.c.) yalvarmalı ve inanmış bir evlada yakışan olgun tavrı ortaya koymalıyız. Zira Lokman S re-i cel lesinde Yüce Rabbimiz bize "Eğer annenle baban, bana inanmaman ve Şirk koŐman hususunda ısrar ederlerse onlara itaat etme. Ama onlara iyilikle muameleden de asla vazgeçme." buyurarak takınmamız gereken tavrı salık vermektedir.

Evlatlarının sırtlarına vurup onları hizmete salan anne-babalar, özellikle de sinelerinde kabarıp duran Şefkatten dolayı hasret ve hicranı daha derinden duyan anneler, ne mübarek ve güzel insanlardır onlar. "Git oğlum, y r  kızm; iyi yoldasınız, doğrular arkasındasınız. Bugün uyuŐturucu kullananlar var, cismaniyetinin altında kalıp ezilenler var, bir Őeytan  çukura yuvarlanıp bir daha doğrulamayanlar var. Allah'a Şükür ki, siz O'nun yolundasınız. Kim bilir, Şu hizmetleriniz sayesinde ötede bize de el uzatır, bizi de kurtarırsınız" diyen Şefkat kahramanları, ne yüce, ne bahtiyar kullardır onlar...

Bize düşen en önemli vazife de her gün, her an onlarla beraber olamasak da her duamızda mutlaka onları y d etmektir.       Kur'an bize "Ey rahmeti sonsuz Rabbim, annem ve babam beni nasıl binbir zorlukla terbiye edip bu günlere getirdilerse sen de onlara rahmetinle muamele et" ( sr , 17/24) diye dua etmeyi emrediyor. Dua ederken, işlediğimiz hasenatın tamamına onları da ortak etmek önemli bir evlatlık vazifesidir. "Ya Rabbi senin rızana uygun olarak işlediğim bütün güzelliklerin sevabını aynen anneme ve babama da yaz.       onlar beni yetiŐtirip bugünlere getirdiler. Eğer günahlarım olursa onlar benimdir. Anne ve babam bana bir gün bile günah iŐlemeyi tavsiye etmediler." duası inanan her evladın üzerine borçtur.

Kim bilir, belki de böyle bir duadan sonra Mevla-yı Müteâl der ki, "Senin valideynine karşı zaman zaman kusurların oldu; fakat din-i mübin uğrundaki civanmertliklerini de görüyorum; anne-babana karşı gönlünde beslediğin sevgi ve hürmeti biliyorum; dualarına hangi temiz duygularla onları kattığından da haberd rım.  Őte, bu samimi hislerinden ve ciddi gayretlerinden dolayı bir gayeye bağlı yürüdüğün yoldaki bütün kusurlarını affediyorum."

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bizi çocuklarımıza soracaklar

Süleyman Sargın 2009.10.30

 ocuk sahibi olmak hem fitri bir ihtiyaçtır hem de Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) tarafından "Ahirette diğer ümmetlere karşı övünç vesilesi" olarak ifade buyurulmuŐtur. Konuya nassların ışığı altında baktığımızda da görüyoruz ki, Kur'an-ı Kerim Allah'ın sevdiği, seveceği, hoşnut olacağı kimselerin çok olmasını istemektedir.

Yüce Allah, Hz. Zekeriy 'nın, en samimî hislerle "tertemiz bir zürriyet" için yakarışını ( l-i  mran, 3/38) Hz.  brahim'in "Ey Rabb'imiz! Neslimizden Sana itaat eden bir  mmet çıkar." (Bakara, 2/128) duasını nazara vermekte, bize de Şu duayı talim buyurmaktadır: "Rabb'imiz! Bize gözümüzü aydınlatacak eşler ve z rriyetler bağışla ve bizi takvâ sahiplerine  nder kıl!" (Furk n, 25/74)

Bu duaların hemen hepsinde, tertemiz, masum ve günahsız nesillere dikkat çekilmiŐtir. Öyleyse konu, sadece sayının çokluğu değil, çocukların keyfiyet derinlikleriyle Allah nazarında makbul olmalarıdır. Yani Allah Resûlü'n  sayıca değil kıvam itibarıyla sevindirecek nesiller yetiştirmektir. Bu ise en başta anne-babanın görevidir. Bunun için ebeveynin mutlaka dikkat etmesi gereken hususlar vardır.

Bir kere, tohumun temiz bir zemine bırakılması, sonra da bırakıldığı yerde gelişirken temiz bir hava ile havalandırılması, temiz ışıklarla aydınlatılması, temiz su ile sulanması ve tımar edilmesi yetiştirilmek istenen neslin kaliteli yetişmesi bakımından çok önemlidir.

Yavrunun sperm ve yumurta buluşması anından itibaren gıdası, annesinin davranışları, bulunduğu ortam; anne ve babanın daha önceki ve daha sonraki tavırları da onun keyfiyetinin şekillenmesinde önemli vesilelerdir.

Anne-babanın önemli vazifelerinden biri de kendi rızıklarına dikkat etmeleri, çocuklarına da hoş ve helâl rızık yedirmeleridir. Bu itibarla, bakım ve görümüyle sorumlu bulunduğumuz çocuklarımıza ve diğer aile fertlerine helal lokma yedirme mecburiyetindeyiz. Meseleyi yaşadığımız çağın şartlarına bağlayarak onlara haram veya şüpheli şeyler yediremeyiz. Fethullah Gülen Hocaefendi'nin ifadeleriyle: "Yanlış yollarla elde ettiğimiz kazanç da, o kazançla beslenen çocuklarımız da, cehennem zakkumu gibi bir gün mutlaka bizim başımızı ağrıtır, belki de kan kusturur."

Allah Resûlü'nün tavsiyeleri çerçevesinde, çocuğa, sevimli, mânâsı düzgün iyi bir isim koymak, anne-babanın ilk vazifelerinden biridir. Daha sonra süt emzirme, çocuğun nafakasının temini ve terbiyesinin deruhte edilmesi meseleleri gelir.

Hadis-i şerifte buyurulduğu gibi "Her yeni doğan çocuk temiz bir fıtrat üzere doğar." Adeta o, yazısız bir kâğıt gibidir. Üzerine Allah'ın hoşuna giden hususları yazmak, mahşerde geçerli olan, hesapta mizanda kıymet ifade eden nakışlar işlemek anne-babanın vazifesidir. Anneye-babaya düşen, bu yazı ve nakışları mevsiminde, hem de silinmeyecek şekilde çocuklarının ruhuna yazıp nakşetmektir.

Çocukların yetiştirilmesinde, Allah'ın öğretilmesi, yaşlarına ve kültür seviyelerine göre Allah'a iman fikrinin kalblerine yerleştirilmesi, pek çok şahsî vazifenin önünde gelir.

Ayrıca babası çocuğa dinini diyanetini, okuyup yazmasını, Kur'ân okumasını, hatta biniciliği, yüzmeyi, atıcılığı ve devrin şartlarına göre ona faydalı olacak değişik sporları da öğretmelidir. Beyindeki güç ve kuvveti sadece pazulara hasreden sporları değil, hayat ve sıhhat için faydalı ve yarınlarına mukaddime nevinden her biri kendi sahasında önem arz eden bütün sporları öğretmelidir.

Anne-babanın çocuklarına her bakımdan güzel örnek olmaları da onların en temel görevlerindendir. Her mümin anne-baba, çocuklarını gayet tabîi olarak toplumun sıhhatli ve mükemmel bir parçası şeklinde yetiştirmeyi düşünür. Ancak bu iyi niyet, anne-babanın hayatına aksetmez ve namaz, hac, oruç, zekat.. gibi ibadetlerle derinleştirilmezse bir anlam ifade etmez. Söz ve nasihatlerimizin çocuklarımız üzerinde tesir oluşturmalarını istiyorsak, evvelâ kendimiz dediklerimizi eksiksiz yaşamalı, sonra bunu onlardan beklemeliyiz.

Doğru sözün yanında doğru hareket çok mühimdir. Çünkü çocuğun nazarında, davranışlarımızla sözlerimiz arasındaki tezat, onun bize olan güvenini sarsar. Hayatta, bir kez olsun yalanımızı ya da davranış ve söz çelişkimizi yakalayan çocuk, bunu zihninde taşıdığı sürece, biz onun nazarında güvenilmez biri olarak kalırız. Dolayısıyla da sözlerimiz onda hiç mi hiç makes bulmaz. Öyleyse, davranışlarımızı öyle ayarlamalıyız ki, onlar bizi evlerinin içinde baba, anne değil de birer melek farz etmeliler. Bizde ciddiyet, bizde vakar, bizde hassasiyet görmeli ve sonuna kadar bize güvenmelidirler.

Unutmamamız gereken önemli hususlardan biri de evlatlarımızdan ahirette sorguya çekileceğimiz gerçeğidir. İmâm Zeynü'l-Abidin hazretleri 'Risaletü'l-Hukuk' adlı eserinde, "Sa'yinin semeresi çocuğunun senden olduğunu, hayrının ve şerrinin de senden sorulacağını bileceksin." diyerek bize işin ahirete bakan yanını hatırlatır.

Bu yüzden evlatlarımıza karşı vazifemizin muhasebesini sık sık yapmalı ve Nebiler Serveri'nin veda haccında ashabına ve ümmetine sorduğu gibi kendi evlatlarımıza, "Yakında beni sizden soracaklar, nasıl cevap verirsiniz?" diye sormalıyız. Onlardan, Efendimiz'in aldığı cevap gibi, "Evet anneciğim, evet babacığım siz bize karşı vazifenizi yaptınız; biz şahidiz!" cevabını alabiliyorsak ne mutlu bize! Değilse vay hâlimize...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bu devirde babana bile güvenme!

Süleyman Sargın 2009.11.06

Anne-babaların çocuklarına karşı en önemli görevlerinden biri onlardan birini diğerine tercih etmemek ve aralarında mutlaka adaleti gözetmektir. Çünkü bu konudaki küçük bir kusur, bizi, çocuklarımız üzerinde tesirsiz hâle getirmeye yeter. Çocuklardan birini diğerlerine sevgi, ilgi vb. hususlarda tercih etmek, kardeşlerde kıskançlık hissine ve anne-babaya karşı da şuuraltı bir nefrete sebebiyet verir.

Çocukları ciddiye almak da onların eğitiminde önemli bir yaklaşımdır. Zira Nebiler Serveri (sallallahu aleyhi ve sellem) her fırsatta çocuklara ne kadar değer verdiğini gösterirdi. Onlarla bir yerde karşılaşırsa büyük bir insan gibi iltifatta bulunur; kimisini sırtına, kimisini kucağına alır, eşit ve adil muameleleriyle hemen hepsini hoşnut edecek bir tavır sergilerdi. Sokakta karşılaştıklarına selam verir, selam verenlerin selamına mutlaka mukabele ederdi. Şayet bir çocuğa, "Sana filan zaman şunu vereceğim." diye söz vermişse, bir büyük insanla ahitleşmiş, sözleşmiş gibi, vaatettiği vakitte mutlaka sözünü yerine getirirdi.

Bugün toplumsal bünyemize girmiş en utandırıcı düşüncelerden biri de, 'Bu devirde babana bile güvenmeyeceksin' felsefesidir ve tümüyle yanlıştır. Böyle bir düşüncenin ne insanlıkla, ne İslam'la, ne örf, âdet ve geleneklerimizle alakası vardır. Ancak böyle bir düşüncenin oluşmaması da anne-babaların çocuklarına telkin edeceği itimat ve güven duygusuna bağlıdır. Bu sebeple çocuklarımızın, hakkımızda 'yalan söylüyor', 'sözünde durmuyor', gibi şeyler söylemesine veya düşünmesine kat'iyen meydan vermemeliyiz.

Çocuk terbiyesinde dikkat edilmesi gereken önemli noktalardan biri de hangi bilginin ne zaman ve ne şekilde verileceği, hangi alışkanlığın çocuğa nasıl ve hangi ortamda kazandırılacağı hususudur. Dünyaya yeni geldiklerinde onların hangi ay, hangi gıdayı alacaklarını inceden inceye takip eden anne-babalar çocuğun manevi beslenmesinde de aynı hassasiyeti göstermelidir. Henüz mama yiyecek yaştaki bir çocuğa kırmızı et yedirmenin nasıl zararı varsa, daha küçük yaşlarda çocuğa manevi eğitim adı altında bir kısım zorlamaların yapılması da zararlıdır. Her anne-baba veya çocuk eğitimiyle alakadar olan kimseler bu konuyu mutlaka ehline, mütehassısına giderek, onların vereceği reçeteye göre halletmelidir.

Allah Resûlü bir hadislerinde; "Çocuğun ilk söyleyeceği söz 'Lâ ilâhe illallah' olmalıdır." buyurmaktadır. Çocukların daha iki-üç yaşındayken ağızlarından çıkan ilk söz tabîî olarak "anne-baba"dır ama çocuğun iradî olarak ilk kelamı "Allah" olmalıdır. Sonra bu esaslı atkı üzerine diğer şeyler bina edilmeli, yaşına ve idrak ufkuna göre vatan, millet, ülke, ülkü, toprak, bayrak, hürriyet, istiklâl vb. terimler de bunun etrafında örgülenmelidir.

Bilindiği üzere çocuk, ilköğretim devresine, bazen onu da aşacak daha ileri bir seviyeye kadar ibadet ü taatle mükellef değildir. Binaenaleyh, o, bu dönemde namazında, orucunda ve sair dinî vecibelerinde yaptığı kusurlardan ötürü asla azarlanmamalıdır. Ancak, şu da bilinmelidir ki, henüz mükellef olmadığı bu devrede, ona anlattığımız şeylerin hiçbirisi, ömür boyu onun hatırlından, kafasından, kalbinden çıkmayacaktır.

Onlara ibadet ü taati sevdirmenin ve gereğine inandırmanın en önemli vesilesi çocuklarımıza kadirşinaslık duygusunu kazandırmaktır. Onlar, kendilerine gelen ihsanların farkında olmalı, nimet karşısında Allah'a da,

insanlara da mutlaka teşekkür etmeyi öğrenmelidirler. Bunun yolu da, çocuğumuza, nimetleriyle bizi perverde eden Allah'ın şefkatinin, Rahmâniyetinin ve Rahîmiyetinin anlatılmasıdır. Allah'ın bizi nasıl beslediğini, baktığını, büyüttüğünü, bize nasıl sevgi verdiğini anlatmalı ve "O (cc) çok şefkatlidir, bizi korur, bütün belâlardan muhafaza, himaye eder." diyerek çocuklarda O'na karşı güven, itimat ve sevgi hissini coşturmalıyız. Bütün bunları yaparken, şefkatten, merhametten ve adaletten asla taviz vermemeliyiz. Çocuğumuzla aramızda öyle bir sevgi ve saygı dairesi oluşturmaliyiz ki evladımız, sopadan, tehditten, azaptan değil, bizim şefkatimizi kaybetmekten korkmalıdır. Babasının yüzünü ekşitmesi, annesinin sınımsız yüzünün buğulandığını görmesi veya sezmesi onu dengeye getirecek en büyük yaptırım olmalıdır.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

En tehlikeli virüs hangisi?

Süleyman Sargın 2009.11.13

Son zamanların en önemli gündemi domuz gribi ve o gribe sebep olan H1N1 virüsü. Her tarafa hızla yayılan ve insanların ölümüne sebep olan tehlikeli bir virüs bu.

Amerika'da ölümler artınca Başkan Obama bu virüse karşı olağanüstü hal ilan etmek zorunda kaldı.

Bizim ülkemizde de durum farklı değil. Hemen her yaştan insanın ölüm haberleri, insanları ve kurumları tedbir almaya zorluyor. Sokakta insanlar maskeyle geziyor. Belediye otobüslerine, metrobüse eldiven takarak binen insanlar var. Devlet, milyonlarca insanı bu virüse karşı aşılama başlandı. Anti-bakteriyel ürünler, temizlik malzemeleri hiç olmadığı kadar ilgi görüyor bu günlerde. Toplu ulaşım araçları, okullar, hastaneler; yani insanların birbirlerine virüs bulaştırması muhtemel bütün mekanlar ilaçlanıyor, dezenfekte ediliyor.

Her öksürene ya da hapşırana insanlar şüpheyle bakıyor. Gözler, etrafı "aman virüs bana da bulaşmasın" endişesiyle seyrediyor. Cam bölmenin ardında elinde eldiven ve yüzünde maskeyle okurlarıyla söyleşen (!) yazarların komik hallerini bir tarafa bırakırsak herkes bu virüse karşı elinden gelen tedbiri almaya çalışıyor. Bütün bu tedbirler hatta daha fazlası insan sağlığı için mutlaka gerekli. Ama bir de madalyonun öbür yüzü var. Maske takarak sokağa çıkan, çantasında anti-bakteriyel jeller taşıyan titiz insanları görünce Bediüzzaman'ın 2.Lema'da temas ettiği ibretlik nokteler geldi aklıma.

Hız. Eyyûb'un kıssası üzerine yazılmış noktelerde onun maruz kaldığı yara ve hastalıklar anlatıldıktan sonra "İç dışa, dış içe bir çevrilsek, o hazretten bin defa daha ziyade yaralı görüneceğiz." deniyordu. Bizim manevî yaralarımızın her türlü maddî yaradan daha tehlikeli ve öldürücü olduğuna dikkat çekiliyordu. "O'nun yaraları şu kısacık dünya hayatını tehdit ediyor, bizim yaralarımız ise milyonlarca sene sürecek ebedi hayatımızı tehdit ediyor." ifadesiyle insanlar tefekküre ve o yaralarla mücadeleye davet ediliyordu.

O noktelerin arasında dolaşırken, aklıma bir sürü soru üşüştü. Ne zaman, nerede ve ne şekilde sona ereceğini bilmediğimiz şu kısacık dünya hayatımızı tehdit eden bir grip virüsüne karşı haklı olarak bu kadar panik duyan ve tedbirlerini en üst seviyeden almaya çalışan insanlar, ebedi hayatlarını öldürmeye namzet virüslerin farkındalar mı, diye sordum kendi kendime.

Acaba dedim, Bediüzzaman Hazretleri'nin "Hazer et, bir danede, bir lokmada, bir öpmeye batma!" diyerek uyardığı virüslerden her gün kaç tanesi bulaşıyor yüreğimize?

Ya da Kur'an'ın "ölmüş insan eti yemekten daha iğrenç" olarak nitelendirdiği gıybet ve dedikodu bizi öldürmeye hazır tehlikeli bir virüs değil midir?

Yüce Allah'ın açıkça yasak ettiği, insanların kusurlarını ve ayıplarını arama (tecessüs) ve onlar hakkında sürekli kötü düşünme ve her hallerini kötüye yorma (su-i zan) virüsleri ahiretimiz adına bize nasıl bedeller ödetiyorlar acaba?

Nebiler Sultanı'nın (sallallahu aleyhi ve sellem), "Ateşin odunu yiyip bitirdiği gibi, sizin de amellerinizi bitirir." sözleriyle tehlikesine işaret buyurduğu haset virüsünün öldürücülüğü neden ürpertmiyor bizi?

Harama bakmanın şeytanın zehirli oklarından bir ok olduğunu unutup, her defasında sinemize saplanan o kahredici zehirin farkında mıyız? Bir haram lokmanın bize ve neslimize verdiği zararı hiç hesap ettik mi?

Aldatmanın, yalan söylemenin, sözünde durmamanın, emanete ihanetin, iftira atmanın, insanlara ve bütün canlılara zulmetmenin, gururun, kibrin, enaniyetin, riyanın, ikiyüzlülüğün, anne-baba hakkını gözetmemenin, eşin, çocukların hukukunu umursamamanın, kul hakkına riayet etmemenin... ve hayatımızın içinde cirit atan daha binlerce virüsün, manevi bünyede meydana getirdiği tahribatın boyutlarını hangi ölçü birimi tespit edebilir?

Televizyon dizilerine, maçlara, günlere, gezmelere ve içi boş muhabbetlere saatlerce vakit harcayan bir insanın, toplamı bir saat süren beş vakit namaza vakit ayıramaması bu virüslerden kaynaklanmıyor mu?

Namazlarını kılan insanların, namazda hedeflenen derinliğe bir türlü ulaşamamaları, kaçırdıkları bir vakit namazın ardından arşı titreten çığlıklarla pişmanlık ve üzüntülerini ifade edememeleri de aynı virüsten değil mi?

Günde yüz defa kelime-i tevhidi, salâvat-ı şerifeyi, istiğfar duasını çekmekte zorlanan, eline Kitabullah'ı, Cevşen'i, Kulûbu'd-Dâria'yı, Delâilü'l-Hayrât'ı almaya üşenen zayıf iradelerin mecalsizliğinin altında da bu virüsler yok mu?

Sorular böylece uzayıp gitti. Evet, manevî bünyeye musallat olan bu virüsler zamanla gövdeyi kemiren bir kurtçuğa veya manevi bir yılanı dönüşüyorlar. Bununla da kalmayıp Rabb'imizle en önemli irtibat noktamız olan kalbimizi ve o kalbin tercümanı dilimizi ısırmaya, onları ibadetten ve zikirden soğutup nefret ettirmeye başlıyorlar.

Bilmem ki bu virüslere karşı, domuz gribine karşı takındığımız hassasiyeti takınıyor muyuz?

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Üzerine yemin edilen on gece

Süleyman Sargın 2009.11.20

İçinde hac ibadetinin eda edildiği, milyonlarca insanın Arafat'a koşup Rabb-i Rahîm'den af fermanını aldığı, şeytanların taşlandığı, kurbanların kesildiği, dört gününün değil neredeyse her gününün bayram olduğu bir Zilhicce ayını daha idrak ediyoruz.

Bugün Zilhicce'nin üçüncü günü. Hemen hepimiz Kurban Bayramı'nı daha çok, kurbanların kesilip paylaşıldığı bir bayram olarak biliriz. Ancak bu bayram sadece kesilen ve paylaşılan kurbanlardan ibaret değil.

Fecr Sûre-i Celîlesi'nin hemen başında "Fecr'e ve on geceye yemin olsun ki" mealindeki ayetler âlimlerin ekseriyetine göre Zilhicce ayının ilk gecesine işaret ediyor. Bu on gecenin, Muharrem ayının ilk gecesine ya da Ramazan'ın son on gecesine olduğu söyleyenler varsa da çoğunluk burada kastedilenin Kurban

Bayramı'ndan önceki on gece olduğu görüşünde. Bu senenin geceleri 18 Kasım'dan 27 Kasım'a kadar olan on altın gece. 10. gün de Kurban Bayramı'nın ilk günü.

Kulların en güzeli Nebiler Serveri Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) bu günlerin kıymetini bize şu nûrefşan beyanıyla hatırlatıyor: "Allah'a ibadet edilecek günler içinde Zilhicce'nin ilk on gününden daha sevimli günler yoktur. O günlerde tutulan her günün orucu bir senelik oruca, her gecesinde kılınan namazlar da Kadir Gecesi'ne denktir."

Ümmetine çok düşkün olan, onların affa mazhar olmaları için çırpınan Rahmet ve Şefkat Peygamberi'nden bir başka müjde de şöyle: "Allah indinde Zilhicce'nin ilk on gününde yapılan amellerden daha kıymetlisi yoktur. Bugünlerde tesbihi (sübhaneallah), tahmidi (elhamdülillah), tehlili (Lâ ilahe illallah) ve tekbiri (Allahuekber) çok söyleyin!"

Bu on gün içinde arefe gününün yeri ise bambaşka. Efendimiz (aleyhi ekmelü't-tehâyâ), arefe günü tutulan oruç hakkında şöyle buyuruyor: "Arefe günü tutulan oruç, geçmiş bir senenin ve gelecek senenin günahlarına kefarete olur."

Hazreti Aîşe annemizin çok sıcak bir arefe gününde oruçtan bayılacak hale gelmesi üzerine kardeşi Abdurrahman, orucunu bozmasını tavsiye etmiş, muallâ validemiz de ona şu cevabı vermişti: "Allah Resûlü'nün, arefe günü oruç tutmak, kendisinden önceki senenin günahlarına kefarete olur, dediğini işittiğim halde orucumu nasıl bozarım?"

Efendimiz, bir başka hadislerinde ise bugünün faziletini şöyle anlatır: "Arefe günü gelince, Yüce Allah rahmetini saçar. Hiçbir gün o günde olduğu kadar insan cehennemden âzâd olunmaz. Kim arefe günü gerek dünya ve gerekse âhiret ile ilgili olarak Allah'tan bir şey isterse, Allah ona istediği şeyi verir."

Bu arada şu hususu hatırlatmakta fayda var: Hadislerde zikredilen Zilhicce'nin ilk on gününden maksat ilk dokuz gündür. Çünkü Zilhicce'nin onuncu günü Kurban Bayramı'nın birinci günüdür, bayramda oruç tutulmaz; ancak o gün de ibadet günüdür. Burada tavsiye edilen oruç, Kurban Bayramı'ndan önceki ilk dokuz gündür. On geceye ise, Kurban Bayramı'nın gecesi dâhildir.

Arafat'ta milyonların gözyaşlarıyla ulu dergâha yöneldikleri arefe gününü bin tane İhlâs'la zinetlendirmek, bayramın ilk günü sabah namazıyla bayram namazı arasında on dokuz tane Fetih Sûresi okumak da büyüklerimizimizin hususiyetle tavsiye ettikleri ibadetlerden. Fetih Sûresi'ni tek başına okuyamayacak olanların paylaşarak okumaları da mümkün.

Bu on günü daha iyi değerlendirmek adına öncelikle her zaman ve zeminde en vazgeçilmez ibadet olan beş vakit namazı asla ihmal etmemeliyiz. Çünkü hiçbir nafîle ibadet farzların yerini tutamaz. Namazları vaktin evvelinde ve cemaatle kılmaya çalışmalı, namazda ihsan şuurunu yakalama gayretinde olmalıyız.

Mümkünse bugünlerde oruç tutup zamanımızı Kur'an, istiğfar, salâvat, zikir ve Ümmet-i Muhammed'e dua ile geçirmeliyiz. Hiç değilse bugünlerde kuşluk, evvabin, teheccüt gibi manevi hayatımıza can katan namazları aksatmadan kılmalı, geceleri değerlendirerek Rabb'imize kurbiyet kazanmaya çalışmalıyız.

Şimdilerde milyonlarca insan haccetmek için mukaddes topraklara gitti. Kimi her şavtta özüne bir adım daha yaklaşmak arzusuyla Kâbe'yi tavaf ediyor, kimi Ümmet-i Muhammed için ızdırar diliyle yalvarıp gözyaşlarını ceyhun ediyor. Önce Medine'ye gidenler Ravza'nın sahibinin manevi atmosferinde yıkıyor, evladına su arayan Hz. Hacer gibi Safâ Merve arasında sa'y edenler de durma bilmeksizin Rabb'in rızasını arıyor. Makam-ı İbrahim'de hıçkırıklara boğulup namaz kılanlar da var, Mültezem'e sımsıkı sarılıp Müslümanların ızdırabıyla

inleyenler de. İşte hayalen onlara karışıp dualarımızı onların duasına katmalı, kendimizi oradaymış gibi kabul edip her anımızı bereketlendirmenin gayreti içinde olmalıyız.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bugün hacda üç bayram birden yaşanıyor

Süleyman Sargın 2009.11.27

Bugün bayram. Siz bu satırları okurken biz, milyonlarca Müslüman ile birlikte şeytan taşlamak için Mina'da olacağız.

Akabe'de ilk şüphenin, tereddüdün başına Müzdelife'den gece topladığımız taşları atacağız. Daha sonra Kâbe'yle başladığımız yolculuğu yine Kâbe'de bitirmek üzere farz tavaf için oraya koşacağız. Ve burada üç bayramı birden idrak edeceğiz. Kurban Bayramı'nın yanı sıra, cuma ayrı bir bayram ve affın fermanını almak üçüncü bir bayram olarak coşkusu yüreklerde hissettirecek. Burada sadece dua, ibadet, gözyaşı, rahmet, şefkat ve kucaklaşma var. Bu coşku seli içinde haccımızı noktlayıp, 'Sevgililer Sevgilisi'nin köyüne gideceğiz. Orada günahlardan arınmış bir şekilde tekmil verecek ve iznini alıp vatanımıza döneceğiz.

Arefe'den bir gün önce terviye günü milyonlarca insan mahşeri andıran bir kalabalık halinde aflatına ferman aramak için sağnak yağmur altında yollara düştü. Yolculuk, "gök kapılarının gıcırtilarının duyulduğu" Arafat'a...

Kâbe'den başlayan ve yine Kâbe'de bitecek olan bir yolculuk bu... Hakk'ın evini ziyarete niyet edildiği an başlamıştı bu yolculuk. Hac için kaydını yaptıran her insan kendini oraya hazırlamaya başlar. Bu hava içinde yola çıkar, adına mikat denen hududa gelince bilir ki burası Rabb'in huzurunun hudududur. Oradan içeriye girerken Rabb'in hudutlarından içeriye giriyor gibi olur. "Rabb'immin evinin bahçesinde dolaşıyorum. Rabb'im kalbime bakıyor, davranışlarımı eliyor, niyetime ve duygularımın duruluğuna bakıyor. Öyle bir haneye misafir geldim ki, mihmandar-ı kerim, içimi de dışımı da görüyor. Dilimden yükseleni de kalbimden yükseleni de biliyor. Aklımdan geçenleri okuyor, duygularımda heyecan halinde kendisini hissettireni biliyor." düşüncesi kaplar yüreğini.

Onun için dilinde hiç durmadan tekrar ettiği, yeri göğü inlettiği bir virdi var; başka şeyler dememek, başka düşünmemek, yad ellere bakmamak, yad kelimeleri dile almamak, yad şeyleri duymamak için hep beraber "Lebbeyk Allahümme Lebbeyk! Lebbeyke lâ şerîke leke lebbeyk! İnnel hamde ve'n-ni'mete leke velmülk, lâ şerîke lek!- Başım gözüm üstüne Allah'ım, başım gözüm üstüne! Geliyorum huzuruna ve icabet ediyorum davetine ki, bütün mülk ve nimet Senindir; hamde de ancak Sen layıksın. Senin şerîkin, benzerin, ortağın yoktur!" der, coştukça coşar. Telbiye dediğimiz bu virdi ta Bâbüsselam'da durup Beytullah'a selam çakacağı ana kadar tekrar eder.

Beytullah'ı ilk görüş...

Ve bir anda Rabb'in evi bütün ihtişamıyla görününce Muhbir-i Sâdık'ın (sallallahu aleyhi ve selem) bu mevzudaki beşaretini hatırlar: "Beytullah'ı ilk gördüğünüz anda yapacağınız dualar makbuldür". Lebbeyk'ini keser, ellerini kaldırır; orada artık zaman durur, mekân başka bir renge bürünür. Gözyaşları ceyhun olur. O anda bütün mahlûkatı, insanlığı ve yönünü Kâbe'ye çeviren milyarlarca Müslüman'ı temsil ettiği düşüncesiyle gönlünden diline dökülenlere tercüman olur. Ciddi bir vakar ve sekine içinde Rabb'in beytinden içeriye girer.

Artık Rabb'in nigehtanlığı altında olduğuna kat'iyen emindir. Ayaklarının altında yumurta var gibi yürür. Bir edeb abidesi haline gelmiş, dudağı titremekte, rengi kaçmış, benzi uçmuştur. Mahşerde huzura hesap vermek

üzere çıkıyor gibi bir hava almıştır onu. Kendisine verilen bütün selamları, bünyesine tevdi edilmiş bir emanet gibi muhafaza eden Hacer-i Es'ad'ın karşısına dikilir. Ona Fahr-i Kâinat Efendimiz selam çaktığı için bir selam çakar, imkân bulursa yaklaşır, hâlâ Resûl-i Ekrem'in dudaklarının ıslaklığını veya ondan kalan manayı taşıyan Hacerü'l-Es'ad üzerinde dudaklarını gezdirir. Yaşaran gözleri yüzünü ıslatırken Kâbe'yi sol tarafına alır. Kalbiyle Kâbe arasına bir şey girsin istemez. Hakk'ın evinde kendisine açılan bir menfezden Hakk'ın cemalini vicdanında müşahede etmek için Beytullah'ın etrafında dönmeye başlar. Tavafinı bitirince, dudağı yanmış, sinesi kebab olmuş bir şekilde Metaf'dan ayrılır. Makam-ı İbrahim'de iki rekât namaz kılar. Allahu Teâlâ bu namaza merhamet nazarıyla bakar. Affın müjdesi olan şerbeti zemzem olarak kuluna takdim eder. Onun için her tavafin ardından sanki Hakk'ın elinden içilecekmiş duygusuyla zemzeme koşulur.

Zemzemi içtikten sonra sa'y yapmak üzere Safâ tepesine tırmanır, safâyı bulmuş gibi zevk içinde Merve'ye bakar, vadi arkasında mecnun gibi koşmaya başlar. Orada koşarken mazi bütün hatıratı ile bir kitap gibi canlanır. Bir yanda Hz. İbrahim'in sadakati, bir yanda Hz. Hacer'in teslimiyeti belirir ufukta. Tepeler arasında koşarken az bir kıpırdanışa Rabb'in lütfettiği zemzemi düşünür ve kendi gönül zemzeminin fışkıracığı anın hayaliyle mest olur. Sa'y de bitince artık umre tamamlanmıştır.

Ve nihayet son hükmü almak için Arafat'a çıkma fermanı gelir. Her şeyden arınmış olarak Arafat'a çıkılacak, saatlerce ve durumuna göre dakikalarca ayakta durulup dua dua yalvarılacaktır. Bütün hacılarda heyecan doruktadır. Ve Arafat'a doğru yolculuk başlar. Bu yazı işte böyle bir Arafat heyecanının ortasında yazıldı. Kelimeler, hakikaten duyguları ifadeden aciz kaldı. Arafat'a gitmeden önce bütün hasbiliği ve fedakârlığı ile mübarek Mina karşıladı bizi... Burada bir gün kaldık ve adeta Arafat'ta zirveleşen duygulara ruhen burada hazırlandık. Namaz için abdest ne ifade ediyorsa Mina da Arafat için aynı manayı ifade ediyor olsa gerek. Burada beş vakit namaz kıldıktan sonra ertesi gün büyük buluşmanın yaşanacağı Arafat'a geçtik.

Sadece duanızla varsınız

Arafat her yanı kumlarla dolu bir düzlük. Ortasında Nebiler Sultanı'nın, ashabına ve ümmetine veda hutbesini okuduğu Cebel-i Rahmet adında küçük kayalık bir tepe var. Arafat bir günlüğüne kurulan uçsuz bucaksız bir şehir. Bu şehrin sakinleri bütün insanlar. Dünyanın her tarafından ümitle gelmiş ve sınırları olmayan bir ümmet oluşturmuş bu kalabalıkta sadece duanızla var olursunuz. Bu şehirde dünyalık hiçbir şey yok. Burada sadece dua, ibadet, gözyaşı, rahmet, şefkat ve kucaklaşma var.

Şu ana kadar kim bilir ne kadar peygamber, evliya, asfiya ve süleha buraya geldi, el açtı ve dua etti. Bir kısım yerler, yaratıldığı günden bugüne şeytanın karargâhı olduğu gibi burası da adeta Nebiler, sıddikler, şehitler ve salihler karargâhı. Bu atmosferin içine giren herkesin duygularında bir yumuşama oluyor. Bu meydanda herkes kendisini rahmetin ağışu içinde hissediyor. Burada ağlayan, kendinden geçmeyen insan yok. Herkes kendisini ahirette görüyor gibi yalvarıyor. Kalpler yerinden sökülecekmiş gibi atıyor. Kelimeler boğazda düğümleniyor. Dilin sustuğu yerde gözyaşları konuşuyor. Ve ardından büyük bir sevinç. Affedilmenin sevinci bu. Taniyan tanımayan herkes birbiriyle kucaklaşıyor. Affın fermanını almanın coşkusu çadırlardan bütün semaya yayılıyor. Ve artık buradan ayrılma zamanı geliyor.

Şimdi Mina'ya doğru yolculuk başlayacak. Ama önce Müzdelife'de beraate dair son hüküm alınacak. Siz orada bayram yaparken biz burada şeytanlarımızı taşlamak üzere Mina'da olacağız. Akabe'de ilk şüphenin, tereddüdün başına Müzdelife'den gece topladığımız taşları yağdırıp ilk günkü vazifemizi eda edeceğiz. İnşallah günahlarımızla beraber saçlarımızı da kökünden kesip Rabbimize şükranımızı kurbanla arz edeceğiz. Daha sonra Kâbe'yle başladığımız yolculuğu yine Kâbe'de bitirmek üzere farz tavaf için oraya koşacağız. Ve burada üç bayramı birden idrak edeceğiz. Kurban Bayramı'nın yanı sıra cuma ve affın fermanını almanın bayramları coşkusunu yüreklerde hissettirecek. Bayramın ikinci ve üçüncü günleri de şeytanın başına bombalar

yağdıracak ve bir daha toparlanmamasını dileyeceğiz. Bu şekilde haccımızı noktalarken Sevgililer Sevgilisi'nin köyüne gideceğiz. Orada günahlardan arınmış bir şekilde tekmil verecek ve iznini alıp vatanımıza döneceğiz.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Medine ana kucağı gibi sıcak

Süleyman Sargın 2009.12.04

Mekke'de hac vazifesini eda edip bu iki büyük komutanın, Amr b. As ve Halid b. Velid'in gittiği yoldan Allah Resûlü'nün köyüne doğru yola çıktık.

Mekke, disiplin gerektiren meşakkatli görevleri sebebiyle adeta bir asker ocağı iken, Medine inanan gönüona kucağı gibi sımsıcak ve huzur dolu... Burada gam, keder, tasa yoktur. Hâlâ "Ensar" kardeşliği hâkim. Huzurun, edebin ve aşkın hükümferma olduğu bir yer. Burada "Edeb Ya Hû" deyip edebi libas olarak giyinmek ve teknilini edeple vermek gerekir.

İslam'ın siyasi dâhisi, büyük devlet adamı ve erkân-ı harb Amr b. As, gönlünde iman şem'ası yanınca Medine'de Resûl-i Ekrem'i (aleyhissalâtu vesselam) ziyarete karar verir. Aynı gün benzer kararı veren biri daha vardır. O da İslam'ın yüzünün akı sayılacak büyük komutan Halid b. Velid'dir. Mekke, karanlık devrinde karanlık bir gecesini yaşarken, Halid bütün karanlıkları geride bırakıyor ve kimseye görünmeden şehri terk ediyordu. Aynı saatlerde Amr b. As da bir başka kapıdan aydınlığa doğru yola çıkacaktı. Biraz sonra her ikisi de birbirlerini fark ettiler. İki gölge halinde birbirlerine yaklaşırlarken endişeli ve kuşkulu bir ruh hali kaplamıştı her yanlarını. Aynı zamanda çok da iyi dost olan bu ikili, niyetlerini belli etmeden bir an önce birbirlerinden kurtulmak istiyorlardı. Tam doğruların arasına karışacakları anda bu vakitsiz sürpriz de nereden çıkmıştı? Acaba yalan mı söylesek, diye geçirdiler içlerinden.

Kim bilir kaç dakika manalı manalı birbirlerine baktıktan sonra nihayet Hz. Halid'in dili çözüldü ve sordu: "Dostum, gecenin bu vaktinde nereye böyle?" Hz. Amr ne cevap vereceğini bilemez bir vaziyette, "Canım sıkılmıştı da şöyle bir hava alayım dedim." diyebildi. Halid arkadaşının durumundan kuşkulandı, "Hayırdır, bir mesele mi var, canın neden sıkılıyor?" diye üsteleyince Amr ibn As, dayanamadı; gizlemeye gerek olmadığını düşündü ve her şeyi açık açık anlatmaya karar verdi: "İşin doğrusu ben, şu monoton hayattan bıktım. Gidip de geri dönmek üzere sürekli bir ölüm yolunda olmaktan, kalbime itminan verecek şeylerin mahrumiyetinden yoruldum. Bana huzur verecek, gönlüme sükûnet kazandıracak bir şey arıyorum. Bunaldım, canım burama geldi, onun için hava almaya çıktım."

Halid, arkadaşını dinlerken gözyaşlarını gizlemeye çalışıyordu: "Dostum, dedi; ben de aynı duygularla dolu olarak dışarıya çıktım, ben de bir hava alayım demiştim. Peki, ne düşünüyorsun akıbetimiz hakkında?" Amr, eski dostunun da yanında olmasının verdiği sevinçle konuşmaya başladı: "Akıbetimiz; gördüğün gibi Kâbe taş taş üstüne yıkılıyor, Beytullah tamamen sönüyor, putlar harab oluyor ve biz dünya ve ukbâ perişanlığıyla yıkılıp gidiyoruz. Nasıl olacak bilmiyorum." Ve Halid can alıcı soruyu sordu: "Ne yapmayı düşünüyorsun?" Amr, çekinmeden cevap verdi: "Vallahi kınamazsan, ben bu gece şu uzun yolu yaya kat edip Medine'ye gitmeyi düşündüm. Düşündüm ki, şu ana kadar tanımadığım için utandığım o zatın kucağına kendimi atayım ve O'na, çok yaban ellerde, sende cüda, başıbozuk ve sergerdan dolaştım, bıktım Ya Resûlallah diyeyim." Halid b. Velid'in gözyaşları sel olmuştu. İki büyük asker, orada birbirlerine sarılıp dakikalarca ağladılar. Sanki Medine'den önce ilk arınmalarını yapıyorlardı! Ardından Medine'ye doğru yola koyuldular.

Onlar yürüdükçe mesafeler ayaklarının altında kısalıyordu. Bir an evvel vuslat hâsıl olsun, gönülden kederler silinsin ve hüznün bulutları dağılsın istiyorlardı. Bir an evvel ferdî, ailevî, içtimaî buhranlar sona ersin, Nebiler Serveri'nin cennetten getirdiği ümit hüzmeleri ile karşı karşıya kalalım, iç âlemimizi onunla yuyalım, yıkayalım, tertemiz olalım diye kanat açmış uçuyor gibi gidiyorlardı.

Kuba'ya vardıklarında yıllar önce Fahr-i Kâinat Efendimiz'in karşılandığı gibi karşılandılar. Zira daha onlar yolda giderken Cibrîl-i Emin pervaz edip huzur-u Risâlet-Penâhî'de tebellür ve temessül buyurmuş ve "Ya Resûlallah müjdeler olsun! İslâm'ın yüzünün akı, yanağında gamzesi olabilecek Amr b. As ve Halid b. Velid dehalet etmek üzere münevver şehir Medine'ye geliyorlar." demişti. Bunun üzerine Allah Resûlü kumandanların karşılanmalarını istedi.

İki büyük komutan, bu karşılamayla cennet havası içinde bir hayata girmiş oluyorlardı. Tebessümü güneşleri kışkırtan Rahmet Peygamberi onları tebrik ve tebciil etmişti. Halid b. Velid, Kâinatın Güneşi ile karşılaşma anında yaşadığı sevinci ve mutluluğu hayatında hiçbir hadisede yaşamadığını anlatır. Amr İbn As o anı anlatırken diyor ki: Yanına sokuldum, "Geç kaldık Ya Resûlallah! Elini uzat da ben de biat edeyim." dedim. Sonra elini aldım, sanki biatımı perçinlemek istercesine iyice sıktım. Herhalde canı acıdı ki, bir şey mi istiyorsun der gibi yüzüme baktı. "Ya Resûlallah, şu ana kadar sana karşı işlemediğimiz su-i edeb, yıkmadığımız umran, kırmadığımız gönül kalmadı. Acaba Allah bizi affeder mi?" dedim. Tebessüm buyurdu. İçimi yıkayan şu sözlerle beni teselli etti: "Bilmiyor musun Ey Amr! İslâm kendinden evvelki her şeyi siler, süpürür. Hicret de verasında bıraktığı her şeyi siler, süpürür. Sen hem İslâm'a girdin, hem de hicret ettin Medine'ye geldin. Hac da kendinden evvel olan her şeyi siler, süpürür."

Mekke'de hac vazifesini eda edip bu iki büyük komutanın gittiği yoldan Allah Resûlü'nün köyüne giderken muhterem Fethullah Gülen Hocaefendi'nin vaazlarında destansı bir eda ile anlattığı bu hadise geldi aklıma. Nebiler Sultanı, haccın da insanı tertemiz hale getirdiğini buyuruyordu. Biliyordum ki, haccın gerçek manasını bulması için, Amr b. As ve Halid b. Velid gibi yeni bir hayata karar vermek, bunun için Medine'ye azm-i rah etmek ve huzurda tekmil vermek gerekir.

Biliyordum ki, O'nu ziyaret gözden günahın kirlerini yıkar. Köyünün toprağını göze sürme çekmek, o gözün cehennemi görmesine mani olur. Kalbin huzurda yaşadığı heyecan ve hafakan, inşaallah mahşerde sekine ve itminan içinde en dehşetli anları aşmaya vesile olur.

Biliyordum ki Mekke, disiplin gerektiren meşakkatli görevleri sebebiyle adeta bir asker ocağı iken, Medine inanan gönüller için ana kucağı gibi sınımsız ve huzur dolu bir yerdir. Burada gam, keder, tasa yoktur. Burada hâlâ "Ensar" kardeşliği hâkimdir.

Biliyordum ki buraya gelen, o Rehber-i Ekmel ve Muktedayı Küll'ün huzuruna, dağarcığındakileri göstermek üzere yanaşmalı ve edeble "Ya Resûlallah, şu yollardan yürüdüm, bu işleri eda ettim, menasikin altından kalktım ve şimdi Nezd-i Nübüvveti'ne geldim. Dağarcığımda ne olduğunu bilmiyorum. Şayet orada bir şey kazanamadım, boş dolaştım, boş döndüm, huzuruna boş geldi isem şefaatinin sayebanlığı altında Rabb'ime dehalet ediyorum. Ne olur bu perişan bendeni memleketine boş çevirme!" demelidir.

Biliyordum ki, burası huzurun, edebin ve aşkın hükümferma olduğu bir yerdir. Burada krallara taç giydirilir; burada kralların tacı başlarından alınır, sikke burada kesilir, tuğralar burada manasını bulur. Zira burası yeryüzünde Allah'ın Halife-i Ekmeli'nin, Ferîd-i Kevn ü Zaman'ın makamıdır. Şair Nabî'nin dediği gibi

"Sakin terk-i edebden, kûy-i Mahbûb-i Hüdâdır bu,

Nazargâh-ı İlahî'dir, Makam-ı Mustafâ'dır bu!"

Burada "Edeb Ya Hû" deyip edebi libas olarak giyinmek ve tekmilini edeble vermek gerekir.

Bunların hepsini biliyordum ama neyin tekmilini verecektim! Huzura çıkınca ne diyecektim! İçimdeki boşluğu aşamadım. Bir şeyler eksik kalıyordu hep. Neden böyle oluyordu ve eksik olan neydi? Sonra aklıma yine bir vaazda söylenen şu müjdeli cümleler geldi: "İnşaallah bir gün hep birlikte Rabb'imize karşı ubudiyetimizi arz etme imkânı bulacağız. Ondan sonra da Fahr-i Kâinat Efendimiz'e hesap vermek, bizim için açtığı, rehberliğini yaptığı ve sürçmeden yürüdüğümüz bu yolun şükranını takdim etmek üzere gideceğiz. Orada, elimizde O'nun bahçesinden derlediğimiz demet demet çiçekler, hep bir ağızdan 'Sana teşekkür etmeye geldik Ya Resûlallah!' diyeceğiz."

İçimdeki boşluğun sebebini anlamıştım. Yüreğimin bir yanında bu müjdenin gerçekleşeceği, hatibin Şeyh Şamil gibi herkes görsün diye Kâbe'nin damından hitap edeceği o günün hayali, diğer yanda tekmil verememenin burukluğu ile huzurdan müsaade istedim...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Zemzem nasıl içilir?

Süleyman Sargın 2009.12.11

Ulaşım imkânlarının bu kadar gelişmediği dönemlerde Müslümanlar hacca atla, deveyle veya yaya olarak gidiyorlardı. Bu da çok zahmetli ve meşakkatli bir yolculuk demekti.

Günler, haftalar süren bir yolculuk, hac ziyaretıyla birlikte insanların üç dört ayını alıyordu. Bu sebeple böyle bir karar alıp hac için yola dökülenlere toplumda takdir dolu gözlerle bakılıyor ve onlara "hacı" unvanıyla farklı bir statü veriliyordu.

Bugün de uygulandığı gibi hacca gidecek insan, oraya özellikle kul haklarından arınmış bir şekilde tertemiz gidebilmek için tanıdık tanımadık herkesle helalleşip vedalaşırdı. (En doğrusu da budur.) Borcu varsa borçlarını da öder ve oraya üzerinde hiçbir hak olmadan giderdi. Bu gereklilikten dolayı insanlar, hacca giderken herkesi bu durumdan haberdar etmiş oluyorlardı. Onlar böyle helalleşip herkesi haccından haberdar ederken, geride kalanlar da onların bir an önce dönmelerini ve evlerinde ziyaret etmeyi planlardı. Hacı ziyaretine gitmek de önemli görevlendendi çünkü. İşte hacca giden insanı en çok düşündüren hususlardan biri, bu ziyaretçilere oraya ait bir hatıra getirmek meselesiydi. Herkesin gidemediği o topraklardan en azından orayı hatırlatacak bir takke, tesbih, yüzük vs. getirmek âdettendi.

Şimdilerde hacı adayları, aylar süren yolculuklar yerine uçakla gidip birkaç haftada görevlerini ifa edip geliyorlar. Hediyelerini de, ekseriyet itibarıyla daha oralara gitmeden Türkiye'den alıyorlar. Eski dönemlerde "Haremeyn-i Şerifeyn hatırası" niyetiyle bin bir zahmetle oralardan getirilen takkeler, tesbihler, seccadeler, güzel kokular şimdi buralardan alınıyor. Maksat, oralardan bir hediye getirmekten ziyade, misafiri boş çevirmemek. Bir arkadaşım, annesine hac kurasının çıktığını söyleyince, maalesef annesinin ilk tepkisi "benim şimdi bir sürü alışveriş yapmam lazım" olmuş. Durum böyle olunca da aslında o hediyelerin pek bir anlamı kalmıyor.

İşin doğrusu haccın ruhuyla uzaktan yakından alakası olmayan, tamamen israfa ve tüketime dayalı bu hediye alışkanlığını kökten değiştirmek. Her ne kadar büyük kısmını buralardan almış olsalar da yakın akrabaya, eşe-dosta, torun torbaya getirilecek hediyeler için hacılarımız maalesef o kutsal beldelerde çarşı pazarda ömür tüketiyorlar. Mescid-i Nebevî'de Nebiler Sultanı'nın manevi atmosferinde ibadet ü taatle, zikirle, istiğfarla geçirecekleri vakitleri, dükkân dükkân gezip birkaç gün ömrü olan kalitesiz oyuncaklar, hiçbir esprisi kalmamış

kadife, ipek kumaşlar ve pek çoğu sahte inciler arayarak heba ediyorlar. Bir grup Türk hacıyı bir arada kendisine doğru gelirken gören Medineli bir dükkân sahibinin Türkçe olarak "Aman ya Rabbi, Türkler geliyor!" diye sevinç çığlığı atması, durumu anlatmaya yetiyor. Maalesef bu hediye çılgınlığının hem zaman, hem para hem de emek israfı olmasının ötesinde hiçbir anlamı bulunmuyor. Ve ne yazık ki bu yara, aynı hızda kanamaya devam ediyor. Artık ne hacca gidenler gelirken neler getireceğinin telaşına düşmeli ne de burada hacı ziyaretine gidenler hediye adına bir beklentiye girmeli.

Kâinatın Güneşi'nin (sallallahu aleyhi ve sellem) mübarek ayağının değdiği o topraklarda yetişen birkaç hurma ile Hz. İbrahim'den bu yana milyarlarca insanın kana kana içtiği cennet suyu zemzemden birkaç yudum, oradan getirilebilecek en hoş hediyelerdendir. İllaki hediye getirilecekse bu ikisi yeter de artar bile.

Tabii hacının ikram ettiği zemzemin nasıl içileceği de ayrı bir tartışma konusu! Tavaftan sonra Makam-ı İbrahim'de iki rekât namaz kılıp ardından Kâbe'ye yönelerek ayakta birkaç yudum zemzem içmek sünnettir. Ama bu, belirttiğimiz gibi sadece tavaftan sonra sünnettir. Bunun dışında suyu her zaman oturarak içmek sünnete daha uygun bir davranıştır. Ancak niyet, zemzemin Kâbe'den gelişine hürmeten Kâbe'de içildiği gibi ayakta kibleye yönelerek içmekse buna da bir şey diyemeyiz. Dolayısıyla ikram edilen zemzemi oturarak ya da ayakta içmek arasında bir fark yok.

Unutulmaması gereken önemli bir husus da zemzemin ne şekilde içildiğinden ziyade ne niyetle içildiğidir. Zira Efendimiz (aleyhi ekmelü't-tehâyâ) "Zemzem suyu ne niyetle içilirse Allah, içene onu verir." buyurmuşlardır. Zemzemi içerken Allah'tan iman, ihlas, samimiyet, istikamet, sadakat, ilim, iffet, haya, gönül zenginliği vs... istemek sünnete en muvafık olan davranıştır.

Aslında duaların kabul olunduğu en kutlu zaman diliminde, duaların kabul olunduğu en kutlu beldeye giden insanlardan istenecek ve beklenecek en güzel hediye, onların dualarında yer almaktır. Hacca uğurladığımız insanlardan Arafat'ta, Müzdelife'de, Mina'da, Kâbe'de, Ravza-i Tâhire'de insanlık için, İslam âlemi için, ülkemiz, milletimiz için dua etmelerini, dualarında bize de yer vermelerini, fırsat bulurlarsa İnsanlığın İftihar Tablosu Efendimiz Hz. Muhammed'e (aleyhi's-salâtü ve's-selam) selam ve hürmetlerimizi arz etmelerini talep etsek, hediye olarak bu bize yeter.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kerbelâ'da neler yaşandı?

Süleyman Sargın 2009.12.25

Hız. Hüseyin, Peygamber Efendimiz'in (sallallahu aleyhi vesellem) torunu ve seyyidina Hız. Ali ile Hız. Fatıma'nın Hız. Hasan'dan sonra ikinci çocuğuydu.

O zamana kadar Araplar arasında pek rastlanmayan bu isimleri onlara Rahmet Peygamberi dedeleri vermişti. İki Cihan Güneşi Efendimiz, mübarek torunlarını çok severdi. Onlar hakkında, "Bunlar benim oğullarımdır, kızımın oğullarıdır; Allah'ım ben onları seviyorum, sen de onları sevenleri sev." buyurmuştu.

Hız. Hüseyin'in çocukluğu Peygamber Efendimiz'in derin sevgi ve şefkat atmosferi içinde geçti. Ancak bu durum çok uzun sürmedi. Daha 5 yaşındayken sevgili dedesini ve kısa bir süre sonra da annesi Hız. Fatıma'yı kaybetti.

Seyyidina Hız. Osman'a karşı gerçekleştirilen isyanda Hız. Ali, onu ve abisi Hız. Hasan'ı halifenin evine göndererek kapıda nöbet tutmalarını ve eve kimseyi sokmamalarını emretti. İsyancılar buradan içeri

giremediler, ancak başka bir evden geçerek Hz. Osman'ı şehit ettiler. Bunun üzerine Hz. Ali, oğullarını çok sert bir şekilde azarladı. Hz. Hüseyin, babasının halife olmasıyla birlikte Kûfe'ye gitti ve onunla bütün seferlere katıldı. Hz. Ali'nin şehadeti sonrasında abisi Hz. Hasan'a itaat etmeyi yeğledi. Çünkü babası ölürken ona abisine uymasını vasiyet etmişti. Ancak abisinin de şehid edilmesinden sonra Medine'ye geri döndü.

Emevî tahtına oturan Yezid, zalim, fasık ve sefih bir adamdı. Hz. Hüseyin ve sahabeden bazı ileri gelenler kendisine biat etmemişlerdi. Bu sahabilerin biatı kendisinin İslam toplumu nezdindeki meşruiyeti açısından çok önemliydi. Yezid, onların biatını mutlaka almak istiyordu. Nitekim Medine valisine gönderdiği mektupta "her ne suretle olursa olsun Hz. Hüseyin, İbn-i Zübeyr ve İbn-i Ömer'in biatlerinin sağlanmasını, eğer bu mümkün olmazsa, boyunlarının vurulup, başlarının kendisine gönderilmesini" emretmişti.

Hz. Hüseyin, Yezid'e biat etmedi ve bütün aile fertleriyle birlikte Mekke'ye taşındı. Hz. Hüseyin'in Mekke'ye gittiğini öğrenen Kûfe halkı kendisine elçiler göndererek Kûfe'ye davet ettiler. Bunun üzerine Hz. Hüseyin bir grup arkadaşı ve aile efradıyla birlikte Mekke'den Kûfe'ye doğru yola çıktı.

Ancak onların Kûfe'ye gelmeleri Yezid'i huylandırmıştı. Hemen askerlerine emir vererek Kûfe'ye girişlerinin engellenmesini istedi. Hz. Hüseyin ve beraberindekiler Kerbela'ya geldiklerinde etrafları Yezid'in askerleri tarafından sarıldı. Günlerce aç ve susuz bırakıldılar. Zamanın zalim Kûfe Valisi, Hz. Hüseyin Efendimiz'in geri dönmek, Yezid'le görüşmek veya İslam sınırlarından herhangi birine gitmek isteklerinden hiçbirini kabul etmedi.

Günlerce süren açlık ve susuzluğun neticesinde Hz. Hüseyin, Yezid'in kendilerine bir kötülük yapacağından emin olmuştu. Nihayet 10 Ekim 680 (Hicri 10 Muharrem 61) günü Hz. Hüseyin son hazırlıklarını yaptı ve Yezid'in ordusuna yaklaşarak onlara hitap etmek istedi. Onlara "Peygamberimizin kızının oğlu ben değil miyim? Şehidlerin efendisi Hamza, babamın amcası değil midir; şehid Cafer-i Tayyar amcam değil midir? Allah Resûlü'nün benim için ve kardeşim için, cennet halkı çocuklarının seyyidleridir ve sünnet ehlinin gözbebekleridir, sürurlarıdır, dediğini duymadınız mı?" diye sordu. Ancak bu çok veciz hitabe, gözü dönmüş bu orduyu pek etkilemedi. Hz. Hüseyin Efendimiz'in hutbesi biter bitmez İbn. Sa'd ismindeki münafık gelip:

- Ey Hüseyin! Bu hikâyelerden bir netice çıkmaz. Ya Yezid'e biat edersin yahut da ölümü göze alırsın!. diye tehdit etti ve eline bir ok alarak Hz. Hüseyin'e doğru fırlattı. Yezid'in askerleri İbni Sa'd'ın gayretini gördüğünde ona uyup Hz. Hüseyin'i öyle bir ok yağmuruna tuttular ki atılan oklardan güneş görünmez oldu. Hz. Hüseyin bu hücum karşısında yanındakilere şunları söyledi:

- "Ey vefakâr arkadaşlar ve benim için canlarını ortaya koyan insanlar! Kavgaya kendinizi hazırlayın ki, kanların döküleceği zamandır. "

Çok dengesiz bir şekilde başlayan savaşta Hz. Hüseyin'in 23 süvari ve 40 piyadeden oluşan askerleri öğle üzeri olduğunda iyice azalmış durumdaydı. Hz. Hüseyin de bu az sayıda susuz ve bitkin insanla yaya olarak savaşıyordu. Sonunda katil Şimr'in emriyle her yandan hücum edilerek Hz. Hüseyin şehid edildi. Allah Resûlü'nün gözbebeği, torunu Hz. Hüseyin'in vücudunda otuz üç ok, otuz dört kılıç ve kargı yarası vardı (10 Muharrem 61-10 Ekim 680). Aile efradının çoğu şehid edilmiş, kalanlar da tutuklanarak Yezid'in sarayına götürülmüştü.

Nebiler Serveri'nin ümmete emanet olarak bıraktığı temizlerden temiz pak Ehl-i Beyt'ine yapılan bu muamele İslam coğrafyasında büyük infiale sebep oldu. Mekke ve Medine'de ayaklanmalar meydana geldi. Yezid başta Medine ve Mekke olmak üzere her yerdeki ayaklanmaları çok kanlı bir şekilde bastırdı. Yezid'in, Hz. Hüseyin'e ve Allah Resûlü'nün muazzez Ehl-i Beyt'ine yaptıkları, ardından Mekke ve Medine'ye saldırması maalesef İslam

tarihinin en kara sayfalarını oluşturur. Yezid, hilafetin haksız vârisi, Hz. Hüseyin'in katledilmesinin ve mukaddes şehirlerin kirletilmesinin baş sorumlusu olarak bütün Müslümanların hafızasında kötü bir isim bıraktı.

Kerbelâ mezalimi, aradan onca zaman geçmesine rağmen bugün de bütün mü'minlerin içini kanatan, ciğer-sûz bir hadisedir. Fethullah Gülen Hocaefendi, bu hadiseyle alakalı değerlendirmesinde şunları söyler: "Kendimi idrak ettiğim günden bu yana, gezip gördüğüm tekyelerde, zaviyelerde, medreselerde, sohbetlerinden istifade etmeye çalıştığım âlimlerin, âriflerin ve fazilet ehlinin meclislerinde Kerbelâ ile alâkalı mersiyeler okunurdu. Bilhassa Seyyidina Hazreti Hüseyin'in maruz kaldığı zulüm hikâye edilirken herkesin hıçkırı hıçkırı ağladığına çokça şahit olmuşumdur. Alvarlı Efe Hazretleri'nin, "Bu gün mah-ı Muharremdir, muhibb-i hanedan ağlar / Bu gün eyyam-ı matemdir, bu gün âb-ı Revan ağlar." sözleri hâlâ kulağımdadır. Bunlar söylenirken duygu pınarlarımızın coştığı ve gözlerimizin yaşlarla dolduğu da hafızamda bugünkü gibi canlıdır. Şu hususu özellikle belirtmekte fayda var; Ehl-i Beyt'in başına gelenlerin ızdırabını duyarken günümüzde de bazı Yezidîlerin bulunduğunu varsaymak ve bir kısım Sünnîleri Yezidî yerine koymak yeni kavgalara zemin hazırlamaktan başka bir işe yaramaz. Ehl-i Beyt sevgisinden ve onlara bağlılıktan mahrum bir Müslümanlık olmaz. Ehl-i Beyt'i sevmek Sünnîler için de dinin bir emri ve şubesidir; Kerbelâ'nın hüznü ise müşterektir."

Bu açıdan, bugün ister Alevîlerin ister Sünnîlerin isterse de aynı meşrebe bağlı değişik kolların temsilcilerinin birbirlerine anlayışla ve konuma saygı düsturuyla yaklaşmaları zaruridir. Herkesin önyargılardan, vehimlerden, su-i zanlardan arınması ve hem kendisinin, muhatabından istifade edebileceğine hem de bazı hususlarda ona yardımda bulunabileceğine inanması gerekmektedir. Bu inançla, her kesimin dostluk çizgisinde bir araya gelmesi, bir grup kardeşlik eli uzatırken öbürünün güllerle mukabele etmesi ve bir taraf Ehl-i Beyt muhabbetiyle coşarken diğersinin de onun heyecanına ortak olması icap etmektedir. Devamlı karşıdakini suçlama ve başkalarını zan altında bırakmayla ne bir yere varmak ne de toplumsal uzlaşma zeminini yakalamak mümkündür. Uzlaşma, biraz göz yummaya ve farklılıkları görmemeye bağlıdır. Müşterek olan meselelerde mutabakat sağlar ve el ele tutuşursak, ancak o zaman ittifaka açılabilir ve huzur içinde yaşayabiliriz.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Gıybet olmasın ama...

Süleyman Sargın 2010.01.01

Günümüz Müslümanlarının en büyük dertlerinden biri maalesef gıybet illetidir. Gıybet, kuyruğunu dikip bir köşede sinsi sinsi bekleyen bir akrep gibi gönül hayatımıza zehir akıtmaya devam etmektedir.

Hele bir de "Gıybet olmasın ama..." diye başlayan katmerli gıybetler vardır ki onların bizden neler götürdüğünü kestirmek neredeyse imkânsızdır. Böyle bir ifade gıybeti gıybet olmaktan çıkarmaz. Tam tersine gıybeti küçümsemek ya da gıybet olduğu bilindiği halde sanki "gıybet sayılmasın artık bu kadarı da" manasında bir küstahlık olur ki bu da günahın katlanması demektir.

Burada sözü gıybete karşı hassasiyetiyle bildiğimiz muhterem Fethullah Gülen Hocaefendi'ye bırakmak gerekiyor: "Bir insanı, onun gıyabında, duyduğu zaman hoşuna gitmeyecek şekilde anmaya "gıybet" denir. Eğer, söylenen söz doğru ise, o gıybettir; fakat yalan ise, hem gıybet, hem de iftiradır ve kat kat çirkin bir günahdır. Bununla beraber, gıybetin de çeşitleri ve derekeleri (aşağı doğru inen basamakları) vardır. Hak dostları olumsuz duygu ve düşünceleri bile bu kategoride mütalaa etmiş ve onlara "kalbin gıybeti" demişlerdir. Bir insanı, hafife alır şekilde elle göstermek ve kaş-göz işaretleriyle onu tahkir etmek de bir nevi gıybettir. "Falanın boyu kısa" ya da "Fılanın ceketi münasebetsiz duruyor" türünden sözlerin gıybet olduğunda da şüphe

yoktur. Bütün bu gıybet çeşitleri birer günahdır ve burada hayatın bereketini götürdükleri gibi ötede de insanı rezil rüsvây ederler.

Fakat gıybetin öyle bir çeşidi vardır ki, o, diğerleriyle kıyaslanmayacak kadar tehlikeli ve kahredici bir günahdır. Öyle ki, bir hadis-i şerifte gıybetin bu türünün yirmi küsur zinadan daha büyük bir vebal olduğu ifade edilmiştir. Mesela, bir topluluğu, bir hareketi ya da bir cemaati temsil eden bir zatın gıybetini yapmak bu türden bir cürümdür. Çünkü o insanın kaderi temsil ettiği cemaatle bütünleşmiştir; dolayısıyla onun hakkında yapılan bir gıybet bütün cemaatin gıybetini yapmak gibi sayılır.

Dahası, şayet böyle bir gıybet, herhangi bir insanla alakalı değil de, diyelim ki, Şâh-ı Geylanî gibi bir Hak dostu hakkında ya da herhangi bir hareket veya sıradan bir cemaat değil de, mesela, Muhammed Bahaüddin Nakşibendî Hazretleri'nin temsil ettiği bir daire etrafında yapılmışsa, bir de küçük bir gıybet gibi başlayan bu kıl u kâller medya yoluyla ve ekran aracılığıyla çok geçmeden koca koca iftiralara dönüşmüş ve her yana yayılmışsa, işte bu öyle korkunç bir cinayettir ki, -Allah korusun- o günahta küfre açılan sadece bir değil pek çok yol vardır ve insanın imansız gitmesine bâdî olabilir.

Bir de, bu cürmü işleyen kimse, "cı" ve "cu" ekleriyle o kötü fiilini biraz daha çirkinleştirirse, o zaman, o sözle işaret ettiği dairedaki bütün fertlerden teker teker helallik almadıktan sonra Cennet'e girmesi çok zordur. Zira Peygamber Efendimiz, "Gıybette sakının; çünkü gıybet zinadan daha şiddetlidir. Kişi zina edip tevbe eder de (bir daha yapmazsa), Allah Teâlâ onun tevbesini kabul eder. Fakat gıybet eden, gıybet edilen tarafından affedilmedikçe, o günahı bağışlanmaz." buyurmuştur. Gerçi, Hazret-i Rahman, ekstradan bir lütufta bulunup mahşerde o mücrimi gıybetini ettiği kimselerle karşılaştırarak, "Benim şu kuluma hakkınızı helal edin" diyebilir. Fakat böyle bir talihlilik sürpriz bir lütfu, ziyade bir ihsana vabestedir ve unutmamak lazımdır ki, ubudiyyete dair meseleler ekstra lütuflar üzerine bina edilmez.

Bundan dolayıdır ki, mü'minler öyle kötü bir akıbeta düşmemek için gıybetin her türlüşünden uzak kalmaya bakmalı ve dillerini o çirkin sözlerden arındırdıkları gibi zihinlerini de kötü duygu ve düşüncelerden temiz tutmaya çalışmalıdırlar. Zinadan daha beter bir felaket olan gıybet çeşidinden korunmak için kıl ü kâlin en küçüğünden bile kaçınmalıdırlar; farkına varmadan en büyüğüne maruz kalmamak için en küçüğünden de içtinab etmelidirler. Allah'ın belası olan o Cehennem zakkumunun kendi hisselerine düşmemesi için sürekli Cenâb-ı Hakk'a sığınmalı ve dil afetlerinin hepsine karşı tetikte olmalıdırlar."

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ben bunu onun yüzüne de söylerim

Süleyman Sargın 2010.01.08

Gıybetle alakalı içine düştüğümüz en büyük yanlışlardan biri de "Ben bunu onun yüzüne de söylerim." tesellisidir(!)

Gıybet, "Bir kişinin, yüzüne söylediğiniz zaman hoşlanmayacağı bir şeyi gıyabında konuşmak" olarak tarif edildiğinden sanki yüzüne söylemiş olmak, arkasından konuşmayı günah olmaktan çıkarıyormuş gibi yorumlanıyor. Hâlbuki tarifte de açıkça görüldüğü gibi gıybetin ölçüsü yüzüne söylendiğinde o kişinin bundan hoşlanmamasıdır. Yüzüne söylediğinizde hoşlanmadıysa, arkasından söylemeniz tamamen gıybet olur. Dolayısıyla şeytanın gıybeti meşrulaştırmak için ürettiği mazeretlerden biri olan "Yüzüne de söylerim ya da söyledim." ifadesinin hiçbir anlamı yoktur.

Bir insan hakkında "Aval aval yüzüme baktı." gibi basit görünen bir söz bile, duyduğu zaman muhatabın hoşuna gitmeyecekse gıybettir ve haramdır. Yalan söylemek, zina etmek, hırsızlık yapmak ve namazı terk etmek gibi haramdır. Allah'a, Peygamber'e, Kur'an'a, ahirete inanan, namaz kılan ve dine hizmet eden insanların gıybetten kurtulamamaları, çok hazin ve garip bir çelişkidir. Aslında bu tavır, dinin bir yanını kabul edip gereğini yapma; diğer bir yanını arkaya atma demektir.

Bazı insanlar, kendileri aleyhinde konuşulmasından ve gıybetlerinin yapılmasından dolayı mukabele hakkına sahip olduklarını zannedebilirler. Birileri onları çekiştirip gıybet edince, onlar da başkalarının gıybetini yapmayı ve kendilerini çekiştirenler hakkında ileri geri konuşmayı mubah gibi görebilirler. Oysaki günahlar zatında günahdır; insanların çoğunun bir günahı işlemesi onu günah olmaktan çıkarmaz ve bizim de o günahı işlememize mazeret olamaz.

Kur'an, maalesef çok ciddiye almadığımız alaylı bir işareti bile gıybet saymaktadır. Hümeze Sûresi'nde, "Vay haline her türlü hümeze ve lümezenin; yani, insanları arkadan çekiştiren, küçük düşüren, kaş göz hareketleriyle alay edenlerin!" buyrulur meselenin ciddiyetine vurgu yapılmaktadır. Buna göre, birinin paltosunun uzunluğunu-kısalığını bile serrişte etmek, arkasından kaş göz işaretleriyle alay etmek, dinin gıybet saydığı davranışlardır. Ve bu gıybeti bir hadis-i şerif en yakın mahremiyle zina etme ölçüsünde büyük günah olarak anlatmaktadır.

Gıybet, hem Allah hakkını hem de kul hakkını ihlaldır. Allah'ın açıkça yasak ettiği bir fiili işlediğimizden dolayı hem günahımıza tevbe etmeli hem de gıybetini yaptığımız kardeşimizden helallik dilemeliyiz. Ne tek başına tevbe ne de sadece helallik talebi üzerimizden gıybet günahını kaldırmaya yeter. İki beraber olmalı ki ahirete üzerimizde bu gıybet yüküyle gitmeyelim.

Bu sebeple insan daha baştan diline kilit vurmali, hiçbir kardeşi hakkında arkadan konuşmamalıdır. İnsan sonuçta özür dileme mecburiyetinde kalacağı bir işi yapmaktan daha işin başında uzak durmalıdır. Fakat bir şekilde bu günaha girmişse, bu çirkin işi bir daha yapmamak için o kardeşiyle daha ilk karşılaşmasında, arkasından söylediklerini yüzüne ifade etmeli ve "Senin hakkında şunları söyledim; ne olur hakkını helal et." demelidir. O çirkin sözlerin ağırlık ve mahcubiyetini yaşamak ve pişman olup bir daha aynı çirkinliğe düşmemek için bu tavır çok önemlidir. Bazen "Senin hakkında böyle bir şey demiştim" itirafı karşı tarafın gönlünde bir ukde meydana getirebilir. Öyleyse, neticede gidip "Hakkını helal et!" diyeceğimiz, muhatabımızın içinde bir ukde hâsıl edecek sözlere karşı baştan tavır koymalı ve gıybeti karşı ağzımıza fermuar çekmeliyiz.

Kur'an-ı Kerim'de "Ölmüş kardeşinin etini yemek"le (Hücurat Sûresi/12) eşdeğer görülen gıybet, öyle büyük bir beladır ki ateşin odunu yiyip bitirdiği gibi insanın salih amellerini ve sevaplarını yer bitirir. Allah'a kullukta mesafe almak isteyen, O'na yakın olmayı ve 'rıza'ya ermeyi hedefleyen her mü'minin öncelikli meselesi, dile musallat olan bu beladan kurtulmaktır. Bunun için kendi aramızda tedbirler geliştirmeli, çareler üretmeliyiz. Sık sık beraber olduğumuz arkadaşlarımızla gıybet etmeme mukavelesi imzalayıp sadaka, ertesi gün nafile oruç, o gece yüz rekât nafile namaz gibi belli yaptırımlarla bu illetin önünü almaya çalışmalıyız. Aksi halde düşe kalka yürüdüğümüz bu yolda bir türlü mesafe alamaz ve maksudumuza nail olamayız.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Orada bir ev var uzakta

Süleyman Sargın 2010.01.22

Uzun bir yolculuğun ardından varılır oraya. Havaalanından sonra daha iki buçuk saatlik bir karayolu vardır.

O sırlı mekâna yaklaştığınız her bir metrede kalb atışlarınız hızlanır. Tarifsiz bir heyecan kaplar yüreğinizi. Mutluluk ve endişe karışımı farklı bir histir bu. Kavuşmanın, görüşmenin mutluluğu ile "bir türlü olamamanın" endişesi yan yanadır.

Göklerin mavisini ve yerin yeşilliklerinin birleşik noktasındaki bu müstesna mekâna mütevazı bir bahçe kapısından girersiniz. Bir süre sonra yemyeşil ağaçların arasından, güvenli bir insan çehresine benzeyen cephesiyle "o ev" belirir. Eve attığınız her adımda kendinizi annenizin sınırsız kollarına yürüyor gibi hissedersiniz. Kapıdan içeriye girer girmez, mekânın duyguları besleyen, düşünceleri coşturan büyüsü sarar her yanınızı. Sıcaklıkları kalbinize akan tertemiz simalar, ruhunuzu kucaklayan hoşâmedîlerle karşılarlar sizi.

En alt katta yemekhane vardır. Sınırlı sayıda misafiri ağırlayabilen bu mekândan üst kata doğru çıkarken merdivende bir uyarı levhasıyla karşılaşsınız: "Ya sükût et ve düşün, ya hayırlı şeyler konuş, ya da evrâd u ezkârla meşgul ol; ama asla aktüaliteye girme!"

Anlarsınız ki bu ev, kalbin otağıdır. Burada nefsin mırımlarının, hevânın sınır tanımaz isteklerinin yaşama imkânı yoktur. Lağv u lehiv (boş ve faydasız lakırdı) kapı dışarı edilmiştir. Aktüaliteye ve günlük siyasi muhabbetlere girilmez. Burada her şey Nebvî talimata uygun işlemektedir: "Ya hayır konuş ya da sus!"

Merdivenlerden çıktıkça bu havanın her tarafa sindiğini görürsünüz. Birkaç günlüğüne ârâm etmeye gelmiş misafirlerde de, müstahdemlerde de, talebelerde de bu ledünnîliği fark edersiniz. Onlar âdetâ dört bir yanda kırılacak kristaller varmışçasına, yürürken dikkatli, konuşurken ölçülü, olabildiğince nazik ve kibardırlar. Hemen hepsi halinden memnundur. Kaynağı cennetlerde olan tatlı bir çeşmeden kana kana içmektedirler çünkü. Bir tek dertleri vardır; Hakk'a yakın olmak..

En büyük sâkininin,

"Sen bilinmedik ne insiyaklarla kuruldu,

Gelip geçen onca yârâna uğrak oldun;

Dilerim için de görüldüğün gibi olsun,

Ufkunda her dem rûhanî nağmeler duyulsun."

Dizeleriyle hitap ettiği bu evde hayat teheccüdle başlar. Misafirler ve evin sakinleri, ışığa koşan pervaneler gibi, hatimli teheccüde koşarlar. Cemaatle kılınan teheccüdün ardından, sabah namazına kadar evrâd u ezkârla meşgul olunur. Sabah namazındaki rûhanî havayı tarif etmek imkânsızdır. Sünneti, farzı, tesbihâtı ve sabah zikirleriyle birlikte bir saate yakın bir zamanda eda edilir. Namazdan sonra iman ve Kur'an hakikatlerinden "huzur"da kısa bir ders yapılır.

Kahvaltının ardından, felsefeden kelâma, sosyolojiden tasavvufa, edebiyattan tarihe, çok geniş yelpazede titizlikle seçilmiş kitapların özetleri müzakere edilir. Her gün farklı bir kitap ve konu ele alınır. Bu dersler "merkez insan"ın ilim deryasındaki incileri avlama zamanlarıdır. Yaklaşık iki saat süren dersten sonra misafirlere istirahat imkânı verilir.

Öğle namazı ve yemeğinden sonra ikindi namazına kadar herkes kitaplarla ya da evrâd u ezkârla meşgul olur. İkindi namazı "ikindi sohbetleri"nin de vaktidir. İkindi sohbetleri ilm ü irfânın nebeân ettiği tükenmez kaynaklardır. Kalbin ve ruhun, bütün fakülteleriyle "merkez nokta"ya yöneldiği bu demler, iradelerin şahlandığı, ruhların coştığı ve her ferdin kabiliyetine göre mâverâîliklere açıldığı gönül pazarlarıdır.

Akşam namazından sonra, yıllardır terk edilmeyen "dua saati" vardır. Bu saatte herkes bir aradadır ve herkes külliyet kesbetmiş dualarla o kutlu kapının tokmağına dokunmaktadır. Orada insanlığın dertleri, İslâm âleminin ızdırabı dillendirilir. Kötülerin şerlerinden koruması için Kudreti Sonsuz'a sığınılır.

Akşam yemeği ve yatsı namazının ardından vakit, muhasebe ve tefekkür vaktidir. Dostlar günün muhasebesini, sohbetlerin müzakeresini yaparlar. Ardından herkes, kalbi dolmuş, gönlü yıkanmış bir şekilde, yarına daha zinde başlamak ümidiyle istirahat çekilir. Herkes istirahat çekilir ama gözüne uyku girmeyen biri vardır. "Şeb-i yeldâyı müneccimle müvakkit ne bilir; Mübtelây-ı gama sor ki geceler kaç saat!" mısraını başucuna asmıştır. Geceler boyu gözüne uyku girmediği zamanlar olur. Sık sık kendisine başvuru, akıl danışılan, dert paylaşılan bir mercîdir o. Herkesin ondan bir beklentisi vardır ve o, kendisine her başvuruyu memnun eder. Çok defa içindeki fırtınaları iradesiyle bastırıp çevresine tebessümler yağdırır. Ashâb-ı mesâlihın gönlünü hoş tutar.

İnsanlığın maruz kaldığı sıkıntılar, boğuştığı herc ü merçler, zulümler, haksızlıklar, adaletsizlikler, ihanetler, ahde vefasızlıklar ve türlü türlü riyakârlıklar ruhunu yangın yerine çevirse de o, yaşlı gözlerle seccadesinde sürekli tecelli avındadır. İzdırap, uykusuz gecelerinde, boğazında düğümlenen lokmalarda, simasının her karesinde, oturuşunda, kalkışında, bakışında, duasında, konuşmasında... hâsılı her halinde kendini gösterse de o, her zaman kollarını makas gibi açarak cehenneme giden yolları tıkama gayretindedir. Çoğu zaman boğazında yumruk gibi biriken hıçkırıklarını yutsa da, "neylersin" diyerek serzenişini, "fedakârlık yâ hû" iniltisiyle sitemini, "bu da geçer yâ hû" sözüyle de ümidini seslendirmektedir.

Ve o ev, bizim evimizdir...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Gel namazlarımızı değişelim

Süleyman Sargın 2010.01.29

"O ev"de sohbet dinlerken, mübarek ağızdan inci gibi dökülen kelimelerin arasından ikisi özellikle dikkat çekiyor; fedakârlık ve adanmışlık. Bu kelimelere öyle derin manalar yükleniyor ki, insanlığın ikinci dirilişi sanki bu kelimelerde özetlenmiş.

Bu iki haslet, "O ev"ın en büyük sakininin sergüzeşt-i hayatının da özeti aslında. O, "fedakârlık ve adanmışlığın" ete kemiğe bürünmüş, tecessüm etmiş bir örneği. Bu sebeple çok değer veriyor fedakârlığa ve adanmışlığa. Hemen her sohbette sözü döndürüp dolaştırıp bu iki olmazsa olmaz haslete getiriyor. Onun bu hassasiyetini anlayan sevdiği bir arkadaşı, Osmanlıca çok güzel bir hatla "Fedakârlık Yâ Hû" yazdırıp kendilerine hediye edince o çerçeveyi, sohbetlerde sürekli oturduğu koltuğun tam karşı tarafına, duvar saatinin hemen altına astırıyor. Böylece hem memnuniyetini hem de fedakârlığa verdiği değeri izhar ediyor.

Etrafındaki arkadaşlar da bir ikindi sohbetinde fırsatı ganimet bilip hemen soruyorlar: "Fedakârlık nedir, nasıl olmalıdır?" Bamteline dokunmuş gibi ses veriyor. Gönül derinliklerinden fışkırarak gelen mana zenginlikleri, her biri inci mercan kıymetindeki kelimelerle ulaştırılıyor muhataplara ve bütün adanmış fedakârlara.

Fedakârlık, tebliğ adamının en mühim hususiyetlerinden birisi olarak anlatılıyor. Çünkü fedakârlığı göze alamayan dava adamı olamaz. Mal, can, evlâd ü iyâl, makam, mansıp, şöhret... vs. gibi çoklarının dilbeste olduğu, hatta hayatının gayesi bildiği şeyleri bir çırpıda terk etmeye hazır olmaktır fedakârlık.

İlk dirilişin erleri, fedakârlığı İnsanlığın İftihar Tablosu Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem)'den öğrendiler. O, etrafındakilere önce fedakârlık ruhunu aşlamış, anlatmış ve yaşayarak göstermişti. Zira O, en büyük insan ve

en büyük fedakârdı. Efendimiz'in ilk zevcesi, kadınlık âleminin sultanı, annemiz Hz. Hatice (radiyallâhu anhâ), dünya ve ahiretin Sultanı'na, daha isteme sıkıntısı bile yaşatmadan varını-yoğunu vermişti. Mekke müşriklerine tebliğ adına verilen ziyafetlerin bütün masraflarını o karşılamıştı. İslâm öncesi Mekke'nin sayılı zenginlerinden olan muallâ validemiz, vefat ettiğinde ihtimal, kefen bezi alacak kadar bile bir imkâna sahip değildi.

O günün şartlarında ilk "yurtdışı hizmeti"ne giden Mus'ab b. Umeyr de fedakârlığın ayrı bir örneğiydi. Mekke'nin zengin ailelerinden birinin çocuğu ve gençlerin en yakışıklısı olan Mus'ab, henüz bıyıkları terlerken hayatı istihkar ederek Allah Resûlü'nün emriyle Medine'ye hicret etmişti. İslâm adına o güne kadar öğrendiği ne varsa Medinelilere anlatmış, haliyle, tavriyla ve duruşuyla da onların takdirini kazanmıştı. O'nu öldürmek niyetiyle çekilen kılıçlar, o anlattıkça kınına girmiş, önyargılar ve nefretler, yerini muhabbete ve imana bırakmıştı. Fedakârlığın timsali Mus'ab, çok geçmeden yanına aldığı yetmiş kişiyle Akabe'de biata gelmişti.

Bugün de insanlığın kurtuluşu için, yeryüzüne sevginin, hoşgörünün, barışın ve kardeşliğin hâkim olması için yurtlarını yuvalarını terk edip dünyanın dört bir yanına koşan fedakârlar var. Onlar, kendi memleketlerinde çok daha iyi şartlarda, çok yüksek maaşlarla çalışabilecekken dillerini, kültürlerini, dinlerini bilmedikleri topraklarda karın tokluğuna fazilet mücadelesi veren alperenler.

Onlar, fedakârlığı "İnsanın maddî-manevî zevk ve lezzetleri davasına kurban etmesi, vermesi gerekli olan şeyler bir yana, verme mecburiyetinde olmadığı şeyleri bile bağlandığı o dava hatırına gözden çıkarması ve terk etmesi" olarak anlamış babayiğitler.

Bir de yolların çamurunu temizlemek adına çamurlu yollarda yürüyen ve ister istemez paçalarına çamur bulaşan fedakârlar var. İşyerindeki patronundan, amirinden, ustabaşısından, şefinden namaz için müsamaha göremeyen ve gün boyu "namazımı nasıl kılacağım" endişesi yaşayan hasbî ruhlar... Abdest almakla zaman harcamamak için sabah evden abdestli çıkıp gün boyu onu muhafaza adına çay bile içmeyen delikanlılar... Öğle vakti girdiği andan itibaren "hangi aralıkta nasıl bir fırsat bulsam da Rabb'ime karşı kulluk vazifemi îfâ etsem" diye sancı çeken, öğleyi kıldıktan sonra ikindinin sıkıntısını yaşamaya başlayan ama hiçbir şekilde namazını terk etmeyen, Rabb'in vefalı kulları...Ve onların namazları...

İşte böyle gün boyu sancısı çekilerek, yürekte ızdırabı duyularak eda edilen namazla, hiçbir engelle karşılaşmadan, abdestinin gayet rahat bir şekilde sıcak sularla alındığı, klimalı mescitlerde kılınan namazın değeri aynı olmasa gerek. İnsanın o fedakârlara "Gel, namazımızı değişelim" diyesi geliyor.

Zaten "Gözümde ne cennet sevdası, ne cehennem korkusu; milletimin imanını selamette görürsem cehennemin alevleri içinde yanmaya razıyım. Zira vücudum yanarken gönlüm gül-gülistan olur." sözünü başka türlü anlamak mümkün mü?

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sohbetten hakkıyla istifade nasıl olur?

Süleyman Sargın 2010.02.05

Edeb; hâl, tavır ve davranış güzelliği demektir. Edeb, insanlara iyi muamelede bulunma mânâsını da ihtiva eder.

Edebin bizcesi, Peygamber Efendimiz'in sünnet-i seniyyesine tabi olmak ve O'nun örnek hayatına göre bir çizgi takip etmektir.

Eskiden tekke ve medreselerin kapısında "Edep ya Hû" yazılıydı. Bu gün de "insan yetiştiren ocaklar"ın başköşelerinde bu söz yer alır. Bu, "Ey insan edebe dikkat et!" demektir. Daha kapıdan girerken karşılaşılan böyle bir ikaz o dergâhların töresidir. Orada oturmanın, kalkmanın, yemenin, içmenin bir edebi vardır ama en önemlisi bütün gözlerin çevrildiği, gönüllerin odaklandığı "mürşid"e karşı takınılacak edebittir. O edeb, Kur'an'ın insanda görmek istediği bir özelliktir. Hazreti Mevlânâ'nın, "Efendi bil ki, Allah kelâmı olan Kur'ân âyet âyet edebittir. Akıldan sordum: 'İman nedir?' Akıl kalb kulağına 'iman edeptir' dedi." sözleriyle nazara verdiği hal, tavır ve söz güzelliğidir.

Mürid ve mürşid münasebetleri tasavvufta üzerinde en çok durulan meselelerdendir. Müridlerin mürşidlerine karşı koruyacakları edeb, sûfilere göre edeblerin en önemlilerindendir. Çünkü hakiki bir mürşidden azami istifade O'na karşı takınılacak edebli tavırla doğru orantılıdır. Kur'an, "Ey iman edenler! Allah Resûlü'nün önüne geçmeyin; haddi aşmayın. Allah'tan korkun. Şüphesiz O, her şeyi işiten ve bilendir." (Hücurât, 49/1) ikazıyla Nebiler Sultanı'na karşı takınılacak edebli tavır nazara vermektedir.

Bir sohbet meclisinde bulunma bahtiyarlığına eren kişi de orada bu edebe dikkat etmelidir. Çünkü o, orada bulunmakla bir irade ortaya koymuş, sohbetten meydana gelecek feyiz ve bereketin talibi olmuştur. Bu manada o bir "mürid"dir. Mürid için uygun olan, mürşidinin meclisinde sürekli sükût halinde bulunmasıdır. Efendimiz'in en yakın arkadaşı Hz. Ebûbekir'in "huzur"da, yanlış bir kelimeden endişesiyle ağzında bir çakıl taşı tuttuğu rivayet edilir. Zaten kendisi de "Çoğu zaman Allah Resûlü'ne soru sormaya çekinir ve keşke bir bedevî gelse de bir şeyler sorsa diye beklerdik" buyurarak bu hususu dile getirmektedir.

Müridin "huzur"da dikkat edeceği bir diğer husus da kendince güzel bulduğu her kelamı söylemeye kalkışmamasıdır. Zira, "Yutmadan evvel çiğnemek neyse, konuşmadan evvel düşünmek de odur." Ancak mürşidinden izin ister veya o kendinden izin verirse o zaman konuşabilir.

Mürşidin huzurundaki mürid, bir deniz kenarına oturarak oradan kendisine sevk edilecek rızık bekleyen kimseye benzer. Müridin can kulağı ile mürşidini dinlemeye ve onun bereketli sözlerinden manevi rızık almaya yönelmesi onun iradesini kuvvetlendirir ve istediğini elde ettirir. Bu edeb onun Allah'tan gelecek fazlını artırır. Kendi sözünü ve fikrini ifade etme gayreti ise onu manevi güzellikleri talep etmekten ve daha fazlasına nail olmaktan alıkoyup kendini isbata yöneliktir ki bu, mürid için bir cinayettir.

Her aklına geleni ölçüp tartmadan sormak, mürşide karşı bir nezaketsizliktir. Hele o mürşidin daha önce defalarca anlattığı, kitaplarında ve sohbetlerinde yer alan bir meseleyi tekrar tekrar sormak, istifadeye mani hususlardandır. Mürid, "huzur"da sürekli temkin murakabesinde bulunmalıdır. Soru sorma imkânı elde eder veya kendisine mürşid tarafından bir soru sorulursa ses tonunu ve beden dilini çok iyi ayarlamalı, maksadını en kısa ve en veciz ifadelerle ifade etmeye çalışmalıdır.

Sohbette anlatılan hakikatlerin, birinci muhatabının kendisi olduğunu düşünmeli, iltifatları başkalarına vermeli, zemleri, sitemleri ve te'dipleri kendi üzerine almalıdır. "Ben bu sohbeti başkalarına nasıl anlatırım" düşüncesinden önce, "Burada bana neler söylendi" muhasebesi daha önemlidir.

"Huzur"da mümkün olduğunca diz üstü oturmak, huzurun insibağından istifade etmek maksadıyla akli, kalbi, ruhu ve bütün duyguları mürşide yönlendirmek de mürşide karşı gözetilecek âdabandır. Mürid, mürşidini dinlerken gözlerinin içine bakmalı, zihninden, kalbinden huzurun nezaketine muhalif yanlış duygu ve düşünceler geçirmemelidir. Başında uçmaya hazır bir kuş varmışçasına dikkatli ve titiz davranmalıdır. Sohbetten ve mürşidden istifadesi, imanıyla doğru orantılıdır. "Teveccüh, teveccühü doğrudur" sözünün bir manası da bu olsa gerektir. Mürşide hangi nazarla bakıyor, anlattıklarına ne kadar değer veriyorsa, müridin kalbi ve ruhu o meclisten o kadar istifade eder.

Parayla sohbet olur mu?

Süleyman Sargın 2010.02.12

Yüce Allah, insanoğlunu yeryüzüne sırf kendisine ibadet etsin, O'nu tanıtsın ve başkalarına da tanıtsın diye göndermiştir.

Allah'ın adının gönüllere nakşedilmesi, İslâm dininin, şanına uygun bir biçimde yüceltilip yayılması bir mü'minin en önemli vazifesidir. Buna biz "i'lây-ı kelimetullah" diyoruz ki bu, Cenâb-ı Hakk'ın da en çok sevdiği ameldir. Allah'a îman ve O'nun nâm-ı celîlîni i'lâ etme gayreti müminlik şiarıdır. Aslında, Allah'ın adı zatında yücedir, o her zaman âlîdir, O'nun "Aliyy" ismi de vardır. "O'nun adını yüceltme" ifadesi ile kararmaya yüz tutmuş kalblerin kir ve lekelerinden arındırılarak asıl sahibine hazır hâle getirilmesi, gönül tahtının Mâlikü'l-Mülk'e, Melikü'l-Mülûk'e arz edilmesi ve Yaratıcı ile kullar arasındaki engellerin kaldırılması kastedilmektedir.

Peygamber mesleği olan bu vazifenin ifasında en önemli vesilelerden biri "nasihat"tir. Nebiler Serveri (aleyhi's-salâtü ve's-selâm) "Din nasihattir" buyurarak bu hakikati işaret etmektedir. Nasihat, sadece birkaç insana hitaben yapılan sohbet değildir. Paneller, sempozyumlar, konferanslar, televizyon, gazete, radyo, internet, seminerler vb. her türlü faaliyet nasihat olarak değerlendirilebilir. Tarih, kültür, aile hayatı, psikoloji, pedagoji, edebiyat, gibi konularda yapılan benzeri faaliyetler eğer dinin temel değerleri gözetilerek, o eksen etrafında cereyan ediyorsa nasihattir ve onlar da "i'lây-ı kelimetullah" gayreti içinde mütalaa edilir.

i'lâ-yı kelimetullah vazifesi, en kutsal vazifedir. Muhterem Fethullah Gülen Hocaefendi'nin ifadeleriyle "Eğer, Allah nezdinde ondan daha kutsal bir vazife olsaydı Cenâb-ı Hak peygamber efendilerimiz gibi en seçkin kullarını o vazifeyle gönderirdi. Oysaki Allah Teâlâ, peygamberlerini i'lâ-yı kelimetullah vazifesiyle görevlendirmiş ve sürgünlerin, hapisanelerin, hakaretlere maruz kalmaların, işkencelerin, idam sehplarına götürülmelerin, hatta şehit edilmelerin çokça görüldüğü bu kutsal yola en güzîde kullarını -bir mânâda- feda etmiştir."

Ayrıca, i'la-yı kelimetullahı ister emr-i bi'l m'aruf, nehy-i anil münker yani iyiliği emretme, kötülükten alıkoyma şeklinde ele alalım; ister "Sen insanları Allah yoluna hikmetle, güzel ve makul öğütlerle dâvet et, gerektiği zaman da onlarla en güzel tarzda mücadele et." (Nahl, 16/125) çerçevesinde mütâlâa edelim; isterse de "Din, nasihattir..." hadis-i şerifinin ifade ettiği mânâlar itibarıyla değerlendirelim, o, Rabbimizin ve Efendimizin nâm-ı celîlinin dört bir yanda şehbal açması ve insanların cehalet zulûmatından kurtulup imanın aydınlığına ermeleri için, Allah'ın rızasını kazanmaya mâtuf olarak eda edilen bir vazifedir. Bu vazifenin semeresi sadece ve sadece rıza-yı ilahîdir.

Kur'an-ı Kerim'de Yüce Allah irşad erlerine, Peygamber Efendilerimizin (Aleyhimüsselâm) lisanından bir edeb öğretir. Bütün Nebiler kendi halklarına hitab ederken "Ben sizden bu vazifem karşılığında hiçbir ücret talep etmiyorum. Yaptıklarımın karşılığını sadece Allah verir." demişler ve kimsenin minneti altına girmemişlerdir. Minnet altına girmedikleri gibi "Allah'ın ayetlerini birkaç kuruşa satmak" gibi bir ithamdan da kurtulmuşlardır. Yâsin Sûre-i celîlesinin 21. Ayetinde "Yaptıkları hizmet karşılığında sizden hiçbir ücret talep etmeyen hakiki hidayet rehberlerine tabi olun" buyurulmakta ve ücret karşılığı nasihat edenlere tavır almak gerektiğine işaret edilmektedir.

Bediüzzaman Hazretleri, kendisine küçük bir hediye gönderen talebesine yazdığı cevabî mektupta (bkz. Mektubat, 2. Mektub) neden hediye kabul etmediğini altı sebeple anlatmaktadır. "Ehl-i dalâlet, ehl-i ilmi; ilmi

vasıta-i cer (para kazanma vasıtası) yapmakla itham ediyorlar... Bunları fiilen tekzip lazımdır. Sun'îlikten ve başkalarına esir olmaktan beni kurtaran bir parça kuru ekmeği yemek ve yüz yamalı bir elbiseyi giymek bana daha hoş geliyor. Başkalarının en âlâ baklavasını yiyip en süslü elbiselerini giymek sonra da onların hatırlarını saymaya mecbur olmak bana nahoş geliyor" ifadeleriyle de hepimize ulaşmamız gereken hedefi göstermektedir.

Bugün değişik vesilelerle insanlara nasihat etme, onları farklı konularda bilgilendirme konumunda olan bazı arkadaşlarımızın, maalesef bu işler karşılığında ücret talep ettiklerini hatta pazarlık yaptıklarını duyuyoruz. Yeni çıkan bir kitabını tanıtmak üzere bir sohbet toplantısına katılan, ya da uzmanı olduğu alanda (yukarıda sayılan bütün alanlar olabilir) dini hassasiyeti olan kitlelere seminer, sunum, konferans, panel aracılığıyla seslenme imkânı bulan insanlar herhangi bir ücret talep edemezler. Bu böyleyken ne yazık ki, kalacakları otelin odasını, yatağının çarşafını, içeceği suyun bardağını bile tarif edenler de çıkabiliyor. Sohbetin, seminerin pazarlığını yapan veya ücreti sabitleyip program başına binlerce lira talep edenler var. Bütün bunlar, dinin ruhuna, peygamber ahlakına ve dava düşüncesine aykırı uygulamalardır.

Eğitimimizi, kariyerimizi, dünyamızı ve en önemlisi ahiretimizi borçlu olduğumuz kitlelere sohbetleri, seminerleri ücret karşılığında satmanın geçerli hiçbir mazereti olamaz. Ellerinden yıllarca burs aldığımız o vefakâr, hasbi insanların karşısına onlardan ücret talep ederek çıkmanın Allah nezdinde izah edilecek bir tarafı yoktur.

Burada günah sadece para talep edende değil, aynı zamanda onlara o parayı vermeyi göze alarak programa çağıranlardadır. "Sizden hiçbir ücret talep etmeyen insanların arkasından gidin" ayeti bize bunu emretmektedir. Ben bugüne kadar sohbetlerinden çok istifade ettiğimiz, feyiz aldığımız büyüklerimizden hiçbirinin bir ücret talep ettiğini duymadık. Abdullah Aymaz, Mehmet Ali Şengül, İsmail Büyükçelebi, Ahmet Kurucan, Hekimoğlu İsmail, Mehmet Kırkinci Hocaefendi gibi kıymetlerin ve burada isimlerini sayamadığımız daha nicelerinin herhangi bir program için ücret talep ettiklerine şahit olduk mu?

Ayrıca parası verilerek yapılan bir programın tesiri ne olabilir! Programı organize edenler, o programdan ne gibi bir bereket ve netice beklemektedirler! Öyle bir program hangi ailevî, içtimaî, manevî problemimize çare olabilir ve bize hangi değerlerimizi öğretebilir? Maksat sadece "dostlar programda görsün" türünden yasak savmaksa bunun da elbette mes'uliyeti büyük olur.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hizmetin pazarlığı olmaz

Süleyman Sargın 2010.02.19

Geçen haftaki yazıdan sonra çok sayıda e-mail ve telefon geldi. Bunların ekseriyeti teşekkür muhtevalıydı.

Meseleyi daha iyi anlamak için soru soran da vardı, sitem eden de. Ama hiçbir yazının muhtevasını yanlış bulmuyordu. Gelen soruların bir kısmında hakikaten insanın yüreğini burkan, gözlerini yaşartan derin hissiyat saklıydı. Yurtdışında bir okulda çalıştığı için aldığı maaşın da bu kategoriye girip girmediğini soran hasbî arkadaşlarımız oldu.

Öncelikle şunu ifade etmek gerekiyor; irşad ve tebliğ vazifesi bugünün Müslümanları için neredeyse farz-ı ayn mesabesinde. Bugün din, terörle beraber zikredilir olmuşsa, din adına canlı bombalar patlatılıyor ve böylece İslâm'ın dırâhşan çehresi karartılıyorsa.. din bombaların, cinayetlerin gölgesinde anlatılıyor ve dolayısıyla terörle müşterek mütâlâa ediliyorsa.. böyle bir dönemde, doğruyu doğru üslupla ve meşru yollarla anlatmak

farz-ı ayn gibi olur. İnanan insanlar bu meseleyi bir seferberlik ruhu içinde ele almalı ve çatlayıncaya kadar koşmaya azmetmelidir.

Hocaefendi, bu devirde irşad ve tebliğ işine girecek insanların en önemli vasfını "adanmışlık" olarak anlatıyor. Bilindiği gibi, adak sahibi adağından hiçbir şekilde istifade edemez ve o adaktan bir talepte bulunamaz. Dolayısıyla adanmışlık, yapılan iş karşılığında hiçbir beklentiye girmemek, talepte bulunmamak demektir.

Günümüz şartları bir insanın hem maişetini kazanacağı bir işte çalışmasına hem de yoğun bir irşad hizmeti içinde bulunmasına çok imkân vermiyor. Dolayısıyla imkânı olan ehl-i himmet insanlar, diğerlerini maaş veya bursla destekliyor, onların hayatlarını sürdürebilmeleri ve namerde muhtaç olmamaları için fedakârlıkta bulunuyorlar. Bazıları irşad ve tebliğ hizmetlerini kitaplar yazarak yürütüyor ve başka bir gelirleri olmadığı için, bu kitaplardan belli bir miktarda telif ücreti alıyorlar. Burada esas olan niyettir. Kendisinin ve ailesinin geçimini sağlayacak kadar -başkaları tarafından takdir edilen- bursu, maaşı, telif ücretini almak mazur görülebilir. Ancak, bunun hesabını yapmak, türlü pazarlıkların içine girmek ve bu meseleyi başlı başına bir rant vesilesi haline getirmek helal değildir. Çünkü hizmetin pazarlığı olmaz. Hizmet bir rıza pazarıdır ve gönül ehli insanların işidir.

Bu şekilde kendilerine bir maaş ya da burs takdir edilen insanlar, bu maaşları haklarıymış gibi görmemeli, "acaba ben bunu alarak ahiretteki ecrimden mi tüketiyorum!" endişesini sürekli vicdanlarında canlı tutmalıdırlar. Hz. Ebûbekir Efendimiz, hilafeti döneminde kendisine verilen maaştan cemiyetin en fakiri kadar harcıyıp artanı bir küpte biriktirmişti. Vefatından sonra da bu küpteki paranın, hazineye iadesini vasiyet etmişti.

Bir insan, Allah'ın rızasını dert edinmiş, hayatını ona bağlamışsa, onun dışında başka hiçbir şey düşünmüyorsa, ona "rıza insanı" veya "rıza eri" denebilir. Rıza eri, imanın va'd ettiği şeyler karşısında lâkayt kalmamalı, onları dünyalık bir kısım beklentilere, makam, mevki, para gibi cam parçalarına feda etmemelidir. Rıza eri, ukbâya gerçekten inanmışsa, kabir hayatına, mahşere, sorgu-suale, sırata, Cennet nimetlerine, Cehennem azabına imanı varsa, akıbetinden endişe etmeli, orayı kaybetmekten ürpermeli ve tir tir titremelidir.

Havâîlerdeki tebliğ aşk u iştiağı böyle bir imandan kaynaklanıyordu; Sahabedeki enginlik de aynı derinlikten nebeân ediyordu. Hazreti Bediüzzaman ve onun ilk talebelerindeki şuur, imanın içlerinde tutuşturduğu korun tezahürüydü. İman, gönüllerinde öyle bir kora dönüşmüştü ki, hapishaneleri, lüks otel köşelerine tercih ediyor, insanların ebedi saadeti için dünya mahrumiyetlerine seve seve katlanıyorlardı. Bu hissiyatı merhum Zübeyr Gündüzalp ağabey ne güzel ifade etmişti: "Biz, iman ve İslâmiyet hizmeti uğrunda zulümlere mâruz kaldığımız vakit, hapishane köşelerinde veya darağaçlarında ölmeyi, istirahat dōşeğindeki ölüme tercih ederiz. Esaret içinde yaşamaktansa, hizmet-i Kur'âniyemizden dolayı zulmen atıldığımız hapishanede şehid olmayı büyük bir lûtf-u İlâhî biliriz."

Öyleyse geçen hafta dediğimizi tekrar hatırlatmakta fayda var: Zaten belli bir geliri olan insanların hangi ad ve unvanla olursa olsun, panelden, seminerden, sohbetten vesaire saat başı ücret talep etmeleri, bu konuda pazarlık yapmaları, helal değildir. Onlara bu imkânı sağlayıp parayla davet edenler de böyle bir uygulamaya çanak tuttukları için aynı mes'uliyeti paylaşır... Vesselâm...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kalbi öldüren tehlikeli virüsler

Süleyman Sargın 2010.02.26

İnsanın iki bünyesi vardır. İlki, hepimizin bildiği, beden dediğimiz fizik bünye. Diğerisi ise bu bünyenin metafizik âlemdeki dublesi. Birincisi "hücre" adı verilen yapı taşlarından teşekkül etmiştir. İkincisini oluşturan en küçük

parçalara ise "lâtîfe" denir.

Her iki bünyenin merkezinde de "kalb" vardır. Fizik bünyedeki kalb, bütün damarların bağlı olduğu bir santraldir. Vücuda kan pompalayan, hücreleri besleyip hayatta kalmalarına vesile olan hayatî bir organdır. Bu sebeple beden sağlığı, kalb sağlığıyla doğru orantılıdır. Ritim bozukluğu olan, damarları tıkanan, kapakçıkları düzensiz bir kalbin, bünyeyi uzun süre taşıyabilmesi mümkün değildir. Kalb durunca da hayati fonksiyonlar biter.

Manevî bünyemizin merkezinde de kalb vardır. Sûfiler bu kalbi "insanın asıl hakikati" olarak isimlendirirler. Allah'a muhatap olup sorumluluklar yüklenen bu kalbdır. Bu kalb, hidayetle de kanatlanabilir, dalâlete de yuvarlanabilir. Bu kalb, İlâhî ma'rifetin merkezidir. Allah bu kalbde bilinir. Namazdan lezzet alan, secdeyi ayrı bir tatla duyan, kulluğun heyecanını derinden hisseden bu kalbdır. Bu kalb, Cenab-ı Hakk'ın esmâ ve sıfatlarının tecelli ettiği odak noktadır. Kur'an'da, dinî ilimlerde, tasavvufta ve edebiyatta "kalb" dendiği zaman bu kalb kastedilir. Bu kalb, Zât-ı Vâcibü'l-Vücûd'u bütün fiilleri, isimleri, sıfatları ve şuunâtıyla tanıyıp sevebilecek bir kapasiteye sahiptir. Bilinip tanınmayı ve kendisine ibadet edilmesini murad buyuran Kudreti Sonsuz, bunun için insanı ve onun kalbini yaratmıştır.

Kalb, imanın, niyetin, ma'rifetin, ilmin, hikmetin ve Allah'a yakın olmanın kalesidir. Orası iman, ibadet ve ihsan duygularının ana vatanıdır. Kalb, Cenab-ı Hakk'ın nüzûlüne âmâde bir saraydır. Erzurumlu İbrahim Hakkı Hazretleri ne güzel söyler:

"Dil beyt-i Hüdâdır, ânı pâk eyle sivâdan;

Kasrına nüzûl eyleye Rahman, gecelerde"

"Gönül Allah'ın evidir, onu Allah'tan gayrı her şeyden temizle ki, Rahman gecelerde o saraya nüzûl etsin; İlâhî varidatın kalbe sağanak sağanak yağsın."

Öyleyse, oraya Hakk'ın hoşnut olmadığı hiçbir şey yerleşmemelidir. Nefsânî, dünyevî ve şeytanî duygular Hüdâ'nın evinin bahçesine gecekondur yapmamalıdır. İşleri yağma olan kırk haramiler, o hazineye musallat olmamalı, birikmiş güzellikleri yok etmemelidir. Başta küfür olmak üzere, nankörlük, riyâ, süm'a, ucub, kibir, tûl-i emel, hırs, şehvet, gaflet, nefret, kin, hased, menfaatperestlik, makam sevgisi, şöhret tutkusu gibi amansız düşmanlara karşı kalb, karantinaya alınmalıdır.

Bunlar, kalbi öldüren tehlikeli virüslerdir. Kalb, İlâhî isim ve sıfatların aynası ise bu hastalıklar o aynanın yansıtma özelliğini kaybettiren, paslandıran, kirleten unsurlardır. Bunlardan kurtulamayan bir kalb, ayna olma görevini yerine getiremez. Ayna kirli ve paslı olunca ahlâka, ibadetlere ve davranışlara İlâhî nurlar aksetmez. Simalarda ilâhî nur görünmez. "Mü'min, görüldüğü zaman Allah'ı hatırlatır" beyanı da buna işaret eder. Ayna ne kadar parlak ve pürüzsüz ise davranışlar o kadar düzgün ve İlâhî ahlâka uygun olur.

Öyleyse fizik bünyedeki kalbin sağlığı için ne kadar hassasiyet gösteriyorsak, esas kalbimiz için daha fazlasını göstermeliyiz. Onu mikropardan arındırmalı, sağlıklı çalışıp manevî bünyemizin bütün latîfelerine kan pompalamasına, can vermesine yardımcı olmalıyız. İstiğfar ile kalbi kirlere temizlerken, dua ve ibadetlerle orayı cennet bahçesine çevirmeye çalışmalıyız.

Bu rûhânî kalbin beslenme kaynağı imandır. İmanı elde ettikten sonra onda derinleşmenin yolu da zikirdir. Zira Kalblerin Sahibi "Kalbler, ancak Allah'ı anma ve yâd etmekle oturaklaşır." (Ra'd, 13/28) buyurmaktadır. Kalbler, zikirle huzura erer ve doygunluğa ulaşır. Zikirden başka kalbi doyurup tatmin edecek bir şey yoktur. Bu sayede ruhun acıları diner, stresler, hafakanlar, bunalımlar aşılır ve gönül dünyamız cennet yamaçları gibi huzurla dolar.

İşte "Kâbe'den daha eşref" görülen kalb, böyle bir kalbdır. Bu kalbi kırmak Kâbe'yi yıkmaktan daha büyük bir vebal ve tuğyandır. Böyle bir kalb sahibine düşmanlık eden, Allah'a harb ilan etmiş olur.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ne okumalı ne kadar okumalı?

Süleyman Sargın 2010.03.05

Fethullah Gülen Hocaefendi, insanlığın kurtuluşu için çalışmayı (aksiyon) hayatımızın en zaruri hadisesi olarak anlatır.

Ancak aksiyonun en önemli yanı "kendi olarak kalmak"tır. Değişmemek, başkalaşmamak, hizmet ediyorum derken pörsümemek, hadiselerin yoğunluğu ve boğuculuğu içerisinde eriyip kaybolmamak gerekir. Kendi olarak kalmayı plânlayanlar, bütün arzularıyla, istekleriyle, kalbleriyle, vicdanlarıyla, davranış ve düşünceleriyle onu istemelidirler. Önce kendi olmak sonra da kendi olarak kalmak, insandan kol ister, kanat ister, kalb ister, kafa ister.

Bugün insanlığın kurtuluşu adına yola koyulan insanların en fazla dikkat etmeleri gereken husus "kendileri olarak kalmak"tır. Bu açıdan sahip oldukları değerler bütününü sürekli hatırlamalı, onları bir ayna olarak kabul edip günde birkaç defa o aynada kendilerini seyretmelidirler. Talip oldukları tek ama tek şeyin "Allah'ın rızası ve Resûlullah'ın hoşnutluğu" olduğunu bir an bile unutmadan nefsin, çevrenin, şartların ve şeytanın kendilerine kurduğu tuzaklara karşı olabildiğince dikkatli davranmalıdırlar. Bunun için, her an Allah'la irtibatlarını gözden geçirmeli, ibadet ü taate karşı hassas olmalı, evradını aksatmamalı, konumun hakkını vermeye çalışmalı ve sürekli bir muhasebenin içinde bulunmalıdırlar. Peki, bir hizmet insanının, kendi olarak kalmasına vesile olacak günlük evradı ve ibadeti asgari olarak hangi seviyede olmalıdır?

Öncelikle namaza karşı hassasiyet çok önemlidir. Çünkü namaz, imandan sonraki en büyük hakikattir. Namaza karşı hassasiyetin en önemli göstergesi, onu vaktin evvelinde ve cemaatle kılmaktır. Hangi bahaneyle olursa olsun, namazı geciktirmek, istişare ya da görüşme bahanesiyle onu sürekli geç vakte bırakmak ve bunu bir alışkanlık haline getirmek en büyük bereketsizlik sebebidir. Hele bu durumdan rahatsızlık duymamanın ve bunu marifetmiş gibi bir kısım laubali ifadelerle anlatmanın vebali çok büyüktür. Bu konuda, varsa yerleşmiş bir kısım yanlışları derhal terk etmek ve namazı hayatımızda hak ettiği yere oturtmak bir Müslüman'ın en birinci vazifesidir.

Dikkat edilmesi gereken bir diğer husus da Kur'an-ı Kerim'le münasebettir. Kur'an'ı anlamak kadar okuyabilmek de bir Müslüman'ın olmazsa olmazlarından. Allah'ın kelamını, hak ettiği güzelliğe okuyabilmek, Allah'a saygının gereğidir. Bir yabancı dil için yıllarca kurslara gidip, değişik kurlar üzerinden eğitimini sürdüren insanların, yıllar geçmesine rağmen Allah'ın kelamını hâlâ kekeleyerek, duraklayarak okumalarının hiçbir mazereti olamaz. Nebiler Sultanı, bir hadislerinde "Ayda bir defa hatmedilmezse Kur'an terk edilmiş sayılır." buyurmaktadır. Dolayısıyla her gün bir cüz Kur'an okumak ya da her gün mutlaka yarım saat Kur'an çalışmak günlük evradımızın vazgeçilmez bir esası olmalıdır.

Allah Resûlü'nün hayat-ı seniyyelerinden haberdar olmak, hadis-i şeriflerini okuyup gereğince amel etmek de O'na ümmet olmanın şiarıdır. İnsanlara örnek olma makamında bulunan her Müslüman'ın en az kırk tane hadisi Efendimiz'in mübarek ağızlarından döküldüğü haliyle ezbere bilmesi gerekir.

Kıvamı korumanın en önemli vesilelerinden biri de, kalbî ve rûhî hayatımızı besleyen "eserler"i sürekli okumak, "sohbetler"i devamlı dinlemektir. Senede bir defa "külliyyât"ı bitirmek, "pırlantalar"dan hemen her gün istifade

etmek, "sohbetler" in bereketli sofrasında kalbi doyurmaya çalışmak canlı kalmanın şartıdır. Bunun yanı sıra sahabe hayatına, İslam tarihine ve Allah dostlarının hayatlarının anlatıldığı eserlere de müstağni kalmamak gerekir.

Kendisini günahlardan muhafaza etmek, kalbinde oluşan lekeleri temizlemek isteyen bir insan, her gün mutlaka sayısız kelime-i tevhid okumalı, salâvat-ı şerifelerle Efendiler Efendisi'ne bağlılığını bildirmelidir. Cevşen-i Kebîr'i, elinden ve dilinden düşürmemelidir. Delâilü'n-nûr, Evrâd-ı Kudsiye, Tahmîdiye gibi dualar dönüşümlü olarak okunabilir. Ayrıca, Kulûbu'd-dâria'dan bir parça mutlaka okunmalıdır. Allah dostlarının dillerine vird-i zebân olmuş kısa dualar, zikirler de tesbihle çekilmelidir. İştirak-i a'mâl-i uhreviye düsturuyla bazı dua ve virdlerin paylaşılarak okunması duanın külliyyet kesbetmesi açısından da önemlidir. O duaya iştirak eden her bir ferd, duanın tamamını okumuş gibi bereketinden istifade eder.

Cenab-ı Hakk'a yakın olmanın en önemli yolunun nafilâ namazlar olduğu da unutulmamalıdır. Üç kişinin bile sorumluluğunu üzerinde taşıyan bir insanın, evvabın namazını terk etmesi, hâcet namazına ilgisiz kalması, duhâ namazı sanki yokmuş gibi davranması doğru değildir. Hele teheccüdsüzlüğün hiçbir bahanesi olmamalıdır. Haftada kılınacak teheccüd sayısını sınırlamak da doğru değildir. Hedef, haftanın her gecesini teheccüdle nurlandırmak olmalıdır. Hiç kimse bir başkasına "sen üç gün kılsan yeter" dememelidir. Bütün çetelelerde, teheccüd tam olarak gösterilmelidir. Çünkü gece ibadeti aksiyon düşüncesini besleyen, onu canlı tutan en temel azıktır. O olmazsa hizmetin, koşturmanın bir bereketi de olmaz.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Eski bir ceketin hesabı

Süleyman Sargın 2010.03.26

Kul hakkı meselesi, bugünün Müslüman'ının en büyük yaralarından biri. Günlük hayatımızda, beşerî münasebetlerimizde, bilerek ya da bilmeyerek çiğnediğimiz kul haklarını nasıl öderiz bilmiyorum.

Belki ibadetlere karşı yeteri kadar iştiaklı olamayışımızın, dilimizin "zikrullah" bir türlü ısınamamasının sebeplerinden biri de bu vurdumduymaz tavrımızdır. Allah dostlarının hayatlarından dinlediğimiz bir kısım menkıbeler, kısa süre iç geçirip anlık muhasebelere girmemize vesile olsa da biz yine çoğu zaman bildiğimiz gibi davranmaya devam ediyoruz.

Elimde Osman Şimşek Bey'in kaleme aldığı "İbretlik Hatıralar" kitabı var. Işık Yayınları'ndan çıkan bu kitapta Osman hoca, Fethullah Gülen Hocaefendi'yle alakalı başka yerde bulamayacağımız, bir başkasından dinleyemeyeceğimiz hatıralara yer vermiş. Her bir hatıra, ayrı bir hakikatin aynası. Her birinde ciltler dolusu kitap kadar ders var. Allah'la münasebetlerimiz, kulluk hayatımız ve tevhid telakkimiz adına öğreneceğimiz çok şey var bu kitapta. Şair Mehmet Akif'in "Kaç hakiki Müslüman gördümse hepsi makberdedir, Müslümanlık, bilmem ama galiba göklerde" inkişarını haksız çıkaracak bir kulluk portresiyle karşı karşıyayız. Makberde değil, gözümüzün önünde yaşanan dolu dolu bir hayat var bu kitapta. Kitabın ilk sayfalarında Hocaefendi'nin, kul hakkı üzerine anlattığı hatıralarına yer verilmiş. Belki düşünmemize, ibret alıp kendimizi sorgulamamıza vesile olur ümidiyle o hatıralardan birkaçını sizinle paylaşmak istiyorum; şöyle buyuruyor muhterem Hocaefendi:

"İnsan, altından kalkılmaz hesaplarla ötelere gitmemek için hep temkinli davranmalı, sürekli temiz yaşamalı, ezkaza kirlenmişse hemen temizlenmeye çalışmalı; elinde fırsat varken günah ve kul hakkı gibi ağırlıklardan kurtulmanın yollarını araştırmalı ve ölüme her an hazırlıklı olmalıdır. Gıybetini yaptığı, haklarını yediği, bir

kötülük ettiği kim varsa, onlara ulaşmanın ve helallik almanın bir yolunu mutlaka bulmalıdır. Hatta gerekirse hak sahiplerine ulaşmak için gazeteyle, televizyona, radyoya ilan vermeli; ne yapıp edip görülmemiş hesaplarla ahirete gitmeme gayreti sergilemelidir. Çünkü her şeyin hesabının inceden inceye görüleceği bir büyük mahkeme bizi beklemektedir.

Rahmetlik pederim, ömrünün âhîrinde kansere yakalanmıştı. Hastalık aheste aheste her tarafını sarmıştı. Son dönemlerinde artık yerinden kalkamıyordu. Babam son anlarında zaman zaman kendinden geçmiş, sonra yeniden ayılmış. Bayılıp uğunma ve akabinde kendine gelme fasılları birbirini takip edip durmuş. Fakat ne zaman kıvrana kıvrana uyanır gibi olsa "O ceketini sahibine verin!" diyormuş. Her ayıldığında ilk cümlesi bu oluyormuş.

Meğer bir zaman yanımda bazı işçiler çalışmış. İş bitirip ayrılırken, onlardan biri eski ceketini bizim samanlıkta unutmuş. İşte babama ölüm anında o ceketin hesabını soruyorlarmış. 'Madem ev sahibi sendin, onlar da senin için çalışmışlardı; neden hemen bir arabaya atlayıp hanende kalan bir emaneti sahibine ulaştırmadın? Niçin arkasından koşup adama yetişmedin ve ceketini teslim etmedin?' tarzındaki ifadelerle eski bir ceketin hesabını istiyorlarmış. Evet, bu misal de gösteriyor ki, bizi bekleyen hesap çok çetin..."

Hocaefendi'yi dinlemeye devam ediyoruz: "Bir yönüyle, şahsî hakları takip edip onlarla alakalı helallik almak kolaydır; nihayetinde muhatap bir ya da birkaç kişidir. Fakat milletin malını veya herhangi bir vakfa, şahs-ı maneviye ait olan eşyayı haksız yere harcamak ve böyle umumu ilgilendiren bir hakkı gasbetmek altından kalkılması çok zor bir vebaldir. Çünkü o hakkın muhatabı bir toplum ya da koca bir millettir.

Bu mülâhazadan dolayı çok hassa davranmaya çalışıyorum. İçinde kaldığımız bu binada kendi odam ile namaz kıldığımız salonun kirasını aylık olarak mutlaka veriyorum. Bu benim hesabım; el âlem kendi hesaplarını düşünsünler. Biz kılı kırk yararcasına yaşamak mecburiyetindeyiz. Ağzımıza koyduğumuz şu lokmalar hakkımız mı değil mi? Acaba ne yiyor, ne içiyoruz? Şu abdest suyunu kullanmaya hakkımız var mı?... İşte bu türlü sorularla her an hayatımızın muhasebesini yapmalıyız.

Ben zengin bir insan değilim; kitaplarıma takdir edilen telif ücretini de kullanmaktan endişe duyuyorum. Onun çok azını alıyor ve kira gibi borçlarımı o şekilde ödüyorum. Allah'ın huzuruna gitmemek için nerede biraz kalmışsam, oranın kirasını mutlaka ödemişimdir. Bozyaka, Yamanlar, Fatih, Kestanepazarı ve Altunizade'de ikamet ettiğim müesseselerin ücretlerini fazlasıyla vermişimdir. Hem bu hassasiyeti fevkalade bir mü'minlik de saymayın. Bu, sıradan bir mü'min olmanın gereğidir, öyle zühd, takva, incelik filan değil. Bunlar doğrudan doğruya haram-helal kategorisi içinde mütalaa edilecek mevzulardır; Müslümanlığın kendisidir. Ya Müslüman'sın, bunlara uyarsın veya uymuyorsan ötede başının çaresine bakarsın."

Evet, hocamız bunları söylüyor; bilmem başka söze hacet var mıdır?

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kendini onun yerine koy

Süleyman Sargın 2010.04.02

Nebîler Sultanı (sallallahu aleyhi ve sellem) hem mübarek beyanlarıyla hem de örnek hayatıyla bizleri irşad etmiştir.

O, kulların en güzeli olduğu ve "insan-ı kâmil"i temsil ettiği için Allah'a yaklaşmak, kurbiyet kazanıp rızaya ulaşmak ve hakiki insanlık ufkunu yakalamak isteyen herkes O'nu örnek almalıdır.

Efendimiz'in bizzat "Sünnet" olarak tarif buyurduğu hayat-ı seniyyeleri, her şeyiyle incelenmesi, öğrenilmesi ve eksiksiz tatbik edilmesi gereken bir örnekler mecmuasıdır. "Sünnet" sadece bir kısım şekli unsurlardan ibaret değildir. O, bir hayat tarzıdır; hayatın kendisidir. Allah Resûlü'nün (aleyhi ekmelü't-tehâyâ) başta ibadet hayatı olmak üzere, ahlakı, beşerî münasebetleri, aile reisliği, askerî yönü, devlet adamlığı, arkadaşlığı, günlük işleri, yemesi, içmesi, uykusu... gibi hayatının tamamını ifade eder "Sünnet". Bu sebeple, "Sünnet"e tâbi olmak isteyen, ibadetlerdeki sünnetlerle sınırlı kalmamalı, Efendiler Efendisi'nin bütün hayatını, kendi hayatına taşımaya gayret etmelidir. Günümüz Müslümanlarının en çok ihtiyaç duyduğu husus budur.

İnsanların daha fazla sosyalleştiği, mesafelerin kısaldığı, sınırların kalktığı, herkesin birbiriyle çok rahat iletişim kurabildiği bu dönemde saadetli bir hayat için hadis-i şeriflerin rehberliğine sığınmak gerekiyor. Toplumda insanlar arasında güvenin tesis edilmesi, herkesin rahatlıkla birbirine sırtını dönebilmesi, hasedin, fitnenin, fesadın yerine sevginin, fedakârlığın, diğergamlığın ikame edilmesi ancak Nebevî çizgide sürdürülecek bir hayatla mümkündür.

Davranış bilimcilerin günümüz insanına en çok tavsiye ettikleri "kendini karşıdakinin yerine koyarak düşünme" anlamına gelen "empati"nin çok daha şümûllüsünü Rahmet ve Şefkat Peygamberi, "Kendiniz için sevip arzu ettiğiniz şeyi mü'min kardeşiniz için de sevip arzu etmedikçe kâmil manada iman etmiş olmazsınız." hadisiyle insanlığa tavsiye buyurmuştu. Hemen her hususta "kendini kardeşinin yerine koymak" olarak da anlayabileceğimiz bu Nebevî düstura bugün, en çok dinî hassasiyeti olan insanların ihtiyacı var.

"Yaşatmak için yaşamak" başkalarının mutluluğu için kendi mutluluğundan bile fedakârlık yapabilmek, onları daha mutlu daha müreffeh bir dünyaya ve ebedi saadete ulaştırmak için çalışmak demektir. Kendisi için istediği güzelliklerin daha fazlasını başkaları için istemek ve bütün hayatı sadece bu gayeye matuf olarak yaşamak empatinin çok ötesinde bir ruh yüceliğidir. "Gözümde ne Cennet sevdası ne de Cehennem korkusu; milletimin imanını selamette görürsem Cehennem'in alevleri içinde yanmaya razıyım. Çünkü bedenim yanarken, gönlüm güllük gülistanlık olur." diyebilen engin ruh, aynı hadisin hakikatini seslendirmiyor mu? İmansızlığın ne büyük bir bahtsızlık, küfrün nasıl bir cinayet olduğunu bilen, kendisi Cennet'te iken başkalarının Cehennem'de yanmasına tahammül edemeyen bir diğergamlık örneğidir bu.

Kendisi için istediğini mü'min kardeşi için de istemek, aynı zamanda kendisi için arzu etmediği şeyi kardeşi için de arzu etmemek demektir. Bunu hayatına taşıyabilen bir insan, kendi gıybetinin yapılmasından hoşlanmadığı için başkasının gıybetini de yapmaz. İnsanlar içinde azarlanıp incitilmeyi arzu etmeyeceği için, başkalarına da öyle davranmaz. Dışlanmanın, kenara itilmenin, hor ve hakir görülmenin ne derece kötü bir durum olduğunu düşüneceğinden kardeşlerine karşı tavırlarını bir kuyumcu hassasiyeti içinde tartar. Fikirlerine değer verilmemesinin, istişarelerde görüşlerinin ciddiye alınmamasının hâsıl edeceği iç burukluğunu düşündükçe bu hususta daha özenli davranır. Bir patron, işçilerine; bir öğretmen, öğrencilerine; bir lider, teb'asına kendini onların yerine koyarak muamele ederse orada haksızlık, adaletsizlik ve insafsızlık asla kendine yer bulamaz. Çalışanlarına değer vermeyen, onları küçük gören, en masum taleplerine bile kulak tıkayıp hafife alan bir yöneticinin adaletli ve hakkaniyetli davranması mümkün değildir. Öyle bir ortamda çalışan insanlardan da mutlu mesut olmaları, işlerine dört elle sarılıp fedakârca çalışmaları beklenmemelidir.

Müslümanlığı en güzel şekliyle yaşama arzusundaki insanların belki en çok bilip her fırsatta tekrar ettikleri ama en az uyguladıkları bu hadis-i şerifin nurundan mahrumiyet ne büyük bir nasipsizlik...

Hocaefendi'nin ızdırabı...

Süleyman Sargın 2010.04.09

Bazen bir şeyler demek istersiniz dostlara, yârâna... Kimi zaman iltifat ve takdir edalıdır söylenenler, kimi zaman da sitem veya serzeniş...

Misyonunu "Yaşatma" olarak tesbit etmiş insanlardan bir kısmının zaman zaman, belki de farkında olmadan "Yaşama" derdine düştüklerini görünce Muhterem Fethullah Gülen Hocaefendi'nin 1 Nisan 1982'de kaleme aldığı ve "Yaşama zevkiyle başı dönmüş ve ruhu delik-deşik olmuş kem talihlilerimize..." ithaf ettiği ızdırap yüklü yazı düştü aklıma. Böyle bir konuda söz söylemek O'nun hakkıydı. Bu sebeple, ruhuma merhem o taptaze yazıyı paylaşmak istedim sizlerle:

"Zannediyordum ki, gün yüzüne çıkan her tomurcuk bir çiçek olacak ve bu çiçeklerin bütünü de, yapraklarında gamze çakan jâlelerle sonsuzluğa kadar sürüp gidecek!.. Zannediyordum ki yamaçlarımızı kanaviçe gibi saran goncalar hep diri kalacak, ovalarımızı alan başaklar hep hayat soluklayacak; selvilerimiz ince ince salınacak ve derelerimiz gürül gürül akacak!.. Zannediyordum ki upuzun bir kıştan sonra sürgün eden filizler, büyük muzdariblerin diriltici solukları altında, ölümsüzlüğe erecek ve daima tâze, dâima canlı kalacak!..

Zannediyordum ki, aylar, güneşler ufkumda birbirini takib edip duracak ve yurdumun seması, hiç mi hiç husûf ve kûsûf (güneş ve ay tutulması) görmeyecek!

Zannediyordum ki, yıllarca bahar bekleyen neslim, karlara cemre düştüğü bugünlerde, gidip yeniden ölüm uykusuna yatmayacak. Hızırla buluştuktan sonra, âb-ı hayât içmeden geriye dönmeyecek!..

Zannediyordum ki, şimdiye kadar bin defa hipnoz edilen insanımız, bir daha aynı oyuna gelmeyecek ve aynı hokkabazların irâdesine teslim olmayacak!..

Zannediyordum ki, bundan böyle dirilen her ferdimiz, genç ve zinde kalacak, bel ağrıları, baş dönmeleri onun semtine sokulamayacak. Burcu burcu diriliş kokacak onun yaşadığı iklim ve bucaklar. Unutulacak tabutlukların yolları ve gassallar. Çatır çatır çatlayacak teneşir tahtaları. Ve buhurdanlar misk ve kafuru'ya hasret kalacak!..

Zannediyordum ki, havârî gibi yola çıkan bu hasbîler topluluğu Hz. Mesîh'e çarmıh hazırlayanlara aslâ iltihak etmeyecek. Servetler, şöretler, makamlar, mansıplar onlara yol ve yön değiştirtmeyecek. Sıradan şeyler gönüllerine girip bakışlarını bulandıramayacak. Onlar, hep aynı şeyleri düşünecek, aynı şeylerin türküsünü söyleyecek ve aynı hayatı en ritmik şekilde yaşamaya gayret gösterecekler!..

Zannediyordum ki, mazlumun âhını dindirmek, zâlimin soluklarını kesmek ve ilhad ateşini söndürmek için, Yaradan'a ahd ü peymânda bulunan bu Kudsiler, gizli-açık asla zalime yahşî çekmeyecek, şahsî rahat ve sûrî saadeti için geçmişini küçümsemeyecek ve mazîsinden kopmayacak!..

Zannediyordum ki, ruh kökümüzle olan alâkamız, gün be gün pekişecek, yüce düşüncelerimizden hiçbir ebediyetlere terk edilmeyecek; davranışlarımız aslâ değişmeyecek ve hayatımız şâhikalardan kopup gelen dupduru ırmakların akıp akıp denizlere dökülmesi gibi, hep milli ruh ummanı içine dökülecek ve kendi kendini yenilemeye hazırlayacak. Ayrı ayrı akan çaylar birbirine yanaşacak; cetveller sonsuzluğa açılan yollarda bir araya gelecek ve gökkuşağı gibi, bir sürü renk, omuz omuza bulutların ötesine doğru kavisler çizecek!..

Ve hele, sanıyordum ki, bu ses, söz ve renk cümbüşüne başkaları da koşup gelecek ve bizlerle bütünleşecek!

Zannediyordum ki yaşama zevki, hayat kaygısı ve tenperverlik bu yüce topluluktan fersah fersah uzak kalacak ve aslâ onların atmosferine girme imkânını bulamayacak... Onlar, sonuna kadar süt gibi duru, su gibi berrak ve toprak gibi mütevâzî kalacaklar. Kendilerinden öncekileri yiyip bitiren; lüks, israf, debdebe ve ihtişam onların evlerinden içeri giremeyecek ve onlara hükmedemeyecek.

Zannediyordum ki insanımız, gönül verdiği Zât'ın dostluğuyla yetinecek, O'nun hoşnutluğuna koşacak ve başkalarına şirin görünme hevesine kapılmayacak. "Allah bes - bâkî heves" (Allah bize yeter, bunun ötesinde her şey heves!) deyip yoluna revan olacak...

Zannediyorlar ki, şekil ve düşünce değiştirmekle, ebedî hasımlarına karşı şirin görünecekler! Bilmiyorlar ki, böyle yapmakla, ruhlarını ipotek ediyor ve kalplerini de söndürüyorlar.

Zannediyorlar ki tavanlarındaki boya, zeminlerindeki cilâ, masalarındaki ibrişim ve yataklarındaki atlaslarla, beyan ve düşüncelerine ağırlık kazandıracak ve öbür kıydakilere sempatik görünecekler! Bilmiyorlar ki bu hâlleri ile düşmanları karşısında, daha çok maskara oluyorlar.

Zannediyorlar ki davranışlarındaki oynaklık, düşüncelerindeki renksizlik ve hayatlarındaki fantazilerle başkalarının gönlüne girecek ve onları kendi düşünce çizgilerine çekecekler! Bilmiyorlar ki, bu hareketleriyle, farkına varmadan onlara iltihak ediyor ve onların fikir atmosferleri içinde eriyip gidiyorlar...

Toprağın sızıntıya, tohumun rüşeyme, balığın mercana ve yılanın zehire gebe olduğu bir bahar daha idrâk ediyoruz. Bakalım kimler bahardan yana, kimler de kıştan yana çıkacak? Kimler kelepir kovalayacak, kimler mercan avlamak için en derin noktaları kollayacak? Kimler bir muhâlif rüzgârla harman gibi savrulan mala mülke mağrur olacak ve kimler hem kendini hem de dünyaları aşarak sonsuzluğa erecek? Kimler dünyanın değiştiriciliği karşısında balmumu gibi eriyecek ve kimler bu devvâr-u gaddarın dönüşünü değiştirecek...

Haydi, gün ola devran ola!.."

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Münafık

Süleyman Sargın 2010.04.16

Münafık, sözlük anlamı itibarıyla, tükenen, saklanan, yer altında yol alan köstebek gibi manalara gelir.

Kur'an'da ise "hakikatte iman etmediği halde öyle görünen, inanç ve davranışlarında ikiyüzlü olan" kişiler için kullanılır. "Menfaat ve itibar elde etme maksadıyla kendisine dindar süsü verme" manasına gelen "riya" ise hem bazı müminlerin ahlaki zaafını hem de gerçekte iman etmemiş olan münafıkların Müslüman hatta dindar görünmek için sergiledikleri sahte davranışları ifade eder.

Münafık, Müslümanlar için kâfirden daha tehlikelidir. Çünkü onlardan görünerek bir kısım reflekslerinin gevşemesine ve rahat davranıp hata etmelerine sebep olur. Bu yüzden Kur'an onu "Cehennem'in en alt tabakasına" yerleştirir. Onun bu davranışları Cenab-ı Hakk'ı öyle gazaplandırmıştır ki "artık orada onlara yardım eden hiç kimse olmayacaktır." (Nisa, 4/145)

İlk örnekleri Medine'de görülen münafıklar, tarih boyunca hiç eksik olmamıştır. Nebiler Serveri'nin Medine'ye hicretinin kendi iktidarlarını ellerinden aldığını düşünenler, Allah Resûlü'ne açıktan cephe almaya cesaret

edemediklerinden "nifak"ı tercih ettiler. Onlar Müslümanları her zaman zor durumda ve yüz üstü bıraktılar. Uhud'da savaşın başlayacağı sırada "biz yokuz" deyip cepheyi terk eden, başta Hendek Savaşı olmak üzere daha pek çok gazve ve seriyyede Efendimiz'i yalnız bırakan onlardı. "Peygamber'e maddi yardımda bulunmayın." diye kapı kapı dolaşıp insanları infaktan vazgeçirmeye çalışan onlardı. Efendiler Efendisi'nin (sallallahu aleyhi ve sellem) pâk zevceleri, muallâ validemiz Hz. Âişe'ye iftira atanlar onlardı. Müslümanları Evs-Hazrec, Muhacir-Ensar diye ayrıştırıp çatıştırmak isteyen onlardı. Günümüz münafıklarında da aynı ruh hali ve aynı karakter vardır. Peki, münafık kimdir?

Münafık, inanmadığı halde inanmış gibi görünür. Her zaman duruma göre hareket edip sürekli ikiyüzlü davranır. O aslında bir ruh hastasıdır. Her zemin ve şartta farklı bir tavırda bulunur. Her yerde değişik bir görüntü sergiler. Onun asıl renginin ne olduğunu, gerçek düşüncesini ve kanaatini anlamak neredeyse imkânsızdır. Münafık, kendine göre ters görüp "öteki"leştirdiği herkese düşmanca duygular besler. Herkesin kendisine kayıtsız şartsız bağlanmasını ister. Ama bu duygularını her zaman dışarı vurmaz. Münafık, çok defa dinî, millî değerlere saygılı görünerek ehl-i imanı aldatmaya çalışır. Her zaman sinsî davranır. Yeri gelince herkesi dostça kucaklar ama fırsat bulunca da arkadan hançerlemeyi ihmal etmez. "Takiyye"nin kralını kendisi yapar.

Münafık, konuşurken yalan söyler. Bugün söz verdiği bir konuda ertesi gün cayar. İtimat ve güveninize hıyanetle karşılık verir. Ve en kötüsü, her zaman en haince düşmanlık duygularını dostane tavırlar içinde icra eder. Yüzünüze güler; fırsatını bulunca da yılan gibi ısırır ve akrep gibi sinsice sokar. Ne var ki, bu yaptıklarında asıl aldanan kendisidir. Zira mü'minler firasetlidirler ve iman nuru ile gördükleri her şeyi doğru görürler. Bediüzzaman Hazretleri'nin ifadeleriyle "Ehl-i iman ne kadar âmî ve cahil de olsa, aklı derketmediği halde, kalbi öyle hodfüruş adamları gördüğünde soğuk görür ve onlardan nefret eder."

Münafık, aciz bir korkaktır. Çok defa kendi dünyasında mevhum düşmanlar icat eder. Onları düşündükçe tir tir titrer. Her ses ve sözden irkilir. Her hareketi, hatta kendisine yardım maksadıyla yapılan iyilikleri bile kendi aleyhine bir tecavüz hamlesi gibi görür. Her kıpırdanışı, aleyhine bir baskın teşebbüsü şeklinde yorumlar ve bar bar bağırarak etrafında kıyametler koparır. Bu tipleri Kur'an bize şöyle anlatır: "Sen onları gördüğünde kılıkları, kıyafetleri karşısında hayrete düşer ve bunları bir şey zannedersin. Konuşmaya kalktıklarında kendilerini dinletirler, sen de dinlersin. Ne var ki böyleleri, içleri bomboş kuru kütükler gibidirler. Her sestten ürker, her sayhadan pirelenir ve her şeyi aleyhlerinde sanırlar." (Münafikûn, 63/4)

Münafık, kendi gibi düşünmeyenleri aptal ve beyinsiz kabul eder. Elinden geldiğince onlardan uzak durmaya çalışır. Meşrû-gayri meşrû her vesileyi değerlendirir; çalar-çırpar. Haram-helal demeden yer-içer. İnsanlarla münasebetlerinde fevkalade bencil ve nefisperesttir. Menfaat ve çıkarlarına dokunabilecekleri vehmiyle bazen aynı kulvarda koşan herkesi hatta en yakınlarını bile düşman kabul eder ve hemen onlara karşı savaş vaziyetine geçer.

Mü'minler, bu tipleri iyi tanımalı ve böylelerine karşı müteyakkız bulunmalıdırlar. Kendilerini de durumlara düşmekten korumalıdır. Bunun için de sürekli birbirlerine iyiliği, hayrı, ibadeti, takvayı tavsiye edip ona teşvikte bulunmalı, kötülüklerden de vazgeçirmeye çalışmalıdırlar. Kendi hayatları adına nifaka düşmekten ürperdikleri gibi, dostlarını da bu mevzuda sürekli uyanık tutmalıdırlar.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Vefasıza sitem...

Ey Nefis!

Bilir misin "vefa" nedir? O, insanın gönlüyle buluşmasıdır. Kendisi olmasıdır. Yaratılış ve varoluş gayesinin farkına varması, hayat çizgisini bu gaye istikametinde oluşturmalarıdır. Vefa, dost iklimlerin gülüdür.

Düşmanlığın, kirli hesapların pis kokuları arasında vefanın yeşerip göğermesi mümkün değildir.

Vefa duyguda, düşüncede, tasavvurda, idealde, hayalde hep aynı şeyleri paylaşanların atmosferinde üfül üfül esen bir cennet meltemidir. Onun, kin fırtınalarının, nefret kasırgalarının, kıskançlık hortumlarının arasından başını uzatıp "ben buradayım" diyebilmesi ihtimal dışıdır.

Ey vefadan nasipsiz, sadakati unutmuş hodgâm nefis!

Bilir misin; vefa bir yürek işidir. Pörsümüş, paslanmış, kirlenmiş bir kalbe uğramaz vefanın yolu. Vefa, doğruluk ister, istikamet ister. Sözünde durabilmek, ettiği yeminlere bağlı kalabilmek ister. Bütün bunlar da yürek ister. Yüreğin gıdası zikirdir, secdedir, gözyaşıdır. Bunlarla beslenemeyen bir yürek nasıl vefalı olur ki?

Yalan ve riyâ vefanın baş düşmanlarıdır. Onların olduğu yerde vefanın hayat hakkı yoktur. Yalanı ve aldatmayı karakter haline getirmiş, mürâî tiplerin vefası olmaz. Onlardan vefa beklemek safderunluktan başka bir şey değildir. Böylesine güvenen er geç iki büklüm olur. Onunla uzun yollara çıkan yollarda kalır. Onu rehber edinenin gözü yaş, gönlü hicranla dolar.

Bil ey nisanla malûl, isyana mübtelâ kibir abidesi!

Vefa, Âdem Nebî ile İblis'in farkıdır. Âdem Nebî, "gufran" çeşmesine vefa merdiveniyle ulaştı. "Gidecek başka kapı mı var?" düşüncesiyle yüz yere sürdü, mağfiret diledi. Şeytan ise, "Ama ben ondan daha değerliyim; neden onu seçtin?" diyerek sırtını dönüp gitti. Herşeyini borçlu olduğu kapıdan son anda yüzünü çevirdi. Mazhar olduğu nimetleri unuttu. Beklentilerinin esiri oldu. "İnsan"ı hiç hazmedemedi. "Neden o?" diye diye, içi içini kemirdi. Azdı, kudurdu. Sonunda "insan"a da "insanı Seçen"e de düşman oldu. Hakk'a düşmanlığın, isyanın, inadın, hasedin, çekememezliğin, türlü fırladıkların, ayak oyunlarının, çeşit çeşit mübtezelliklerin remzi haline geldi.

Bilirsin ey bencil nefis!

Hem de çok iyi bilirsin ki, her türlü güzel hasletin en büyük temsilcisi, insanlığın birincisi, Nebîler Serveri (sallallahu aleyhi ve sellem) tepeden tırnağa "vefa" idi. Ümmetine de vefalıydı, eşlerine de. Arkadaşlarına da vefalıydı, evlatlarına da. O'nu semaların ötesine çıkaran Rabb'e vefasıydı, miraçtan ızdırapla, çileyle, sürgünle, işkenceyle dolu dünyaya indiren de ümmetine vefası.. "Yarı yolda bırakmak" O'nun kitabında yoktu. "İhanet" O'nun semtinde nefessiz kalırdı. O, Uhud'da canlarını vermiş can yoldaşlarını her hafta ziyaret ederdi. O, ümmetine vefayı öğretmişti, vefayı göstermişti.

Hem yine bilirsin; bütün büyüklerin hasenat defterleri, vefa ile kapanıp vefa ile mühürlendi. Yolda kalmışların çirkinliklerle dolu ajandaları ise vefasızlık damgasını yedi. Uzun yollarda bazen koşmak vefadır, bazen de "kenara çekilmek." İki durumda da vefalı olamayanlar zillet ve hakaret damgasını yemeğe mahkûm oldular. Mukaddes yüklere, kudsî yolculuklara çeyrek gün bile tahammül gösteremeyip yan çizenler doğru yolu kaybettiler.

Ve sen!

Bilmez misin; yola çıkarken ne sağlam vefa yeminleri etmiştik.. Ne kadar coşkun, azimli, kararlı ve heyecanlı idik.. Ama şimdi bozduk o ettiğimiz bütün yeminleri.. Bütün civanmertlikler yağ gibi eridi gitti. Güller dikene

döndü. Muhabbet adavete, uhuvvet nefrete, ihlâs riyaya inkılâb etti. Bir kısım talihsizler, kalbinde zerre kadar emanet ve vefa duygusu kalmamış ölü ruhlara "yahşi" çekmeye başladı.

Bak etrafına!

Her yanda, yalan ve mübalağanın esiri olmuş karakurallar var. Günde birkaç defa yeminini bozan vefasız karakurallar. Lânet ediyor onlara yer ve yerdekiler, lânet okuyor onlara semâ ve semâdakiler. Ve sor kendine, herkes sorsun kendine, "Nereden çıktı bu kadar cinsi bozuk, ahlâkı fenâ!" Hangi hain bunlara bağrını açıp dayelik yaptı ve hangi uğursuz ağızlar bunlara "buyurun" çekti!

Ey nefis!

Şunu hiçbir zaman unutma: "Bir düşünceye gönül mü verdin; bir ideale mi bağlandın; varıp biriyle dostluk mu kurdun, gel! Diriğ etmeden ver canını o uğurda, servetin yağma olup gitsin. Fakat vefalı ol! Zira Hak katında da halk katında da en çok itibar gören "vefa" ve vefalılardır."

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hangi sözler gıybettir?

Süleyman Sargın 2010.05.07

Gıybet, hayatımızın her tarafını kuşatmış öyle bir illet ki, üzerine her gün yazılar yazılsa, konferanslar tertip edilse değer.

Bu sebeple, iyi bir Müslüman, gıybet illetinden korunmak için onun kötülüğünü, kendisine neler kaybettirdiğini sürekli hatırlamalı ve bunu hatırlatacak kitapları, yazıları okuyup sohbetleri dinlemeli. Işık Yayınları arasında çıkan, Faruk Çetin Bey'in kaleme aldığı "Dilini Tutan Kurtuldu" isimli kitap da hakikaten gıybetle karşı bizi uyaran, yüreklerimizi ürperten bir muhtevaya sahip. Herkesin mutlaka okuması gereken, okuyunca insanı gıybetle savaşılmaya yemin ettiren etkili bir çalışma olmuş.

Önce "dil"in zaman zaman nasıl bir nimet bazen de nasıl bir nikmet olduğu anlatılıyor. Halk arasında çok kullanılan bir tabirle "Dil, adamı vezir de yapar rezil de." İnsan kalb ve dilden ibarettir. Dile sahip olmak ideal bir mü'minin en önemli vasıflarından biridir. Kılıç yararı iyileşir ama dil yararı iyileşmez. Yıllar önce söylenmiş ve sizi incitmiş bir söz, sahibini gördüğünüz aynı anda kulağınızda çınlamaya başlar. İşte dil, bu hususiyetiyle insan için ya bir cehennem zakkumu ya da cennet anahtarıdır.

Daha sonra gıybetin tarifi yapılıyor. Gıybetin ne olduğu ve ne olmadığı anlatılıyor. Allah Resûlü (sallallahu aleyhi ve sellem) ashabına "Bilir misiniz gıybet nedir?" diye sorunca sahabiler; "Allah ve Resûlü elbette daha iyi bilir." dediler. Efendimiz "Gıybet, kardeşini hoşlanmayacağı bir şekilde anmaktır." izahını yapınca sahabe "Peki ya söylediğimiz şey kardeşimizde varsa?" diye sordu. Nebiler Serveri bu soruya şu karşılığı verdi: "Eğer söylediğin şey onda varsa gıybet etmiş olursun. Şayet söylediğin şey onda yoksa o zaman iftira etmişsin demektir." (Müslim, Birr, 70)

Gıybet çeşit çeşittir. Bir insanın fizikî kusurunu "filanca keldir, şaşdır..." gibi ifadelerle anmak da gıybettir. Muallâ validemiz Hz. Âişe, Efendimiz'e bir gün Safiyye annemizin boyunun kısıllığından bahsedince Allah Resûlü onu ikaz etmiş ve şöyle demişti: "Ya Âişe, öyle bir laf ettin ki o söz denize karışsa suyunu bulandırır." (Ebû Davud, Edeb 35; Tirmizî, Kıyâmet 51; İbn Hanbel, Müsned, 6/189)

İnsanların karakter yapıları üzerine konuşmak da gıybetin çeşitlerindendir. Bir kimse hakkında "huysuz bir adamdır, cimridir, gıcıktır, korkaktır..." gibi ifadeler kullanmak gıybettir. Kişilerin dini hayatları adına konuşmak da gıybet girer. "Bu adam orucunu düzgün tutmaz, namazı verip veriştirir, ibadete karşı tembeldir..." şeklinde değerlendirmeler gıybet günahına girmemize sebeptir.

Bunun dışında insanları değerlendirirken haklarında kullandığımız ve duyduklarında hoşlanmayacakları her türlü ifade gıybettir. "Çok yemek yer, çok konuşur, paspal giyinir, üstüne başına dikkat etmez, asık suratlıdır..." gibi tanımlamalar bu kategoriye girer.

Başkalarının taklidini yaparak insanları eğlendirmek de en çirkin gıybet çeşitlerindendir. Annelerimizden biri, Efendimiz'in huzurunda bir insanın taklidini yapınca Nebiler Serveri (Sallallahu aleyhi ve sellem), bundan çok rahatsız olmuş ve şöyle demişti: "Bana şu kadar dünyalık verilse bile başkasının kusurunu söz ve fiille nakletmem, onun taklidini yapmam." (Ebû Davud, Edeb 35; Tirmizî, Kıyamet 51)

Sürekli olarak başkalarının tavırlarını, hareketlerini, konuşmalarını, fizikî kusurlarını, tiklerini taklit etmek, rencide edici karikatürlerle insanları küçük düşürmek İslam ahlakıyla ahlaklanmamış olmanın bir tezahürüdür. Kaş göz işaretleriyle insanların arkalarından hareket çekmek, onları küçümseyici imalarda bulunmak da Kur'an'ın tasvip etmediği tavırlardır. Hümeze Sûresi'nde "Vay haline insanları kaş göz hareketiyle küçük düşürüp onlarla eğlenenlerin!" (Hümeze, 104/1) ifadesiyle yapılan işin çirkinliği vurgulanır ve böylelerinin yerinin "Hutame" denen cehennem çukuru olduğu bildirilir.

Gıybet bahsi bir yazıya sığacak gibi görünmüyor...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İstişare mi ediyoruz, gıybet mi?

Süleyman Sargın 2010.05.14

"İstişare", ferdî, ailevî ve ictimai meselelerimizin çözümünde vazgeçilmez bir yere sahiptir. Kur'an'ın emri ve Efendimiz'in (aleyhissalâtü vesselam) sünnetidir.

"şûrâ" ve "meşveret" kelimeleri de istişare ile aynı anlamda kullanılır. Aileleri, kurumları, şirketleri, toplulukları ve devletleri ayakta tutacak çok hayati bir müessesedir istişare. Böyle bir ehemmiyeti haiz istişarenin elbette kendine göre âdâbı, erkânı ve usûlü vardır.

Evvela, istişare kavga etmek, tartışmak ve birbirini acımasızca eleştirmek değildir. Hakaret edip muhatabını incitmek hiç değildir. Zira "tartışmak" kavga etmek, çatışmak ve karşıdakinin hukukuna saygı göstermemek demektir. Günümüzde televizyon ekranlarında hemen her akşam rastladığımız "tartışma" programları asla bir istişare değildir.

İstişare, insanlar arasındaki fikir alışverişidir. Duygu ve düşüncelerini, kavl-i leyin (yumuşak söz) ile ve medeni bir üslupla ifade etmek istişarenin en önemli şartlarından. Bulunduğu meclise kendi düşüncelerini dayatma, başka düşüncelere hayat hakkı tanımama, diğer insanların kanaatlerini sormama da şûrâ adabından mahrumiyetin tezahürüdür. Muhataplara olabildiğince saygılı davranma, fikirlerini alıp değerlendirmeye tabi tutma meşveretin olmazsa olmazlarındandır.

İstişarelerde sadece doğrular değil, yanlışlar, kusurlar ve hatalar da konuşulur. Burada incitici olmama, su-i zanlara sebebiyet vermemeye, heyetin aklında yeni soru işaretleri oluşturmama ve istişare yapıyoruz derken gıybete girmeme çok önemlidir.

Mesela bir istişare meclisinde herhangi bir şahısla alakalı değerlendirme yapılıyor. "Falan şahıs, filan iş için uygun mudur?" sorusuna cevap aranıyor. Ancak söz konusu görev için ileri derecede İngilizce bilme şartı var. Eğer bahsi geçen kişinin o işe yetecek seviyede bir İngilizce'si yoksa onun hakkında bu kadar bilgi vermek yeterlidir. Bunun dışında onun değişik kusur ve noksanlarından bahsetmek doğru değildir. "O zaten tembel bir arkadaş, karakter itibarıyla da biraz gıcık." gibi fazladan bir değerlendirme gıybettir.

İstişarelerde dikkat etmemiz gereken bir diğer husus da şudur; diyelim ki bir şirketin Genel Müdürü, birim müdürleriyle istişare yapıyor. Elinde, müdürlerden birinin altında çalışan bir elemanla ilgili olumsuz bir bilgi var. Genel Müdür, personelin o hatasını, ayıbını, kusurunu gündeme getirmek istiyor. Eğer o problemi, o şahsın birim müdürüyle birebir görüşüp halledebilecekse onu umuma mal etmesi ve herkesin öğreneceği şekilde gündeme getirmesi gıybettir. Çünkü o personelin problemi sadece birim müdürünü ve genel müdürü ilgilendirir. Diğer müdürlerin o kişinin probleminden haberdar olmalarının herhangi bir maslahatı yoktur.

Ancak Genel Müdür, benzer problemlerin başka birimlerde yaşanmasını önlemek ve geliştirilecek tedbirleri istişareye sunmak istiyorsa o takdirde ilgili personelin ismini anmadan sadece problemi gündeme getirmesi yeterlidir. Aksi davranışlar, heyetteki herkesi su-i zanna ve gıybete sevk eder. O kişi daha sonraki dönemlerde hatasını düzeltse bile pek çok insanın zihninde, o istişaredeki bahsiyle yer eder. Bu da o insanın şahsiyetine karşı büyük bir hakaret ve incitme demektir.

Yukarıda zikrettiğimiz misaldeki Genel Müdür, hassasiyet gösterip o şahsın birim müdürüyle meseleyi görüşürken, bir başkasının o konuşmalara kulak kabartması da "tecessüs" haramını işlemesi demektir. Hele hele, ısrarla bahsedilen şahsın kim olduğunu sorup öğrenmeye çalışması bu haramı katmerleştirir.

Her işini istişare ederek yapmakla mükellef olan güzide insanların, bunu yaparken kılı kırk yararcasına dikkatli davranmaları ve bir feyiz ve bereket atmosferi olan istişare toplantılarını gıybet meclislerine dönüştürmemeleri gerekiyor.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kur'an bizi bekliyor

Süleyman Sargın 2010.05.21

Bu yıl Kur'an yılı... Aslında her yıl, her gün, her an Kur'an ânı... Kur'an'dan uzak, onun nurundan mahrum bir ân-ı seyyalenin ne anlamı var?

Yine de Diyanet İşleri Başkanlığı'nın bu seneyi Kur'an senesi olarak ilan etmesi hepimizin bir kere daha Kur'an'la irtibatımızı sorgulamamıza vesile oldu. Bu vesileyle başta çok muhterem başkanımız Sn. Prof. Dr. Ali Bardakoğlu olmak üzere bütün Diyanet teşkilatına takdirlerimizi ve şükranlarımızı arz ediyoruz.

Onlar bu işin sorumluları olarak ilk adımı attılar. Devamının da geleceğinden şüphe yok. Bu sene Kur'an'a dair nice programlar tertip edilecek, sayısız organizasyonlara imza atılacak. Her tarafta Kur'an kursları açılacak, Kur'an'a dair sempozyumlar, paneller, konferanslar birbirini takip edecek. Dört bir yan Kur'an'ın sadasıyla

nurlanacak, gönüller Kur'an ziyafetiyle doycak. Onlar bütün bunları yapacaklar da biz sıradan Müslümanlar olarak ne yapacağız? Bu konuda Diyanet'in, cemaatlerin, sivil toplum kuruluşlarının faaliyetlerini alkışlayıp tebrik etmenin ötesine geçmemiz gerekiyor. Her bir Müslüman ferd, Kur'an'a dair ne yapacağını düşünmeli, planlamalı ve hayata geçirmeli...

Kur'an yılından maksat, sadece Kur'an okumayı öğrenmek değil. Kur'an okumayı bilmemek, okuyamamak bir Müslüman için hakikaten ciddi bir eksiklik. O eksiğin mutlaka telafi edilmesi lazım. Okumanın yanında ezberlerimizde de eksiklerimiz var. Talim ve tecvit noktasında pek çoğumuz oldukça zayıf. Bunları bilmiyoruz da Kur'an'ın manasını biliyor muyuz? Maalesef o konuda da İslam ülkeleri arasında yerimizin çok iyi olduğu söylenemez. O halde ne yapmak gerekiyor?

Öncelikle hiç Kur'an okumayı bilmeyenler yaklaşmakta olan yaz tatilini fırsat bilip mutlaka Kur'an okumayı öğrenmeliler. Bunun için önce kendilerine ve Kur'an'ın Sahibi'ne söz vermeliler. Kur'an'ı ilahî sadayla okuyabilmek... Manası kadar kudsi olan lafızlarıyla hemhal olabilmek... Her harfteki nuraniyeti nakış nakış yüreğimize kazıyabilmek... Her şeyiyle "Allahça" olan o kelimeleri kadîmin taravetini vicdanda duyabilmek... Kur'an okurken "Allah"la konuştuğunun farkında olabilmek... Ne büyük bahtiyarlıktır. Aksi ne büyük talihsizlik, ne fena bahtsızlıktır. Dolayısıyla şu veya bu sebepten bugüne kadar Kur'an okumayı öğrenememiş herkesin bir bayram coşkusu içinde bu önemli eksiği telafi için bir başlangıç yapması gerek.

Kur'an okumayı bildiği halde, çok iyi okuyamayan, talim ve tecvit noktasında eksiği bulunanlar da az değil. Onların da bu eksikliklerini gidermek adına ciddi bir gayrete girmelerinde fayda var. Bir sayfa Kur'an'ı sesli ve talim tecvite riayet ederek bir buçuk dakikadan daha uzun sürede okuyan insanın bu anlamda tam olduğunu söyleyemeyiz. İyi okumanın ölçüsü bir sayfayı bir buçuk dakikada okumaktır. Her gün yarım saat sesli bir şekilde Kur'an okumak, okumanın akıcılık kazanması adına çok önemli. Bunu ehil bir hocanın nezaretinde yapmak ise daha da önemli. Hiç aşına olmadığımız yabancı dilleri kısa sürede öğrenip aksanıyla konuşur hale gelebiliyorsak, Rabb'imizin kelamını O'nun istediği şekilde okuyamamanın bir mazereti olamaz.

Hemen hepimizin eksiği olan bir konu da Kur'an ezberi. Pek çoğumuz çocukluk yıllarında ezberlediğimiz üç beş surenin dışına çıkamadık. "Namaz Sureleri" diye asılsız bir isimlendirmeye Kur'an'ın son on suresini ezberlemek bize yetti. Kendini her konuda yenileyen, ihtiyaçlarını süratle gidermeye çalışan insanların, Kur'an ezberi noktasındaki eksiklerini hiç gündeme almamaları üzücü. Sofrasını daha zengin bir hale getirmek için saatlerini yemek programı izlemeye ayıran hanımefendiler, bir ürünü müşteriye satabilmek için dakikalarca dil döken beyefendiler, Kur'an'a hiç zaman ayırmazlarsa ciddi bir vefasızlık yapmış sayılırlar. En azından Duha Suresi'nin aşağısını, Yasin-i Şerif, Mülk, Nebe ve Fetih surelerini veya bir kısmını ezberlemek gerekiyor.

Her evde ya okuma bilmeyen, ya ağır aksak okuyan veya ezberi eksik birileri vardır. Bu sebeple her evde bir Kur'an şehrayininin başlaması zamanı gelmiştir. Anneler, babalar, çocuklar, dedeler, nineler, ablalar, ağabeyler Kur'an'ın azametini yakışır bir coşkuyla bu yaz dönemini en verimli bir şekilde değerlendirmelidir. Bu yaz evlerde sadece "Kur'an" konuşulmalı, "Kur'an" okunmalı, "Kur'an" dinlenmeli, "Kur'an" ezberlenmelidir. Evlere sağanak sağanak "Kur'an" nurları yağmalıdır.

Kur'an, 2010 yılının minaresine çıkmış, kendisine koşacak sineleri bekliyor...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İdarecilik ateşten bir gömlektir

Zor iştir yönetmek.. Mes'uliyet şuuru, adalet hissi, şefkat ve merhamet duygusu gerekir iyi bir yönetici olmak için. Bütün bunların yanında disiplin, iş takibi ve düzen de vazgeçilmezdir yöneticinin.

"Birbirinize karşı öz kardeşlerinizden daha samimi ve şefkatli olun ama iş ve muamelelerinizde yabancı olma esasına göre davranın." nasihatı, her kulağa küpe olacak kadar önemli...

Şair'in "Kenar-ı Dicle'de bir kurt kapsa bir koyunu; Adl-i ilâhî sorar Ömer'den onu" dizeleriyle ifade ettiği Ömer hassasiyeti gerekir hakiki idarecilik için. Sorumluluğunu üstlendiği insan sayısı kadar yük vardır yöneticinin sırtında. Her bir insan başlı başına bir âlemdir çünkü. Sıkıntısı olanın sıkıntısını, derdi olanın derdini bilip yürekte hissetmektir asıl olan. İhtiyacını düşünmek, hastalığında, cenazesinde yanında olmak, çocuğunun olmasına sevinmek ve bu sevinci ona hissettirmek... "Yediğinizden yedin, giydığınızden giydirin, ağır işlerde kendilerine yardımcı olun" buyuruyor idarecilerin en mükemmeli (sallallahu aleyhi ve sellem). İdareci, sorumluluğu altındaki insanın ne yediğini de, nerede, hangi şartlarda yaşadığını da, ne giydiğini ya da ne giyemediğini de bilmelidir. Nabızı, onların nabzıyla atmalı, duyguları onların hissiyatına paralellik arz etmelidir.

Kardeşlerinin yediklerini, içtiklerini, hastalıklarını düşünmekten daha önemlisi, onların kalp ve ruh hayatlarını düşünmektir. En hayati vazifelerini aksatan, temel değerlerimizle barışık olmayan bir kardeşimizin varlığı uykularımızı kaçırmalı, beynimizi sancıyla zonklatmalı ve bizi çare üstüne çare aramaya sevk etmelidir. Bunun için organizasyonlar yapmalı, işin ehli bildiği insanlarla istişarelerde bulunmalı ve arkadaşlarının dünyalarını düşündüğü kadar belki ondan daha çok ahiretlerini düşünmelidir.

"Sana yapılmasını istemediğin bir şeyi, sakın başkasına da yapma" mealindeki Nebvî emir, hayatın bütününü kuşattığı gibi, idareciler için de vazgeçilmez bir prensiptir. İnsanlığın İftihar Tablosu bize "İncinmek istemiyorsan, incitmeyeceksin. Hakarete maruz kalmak istemiyorsan, hakaret etmeyeceksin. Güler yüzden, sevgiden, şefkatten hoşlanıyorsan, herkese güler yüz gösterecek, her gönüle sevgi ve şefkatini duyuracaksın..." tavsiyesinde bulunuyor. Bir başka nûrefşan beyanında da, "İylilik adına, kardeşine güzel bir tebessümü dahi sakın küçük görüp ihmal etme." diyor Nebiler Sultanı. Yani, "Yanımdan geçtiğin insanlara selam verip hatır soracaksın. Onlara, amirleri değil, kardeşleri olduğun hissini vereceksin. Sevmek istiyorsan, seveceksin... İlahî muhabbete mazhariyetin, kullara gösterilen muhabbetle alakadar olduğunu hiç unutmayacaksın..." buyurarak, yolunu şaşırmışlara yol gösteriyor.

Adalet, imanın tezahürüdür. İmanı olmayanın adaleti de olmaz. İmanı olduğu halde, adaleti olmayanı da bir yere koymak zor. Ne kadar mü'minsen o kadar adaletlisin demektir. Çünkü adaletin temelinde, ahiret endişesi ve hesap verme şuuru vardır. Yönetici, Allah adına bir tevziat memuru olduğunu hatırdan çıkarmamalıdır. Maaş dağıtırken de, tayin ve terfilerde de, duygularından olabildiğince sıyrılmalı ve iradesiyle vicdanının sesine kulak vermelidir. Her davranışın, her kararın, her sözün hesabının en ince ayrıntısına kadar mutlaka sorulacağını hatırdan dûr etmemelidir. Burada belirleyici olan, insanların beklentileri değil, Rabb'in rızası olmalıdır. Rahmet ve Şefkat Peygamberi'ne bile "Adil ol!" deme cüretini gösteren bahtsızların olduğu düşünülürse, insanları memnun etmenin zorluğu da anlaşılacaktır. Bu sebeple insanların memnuniyeti tek ölçü olmamalı, Hakk'ın hoşnutluğu temel esas olarak kabul edilmelidir.

Bir yerde huzursuzluk, anarşi, fitne, fesat, dedikodu varsa, idareci önce kendine hesap sormalıdır. "Nerede yanlış yaptım?" sorusu çözümün de ilk adımıdır. Bu sebeple idareci şeffaf ve dürüst olmalıdır. Arkadaşlarının arkasından konuşan, onlarla alakalı sürekli suizanda bulunan, fırıldak çeviren, yüzüne gülüp arkasından tekme atan bir insan imajı, huzurun ve mutluluğun en büyük düşmanıdır. "Başkaları senin elinden ve dilinden emin iseler, sen hakiki bir Müslüman'sın" mealindeki prensip ne kadar hayattır! Aksi durumda sorgulanan bizim Müslümanlığımız olacaktır.

Yurttan kaçan üç talebeyi sabaha kadar sokak sokak arayan ve odasına çekip ellerine verdiği demir çubuğu kendi sırtına vurmalarını isteyen sorumluluk şuuru sadece menkıbelere hapsedilmemelidir. Yanında dur durak bilmeden çalışan, gecesini gündüzüne katan bir müstahdemi görünce, "bu insan çok fazla yoruluyor; maaşını iki misline çıkarın, aksi halde üzerimizde hakkı kalır" ifadesindeki hassasiyet, gönüllere bir ayna gibi asılmalı ve yönetenler her gün kendilerine o aynadan bakmalıdırlar.

İdarecilik ateşten bir gömlek ya da zehirli bir bal... Bu gömleği giyip yanmamak ve bu balı yiyip zehirlenmemek için, Kitap ve Sünnet'in muhkem kalelerine sığınmak, kendi değerlerimizi sık sık gözden geçirip kendimizi sorgulamamız gerekiyor...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Teypten yükselen nağme..

Süleyman Sargın 2010.06.18

Kur'an, İlahî beyan.. Arş'tan arza inen eşsiz çağrı.. En muhkem ifadeleri, en ciddi meseleleri, en derinlikli hakikatleri bir edebî zevk içinde sunan bir mâ-i zülâl..

Okurken de, üzerinde tefekkür ederken de, dinlerken de kevser yudumlar gibi oluyorsunuz. Bazen ahkâm ayetleri geliyor önünüze.. Ama hukukun tabiatındaki katılık, hukuki meselelerin sertliği, kesinliği ve ayırcılığı onu "kevser" taravetinden uzaklaştırmıyor. Ahkâma ait en ağır meseleleri anlatırken bile, insana bir ifade zembemesi sunuyor. İşte bu yönüyle Kur'ân, hakikaten insanı doyuruyor.

Bizim nesil, Kur'an dinleyerek büyüdü.. Büyüklerimizden öyle gördük.. Kaldığımız evlerde günün büyük bölümünde teypten Kur'an nağmeleri yükselirdi.. Abdülbasit Abdüssamed'i ilk öyle duyduk.. Mustafa İsmail'den Neml Sûresi'ni dinledik; zaman zaman Yusuf Sûresi'nin büyüleyici mûsikisine saldı kendimizi.. Sıddık Minşâvî İsra Sûre-i celîlesine hüznünü katarken çoğumuzun gözleri dolardı.. Ragıp Galveş'i, Abdül'mün'im Tühî'yi konuşurduk kendi aramızda.. Kamil Yusuf Behtimî'den bahisler açardık.. Bazılarımız İsmail Bîçer hocayı, bir kısmımız Fatih Çollak hocayı, bazılarımız da Mehmet Emin Ay hocayı beğenirdik.. Hatim duasını da ya Kâbe imamı Sudeysî'den ya da Mısırlı Muhammed Cibril'den dinlerdik.. Gerek Türk gerekse Arap hafızları taklit ederdi arkadaşlarımız.. Evlerde, arabalarda, sohbetlerde, programlarda adeta bir Kur'an şehrayını yaşıyordı.. Sonra ne olduysa oldu, Kur'an kasetlerinin yerini marşlar, ilahiler, çalgılı ezgiler aldı.. Onlar da yanlış şeyler değildi ama zamanla Kur'an dinlemenin hazzından mahrum kalır olduk.. Artık kitapçılarda da eskisi kadar Kur'an kaseti ya da CD'si bulunmuyor.. Şükür ki herkul.org sitesi büyük bir hizmet sunarak bizi bu güzelliklerden mahrum bırakmıyor.. Kur'an iklimi bölümünde hepsi birbirinden kıymetli kârî'ler ve onların kıraatlerini dinlemek mümkün.. Keşke sitenin daha görünür bir yerinde ziyaretçilere içerikle alakalı malumat verilebilse..

Kur'an'ı güzelliğine yakışır bir eda ile okumak, ona saygının gereğidir. Allah Resûlü "Kur'an-ı Kerim'i seslerinizle tahsin ediniz." buyurur. Kur'an'ın zaten kendisi güzeldir. Onu bu güzelliğine uygun eda etmek ve bu edaya da hak ettiği şekilde kulak vermek gerekir. Efendimiz, içinde Ebu Musa el-Eş'arî'nin de bulunduğu Yemen'den gelen şerefli muhacirleri, seslerinin güzelliğiyle ve Kur'an'ı çok iyi icra etmeleriyle takdir etmişti. Hz. Ebu Bekir çok güzel Kur'an okurdu. Hz. Ömer'in de sesinin davudi ve gür olduğu, Kur'an okurken arka saflarda ağlayan insanların sesinin duyulduğu, yine siyerlerde karşılaştığımız hususlardan.. Bir başka yerde de Allah Resûlü, "Kur'an'ı Allah'tan indiği gibi dinlemek isteyenler, Abdullah ibn Mesud'dan dinlesinler..." buyurarak Kur'an'ı hem güzel okumak gerektiğini hem de okunanı dinlemek gerektiğini hatırlatıyor..

Muhterem Fethullah Gülen Hocaefendi Kur'an dinlemenin ehemmiyetinden bahsederken şunları söylüyor: "İnsan, üstün edebî bir nazım veya bir nesir dinlemek istiyorsa Kur'ân-ı Kerim'i dinlemelidir. Bir mûsikî dinlemek istiyorsa Kur'ân-ı Kerim'i dinlemelidir. Kelimeleri, söz musikisine göre seçilmiş bir beyan abidesi tanımak istiyorsa yine Kur'ân-ı Kerim'i dinlemelidir."

Gönüllerin Kur'an'la dolması ve Kur'an'a doyması için evvela kulakların dolması gerekiyor. Çocuklarımıza Kur'an'ı sevdirmenin, onların içinde bir Kur'an iştiağı oluşturmanın yolu da yaşadığımız her yerin Kur'an nağmeleriyle doldurulmasından geçiyor. Hanımlar ütü, bulaşık, yemek vs. gibi ev işleriyle meşgul olurken hep Kur'an dinlemeli kulakların ve gönüllerin pasını ilahî mûsikî ile silmeliler.. Arabalarımızda her daim Kur'an sesi olmalı, arkadaşlarımızla Kur'an dinleme üzerine değerlendirmeler yapmalıyız.. Evlerimizin, işyerlerimizin, arkadaş ortamlarımızın gündemini iyi Kur'an okuyan hafızlar ve onların kıraatleri oluşturmalı..

Yeniden bir Kur'an dinleme seferberliğine ihtiyacımız var.. Ben, patatesli yumurtayla yaptığımız kahvaltılarda eski bir teypten yükselen o eşsiz nağmeleri çok özledim..

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bir nağme daha vardı o teypte..

Süleyman Sargın 2010.06.25

Gençlik yıllarımızda teyplerimizden yükselen, Kur'an nağmeleri değildi sadece.. Yükselen bir nağme daha vardı.. İnleyen bir nağme.. O sesi dinlerken gözler dolar, yürekler titrer, kalbler ürperirdi..

Daha çok akşamları dinlerdik gönüllerimize nakış nakış hakikat işleyen o nağmeyi.. Kapağı kırık bir teybin etrafında toplanır, çok defa ışıkları kapatır ve loş ışık altında o sesi yüreklerimize çekmeye, hayalen o camilere gitmeye çalışırdık..

İzmir Bornova'daki Çarşı Camii ana duraktı.. İman esaslarının çoğu orada anlatıldı bir bir.. Belli bir sistematik içinde oldu bunların hepsi.. Namaz gibi pek çok hayati mesele de orada anlatılmıştı.. Bornova'dan yola çıkar, Manisa Muradiye'ye uğradık.. Kırkağaç vaazı da "vaazlar" içinde önemli bir yere sahipti.. Sonra Edremit'e geçerdik.. Gündüz vaazlarını gece dersleri takip etmişti orada.. Turgutlu'ya bir selam verir, Salihli'de soluklanırdık.. Salihli vaazının insanı haşyete sevk eden atmosferinde uzun süre ârâm ederdik.. Demirci, Uşak, Denizli, Afyon.. derken bütün Anadolu'yu dolaşırdık..

Yozgat'ta, Kahramanmaraş'ta, Ço-rum'da ve Anadolu'nun hemen her köşesinde iman hakikatlerinin gürül gürül ifade edilmesine şahit olurduk.. "Terk ettiniz Kur'an'ı!" sitemini içimize gömer, "Hey gidi günler!" serzenişine muhatap olurduk.. "Müeyyidat" serisiyle kendimize gelir, "Soru-cevaplar" da tereddütlerimizi giderirdik.. Konferanslar, marifet ufkumuza yeni kapılar açar, heyecanlarımızı coştururdu..

Vaazlar bizi "Asr-ı saadet"e götürürdü.. Sahabe'yi öyle tanıdık.. Vaazlar bizi Allah Resûlü'ne aşık etti.. "Hane-i saadet" in tarifsiz iklimini o kasetler yaşattı kırılgan yüreklerimize.. Annesinin bir tanesi Mus'ab'ın hikayesini tekrar tekrar dinledik.. Hepimiz bir Mus'ab olma hayalindeydik.. "Dava" uğruna neleri terk ettiğini, Medine'ye hicretini, birkaç sene sonra yetmiş insanı arkasına takıp Kainatın Güneşi'ne dönüşünü dinledik hep ilk günkü heyecanla.. Uhud'da akşama kadar Efendimiz'in önünde savaşıp kütükteki et gibi doğrandığını, Mekke'nin en zenginlerinden olan Mus'ab'ın elbisesinin kefen olmaya yetmediğini hüznün, heyecan ve gıptayla anlattık birbirimize..

"Ebû Akîl destanı" vardı dillerde.. "Yâle'l-Ensâr! Kerraten ke kerrate Huneyn!" nidası cami duvarlarından evlerimize kadar gelirdi.. Hemen yerimizden kalkmak, durmadan koşmak ve koşarken çatlamak isterdik.. Enes b. Nadr anlatılırdı başka hiçbir yerde duyamayacağımız güzellikte.. Şehitliği nasıl arzuladığını, sonunda ancak parmaklarının ucundan tanınabilecek şekilde lime lime doğrandığını ilk kasetlerden öğrendik.. Gusûl almaya fırsat bulamadığı için melekler tarafından yıkanan şehidi de böyle öğrenmiştik.. Hazreti Cüleybib'i, Ammar'ı, Bilal'i, Cafer'i, Halid'i, Şehitlerin efendisi Hz. Hamza'yı, şeytanın kendisinden kaçtığı Hz. Ömer'i, Sıddîkiyetin kahramanı Hz. Ebû Bekir'i, hayâ abidesi Hz. Osman'ı, Allah'ın aslanı Hz. Ali'yi, "Zevce"nin ne demek olduğunu kadınlık âlemine öğreten Hz. Hatice'yi, evlatların en nasiplisi Hz. Fatıma'yı ve daha nicelerini başka nasıl öğrendik..

İslam'a bin yıl bayraktarlık yapan bir milletin torunları olduğumuzu hissettirdi bize o vaazlar.. Oradan duyduk "dava"nın "dünya"ya satılmayacağını.. Hedefin sadece Allah rızası olduğunu.. Kulluktan daha yüce bir paye bulunmadığını.. "Kulum!" hitabına mazhariyetin ne büyük mükafat olduğunu.. Teypten yükselen o nağme, bir anil-merkez güç gibi harekete geçirdi çoğumuzu.. Anlatılanlar can oldu bize, fer oldu dizlerimize, kan oldu damarlarımıza.. "İnsan"ı öğrendik bu sayede ve insanın Hak katındaki değerini.. "Şefkat" oldu şiarımız, "sevgi" oldu rehberimiz, "kin ve nefret" oldu tek düşmanımız..

Yarım asırdır teyplerimizden, videolarımızdan, ekranlarımızdan gönüllerimize akan o nağme hiç susmadı.. Şimdilerde hemen her gün, yüreklerimizin "Bamteli"ne dokunmaya devam ediyor.. Bize de o nağmeden hiç mahrum kalmamak, huzurda diz çöküp gönül testimizi o tatlı su kaynağından doldurmak düşünüyor..

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Memduh Hocam

Süleyman Sargın 2010.07.02

Onu tanıdığımda ortaokul birinci sınıftaydım. 80'li yılların ilk yarısıydı. Ailem beni okutmak ya da okutmamak noktasında kararsızdı; zira evin tek oğluydum.

Rahmetli annemin ısrarlarıyla Turgutlu İmam Hatip Lisesi'ne kaydoldum. Ayrıca o günkü adı "Akyazılı Vakfı Yurdu" olan yurtta kalacaktım. Kayıt için elimden tutup beni yurda götüren çok sevdiğim Ali amcamdı. O gün için Turgutlu'nun epey dışında kalan yurt binasına tarlalardan, bağlardan geçerek ulaşabiliştik.

Yurtta bir yazılı imtihan bir de mülakat vardı. Mülakatımı o yapmıştı. Yazılı imtihandan iyi not almıştım. Mülakatta ise bana "Büyüyünce ne olmayı düşünüyorsun?" diye sordu. Ben de o günün çocuk haliyle "Babam gibi tüccar olmak istiyorum." cevabını verdim. Biraz tebessüm biraz da sitemle "Tüccar olacaksan burada ne işin var, dön git köyüne." demişti.

Yurda ilk gittiğimiz gün, babamdan ayrılmak çok zor geldi. Yurdun teras katından uzun uzun babamın gidişini seyrettim. Yalnız kaldığımda da ağlamaktan kendimi alamadım. İlk gün akşam yemeğini yedikten sonra hepimizi toplantı salonuna çağırdılar. Yaklaşık yüz elli kişilik bir öğrenci grubu büyük bir düzen ve sessizlik içinde bekliyorduk. Biraz sonra salonun kapısı açıldı. Başında takkesi, üzerinde uzun kollu beyaz gömleği ve griye çalan pantolonuyla içeri girdi. Yüzünde insanı tesir altına alan bir vakar nümayandı. Ciddi idi ama bu ciddiyet onu bizden uzaklaştırmıyordu. "Adım Memduh" diye başladı söze. Kelimeler ağzından inci gibi dökülüyor, hiç ara vermeden hepimizin anlayacağı şekilde konuşuyordu.

Bizim oraya neden gittiğimizi, okumanın bu ülke için ne anlama geldiğini anlattı bir bir. İleride her birimizi önemli görevlerde görmek istediğini, bunun için çok ciddi, planlı ve programlı çalışmamız gerektiğini

söylüyordu. Ortaokula henüz başlamış olan bizler bir anda kendimizi önemli bir misyonun içinde bulmuştuk. Okumalı, başarılı olmalı ve milletimizin ümit tomurcukları olarak bu ümitleri boşa çıkarmamalıydık.

Yurtta hayat oldukça zevkli, neşeli ama disiplinliydi. Bu disiplinin altında Memduh hocam vardı. Yüz elli ortaokul öğrencisinin aynı anda yemek yediği yemekhanede çıt çıkmazdı. O, masaların arasında dolaşır, arkadaşlarımıza takılır, başımızı okşardı. Yemek yemeyenleri ikaz eder, yemek israfının da önüne geçerdi. Onu görmek bizi hem hafiften korkutur hem de mutlu ederdi. Varlığından hiç rahatsız olmazdık. Çocuklar için babaları her şeyi yapabilen güçlü kahramandır ya; Memduh hocam da bizim için öyleydi. Bir şeyi yaparım diyorsa yapardı. Öyle bir itimat telkin etmişti yüreklerimize.

Tanıştığımızda henüz 24 yaşındaydı. Yaşının çok üstünde bir olgunluğu vardı. Daha o yaşta ağarmış saçları bu olgunluğun remziydi adeta. Bekârdı ve bizimle kalıyordu. Kaldığı oda, bizim yatakhanelerin hemen karşısındaydı. O odanın ışığı hiç sönmezdi. Geceleri ihtiyaç için kalktığımızda çok defa, odadan gelen Kur'an sesini duyardık. Bazen de onu elinde fırçasıyla gecenin üçünde lavaboları yıkarken görürdük. Sabahları elinde cevşeni, üzerinde siyah cübbesi ve başında krem rengi örme takkesiyle yatakhaneleri dolaşır ve bizi uyandırır. Davudi bir sesi vardı. Sabah namazlarını kıldırırken ağladığına, sesinin titreyip gözlerinin buğulandığına şahit olurduk.

Onu tanıyanlar, bu anlatılanlarda hiçbir mübalağanın olmadığını bilirler. Çünkü onun hayatında yalan, riya, mübalağa ve sözünde durmama yoktu. Çorabını delik gördüğü kaloriferci Mehmet ustaya, kendi çorabını çıkarıp verirdi. Aşçının, temizlikçinin, bulaşıkçının halini hatırlar, dertleriyle ilgilenirdi. Yurdu hem halka hem de ileri gelenlere daima açık tutardı. Sabah namazlarında, teravihlerde, iftarlarda misafir eksik olmazdı.

Memduh Hoca vefat ettiğinde henüz 27 yaşında gencecik bir hizmet eriydi.

1987 senesinde Kırkağaç'taki yurda müdür olarak gitti. Ayrıldığı gün, yurt matem havasına bürünmüştü. Sanki kendisini bir daha hiç görmeyecektik. Onu götüren araç yurttan ayrılırken yüzlerce arkadaşımız arkasında uzun süre koşarak gözyaşları içinde el salladı. Herkes Kırkağaçlıların ve Kırkağaç Yurdu'ndaki talebelerin ne kadar şanslı olduğunu konuşuyordu.

O sene Kurban Bayramı'nın ikinci günü köydeydim. Babama gelen bir telefon dünyamızı başımıza yıktı. Memduh hocam, arabasına yüklediği kurban derilerini taşıırken, ters şeride giren bir kamyonun altında kalmış ve vefat etmişti. Buna inanmak istememiştik. Herkes bu haberin şokundaydı. Henüz 27 yaşında, gencecik ve hizmet aşkıyla dolu bir insanı yitirmek kayıpların en büyüklerindendi. Yapılmasına vesile olduğu ve nefesine bir gurur gelir endişesiyle açılışını görmemek için dua ettiği Gündüzalp Koleji'nin tam önünde, açılışa iki ay kala Rabb'ine yürüdü.

Cenaze, bayramın üçüncü günü kalktı. Herkes gözyaşları içinde birbirine Memduh hocamla alakalı bir hatırasını anlatıyordu. Kanlı gömleği ve pantolonunu gösterdiler bize. Cebinden sadece 20 lira çıkmıştı. Bütün mal varlığı oydu. Tabutunu önce Turgutlu Yurdu'na getirdiler. Oradan çıkan konvoyun uzunluğu kilometreleri bulmuştu. Defin merasiminde Akhisar'ın manevi dinamiği merhum Şahin hocamızın duasına binlerce kişi gözyaşlarıyla "âmin" dedi. Muhterem Fethullah Gülen Hocaefendi de çok sevdiği Memduh'unu Rabb'ine uğurlarken yalnız bırakmamıştı. 1990 yılında İstanbul Kartal'da verdiği vaazda gözyaşları içinde "Bir Memduh'um vardı" sözleriyle onu yâd etmiş ve yokluğunun kendisi için ne büyük kayıp olduğunu anlatmıştı.

Her duamda yâd etmeye çalıştığım Memduh hocamın yüzlerce insanın üzerinde emeği var. Turgutlu'nun hizmet tarihinde "Memduh hocalı yıllar" çok özel bir yere sahip. Sadece Turgutlu'da değil Manisa'da ve bütün ilçelerinde onun tesiri olmuştur. Tam 23 sene önce bugün kaybettiğimiz Memduh hocam için Turgutlulular,

talebeleri ve onu tanıyan herkes vefa göstermeli, mümkünse kabrinde ziyaret etmeli, hatimler tertip ederek ruhunu şad etmelidir.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Namazda huşû nasıl yakalanır?

Süleyman Sargın 2010.07.09

Namazda derinleşememek ya da namaz kılarken dünyalık düşüncelerden uzaklaşıp bir türlü haşyete ve huşûa ulaşamamak hepimizin en önemli problemlerinden.

Bu sıkıntıdan kurtulmak için önce hedef belirlemek ve o hedefe azimle yürümek gerekiyor. Zira mü'min, her konuda himmetini âlî tutmalı. Azla yetinmek Efendimiz'in bize gösterdiği hedeflerle uyumuyor. Nebiler Sultanı (sallallahu aleyhi ve sellem) bize, cenneti isterken bile makam bakımından en yüksek olan "Firdevs"i istememizi tavsiye buyuruyor.

Kulların en güzeli olan Efendimiz'in dualarına baktığımız zaman O'nun, Allah'tan Firdevs talebinden de öte isteklerde bulunduğunu görüyoruz. Allah Resûlü, hem kendisinin okuduğu hem de ümmetine tavsiye buyurduğu dualarda bir edep öğretmiş ve Cenâb-ı Hak'tan neler isteyebileceğimizi göstermiş.

O'ndan öğrendiğimiz dualar sayesinde, sabah-akşam "Allah'ım, Cemâlini seyretme arzusuyla içimizi doldur, Sana kavuşma şevkiyle gönlümüzü coştur ve ötede Cemâlinle bizi serfiraz kıl." diyoruz. Bu dualar vesilesiyle de Cemâlullah'ı müşahedeye, rıza-yı İlahî'yi tahsile talip olduğumuzu ilan ediyoruz. Bu dualar, himmetimizi hep âlî tutmamız gerektiğini salık veriyor.

İyi bir mü'min, namazın hakikatini idrak etme hususunda da hedeflerini yüksek tutmalı. Cenâb-ı Hak'tan Allah dostlarının ibadet aşkını, onlardaki kulluk hassasiyetini dilenmeli. Namazı şuurluca eda edebilmek için Allah'ın inayetini talep etmeli. Bu hususa dualarında mutlaka yer vermeli. Muhterem Fethullah Gülen Hocaefendi bize şöyle bir dua tavsiye ediyor: "Allah'ım, Resûl-i Ekrem (sallallahu aleyhi ve sellem) Efendimiz namazı hangi enginlikte ikâme ediyor idiyse, bana da o idraki lütfeyle; namazın manasını benim ruhuma da duyur. Rabb'im, ben de Peygamber Efendimiz'in eda ettiği gibi namaz kılmak ve onu benliğimin bütün zerrelerinde duymak istiyorum. Namaz esnasında Sen'den başka bütün mülahazalara karşı kapanmayı ve tamamen namazlaşmayı arzu ediyorum. Ne olur Allah'ım, bu lütfunu bana da nasip eyle!..."

Bu duada talep edilen şey, -hâşâ- peygamberlik değil elbette. Bu talep, her hususta örnek alınması gereken Efendimiz'i ibadet hayatı itibarıyla da örnek almak ve namazda daha bir derinleşmek talebidir. Böyle bir dua - Allah'ın izniyle- kat'iyen boşa gitmez. Önemli olan, duada istekli ve ısrarlı olmak. Böyle bir ısrara ve talebe Rahmeti Sonsuz elbette cevap verecektir.

Namazın hakikatini idrak etme isteği kavî ve kalbî bir dua. Bu duanın fiilî yanını ise, en başta bu mevzuda yazılmış eserleri okumak teşkil ediyor. Namazı şuurluca kılmak isteyen bir mü'min, onunla alakalı kitaplar okumalı ve büyüklerimizin bu konudaki düşüncelerini öğrenmelidir. Namazlaşmak isteyen hak yolcusu, gönlüne ibadet iştiağı salacak, onu namazın nurlu iklimlerinde dolaştıracak ve içine haşyet dolduracak makaleleri ve kitapları mutlaka okumalıdır. Bediüzzaman Hazretleri'nin, bazı risaleleri önemli gördüğünden dolayı yüz on beş defa okuduğunu biliyoruz. İçimizde kusursuz bir namaz iştiağı uyanmasını istiyorsak İmam Gazalî, Hazreti Mevlânâ ve Hazreti Bediüzzaman gibi Hak dostlarının namazla alakalı mütâlaalarını ve günümüzde kaleme alınmış namaza dair makaleleri mutlaka okumalıyız.

Namaz sevdası gönlümüze hemen düşmeyebilir; insan birkaç günde, birkaç ayda, hatta birkaç yılda namaz hakikatini duyamayabilir. Bunu kazanmak için hem kavli hem de fiilî duada ısrarlı olmak gerekiyor. Bunun yanı sıra, kararlı ve istikrarlı bir tavır ortaya koyma ve aktif sabırla, adım adım hedefe yürüme de neticeye ulaşma yolunda çok önemli diğer bir şart.

Şayet, namaz kahramanı olmaya adaysak, bizi o ufka taşıyacak bütün argümanları kullanmalıyız. Namazla yatmalı, namazla kalkmalı, her mecliste namazdan bahisler açmalıyız. Hangi ses, hangi soluk bizi şahlandırıyor ve kalbimizi coşturuyorsa, bir kere değil, belki yüz kere aynı vesileye başvurmaliyiz. Belki bir kitabı onlarca kez okumalı, bir kaseti birkaç kere dinlemeli, bir büyüğün sözlerine defalarca kulak vermeliyiz. "Olmuyor!" diyerek, yoldan dönmeyi asla düşünmemeli ve kat'iyen aceleci davranmamalıyız.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sizin Yahya Efendi'niz var mı?

Süleyman Sargın 2010.07.16

Yahya Efendi İstanbul'da yetişen büyük velîlerden. 1494 (H.900) senesinde Trabzon'da doğan Yahya Efendi, 1569 (H.977) senesinde İstanbul'da vefât etti. İstanbul'daki önemli ziyaret mahallerinden olan kabr-i şerîfi, Beşiktaş ile Ortaköy arasında yaptırdığı ve kendi adıyla anılan câminin yanında bulunuyor.

Babası Şamlı Ömer Efendi uzun müddet Trabzon'da kadılık yaptı. Yahya Efendi orada dünyaya geldi. Kanuni Sultan Süleyman da Trabzon'da aynı sene aynı haftada doğdu. Kaynaklar Kanuni ile Yahya Efendi'nin sütkardeşi olduklarını söylerler. Bu kardeşlik Kanuni Sultan Süleyman Han'ın padişahlığı döneminde de tesirini göstermiş ve Yahya Efendi cihan sultanına mürşidlik yapmıştı.

Bir gün Yahya Efendi hazretleri Sahn-ı Semân Medresesi'ne gitmek için yola çıkmıştı. Yolda karşılaştığı bir papaz, atının yularını tutup "Ey âlim zat! Ey Yahya Efendi! Size bir سوال var. Bu meselenin cevabı dininizde var mıdır? Bu topraklarda yaşayan gayr-i müslimlerden ölenlerin defteri tutulmuyor, kayıtları yapılmıyor. Böyle olunca da ölen kalan bilinmeden, ölmüş bir gayr-i müslimden devletçe haraç isteniyor? Bu nasıl iştir. Bu zulüm değil midir?" diye sitemkâr bir soru sordu. Yahya Efendi bunları duyunca; "Hayır" dedi hiddetle; "Dinimizde ölmüş bir gayr-i müslim vatandaştan haraç alınmaz. Çok fakir, kazandığıyla zar zor geçinen kimselerden ve çok yaşlı olanlardan da haraç alınmaz. Bunlar affolunmuşlardır. Sultanımız ona muhtaç değildir." Bunun üzerine papaz; "Efendi şunu iyi bil ki, bizden ölen kimsenin bile haracını isteyip, her yıl alıyorlar. Ne olur bu meseleyi Sultan Süleyman Hana arz edin?" diye ricada bulundu.

Yahya Efendi işittikleri karşısında celâllendi ve hemen medreseye gitti. Ders yapmadan önce kalem kâğıt istedi ve Sultan Süleyman Han'a hitaben; "Ey cihan sultanı Süleyman Han! Şimdi sana saltanat haram oldu. Demek zulmün ölen kişilere kadar uzandı! Hâlbuki böyle bir zulmü senin ecdadın yapmamıştı. Senin dine karşı hassasiyetin bu mudur? Bak, bir gayr-i müslim gelip bize sitem ediyor ve söyledikleriyle elimizi kolumuzu bağlıyor." diye yazdı ve mektubu gönderdi. Mektubu eline alan Kanuni, okudukça yüzünün rengi değişti ve kalbini derin bir hüznü kapladı. Tahtından indi ve bir adamını Yahya Efendi'ye göndererek ziyaret talebini ilettili. Yahya Efendi'nin kabul etmesi üzerine kayığına binip dergâha vardı. Hürmetle selâm verip yaklaştı ve; "Ağabey! Bu mektup da nedir? Bunu bize siz mi gönderdiniz? Ey güzel haslet sahibi! Nedir suçumuz? Bize bunu beyan edip açıklayınız? Biz de işin hakikatini bilelim. Saltanat bana neden haram oldu? Kime zulmetmişim?" diye sordu.

Yahya Efendi sitemli ve celalliydi; "Padişahım! Bu ne iştir. Defterleri her sene niçin yenilemezsiniz? Ölmüş olan gayr-i müslimlerden memurlarınız haraç toplarlar. Böyle ele geçen mal sana hiç helal olur mu? Bu senden beklenmez. Yediğin, giydiğin haram olunca, elbetteki saltanat da sana haram olmuş demektir." dedi.

Hayretler içinde kalan Kanuni; "Halimi Allah biliyor ki, bu söylediklerinizden zerrece haberim yoktur." dedi. Yahya Efendi de; "O halde bu gaflet nedir? Yarın Allah huzurunda buna vereceğin cevap ne olur. Memurların gayr-i müslim malı alırlar. Bu, kul hakkıdır. Er geç Hak Teâlâ'nın huzuruna çıkacaksın. Yakanı bu mazlumların eline vereceksin. Neticede korkarım Cehennem ateşine atılırsın. Cihan padişahının kâfirle aynı yere düşmesi layık mıdır? Bu mudur din gayreti, bu mudur iman gayreti? Kullara zarar verene, inletip ağılatana Rabb'in rızası yoktur. Sana yolların en hayırlısı gösterilmişken, bu yaptığına Resûlullah Efendimiz hiç razı olur mu? Niçin adaletle iş görmezsin? Dininin bildirdiği yola gitmezsin? Şunu iyi bil ki, ey cihan padişahı! Şöhret zinetinin hepsi burada, bu dünyada kalır. Yanında götüreceklein sadece adil muamelelerindir." buyurdu.

Kanuni Sultan Süleyman Han bu sözleri işitince ağladı ve vezirine emredip; "Her sene evleri teker teker sayın. Gayr-i müslimlerden ölen kalanları yazın. Haraç hesabını iyi tutun. Hazineye haram para getirmeyin. Ve şunu iyi bilin ki, buna kesinlikle rızam yoktur." diye ferman etti. Ardından da Yahya Efendi hazretlerine dönüp; "Sen bizim doğru yolu gösteren rehberimizsin. Gaflet uykusundan bizi uyandırdın. Bu sebeple Allah senden razı olsun. Suç bizdeymiş." dedi. Yahya Efendi de ona; "Ey cihan padişahı! Tövbe edin ki, Allah affetsin. Bir daha gaflette kalıp zulüm etmeyiniz. Doğru yolu bırakıp eğri yola gitmeyiniz." buyurdu. Artık gitme vaktinin geldiğini düşünen cihan padişahı; "Ağabey! Şimdi artık bizim tahta geçmemize izin var mıdır?" diye sordu. Yahya Efendi, Kanuni'nin elinden tutup; "Evet şimdi çıkabilirsin." buyurdu.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Şehit konuşabilseydi

Süleyman Sargın 2010.07.30

Geçen hafta bir şehidin cenazesine katıldım. İlk cenaze değildi bu katıldığım. Her tarafa Türk bayrakları asılmıştı. O ilçeden çıkan ilk şehidin cenazesi kılınacaktı. Namazın kılınacağı caminin sokaklarına şehitliğin kudsiyetini anlatan ayet ve hadisler asılmıştı.

"Allah yolunda öldürülenlere ölüm demeyiniz. Bilakis onlar hayattadırlar ama siz bunu hissetmiyorsunuz/hissedemezsiniz" (Bakara,2/ 154) ayet-i celilesi herkesin görebileceği bir yerde duruyordu.

Çevre köylerden, ilçelerden gelenlerin de katılımıyla binleri bulan bir cemaat oluşmuştu. Bir kısım insanlar son zamanlarda artan şehitleri iktidarın suçu olarak görüyorlardı. Hükümeti acizlikle, iş bilmezlikle itham ediyorlardı. Bir kısmı da hükümetin elinden geleni yaptığını, güvenlik kuvvetlerine her türlü maddi ve teknik desteğin sağlandığını belirterek "Başbakan eline silah alıp dağa çıkacak değil ya" diyordu. Yorumlar böyle sürüp giderken, cenazeleri kendilerini göstermek için fırsat bilenler de boş durmuyordu. Belli belirsiz sloganlar birbirini takip ediyor, birliği beraberliği zedeleyecek türlü söylemler tekrarlanıp duruyordu. Bu arada ne Müslümanlık'ta ne de Türk töresinde yeri olmayan cenaze alkışlama işi de yapılıyordu. Derken şehit, Türk bayrağına sarılı tabutunda, kendisi gibi çilekeş asker kardeşlerinin omuzlarında camiye geldi. Kopan alkışların, birbirine karışan siyasi sloganların arasında az sayıda insanın tekbiri ve Fatiha'sı maalesef çok cılız kaldı.

İlçe müftüsü katılımcıları, cenaze adabına uymaları konusunda uyardı ama onu pek de duyan olmadı. Zaten cenaze namazının hoparlörlerden verilmemesi nedeniyle pek çok kişi namazın kılındığını dahi fark edemedi. Bu da müftülüğün hanesine önemli bir eksiklik olarak yazılmış oldu. Müftü konuşuyor, cemaat konuşuyor,

sloganlar atılıyor, bir eski genelkurmay başkanı cemaatin arasında saf tutmuş namaz kılıyor... Ve şehit bunların hepsini görüyor. Çünkü biz hissedemesek de o ölü değil; Kur'an böyle söylüyor. Bir ara kendi kendime "Acaba mikrofonu şu anda şehidin eline versek bize neler söylerdi" diye düşündüm. Sahi, şehit konuşabilseydi ne derdi? Galiba önce Cumhurbaşkanı'na seslenirdi:

"Muhterem Cumhurbaşkanım, siz hem cumhurun yani tüm milletimizin başısınız hem de askerlerimizin başkomutanısınız. Her şehit sizi iki kere yaralıyor, bunu biliyorum. Ancak, başkomutanı olduğunuz bu şerefli ordu neden yıllardır bu mücadeleyi bitiremedi? Medyada her gün onlarca ihanet iddiası ortaya atılırken siz neden hepimizi tatmin edecek bir açıklama yapmadınız? Neden olaylarda ihmali olduğu iddia edilen bir astsubayı bile görevden almadınız? Sizin komutanı olduğunuz ordu, bu kadar hadiseden sonra hala 'herkes görevinin başında' açıklaması yapabiliyor ve siz buna hiç ses çıkarmıyorsunuz? Hem cumhurunuzun bir parçası, hem ordunuzun bir neferi olarak bunları bilmek istiyorum." Sonra Başbakan'a da birkaç kelam etmek isterdi:

"Sayın Başbakanım, biz sizi çok sevdik. İçimizden biri olarak gördük ve bağrımıza bastık. Bizi kucaklamalarınızı, evlerimizi iftarlarda, sahurlerde teşrif etmenizi, grup toplantılarındaki gözyaşlarınızı samimi bulduk. Açılım teşebbüslerinizde, milli birlik projesini tesis etmenizde hiçbir art niyet görmedik. Fakat emniyet müdürleri dâhil, herhangi bir konuda ihmali olanlar hemen açığa alınırken, ülkenin en önemli meselesi terör konusunda ihanete varan suçlamalara muhatap olanlara yönelik hiçbir işlemin yapılmamasını da doğrusu çok yadırgadık. Sizin şerefle temsil ettiğiniz makamın önüne çirkin bir kelime koyarak onu parola haline getirenlere karşı bile neden bu kadar sessiz kaldığınızı anlayamadık." Bu samimi sitemden sonra komutanlarına dönecekti şehit:

"Saygıdeğer komutanlarım, siz Peygamber ocağı denilen ordumuzun şerefli komutanlarısınız. Bu vatan ve millet için canınızı seve seve vereceğinizden şüphem yok. Ancak her yerde olduğu gibi sizin aranızda da ihmali, gafleti ve hatta ihaneti olanlar çıkabilir. Bir heron rezaletini üç yıldır soruşturuyor olmanızı anlamakta güçlük çekiyorum. Bize yapılan saldırıyı heronların on beş dakika önce Hantep'e bildirdiği yer aldı medyada. Bu iddia doğruysa biz boşuna mı şehit olduk komutanım? Kendi çocuklarınızın fotoğraflarıyla ilgili iki saat içinde açıklama yaparken, milletin her gün şehit olan onlarca çocuğunu ilgilendiren bir meselede bu kadar ağırdan almanız bizi çok yaralıyor. Siz sürekli birbirinizi koruma refleksiyle hareket ederken olan milletin gariban çocuklarına oluyor." Cenazesini miting alanına çevirenlere de bir çift lafı olacaktı şehidin:

"Ey kahramanlık ve hamiyetperverlik iddiasıyla ortaya çıkanlar! Eğer bu millete birazcık sevginiz, merhametiniz, şehide ve şehadete azıcık saygınız varsa ne olur cenazelerimizi miting meydanına çevirmeyin. Cenaze alanlarını doldurup şehidin ailesini akşam tek başına bırakanların samimiyetine nasıl inanırsınız. Cenazeler, hele şehitler sloganlarla değil, tekbirlerle, tehlillerle, dualarla, Fatihalarla uğurlanır. Kiminle ne hesabınız varsa, seçim meydanlarında ve sandıklarda görün, cami avlularında değil."

Evet, şehit herhalde bunları, belki daha fazlasını söyleyecekti imkân bulsaydı. Ama sesini duyurabilir miydi, derdini anlatabilir miydi bilmiyorum. Belki birileri onu da doğruları söylediği için "Türk kanı taşımamakla" suçlardı.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Teravih namazı kaç rekât?

Süleyman Sargın 2010.08.06

Ramazan-ı Şerif'in ufuklarımızı nurlandırmasına az kaldı. Hemen her Ramazan'da insanların en çok tartıştığı konuların başında teravih namazının kaç rekât olduğu geliyor.

Bir televizyon dizisine, bir futbol maçına ya da daha başka bir aktiviteye saatlerini ayıran insanların teravihi tabiri caizse en az rekâtla geçiştirmeye çalışmaları hem Rabbimize hem de teravihi bize emreden Efendimiz'e karşı ciddi bir nezaketsizlik manasına geliyor. Teravihin ehemmiyetine ve ne olduğuna dair sözü Fethullah Gülen Hocaefendi'ye bırakmak en uygunu.

Şöyle diyor Hocaefendi: "Teravih namazı, sünnet-i müekkededir; orucun değil Ramazan ayının ve vaktin sünnetidir. Onun için, hasta ve yolcu gibi oruç tutmak zorunda olmayanlar için de teravih namazını kılmak sünnettir. Peygamber Efendimiz Ramazan'da birkaç gece teravih namazı kıldırması; daha sonra, teravihte cemaat farz kılınır da Müslümanlar onu edaya güç yetiremezler endişesiyle yalnız kılmayı tercih etmiş; fakat "Kim Ramazan namazını (teravih) inanarak ve sevabını Allah'tan umarak kılsa onun geçmiş günahları bağışlanır." diyerek ashabını bu namaza teşvik etmiştir.

Resûl-i Ekrem (aleyhissalatu vesselâm) bir başka hadis-i şeriflerinde teravih namazı kılmanın önemini ve sünnet olduğunu şöyle ifade buyurmuştur: "Allah Ramazan ayında oruç tutmanızı farz kıldı. Ben de Ramazan gecelerinde kıyam etmenizi (teravih namazı kılmanızı) sünnetim olarak teşvik ettim. Kim inanarak ve sevabını Allah'tan bekleyerek ihlâs ile oruç tutar ve kıyam ederse (teravih namazı kılsa) günahlarından arınır, annesinden doğduğu günkü gibi tertemiz olur."

Teravih namazının cemaatle kılınması kifaî sünnettir; yani, bir yerleşim yerinde en az bir mecliste cemaatle teravih namazının kılınması gerekir. İki rekâtta bir selâm vererek kılınması en faziletli olanıdır. Aralarda salât u selâm, cevşen-i kebîr, esma-ı ilahî ve "hizbu'l-hasin", "hizbu'l-masun" gibi dualar okunabilir.

Günümüzde bazıları Hazreti Aîşe validemizden rivayet edilen bir hadisi esas alarak teravih namazının sekiz rekât olduğu üzerinde ısrarla durmaktadırlar. Ne var ki, İbn Abbas (radiyallahu anh) Peygamber Efendimiz'in Ramazan'da yirmi rekât ve vitir kıldırıldığını rivayet etmiştir. Dahası, bu hususta sahabe efendilerimizin fiili icması vardır. Nitekim teravih namazı Hanefî, Şafiî, Hanbelî mezheplerine göre yirmi rekâttır. Malikî mezhebinde ise yirmi ve otuz altı rekât olduğu şeklinde iki görüş vardır; yirmi rekât olduğu fikri daha yaygındır. Binaenaleyh, çok yaşlı ve hasta kimseler, sadece sekiz rekâta güç yetirebiliyorlarsa, hiç olmazsa o kadarını eda etmeli; ama gücü ve kuvveti yerinde olan mü'minler teravih namazını mutlaka yirmi rekât olarak ikame etmelidirler.

Ulema, teravih namazını Kur'an-ı Kerîm'i en az bir kere hatmederek kılmanın sünnet, birden fazla hatimle ikame etmenin ise bir fazilet olduğunu belirtmişlerdir. Selef-i salihîn, Ramazan boyunca teravihte Kur'an'ın hepsini okumuş veya okuyan birinin arkasında namaz kılmışlardır. Ne var ki, daha sonraki dönemlerde cemaatin durumu nazar-ı itibara alınarak, teravih namazını insanları camiden uzaklaştırmayacak bir şekilde kıldırmanın daha uygun olduğu görüşü ağırlık kazanmıştır.

Teravih namazı kılınırken, ister kısa sureler okunsun isterse de hatim takip edilsin, ayetlerin tertil üzere okunması ve namazın da tadil-i erkânı riayet edilerek kılınması/kıldırılması gerekir. Yoksa yarış yapar gibi çok süratli bir şekilde ayetleri okumak, rükû ve secdeleri verip veriştirmek kat'iyen doğru değildir. Maalesef, son senelerde halk arasında "jet imam" tabir edilen kimseler türemiştir; teravih namazının ciddiyetine ve sıhhatine dokunacak manzaralar sergilenmektedir. Mü'minler, bu hususta temkinli davranmalı; teravih namazında ayetlerin tertil üzere okunmasına ve tadil-i erkânın gözetilmesine dikkat etmelidirler."

Evet, işin ehli noktayı koyuyor. Dolayısıyla teravih kılmamanın ya da sekiz rekâtla iktifa etmenin (yaşlılık ve hastalık haricinde) hiçbir mazereti kalmıyor. Şimdiden Ramazan-ı Şerif'inizi tebrik ediyor, en güzel şekilde değerlendirmeye bizleri muvaffak kılmasını Rabb-i Rahîmimizden niyaz ediyorum.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kim müdür, kim gariban?

Süleyman Sargın 2010.08.27

Geçenlerde mail kutuma düşen ibret dolu bir hatırayı hiç yorum yapmadan sizlerle paylaşmak istedim:

'Birkaç yıl önce, bağlı bulunduğumuz genel müdürlük; dört arkadaşımla birlikte, beni bir ilimizde, memur statüsünde işçi almak üzere görevlendirmişti. Sözünü ettiğim ilde on personel alacaktık ve bunlar il müdürlüğü bünyesinde değerlendirilecekti.

Beş arkadaş birleşerek, sözünü ettiğim ile gittik. Önceden ayrılan bir misafirhaneye indik. İle gelişimizi kimsenin duymasını istemiyorduk. Beşimizin de kanaati oydu ki, hak edeni kazandıralım, siyasi ve diğer baskılara boyun eğmeyelim.

Biliyorduk ki, katılım yoğun olacak ve herkes bir referansla bizi rahatsız edecekti, çünkü Türkiye'nin gerçeği buydu. Bunun için çok dikkatli davranıyorduk.

İle ikinci vakti gittik. Birkaımız ikinci namazını kılmak için tarihi bir cami olup olmadığını sorduk. Tarihi bir cami olduğunu söylediler. Diğer arkadaşlarım da hem gezmiş olmak hem de vakit geçirmek için bize katılınca beş arkadaş, arabamıza atlayarak oraya gittik.

Kimse tarafından tanınmamak ve bir kısım taleplere muhatap olmamanın rahatlığıyla biraz şehir dışında kalan camiye gittiğimizde ikinci namazı kılınmış ve caminin avlusu boşalmıştı. Hemen şadırvana oturarak abdest almaya başladık. Ayakkabılarımı çıkarıp oraplarımı da sıyırmaya başlamıştım ki, önüme bir takunya konuldu. Merakla başımı kaldırıncı, yüzüme tebessümle bakan, yirmi beş yaşlarında bir gençle karşılaştım:

"Ben buraları bilirim, siz yabancıya benziyorsunuz; namaz kılana hizmet, Allah'ın rızasını kazandırır. Allah kabul etsin!" dedi.

Gencin tebessümü, davranışındaki samimiyeti bizi çok etkiledi.

Sordum: 'Sen kimsin? Adın nedir?'

'Adım Bilâl. Bu mahallede oturuyorum.'

Bir an abdest almayı bırakarak, gençle ilgilenmeye başladım.

'Ne işle meşgulsün Bilâl?'

'şimdilik işim yok. Ama inşallah yakında işe gireceğim.'

'Nasıl olacak o?' dedim.

Yüzüne huzurun ve mutluluğun tebessümünü kuşanarak:

' gün sonra ... Müdürlüğü'nde sınavla adam alınacak. Rabb'im, oraya girmeyi nasip edecek inşaallah.' dedi.

Arkadaşlarım da, Bilâl'le aramızda geçen bu diyalğa kulak vermişlerdi.

'Peki Bilâl, bu zamanda işe girmek zor, senin torpilin var mı? Referansın kim? İşe nasıl gireceksin?'

Bilâl'in o mütevekkil halini hiç unutamıyorum!

Hepimizin üzerinde bomba tesiri oluşturacak sözü söyleyiverdi:

'Benim referansım Allah (cc)'tır; ne güzel vekildir O. Dün gece O'na dilekçemi sundum. O, hiç yetimin duasını geri çevirir mi?'

Yâ Rabbi! Ne işe tutulmuştuk! Ağlamamak için kendimi zor tutuyordum. Gözlerimin buğulandığını ona gstermemeliydim.

'Bilâl, baban yok mu?'

'Yok, ben üç yaşındayken ölmüş. Anneciğim büyüttü beni.'

Temiz bir saflık üzerindeydi. Bütün söylediklerini gönülden söylüyordu. Bu, o kadar meydanda idi ki, kalbi adeta yüzüne vurmuştu.

'Askerliğini yaptın mı?'

'Yaptım, hem de avuş olarak.'

'Evli misin Bilâl?' Bir anda gözleri yere düştü. Yine o mütevekkil hâli bütün yüzünü kaplamıştı.

'Evli değil de szlym. İnşaallah, işe girer girmez hemen dğnm yapacağım!'

'Ama Bilâl,  gün sonraki sınav için o kadar kesin konuşuyorsun ki, sanki kazanmış gibisin!'

Gözlerini ufka dikti, daldı, sustu ve biraz sonra:

'Ben Rabb'imi çok seviyorum, inanıyorum ki O da beni seviyor. Seven, sevdiğine yardım etmez mi?'

Ona söyleyecek lâf bulamıyordum. Allah, bizi kocaman kocaman(!) müdürleri, Bilâl kuluna hizmet etmek için oraya göndermişti, adeta.

Kim müdür, kim garibandı?

Bilâl dilekçesini büyük makama verince, melekler harekete geçtiler, daireler, mdrlar harekete geçtiler ve hep birlikte ona koşmaya başladılar; çünkü emir büyük makamdandı.

Allah'a kul olabilen bir insanın mahrumiyeti söz konusu olabilir miydi?

Sormaya devam ettim:

'Bilâl, evlenecek kızı nasıl bulabildin? Bu zamanda hem yetim hem de işsize kim kız verir ki?'

Başını salladı ve 'doğru' diyerek ekledi:

'Zor oldu biraz ama Allah razı olsun, kayınpederim olacak olan insan, 'sözde Müslüman' değil, hakiki mü'min. 'Bu zamanda namazında-niyazında damat nerede bulunur, hem rızkı veren Allah'tır' dedi ve kızını bana verdi. Rabb'im de rızkımızı verecek inşaallah.'

Bilâl, lise mezunuydu.  yüz kişinin katıldığı yazılı sınavı başarıyla geçti. Ve bizler, önümüze sunulan -Bakanlık dâhil- tm referansları bir kenara koyarak, Bilâl'in referansını en ne koyduk.

Mlakât gününe kadar bizi göremedi. Mlâkata girdiğinde karşısında bizi görünce birden şaşırdı, yüzü kızardı ve gözleri yere düştü.

Sessizliği ilk ben bozdum: 'Bilâl, bizi tanıdın mı?'

'Evet!' 'Peki, ne diyeceksin şimdi?' Ağlamaya başladı. Çocuk gibi ağlıyordu. İster istemez bizler de ona uyduk. Hıçkırıklar boğazımızda düğümlenmişti. Bilâl, ellerini kaldırdı ve dua etmeye başladı:

'Ey Rabb'im, ben niyazımı Sana sunmuştum. Hâlimi Sana açmıştım. Şimdi buradaki müdürlerime karşı mahcubum. Ey Allah'ım, ben Sen'den başkasından hiçbir şey istemedim, yine de öyleyim.'

Sessizlik, odayı doldurmuştu. 'Ne olur bana izin verin çıkayım.' dedi. 'Peki Bilâl' dedik, 'Güle güle, Allah işini, aşını, eşini mübârek kılsın!'

Allah'tan isteyenler muratlarına erdiler de gayrısından isteyenler helâk oldular.

Allah dilerse bütün dünyayı Bilâl'lere hizmetçi yapar.

Bilâl yüreğine ve saflığına ulaşmak gerek.'

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bu gece Senin Kadrini bilenlerin gecesi Yâ Rab!

Süleyman Sargın 2010.09.03

Bütün cürmümüzle, seyyiat ve hatalarımızla beraber Habîb-i Edîb'ine talim buyurduğun istikametten, evvela sana hamd ve sena ederek, Habîb-i Edîb'ine salât ü selam getirerek dergâh-ı nezd-i ehadiyetine dehalet ediyoruz Ya Rabbi!

Ey isteyenlere cevap veren ve dua dua yalvaranların dualarını kabul buyuran Yüceler Yücesi Rab! Sen her şeye gücü yeten, her istediğini gerçekleştiren ve yakarışlara mukabelede bulunmak şanına çok yakışan yegâne Zat'sın; ne olur, bizim dualarımıza da icabet eyle ve sağımızdan-solumuzdan, önümüzden-arkamızdan, üstümüzden-altımızdan gelebilecek bütün tehlikelerden ve Senin azabına uğramaktan; aynı zamanda bunların hâsıl edeceği korku, gam ve kederden de sıyanet buyur!

Allah'ım! Senden bizim, inanan kardeşlerimizin ve topyekün insanların kalblerini, imana, İslam'a, Kur'an'a, ihsan duygusuna ve Peygamberimiz vasıtasıyla bize gönderdiğin bütün hakikatlere tastamam açmanı diliyoruz. Kalblerimizi topyekün islerden, paslardan, küçük-büyük bütün virüs ve mikroplardan arındır.. kabirlerimizi Cennet bahçeleri gibi pür-nur eyle.. bilerek ya da bilmeyerek içine düştüğümüz hatalarımızı, günahlarımızı mağfiret buyur ve tekrar onlara bulaşmak sûretiyle içimizin kirlenmesine müsaade etme!.

Yâ Erhame'r-râhimîn ve Yâ Ekrame'l-ekramîn! Bizim, anne-babalarımızın, onların anne-babalarının, bize önderlik ve kılavuzluk yapan, bize Seni, Senin Habîbini, Kur'an'ı ve daha pek çok güzelliği gözyaşlarıyla anlatan büyüklerimizin, bir harf bile olsa kendilerinden istifade ettiğimiz muallimlerimizin, hocalarımızın, onların hocalarının, sevdiklerimizin, sevenlerimizin, içinde neş'et ettiğimiz beldedeki insanların, milletimiz fertlerinin, kadın-erkek arkadaşlarımızın, dostlarımızın, kardeşlerimizin.. bize karşı hep civanmertçe davrananların.. her zaman sırtımızı sıvazlayanların.. inanan kardeşlerimizin.. hayır dualarında unutmayıp her zaman bizleri yâd edenlerin.. üzerimizde hakkı bulunan herkesin.. kıymetli nasihatleriyle bize bekâ desenli sâlihâtın yollarını gösterenlerin... ve bütün ümmet-i Muhammed'in günahlarını bağışla!

Tut elimizden; tut ki edemeyiz Sen'siz...

Ey Rab! Elimizden tut, dostlarının yüzüne baktığın gibi bize de rahmetinle teveccühle bulun.. iç dünyamızı varlığının ziyasıyla nurlandır ve bizi Sensizliğin zulmetlerinden, zindanlarından halâs eyle; halâs eyle ve eşliğine baş koymuş kapının şu sadık kullarını yalnız bırakma. Senden kalblerimize ışık, iradelerimize güç, düşüncelerimize istikamet, niyetlerimize de hulûs istiyoruz. Bizleri iç dünyamızla yeniden inşa ederek ruhlarımıza ahsen-i takvîm sırrını duyur. "N'olur ya Rabbî, n'olur ya Rabbî, neyin noksan olur ya Rabbî." Rahmet Senin sıfatın, inayet âdetin, af şanın; bizler de o rahmet, o inayet ve o mağfirete muhtaç kullarınız. "Kerem kıl kesme Sultanım keremin bînevâlerden / Keremkâne yakışır mı kerem kesmek gedâlerden."

Ya Rab! Önümüzdeki şu upuzun hayat yolculuğunda, bizi kendi idrak ve ihsaslarımızın darlığıyla baş başa bırakma; akıllarımızı inhıraf ve sürçmelerden, nefislerimizi cismânîliğin baskılarından, gönüllerimizi de hevâ ve heveslerin öldürücü oklarından sıyanet eyle. Kapının kullarını; ilimde kibir u gururdan, ibadette riya ve gafletten ve duygularına renk attıran ülfetten koru. Senin yolunda yürüyor gibi görünüp Senden uzaklaşmak, kurbet atmosferinde iç içe firkat yaşamak, hep rızadan söz edip gazap arkasından koşmak ne acıdır! Sen bizi kazanç yolu sanılan bu tür haybet vadilerinde ömür tüketmekten muhafaza buyur.

Bizleri bağışla, öyle bir dünyada hayata gözlerimizi açtık ve öyle bir âlemde yaşıyoruz ki, önümüzde tuzak, arkamızda tuzak; uğrayıp geçtiğimiz her yerde nefis, şeytan ve aynı takımdan binlerce ifrit ağını germiş av bekliyor; yol boyu yüzlerce fitne ocağı ve isi-dumanı gelip sinelerimize oturuyor. İnayetine ihtiyacımız açık, çaresizliğimiz her halimizden belli; bizleri yara-bere almadan hedefe ancak Sen ulaştırabilir ve bugüne kadar elli defa çatlamış, kırılmış ruh dünyamızı da ancak Sen tamir edebilirsin. İçimizi Sana döküyor, kusurlarımızı Sana açıyor ve bize yeniden insan olma yollarını göstermeni diliyoruz.

Yürüyeceğimiz yollarda yüzlerce firavun, yüzlerce nemrut, yüzlerce Ebu Cehil pusu kurmuş bize diş biliyor; varsın bilesin, hepsinin hakkından gelecek Sen varsın ya! Acımız mutlak, fakrımız açık, ihtiyaçlarımız sınırsız; ama hiçbir endişemiz yok. Zira, istemeden verdiklerine, ettiklerine bakıyor, isteklerimizin verileceğine, ihtiyaçlarımızın da giderileceğine gönülden inanıyoruz.

Sen elimizden tutmazsan, bu mekkâr, bu gaddar hasımlar karşısında kendi kendimize ayakta duramayız. Aksine maiyyetinde olursak, o zaman da hiçbir şeyden korkmayız. Bizleri şeytanın bu kabil ağlarına takılıp helâk olmaktan, kalbimizi şeytana kaptırmaktan, şeytana kalb kaptıranlarla beraber bulunmaktan muhafaza buyur. Bize yeni bir "ba'sü ba'del mevt" lûtfeyle; başlarımız önümüzde, boynumuz buruk, gönüllerimiz kırık, Senden ayrı düşmenin hacâletiyle iki büküm ama fevkalâde ümitli ve Senden eminiz. Bizi bir daha yalnız bırakmamayı diliyoruz. Nedametlerimizi gönül heyecanlarımız ve gözyaşlarımıza emanet ederek bize ruhta, gönülde, sırda diriliş bahşetmeni diliyoruz. Kabul edersen bu Senin şanındandır. Reddedersen bu da bizim için apaçık bir hüsrandır. Şanına düşeni yapman ne hoş.! İstihkakımıza göre muamelen ne acı!..

"Bunlar da bendendir" der misin Yâ Resûlallah!

Ey Yüceler Yücesi Rabb'imiz! Hadiseler bizi boğacak hale geldi. Altından kalkamaz hale geldik. Şahit olduğumuz her manzara artık gırtlığımızda hıçkırığımızı düğümletecek hale geldi. Sen bu vaziyette bizi daha fazla devam ettirme Ya Rabbî! Keremin ve lütfun engindir Senin. Bu millete lütfedip kerem ve lütfunla muamele eyle Ya Rabbî! Bu millet ki Ya Rabbî! Bir zamanlar Senin Yüce adını bayraklaştırıp âfâk-ı âlem'de dolaştırıyor ve ölürken en büyük ümniye ve ideal olarak Senin mübarek adının âfak-ı âlem'de şehbal açmasını istiyordu. Bu millet, onların torunu ki Balkanlar'da sinesinden yediği hançerle Sana doğru kanat çırpıp yükselirken, "Attan inmeyesüz, Allah'ın adını âfâk-ı âlem'de gezdiresüz." diyordu. Onların ahfadı olan bizleri de aynı şerefle şerefyab eyle Ya Rabbî!

Son şiire kafiye koymak istiyoruz, yaban ellerde gezen Hazreti Muhammed (sallallâhu aleyhi ve sellem)'in atının zimamından tutup dokuz asır boyunca Türk'ün yağız delikanlısının koşturup durduğu Anadolu'da dolaştırmak

istiyoruz. "Biraz da bizim vatanımıza gel Yâ Resûlallah!" diyoruz.

Sen bir sultansın. Sultana sultanlık, dilenciye dilencilik yakıştır. Bağlı ellerimizi çözüp dağılmış kâkülümüzü okşayıver, toz toprak içinde kalmış zülûflerimize mübarek elini gezdiriver. Gayba doğru uzanan ellerimizle Akabe'dekiler gibi elini sıkamak istiyoruz. Medinelilerin Seni davet ettiği gibi Seni yurdumuza davet ediyoruz. "Ne zaman geleceksin?" diyoruz. Ya Resûlallah, elini uzat, elimizi sık. Anadolu'nun yağız delikanlısı Sana Medine'nin Ensarı gibi el uzatacaktır. Başımızı okşa, kırık kalplerimizin kırıklığını gideriver.

Sana sadık olmaya söz veriyoruz Yâ Rabbi!

Yâ ilâhe'l-âlemin ve Yâ Ekrame'l-Ekramîn! Seyyidimiz ve pişdârımız; Rehnûmamız ve rehberimiz; Muktedâ-yı kü! ve rehber-i ekmelimiz olan Hazreti Muhammed aleyhi's-salatü ve's-selama dehalet ederek dergâh-ı nezd-i ahadiyetine girmek istiyoruz. Kirli yüzlerimizle doğrudan doğruya sana müracaatı sû-i edeb saydık. Habîb-i edibin vesâyâsı altına girmek istedik. Gönlümüzü evvela ona teslim edelim dedik. Ve sonra da onun gölgesi altında Senin huzuruna çıkalım. Bir kıtmîr gibi bacakları arasında dolaşalım, sadakatimizi izhar edelim. O da yüzümüze baksın. Ellerini yüceler yücesi Sana kaldırsın. Desin ki "Bunlar da bendendir Yâ ilâhe'l-âlemîn." Bu lütfu bizden esirgeme yâ Rabbî!

Sana sadık olmaya söz veriyoruz; gecemizi gündüz eyle Ya Rabbi. Kışımızı bahar eyle yâ Rabbî! Neslimize can ve dirilik ihsan eyle Ya Rabbi! Bükük belimizi doğrult Ya Rabbi! Kaddimize istikamet, dizlerimize derman ihsan eyle Ya Rabbi! Bu gece Kadir Gecesi Ya Rabbi! Senin kadrini bilenlerin, kadir bilenlerin, kadrini bilip kadirşinaslık içinde huzuruna gelenlerin gecesi Yâ Rabbî!

Yâ Hafîyye'l-altâf. Neccinâ mimmâ nehâf, Ey lütufları gizli olan Allah, Ey keremleri gizli ve umman olan Allah! Bizleri korktuklarımızdan halâs eyle, şu ana kadar lütfedip bağışlayıp gedaya sultanlık mülkü sayılan bu lütufları bize ihsan ettikten sonra, bunları payimal eyleme. Bunları devamlı ve sürekli kılarak, bizleri bunlarla serfiraz eyle Ya Rabbi. Ey biricik Koruyanımız! Dinimize ve dünyaya müteallik bütün işlerimizde insî ve cinnî şeytanların, durmadan kötülüğü emredip duran nefs-i emmarenin vereceği zararlardan, inanan kullarına karşı kalbleri kin ve nefret duygularıyla dopdolu düşmanların saldırgan davranışlarından bizi muhafaza et. Onların tuzaklarından, komplolarından bizi ve gönlünü Senin dinine vermiş bütün inananları himaye eyle.

Ey Allah'ımız! Bize düşmanlık yapanlara karşı Sen bizim muînimiz ol.. haddini aşır hukukumuzda saldıran mütecavizlerin şerlerini üzerimizden def et. Aleyhimizde fitne ateşini körükleyenlerin ocaklarını söndür. Ey şefkati ve merhameti varlığı bütünüyle kucaklamış Rabb'imiz! Hakkında beslediğimiz hüsn ü zanda bizi tasdik et.. et de, biz çaresiz kullarını her türlü endişe, gam, üzüntü, keder ve sıkıntıdan halâs eyle! Efendimiz Hazreti Muhammed'e, aile fertlerine ve bütün ashabına salât ü selam ederek bunları Senden dileniyoruz, Rabb'imiz...

Her zaman engin lütuflarıyla, buhranlı zaman dilimlerinin peşinden de aydınlardan daha aydınlık bayram günlerini yaratan Rabb'imize, ağaçların yaprakları, denizlerin dalgaları ve yağmurların damlaları adedince hamd ve şükür; hürmetine kâinatın yaratıldığı, sünnetine bütün varlığın hayran kaldığı Efendimiz'e, insanlık âleminin yüz akları olan âline ve ashabına da sonsuz salât ü selamlar ediyor, günlerin nevbahara döneceği demlerin heyecanıyla ümitle bekliyoruz.

Gecelerin Efendisi

Nihayet dört gözle beklediğimiz en kutlu ve mübarek geceye kavuşma imkânına erdik. Efendiler Efendisi'nin mübarek beyanlarıyla dünya ahiretin tarlası. Bu sebeple ahiretimiz adına çok bereketli bir hasat mevsiminde bulunmanın o tatlı heyecanını yüreklerimizde hissediyoruz.

Kur'an'da adı geçen tek ay Ramazan; tek gece de Kadir Gecesi. Bu bereketli ve müstesna zaman diliminin şeref ve kıymetini Yüce Yaratıcı haber veriyor. O kadar ki, bu gece içinde tecelli edecek rahmetin ve mazhar olunacak ekstradan lütufların anlatılması için Kadr Sûresi namıyla müstakil bir sûre-i celîle inzal buyurulmuş.

Kadir Gecesi'nin hangi gece olduğu meçhul. Onun Ramazan ayında, Ramazan ayının son on gecesinde veya son yedi gecesinde, hatta Ramazan'ın tek olan son gecelerinde aranması hususunda rivayetler var. Nebiler Sultanı (sallallahu aleyhi ve sellem) Ramazan-ı şerifin son on gecesinde itikâfa girer ve ev halkını da ibadete sevk ederdi. İtikâfın son on gecede olması ve Fecr Sûre-i Celîlesi'ne "on geceye yemin" ederek başlanması Kadir Gecesi'nin Ramazan'ın sonunda aranması hususundaki kanaatleri güçlendiriyor.

Kadir Gecesi'nin bilinmemesinin pek çok hikmeti olsa gerek. Bir kere gecenin bin aydan hayırlı olması ve bütün melaîke ve ruhanilerin o gece yeryüzünü şereflelendirmeleri bile bu özel zaman diliminin kolayca bulunamamasını gerektiriyor. Böyle olunca inanan insanlar hem tembellikten kurtuluyor hem de Kadir Gecesi'ni yakalayabilme arzusuyla Ramazan boyunca gecelerini değerlendiriyor.

Tabii gizli tutulan sadece Kadir Gecesi değil. Cuma günü içerisinde duaların kabul olacağı icabet saati; beş vakit namaz içerisinde salât-ı vustâ; ilâhi isimler içerisinde İsm-i A'zam; bütün taatler ve ibadetler içerisinde rıza-yı ilâhi; zaman içerisinde kıyamet ve hayat içerisinde ölüm gizli bırakılmış. Bunların gizli tutulmasında maksat, müminlerin uyanık, dikkatli ve devamlı Allah'a ibadet ve taat içerisinde olmalarını sağlamak.

Bu sebeple Ramazan'ın sonuna yaklaştığımız şu günlerde her geceyi Kadir Gecesi olabilir ümidiyle dolu dolu değerlendirme gayreti içinde olmak gerekiyor. Bilemiyoruz, belki bu gecedir Kadir Gecesi, belki yarın; ya da bir başka gün. Ama bildiğimiz bir şey var; Kadir Gecesi bizim için ömrümüzün fırsatı. Ve o, bu son on günün içine saklanmış, adeta "Ey ahiretini kazanmaya çalışanlar, ey rıza-yı ilâhî peşinde koşanlar, ey Nebiler Sultanı ile Kevser havuzlarının başında buluşmak isteyenler, ey affına ferman arayanlar, ey Cemâlullah ile müşerref olmak arzusuyla dolup taşanlar, ey kul olmayı en büyük paye sayanlar, ey nasipliler, ey bahtiyarlar ve ey talihliler! Gelin, ne olur gafleti bir kenara bırakın, gecelerde bülbüller gibi şakıyın, seccadelerinize bayram yaşatın, yudum yudum Kur'an içirin kalbinize, istiğfarla doldurun yüreklerinizi ve bu on günde beni bulun!" diye haykırıyor.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Öğretmen ne iş yapar?

Süleyman Sargın 2010.09.24

Öğretmen, anne-babamızdan sonra hayatımıza en çok tesir eden insandır. Daha doğrusu çocukluk yıllarımızdan itibaren hayatımızı şekillendiren kudsî bir üstaddir.

İlk öğretmenimizi unutmayız çoğumuz. Ya da bize en çok tesir edenini. Bu yüzden anne-babamızın dediklerinden daha ziyade ciddiye almışızdır öğretmenin dediklerini. Öğretmenlerimiz bu meselenin kudsiyetinin ve nezd-i ilâhîde ifade ettiği mananın idrakindeler mi; onu bilemiyorum ama bildiğim bir şey var, o da öğretmenliğin bir peygamber mesleği olduğu...

Hem eski bir öğretmen, hem de bir öğrenci velisi olarak, yeni eğitim-öğretim yılı münasebetiyle öğretmenlik ve öğretmenlerle alakalı bir kısım hususları hatırlatmakta fayda var diye düşündüm. Her meselede olduğu gibi öğretmenlikte de ciddi bir iş ahlakına sahip olmak ve disiplinli hareket etmek gerekir. Fakat istenen seviyede kâmil bir öğretmenlik için sadece bu vasıflar yeterli değildir.

İyi bir öğretmen, birbirinin rağmına gelişebilecek, birbirine zıt gibi görünen sevgi ve disiplin, şefkat ve ciddiyet gibi vasıfları, aynı anda, tam bir denge içinde kendinde bulundurabilmelidir. Bu açıdan, şuur, ciddiyet ve disiplinin yanı başında, alabildiğine bir sevgi ve şefkate de sahip olmalıdır. Yani bir taraftan konumunun gerektirdiği vakar ve ciddiyeti muhafaza etmeli, o vakar ve ciddiyete halel getirecek ölçüde öğrencileriyle laubali olmamalı, diğer taraftan tam bir şefkat meleği gibi her türlü dert ve sıkıntılarında onların yanında olmalı ve üzerlerine tir tir titremeli. Meselâ, onlardan bir tanesinin yüzünün ekşidiğini fark ettiğinde, bir anne ve babadan daha ziyade bir şefkatle hemen yanına koşmalı; bir problemi veya bir sıkıntısı bulunup bulunmadığını anlayıp öğrenmeye çalışmalıdır. Bunu da sadece bir defaya mahsus değil, her türlü dert ve sıkıntıda ortaya konulması gereken bir vazife ve tavır olarak bilmelidir.

Ciddiyet ve disiplin adına kendisine emanet edilen küçücük yürekleri, iz bırakacak şekilde incitmek, azarlamak, çocuğu psikolojik ve pedagojik açıdan en çok ihtiyaç duyduğu teneffüse çıkarmamak gibi insani ve ahlaki olmayan cezalar uygulamak bizim öğretmenlerimize yakışan davranışlar değildir. Sert olmakla kararlı olmak arasındaki farkı en çok öğretmenlerimiz bilmelidir. Bir hususu öğrencilere sert bir ses tonuyla ifade etmek o konudaki ciddiyetimizi ortaya koymaya yetmez. "Allah ahlakıyla ahlaklanmak" bütün Müslümanların olduğu gibi, genç beyinlerin, tertemiz yüreklerin sürekli muhatabı konumundaki öğretmenlerin öncelikli vazifesidir. Rahmeti gazabın önünde tutmak, hataların telafisi için mühlet tanımak, her şeye rağmen öğrencilerine sevgisini ve şefkatini hissettirmek bu vazifenin gereğidir. Aksi halde, dediğim dedik tavırlar içinde bulunmak, uyarı ve ikazlara kulak asmamak esiri olunmuş bir egonun, baş edilemeyen bir nefsaniliğin, kibrin ve gururun ifadesi olsa gerektir.

Okumaya, yazmaya yeni başlamış bir masumu, istenilen seviyede yapamasa bile ödevlerinde sürekli teşvik etmek, beğenilerini ortaya koyarak onu motive etmek, aşkını, şevkini, iştiyakını kırmamak gerekir. Her gün Rabb'e karşı yüzlerce hata yapan biz yetişkin kullar, her hatamızın ikazını anında alsaydık herhalde yaşamaya mecalimiz kalmazdı. Başta öğrencilerimiz olmak üzere bütün insanlara muamelemizde Rahman'ın bize olan muamelesini esas almak O'na olan vefamızın gereğidir.

Her öğrenci, öğretmene Allah'ın emanetidir. Öğretmen, vazifesini bu sorumluluk bilinciyle sürdürmelidir. O emaneti, aldığı temizlikte, saflıkta devredememek, onun akıl ve yürek dağarcığına güzellikleri dolduramamak bir öğretmen için en büyük talihsizliktir. Elbette bir öğretmen, öğrencilerine karşı mesafe ayarlaması yapmalı, vakar ve ciddiyetine halel getirebilecek laubaliliklerden uzak durmalıdır. Fakat bunu yaparken onların incinmemesi için kılı kırk yararcasına bir hassasiyet ve incelik içinde bulunmalıdır. Onların her türlü dert ve sıkıntıları karşısında bir sıyanet meleği gibi hemen yanlarında belirivermeli ve kol kanat germelidir. Bakışları buğulanmış, yüreğinin burukluğu yüzüne yansımış bir talebesini gördüğünde kâkül-ü gülberlerini okşamalı ve sıkıntısını paylaşmasını sağlayacak bir samimiyet ve sıcaklık ortaya koymalıdır. Öyle ki, çocuk, anne-babasına bile açamayacağı dert ve sıkıntılarını çok rahatlıkla öğretmenine açmalı, onu sırdaş ve dert ortağı edinmelidir.

İşte bir öğretmen bu iki meseleyi at başı götürebiliyorsa o ölçüde başarılı demektir. Yoksa mesele sadece onun ciddiyet ve sertliğine bağlı kalırsa, o ciddiyet muhataplarca huşunet şeklinde algılanır, iyi niyetle de olsa yapılanlar farklı yorumlanır ve o öğretmen kredi kaybına uğrayarak sözü dinlenmez bir insan konumuna düşer.

Ayrıca, insan bu dengeyi koruyamayıp yanlış yaptığı durumlarda da yanlışında ısrarcı olmamalı ve hemen o yanlış telafi yoluna gitmelidir. Diyelim ki bir öğretmen, yaptığı hatadan dolayı bir öğrencisini haşladı, mücerred bir ikazla uyarması mümkün iken, sert bir üslupla kalbini kırdı. İşte böyle bir durum karşısında, ilk fırsatta, onu hemen bir kenara çekip çok rahatlıkla cüzdanının ağzını açmalı, ikramda bulunmak veya harçlık vermek suretiyle gönlünü almaya çalışmalı ve "Hakkını helal et bana. Eğer hakkını helal etmezsen bırakmam, bırakmam seni!" diyebilmelidir. Böylece, yapılan yanlış hemen telafi edilirse, o kırılmış kalb de yeniden sarıp sarmalanır ve irtibat yenilenmiş olur.

Evet, bizim mesleğimizin çok önemli bir esası şefkattir. Disiplinin yanında şefkat, iş ahlakının yanında şefkat, nizamî yaşamanın yanında şefkat.. Şefkat, şefkat, şefkat... Vesselâm...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kulûbu'd-Dâria'yı paylaştınız mı?

Süleyman Sargın 2010.10.08

İnsan, ihtiyaçları sınırsız ama bunları elde edecek imkânı ve gücü olabildiğince kısıtlı bir varlık. Ebedler için yaratıldığından bitmek tükenmek bilmeyen emelleri var. Buna karşılık sermayesi bir o kadar da az.

Dua, bu acz ve fakr halinin ilanıdır aslında. Kendinin farkında olmanın itirafıdır. Kulun, Sonsuz Kudret karşısındaki zayıflığını ve imkânlarının azlığını kabullenmesidir. Dua, kul ile Allah arasındaki en büyük sır ve en mahrem ilişkidir. Dua bir iç çekiştir; yürekten yakarıştır. Sineden kopup gelen bir "âh"tır. Çocuğun ağlamasıdır dua, anne sütüne duyduğu ihtiyacın ızdırar haline dönüşmesidir. Tohumun çatlaması, tomurcukların patlamasıdır. Günebakan çiçeklerinin güneşe dönmeleridir. Dua bahardır, yazdır, kıştır. Yağmurdur, yağmursuzluktur. Kardır, tipidir, borandır, fırtınadır. Güneş'in tutulması, Ay'ın gizlenmesidir. Dua, öne eğilen baş, gözden akan yaşdır. Mutluluktur, hüzdündür, sevinçtir, kederdir. Çiledir, ıstıraptır, gurbettir, yalnızlıktır. Terk edilmek, ihanete uğramak, yalnız bırakılmaktır. En büyük Dost'la halleşmek, halvet olmaktır dua. Bazen gözlerini semâya dikip içinin yangınına bakışlarla haykırmaktır. Gecenin karanlığında seccadenin üzerinde öylece kalakalmaktır.

"Yüceler Yücesi"ne aidiyet bir insan için en büyük şereftir. Dua bu şerefin ilanı ve O'nun kudretine itimadın adıdır. O'ndan başka güç ve kuvvet kabul etmemektir. O'nun dışında kimseye boyun eğmemek, kimseden meded beklememektir. "Baş eğmeyiz edâniye dünya-yı dûn için" diyebilmektir. "Kullarım sana beni sorarlarsa bilsinler ki, ben onlara çok yakıным; bana dua ile yönelenin duasına cevap veririm" va'dine güvenmektir.

Duada esas olan samimiyettir. İhtiyacının farkında olan insan, bu ihtiyacın karşılanacağı tek merciin "Rahmeti Sonsuz" olduğuna inanarak ellerini açmalıdır. İhtiyacını koparıp alırcasına yakarmalı, kasıkları çatlatırcasına kıvrınmalıdır. Bunu yaparken de duanın en büyük sır olduğunu unutmamalıdır. Duanın safvetine rıyanın pisliğini bulaştırmamalı, "Başkalarının nazarlarından uzak, gönülden, sadece Rabb'ine yalvarmalı ve gizliden gizliye O'na dua ederler" ilahi tarifine uygun hareket etmelidir.

Başka her şeye kapanıp içini sadece O'na açan, halini sadece O'na şikâyet eden zamanla yüreğinde O'nun yakınlığını hisseder. O dergâhtan hiç eli boş dönmez. Kul efendisine arzuhalde bulunacaksa O'ndan başka her şeye kapanmalıdır. Akılla, duygularıyla ve bütün benliğiyle sadece O'na açılmalıdır. Sesini, sözünü, tavrını ve mimiklerini ona göre ayarlamalı, huzurun adabına riayete özen göstermelidir. Kime el açtığını, kiminle dertleştiğini bir an bile unutmamalıdır.

Defineye malik viraneler var

Gök ehlince elden ele dolaşan en kıymetli dua, sıkışmış, canı gırtlığına gelmiş, perişan ve muzdarip birinin hal duasıdır. Böyle biri Allah'a yönelip düşünürken, içini O'na dökerken ne deyip ne ettiğinin, nerede durup ne istediğinin farkındadır. "Nice üstü başı perişan, pejmürde görünümlü gariban vardır ki Allah adına yemin etseler Allah onları yeminlerinde yalancı çıkarmaz, istediklerini hemen verir." beyanı bunları anlatır. Böylelerinin duasıyla sema gözyaşlarını salar ve ağlamaya durur. Çevreyi tehdit eden hortumlar yol değiştirir, her şeyi alabora eden dalgalar dinler ve selamet ufku görünür. Kırılan faylar, sürpriz kararlara teslim olur ve faylardan boşalan gazlar atmosfer içinde eriyip gider.

Duanın kabul olacağına yürekten inanmak duada önemli bir esastır. Kabulünden şüphe edilen duada samimiyet noksanlığı vardır. Duada istediğimiz şeyin tam olarak gerçekleşmemesi duanın kabul edilmediği anlamına gelmez. Hastanın istediği ilacı değil de ona daha faydalı olacağına inandığı başka bir ilacı veren doktor hastanın talebini fazlasıyla karşılamış demektir.

Dua, Hakk'ın tükenmez hazinelerinin sırlı bir anahtarıdır. Fakir, yoksul ve kalbi kırıkların dayanak noktasıdır. İztırlarla kıvranıp inleyenlerin en emin sığınağıdır. Bu sığınağa adım atan, o sihirli anahtarı elde etmiş sayılır.

Hakk'a dost olmanın en önemli vesilesidir dua. Hak dostlarının hemen hepsinin Allah Resûlü (sallallahu aleyhi ve sellem)den rivayet edilenlerin dışında kendi duaları da vardır. Dostluk merdivenlerini dua desteğiyle çıktıklarını görürsünüz. Bu yüzden "Dost" olmak için "daima dua" gerekir.

Duaları paylaşarak okumak gerek

Muhterem Fethullah Gülen Hocaefendi, bu hakikati yakinen yaşayan bir "hak dostu". Bütün hayatı insanlığı hakiki dostluğa yükseltme uğrunda geçmiştir. Şimdi bizi o dostluk ikliminin eşsiz atmosferine çağırıyor. İnsanlığın İftihar Tablosu (aleyhi ekmelü't-tehâya) başta olmak üzere günümüze kadar gelen yüzlerce "dost"un duaları derlenmiş ve adına "Kulûbu'd-dâria- Yakaran Gönüller" denmiş. Vuslat taliplerinin, büyük yolun salıklerinin elinde bir fener olsun istenmiş.

Efendimiz'in dualarının yanı sıra, hulefa-i râşidîn ve bir kısım sahabe efendilerimizin duaları, ehl-i beytin kutlu silsilesinden büyüklerin virdleri, İmam Gazalî, Abdülkadir Geylânî, İmam Şâzilî, Muhammed Bahâüddin Nakşibendî, Muhyiddin ibn Arabî, Ahmed el-Bedevî, Ahmed er-Rufâî, İmam Rabbânî, Mevlânâ Halid-i Bağdâdî, Bediüzzaman Said Nursî gibi büyük zatların münâcaatları çiçek buketi gibi bir araya getirilmiş. Peygamberân-ı izâmın tesbihleri, mezhep imamlarının duaları da bu kitapta yer almış.

Kulûbu'd-Dâria'nın ilk baskıları, son devir Osmanlı ulemasından merhum A. Ziyaüddin Gümüşhânevi Hazretleri tarafından derlenen üç ciltlik "Mecmuatü'l-Ahzâb" isimli eserden Muhterem Hocaefendi'nin yaptığı seçkilerden oluşmuştu. Son baskısında ise "Kulûbu'd-Dâria" Muhterem Hocamızın bizzat yaptığı tashihler ve başta Efendimiz'in sabah-akşam duaları olmak üzere Cevşen-i Kebir ve Evrad-ı Kudsiye gibi pek çok kıymetli duanın ilavesiyle daha dolu bir muhtevaya kavuştu.

Bu kadar külliyetli ve dolu bir evrad hazinesini önümüze koyan Hocaefendi, şimdi bizden bu duaları hiç aksatmadan okumamızı bekliyor. "Duanın bir mekânda hep birlikte yapılması taraftarıyım. Zira arkadaşların bazılarının tertemiz atmosferleri diğerlerine tesir eder, huzur-ı kalbe vesile olur. Dualar külliyet kesbedince kabule karîn olur. Münferit bazı kimselerin ağlayıp sızlaması, umumun dertleri için yeterli değildir. Duanın külliyet kesbetmesi için bazı dua ve virdler bölüştürülerek uzun süre okunmalıdır." sözleriyle de bize yapmamız gerekeni söylüyor.

Kulûbu'd-Dâria'yla alakalı yapmamız gereken en önemli şey, onu aramızda paylaşarak her gün ya da her hafta bitirmeye çalışmak. Bunu her yerde yeni bir aşk, şevk ve iştiaikle ele alıp umuma mal etmek. Böyle bir hazineden mahrumiyet, ne büyük nasipsizlik!

BİR DUA: BİZİ ŞAKÎLER DEFTERİNE YAZMA YÂ RABBÎ!

Yüceler Yücesi Rabb'imize sonsuz hamd ve şükür, Efendiler Efendisi Peygamberimiz'e, diğer enbiyâ-ı izâma, ehl-i beyte, sahabe-i güzîne ve Hakk'ın bütün sâlih kullarına zerrât-ı kâinat adedince salât ü selam ediyor, başta ülkemiz fertleri ve topyekün inananlar olmak üzere bütün insanlığı en kısa zamanda zulüm, tecavüz, açlık, yoksulluk gibi elem verici dertlerden arındıracağına ve dünyanın çehresine insanca yaşama, sulh, esenlik,

emniyet, adalet, hürriyet boyalarını bir kez daha çalacağına katıyen inandığımız Rabb'imize el açıp yürekten ve ızdırar diliyle bir kere daha "Âmin!" diyoruz:

Ya Rabbelâlemîn! Zayıf ve aciz kulların olarak yüce huzuruna baş koyduk; kendimize zulmettiğimizi ve daha başka günahlarımızı itiraf ediyor ve "Tevbeler olsun ya Rabbi! Tevbeler olsun!" diyoruz. Senin hoşnut olmadığın ne kadar çok günaha bulaşmışsak hepsi için bağışlanma diliyor, bunun için de yüce dergâhına iltica ediyoruz. Gaffâr ism-i cemîlinin hakkı için, ne olur, günahlarımızı ört ve bizi onların kirinden, isinden, pasından, tozundan, dumanından arındırarak zâhir ve bâtın latîfeleri dupduru insanlar haline getir! Şayet kusur, hata, günah ve isyanlarımızdan dolayı isimlerimiz şakîler defterine kaydolmuşsa, ne olur bahtına düştük, ismimizi oradan kaldır ve iyilerin, makbul ve mukarreb kulların isimlerinin kayıtlı olduğu kütüğe yazdır!.

Rabb'imiz! Haddimizi aşarak bütün bunları Senden isteme cür'etinde bulunuyoruz, zira gidecek başka hiçbir kapımız yok ve Sen de bizim yegâne Mevlâ'mızısın! Hem ne güzel Mevlâ ve ne güzel Dostsun! Ne olur, eksik gedik de olsa teveccühlerimizi kabul buyur; ar ve utanç sebebi olabilecek durumlara düşmemize müsaade etme!

Bizi lütfen ve keremen huzurundan boş geri çevirme!..

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Babama dua

Süleyman Sargın 2010.10.15

Baba, anneye beraber anılır hep. Arapçadaki "ebeveyn" ifadesi baba menşelidir. Türkçemizde ise o iki kudsi varlıktan bahsederken "anne-baba" deriz.

Hangisi daha uygundur bilemem ama bildiğim bir şey varsa o da babanın, insan hayatındaki yerinin anneden daha az olmadığıdır.

Baba, anne kadar hislerini açığa vurmaz. Evlatlarına karşı daha dengeli ve mesafelidir. Ağırlığı vardır babanın; olmalıdır da. Hisleriyle hareket etmez; mantığı, iradesi, akli ve idaresi duygularının önündedir. Anne gibi tez canlı değildir o. Bu yüzdendir "Babanın duasını alın, bedduasından sakının" uyarısı. Babanın duası da bedduası da iradi, bilinçli ve içi doludur. Anlık tepkilerle, coşkun hislerle beddua çıkmaz babanın ağzından.

Babanın varlığı, evlatlarına hangi yaşta olurlarsa olsunlar güven telkin eder. Babanın varlığı bir garanti gibidir evlat için. Baş sıkıştığında, daraldığında, bunaldığında koşacağı bir sığınaktır. Baba, içten içe sever evladını. Başarısıyla övünür, sıkıntısıyla kederlenir. Gözyaşlarını çok göstermez; hep içine akıtır onları. Bazen tebessümünde bile binbir ızdırabın çizgilerini okursunuz. Kızını gelin edip beline kırmızı kuşağı bağlarken iki damla yaş süzülür bütün direnmelere rağmen. Orada artık baba da tutamaz kendini. Yirmi küsur yıl beslediği, büyüttüğü, eğittiği ciğerparesini başka bir hayata uğurlamaktadır çünkü.

Bunları artık orta yaş sınırına gelmiş, dört çocuk babası olarak mı yazıyorum, babasının beş evladından biri olarak mı, onu bilemiyorum. Ama artık genç değilim ve etrafımdaki arkadaşlarımdan bazıları babalarını kaybetti. Babası vefat eden her arkadaşım, babasına hayattayken hissiyatını ifade edememekten muzdarip. Hemen hepsi "Keşke babama onu ne kadar çok sevdiğimi söyleyebilseydim. Keşke onunu boynuna sarılıp yüzünü doya doya öpebilseydim." düşüncesindeler. Babaların fitri olarak evlatlarına karşı mesefeleri, evlatları da ister istemez mesafeli hale getiriyor.

Benim hala hayatta olan mükemmel bir babam var çok şükür. Onun değerini her geçen gün daha iyi anlıyorum. Fakat görüyorum ki babam değil, ben değişiyorum. Yaşım ilerledikçe, onun ne kadar güzel bir insan, ne kadar iyi bir baba olduğunu daha iyi anlıyorum. Bu sözleri yüzüne söylemek isterdim ama arkadaşlarımın yaşadıklarını ben de yaşıyorum. Söyleyemediklerimi yazmak daha kolay geliyor sanki.

Bir evlat, her şeyini borçlu olduğu babasına nasıl teşekkür edebilir? Kendisini büyütürken gösterdiği sevgiye, sabra ve onca çabaya? Bebekken iyileşsin diye hastane hastane dolaştırdığı, asabi bir ergeni anladığı, her şeyi bildiğine inanan üniversite öğrencisini hoş gördüğü için şükranlarını nasıl dile getirebilir? Ona en fazla ihtiyaç duyduğu, işlerini kendisine devretmeyi hayal ettiği bir anda, "Evladım, benim senden dünyalık bir beklentim yok. Ahirette beni mahcup etme yeter!" diyerek hizmete gönderen babasına bir evlat borcunu nasıl ödeyebilir? Baba olmuş bir evlat, kendisine hala babalık yapan bir insana nasıl teşekkür edebilir?

Etrafındaki herkes, evlatları, gelinleri ve torunlarıyla beraberken, tek erkek evladından uzakta "Hakkın hatırına" gurbet hasreti çeken bir babaya ayaklarını öpmekten başka ne yapılabilir? Evladının yanlışlarını söylerken bile kelimeleri özenle seçen, uyarırken bağırmayan, "Ben sana dememiş miydim" gibi sözlerle incitmeyen bir baba.. Hep sevgi dolu, düşünceli, sabırlı, affetmeyi ve bağışlamayı bilen bir bilge..

Ona ve rahmetli anneme ancak dua edebiliyorum. Ellerimi her açtığımda Kur'an'ın öğrettiği edeple "Ya Rabbi, onlar beni terbiye edip bugünlere getirdiler. Sen de onlara dünyada ve ahirette hep rahmetinle muamele et!" diyor ve ilave ediyorum "Ey Rahmeti Sonsuz! Senin rızana muvafık, ne kadar hayrım, hasenatım, hizmetim varsa sen onların sevabını eksiksiz olarak babama ve anneme yaz". Çünkü o sevapları en çok onlar hak ediyor. Ve şimdilerde duama yeni bir şey ilave ettim: "Allahım, bana kendi çocuklarımla gözünde, babamın benim gözümde olduğu kadar iyi bir baba olmayı nasip et!"

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Doğru ol doğru kal

Süleyman Sargın 2010.10.22

İstikamet; sürekli dosdoğru olma yönünde bir hayat sürmek, doğrunun peşinden koşmak ve ömür boyu doğruyu kollamak manalarına geliyor. İstikamet üzere olmak hem Kur'an'ın hem de Nebiler Serveri'nin bize emridir.

Kur'ân-ı Kerim Tevbe Sûresi 7., Fussilet Sûresi 6. ayet-i celilelerde doğru olmamızı ve o yolda yürümemizi emir buyurur. Efendimiz'e de Kur'an'da "Emrolunduğun gibi dosdoğru ol." (Hûd Sûresi, 112; Şûra Sûresi, 45) mesajı verilmesi istikametın bir Nebî şiarı olduğunu gösteriyor.

Hakkın muradı olan istikameti bizim kavramamız da yaşamamız da oldukça zor görünüyor. Allah Resûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) bir hadis-i şeriflerinde bu mânâyâ işaret ederek: "Allah'ın yasaklarından kaçın; emrettiklerini de gücünüz yettiğince yerine getiriniz." (Buhârî, İ'tisam 2; Müslim, Hac 412) buyuruyor. Hadisin ilk emrinde yasaklardan her ne surette olursa olsun kaçınmamız hiçbir şarta bağlanmadan emrediliyor. İlâhî emirlere uyup istikameti muhafaza etmenin zorluğundan olsa gerek, Nebvî emir "gücünüz yettiğince" kaydını koyuyor.

İstikamet; yolun başında olan bir insana, bir cemaate, millete, bir devlete çok önemli bir yol azığıdır. Bu azıktan mahrum olarak yola çıkmak, yollarda takılıp kalmak ve hedefe ulaşamamak demektir. Hâlbuki mü'min için esas olan, Allah'ın göstermiş olduğu hedefe ulaşabilmektir.

Her gün namazın bütün rekâtlarında okumakla mükellef olduğumuz Fatiha Sûresi'nde Rabb-i Rahîm'imiz bize kendisinden "sırat-ı müstakîm" istememizi salıkılıyor. Kur'an'ın daha ilk sayfasında mü'minlerin Allah'tan istedikleri ilk şey istikamet oluyor. Bir sonraki ayet-i celîlede ise istikamet yolu "kendilerine nimet verilenlerin yolu" olarak tarif ediliyor. Başta Efendimiz (aleyhi ekmelü't-tehâya) olmak üzere bütün enbiya-i izam efendilerimiz, sahabe efendilerimiz, evliyâ, asfiya, ebrar, mukarrebîn ve hak yolunun bütün emin yolcuları ayette kastedilen "nimete mazhar" bahtiyarlardır. Öyleyse istikameti yakalayıp muhafaza etmek için "nimete ermişlerin" yolundan gitmek gerekiyor.

"Mağdûbîn ve dâllîn olanların yoluna değil" kaydı da bu yolun dışında kalanların ya ilahî gazaba müstehak olduklarını veya tamamen yoldan çıktıklarını anlatıyor. Mağdûbîn ve dâllîn zümresini başka dinlerin mensuplarıyla özdeşleştiren tefsirler varsa da, bu derekeye düşmek Müslümanlar için de söz konusu olabilir. İstikamet çizgisinden uzaklaşıp yalpa yapmaya başlayan bir mü'min gazap dairesine girmiş demektir. Oradan kurtulup kirlerinden, paslarından arınması mümkündür. Bu fırsatı değerlendirmesi, yeniden istikameti yakalaması demektir. Aksi bir durum, -Allah korusun- geri dönüşü olmayan bir dalâlet çukuruna yuvarlanmayı netice verir. "Mağdûbîn" "dâllîn"e göre nisbeten kurtuluşa daha yakın bir zümredir ancak insan kendini hiçbir zaman riske atmamalı ve istikamet çizgisinden uzaklaşmamalıdır.

İstikameti muhafaza fiilî bir gayretle olur. Dua ise bu gayreti besleyen en önemli iksirdir. "Bana bir şeyler tavsiye et" diye yanına gelen bir sahabiye İstikamet yolunun rehber-i ekmeli (sallallahu aleyhi ve selem): "Önce, Allah'a iman ettim, de, sonra da dosdoğru, istikamet üzere ol." irşadında bulunuyor.

Muhterem Fethullah Gülen Hocaefendi, istikametın günümüz Müslümanları için ifade ettiğı manayı anlatırken şunları söylüyor: "Sen bu istikamet çizgisini koruduktan sonra düşmanların veya seni hazmedemeyen hazımsız dostların sana çamur atsalar bile, bir gün gelir kaderin beraatı mutlaka tecellî eder. Muvakkaten kaybettiklerinin kat katını bir hamlede kazanırsın. Elverir ki her şeye rağmen istikametten ayrılmayasın.

Şayet insan doğru hareket etmiyorsa, ömür boyu hep endişeli yaşar; yaşar ve hep 'ya bu kirli çamaşırlarım ortaya çıkarsa!' korkusunu taşır. Hele bir de aynı yanlışlıkları paylaştığı kimseler varsa, bütün bütün korku içinde oturur-kalkar ve 'acaba ne zaman arkamdan vurulacağım?' telaşıyla kıvranır durur.. kıvranır durur zira "Hırsızlar dövüşünce, çalınan nesne ortaya çıkarmış." fehvâsınca hep titrer, herkesi idare etmeye çalışır ve sürekli kuşku içinde bulunur."

Bediüzzaman Hazretleri de geri kalışımızın sebeplerini sıraladığı bir yerde (mealen) der ki: "Bazen doğru bir netice ve hedefe yanlış vesilelerle gitmek isterler. Oysa doğru, doğru olduğu gibi, ona ulaştıracak vesileler de doğru olmalıdır."

Duyguda, düşüncede, davranışlarda doğruluk-dürüstlük üzerinde durmak, hayatı doğruluk kanaviçesi üzerinde örgülemek imanın hayata akseden pratiğidir. İstikametini koruyan babayiğitleri her zaman melekler ziyaret eder. Şeytanî duygularla oturup kalkanlara ise sık sık şeytanlar ve ervah-ı habîse uğrar.

Rabb'im istikametten ayırmasın..

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Muhasebe zamanı

Muhasebe, hesap görme, hesaplama manalarına geliyor. İlk anda sanki mali gelir-gider dengesini takip etmek gibi algılansa da, esas itibarıyla insanın kendini sürekli olarak manen sorgulamasının adıdır muhasebe.

Muhterem Fethullah Gülen Hocaefendi Kalbin Zümrüt Tepeleri adlı eserinde, ideal muhasebeyi "Mü'minin, her gün, her saat, iyi-kötü, yanlış-doğru, günah-sevap yaptığı şeyleri gözden geçirip, hayırları, güzellikleri şükürle karşılaması; inhirafları, günahları istiğfarla gidermeye çalışması; yanlışlıkları, kötülükleri de tevbe ve nedâmetle düzeltmeye gayret göstermesi adına çok önemli bir cehd ve insanın kendini isbat etmesi mevzuunda da ciddi bir teşebbüs" olarak anlatıyor.

Muhasebe insanın iç dünyasındaki hayırhahtır. Onu yanlışlardan, yanlışta ısrardan, nefsin ve nefsanîliğe ait her şeyin peşine takılıp gitmekten kurtaran müessir bir nasihatçidir. Sadece yanlıştan korumaz muhasebe; doğruya da teşvik ve motive eder. "Vicdan yalan söylemez" derler ya halk arasında; doğrudur. Ancak bir vicdanın yalan söylememesi, içinde sürekli muhasebe kandilinin yanmasına bağlıdır.

Her insanın birinci gayesi ve en önemli ideali, "insan-ı kâmil" ufkunu yakalamak olarak anlatılır eserlerde. Var oluşun, yaratılışın gayesi budur zaten. Kendini buna göre ayarlayan, hedefine bu ulvî gayeyi yerleştiren her şuurlu mü'min, muhasebeyi en önemli itici güç olarak kullanır. Muhasebe bazen tevbeye sevk eder insanı, bazen de tevbesini kontrole. Varsa bir yanlış, sahibini gerisin geriye döndürür ve nedametle iki büklüm eder.

Her seviyenin muhasebesi kendine göre oluyor. Mes'uliyet arttıkça muhasebe daha bir vazgeçilmez hal alıyor insan hayatında. Bazen okuduğunuz bir ayet, hadis, kelim-i kibar ya da dinlediğiniz etkili bir nasihat balyoz gibi inebiliyor yüreğinize. Derin muhasebelere sevk edebiliyor, o güne kadar hiç düşünmediğiniz şeyleri hatırlatarak. Saf Sûresi'nin 2. ve 3. ayetlerinde "Ey iman edenler, neden yapmadığınız ya da yapmayacağınız şeyleri söylüyorsunuz? Yapmadığınız şeyleri söylemek Allah katında büyük bir kabahat olarak kabul edilir." deniyor. Bu ayeti her okuduğumda suratıma şiddetli bir şamar yemiş gibi hissediyorum kendimi ve utaniyorum.

Ayette geçen "makt" kelimesini Elmalılı Hamdi Yazır merhum, "iğrenç iş" olarak tefsir ediyor. Bunları okuyunca kendi kendime "Sen ne iğrenç bir iş yapıyorsun! Böyle ukalaca yazılar yazıp insanlara bildik tavırlarla nasihat etmek senin neyine!" diyorum. Diğer yandan, "Konuşanlar ve yazanlar kendilerine dikkat etsinler" nasihatı çnlıyor kulağımda. Düşünüyorum sonra; konuşmak yine yazmak kadar değil sanki. Neticede muhatapların sayısı sınırlı; bazen beş-on kişi oluyor, bazen birkaç yüz kişi. Yazmak öyle değil hâlbuki; milyonlarca insan okuyor yazılanları. Ve yazıyı her okuyan yarın "yapmadığın bir şeyi neden söylüyorsun" diye yakama yapışacakmış gibi korkuyorum. Bundan sonra yazmamak en iyisi galiba, diyorum.

Sonra bu duygulardan biraz gaflete düşüyor ve yazmaya kaldığım yerden devam ediyorum. Derken karşıma Nebvî bir uyarı çıkıyor. Derinden sarsıyor, titretiyor, ürpertiyor. Cehennemde bağırsakları boynuna dolanmış, tırnaklarıyla yüzünü parçalayan bir adamdan bahsediyor Nebiler Serveri. Onu o halde görenler, "Yahu sen bize her zaman iyiliği emredip kötülükten sakındıran, nasihat eden zat değil misin, bu ne haldir böyle?" diye soruyorlar. Cehennemin alevleri içinde perişan vaziyetteki adam yüzlerine bakacak durumda değildir. "Evet, ben size sürekli iyilikleri anlatıyor, kötülüklerden vazgeçirmeye çalışıyordum ama kendim iyilikleri yapmıyor, kötülüklerde de ısrar ediyordum. Anlattıklarımı yaşamamamın, yaşamadıklarımı anlatmamın bedeli bunlar." diyebiliyor kısık bir ses ve mahcup bir edayla.

Kendimi düşünüyorum sonra; iliklerime kadar ürperiyorum. Ya ben de o halde olursam; bu gazeteyi okuyan milyonlarca nezih ve değerli insan bana "Ne bu halin, utanmıyor musun?" diye sorarsa ne yaparım? O halde en iyisi yazmamak ve hakikate gölge etmemek. Zaten meşgul olmam gereken çok bereketli bir işim var; çok tatlı ve bereketli bir su kaynağından "Kürsü" sayfası vesilesiyle size güzellikler taşıyoruz. Her cuma sizi o kaynakla buluşturmak benim için en kutlu vazife. Bundan ötesi beni aşıyor. Zaten Abdullah Aymaz, Ahmet Kurucan,

Hekimoğlu İsmail, Ahmet Şahin ağabeyler her gün onlarca güzellikle buluşturuyorlar temiz vicdanları. Yazılacakları onlar yazıyor. Bu yüzden sizden artık müsaade istiyorum. Esas işim olan "Kürsü" sayfasıyla hakkıyla meşgul olmak her şeyin ötesinde bir anlam ifade ediyor benim için. Sözün özü, bu benim son yazım. Hepinizden helallik diliyorum. Hakkınızı helal edin. Bugüne kadar güzel mesajlarıyla hüsnü zanlarını ifade eden, yapıcı tenkidleriyle fakire yol gösteren siz vefalı okuyucularla artık bu köşede buluşmayacağım. "Kürsü" sayfamız için dualarınızı bekliyorum olacağım.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yarın gece Zilhicce'nin ilk gecesi

Süleyman Sargın 2010.11.05

Kıymetli okuyucular, yazıya başlamadan önce birkaç hususu sizinle paylaşmakta fayda mülâhaza ediyorum. Şunu bütün samimiyetimle ifade etmeliyim ki geçen yazıdaki hissiyatımdan hiçbir şey değişmedi.

Fakat bir hafta içinde gerek şahsıma gerekse gazeteye gelen yüzlerce e-maile ve telefona cevap vermekte zorlandım. Genelde okuyuculardan gelen maillerin tamamına saygım gereği cevap vermeye çalışırım. Ancak bu defa aynı şeye bir hafta yetmezdi. Hassasiyetinize ve samimiyetinize teşekkür ediyorum.

Gelenlerin içinde en hırpalayıcı ve sarsıcı olanı "Sana hakkımı helal etmiyorum." diyen mesajlardı. Farklı muhtevalarda yüzlerce mesaj geldi bu şekilde. Bir de "Böyle bir kararı tek başına nasıl verirsin." yollu biraz su-i zan ifade eden, biraz de fakiri hâlâ tanımamış olmaktan kaynaklanan incitici mesajlar da yok değildi. Allah'a şükür aklım erdiğinden beri ne şahsım ne de işlerimle alâkalı hiçbir kararı "sormadan" almadım. Bu kararı da sormam gereken yere sordum. Tekrar yazıya başlarken de tıpkı ilk seferde olduğu gibi aynı yere taleplerinizi, sitemlerinizi ileterek danıştım ve "devam" tavsiyesi aldım. Dolayısıyla "Bari bize bir sorsaydın." ifadesi samîmî de olsa incitici oldu. Neyse, indî mülâhazalarımle sizi daha fazla sıkmadan konuya devam edelim.

Evet, içinde hac ibadetinin eda edildiği, milyonlarca insanın Arafat'a koşup Rabb-i Rahîm'den af fermanını aldığı, şeytanların taşlandığı, kurbanların kesildiği, dört gününün değil neredeyse her gününün bayram olduğu Zilhicce ayı yarın başlıyor. Peki, bu ayın ehemmiyeti nereden geliyor? Fecr Sûre-i Celîlesinin hemen başında "Fecr'e ve on geceye yemin olsun ki" mealindeki ayetler âlimlerin ekseriyetine göre Zilhicce ayının ilk on gecesine işaret ediyor. Bu on gecenin, Muharrem ayının ilk on gecesi ya da Ramazan'ın son on gecesi olduğunu söyleyenler varsa da çoğunluk burada kastedilenin Kurban bayramından önceki on gece olduğu görüşünde. Dolayısıyla yarın gece, o on gecenin ilki. On gece ve dokuz gündüz, Ramazan'ın son on gecesi kadar değerli. Onuncu gün de Kurban Bayramı.

Kulların en güzeli Nebiler Serveri Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) bu günlerin kıymetini bize şu nûrefşan beyanıyla hatırlatıyor: "Allah'a ibadet edilecek günler içinde Zilhicce'nin ilk on gününden daha sevimli günler yoktur. O günlerde tutulan her günün orucu bir senelik oruca, her gecesinde kılınan namazlar da Kadir Gecesine denktir."

Ümmetine çok düşkün olan, onların affa mazhar olmaları için çırpınan Rahmet ve şefkat Peygamberi'nden bir başka müjde de şöyle: "Allah indinde Zilhicce'nin ilk on gününde yapılan amellerden daha kıymetlisi yoktur. Bugünlerde tesbihi (sübhaneallah), tahmîdi (elhamdülillah), tehlîli (Lâ ilahe illallah) ve tekbîri (Allahuekber) çok söyleyin!"

Bu arada şu hususu hatırlatmakta fayda var: Hadislerde zikredilen Zilhicce'nin ilk on gününden maksat ilk dokuz günüdür. Çünkü Zilhicce'nin onuncu günü Kurban Bayramının birinci günüdür, bayramda oruç tutulmaz

ancak o gün de ibadet günüdür. Burada tavsiye edilen oruç, Kurban Bayramı'ndan önceki ilk dokuz gündür. On geceye ise, Kurban Bayramı'nın gecesi dâhildir.

Bu on günü daha iyi değerlendirmek adına öncelikle her zaman ve zeminde en vazgeçilmez ibadet olan beş vakit namazı asla ihmal etmemeliyiz. Çünkü hiçbir nafile ibadet farzların yerini tutamaz. Namazları vaktin evvelinde ve cemaatle kılmaya çalışmalı, namazda ihsan şuurunu yakalama gayretinde olmalıyız.

Mümkünse bugünlerde oruç tutup zamanımızı Kur'an, istiğfar, salâvat, zikir ve Ümmet-i Muhammed'e dua ile geçirmeliyiz. Hiç değilse bugünlerde kuşluk, evvabin, teheccüt gibi manevi hayatımıza can katan namazları aksatmadan kılmalı, geceleri değerlendirerek Rabbimize kurbiyet kazanmaya çalışmalıyız.

Şimdilerde milyonlarca insan hacetmek için mukaddes topraklara gitti. Kimi her şavtta özüne bir adım daha yaklaşmak arzusuyla Kâbe'yi tavaf ediyor, kimi Ümmet-i Muhammed için ızdırar diliyle yalvarıp gözyaşlarını ceyhun ediyor. Önce Medine'ye gidenler Ravza'nın sahibinin manevi atmosferinde yıkıyor, evladına su arayan Hz. Hacer gibi Safâ Merve arasında sa'y edenler de durma bilmeksizin Rabb'in rızasını arıyor. Makam-ı İbrahim'de hıçkırıklara boğulup namaz kılanlar da var, Mültezem'e sımsıkı sarılıp Müslümanların ızdırabıyla inleyenler de. İşte hayalen onlara karışıp dualarımızı onların duasına katmalı, kendimizi oradaymış gibi kabul edip her anımızı bereketlendirmenin gayreti içinde olmalıyız.

s.sargin@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Arefeyi duyan, bayramı görür

Süleyman Sargın 2010.11.12

Kurban Bayramı'na yaklaşıyoruz. Bayrama üç günümüz kaldı. Bu üç günün en önemlisi, Arefe günü. Arefe, "bilmek, tanımak, idrak etmek" manalarına geliyor.

Allah'a imanla serfiraz bahtiyar kulların, Hakk'ın irfanına erecekleri, O'nu vicdanlarının derinliklerinde duyup tanıyacakları gündür Arefe. Hakiki bayramın bir öncesidir. O gün milyonlarca insan Arafat meydanında bir araya gelir. Ma'rifetin doruklarına ulaşma heyecanıyla gözyaşları ceyhun olur. Kelimeler hıçkırıklara karışır. Herkes, dua demetini ulu dergâha sanki elleriyle takdim ediyormuş gibi yüreği kıpır kıpırdır.

Arafat ovası, ilahî tecellilerin en taşlaşmış kalplerde bile hissedildiği müstesna bir güne şahitlik eder. Duanın reddedilme ihtimali yoktur o gün. Çünkü her şeyin Sahibi kapıları ardına kadar açmış, sema ehli kabileler halinde yeryüzüne gönderilmiştir. İnsanlar, kendilerine ait her şeyden -elbiselerinden bile- azade olmuş, iki bez parçasına sarılarak huzura en yalın halleriyle gelmişlerdir. Allah ile kul arasında gölge edecek hiçbir arizî unsur kalmamıştır. Öyleyse dem bu demdir.

Vakit dua vaktidir. Hacılar oradan biz buradan dualarımızla, niyazlarımızla Ma'rifet yamaçlarına doğru yelken açmalıyız. Arefe gününü Kadir gecesi gibi değerlendirmeli, herkesi duaya, zikre teşvik etmeliyiz. Sesimizi en ücra yerlere ulaşacak kadar yükseltmeli ve "Allah aşkına, gelin bir de duanın gücünü kullanalım; gönülden Allah'a yalvaralım!" diye haykırmalıyız. Milletimizi ve bütün Müslümanları bu çok özel günde Hakk'ın kapısında tazarru ve niyazda bulunmaya davet etmeliyiz.

Gelin dişimizi sıkıp hiç olmazsa bu geceden sonra, her gece teheccüde kalkalım. Kadın-erkek hepimiz önce gecenin zulmetini birkaç rek'at namazla aydınlatalım. Sonra da bütün samimiyetimizle dergâh-ı ilahîye el

açalım; büyük-küçük acı ve ızdıraplarımızı, arzu ve isteklerimizi bir bir Cenâb-ı Hakk'a şerh edelim. Bizi gören, soluklarımızı duyan, içimizden geçenleri bilen ve iniltielerimizi değerlendiren her şeye Kâdir, her şeye Hâkim, istediğini istediği gibi yapan, yaptığı her şeyde farklı hikmetler gözetken Mevlâmızın varlığını düşünelim; O'nun merhameti, iradesi, meşietisi sayesinde her şeyin üstesinden gelebileceğimiz inancıyla gerilip bir kez daha O'nun kapısının tokmağına dokunarak inleyelim..

Her birimiz önem verdiğimiz ve gönlümüze uygun bulduğumuz bir duayla güne başlayalım. Kulûbu'd-Dâria'dan dualar okuyalım. Şâh-ı Nakşibend'in evrâd-ı kudsiyesi, Ahmed Rufâî hazretlerinin tazarruları, Abdülkadir Geylânî'nin kudsi virdleri, Hasan Şâzîlî'nin duaları ya da İmâm-ı Rabbânî, Hâce-i Ahrar, Ebu'l-Hasen Harakânî, Mevlâna Hâlid ve Hazreti Bediüzzaman gibi Hak dostlarının hususî niyazları ile Yüce Dergâh'a yönelelim. Resûl-i Ekrem (sallallahu aleyhi ve sellem) Efendimiz'den şerefsudûr olmuş münacâtları ve Cevşen-i Kebîr gibi meşhur duaları kendi arzu ve isteklerimize şefaathçi yapalım. Bu virdleri müteakiben, dertlerimize bir derman göndermesini, yaralarımızı tedavi etmesini ve müslümanları mazlumiyetten, mağduriyetten, mağlubiyetten kurtarmasını mübarek Arefe hürmetine, imanımızı, irfanımızı, yakînimizi, teslimiyetimizi, sadakatimizi artırmasını Cenâb-ı Hak'tan dilenelim.

Arefe gününü bin tane İhlâs'la zinetlendirmek, bayramın ilk günü sabah namazıyla bayram namazı arasında on dokuz tane Fetih Sûresi okumak da büyüklerimizin hususiyetle tavsiye ettikleri ibadetlerden. Fetih Sûresi'ni tek başına okuyamayacak olanların paylaşarak okumaları da mümkün. Bu arada Arefe günü ikindi namazında teşrik tekbirlerine başlayacağımızı, bayramın dördüncü günü ikindi namazına kadar her farzın ardından sesli olarak okumamız gerektiğini unutmamak gerekiyor. Unutursak bir vacibi terk etmiş, vacibin sevabından mahrum kalmış oluruz.

Evet, önce Arefe geliyor sonra bayram. Muhterem Fethullah Gülen Hocaefendi, bir sohbetinde şöyle buyuruyor: "Dünya itminana ermiş ruhlar için bir Arafat'tır. Dünyada geçen zaman da, bayrama nisbeten arefe günü gibidir. Gerçek bayrama gelince, o daha ötede, ötelerin de ötesindedir. Bu itibarla Arafat dolu dolu yaşanmalıdır. Hac esnasında Arafat'ı kaçıran insanlar, onu bir yıl sonra tekrar yakalayabilir. Fakat dünya-ahiret teşbihi içinde verdiğimiz Arafat bir kere idrak edilir ve fevt edilince de bütün bütün kaçırılmış olur."

Öyleyse hakiki bayramlar için Arefe'yi iyi değerlendirmek gerek.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Büyük doktor

Süleyman Sargın 2010.11.19

Bir okuyucumuzun gönderdiği mailde anlattığı hadiseyi aynen paylaşıyorum: Ben çok zengin bir işadınının tek çocuğu olarak dünyaya geldim. İhtiyaç adına hiçbir noksanlık duymayan bir aile hayatımız vardı.

Ayakkabı değiştirir gibi araba değiştiriyor, su gibi de para harcıyordum. Gençliğim, çok hareketli ve çok hızlı sürmekteydi. İstedikim her şeye sahip oldum, güzel denilen bütün yerleri gezdim, gördüm. Ayrıca, turist çeken bütün ülkeleri de bir bir dolaşım.

Her şey önüme ve ayağıma serilmişti. Öyle bir an geldi ki, kavuşacağım hedeflerim bitti, tadılacak lezzetler tükendi. Ve artık, bütün güzellikler ve lezzetler bana yabancılaşmaya başladı. Yıllar yılı geçti, geçecek ümidiyle bekledim durdum. Ama o gizli huzursuzluk gittikçe artıyor; uykularımı, yaşamamı, sevincimi alt-üst ediyordu. Bedenen de çok yorgun ve bitkin düştüğümü anlayınca, babam beni yerli ve yabancı ne kadar ünlü psikiyatrist,

psikolog varsa götürdü. Ne yazık ki, bütün bunlar içimi küçük bir yılan gibi sokan huzursuzluğuma bir çare olmamıştı. O mutlu ve her şeye gücü yeten(!) ailemiz, yıllardır bir matem havası yaşıyordu.

Öyle bir an geldi ki, artık dayanamaz bir hal almıştım. Adeta, gizli bir el, ruhumu, kalbimi ve kafamı avuçluyor, sıkıyor, eziyor ve beni çıldırtacak gibi bunaltıyordu. Bu arada babam da ölünce bütün bütün yıkıldım ve bunaldım. "Tımarhanelik bir insan oldum" diye korkmaya başladım. Bu arada bir arkadaşım durumumu öğrenince:

- Yurtdışı seyahatlerine çıksana, dedi.
- Gezmediğim yer kalmadı, dedim.
- Ben Suudi Arabistan'da faaliyet gösteren bir İtalyan firmasında çalışıyorum. Eğer istersen oraya gidelim. Belki havası iyi gelir. Biraz değişik bir beldedir.

Düşündüm. Belki faydası olur diye kabul ettim. Orası Müslüman bir devlettir. Ama ben, Müslümanlığın sadece adını duymuştum. Bizim evimizde her şey bulunurdu ama dinin izi yoktu. Birlikte Cidde'ye uçtuk. Günlerce şehri dolaştım. Aradığım dermanı bir türlü bulamıyordum. Sonunda Medine'ye gitmeye karar verdim. Artık her şey bana bir hoş görünüyordu. "Eyvah!" dedim, galiba yolun sonuna geldim. Kendimi ilk defa bu kadar âciz ve yardıma muhtaç hissettim. Birden aklıma "Allah" geldi. Ama O'na nasıl yalvarıp yakaracağımı bile bilmiyordum. Birkaç kelime mırıldandım.

O sıkıntı içinde dalmışım. Rüyamda, kaldığım odanın kapısı açıldı. Sarıklı, cübbeli, nuranî bir zat göründü.

- Hasta olan sen misin? diye sordu.

Şaşkınlık içinde:

- Evet, dedim.
- Ben doktorum, seni muayene edeceğim, dedi.

Hayret ettim. Hiç doktora benzer bir tarafı yoktu.

- Siz nasıl bir doktorsunuz? diye sordum.
- Evladım, dedi. Ben bu zamanın doktoruyum. Sen derdini anlat bana, dedi.

Anlattım, beni sessizce dinledi.

- Sana bir reçete yazacağım, dedi. Eğer bu ilaçları kullanırsan hiç korkma hemen düzeleceksin.

Tebessümle saçlarımı okşayarak:

- Söylediğimi yaz.

Elime kalemi alıp söylediklerini harfiyyen yazdım: "SÖZLER, LEM'ALAR, MEKTÛBAT, ŞUÂLAR, ASAY-I MUSA..."

Ardından, "Bu ilaçları kullanırsan, hiçbir şeyin kalmayacaktır inşaallah." dedi. Rüyamdan büyük bir heyecanla uyandım. Hemen kâğıda ve kaleme sarılarak, söylenilen ilaçları aynen yazdım. Ama bunlar, benim bildiğim ilaçlara benzemiyordu. Ve gecenin ortasında sokağa fırladım. Sevincimden uçacak kadar ne yaptığımı bilmiyordum. Rüyanın ciddiliği, bana öyle bir kanaat vermişti ki, beni yıllardır kemiren bu dertten kurtulacağıma inanmıştım.

İlk rastladığım eczaneye girdim. Kâğıdı, görevliye uzattım. Adam baktı, baktı:

- Bizde böyle bir ilaç yoktur, dedi. Bu ilaçlar ya çok öncenin ya da çok yeni, henüz bizim elimize geçmemiş olabilir.

Başka bir eczaneye girdim. Bir başkasına, bir başkasına daha...

Ama bu ilaçlardan kimsede yok. Yol üstünde bir hastane vardı. Oraya başvurdum. Beyaz gömlekli genç bir doktor, reçeteyi elimden aldı ve gülümsedi:

- Bunlar ilaç değil, kitap, dedi.

- Nasıl olur, diye hayret ettim.

- Ben Alman asıllıyım, dedi. Bu kitapları ben de okudum. Yazarı Türk'tür. Nasıl temin edeceğiniz konusunda yardımcı olabilirim. Eğer, psikolojik ve bunalım cinsinden bir hastalığınız varsa, tavsiye ederim, okuyun.

Kitapları temin ettim. Odama, kapanıp bitirinceye kadar okudum, okudum, okudum...

Ve ben yeniden doğdum. Kul ve insan olduğumu anladım. Benim çektiğimi çekenlere tavsiye ediyorum.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İlahiyatçı sünnet namaz kılar mı?

Süleyman Sargın 2010.11.26

İmam Hatip Lisesi'ne kendi irademle gitmedim; ailemin isteğiyle oraya gitmem. (O yaşta kendi kararımı vermem zaten imkânsızdı.) Ama hiçbir zaman pişman olmadım imam hatipte okumaktan. Orada hep güzellikler gördüm çünkü.

Hocalarımızın büyük ekseriyeti nitelikli insanlardı. Kendilerinden çok şey öğrendim. Kur'an eğitimi çok iyiydi mesela; Arapça da öyle. Hâlâ dua ediyorum o dönemdeki hocalarıma. İmam hatipte okurken Ahmet Kurucan hocamızdan takviye Arapça dersleri alıyorduk ayrıca. O zaman Ahmetli'de vaizlik yapıyordu. Riyazü's-Sâlihîn'den yüzlerce hadis ezberletmişti bize. Öğrettiği sadece hadis ya da Arapça değildi. Hali, tavrı, ibadet hayatı, takvası, davranışları, vakarı ve daha pek çok güzel hasletiyle iyi bir hocaydı. Ona baktıkça imreniyor, ileride iyi bir ilahiyatçı olmaya azmediyordum. Kendisinin de teşvikleriyle ilahiyat fakültesini kazandım. Zaten tek tercih yapmıştım. İlahiyat okumak önemli bir basamaktı, dini iyi bilmek ve yaşamak için.

İlahiyat fakültesine büyük bir heyecanla gittim. Tevafuk olacak ki, birinci sınıfta ilk dersimiz hadisti. Ben de hadisleri ve hadis dersini çok seviyordum. Kim bilir hangi hadis kitaplarını mütalaa edecek, yeni ne tür hadisler öğrenecektik. Belki ezberlediğim yüzlerce hadisle arkadaşlarımla arasında hava da atabilirdim. Merakla hocayı dinlemeye koyuldum. Koyuldum ama duyduklarımı anlamakta, daha doğrusu hazmetmekte zorlanıyordum. Hoca, Allah Resûlü'nden bahsederken "Efendimiz, Nebiler Sultanı, Resûl-i Ekrem..." gibi ifadelerden olabildiğince ictinab ediyor ve "Hz. Peygamber" demeyi yeterli sayıyordu.

Beni hayrete düşüren sadece bunlar değildi elbette. Efendimiz'in (aleyhi's-salâtü ve's-selam) nam-ı celîlinin arkasından salâvat okumamızı da yadırgamıştı hoca. Hele yazılı metinlerde, ödev metinlerinde, bir kısım makalelerde parantez içinde bile olsa (s.a.v.) yazmamızı akademik ve bilimsel bulmadığını söylüyordu. Öyle yazınca akademik üsluptan ziyade vaaz üslubu oluyormuş. Akademisyen, biraz objektif (!) olmalıymış. Yıllarca

ders okuduğum Ahmet abinin tarzından, büyük bir aşk ve heyecanla vaazlarını dinlediğim Muhterem Hocaefendi'nin saygısından eser yoktu söylenenlerde.

Hocaefendi'nin "İnsanlığın İftihar Tablosu" olarak anlattığı, anlatırken gözyaşlarının sel olduğu Nebiler Serveri'nin (sallallahu aleyhi ve sellem) adeta bir vahiy postacısı gibi anlatılması ağırıma gidiyordu. Hele hele "O da bir insandır, -hâşâ- hataları, kusurları olabilir" gibi pervasız sözler insanı çileden çıkarıyordu. Sahabeyi tenkid etmek zaten sıradan bir işti. Kendi bilgisayarında kayıtlı hadislerin, İmam-ı A'zam Ebû Hanife'nin bildiği hadislerden daha fazla olduğunu söyleyip, kendisini Ebû Hanife kadar yeterli sayanlar da çıkıyordu. Cuma namazları için camiye inmediğini, kendi odasından namaza iştirak ettiğini söylemişti bir başkası. "Siz burada ilim yapıyorsunuz. İlim öğrenmek farzdır. Dolayısıyla farz bir işi yaparken sünneti terk edebilirsiniz. Siz namazların sünnetlerini kılmasanız da olur." cümlesini duyduğumda "Yok artık" demekten alamadım kendimi.

Ancak Allah'a şükür ki hocaların hepsi böyle değildi. Hatta büyük çoğunluk benim gibi düşünüyordu. Hadis derslerine giren şimdi merhum olmuş bir hocamız "Efendimiz" ifadesinden daha nezaketli bir ifade bulamadığını anlatıyor ve her fırsatta Sünnet'in ehemmiyetine vurgu yapıyordu. Bir başkasından da hadis metinleri okumuştuk büyük bir zevkle. Zaman geçtikçe bazı şeyleri ayırt etme imkânı elde ediyordum. Çok değerli Prof. Dr. İsmail Lütfi Çakan, Prof. Dr. Raşit Küçük, Prof. Dr. Yaşar Kandemir, merhum Prof. Dr. Ali Yardım, merhum Prof. Dr. İbrahim Canan ve isimlerini saymakla bitiremeyeceğim pek çok değerli hocayı tanıyınca, yukarıda bahsettiğim insanların aslında azınlıkta olduklarını anladım. Biraz şöhret arzusu, biraz ekranlarda yer bulabilme dürtüsü, biraz da farklı şeyler söylemiş olma fantezisi onları böyle yanlışlıklara sürüklüyor olmalıydı. Bugün de, kaza namazı diye bir şey olmadığını, namazın sonunda tesbih çekmek gerekmediğini, miraç hadisesinin anlatıldığı gibi vuku bulmadığını ve buna benzer pek çok şeyi söyleyenleri görünce, aynı kanaate varıyorum.

Her şeye rağmen ilahiyat okuduğuma hiç pişman olmadım. Hatta dünyaya bir daha gelsem, yine imam hatip ve ilahiyat okumak isterim. Çok istifade ettim hocalarımızdan ve çok şey öğrendim. Ancak bazı ilahiyatçıların sünnete ve geleneksel İslam'a karşı tavırları içimde hâlâ bir kıymık gibi duruyor. "Sünnet" bu kadar hafife alınacak bir şey miydi gerçekten ya da bir Mü'min için ifade ettiği mana neydi, onu da haftaya konuşalım isterseniz.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Allah'a dost olmak için

Süleyman Sargın 2010.12.03

Sünnet, yol demek. Usûl, metod, tarz, gelenek manalarına da geliyor. Efendimiz'in (aleyhi's-salâtü ve's-selam) sünneti deyince biz O'nun hayat tarzını anlıyoruz.

İbadet hayatından muamelatına, aile hayatından erkân-ı harp olarak yaptıklarına, oradan, yeme, içme ve istirahat gibi beşeri hallerine kadar her şeyi bizim için bir anlam ifade ediyor. Bütün bunları biz "hadis-i şerif"lerden öğreniyoruz. Sünnetin kaynağı onlar. Hadis, Resûl-i Ekrem Efendimiz Hazretleri'nin (sallallahu aleyhi ve sellem) sözlerini, hal ve davranışlarıyla ikrarlarını bize bildiren ilim dalı. Onlar, sünnetin tercümanı.

Muhterem Fethullah Gülen Hocaefendi'nin tarifleri içinde Sünnet, "Allah Resûlü ve O'nun nurlu ashabının yaşadığı çağdan günümüze kadar, Kitab'ın yanında korunup kollanan ve her asırda yüzlerce devâsa insanın kabullenip hemen her meselede müracaat ettiği tertemiz ilâhî bir kaynak." Aynı zamanda o, teşrîde (dinde kural koyma) Kur'an'ın yanı sıra ikinci esas olarak kabul ediliyor.

Yüce Yaratıcı insanlara hem kitap hem de o kitabı kendilerine anlatacak birer rehber göndermiş. Bu sebeple Kur'an ve sünnet birbirinden ayrı düşünölmeyecek kadar iç içedir. Bediüzzaman Hazretleri'nin "Cenab-ı Hakk'ı bize tanıtan üç küllî muarriif (öğretici") içinde Kâinat Kitabı ve Kur'an'ın yanı sıra Efendimiz'i (aleyhi ekmelü't-tehâya) zikretmesi de bundan. Demek ki sünnet, Kur'an kadar önemli bir misyona sahip. Zira Nebiler Serveri, Kur'an'ı insanlığa hem anlatarak hem de yaşayarak öğretti. Hz. Âişe validemizin kendisine O'nu soranlara "Kur'an okumuyor musunuz; O'nun ahlakı Kur'an'dı" diyerek sitem etmesi de bu hakikate işaret ediyor.

Bugün dînî hayatımızı şekillendiren ibadet, ahlak, muamelat gibi hususların neredeyse yüzde doksanı sünnet kaynaklı. Eğer O bize öğretmeseydi namazı nasıl kılacağımızı bilemez, zekâtın şeklini, miktarını tayin edemez, iftarı, sahurı anlayamaz, haccımızı bile yapamazdık. İnsanlarla münasebetin Müslümancasını öğrenemez, güzel ahlakın pek çok esasından mahrum kalırdık.

Namazlar, rükünleri, şartları, nasıl ve ne şekilde bozulup bozulmadığı, sünnetleri ve âdâbıyla; hac, ifradı, kıranı, temettûu ve bütün teferruatıyla; zekât, nisabı, çeşitleri ve eda keyfiyetiyle, Kur'an'da genel olarak zikredilip de sünnetin ayrıntılarını verdiği meselelerin sadece birkaçı. Kur'an'da yer alan evlilik, boşanma, miras, alışveriş, ziraat, ticaret, komşuluk, kurban gibi daha pek çok sosyal mesele sünnet kaynaklı olarak yaşanıyor. Bu sebeple sünnet, daha ilk asırdan bu yana Kur'an'la aynı titizlikte ele alındı. "Kitap" gibi kaydedildi, üzerinde müzakereler yapıldı ve nesiller boyu kitaplar ve kitapçıklar halinde intikal etti.

Allah Resûlü, hayat-ı seniyyelerinde kendine itaat etmeyi ve sünnetine uymayı dinin bir parçası sayıyordu. Söylediği sözlerin iyi anlaşılmasını ve başkalarına da mutlaka ulaştırılmasını istiyordu. Anlattıklarının iyice anlaşılması ve hatta ezberlenmesi için bazen birkaç defa tekrar ettiği oluyordu.

Sahabe efendilerimiz de, Efendimiz'i "fark etmişlerdi." O'nun nasıl bir muallim, mürebbi, mürşid ve rehber olduğunu biliyorlardı. Mübarek ağızlarından dökölen inci mercan kıymetindeki tek bir harfin bile zayı olmasını istemiyorlardı. Bu yüzden O'nun tabîi hal ve hareketlerini dahi hassasiyetle takip ve tesbit ediyorlardı. Tesbit etmekle kalmıyor, duyup öğrendiklerini kendi aralarında da müzakere ederek ya hafızalarına alıyor ya da defterlerine kaydediyorlardı. Onlar, O'ndan gelen her şeyi en mübarek bir hatıra, en muhterem bir emanet sayıyor ve üzerine titiriyorlardı. Sahabenin sünnete olan iştıyakını belki bir başka yazıda ele alırsak ama sadece sahabe efendilerimiz değil, on dört asırlık İslam geleneğinde yeri ve kıymeti olan bütün büyükler sünnete saygılarından ve bağlılıklarından dolayı büyüdüler. Sünnete muhalif, onu küçümseyen veya gereksiz sayan hiçbir nasipsizin gönüllerde yer bulduğu görülmemiştir. Çünkü gönüllerde yer bulmak için gönüllerin sahibine dost olmak, O'na (celle celâluhû) dost olmak için de Habîb-i Ekremi'ne tâbî olmak gerekiyor.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Efendimiz'i bize en iyi kim anlatıyor?

Süleyman Sargın 2010.12.10

Efendimiz'in (sallallahu aleyhi ve sellem) ve O'nun sünnetinin bir Müslüman için ne ifade ettiğini düşündüğüm zamanlarda hatırıma hep aynı ayet gelir.

Ahzab Sûre-i Celîlesi'nin 36. ayetinde Yüce Allah mealen şöyle buyurur: "Allah ve Resûlü herhangi bir meselede hüküm bildirdikten sonra, hiçbir erkek veya kadın müminin o konuda başka bir tercihte bulunma hakkı yoktur. Kim Allah'a ve Resûlü'ne isyan ederse besbelli bir sapıklığa düşmüş olur."

Görüldüğü gibi ayet-i kerime Kitap ve sünnetin kesin hükme bağladığı bir meselede başka bir tercihin söz konusu olamayacağını, aksi şekilde davrananların isyan etmiş sayılacağını açıkça beyan ediyor. Bu isyanın

sonunda sapıklık gibi bir duruma düşme riskini de nazara veriyor. Sünnetin Kur'an gibi bağlayıcı olduğunu sadece bu ayet-i kerime söylemiyor elbette.

Bütün varlığı, bilinmek ve tanınmak için var eden Yüce Yaratıcı, kendisini insanlara tanıttak "en büyük muarri (aleyhi's-salâtü ve's-selâm)" elbette -hâşâ- sadece bir postacı olarak göndermedi. O (aleyhi ekmelü't-tehâyâ), insanlığın iftihar tablosu, en büyük muallim, en mükemmel rehber, muktedayı küll, insanlığa imam ve müşid, anlatan, yaşayan, gösteren, örnek olan ve öğreten olarak gönderildi. Bu sebeple hem Allah'ın en çok sevdiği hem de Allah'ı en çok seven kul O oldu. O halde Allah tarafından çok sevmek ve Allah'ı çok sevmek için O'nun gibi olmak gerekiyor. Kur'an da bize bir başka ayet-i celîlede bunu söylüyor. "De ki, eğer Allah'ı seviyorsanız, bana tâbî olun ki Allah da sizi sevsin." (Âli İmran Sûresi, 3/31) Dolayısıyla O'nu sevip tanımadan, sünnetine sınıksı sarılmadan Allah'ı sevmek iddiası geçersiz ve boş bir iddia oluyor.

Cuma Sûresi'nin 2. ayetinde de mealen şöyle buyuruluyor: "O (Allah) ki, ümmîler içinden kendilerine bir Resûl gönderdi. (O Resûl), onlara Allah'ın ayetlerini okuyor, onları temizliyor ve onlara kitabı ve hikmeti öğretiyor." Hadis ve tefsir ulehasının büyük ekseriyeti, ayette geçen "hikmet"ten kastedilenin sünnet olduğunda hemfikir.

Bir başka ayet-i kerimede Yüce Allah, peygamberlerini onlara itaat edilsin diye gönderdiğini ifade buyurur: "Biz gönderdiğimiz her peygamberi, başka değil, ancak -Allah'ın izniyle- kendilerine itaat edilmesi için gönderdik." (Nisa Sûresi, 4/64) Allah, kendisine itaat edilsin diye peygamber gönderir. Peygambere itaat, onun zatından değil, Allah'ın gönderdiği vazifeli bir insan olmasındandır.

Bunların dışında "Ey iman edenler! Allah'a ve Resûlü'ne itaat edin ve O'ndan yüz çevirmeyin." (Enfâl Sûresi, 8/20) ve "Allah'a itaat edin, Resûl'e de itaat edin." (Nisa Sûresi, 4/59; Nûr Sûresi, 24/54) gibi ayet-i kerimelerde ifade buyrulduğu gibi Efendimiz'e itaat Kur'an'ın açık emridir. Allah'a itaat adına Kur'an'ın ortaya koyup Allah Resûlü'nün tebliğ buyurdukları emir ve nehiylerin dışında bir de, müstakillen sünnet kaynaklı emirler ve yasaklar, teşvikler, tavsiyeler, terğib ve terhibler vardır. Bu manayı ifade sadedinde Nebiler Sultanı "Şüphesiz bana bir kitap (Kur'an) ve onunla birlikte bir misli daha (sünnet) verildi." buyurur. (Ebû Davud, sünnet, 5; Ahmed b. Hanbel, Müsned, 4/130)

Ayrıca yukarıda zikredilen ayet-i kerimelerde, Allah'a ve Resûlü'ne ayrı ayrı itaat emredildikten sonra, "Resûlullah'tan yüz çevirmeyin!" deniyor ki bu da, sünnete ittiba etmemenin, hatta onu hafife almanın ve sorgulamanın büyük bir vebal olduğunu ifham ediyor.

Efendimiz'e ve sünnetine itaati emreden daha pek çok ayet-i kerime var. Son olarak "Resûl size ne getirdiyse onu alın ve sizi neyden nehyettiye ondan kaçın!" (Haşır Sûresi, 59/7) ayeti de bize gösteriyor ki, en selim, en sıhatli, en istikametli yol, Peygamber yoludur. Onun dışında yol aramak veya o yolun selametini sorgulamaya matuf söylemler, tavırlar geliştirmek sünnetin büyük caddesinden çıkıp patikalara sapmak demektir.

Görüldüğü gibi Efendimiz'i bize en iyi, O'nu Gönderen (celle celâluhû) anlatıyor.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Cennet'e girmemek için inat edenler

Sünnet, İslam'ın iki muhteşem temel esasından biridir. Kur'an'ın yanı sıra sünnet de müstakil bir teşrî (kanun koyma) kaynağıdır. O da tıpkı Kur'an gibi bazı şeyleri helal, bazı şeyleri haram kılabilir.

Farz, vacip, sünnet, müstehap, mübah, âdâp, mekruh, müfsid adına ölçüler koyabilir. Kur'an-ı Kerim'in koyduğu bir kısım genel kaideleri ayrıntılı bir şekilde anlatır, kapalı kalmış hususları açıklığa kavuşturur, mutlak olarak ifade edilmiş konularla ilgili sınırlar, ölçüler, kayıtlar koyarak dinin pratikte nasıl yaşanacağını öğretir.

Allah, insanlar içinden hususî bir insanı vazifeli olarak seçmiş, mesajını, her şeyi bir reşha gibi kusursuz aksettirecek bu nezih Ruh'la göndermiştir. O da getirdiği bu mesajı yorumlarıyla açıklayıp önümüze sermiştir/sermektedir. Bir önceki yazıda bahsettiğimiz ayet-i kerimelerde de açıkça emredildiği gibi, Efendimiz'e (sallallahu aleyhi ve sellem) itaat, Allah'a itaat demektir. Çünkü Peygamber'in yolu, Allah'ın yoludur. Allah'tan teyid almamış, O'nun rızasına muvafık olmayan hiçbir kelime o mübarek ağızdan dökülmez. O halde "Rıza"ya nail olmak isteyen, sünnete sarılmalıdır.

İmam Buhârî ve Ahmed b. Hanbel'in naklettiğine göre Nebiler Serveri (aleyhi's-salâtü ve's-selam) ashabıyla beraber olduğu bir gün şöyle buyurur: "Girmemekte direnen müstesna, ümmetimden herkes cennete girecektir." Bunun üzerine ashab-ı kiram efendilerimiz "Girmemekte direten kimdir Yâ Resûlallah?" diye sorarlar. Efendimiz de, "Bana itaat eden Cennet'e girer; bana isyan edense Cennet'e girmemek inat ediyor demektir." cevabını verir. Görüldüğü gibi sünnet yolu, Cennet yoludur.

Sünnet, Allah Resûlü'nün hayatıdır. İslamî bir hayat tarzı ancak sünnetle mümkündür. Allah ve Resûlü'nün ahlakıyla ahlaklanmak diye özetleyeceğimiz modelin temelinde sünnet vardır. Yüce Yaratıcı, habîbi ve Resûlü Hz. Muhammed Mustafa'ya (sallallahu aleyhi ve sellem): "Sözü sen söyle, sikkeyi sen bas, turrayı sen kes, mührü sen vur, vizeyi sen ver ve insanları önünde sen dur!" demiştir. O da bunu sözleri, fiilleri ve takrirlerinden oluşan eşsiz sünnetiyle yapmıştır ve halen yapmaktadır.

Sünnet, insanlığın Resûlullah'a açılan penceresidir. Ve o, her asırda her şahsa uzanan kutlu ve mübarek bir yoldur. O yolda yürüyenler her türlü yümn ve berekete nail olur. Nerede bir samimi kalb "Hz. Muhammed (sallallahu aleyhi ve sellem)!" diye inlerse, tıpkı bir televizyon ekranı gibi onun gönül dünyasına Hz. Muhammed Mustafa (sallallahu aleyhi ve sellem) tecelli eder ve "Ne istiyorsun, söyle?" der. İnanıyoruz ki O, hadislerinin, sünnetinin takrir edildiği, halkalar halinde müzakere edildiği her yerde ruhen hazırır.

Efendimiz'in mevcudiyetinden istifade, ruhaniyetinden istimdat etmek, O'na inanmaya ve sünnetine sımsıkı sarılmaya bağlıdır. Her şeyi maddeciliğin dar kalıplarına hapsedip, maneviyata kapanan bir kısım nasipsizlerin böyle bir istifadeyi anlamaları ve kabullenmeleri mümkün değildir. Ashab-ı kiram efendilerimiz sünnetin ve Efendimiz'in farkındaydı. Zira dalalet vadilerinden, günah çukurlarından, karanlıklarla dolu günlerden kendilerini kurtaran O'ydu. Bu sebeple onlar kendilerini tüm insanlığa örnek olacak bir seviyeye getiren Zat'ı (aleyhi ekmelü't-tehâya) daha iyi anlamının ve herkese tanıtmanın gayreti içindeydiler.

Sahabe-i kiram hazeratı, Allah Resûlü'nün (sallallahu aleyhi ve sellem) mübarek ağızlarından çıkacak tek bir harfin bile zayi olup gitmemesi için ölesiye bir tehalük gösteriyorlardı. Onlar bütünüyle "Böyle bir fırsat bir daha ele geçmez. İnsan, hayatında böyle fırsatlarla bir kere karşılaşır; onun karşısına bir hedef konur ve hedefe bir defa ok atma fırsatı verilir. Aman okumuzu iyi atalım ve fırsatı heba etmeyelim" diye düşünüyorlardı.

Demek ki bütün büyükler, O'nun yolunda büyümüşler. Cennete girmemek için inat etmenin bir mantığı var mı?

İbn-i Sebe

Süleyman Sargın 2011.01.07

Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) ruhunun ufkuna yürüdüğünde İslâmiyet Arap yarımadasının dışına henüz taşmamıştı. Ve o gün itibarıyla Müslümanlıkla şereflenenlerin kahir ekseriyeti "Sahabi" unvanını almışlardı.

O günün Müslümanları, dini ilk kaynağından öğrenme, Allah Resûlü'nün sohbetiyle müşerref olma, ilk dönem sahabilerinden her şeyin doğrusunu anlama gibi ayrıcalıklara sahiptiler.

Hulefa-i Râşidîn döneminde -Allah'ın inayetiyle- İslâmiyet, kısa zamanda geniş bir sahaya yayıldı. Ulaşılan her yerde, Nasr sûre-i celîlesi'nin müjdesi gerçekleşiyor, İslâm'a fevc fevc dehaletler oluyordu. Bu durum her ne kadar sevindirici olsa da sosyal gerçekler hükmünü icra ediyordu. Bu derece geniş ve yaygın bir coğrafya üzerinde İslâm'ın bütün anlam ve inceliklerini, hikmet ve hakikatlerini, yeni Müslümanlığı kabul etmiş milletlere intikal ettirmek, mizaçları farklı kavimleri İslâmî potada eritmek ve yoğurmak fevkalâde zor bir işti. Hızlı yayılmanın yanında her yerde aynı kıvam tutturulamıyordu. Yeni Müslüman olmuş halk tabakaları, işlenmemiş ham toprak gibiydiler. Bu durum, bilhassa kendini İran'da açık bir şekilde gösteriyordu.

Bu arada Efendimiz'in vasiyeti neticesinde Arap yarımadasından Hz. Ömer tarafından çıkarılan o günün Yahudileri bunu bir türlü hazmedememişlerdi. Yeniden Medine'ye dönüp intikam almak istiyorlardı. Hz. Ömer tarafından fethedilen ve bin yıldır taptıkları ateşleri söndürülen Pers topluluğunun burukluğundan ve Hz. Ömer'e karşı içlerinde besledikleri şuuraltı düşmanlıktan istifade etmek istediler. Fitne ve fesadın önünde adeta bir kale kapısı gibi duran Hz. Ömer'in şehadetinden sonra kırılan kapıdan içeriye girmek kolay oldu.

Abdullah ibn-i Sebe, bu düşüncenin reisiydi. Medine'ye sızmanın en kolay yolunun iyi bir Müslüman görüntüsü çizmek olduğunu biliyordu. Hz. Osman zamanında muttakî bir derviş kılığında Medine'ye gelip Müslümanların teveccühünü kazanmaya başladı. Acelesi yoktu. Hesabı uzun solukluydu. Elbet bir gün maksadına ulaşacaktı. Bu zeki, ikna kabiliyeti yüksek, muttakî, güler yüzlü, kibar, efendi görünümlü münafık, her geçen gün Medine toplumu içinde kendi yerini sağlamlaştırıyordu. Onun ikiyüzlülüğünden şüphe edip insanları uyarmak isteyenleri etkisiz bırakacak kadar profesyonel ve pişkin bir münafıktı.

İbn-i Sebe, yakınındaki ekibiyle birlikte İslam coğrafyasının en büyük fitnesini başlatmak üzere düğmeye bastı. İran'daki Hz. Ömer nefretini, Hz. Ali taraftarlığına devşirme stratejisi güdecekti. Hicaz'dan kalkarak Basra, Küfe ve Şam'ı dolaştı. Kendi cinslerinin büyük yardımları ile cahil avamı kandırarak gizli teşkilâtına bağladı. Asıl maksatları Kur'an'ı ortadan kaldırmak, İslâmiyet'i yıkmaktı. Hz. Osman'ın bir kısım uygulamalarını eleştirerek, insanlar arasında kavmiyetçilik fikrini yeniden yeşertmeye başladı. Hilafetin aslında Hz. Ali'ye yakıştığını, Hz. Osman'ın artık bırakması gerektiğini söylüyor, insanları buna inandırıyor.

İbn-i Sebe, bu propagandanın özellikle yeni Müslüman olmuş geniş halk kitlelerinde tesir ettiğini görünce faaliyetlerine hız verdi. Arkadaşlarını toplayarak onlara, "Biz asıl harbe yeni başladık. Bilmiş olun ki, bu, Müslümanlar arasında kıyâmete kadar devam edecek bir savaşın başlangıcıdır. Şimdi, biz Ali'yi takdis edeceğiz ve ettireceğiz. Ona, yerine göre 'ulûhiyet' yakıştıracağız, yerine göre 'peygamberdir' diyeceğiz, yerine göre de "Hilâfetin, Ali'nin hakkı olduğunu, fakat Ebû Bekir, Ömer ve Osman'ın onun bu hakkını gasb ettiklerini" anlatacağız." demişti.

İbn-i Sebe ve arkadaşları, bu kararı aldıktan sonra etrafındaki adamlarını, bu fikirleri yaymak üzere görevlendirdiler. Bunlar, "Hilâfet Ali'nin hakkı idi. Hilâfete lâıyk olan Ali ve evlâtlarıdır. Bu hak, onlardan gasp

edildi. Üç halife, bilhassa Ömer, bu hakkı gasb etmekle Allah'ın iradesine karşı geldiler... Allah'ın iradesine itaat için Ali'den yana çıkmak lâzımdır..." diye telkinlere başladılar. Bu telkinler, halk tarafından kabul görünce, daha da ileri giderek insanlara ilâhlık isnat eden "Hulûl Akidesini" İslâm inancına sokmak için gayret gösterdiler. İslâm inancını asıl çizgisinden saptırarak, tevhit akidesine taban tabana zıt bir inanışı yaymaya başladılar. "Hulûl Akidesi" İranlıların eski dinlerinde de vardı. Bu bakımdan, bu bâtil itikat onlarda kolaylıkla taraftar buldu. Bu fitne öyle tesir etti ki, dâhilde büyük çatışmalara, harplere sebep oldu. Hz. Osman'ın şehid edilmesinin arkasında da hep bu fitne vardı.

İbn-i Sebe, İslâm'ın sinesinde derin bir yara açtı. Bazı toplumlardaki Hz. Ömer düşmanlığını, kavmiyetçiliği, dini iyi bilmemeyi çok iyi kullandı. Çizdiği nazik, beyefendi, muttakî, gülyüzlü insan profili ve üstün ikna kabiliyetiyle çok insana tesir etti. Hakikaten kendisinin de dediği gibi, kıyamete kadar sürecektir bir ayrılığın tohumlarını attı.

Hani şair diyor ya bugünün Müslüman'ını uyarmak için; "Ebû Leheb ölmedi Yâ Muhammed, Ebû Cehil kıtalar dolaşüyor". Peki ya İbn-i Sebe, o ne yapıyor dersiniz?

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hadisin büyük kahramanı Ebû Hüreyre

Süleyman Sargın 2011.01.14

Bir süredir sünnetin bir Müslüman için ne ifade ettiğini, sünnete bağlı yaşamamanın ehemmiyetini anlatmaya çalışıyorduk. Bu bahsi devam ettirmek arzusundayız.

Çünkü yaşadığımız dinin büyük ekseriyeti sünnet kaynaklıdır. Bu sebeple sünnetin ehemmiyeti kadar, sünnete ve sünneti en saf ve duru haliyle bize intikal ettiren sahabe ve tabiûn efendilerimize saldırıların sebebini de bilmek zorundayız. Müsteşriklerle, onların İslâm dünyasındaki takipçilerinin hücum oklarına en fazla maruz kalanlar, en çok hadis rivayet eden ve hadis ıstılahında "Müksirûn" olarak anılan, sahabe efendilerimizdir.

Dinimiz bize sahabe-i kiram vasıtasıyla intikal etmiştir; dolayısıyla da onlara dokunan her şey, dinimize dokunmuş sayılır. Bu itibarla konunun ehemmiyetine binaen, "Müksirûn"un en önemlilerinden Hz. Ebû Hüreyre'yi kısa da olsa tanımaya çalışalım:

Hız. Ebû Hüreyre (radiyallâhu anh), Yemen'in Devs kabilesindendi. Hicret'in yedinci yılı başında Müslüman olup Medine'ye hicret etti. Fakir ve kimsesiz olduğu için Efendimiz onu "Ashab-ı suffe"nin arasına aldı ve Ebû Hüreyre bu şekilde Allah Resûlü'yle dört yıl bir arada kalma şerefine nail oldu.

Hız. Ebû Hüreyre, Medine'ye geldiğinde, Resûlullah Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) Hayber seferindeydi. Bunu duyan Ebû Hüreyre, hemen Hayber'e koştı ve Efendimiz'le mülâki oldu. Allah Resûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem), kendisine adını sorunca, heyecanlı ve mahcub bir edayla "Abdüşşems" diyebildi. İki Cihan Güneşi (aleyhi ekmelü't-tehâyâ): "İnsan ayın, güneşin kulu olamaz; sen Abdurrahman'sın." diyerek, adını "Abdurrahman" olarak değıştirdi.

Bir gün, Allah Resûlü onu kucağında taşıdığı kedilerle görünce, mütebessim ve takdirkâr bir edayla ona, "Ebâ Hirr" (kedi babası) diye hitap etti. Bundan sonra hep Ebû Hüreyre diye anıldı. O da, daha çok "Ebû Hirr" diye anılmayı severdi. Zira, fakir, mütevazı ve bir mahviyet insanı olarak o, kendine en çok yakıştırdığı, "kedi babası" tabiri idi. Ayrıca, Resûlullah, sevdiği bir anda, sevdiği bir noktada ona "Ebû Hirr" demişti o da kendisinin bu

adla çağrılmasını istiyordu. (Zehebî, Siyeru a'lâmi'n-nübelâ, 2/587; İbn Hacer, el-İsâbe, 7/434.) Sadece bu tavrı bile, onun Resûlullah'a ne derece bağlı olduğunu göstermeye yeter.

Ebû Hüreyre Müslüman olmuştu ama bir derdi vardı ve ona göre bu, büyük bir dertti. Annesi henüz Müslüman olmamıştı. Bu büyük sahabe, kendisini yetim büyüten annesini Müslümanlığa çekmeyi, hem bir vazife hem de vefa borcu biliyordu. Bir gün Resûlullah'a gelerek: "Yâ Resûlallah, dua etmez misin, Ebû Hüreyre'nin annesi de 'Lâ ilâhe illallah' desin?" istirhamında bulundu. Sonra Allah Resûlü, ellerini kaldırıp dua buyurunca, Ebû Hüreyre heyecanla evine koştu. Her gün: "Acaba bugün anneme bir şey anlatabilir miyim, kalbine girebilir miyim?" ümidi ve: "Acaba bugün de beni reddeder mi, yine yadırgar mı?" endişesiyle koştuğu evin kapısının tokmağına dokunduğunda, içeriden annesinin: "Dur, olduğun yerde kal!" sözünü işitti. Kadın, "Lâ ilâhe illallah" dedikten sonra boy abdesti alması lâzım geldiğini oğlundan çok dinlemişti. Biraz sonra, başında örtü kapıyı açtı ve: "Oğlum, işte dediğin şeyleri diyorum: Lâ ilâhe illallah Muhammedün Resûlullah..."

Ebû Hüreyre, müjdeyi vermek üzere bu defa da hemen Resûlullah'a (sallallâhu aleyhi ve sellem) koştu. Nebiler Serveri'nin duasının kabulü, onda ikinci bir ümit hâsıl etmişti: "Yâ Resûlallah, dua et, mü'minler, beni ve annemi sevsinler!" istirhamında bulundu. Allah Resûlü, ellerini kaldırıp yine dua buyurdular: "Allahım, Ebû Hüreyre'yi ve annesini mü'minlere sevdirl!" (Müslim, fedâilü's-sahabe 158; Ahmed b. Hanbel, el-Müsned, 2/319; İbn Sa'd, et-Tabakâtü'l-kübrâ, 4/328.) Bu dua bize öğretiyor ki, mü'minler, Ebû Hüreyre'yi sever ve sevmeli. Onu kimlerin sevmediğine gelince, onu da sizin iz'an ve anlayışınıza havale ediyoruz.

Ebû Hüreyre (radiyallâhu anh), Allah Resûlü'nden gece gündüz hiç ayrılmadı. O, bir zekâ ve hafıza kahramanıydı. Gecenin üçte birinde uyur, üçte birinde ibadet eder, evrâd ve ezkârını okur; kalan üçte birinde de hafızasındaki hadisleri unutmamak için tekrar ederdi. Aynı zamanda o, bir ilim adamı, bir fakih, bir hadis hafızı da olmuştu. Bir gün mescitte:

"Allahım, bana hiç unutmayacağım bir ilim nasip eyle!" diye dua ederken Allah Resûlü onu duydu ve mescidi ihtizaza getirecek şekilde: "Allahım, âmin!" demişti. (Nesâî, es-Sünenü'l-kübrâ, 3/440; Taberânî, el-Mu'cemü'l-evsat, 2/54; Hâkim, el-Müstedrek, 3/508.)

Hz. Ebû Hüreyre'yi ve onun sünnetin bize intikalinde eda ettiği tarihi misyonu önümüzdeki hafta da anlatmaya devam edeceğiz inşallah..

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sahabeden yana tarafız

Süleyman Sargın 2011.01.21

Hz. Ebû Hüreyre'yi yazmak birilerini rahatsız etmiş benziyor. Geçen hafta gelen birkaç mesajda, hadise çok emeği geçen bu büyük sahabe edep sınırlarını aşan eleştiriler yapıldı.

Öncelikle şunu belirtmek gerekir ki sünnet, dinin temelidir. Dini yıkmak isteyenler sünnete saldırıp onu ortadan kaldırmak arzusundalar. Bunun yolu da, sünneti bize intikal ettiren o paklardan pak nesle iftira ve çamur atıp onları tezyif etmekten geçiyor. Özellikle iki tane mesaj vardı ki bunlarda hiçbir terbiye, nezaket ve hatta ahiret endişesi görülüyordu. Yarın rûz-i mahşerde Ebû Hüreyre ile yüz yüze geldiklerinde ona ne diyeceklerini bile düşünmüyorlardı.

İslâm'ın meselelerini oryantalist ağzıyla kaleme almak veya müsteşrik mantığıyla yorumlamak kadar sakat bir anlayış olamaz. Bir kere biz Müslüman'ız. Sahabeden yana tarafız. Kendi dinimizi daha iyi anlama, doğruya

daha çabuk ulaşma gayreti göstermekten başka bir gayemiz olamaz/olmamalı. Akademik çalışmalar da, ilmî gayretler de bu maksatla ele alınmalıdır. Bizi biz yapan en büyük değer olan dinin hassasiyetlerinden sıyrılarak sözümona objektiflik adına bir kısım fantezilere giremeyiz. Bir Müslüman sahabeye hakaret edemez. Onu kendi devrinde yaşayan sıradan bir din adamı ya da politikacı gibi ele alıp eleştiremez. Aksi halde bütün inandırıcılığını ve tesirini kaybeder. Biz sahabe efendilerimizi, insanlık tarihinin bugüne kadar şahit olduğu en muhteşem topluluk olara görüyor ve onların şefaathlerine nail olma ümidiyle yaşıyoruz. Onları acımasızca eleştirenlere sadece "vâ esefâ!" diyebiliyoruz.

Evet, biz Ebû Hüreyre hazretlerini tanımaya devam edelim: Hz. Ebû Hüreyre bir gün Allah Resûlü'ne: "Yâ Resûlallah, senden duyduğum hiçbir şeyi unutmak istemiyorum." deyince, Allah Resûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem): "Ridânı çıkar, yere yay!" buyurdular. Ebû Hüreyre de öyle yaptı ve Allah Resûlü, ellerini açıp dua buyurduktan sonra, gâibden bir şeyle dolmuş gibi, mübarek ellerini getirip o ridâyı boşalttı; sonra da: "Onu dür ve bağrına bas!" buyurdu.

Ebû Hüreyre, bu hâdiseyi anlattıktan sonra: "Dürdüm ve bağrıma bastım. Yemin ederim, artık bundan sonra Resûlullah'tan duyduğum hiçbir şeyi unuttuğumu hatırlamıyorum." derdi. (Buhârî, ilim 42; menâkıb 28; Müslim, fedâilü's-sahabe 159; Tirmizî, menâkıb 46.)

Daha hayattayken kendisine: "Çok hadis rivayet ediyorsun!" diyenlere, kemal-i safvet ve samimiyetiyle: "Muhacir kardeşlerim çarşılarda alışverişle, ensar kardeşlerim de ziraatlarıyla meşgul olurken, ben karın tokluğuna Resûlullah'a hizmet ediyordum." (Buhârî, ilim 42; hars 21; itisâm 22; Müslim, fedâilü's-sahabe, 159; Ahmed b. Hanbel, el-Müsned, 2/240.) cevabını verirdi.

Gerçekten de öyleydi. O, Resûlullah'tan (sallallâhu aleyhi ve sellem) hiç ayrılmadı. Günlerce aç kaldığı olur ve oruç tutardı. İftar için bir şey bulamadığı zaman da, yeniden oruca niyetlenirdi ve böylece üç gün, dört gün üst üste oruç tuttuğu olurdu. Bazen, açlıktan sara tutmuş gibi yerlerde kıvranırdı. Cafer-i Tayyar onu alır, evine götürür ve karnını doyururdu. (Buhârî, fedâilü'l-ashab 10; et'ime 32; Ebû Nuaym, Hilyetü'l-evliyâ, 1/117.)Ve zaman zaman Allah Resûlü'nün doyrduğı da olurdu.

Bu masum, sepatik, nüktedan sahabinin, Allah Resûlü gibi mizacı âlî ve yüksek tavırlardan hoşlanan Büyükler Büyüğü bir zâtın yanında dört yıl kalması ve kurbiyetinin hiç mi hiç yadırganmaması bile, onun büyüklüğünü göstermesi bakımından yeter zannediyorum. Bir büyüğe yakın olmadan, bunun ne demek olduğı anlaşılamaz. "Reh-i sevdaya girdim; namus, ar bana lâzım değıl!" demedikçe de büyüklere yakın olunamaz.

İddia edildiğı gibi, sahabenin Hz. Ebû Hüreyre'ye karşı tavrı yoktu. Ensarın ilk Müslümanlarından, Resûlullah'la Akabe'de ilk el sıkışanlardan ve Efendimiz'i (sallallâhu aleyhi ve sellem) hanesinde misafir etme şerefine eren İstanbul'un şanlı misafiri Hz. Ebû Eyyub el-Ensârî Hazretleri, Ebû Hüreyre'den rivayette bulunurdu. "Sen, ondan daha evvel Müslüman oldun ve sen de Allah Resûlü'nün sahabisisin." diyenlere: "O, bizim duymadıklarımızı duymuştur." (Hâkim, el-Müstedrek, 3/586; İbn Kesîr, el-Bidâye ve'n-nihâye, 8/109.) cevabını verirdi.

Yalnız Ebû Eyyub el-Ensârî Hazretleri değıl, Abdullah İbn Ömer, Hibrü'l-Ümme Abdullah İbn Abbas, Câbir b. Abdullah el-Ensârî, Enes b. Mâlik ve Vâsile İbn Eslem gibi hadisin temel direkleri; sonra da, tâbiûnun dev imamları; Hasan Basri, Zeyd İbn Eslem, hadislerini arızasız nakletmek için Ebû Hüreyre'ye damat olan Said İbnü'l-Müseyyeb, Said İbn Yesâr, Saidü'l-Makburî, Süleyman İbn Yesâr, beş yüz sahabiden hadis rivayet etmiş olan Şa'bî, Muhammed b. Ebî Bekir, Kâsım b. Muhammed, Ebû Hüreyre'den aldığı hadisleri bir kitapta (sahife) toplayan ve buradaki hadislerin aynen Kütüb-ü Sitte'de geçtiğı, bugün karbon muayenesiyle de bu sahifesinin kendisine ait olduğı ispatlanmış bulunan Hemmam İbn Münebbih, Resûlullah denilince gözleri dolan ve 'Bekkâ' diye tanınan Muhammed b. Münkedir ve daha niceleri kendisinden hadis rivayet etmişlerdir. Sadece bu

kadar da değil; bu insanlar seviyesinde tam sekiz yüz (800) kişi, Ebû Hüreyre'den hadis rivayet etmiştir. (İbn Abdilberr, el-İstîâb, 4/1771; İbn Hacer, Fethu'l-Bârî, 1/207; Tehzîbü't-tehzîb, 12/289-290.)

Rabbim şefaatinde mahrum bırakmasın...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Tatilde ne okuyalım?

Süleyman Sargın 2011.01.28

Aksiyon dergisinin Pazartesi günü çıkacak sayısında günümüz Müslümanının en önemli problemine temas ediliyor.

"Ne kadar iman, o kadar ahlak" başlıklı çalışma, Efendimiz'in "güzel ahlak" olarak tarif buyurdıkları İslam'ın neden hak ettiği güzellikte temsil edilemediğini irdeliyor. Değişen ve modernleşen sosyal şartların Müslümanlarda nasıl bir değer kaymasına sebebiyet verdiğini, daha on yıl öncesine kadar "haram" denilerek kesin tavır alınan bazı hususların bugün ne kadar kolay işlenir hale geldiğini gözler önüne seriyor. Bu değişim, dönüşüm ve başkalaşım sürecinin daha ne kadar süreceğini bilmiyoruz. Bildiğimiz tek şey, "başkalaşma"nın da tıpkı savaş ve yangın gibi, başladığı zaman nerede duracağını ve neleri alıp götüreceğinin kestirilememesi.

Bu başkalaşmaya karşı en sağlam dinamik, kendimiz olma iradesidir. Bu iradeyi ortaya koyan insan, gereğini yapmaya azmetmeli, belli bir plan içerisinde istikrarlı bir hareket tarzı ve hedef belirleyerek o yolda sapmadan yürümelidir. Kendimiz olma, bizi biz yapan değerlerle hemhal olma demektir. Bu değerleri anlama, özümseme ve tabiatın bir derinliği haline getirme de bize ait eserleri mütalaa ve müzakere etmekle mümkündür.

Bu sebeple tatil dönemleri insanların "okumaları" için altın tepside sunulmuş fırsatlardır. Başta yaz tatili olmak üzere, yarıyıl tatili ve sene içerisinde değişik vesilelerle dağılmış tatil zamanlarıyla hafta sonlarını "okuma" adına olabildiğince verimli değerlendirmek gerekiyor. Bu verimin elde edilmesi için de şüphesiz ciddi bir program ve disiplin şarttır. Muhterem Fethullah Gülen Hocaefendi, bir insanın, kendi canlılığını muhafaza adına bir sene içinde kırk gününü böyle okumalar için ayırması gerektiğini söylüyor. Bugün başlayan yarıyıl tatilini söz konusu kırk günün önemli bir parçası olarak değerlendirmekte fayda var.

İyi ve bereketli bir okuma için en az bir hafta kesintisiz program yapıp nezih bir mekâna kapanmak en iyisi. İnsanlardan, sosyal hayattan, sokaktan uzak, dingin bir ruh haliyle yapılacak okumaların insanın fikir ve gönül dünyasına ciddi katkılar sağlayacağı muhakkak. Bu bir haftayı hiçbir şekilde bozmamak, delmemek ve sulandırmamak gerekiyor.

Böyle bir karar aldıktan sonra bir haftalık programda neyi hedeflediğimizi belirlememiz çok önemli. Pırlanta serisini okuyalım diyorsak -ki ben şiddetle tavsiye ederim- hangi kitapları okuyacağımızı baştan tesbit etmeliyiz. O kitapları, içindeki hakikatlerden azami derecede istifade edecek şekilde ciddi bir konsantrasyon ve kalb rikkati içinde okumalıyız. Okuduğumuz yerlerde önemli gördüğümüz hususların altını çizmeli, bazı paragrafları madde madde not almalı, özetler çıkarmalı ve yazılanları kendimize mal etmeye çalışmalıyız. Dikkatimizi çeken, başkalarının da bilmesinde fayda gördüğümüz orijinal tesbitleri arkadaşlarımızla veya aile efradıyla yemek, namaz aralarında paylaşmalı ve meselenin zihnimize iyice yerleşmesini sağlamalıyız.

Okumalarda berekete vesile bir diğer husus da manevi hayatımızdır. Böyle bir programı fırsat bilerek günlük hayatın hay huyunda ihmal ettiğimiz bir kısım vazifelerimizi de kemal-i hassasiyetle yerine getirmeliyiz. Güne mutlaka teheccüdle başlamalı, gecenin bereketinde Rabb-i Rahîmimizle irtibat vesileleri aramalıyız. Namazı iki

rekâtla sınırlandırmamalı, olabildiğince çok rekâtla gönül hanemizi temizlemeye gayret göstermeliyiz. Teheccüdün ardından sabah namazına kadar olan sürede Kur'an-ı Kerim okumalı, cevşen, kulûbu'd-dâria gibi duaları vird edinmeliyiz.

Her namazı cemaatle, vakit girer girmez ve tesbihatını gürül gürül yaparak ikame etmeliyiz. Namaz sonrasında yapılacak küçük derslerde, bazen hadis-i şeriflerle, bazen ilmihallerle, bazen asrın idrakine hitap eden eserlerle hemhal olmalıyız. Pazartesi ve Perşembe günlerini mutlaka oruçla değerlendirmeliyiz. Evvabin, duha gibi namazları da kesinlikle ihmal etmemeliyiz. Olabildiğince sade ve mütevazî sofralar kurmalı, israfa girmemeli ve sünnete uygun şekilde az yemeye, az uyumaya çalışmalıyız.

Zaten topu topu bir hafta yapacağımız bu arınma programını maç izleme, dizi seyretme, havuza gitme, futbol oynama gibi uygulamalarla delmemeliyiz. Bu tarz uygulamaların programların disiplinini bozmaktan, insanları o manevi atmosferden uzaklaştırmaktan başka bir tesiri yoktur. Bu açıdan kendisine böyle bir program yapmak isteyen, hedefini iyi belirlemeli ve o hedefe ulaşmasına mani her şeyden uzak durmalıdır.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Tam Hz. Ömer'in oğlu

Süleyman Sargın 2011.02.11

Sünnete bağlılık dendiği zaman akla ilk o gelir. Zühdü, takvası, ibadet ü taati, inceliği ve sünnete hassasiyeti yönüyle sahabenin içinde parmakla gösterilen nadide bir insandır.

Hz. Ömer'in, Abdurrahman, Abdurrahmanü'l-Evsat, Abdurrahmanü'l-Asgar, Abdullah, Zeydül-Ekber, Zeydül-Asgar, Ubeydullah, Âsım ve İyâz adlarında dokuz erkek çocuğu vardır. Ama, bunlardan yalnızca Abdullah'a: "İbn-i Ömer", yani "Tam Ömer'in oğlu.." denildi. Zira "Ömer'in oğlu" denilince akla ilk gelen insan odur.

Sünnete yüklediği anlam, Efendimiz'in (aleyhi's-salâtü ve's-selam) onun gözünde ve gönlündeki yeriyle doğru orantılıdır. Allah Resûlü'ne bağlılıkta o, bir başka derinlik arz eder. O kadar ki, mevlâsı ve büyük İmam Malik b. Enes'in hocası Nâfi'nin nakline göre, bir gün birlikte Arafat'tan inerlerken o, bir yerde bir çukura iner ve tekrar yukarıya çıkar. Nâfi "Ey İmam, ne yaptın orada?" diye sorunca, şu cevabı verir: "Ben, Arafat'tan inerken Resûlullah'ın arkasındaydım. Burada inip, def-i hacette bulundular. Benim öyle bir ihtiyacım yoktu ama O'na muhalefette bulunmak istemedim."

Allah Resûlü, suyu üç yudumda içmiş, bunu duyduktan sonra artık onun dört yudumda su içtiği görülmemiştir. Bu ölçüde bağlıdır sünnete. Ebû Hüreyre'den sonra en çok hadis rivayet eden sahabilerdendir. Aynı derecede tenkitlere, insafsız eleştirilere ve iftiralara maruz kalmıştır. Sünnete bu derece bağlı bir sahabiye böyle bir iftirada bulunmak hakikaten ahrette verilecek hesap adına büyük cesaret istiyor.

İslâm'ın ilk yıllarında doğmuş, babasının gördüğü işkencelere de şahit olmuştur İbn-i Ömer. Gördüklerini, "Babamın başına yığılır, dur durak bilmeden döverlerdi; bir defasında Âs b. Vâil, gelip onu kurtarmıştı." diye ızdırapla nakleder. Hicrette on yaşında vardı yoktu. Bedir'de akranlarıyla birlikte Resûlullah'a arz edilmiş ve ayak parmaklarının uçlarına basıp, büyük görünmek istemelerine rağmen, Resûlullah kendilerini orduya dâhil etmemişti. Boyları uzun da olsa, Resûlullah (sallâllâhu aleyhi ve sellem) yaşlarını soruyordu. Uhud'da da arz olunmuş, yine yaşı tutmadığı için orduya alınmamıştı. Arkadaşları gibi gözleri dopdolu, içi de hüzünlü evine dönmüştü. O gece sabaha kadar da hiç uyuyamamış ve: "Ne günahım var ki, beni Resûlullah (sallâllâhu aleyhi ve sellem) yolunda mücadele edecek sahabi topluluğu içine almadılar?" demiş, sızlanmıştı. Ancak bir-iki sene sonra reşit görülmüş ve Hendek Savaşı'na katılabiliyordu.

İbn-i Ömer, hiçbir zaman Ehl-i Beyt'e muhalif ve Emeviler'in yanında olmamıştı. Bilhassa Haccac'ın en çok endişe duyduğu bir insandı. Bir defasında Haccac, ihtimal zulümlerini haklı göstermek için hutbeyi uzattıkça uzatmış ve neredeyse öğle namazının çıkma vakti gelmişti. İbn-i Ömer, durduğu yerden seslendi: "Ey emir, zaman senin hutbeni beklemeyip geçiyor." Haccac bunu hazmedecek kalitede biri değildi. Nihayet bir hac mevsiminde, Harem-i Şerif'te bu büyük sahabinin şehadetine tevessül etti; hem de arkasında ihramıyla. Adamlarından biri ucu zehirli bir mızrakla İbn-i Ömer'i ayak topuğundan yaraladı. Derken bu yara ve zehir, o koca insanın şehadetine sebep oldu.

Şimdi yeni bir mevlid bayramının arefesindeyiz. Her yerde farklı toplantılar, konferanslar, paneller tertip edilecek. Mevlid programları, anma etkinlikleri düzenlenecek. İnsanlar koşar adım Efendimiz'in ve sünnetinin anlatıldığı toplantılara gidecekler. Bilgi yarışmaları düzenlenecek, kitaplar okunacak, güller dağıtılacak... Bunların hepsi güzel ve mutlaka olmalı, ama en önemlisi O'nun sünnetini yaşamak. Sünnete İbn-i Ömer hassasiyeti içinde yaklaşıp hayata tatbik etmek. Her davranışımıza, her düşüncemize, hatta hayallerimize bile "sünnet"ten vize almak. "Evimize gelse ne yapardık?" tarzında slogan kokan söylemlerin yerine, hakikaten O'nu evimize davet etmek. O'nu hissetmek, çocuklarımıza tanıtmak ve derinlemesine anlamak. Anlayıncaya kadar okumak, yaşamak ve O'na salâvatlarla dua etmek... Meleklerle bile "İşte bunlar tam Efendimiz'in ümmeti" dedirtmek... Öyleyse gelin, işe Sonsuz Nur'u okuyarak başlayalım...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

O büyük insanı ağlatan neydi?

Süleyman Sargın 2011.02.18

"Tabiîn" ifadesi literatürde Efendimiz'i (aleyhi's-salâtu ve's-selam) görememiş ama sahabe efendilerimizle tanışma ve onlarla hemhal olma şerefine nail olmuş kutlu nesil için kullanılır.

Tevbe Sûresi 100. ayet-i kerimede: "Muhacirlerden ve ensardan ilker, (en evvel İslâm'a girip, 'Biz varız!' diyerek kendilerini ortaya atanlar) ve ihsan şuuruyla onlara tâbi olanlar var ya: Allah onlardan razı oldu, onlar da Allah'tan razı oldu ve Allah onlara içlerinde ebedî kalmak üzere altlarından ırmaklar akan Cennet'ler hazırladı. İşte bu büyük bir kazançtır." buyrulur. Burada "ihsan şuuruyla onlara tâbi olanlar" ifadesiyle sahabeden sonraki altın neslin kastedildiğinde ittifak vardır.

Bu âyet-i kerimede, sahabe ile tâbiîn bir arada ele alınmakta ve haklarında Allah'ın onlardan, onların da Allah'tan razı oldukları hükmü verilmektedir. Allah'tan razı olmak demek, O'nun celâlinden cefâ, cemalinden safâ da gelse, ikisi arasında fark gözetmeksizin hüsnü kabulde bulunmak demektir. Bir başka deyişle Allah, verdiği her şeyi alsa veya dünyaları verse hiç tavır değiştirmemek; kazandıkları karşısında hiç şımarmadan, kaybedince de hiç mahzun olmadan dosdoğru kalabilmek ve başa gelen her musibeti lütuf gibi karşılamak demektir. Bu şekilde Allah'tan razı olanlardan Allah da razıdır.

Tabiîn nesli her yönüyle altın bir nesildir. Dinin en saf ve duru haliyle sonraki nesillere intikalinde hususi bir rolleri olmuştur. Dini emirlerin hassasiyetle yaşanması, kalbî ve ruhî hayatın canlı tutulması yönündeki gayretleri kıyamete kadar gelecek insanlara örnek teşkil eder mahiyettedir. Muhterem Fethullah Gülen Hocaefendi, onların kıymetini ifade sadedinde şunları söyler: "Mutlak fazilet, her zaman sahabe-i kirama ait olmakla birlikte, tâbiûn içinde, bazı hususî faziletlerde sahabeye yetişen, hatta bazı hususlarda sahabeden bazılarını geçenler bile vardır."

Bunun birkaç sebebi olabilir. Bilindiği gibi tabîîn dönemi fitnelerin, iç savaşların ve siyasi çekişmelerin çokça görüldüğü imtihanlarla dolu bir dönemdi. O dönemde Allah, insanları büyük fitnelerle sarsmış, silkeledikçe silkelemişti. Her yerde, her evde âdeta korkunç fitne ateşleri yanıyordu. Bugün dünyayı cehenneme çeviren kirlî düşünce o dönemde de bütün ürperticiliğiyle her türlü oyununu, hilesini ortaya koymuştu. Tabîîn efendilerimiz böyle dehşetli bir fitneden ancak Allah'a tam bir teveccühle kurtulabileceklerini biliyorlardı. Bu sebeple onlar arasında gününü bin rekât namazla süsleyenler, Kur'ân-ı Kerim'i dört günde, hatta bir gecede iki rekât namazda hatmedenler, hayatlarında cemaati hiç kaçırmayanlar ve ömrünü secdede geçirenler az değildi.

İkinci olarak, tâbiîn döneminde maddî cihad kılıcı bir ölçüde kınına konmuş ve mânevî cihad, "cihad-ı ekber" denilen nefisle mücadele en büyük vazife hâline gelmişti. Nefsin vesveselerinden kurtulup rızaya erme hayatlarının tek gayesi olmuştu. O dönemin dev kametlerinden Mesruk, Mekke-i Mükerrreme'de kaldığı sürece, sağ veya sol yanını yere koyup yatmamış ve hep Kâbe karşısında secdede uyumuştur. Hastalandığı zaman kendisine: "Biraz dinlenmeyi düşünmez misin?" dediklerinde ise şu cevabı vermişti: "Vallahi; gâibden-semadan birisi gelse de bana 'Allah sana kat'iyen azap etmeyecek!' dese, ben yine eskiden olduğu gibi aynı ciddiyet ve azimle ibadet etmeye devam ederim."

Yalandan olabildiğince uzak, olabildiğince samimî, olabildiğince içten ve olabildiğince sağlam bu emîn insanlar naklettiler bize sünneti. Bir başka dev Muhammed b. Münkedir, hemen her hadis imamının kendisine başvurduğu insandı. Kendi çağında da, kendinden sonraki çağlarda da onun adı 'Bekkâ'dır. "Bekkâ" çok ağlayan demektir. Allah'a olan saygı ve muhabbetinden öyle ağlardı ki, kendisini çocukluğundan beri çok iyi tanıyan annesi: "A be evlâdım! Çocukluğunu bilmeseydim, belki bir günahın vardır da, ona ağlıyorsundur diyecektim. Hâlbuki böyle bir şey yok; öyleyse, niçin bu kadar ağlıyorsun?" derdi. Ama Muhammed b. Münkedir için ağlanacak çok şey vardı. Allah korkusu, Allah'ın büyüklüğü karşısında kulun küçüklüğü, bir gün yaptıklarımızdan hesaba çekileceğimiz, öldükten sonra haşr olacağımız gerçeği, defterlerin uçuşacağı hakikati, Cehennem'in alevleri arasından Sırat köprüsünü geçme mecburiyeti. Onu ağlatan bunlardı.

Sadece birkaç misalini yâd ettiğimiz o muhteşem nesil emaneti çok güzel taşıdılar ve kendilerinden sonraki kutlulara devrettiler. Bugün ilahilere konu olan Üveys'ül-Karnî, hadisın dev imamı İbn-i Sîrin, Hasan Basrî, Said ibn-i Müseyyab, Haccac zulmünde kurbanlık bir koyun gibi boynu vurulan İbn Abbas'ın talebelerinden Said İbn Cübeyr ve daha niceleri bu pak neslin fertleriydiler.

İşte sünnet, hadis, bize gerektiğinde sünnetin bir tek meselesi uğrunda kurbanlık koyun gibi boyunlarını uzatan böyle fedailer kanalıyla geldi! Rabb'im bu kutlu insanları tanımayı ve yollarından yürümeyi nasip etsin.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Niyetiniz amelinizdir

Süleyman Sargın 2011.03.04

Niyet, bir işe kast etme ve azimle yönelme demektir. İnsan, nereye yöneldiğini ve ne istediğini niyet sayesinde bilir. Niyet, amelin kimliğidir. Amele rengini veren, kalite kazandıran en önemli iksirdir. İnsanın, bütün fiillerinin esası niyettir.

Niyetin bu ehemmiyetinden dolayı başta İmam Buhârî ve Nevevî gibi hadis âlimleri, eserlerine niyet hadisi olarak bilinen "Ameller niyete göredir. Herkesin niyeti ne ise eline geçecek de ancak odur." rivayeti ile

başlamışlardır. Onlar bu tercihleriyle adeta, kulluğun en güzelini öğrenme ve anlama maksadıyla hadis deryasına kendini salan Müslümanlara "Bu hadisleri okurken, niyetinizi sağlam tutun ki kulluğunuzun ve okumanızın bereketi olsun" demektedirler.

Bazı âlimler niyet hadisinin İslam'ın üçte birini teşkil ettiğini söylemişlerdir. Zira kulun ameli ya kalbiyledir ya diliyledir veya da organlarıyladır. Niyet, kalbî bir ameldir ve bu üç kısmın en üstünüdür. Çünkü niyet bazen tek başına bir ibadet olduğu halde, diğerlerinin ibadet olabilmesi için mutlaka niyete ihtiyaç vardır.

İnsan ne kadar gayret ederse etsin, niyetindeki ameli yakalayamaz. Her gece aksatmadan yüzlerce rekât namaz kılmayı, sabahlara kadar evrad ü ezkarla ulu dergâha yönelmeyi, bütün malını mülkünü Hak yolunda sarf etmeyi kim istemez! Dolayısıyla niyet ettiğimiz şeyleri gerçekleştirme imkânı her zaman bulamayabiliriz. İşte Rahmeti Sonsuz, kullarıyla olan muamelesini onların niyetleri üzerinden gerçekleştirmekte ve niyet ettiğimiz halde gerçekleştiremediğimiz amellere de sanki gerçekleşmiş gibi muamele etmektedir.

Niyet, âdetleri ibadete çeviren bir şartel ve anahtardır. Onun sayesinde sıradan iş, davranışlar ibadete dönüşür. Dinç bir şekilde kalkmak ve gece ibadeti yapmak niyetiyle erken yatan bir Müslüman'ın uykusu, bu niyeti sayesinde ibadet sayılır. Sırf Efendimiz'in sünnetine riayet maksadıyla sofraya elini yıkayarak oturan birinin yemesi ibadet olur.

Hadis-i şeriflerde niyetin ehemmiyetine dair ibretimiz örnekler anlatılır. Bu örneklerden en dikkat çekeni "Kuzman" hadisesidir. Kuzman, bir savaşta Müslümanlar safında herkesin dikkatini çekerek, kahramanca savaşmıştı. Pek çok Allah düşmanını da öldürmüştü. Aldığı bir yaradan dolayı intihar etti. Onun bu halini duyan Efendimiz (sallallahu aleyhi ve selem), "İnsanlardan bazıları vardır ki, halk nazarında cennet ehline yaraşan hayırlı işler yaparlar. Hâlbuki onlar o işlerini yaparken taşıdıkları niyetleri sebebiyle cehennemliktir." buyurdular.

Bunun tersi bir örnek de şudur: Uhud Savaşı'na kadar İslâmiyet'i kabul etmeyen Amr b. Sâbit, Uhud günü iman edip, silahını kuşanarak savaş meydanına gitmiş ve orada şehit olmuştu. Bu defa da Nebiler Sultanı onun hakkında "Az amel işledi, fakat çok kazandı." buyurdular.

Nice küçük işler vardır ki; niyet sâyesinde büyür; bir dane iken bin başak, bir damla iken derya olur. Ve nice dağ büyüklüğünde himmet ve gayretler de vardır ki, kötü niyet yüzünden semeresiz ve güdük kalırlar.

Kulluk şuuruyla yatıp kalkmalar, yerlere kapanmalar; aç, susuz durmalar ve meşrû bir kısım arzu ve isteklerden uzaklaşmalar, insanı en yüce âlemlere ulaştırır ve onu sultan kılar. Oysaki aynı hareketler ve daha binlercesi, kulluk niyetinden uzak bir düşünceyle yerine getirildiği zaman, ızdırıp çekme ve yorulmadan başka bir şey yapamaz. Oruç tutan, Allah için tutunca ibadet, diyet yapmak için tutunca yorgunluk ve açlık olur. Demek ki insan, yaptığı ve terk ettiği işlerde sadece Yaradan'ın hoşnutluğunu aramalı ve bu niyetin içine başka şeylerin girmesine izin vermemelidir.

Çok hareketli, yerinde duramayan, kıpır kıpır insanlar vardır. Bulundukları beldeye canlılık getirirler. Her gün yeni atılımlar, yeni projeler, yeni hamlelerle gündeme gelirler. Bunu yaparken maksatları sadece Allah rızası değilse, bu gayretler onlara ahireti kazandırmak bir yana, başlarına bela olur.

Niyet, bu sınırlı ve geçici dünya hayatında, sınırsızlığa kapı açan esrarlı bir anahtardır. Kısacık ömür, niyet sayesinde bereketlenir ve Cennetlere ulaştıran bir koridor haline gelir. Aynı ömür -Allah korusun- niyet sayesinde insanı cehenneme de götürebilir. Ölerken bile "keşke doğrulup namazımı kılabilsem" düşüncesinde olan bir bahtiyar mü'min, binlerce sene daha yaşasa namazına devam edeceğini göstermiş demektir. Bu niyeti onu binlerce sene namaz kılmış bir "saîd" olarak ötelere gönderir.

Bir başkası da son nefesinde bile küfrün, ilhadın, bir kısım komploların, hilelerin şarkısını söyler. O da bu hareketiyle gösterir ki binlerce sene ömrü olsa küfür inadından vazgeçmeyecektir. Onun bu niyeti de kendisini talihsiz bir "şakî" olarak ötelere gönderir.

Demek ki, niyet mü'minin hayatında her şeydir.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Benim bilmem yetmiyor muydu?

Süleyman Sargın 2011.03.11

İhlâs, kulun yaptığı şeyi sadece Allah istediği için yapması ya da terk ettiğini de sırf O istemediği için terk etmesi demek. Kulluk, hayatın omurgasını oluşturuyorsa, bu omurgayı eğmeden bükmeden dik tutma gayretinin adı ihlâstır.

Araya sıkışan riya, süm'a, ucub gibi sinirler omurgada fitik meydana getirirler. İhlâsı elde etmek öyle kolay değildir. Büyük bir mücadele, yorulmak bilmeyen bir cehd ister.

Muhterem Fethullah Gülen Hocaefendi'ye göre doğru, samimî, katışıksız, dupduru; riya'dan uzak olma ve kalbi bulandıracak şeylere karşı kapalı kalma, kapalı yaşama ihlâsın olmazsa olmazlarından. Kalbi hiçbir şekilde kirletmeme, gönlü tam bir saflık içinde tutma, Allah'la münasebetlerde dünyalık beklentilerden olabildiğince sıyrılma, onu elde etmek için ulaşılmaması gereken seviyeyi ifade ediyor Hocaefendi'nin beyanında.

İhlâslı olmak, "sadık" olmaktan geçiyor. Sadakat, ihanetin zıddıdır. Nasıl ki gözüne başka birinin hayalini koyan, sevdiğine ihanet etmiştir. Aynen öyle de ibadetine başka duygular, düşünceler, niyetler bulaştıran da Rabb'ine ihanet etmiş sayılır. O halde ihlâsı elde etmek için, sarsılmaz bir sadakate sahip olmak gerekiyor. Çünkü sadakat, ihlâsın gerçek kaynağıdır.

Sadakat, Peygamber vasfıdır. Onlar, doğuştan sadakatile serfiraz olmalı ki gözleri O'ndan başka bir şey görmesin. Peygamber mirasına talip olanlar da bu mirasa liyakat kazanmak için sadık olmalı. Çünkü ihlâs ve sadakat, gönüllerde iman nurunu tutuşturmaya azmetmiş babayığitler için hava ve su kadar ehemmiyetlidir.

İhlâs, Allah tarafından temiz kalblere bahşedilmiş, azları çok eden, sığ şeyleri derinleştiren benzersiz bir iksirdir. Aynı zamana o, sınırlı bir şekilde eda edebildiğimiz ibadet ü tâatimizi sınırsızlaştıran sihirli bir kredidir. Bu ihlâs kredisiyle insan dünya ve ahiret pazarlarında en pahalı nesnelere talip olabilir. Hayatını hep ihlâs yörüngesinde yaşamış Nebiler Sultanı (Sallallahu aleyhi ve sellem) bir hadislerinde, "Dinî hayatında ihlâslı ol, az amel sana yeter." (el-Beyhakî, Şuabü'l-îmân 5/342; ed-Deylemî, el-Müsne'd 1/435.) buyurur. Buradan, az amel işlese de yeter gibi bir netice çıkarmak doğru olmaz. Zaten amelin kendisi değildir bizi Rahmet'e layık kılan. Esas olan ameldeki ihlâstır. İbadette istikameti korumak, nefsin bütün itirazlarına rağmen ısrarcı olmak gerekir. Nefsin boynunu kırmak adına çok secde etmek, gözyaşı dökmek ve bunu tenhada yapmak önemlidir.

Bir gece ibadetle meşgul olmak şeytanı çıldırtmaya yeter. Bu, aynı zamanda şeytanın çeşitli hücumlarına davetiye çıkarmaktır. İnsan, ibadetini yaparken, yola döşenmiş mayınları, kurulmuş tuzakları aklından çıkarmamalı ve gerekli tedbirleri almalıdır. Bu tuzaklardan en kolay düşüleni, yaptığımız şeylerden birilerini haberdar etme dürtüsüdür. Gece teheccüde kalktığını anlatmak isteyen biri, bunu doğrudan değil de "dün

gece saat üç gibi uyanıktım, birden bizim evin önünde bir gürültü duydum" gibi masum (!) ifadelerle dile getirir. Maksat, dinleyenin zihninde "vay be, adam gece üçte teheccüde kalkmış" fikri uyandırmaktır.

Böyle bir düşünce Rahmet'ten mahrumiyete sebep olur. Zerre miktar iyiliğin ve kötülüğün hesabının görüleceği o dehşetli günde "Benim bilmem yetmiyor muydu, neden yaptıklarını başkalarına da duyurdun?" sorusunun cevabını bulmak oldukça zor olacaktır.

Mana âleminin büyüklerinden Bâyezid-i Bistamî şöyle der: "Bütün gayretimle Cenâb-ı Hakk'a tam otuz sene ibadet ettim. Sonra gaybdan: 'Ey Bâyezid, Cenâb-ı Hakk'ın hazineleri ibadetle doludur. Eğer gâyen O'na ulaşmaksa, Hak kapısında kendini küçük gör ve amelinde ihlâslı ol' sesini duydum ve tembihini aldım..." Demek ki ihlâs, amelin canıdır, kanıdır. Cansız cesedin kıymeti ne kadarsa, ihlâssız amelin değeri de o kadardır.

Efendimiz (aleyhi's-salâtü ve's-selâm) bir başka hadislerinde kullukta ihlâsın ne kadar hayatî bir değere sahip olduğunu bize şöyle hatırlatır: "Her zaman amellerinizde ihlâsı gözetin; zira Allah, sadece amelin hâlis olanını kabul eder." (ed-Dârakutnî, es-Sünen 1/51; el-Beyhakî, Şuabü'l-îmân 5/336)

İşin doğrusu ihlâs, kul ile Mâbud arasında bir sırdır ve bu sırrı Allah, sadece sevdiklerinin kalbine koymuştur. İhlâsı yakalamış bir insanın nazarında, övülmek ya da yerilmek, saygı görmek ya da görmemek veya yaptığı işlerin bilinip bilinmemesi hiç önemli değildir. Zira o, gözünü sadece O'na ve rızasına dikmiştir. Peki, ihlâsı elde etmek için ne yapmak gerekir? İnşallah onu da önümüzdeki hafta anlamaya çalışalım.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

"Görünmek" mi "olmak" mı?

Süleyman Sargın 2011.04.08

İhlâs, bir manada "sadece Allah için olma, Allah için yaşama" demektir. Bu yüzden ihlâsı elde etmek uzun süren mücadele ve gayretlere bağlıdır.

Burada dikkat edilmesi gereken birinci husus, Allah yolunda büyük şeylere talip olmak ama büyük görünmemektir. Bu ince dengeyi yakalamak ve korumak oldukça önemlidir. Esas olan, Allah'a itimad ederek büyük şeylerin arkasına düşmek ama kendini küçük görmek, küçük göstermek ve insanlardan bir insan olmak; hatta onların en küçüğü olduğuna inanmaktır.

Nebiler Serveri (Sallallahu aleyhi ve sellem) bir hadislerinde, "Nice saç başı dağınık, elbisesi eski, kendisine ehemmiyet verilmeyen ve kapı kapı kovulan insanlar vardır ki, bir meselede Allah'a kasem etseler, Allah onları yeminlerinde yalancı çıkarmaz." buyurmuştur. İşin aslı budur; kalb derinliği, vicdan genişliği ve himmet yüceliği ile beraber sığ görünmek, düz bir mü'min edasıyla hareket etmek ama görünenden daha derin olmaktır. Belli olma, tanınma ve bilinme duygusu kalbde barındırılmaması gereken bir duygudur. Böyle bir duygu, tavır davranış ve görüntüyü kalbin önüne geçirme demektir.

Muhterem Fethullah Gülen Hocaefendi'nin ifadeleriyle, "İhlâslı insan, "görünme" değil "olma" insanıdır. O, kalbî hayatı itibarıyla önde, tavır ve davranışları açısından ise iki adım geridedir. Görüntüsünün önünü kesmiş ama kalbine yol vermiştir. Günümüzün mefkûre kahramanları da kalb balanslarını bu ufka göre ayarlamalı, "görünme"yi terk edip "olma"ya yürümelidirler."

Bediüzzaman Hazretleri, önde görünme arzusu olarak ifade edeceğimiz "meylü't-tefevvuk"u hizmet insanlarını baskı altına alıp, onları ümitsiz, bezgin ve çaresiz bırakan tehlikelerden biri olarak sayar. Kur'an ve iman hizmetinde rekabete, önde olma mücadelesine, itişe-kakışa bir yere varmaya ve birbirine zahmet vermeye hiç yer ve lüzum bulunmadığını ifade eder. Hazreti Üstad, farklı ve üstün olma duygusunun bir zorba gibi gelip hizmet erlerinin himmet hislerine hücum ettiğini ve onları Allah için çalışıp çabalamaktan, din uğrunda gayretten uzaklaştırdığını belirtir. Böyle bir düşmana karşı koymak için de, "Amelimizde rıza-yı İlâhî olması" gerektiğini söyler. Bir başka yerde "Allah için işleyiniz, Allah için başlayınız, Allah için çalışınız ve O'nun rızası dairesinde hareket ediniz." diyerek ihlâs kalesine sığınmanın lüzumunu nazara verir.

Kendini farklı ve üstün gören bir insan bir taraftan kendisinin değil de başkalarının çalışıp didinmeleri gerektiğini düşünür; diğer taraftan da, beklentilere girer, hiçbir pay sahibi olmadığı başarıların dahi ona nisbet edilmesini ister. Böylelerini Kur'an, ifadeleri içinde. "Yapmadıkları şeylerden dolayı övülmekten hoşlananların azabdan kurtulacaklarını sanma!" (Âl-i İmran, 188) ifadeleriyle anlatır. Hâlbuki ihlâsta esas olan başarıyı kendine mâl etmek değil, "Kardeşlerin başarıları karşısında sanki kendisi başarmış kadar sevinmek ve onların başarılarıyla iftihar etmektir."

İnsanın kendinde bir meziyet, bir üstünlük tasavvur etmemesinin yanında "bütün kuvveti ihlâsta ve hakta bilmesi" de önemlidir. Bu duyguyu elde etmenin yolu da mü'min kardeşini şerefte, makamda, iltifatta ve maddi menfaatlerde kendine tercih etmektir. Hatta güzel bir meseleyi bizden daha iyi anlatacağını düşündüğümüz bir kardeşimize "Yahu gel şu meseleyi sen anlat, sen daha iyi anlattırın!" diyecek kadar hakperest olmaktır.

İhlâsa ermek adına önemli vesilelerden biri de "Bu hizmetteki kardeşlerimizi tenkit etmemek ve onlara üstünlük taslar şekilde gıpta damarlarını tahrik etmemektir." El, gözü tenkit etmediği, ayak, kulağı eleştirmedeği gibi bir vücudun azaları hükmündeki mü'minler de birbirlerini tenkit etmemeli, yıpratıcı eleştirilerde bulunmamalıdır. Herkes, İlâhî takdirin kendisine biçtiği vazifenin şuurunda olarak konumunun hakkını vermeli ve elinden gelen gayreti ortaya koymalıdır.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Eline diline sahip ol

Süleyman Sargın 2011.04.15

Efendimiz (Sallallahu aleyhi ve sellem), bir hadislerinde şöyle buyuruyor:"Gerçek Müslüman, elinden dilinden diğer Müslümanların emniyet ve esenlikte olup (zarar görmedikleri) kimsedir."

Demek ki hakiki Müslüman, her şart ve durumda herkese emniyet ve güven telkin eder. Öyle ki, diğer bütün Müslümanlar, ona rahatlıkla sırtlarını dönebilirler. Zira bilirler ki, ondan kendilerine zarar gelmez. Ailelerini birine emanet etmeleri gerektiğinde gözleri arkada kalmadan ona emanet edebilirler. Onunla aynı ortamda beraber bulunduktan sonra, oradan ayrılan kimse bilir ki, arkada kalan o insan, ne kendisi gıybet eder, ne de yanındakilerin gıybetini dinler. O, kendi haysiyetine, şerefine düşkün olduğu kadar, Müslüman kardeşinin haysiyetine, şerefine de düşkündür. Yemez, yedirir. İçmez, içirir. Giymez, giydirir. Yaşamaz, yaşatır. Ve Bediüzzaman Hazretleri'nin tabiriyle bir başkası için maddî manevî füyûzat hislerinden dahi fedakârlıkta bulunur.

Hadisin ilk kelimesi olan "Müslim" kelimesiyle, hemen ardından gelen "selime" fiili, ikisi de "silm" kökünden gelir. Bu benzerlik, bize şöyle bir ma'nâyı hatırlatır: Müslüman; her meselesi, silm, selamet ve müslimlik çizgisinde cereyan eden insandır. O, tanıdığı-tanımadığı herkese selâm verir. Böylece kalplerde onun için bir sevgi yaratılır. Namazını bitirirken, selâmla bitirir. Önce sağındaki, sonra solundaki ins, cin, melek, bütün şuurlu varlıklar, onun selâmını alır. O, görmediği bu varlıklarla bile selamlaşır. Mü'minin dışında hiç kimse, şimdiye kadar selâmlaşmayı, bu denli yaygın hale getirmiş değildir.

Efendimiz'in her ifadesinde olduğu gibi, bu hadiste de her kelime, dikkatle seçilmiştir. Burada elden ve dilden özellikle bahsedilmektedir. Diğer azaların değil de sadece bu iki uzvun zikredilmesinde elbette birçok nükte vardır. İnsan bir başkasına vereceği zararı iki türlü verir. Bu, ya yüz yüze veya gıyabında olur. Yüz yüze verilecek zararı el, gıyabî zararı da dil temsil eder. İnsan karşısındakine ya bizzat zarar verir ve onun hukukunu çiğner, ya da, gıyabında onun gıybetini yaparak, hakir ve küçük düşürerek hukukuna tecavüz eder. Bu iki çirkin durum da hakiki mü'minden hiçbir zaman sadır olmaz. Çünkü o, ister yüz yüze olduğu insanlara, isterse o an yanında bulunmayanlara karşı hep mertçe ve yiğitçe davranır. Kalleşlik ona yakışmaz. Toplu programlarda, milyonların önünde aslanlar gibi kükreyip gözyaşlarıyla medhiyeler düzmek ve sonrasında kapalı kapılar ardında küstahlaşmak Müslümanca bir tavır değildir.

Ayrıca Efendimiz, burada dili elden önce zikretmektedir. Çünkü elle yapılacak zarara, karşı tarafın mukabele imkânı vardır; kendisine vurana o da vurarak karşılık verebilir. Hâlbuki arkadan yapılan gıybet veya atılan iftira, genellikle karşılıksız kalır. Dolayısıyla, böyle bir hareket rahatlıkla, fertleri, cemiyetleri hatta milletleri birbirine düşürebilir. Dille verilecek zararların takibi, yüze karşı yapılmak istenenlere nisbeten daha zordur. Onun içindir ki, Efendimiz, dili, elden önce zikretmiştir.

Bütün insanlığın emniyet ve esenliğini sağlama gayesiyle gelen İslâmiyet, her Müslüman'ın kendine zarar veren maddî-manevî her şeyden uzak durmasını ister. Bunu isterken, onu az dahi olsa, başkalarına zarar vermemek konusunda da uyarır. Zarar vermek bir yana, toplumun her kesiminde, emniyet ve güvenin temsilcisi olmasını ister. Müslüman ne kendine ne de başkalarına zarar vermemelidir.

Görüldüğü gibi, hakiki Müslüman, gezip-dolaştığı; oturup-kalktığı hemen her yerde güven ve selâmet hissinin tercümanıdır. O, mü'minlere uğradığında selâm verir, emniyet soluklar... Onlardan ayrılırken esenlik diler, ayrılır... Namazın tahiyatlarını selâmlarla süsler ve Hakk'ın huzurundan ayrılırken de mü'minleri selâmlayarak ayrılır. Artık, bütün hayatını böyle selâm yörüngesinde sürdüren bir insanın, kendi temel düşüncesine rağmen, emniyete, güvene, sağlığa ve maddî-manevî, dünyevî-uhrevî selâmete ters bir yola girmesi, kendine ve başkalarına zarar vermesi herhalde düşünülemez...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bu radyoyu çok seveceksiniz

Süleyman Sargın 2011.04.22

Gençlik yıllarımızda teyplerimizden yükselen bir nağme vardı.. İnleyen bir nağme.. O sesi dinlerken gözler dolar, yürekler titrer, kalpler ürperirdi..

Daha çok akşamları dinlerdik gönüllerimize nakış nakış hakikat işleyen o nağmeyi.. Kapağı kırık bir teybin etrafında toplanır, çok defa ışıkları kapatır ve loş ışık altında o sesi yüreklerimize çekmeye, hayalen o camilere

gitmeye çalışırdık..

İzmir Bornova'daki Çarşı Camii ana duraktı. İman esaslarının çoğu orada anlatıldı bir bir. Belli bir sistematik içinde oldu bunların hepsi. Namaz gibi pek çok hayati mesele de orada anlatılmıştı. Bornova'dan yola çıkar, Manisa Muradiye'ye uğradık. Kırkağaç vaazı da "vaazlar" içinde önemli bir yere sahipti.. Sonra Edremit'e geçerdik. Gündüz vaazlarını gece dersleri takip etmişti orada. Turgutlu'ya bir selam verir, Salihli'de soluklanırdık. Salihli vaazının insanı haşyete sevk eden atmosferinde uzun süre ârâm ederdik. Demirci, Uşak, Denizli, Afyon.. derken bütün Anadolu'yu dolaşırdık..

Yozgat'ta, Kahramanmaraş'ta, Çorum'da ve Anadolu'nun hemen her köşesinde iman hakikatlerinin gürül gürül ifade edilmesine şahit olurduk. "Terk ettiniz Kur'an'ı!" sitemini içimize gömer, "Hey gidi günler!" serzenişine muhatap olurduk. "Müeyyidat" serisiyle kendimize gelir, "Soru-cevaplar"da tereddütlerimizi giderirdik. Konferanslar, marifet ufkumuza yeni kapılar açar, heyecanlarımızı coştururdu.

Vaazlar bizi "Asr-ı saadet"e götürürdü. Sahabeyi öyle tanıdık. Vaazlar bizi Allah Resûlü'ne âşık etti. "Hane-i saadet"in tarifsiz iklimini o kasetler yaşattı kırılgan yüreklerimize. Annesinin bir tanesi Mus'ab'ın hikâyesini tekrar tekrar dinledik. Hepimiz bir Mus'ab olma hayalindeydik. "Dava" uğruna neleri terk ettiğini, Medine'ye hicretini, birkaç sene sonra yetmiş insanı arkasına takıp Kâinatın Güneşi'ne dönüşünü dinledik hep ilk günkü heyecanla. Uhud'da akşama kadar Efendimiz'in önünde savaşıp kütükteki et gibi doğrandığını, Mekke'nin en zenginlerinden olan Mus'ab'ın elbisesinin kefen olmaya yetmediğini hüznün, heyecan ve gıptayla anlattık birbirimize...

"Ebû Akîl destanı" vardı dillerde. "Yâle'l-Ensâr! Kerraten ke kerrate Huneyn!" nidası camî duvarlarından evlerimize kadar gelirdi. Hemen yerimizden kalkmak, durmadan koşmak ve koşarken çatlamak isterdik. Enes b. Nadr anlatılırdı başka hiçbir yerde duyamayacağımız güzellikte. Şehitliği nasıl arzuladığını, sonunda ancak parmaklarının ucundan tanınabilecek şekilde lime lime doğrandığını ilk kasetlerden öğrendik. Gusûl almaya fırsat bulamadığı için melekler tarafından yıkanan şehidi de böyle öğrenmiştik. Hazreti Cüleybib'i, Ammar'ı, Bilal'i, Cafer'i, Halid'i, şehitlerin efendisi Hz. Hamza'yı, şeytanın kendisinden kaçtığı Hz. Ömer'i, siddîkiyetin kahramanı Hz. Ebû Bekir'i, hayâ abidesi Hz. Osman'ı, Allah'ın aslanı Hz. Ali'yi, "zevce"nin ne demek olduğunu kadınlık âlemine öğreten Hz. Hatice'yi, evlatların en nasiplisi Hz. Fatıma'yı ve daha nicelerini başka nasıl öğrendik...

İslam'a bin yıl bayraktarlık yapan bir milletin torunları olduğumuzu hissettirdi bize o vaazlar. Oradan duyduk "dava"nın "dünya"ya satılmayacağını.. Hedefin sadece Allah rızası olduğunu. Kulluktan daha yüce bir paye bulunmadığını.. "Kulum!" hitabına mazhariyetin ne büyük mükafat olduğunu.. Teypten yükselen o nağme, bir anil-merkez güç gibi harekete geçirdi çoğumuzu. Anlatılanlar can oldu bize, fer oldu dizlerimize, kan oldu damarlarımıza. "İnsan"ı öğrendik bu sayede ve insanın Hak katındaki değerini. "Şefkat" oldu şiarımız, "sevgi" oldu rehberimiz, "kin ve nefret" oldu tek düşmanımız.

Yarım asırdır teyplerimizden, videolarımızdan, ekranlarımızdan gönüllerimize akan o nağme hiç susmadı. Şimdilerde Cihan Radyo vasıtasıyla bize ulaşıyor. Birkaç fedakâr, delikanlı işadaminin gayretiyle ortaya çıktı Cihan Radyo. Hiçbir ticari kaygı taşıyorlar. Maksatları, Kürsü'den Gönüllere akan nağmeyle yüreklerin Bamteli'ne dokunmak. Onu da çok iyi yapıyorlar. Bu radyoda kulağınızı tırmalayan hiçbir şey duymayacaksınız. Her şey gönlünüze hitap ediyor çünkü. Sabah zikirleriyle güne başlıyorsunuz. Hemen ardından bir vaaz dinliyorsunuz. Birkaç ilahi ve kasideyle soluklanıp hemen bir başka vaaza kulak veriyorsunuz. Bazen Gurbet Soluklarını içinize çekiyor, bazen sorulara verilen cevaplarla zihninizdeki tereddütleri gideriyorsunuz. Namaz tesbihatları, aşr-ı şerifler, yakaran gönüllerden derlenmiş dualar, ezanlar, ayet ve hadislerle dolu dolu bir gün

geçiriyorsunuz. www.radyocihan.com adresinden dünyanın dört bir tarafından dinleyebileceğiniz bu tatlı su kaynağı, kısa zamanda her yere ulaşmayı hedefliyor. Ve onlar sizden sadece dua bekliyorlar.

(Radyocihan; İstanbul 105.2, Ankara 101.2, İzmir 106.7, Van 107, Konya 97.4, Kayseri 101.5, Bursa 100.2 frekanslarından yayın yapıyor.)

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Borcunu öde, hak etmediğin şeyi de alma!

Süleyman Sargın 2011.04.29

Nebiler Sultanı (sallallahu aleyhi ve sellem) bir hadislerinde bize şöyle bir nasihatte bulunuyor: "Allah size, analara isyânı, kız çocuklarının diri diri gömülmesini, (eda edilecek hukuk ve borçların) eda edilmemesini, (hak edilmedik şeylerin de) alınmasını haram kılmıştır.

Güft u gûyu, (dedikodu) çokça sual sormayı, (şurada-burada) servet tüketip (israf etmeyi de) kerih görmüştür."

Bu hadiste bize yönelik farklı farklı emirler vardır. Bu emirlerin her biri özellikle sosyal hayatımızı düzene koymaya matuftur. İlk emir anne hakkının gözetilmesine dairdir. Ayaklarının altına cennetin serildiği annelere karşı saygısızlıkta bulunma, serkeşlik etme, "ukûk-ı ümmehât" sözüyle ifâde ediliyor. "Ukûk"un bir manası da kesip atma olduğundan annesine başkaldıran evlat, sanki onunla arasındaki bütün hukukî münasebetleri kesip ve onu yalnızlığa atıyor gibi bir manayı hatırlatıyor.

Burada aklımıza "Babaya isyan da aynı ölçüde haram olduğu halde, neden sadece anne zikredilmiştir?" şeklinde bir soru gelebilir. Bunun birkaç sebebi olabilir. Öncelikle anne, kadın olması itibarıyla himayeye muhtaçtır. Bir kısım zaafları vardır ve şefkatte erkeklerin önündedir. Fıtratlarındaki incelik ve mukavemetsizlikten ötürü de serkeşlikten daha çok ve daha çabuk müteessir olurlar.

İkinci olarak, anneler çok narin ve kırılgandır. Çocuklarının üzerinde sayılamayacak kadar çok emekleri vardır. Onlar şefkat kahramanlarıdır. Karşılıksız severler çocuklarını; onlardan hiçbir beklentileri yoktur. Görecekleri bir kabalık, maruz kalacakları bir saygısızlık onların kristal kalplerini tuz buz eder. Bu sebeple kendilerini terk edilmiş ve yalnız hissederek. Allah Resûlü (aleyhi's-salâtü ve's-selâm) bu meselenin insanlığın en büyük yaralarından biri olduğunu gördüğünden tesiri kıyamete kadar sürecek bir uyarıda bulunmuştur.

Bir diğer uyarı da kız çocuklarının diri diri gömülmemeleri konusundadır. Cahiliye devrinde, belli yörelerde ve toplumun belli kesimlerinde dünyaya gelen kız çocukları, büyük çoğunluğu itibarıyla diri diri toprağa gömülürdü. Bu vahşice âdeti, kimileri tuhaf bir cahiliye gayretiyle, kimileri geçim sıkıntısı sebebiyle sürdürüyorlardı. Bazıları da bunu servet ve sâ mânlarının, kızları vasıtasıyla başkalarının eline geçmemesi için yapıyorlardı. Hangi sebeple yapılsa yapılsın, bu bir vahşetti ve mutlaka önlenmeliydi, önlendi de. Ve önlenme istikâmetinde Kur'ân-ı Kerim ve Sünnet-i Sahîha'da bir hayli emir, saadet nüzûl ve şeref südür oldu. Bugün de "töre" adı altında işlenen cinayetlere, belli yerlerde kız çocuklarının evlattan bile sayılmayacak kadar değersiz görülmesine bakınca bu uyarının da sadece o zamana ait olmadığı anlaşılıyor.

Bir diğer uyarıda birbirine yakın ve alakalı iki hususa temas ediliyor. Birinci şıkta, edâ edilmesi gerekli olan hukuk ve borçların mutlaka ödenmesi; ikinci şıkta, alınması ve istenmesi şer'an yasak olan şeylerden uzak

durulması ikazında bulunuluyor. Yani bir Müslüman'a verilmesi gerekli olan bir şeyi vermemek ve ondan alınmaması lâzım gelen şeyi almak haramdır, deniyor. Bu haramın çizgisi de ana-babaya başkaldırma, kız çocuklarını diri diri gömme çizgisiyle aynıdır. Aynı zamanda bu uyarılardan birincisini; zekât, sadaka ve fukaraya yardım gibi hakları yerine getirmek, ikincisini de, dilencilik ve gayr-i meşru alışverişlerde bulunmamak şeklinde anlamak da mümkündür.

Günümüze bakan yönüyle bu uyarılardan, doğrudan doğruya zimmete geçirilen paraları, ödenmeyen çek ve senetleri, hileli iflas ve türlü spekülasyonları anlamak mümkündür. Bir ikaz da basit dilencilikten, milletin dînî ve millî hislerini istismara kadar her türlü haksız talebe dairdir. Bütün gayr-i meşru yollarla elde edilen haksız kazançlar bu kategoriye girer. Şimdilerde resmî-gayr-i resmî, bir kısım sonradan görmelerin açık-kapalı, milletten menfaat taleplerini ve büyük-küçük mafya örgütlerinin, binbir türlü yollarla, yığınları soyup-soğana çevirdiklerini görünce bu ikazın da ne kadar taze olduğu anlaşılıyor.

Bu kısa ve muhtevâlî hadîste, anne baba hukuku, evlat hukuku ve topluma karşı görevler hatırlatıldıktan sonra üç hususa daha temas ediliyor. Onları da inşallah önümüzdeki hafta anlamaya çalışalım.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bu belâlar bizi yakar

Süleyman Sargın 2011.05.06

Geçen hafta "Allah size, analara isyânı, kız çocuklarının diri diri gömülmesini, (eda edilecek hukuk ve borçların) eda edilmemesini, (hak edilmedik şeylerin de) alınmasını haram kılmıştır.

Güft ü gûyu (dedikodu), çokça sual sormayı, (şurada-burada) servet tüketip (israf etmeyi de) kerih görmüştür." hadisinde bize yapılan uyarıların bir kısmını ele almıştık. Bu hafta kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Bu kısa ve muhtevâlî hadiste, evlâtların, anne ve babalarına karşı, sıla-i rahimi bırakıp kopukluğa düşmemeleri ikazı yapılıyor. Bunun yanında, anne ve babaların da, fitratlarında bulunan şefkat ve merhameti görmezlikten gelerek, hatta onu inkâr tavrına girerek çocuklarına karşı merhametsiz ve gayr-i insanî davranmamaları gerektiği hatırlatılıyor. Daha sonra toplumsal hayata yönelik bir uyarıyla devam ediliyor. Zira toplum da büyük bir ailedir. Bu büyük ailede, bir kısım egoist kimseler şahsî çıkar ve menfaatlerini her türlü değer üstünde tutarlar. Bu da emniyet, güven, hak ve adalet düşüncesini dolayısıyla da sosyal dokuyu sarsar. İnsanlar arasında güven bunalımına yol açar. Böyle bir güven erozyonuna sebebiyet vermek, anne babaya saygısızlıktan daha aşağı bir günah değildir.

Bu net uyarıların ardından diğer üç hususa temas ediliyor ki, onlar da dedikodu, yerli-yersiz soru sorma veya dilencilik sanat haline getirme ve malını şurada-burada saçıp savurmadır.

Kîl ü kâl, dedikodu ve güft ü gû demektir. Aynı zamanda dünyevî-uhrevî hiçbir yararı olmayan, fuzulî muhabbet ve lüzumsuz konuşmalara da kîl ü kâl denir. Bu tanımın içine giren çeşit çeşit konuşmalar vardır. Bir kısmı Türkçemizde "lâklâkiyât" olarak ifade edilen, üzerimize vazife olmayan ve bize bir faydası dokunmayan konuşmalardır. Bir kısmı yasaklar sınırında dönüp dolaşan yalan, gıybet, iftira gibi beyanlardır. Bunların tamamı dedi-kodu yapanların sosyal seviyelerine ve dedikodunun yayılma sahasının genişliğine göre (gazete, dergi, internet, radyo ve televizyonla yayılması gibi) ağır vebale sebeptir.

Muhterem Fethullah Gülen Hocaefendi'nin ifadeleriyle, "İslâm'ın iki dudak arası günahlardan saydığı ne kadar öldürücü levsiyât varsa, hepsi bu kıl ü kâl meşcereliğinde çimlenir-gelişir." Bundan dolayı Efendimiz, bir çizgi üzerinde sıraladığı üç şey arasına, konuşma veya konuşmamayı da sokarak şöyle buyurur: "Allah'a ve ahiret gününe iman eden kimse, komşusuna eziyet etmesin! Allah'a ve ahiret gününe inanan her fert misafirine ikramda bulunsun! Allah'a ve ahiret gününe îmanı olan herkes ya hayır söylesin veya sussun!.."

Hadisin beşinci uyarısı olan "kesret-i suâl" yerli-yersiz sual sorma veya ihtiyacı olmadığı halde dilenme, hatta dilenmeyi âdet haline getirme şeklinde yorumlanabilir. Bunların her ikisi de zararlıdır. Kur'ân-ı Kerim ve hadislerde mecburiyet ve ihtiyaç hali dışında dilenmek kınanmıştır. Aynı şekilde ulu orta her zaman soru sorup durma da yerilmiş ve hemen her fırsatta insanların duygu ve düşünceleri yararlı şeyleri öğrenmeye yönlendirilmiştir.

Çok soru sorma, gereksiz ve lüzumsuz konuşma başlığı altında da değerlendirilebilir. Bu alışkanlık insanı zor durumlara sokabilir. Halkımızın "boşboğaz" olarak tarif ettiği karakter de böyle olur olmaz soru soran, aklından geçeni hiçbir süzgece tabi tutmadan diline döken sorumsuz insandır. Cevabı bizim moralimizi bozacak veya bizi zor durumda bırakacak soruları sormamak da Kur'an'ın bize tavsiyelerindendir.

"Malı zayi etmek" hadiste yapılan son uyarıdır. Bu, maddî-manevî, dünyevî-uhrevî herhangi bir fayda gözetilmeden servetin, şuraya-buraya saçılıp savrulması şeklinde tarif edilebilir. Bu, hem ferdî hem de içtimaî bir hastalıktır. Bir insanın, kendi servet ve kendi malını olmayacak yerlerde zâyi etmesi, evvelâ, sadece ferde ait bir zarar gibi görünebilir. Ancak kendi malının yanında millî serveti de hebâ etmektedir. Bu da topyekûn bir milleti alâkadar eden bir hâdisedir ve topyekûn toplumun zararı söz konusudur. Aynı zamanda mal, can, sağlık, evlat ve sahip olduğumuz her şey bize Allah'ın emanetidir. Malı bu şekilde saçıp savurmak, Allah emanetine ihanet demektir. Emanete ihanet de münafık sıfatıdır.

Günümüzün en büyük problemleri arasında sayabileceğimiz bu altı husus, Nebiler Sultanı'nın altın tavsiyeleri olarak hayatımızın başköşesinde asılı durmalı ve bizi her an muhasebeye sevk etmelidir.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bizim Firavun

Süleyman Sargın 2011.05.13

Yanlış anlaşılmasın, bu bir kitabın ismi. Efendimiz ve asr-ı saadet üzerine başarılı çalışmalarıyla tanıdığımız Dr. Reşit Haylamaz Bey, bu defe Ebû Cehil üzerinden şahane bir firavun analizi yapmış.

Her ümmetin ve her peygamberin bir firavunu vardır, diyerek başlamış kitabına Reşit bey. Firavunların ortak özelliği, zulüm, haksızlık, fitne ve her türlü iyiliğe karşı mücadele. Dolayısıyla, insanlık tarihi boyunca iyilik adına ortaya çıkan her hareketin ve her önderin karşısında mutlaka onu ve hareketini baltalayan şer güç veya güçler bulunmuş.

Hız. Âdem'in baş düşmanı şeytandı. Belki Hız. Âdem'in oğullarından Kabil, firavunluğun beşer planındaki ilk temsilcisiydi. Akibeti hakkında fazla bir malumatımız olmasa da ilk kanı dökenin, hasedine yenik düşüp iyilerle mücadeleyi ilk başlatanın o olduğunu biliyoruz. İnsanlığın ikinci babası Hız. Nûh da baş düşmanı Hâm ile imtihan olmuştu. Hız. Mûsa'nın firavunu, tüm insanlığın kötülük sembolü olarak tarihteki yerini alırken, Hız.

İbrahim'in başının belası Nemrut da ondan aşağı kalmıyordu. Hz. Davud'un imtihanı Câlût ve avanesiyken, Hz. İsa da Buhtunnasr ve Deccâl belasıyla uğraşmıştı.

Asr-ı saadete geldiğimizde Nebiler Sultanı da firavunluğun pek çok versiyonuyla karşı karşıya kalmıştı. Ama Ebû Cehil bütün bu versiyonları bünyesinde toplayan özel bir isimdir. O, adeta Hz. Musa'nın firavunu gibi bir prototiptir. Hırs küpü bir adamdır. Mekke'ye kral olmak arzusundadır ve bu uğurda her şeyi yapabilecek kadar gözünü karartmıştır. Er-Risale filminde resmedildiğinin aksine, zayıf yapılıdır. Üslûbu sert, dili iğneli ve bakışları şerarelerle doludur. Zengin olmasına rağmen, çalıp çırpmayı bir meziyet olarak görmektedir.

Hedefine kararlı adımlarla yürürken, farklı seslere hiç tahammülü yoktur. İnsanları zaaflarıyla yakından takip eder. Hasminin suçunu bulamazsa suç üretir. İftira atmak, belgesiz, bilgisiz karalama yapmak onun en kolay işlerindendir. İşlerini yaparken piyonlarını aktif olarak kullanır. Bu piyonlar, işleri bitince sahip çıkılmayı hak eden "iyi çocuklar"dır.

Provokasyonda üstüne yoktur; mutlaka kurgulayacağı bir meczup, tahrik edeceği bir aslan vardır. Böyle eylemler onun hayat kaynağıdır. O bunlarla beslenir. Yandaşlarını ve candaşlarını da bu şekilde zinde tutar.

Ebû Cehil, ilk olmadığı gibi son da değildir. Böyle firavunlar dün vardı, bugün de vardır ve yarın belki daha şiddetlileri olacaktır. Yakın tarihimizde de durum farklı olmamıştır. Elmalılı Hamdi Yazır, Üstad Necip Fazıl, istiklal şairimiz Mehmet Akif, Bediüzzaman Said Nursi, Süleyman Hilmi Tunahan ve daha nicelerinin hayat serencamelerini çoğumuz biliyoruz. Hayatını gurbette bir trafik kazasında noktalayan merhum Mahmut Esat Coşan Hocaefendi de Avustralya'ya tatil için gitmemişti. Ve şimdilerde her dakika gurbet soluklayan Muhterem Fethullah Gülen Hocaefendi.

Bu kıymetlerin her biri, hayatlarının her anını milletimizin derdiyle iki büküm geçirdikleri halde, sürekli artan bir gerilimle neredeyse her gün yeni bir şokla ve sıkıntıyla sarsılmışlardır/ sarsılıyorlar. Düşmanın tecavüzü kadar, dostun vefasızlığı ve hatta ihaneti büyük elem ve ıstırap veriyor onlara. Eline geçirdiği her fırsatta yalandan, tezvirattan vazgeçmeyen hoca kılıklı ahlaksızların hased kokan iftiraları, düşmanın topundan güllesinden daha yaralayıcı oluyor.

Neyse, biz kitaba dönelim. Kitabın sayfaları arasında gezerken sanki bugünü okuyorsunuz. Orada gerçekten Ebû Cehil anlatılmış ama okudukça "Ebû Leheb ölmedi Yâ Muhammed/Ebû Cehil kıtalar dolaşüyor" hakikatini iliklerinize kadar hissediyorsunuz. Her bir paragrafı yakıştıracığınız birini buluyorsunuz bugün. Bu yüzden çok taze ve mutlaka okunması gereken istifadeye açık bir eser.

İnsanlık tarihi gibi İslam tarihi de firavunluk örnekleriyle doludur. Ebû Cehil gibi baştan aşağı küfrü temsil edenler olduğu gibi, alnı secdeli firavunlar da vardır. Reşit Hocam onlara çok temas etmemiş ama Ebû Hanife, İmam Şafiî, Ahmed b. Hanbel, İmam Gazalî, İmam Buhârî, İmam Gazalî ve Serahsî gibi kalb ve tefekkür dünyamızın yıldızları hep "yerli" ve "alnı secdeli" firavunların zulümlerine maruz kaldılar. Hiçbir doğruyu dinlemeye tahammülü olmayan, her türlü iyi niyetli uyarının altında art niyet arayan, kendisine kayıtsız şartsız itaat ve biat bekleyen "bizim firavunların!"

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Korktuğun şey başına gelir

Resûl-i Ekrem (sallallahu aleyhi ve sellem) sahih bir hadis-i şeriflerinde şöyle buyururlar: "İleride ehl-i kitap ve diğer milletler, tıpkı aç kimsenin sofranın başına koştığı gibi sizin üzerinize üşüşeceklerdir; üşüşüp ağızınızdaki lokmaları almak isteyeceklerdir." Y

ani cüzdanınızı elinizden almak, sofranızdaki ekmeği önünüzden çekmek, kazandığınız şeylerin üzerine oturmak için başınıza üşüşeceklerdir. Sahabi sorar: "O gün biz sayıca çok mu az olacağız ki onlar bize bunu yapacaklar Yâ Resûlallah!?" Allah Resûlü (sallallahu aleyhi ve sellem), "Hayır; bilakis siz o gün fevkalâde çok olacaksınız; ama Allah, düşmanlarınızın kalbinden size karşı olan mehabeti çıkaracak; (yani hasımlarınız nazarında saygısız hâle gelecek, emniyet telkin edemeyecek ve ağırlığınızı hissettiremeyeceksiniz.) Aynı zamanda Allah sizin kalbinize 'vehn' koyacak." buyurur.

Sahabi yine sorar: "Vehn nedir Yâ Resûlallah?"

Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem); "Vehn, (gelip-geçici yanları itibarıyla) dünya sevgisi, dünyayı birinci plânda ele alma ve ölümden ürkmektir." buyururlar.

Bir toplum, -Allah korusun- dünyayı, nefislerine bakan yanlarıyla birinci öncelik olarak ele alıp kalbiyle, ruhuyla ona yönelebilir. Öte yandan Allah'ın rızasını bir tarafa bırakıp dünya ve onun içindekileri Allah'a tercih edebilir. Böyleleri "Lâ ilâhe illallah" dese de kalbî ve rûhî istikametlerinin var olduğu söylenemez. Burada Nebiler Sultanı (sallallahu aleyhi ve sellem), "Allah (cc) kalbinize 'vehn' koyacak, siz de o zaman hasımlarınız karşısında yenileceksiniz." buyuruyor. Bir başka hadis-i şerifte de Mü'minlerin saygınlıklarını kaybetmelerinin sebebi olarak "Emr-i bi'l-ma'ruf nehy-i ani'l münker'in yapılmaması; kitap, haşır-neşir akidesinin anlatılmaması" gibi önemli ihmalleri sayar.

Bugün, ülkemizde ve dünyada Müslümanlar hak ettikleri saygıyı, ilgiyi ve hürmeti görmüyorlarsa bunun sebebini kendilerinde aramalıdır. Yapılacak en önemli iş, gayet imanlı, maddî-mânevî açıdan güçlü, dağları delecek kadar iradeli nesiller yetiştirmektir. Bu nesil, dünyayı nefesine bakan yönüyle hiç kaale almayacak kadar basiretli, "vehn"e gönlünde yer vermeyecek ölçüde Rabbâni ve düşmanları karşısında tepeden tırnağa heybet dolu olmalıdır.

Hadiste ifade edilen bir başka husus da şudur: Bir gün gelecek, milletler yığın yığın üzerimize çullanacaklar. Sofrada yemeği taksim eder gibi, yeraltı-yerüstü servetimizi aralarında paylaşacaklar. Biz, adeta lokmaları hazırlayıp önlerine koyacağız, onlar da doymak bilmeyen bir iştihâ ile önlerine konan şeyleri yutacaklar.

Bütün bunlar niçin olacak? Çünkü o zaman biz, artık köklü bir ağaç olmayacağız. Köklü bir ağaç olmak bir yana, selin sürüklediği çer çöp gibi dermansız kalacağız. Birkaç asırdan beri biz, o talihsiz günleri yaşıyoruz. Mizaç, meşrep, hizip ve anlayış farklılığı ile birbirimizi yiyip bitirirken, başkaları dünyevî hasis menfaatler etrafında birleşip bütünleşebiliyorlar.

Önceleri onlar bizden korkuyorlardı. Çünkü biz, onların ölümden kaçtıkları gibi ölümün üzerine gidiyor ve dünyayı istihkar ediyorduk. Hâlbuki şimdi biz ölümden kaçıyor ve dünyayı da onlardan daha çok seviyoruz. Onlar da bizim bu zaafımızı işleterek, bizi en can alıcı yerimizden vuruyorlar. Korktuğumuz şeylerin tamamı başımıza geliyor. Ölmekten korktukça ölüyor, dünyaya sarıldıkça onu daha çok kaybediyoruz.

İlk bakışta haçlı seferlerini hatırlatan bu hadisin, biraz daha derin düşünülürse çok daha yakın bir tarihte cereyan eden hâdiselere de işaret ettiği açıkça görülecektir. Osmanlı Devlet-i Âliyesi'nin üzerine nasıl bir sofa gibi üşüşülmüştü! Bütün dertleri, bu geniş ve bâkir toprakların yeraltı-yerüstü zenginliklerini elde edebilmekten ibaretti. Tarih boyu cereyan eden açık haçlı hareketlerinin en ağırı, bu kapalı küfür tecavüzü

yanında yine hafif kalırdı. O günün düşmanları, birbirlerini bir sofraya çağırır gibi çağırdı ve bir ülkenin bütün varlığını aralarında paylaştılar.

Hazırlanmış ve donatılmış bir sofraya koşuyor gibi üzerimize üşüştü ve Âkif'in ifadesiyle: "Kimi Hindû, kimi yamyam, kimi bilmem ne belâ!" bir araya gelerek Devlet-i Âliye'yi talan ettiler.

Allah Resûlü'nün bu hadislerinde işaret buyurdıkları bu köhne zihniyetin neticesi, sadece tarihteki haçlı seferleri değildir. Yakın tarihte Afganistan'da, Irak'ta, Filistin'de, Bosna'da bütün dehşetiyle gördüğümüz ve hâlâ görmekte olduğumuz korkunç bir küfür ittifakıdır. Ve maalesef ki, henüz İslâm âlemi onlara sofradan kurtulabilmiş değildir. O halde çare, "vehn" illetinden kurtulup, Kur'an ve Sünnet'in sarsılmaz kalesine sığınmaktır.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Haşir'de neler yaşanacak?

Süleyman Sargın 2011.05.27

Kıyamet ve sonrası, hemen hepimizin hem endişe hem de merak ettiği önemli bir konu. Kıyamet nasıl, ne zaman ve kimlerin başına kopacak? Ardından ne olacak ve diriliş ne kadar süre sonra gerçekleşecek?

Bu diriliş anından haşir meydanına kadar geçen zamanda neler yaşanacak? Haşir nasıl cereyan edecek? Mizan, terazi nedir? Sırat nasıl bir yerdir? Cennete kimler gidecek? Şefaathane nasıl tahakkuk edecek?... gibi yüzlerce soru ve konu var merak ettiklerimiz arasında.

Kur'an-ı Kerim ve hadis-i şeriflerde, bunlarla alakalı cevaplar bulmak mümkün. Ama bu cevaplarda hadiselerin cereyanına ait teferruattan daha ziyade o esnada gösterilmesi gereken mü'min tavrı üzerinde duruluyor. O dehşetli zamanlarda kimlerin nasıl bir muameleye tabi tutulacaklarından bahsediliyor. Haşir gerçekleşirken, insanların yalınayak, başı açık ve annelerinden doğdukları ilk günkü gibi diriltilecekleri ve aynı noktaya sevk edilecekleri anlatılıyor mesela. "O gün kişi, kardeşinden, anne-babasından, eşinden ve çocuklarından kaçır. Çünkü o gün herkesin başını aşkın işleri ve endişeleri olacaktır." diyor, Abese Sûresi 34. ayet-i celîlede.

Bir hadis-i şerifte, topraktan çıktığımız yer ile hesabımızın görüleceği yer arasındaki mesafe beş yüz senelik bir mesafe olarak açıklanıyor. Bu gerçekten beş yüz senelik bir yol mudur, yoksa insanlar o anın dehşetinden dolayı beş yüz senelik bir sıkıntı mı yaşayacaklar, onu Allah bilir. Ama kesin olan şu ki, o gün çok çetin ve dehşetli bir gün olacak. Güneş insanların tepesine bir mızrak boyu yaklaşır onların beyinlerini fokurdatacak. O esnada bütün hayatımız bir film şeridi gibi geçecek gözümüzün önünden. Burada bize hatırlatılan, anlatılan her şey düşecek aklımıza birer birer. "Zerre kadar hayrın da zerre kadar şerrin de karşımıza çıkacağını" hatırlayacak ve "Acaba hangi günahlarım, ihmalleri, boşvermişliklerim önüme serilecek" diye tir tir titreyeceğiz.

"Anam-babam yakama yapışır mı, arkadaşlarım haklarını istemek üzere sıraya geçerler mi, çocuklarım benden neyin hesabını soracaklar, eşim acaba ne diyecek? Komşularım, iş arkadaşlarım, dostlarım, gıybetini ettiğim Müslümanlar, haklarında su-izan ettiklerim beni nasıl yakamdan tutup sarsacaklar? Ya bir de herkesten gizli işlediğim günahlar! Onlar da yüzüme çarpılırsa herkesin içinde? Ben ne yaparım o zaman, nasıl bakarım onca insanın yüzüne!" endişesi bütün benliğimizi kaplayacak ve çaresiz, sergerdan bir şekilde ipinden kopmuş

tesbih taneleri gibi oradan oraya koşacağız ama iş işten geçmiş olacak. Aklımıza gelen her şey başımıza da gelecek ve biz, endişesini taşıdığımız her şeyi bir bir yaşayacağız.

O endişe ve korkuyla etrafımıza bakınırken kendimizi bir anda "huzur"da bulacağız. Hz. Âdem'den kıyamete kadar gelmiş geçmiş bütün peygamberler ve ümmetleri, insanlığın bütün tabakaları, hepsi bir arada o büyük "yüzleşmeyi" yaşamak üzere toplanacaklar. Birbirimizle yüzleşeceğiz orada, kendimizle de yüzleştığımız gibi. Ama esas yüzleşme Rabb,imizle olacak. En dehşetlisi o olacak. Bizi ta ilk günden beri koruyup kollayan, bize olan itimadını "halifelik" unvanıyla taçlandıran Yüceler Yücesi Rabb,imiz'e ne diyeceğiz? Şeytanın bütün meydan okumalarına karşı, bizi sıyanet eden, "mahlûkatın eşrefi ve ekremi" olarak yaratan Rahmeti Sonsuz'a nasıl hesap vereceğiz? İyi insanlar olmamız, yüklediğı misyonu kusursuz yerine getirip şeytanın ağzının payını vermemiz için ilk insandan beri bizi rehbersiz, kitapsız bırakmayan Yüce Yaratıcı'nın huzuruna ne yüzle çıkacağız? Neyi ileri süreceğiz mazeret olarak? Kendimizi neyle müdafaa edeceğiz? Ahireti dünyaya sattığımızı nasıl itiraf edeceğiz? Küçükük dünya menfaatleri için birbirimizi yediğimizin izahını nasıl yapacağız?

Bütün bu endişeler beynimizi kemirirken, o halet-i ruhiye ile "huzur"da toplanacağız. Bir anda Yâsin suresi 58. ayette anlatıldığı gibi "Rabb-i Rahîm'den selâm!" nidasını işiteceğiz. O esnada şeytan dâhil herkes ümitlenecek ve "Acaba hepimizin affına ferman mı geliyor?" diyeceğiz. Ama hemen ardından gelen ayet-i kerîmede buyurulduğı gibi "Ey mücrimler, siz ayrılın bakalım şöyle! (Bu selam size değildi!)" nidasını işitecek ve orada büyük gerçeikle yüzleşmeye başlayacağız.

Peki, o günün bahtiyarları kimler olacak? Onu da önümüzdeki hafta yine Efendimiz'in dilinden anlamaya çalışalım.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Siz âdil bir imam mısınız?

Süleyman Sargın 2011.06.10

Önceki yazıda hadisler ve ayet-i celîleler ışığında mahşeri ve orada yaşananları anlatmaya çalışmıştık.

Okuyucularımızdan bir kısmı ciddi bir karamsarlığa düştüklerini, yazıda anlatılan hususların kendilerini ye'se sürüklediğini ifade ettiler. Âkibet endişesi içinde olmak -ye'se düşmemek kaydıyla- her zaman kulun menfaatinedir. Zira büyüklerimiz havf-reca dengesini anlatırken havfin recaya nisbetle bir adım önde olması gerektiğini söylerler.

O gün hakikaten dehşetli bir gün olacak ama o günün dehşetinden korunacak insanlar da az değil. Nebiler Sultanı bir hadis-i şeriflerinde o günün bahtiyarlarını şöyle anlatıyor: "Yedi grup insan var ki, Allah bunları kendi zıllinden (gölge) başka sığınak olmayan (kıyamet) gününde, zıllı altında himaye buyuracaktır. Bunların ilki "âdil imam"dır. İkincisi, (nefsin ve şeytanın bütün çelmelerine rağmen) ömrünü ibadet neşvesi içinde geçiren gençtir. Üçüncüsü, kalbi mescidlere bağılı ve onlara dilbeste olan kimse. Dördüncüsü, Allah için birbirini sevip, Allah için bir araya gelen ve Allah için birbirinden ayrılan iki insandan her biri. Beşinci bahtiyar, makam ve cemal sahibi bir kadının talep ağında (nefsine başkaldırıp) "ben Allah'tan korkarım" diyen yiğit. Altıncısı solundakine infak ettiğı şeyden, sağındaki birşey hissetmeyecek şekilde sadakasını gizli eda eden kahraman. Yedincisi, yapayalnızken Allah'ı anıp da gözleri yaşlarla dolan gönül ehli kimse."

Hadiste sayılan hususların her biri insan iradesi açısından başlı başına önem arz ediyor. Baktığımız zaman bunların bazısının, îfası çok zor ve çetin işler, bazısının da ruha ciddî birer çelme sayılan ağlar olduğunu görüyoruz. İnsan bu ağların bazılarından kurtulsa da, her an diğerlerine takılma ihtimaliyle karşı karşıyadır. Ancak insan, Allah'ın himaye ve inayetiyle aşılabilecek olan bu öldürücü tuzaklardan sıyrılabilir. Takatini zorlayan hatta bazen onu aşan bu çetin sorumlulukları başarıyla yerine getirebilir. Bunun için, Allah'ın inayet ve himayesini celb etmenin en güçlü, en makbul vesilesi sayılan iradenin hakkını vermeli ve Allah'la sınıksız irtibatla bulunmalıdır.

Bu hadis-i şerif, insanlık tarihi boyunca, hikmet ehlinin, filozofların peşinde koştukları faziletli toplumun formülünü de veriyor. Zikredilen her bir madde bize, iradesiyle var olabilmiş ve Allah'la irtibattaki gücü ortaya koymuş kudsîler cemaatini anlatıyor. Anlatırken de "Allah'ın gölgesinde gölgelenmek" gibi bir ayrıcalıkla bu sıfatları elde etme mevzûunda içlerimizi arzu ile doldurup gönüllerimizi şahlandırıyor.

Güneşin bulutların yerini alıp her yanı kavurduğu, beyinlerin kaynayıp terlerin gırtlığa ulaştığı ve sebeblerin bütün bütün iflas edip her şeyin insanın aleyhine döndüğü o gün, Hakk'ın himaye ve inâyetinden başka gölge olmayacak ve olamaz da. Bu gölgenin arş gölgesi veya başka bir şey olması önemli değil, önemli olan bildiğimiz düzenin değişmiş, kıstasların altüst olmuş, arz u semânın başkalaşmış olmasıdır. O gün sebebler tamamen sukut etmiş, müsebbibü'l-esbab'tan başka melce' ve mence' kalmamış olacaktır. İnsanlar lisan-ı halleriyle ve dilleriyle "medet, medet!" diye etrafa, semaya bakıp duracaklardır ama yukarıda sayılan bu yedi grubun dışında hiç kimse ekstradan bir inayete mazhar olmayacaktır.

Bu müthiş günde, kimsenin kimseye destek olamayacağı, himaye ve iltimasların hiçbir işe yaramayacağı muhakkak. Seslerin kesildiği, canların gelip gırtlaklara dayandığı, başların dönüp bakışların bulandığı o gün, kim kimi koruyabilir ki?

Evet, işte böyle bir günde tek sığınak vardır; o da Allah'ın himâyesinin gölgesidir ve bu gölgeden yararlanacak olanların ilki: Dünyada sorumluluğunun şuurunda olan ve uhdesine aldığı emânetlere riâyatle hak, adalet ve istikâmeti temsil eden "âdil imam"dır. Burada imamdaki maksat sadece devlet reisi olmasa gerek. Aile reisliğinden devlet reisliğine uzanan çizgide, üzerinde birkaç insanın, işçinin, memurun, çalışanın, öğrencinin, esnafın, aile efradının ve topyekûn bir milletin sorumluluğunu taşıyan herkes bu tarifi içindedir. Mahalle muhtarı, okul müdürü, şu sorumlusu, bu sorumlusu... Hâsılı, bu gruptakilerin tamamı "Âdil imam" sözüyle anlatılan hakikatin çerçevesine dâhildir.

Gerek evlatlarının, gerek işçilerinin, ev arkadaşlarının, esnafının, öğrencilerinin gerekse kadınıyla erkeğiyle bütün milletin hukukunu kılı kırk yararcasına gözetken, onların sorumluluklarını yüreğinde hisseden, dertleriyle dertlenip, kurtuluşları için gayret ve dua eden kişi "âdil bir imam"dır. Bu imam, her davranışının hatta niyetinin bile hesabını ahirette vereceğini bilir. Yalanın, hilenin, entrikanın, ayak oyunlarının tek tek yüzüne vurulacağından emindir. Bu sebeple o büyük günde mahcup olmaktan tir tir titrer. Kendisini adalet çizgisinden ayırmaması, ayağını ve kalbini kaydırmaması için "Kalblerin tek sahibi"ne dua eder. Bu samimi gayretin karşılığını da mahşerde en özel gölgelikte gölgelenerek alır.

Hadiste anlatılan diğer altı hususu inşallah önümüzdeki yazıda ele almaya çalışalım.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Nerede böyle delikanlılar!

Mahşerin dehşetli anlarında, Rahmeti Sonsuz'un lütuflarına mazhar olup O'nun hususi gölgesinde gölgelenecek bahtiyarları anlatıyorduk. Geçen yazıda ilk olarak "adil imam" demiş ve o konuya bir nebze temas etmiştik.

Bu sıkıntılı günde ekstradan ihsanların melteminde serinleyecek tali'lilerden biri de nefsanîliğin en azgın olduğu dönemlerde, bedenî ve cismanî arzularına rağmen, "kendini Hakk'a kulluğa adanmış delikanlı" olarak anlatılıyor hadis-i şerifte.

Günahların sağanak sağanak başından aşağıya yağdığı o delikanlılık çağında, her adımda nefis ve şeytanın çelmelerine maruz kalan bir delikanlının, bütün bunları aşarak kendini kulluğa adanması Hak nezdinde adil imamet kadar kıymet görüyor.

O gün yüzü güleceklerden biri de kulluk arzusu ve neşvesi, cismanî isteklerinin önünde ve "kalbi sürekli mescitlerde atan ibadet eri"dir. Rabbisi için, gece yatağını terk edebilen, günler uzun ve sıcak demeden nafile oruçlarını aksatmayan ibadet eri. Akli ve kalbi sürekli mescidde, secdede, ibadettedir onun. Bir namazı kıldıktan sonra, bir dahaki randevunun heyecanı ile yaşar. Bedenin itirazı, nefsin mırımları etki etmez onun kararlılığına. Bu yüzden o da diğerleri gibi hususi muameleye tabi tutulacaktır.

Özellikle son birkaç asır, maddeciliğin, maneviyat körlüğünün hüküm sürdüğü karanlık bir dönem oldu. İnsanlar, birbirleriyle olan münasebetlerinde insani erdemleri, manevi güzellikleri, kalb değerlerini değil, "menfaatleri" öne çıkardılar. Şairin, "Selam verdim, rüşvet değil diye almadılar" dediği bir zaman diliminde yaşıyoruz. Toplum, miras kavgalarından ötürü yıllardır birbirine selam vermeyen öz kardeşlerle dolu. Bu yüzden birbirini sadece ve sadece Allah için sevmek çok önem arz ediyor. O kadar ki, "birbirlerini Allah için seven; bir araya geldiklerinde Allah için bir araya gelen, ayrılırken de Allah için ayrılan, Hak rızasını, Hak sevgisini mihrap edinmiş muhabbet fedailerini" de o günün tali'lileri arasında sayılıyor.

Sokağın, televizyonun, internetin levsiyat akıttığı, şehvetin akılları ve kalbleri esir aldığı bir cismaniyet çağında yaşıyoruz. Böyle bir dönemde hayatını hep "mehâfetullah" ve "mehâbetullah" kuşağında sürdürebilen, iffet ve ismetini muhafazada fevkalâde hassas, şehevanî isteklerine karşı alabildiğine kararlı ve nefsin fena tekliflerini, "Ben Allah'tan korkarım!" diyerek savabilen babayiğit" olmak çok zor. İşte bu babayiğit de o gün kurtulanlar arasında olacak.

Bir diğer grup da, örneklerini son otuz yılda Anadolu'nun dört bir yanında gördüğümüz, şimdilerde dünyanın her tarafına yayılan infak kahramanları. Onlar, Allah'a karşı sadakat ve vefalarının remzi olarak, dışından tırnağından artırdıkları mallarını Hak rızası için infak ederler. Bunu yaparken, kıskançlığa varan bir ruh hâletiyle, Allah'tan başka kimsenin bilmesini arzu etmezler. O kadar ki, sağına infak ettiğini solundakinden saklamaya çalışarak tam bir ihlâs ve civanmertlik örneği sergilerler. Onlar, o gün her türlü lütfu, ihsanı hak etmişlerdir.

Nebi beyanında zikredilen yedinci kahraman da, "yalnızken Allah'ı anıp gözyaşı akıtan gönül eridir". Bu kalb insanı, yalnızlık anlarını tefekkür ve murâkabe ile buudlaştırır. Yer yer gönlünde bestelediği duygularını gözyaşlarıyla seslendirir. Her zaman irade gücünü Allah'tan alır ve şeytanları çıldırtan o müthiş iradesiyle mâsiyet arzularını kırıp darmadağın eder.

Başka hadislerde de ifade edildiği gibi, adaletle hükmeden hâkim ötede nurdan minberler üzerine kurulup Hakk'ın art arda gelen iltifatlarını yudumlar. Gençlik döneminde gençliğin tuzaklarını aşabilen delikanlı Hakk'ın hoşnutluğu ile mükâfatlandırılır. Hayatını mescid-ev-işyeri arasında bir dantelâ gibi örmeye muvaffak olmuş ibadet eri, İlâhî himayeye alınır. Ömürlerini, Allah için severek, sevilerek geçirenler mahşerde İlâhî muhabbetle

mükâfatlandırılır. Sadakasını, sadakat nişanesi ölçüsünde veren vefa eri, o En Vefalı'dan hayal edemeyeceği bir karşılığa mazhar olur. Dost'la halvetinde gözyaşlarıyla O'na içini dökebilen duygu ve gönül insanı, bütün badireleri aşip umduklarına nail olur.

Bu hususların hepsi çok kuvvetli bir irade istiyor. Kuvvetli irade de ancak sağlıklı bir kalbin desteğiyle oluşur. Kalbin sağlıklı olması ise ancak ibadet ü taat, evrad ü ezkar ve duayla mümkündür. Böyle kalbi sıhhatli, iradesi kuvvetli fertlerden oluşan bir toplum herhalde Asr-ı Saadet'i yeniden yaşayan imrenilecek bir fazilet toplumdur.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Büyüklerin huzurunda nasıl davranmalı?

Süleyman Sargın 2011.07.01

Muhyiddin İbn-i Arabî Hazretleri, miladi on ikinci ve on üçüncü yüzyıllarda Endülüs'te, Anadolu'da ve Şam taraflarında yaşadı.

Mana âleminin yıldızlarından. Tasavvufta çığır açmış zirve bir şahsiyettir. İsmi, Ebû Bekir Muhammed bin Ali'dir ama "İbn-i Arabî" ve "Şeyh-i Ekber" olarak tanınır. Şeyh-i Ekber, 1165 (H.560) senesinde Endülüs'teki Mürsiyye kasabasında doğdu. 1240 (H.638) senesinde Şam'da vefât etti. Kabri Yavuz Sultan Selim Han tarafından keşfedildi ve ziyarete açıldı. Bu büyük zatın hayatına dair ayrıntıları bir başka yazıya bırakarak, kendisinden nasihat isteyen birine yaptığı sohbeti dinleyelim. Hazret, sohbetin birinci bölümünde, bir talebenin mürşidi karşısında takınması gereken edeb tavrını anlatıyor:

"Ey nefsinin kurtuluşunu isteyen kimse! Senin her şeyden evvel, sana kendi ayıp ve kusurlarını gösterecek bir rehber ihtiyacın var. O, seni nefsine itaatten kurtaracak bir mürşid olmalıdır. Şayet böyle bir zatı aramak için uzak memleketlere gideksen, sana bazı nasihatlerde bulunayım. O zatı bulduğun zaman, huzurunda, edepli ol. Onla beraberken, sohbetini dinlerken sakın hatırına o zata karşı itiraz gelmesin. Hâlini asla ondan gizleme ve onun yerine oturma. Onun huzurunda, kölenin, efendisinin huzurunda oturuşu gibi otur. Sana emrettiği şeyi mutlaka yap. Bunu yaparken, emrettiği şeyi iyice anla ve iyi öğrenmeden o işin peşinde koşma. Ona bir rüyayı veya başka bir hâlini arz ettiğin zaman, ona cevabını sorma. O maslahat görürse sana tabirini, tevilini anlatır. Ona düşman olandan Allah için uzak dur. O düşman ile beraber olma. Arkadaşlık etme. Mürşidini seveni sen de sev ve ona yardımcı ol.

O zata, yaptığı hiçbir işte itiraz etme. "Bunu niçin böyle yaptın?" deme. Sana ne iş vermişse onu yap. Oturduğunda onun senin oturuşundan haberdar olduğunu unutma. Edebi asla terk etme. Yolda giderken onun önünde yürüme. Devamlı ona bakma. Çünkü böyle yapmak, hayâyı azaltır, ona karşı hürmeti kalbden çıkarır. Ona olan sevgini, onun emirlerine uyup, yasak ettiklerinden sakınmak suretiyle göster. O zata yemek ve yiyecek takdim ettiğin zaman, diğer lâzım olan şeyler ile beraber önüne bırak, hemen çekil, kapının yanında edeble dur. Eğer sana seslenirse cevap ver. Yoksa yemeğini yiyinceye kadar bekle. Yemeğini yiyip sana sofrayı kaldırmanı söylediği zaman hemen kaldır. Sofrada bir şeyler kaldığında, senin yemeni emrederse, itiraz etmeden ye; başkasına verme.

O zatın seni imtihan etmesinden çok sakın ve kork. Çünkü bazen onlar, talebelerini denerler. Onunla beraber olduğunda pek dikkatli ol. Eğer senden o zata karşı edebe uymayan bir husus meydana gelip, onun bundan

haberi olduğu hâlde, sana müsamaha gösterdiğini, seni cezalandırmadığını görürsen, bil ki o seni denemektedir. O zat, bulunduğu yerden çıkıp gitmek istediğı zaman, gittiğı yeri sorma. Ona, işleri hususunda sana görüşünü sormadan, görüş beyan etme. Şayet seninle istişare ederse, ona uygun şekilde sana göre de muvafık olduğunu söyle. Haddizatında onun seninle meşveret etmesi, senin görüşüne muhtaç olduğundan değil, sana olan sevgisindendir.

Böyle bir zata gideceğın zaman şunlara dikkat et: İlk yapacağın şey; tövbe etmek, üzdüğün kimseleri razı etmek, üzerinde hakkı bulunanlara haklarını geri vermek, günah ve isyan içerisinde geçen ömrün için ağlamak, ilim ile meşgul olmaktır. Huzura girerken sakın abdestsiz olma." Bundan sonra da ibadet hassasiyeti üzerinde duruyor:

"Hiçbir zaman abdestsiz gezme. Abdestini şartlarına uygun al. Abdestin bozulunca, hemen abdest al. Abdest aldığın zaman iki rekât namaz kıl. Cemaatle beş vakit namaza ve evinde nafil namaza hassasiyetle devam et. Her hareket ve işine Besmele ile başladığın gibi, abdest almaya da Besmele ile başla. Ellerini, dünyayı terk etme niyeti ile yıka. Ağzına gelince, ağzı yıkarken okunan duaları oku. Tevazu ve huşu içerisinde, kibir hâinden sıyrılmış bir vaziyette burnuna su al. Yüzünü hayâ ederek yıka. Ellerini, dirseklere kadar tevekkül hâli üzere yıka. Başını, kendini alçaltarak, muhtaç kabul eden kimsenin tavrı ile mesh et. Kulaklarını, en güzel ve doğru sözleri dinlemek için mesh et. Ayağını da Rabb'inin nimetlerini müşahede etmek için yıka. Sonra Allahu Teâlâ'ya hamd ü senâda bulun. Resûlullah'a salâtü selâm oku.

Namaz kılarken, Allahu Teâlâ'nın huzûrunda durur gibi dur. Yüzün ile Kâbe-i Muazzama'ya döndüğün gibi, kalbin ile de Allahu Teâlâ'ya dön. Kul olduğunu, Rabb'ine ibadet ettiğini düşünerek, hürmetle tekbîr al. Rükû'dan kalkınca, secde ve diğer bütün hareketlerinde, Allahu Teâlâ'nın kudreti ile yaşadığını düşün. Selâm verinceye kadar ve selâm verdikten sonra bu düşünce üzere kal. Evine girdiğın zaman da iki rekât namaz kıl.

Acıkmadıkça yeme. Yemeğı doymadan bırak. Fazla su içme. Yemek yerken, lokmayı ne büyük ne de küçük al. Lokmayı ağzına koymadan önce Besmele-i şerifeyi mutlaka oku. Yemekten sonra Allah'a hamd ü senâda bulun."

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Mâlâyanî işler harama açılan kapılardır

Süleyman Sargın 2011.07.08

Bugünün en büyük meselelerinden biri, insanı fazlasıyla meşgul eden faydasız işlerin çokluğudur. İnternet başında ne aradığımızı bilmeden saatlerimiz geçiyor.

Akıllarımızı, kalblerimizi esir alan değişik adlarda sosyal paylaşım ağları var. Bazen bir maçın ya da dizinin değerlendirmesi için saatlerce konuşuyoruz. Gündelik siyasi tartışmalara sarf ettiğimiz zaman da cabası... Peki din bütün bunlara ne diyor? Haram olmayan fakat bize dünyevi ve uhrevi faydası da dokunmayan ve hadiste "mâlâyânî" olarak ifade edilen bu tür meşgalelere karşı nasıl bir tavır geliştirmemiz gerekiyor? Bunların cevabını bize Allah Resûlü (sallallahu aleyhi ve sellem) veriyor.

İki Cihan Serveri buyuruyor ki: "Müslüman'ın İslâmiyetine (dînî hayatına) ait güzelliklerindendir mâlâyanî işleri terk etmesi..." Elbette ki, sadece böyle bir tercüme ile Efendimiz'e ait bir sözün derinliğini anlamak, bu kısa

ifadenin şumulünü kavramak mümkün değildir.

Hadis-i Şerifte; mü'minin dini hayatının, İslâmî hassasiyetinin ihsan şuuruna ulaşmasının sırrından bahsediliyor. Yani kişi, pratikte ve dış yönü itibarıyla, sağlam, arızasız ve kusursuz bir seviye yakalamalı; iç yönü itibarıyla da ihsan sırrını temsile ulaşmış olmalıdır. Böyle bir mü'min, mutlak surette, mâlâyani işleri terk etmelidir. Daha net bir ifade ile mâlâyânî ve boş işlerle vakit geçiren bir kişinin dini hayatının sağlıklı olduğunu söylemek mümkün değildir. Böyle boş ve faydasız işlerle arasına mesafe koyan, onlara karşı tavır alan biri, Müslümanca bir tavır ortaya koymaktadır.

Vakar ve ciddiyet, bir Müslüman'a en çok yakışan tavırlardır. Ciddiyetsizlik, erkek olsun kadın olsun bir mü'min için itibar törpüsüdür. Ciddiyetsiz ve laubali insanların ibadetlerinde de ciddiyet yoktur. Böyle bir insan, belki namaza durduğu zaman ciddî gibi görünebilir; fakat eğer iç dünyasında, kalb ve vicdanında ciddîliğe ulaşamamışsa, o sadece yıldız görünme sevdasında bir ateş böceğidir. Uzun zaman da böyle görünebilmesi mümkün değildir.

Fıtrat ve karakterler gizlenemez. Her insan, karakterinin gereğini ortaya koyar. İnsan, kendi tabiatında bulunan boş işlere meyil hissini yenip, hayra yönlendirebilir. Meğer ki ciddiyet onda değişmeyen bir karakter hâline gelmiş olsun! Temrin ve sıkı kontrolle bu seviyeyi yakalamak mümkündür. Samimi bir ısrar ve kalbi bir teveccühle Cenab-ı Hak, insana böyle bir mücadelesinde inayetini lütfedecektir. Eğer böyle bir temrin ve kontrol varsa zaman içinde "olma", "görünme"nin önüne geçer.

Meseleyi Muhterem Hocaefendi'nin bir ifadesiyle şöyle toparlayabiliriz: "İçte ihsan olmalı ki, dışta itkan olsun! İnsanın iç dünyasında sürekli Allah tarafından görülüyor olma hissi canlı olmalı ki, davranışlarında da bu temkin ve ciddiyet görülsün. Dış, daima içten destek almalıdır. İnsanın iç dünyası ciddî olmalı ki, bu onun dış dünyasına da sirayet etsin."

Hiz. Ömer, hilafet makamına tavsiye edilen büyük bir sahabe için şöyle demiştir: "Denilen kişi her yönüyle hilâfete lâyıktır. Ancak şakası biraz fazladır. Hâlbuki hilafet, bütünüyle ciddiyet isteyen bir meseledir."

İnsanları idare durumunda hilafet ciddiyet ister de, yeryüzünde Cenâb-ı Hakk'ın temsilcisi olma mânâsına hilafet ciddiyet iktiza etmez mi?

Allah huzurunda, O'nun boynu tasmalı bir kulu olma mevzuunda gerekli ciddiyeti elde edememiş bir insan, diğer hususlarda nasıl ciddî olabilir ki?

Hadiste Müslüman'ın ihsan sırrına ermesi, dinini güzel yaşaması için gerekli olan bir yoldan bahsedilmektedir. O da laubaliliği terk etmektir. Ciddiyet kazanılıp laubalilik terk edilmedikçe, bir insanın ihsan şuuruna sıçraması mümkün değildir.

Mâlâyânî işler, bizi Allah'tan gafil kılan, O'nu bize unutturan, harama yakın, helalden uzak işlerdir. İç boş bir muhabbetin her an gıybete, dedikoduya ve haram mevzulara kayması mümkündür. Faydasız internet gezintilerinde karşımıza nasıl olumsuz sürprizlerin çıkacağını ve bize manevi anlamda neler kaybettireceğini bilemeyiz. Günde yarım saatini Kur'an okumaya ayıramayan, her biri üç beş dakika süren namaz tesbihatını bile doğru dürüst yapamayan insanların, internet, televizyon ve çay kahve başlarında saatlerini tüketmeleri ancak ve ancak dindeki ciddiyetsizlikle izah edilebilir. Bu konuya inşallah önümüzdeki hafta da devam edeceğiz.

İçi düzgün olanın dışı sağlam olur

Süleyman Sargın 2011.07.15

Geçen haftaki yazıda mâlâyânî işlerin insana verdiği zarardan bahsetmiş ve dini hayatın güzelliğinin "ihşan şuuruna" ermekle elde edilebileceğini söylemiştik. Allah, insana şah damarından daha yakındır. Bir şairin dediği gibi, insan, "O'nu taşrada ararken, O, can içinde candır."

İnsan her şeyi ile O'nun kudret elinde evrilip çevrilmekte ve her şey, O'nun tecellîlerinden ibaret bulunmaktadır. O'nu dışta aramak beyhude yorulmaktır. Zira O, insana kendinden daha yakındır; bu sırrın inkişafı da "ihşan" şuuruna ulaşmakla mümkündür.

Cibril hadisi olarak bilinen hadis-i şereftte, ihşan mertebesi en son merhale olarak ele alınıyor. Allah Resûlü'ne gelen Cebrail (aleyhisselâm), evvelâ imanı, sonra İslâm'ı sormuş ve bunlara Efendimiz'in verdiği cevapları tasdikten sonra da "İhşan nedir?" demişti. Efendimiz de ona şu cevapla mukabele etmişti: "İhşan, senin Allah'ı görüyor gibi O'na kulluk yapmandır. Her ne kadar sen O'nu görmesen de o seni görmektedir."

Bu seviyeyi yakalamak, kolay bir iş değildir. Bu, ancak azamî takva, zühd ve vilâyet ile olabilir. İnsan, evvelâ o noktaya ulaşmayı bir ideal ve gaye hâline getirmeli; sonra da oraya götüren yolları bir bir denemelidir.

Böyle bir azmin neticesinde insanın vicdanını ihşan şuuru sardığında, artık onun davranışlarına itkan (sağlamlık, ciddiyet) hâkim olur. Zaten Cenâb-ı Hak da, işin sağlam yapılmasını istemekte ve sağlam işi sevmektedir.

Bütün amellerimiz, Kur'an'ın ifadesiyle Allah'ın, Resûlü'nün ve vicdanları hüşyar mü'minlerin teftişinden geçecektir. (Tevbe Sûresi/ 94) Onun için her amel, teftişe göre yapılmalıdır ki, sahibini utandırmasın. Bu da, yapılan amelin çok sağlam yapılmasını zarurî kılmaktadır. Böyle bir amele muvaffak olabilmek de, ancak içten "ihşan"a ulaşmakla mümkündür. İnsan, iç âlemi itibarıyla böyle derinleşebildiği ölçüde, davranışları da çok mükemmel olacak ve bu insan, asla laubaliliklere düşmeyecektir. Böylece de İslâm'ın güzelliklerini elde etmiş, başka bir ifadeyle, güzel olan İslâm'ı yaşamış, zatında güzel olan İslâmiyet'in güzelliğine uygun bir kemalât arşına taht kurmuş olacaktır.

"Mâlâyânî", insanı hiçbir zaman alâkadar etmeyen, gereksiz ve onun ne bugünü ne de yarını için hiçbir faydası olmayan lüzumsuz şeylerle meşgul olması demektir. Öyle ki, meşgul olduğu şeylerin, ne şahsına, ne ailesine ne de milletine hiçbir faydası yoktur.

İşte İslâmiyet'teki güzellikleri yakalayabilmiş biri aynı zamanda laubalilikten de uzaklaşmış demektir. Öyleyse bu hadis, aynı zamanda insana, ne yapması gerektiğini de öğretmektedir. İnsan daima, yüce ve yüksek meselelerle meşgul olmalı, uğraştığı her mesele ya doğrudan doğruya, ya da dolayısıyla, hem kendine, hem ailesine hem de cemiyete faydalı bulunmalıdır. Bir cihetle, ciddî insan olmanın tarifi de budur...

"Mâlâyaniyât" ile meşgul olan bir insan, kendini esas ilgilendiren işlerle meşgul olmaya fırsat bulamaz. Devamlı surette, hiç kendisini ilgilendirmeyen iş ve düşüncelerle dopdolu olan bir insan, kendisi için gerekli ve onu yakından ilgilendiren meselelere vakit ayıramaz.

Henüz kendi çizgisini bulamamış ve frekansını tutturamamış bir insanın, o frekansta doğru bir şeyler yapması mümkün değildir. Kalbi ve kafası sakat şeylerle dolu bir insan, nasıl ulvî ve sağlam şeylerle meşgul olabilir ki? O halde lüzumsuz ve faydasız işlere karşı savaş açmanın ve onlardan süratle uzaklaşmanın vakti gelmiştir.

İşte Allah Resûlü, geçen haftaki yazıyla birlikte anlatmaya çalıştığımız bütün bu mânâları üç-dört kelimelik bir cümlede ifade ediyor. Biz, onu izah ederken fazla bir şey söylemiş sayılmayız. Bizim bu âcizliğimiz dahi, Allah Resûlü'nün ifade ve beyandaki gücünü ispat ediyor. Çünkü bizler, Efendimiz'in söylediği bir sözü anlamaktan dahi âciz bulunuyoruz. Hâlbuki O, bu sözleri çok kolay bir şekilde söylüyordu. Bizim düşünce dünyamızı zorlayan bu muhteva ve bu mânâ yüklü sözler, O'nun normalde konuştuğu sözlerdi.

Rabbim, bizleri bütün bu sözleri anlamaya, Sözün Sahibinin yolundan yürümeye ve Cennet'te O'nunla beraber olmaya muvaffak kılsın.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hoca!

Süleyman Sargın 2011.07.22

Ahmet Kurucan ağabey dünkü yazısında şike meselesinden ötürü gündeme gelen "hoca fetvası"na temas etmiş.

Öncelikle şunu teslim etmem gerekiyor; Ahmet ağabey tevazuundan "hoca değilim" dese de, esaslı bir hocadır. "Hoca" tarifinin içini dolduran bir büyüğümdür. Bu sebeple değerlendirme ve yorumları her zaman dikkate alınmalıdır.

"Hoca"lık ve hocalar, zaman zaman toplumun tartışma konuları arasına giriyor. Bundan yaklaşık on yıl öncesine kadar gerek Yeşilçam filmlerinin ve bir kısım dizilerin etkisiyle gerekse maalesef o algının oluşmasına vesile olan bizzat bazı hocaların tesiriyle çok olumsuz bir imaja sahiptiler.

Özellikle son yıllarda Diyanet İşleri Başkanlığı'nın yoğun gayretleri sayesinde çok ciddi bir mesafe alındı. Bugün artık hocalar ekseriyet itibarıyla unvanlarının saygınlığını koruyan, nezahet ve vakar sahibi saygın insanlar konumundalar. Bu imajın oluşmasında, hakikaten tek derdi irşad ve tebliğ olan cemaat ve tarikatların katkısını da unutmamak gerekiyor.

Hep söylenegeldiği gibi İslam'da Hıristiyanlıktaki gibi bir ruhban sınıfı yok. Ama Müslümanları dinî meselelerde yönlendiren, onlara yardımcı olan, güzellikleri anlatıp kötülüklerden sakındırmaya çalışan ilim sahibi insanlar var. Bu insanların dinen herhangi bir ayrıcalıkları ya da üstünlükleri bulunmuyor. Fakat temsil ettikleri makamdan ve eda ettikleri misyondan ötürü ciddi bir sorumluluk taşıyorlar. Bembeyaz bir elbisedeki küçücük bir kirin göze batması gibi, bu bembeyaz insanlardaki en küçük bir hata ve yanlış da toplumun dikkatini çekiyor.

Hocaların temsil ettikleri makam, Efendimiz'in (sallallahu aleyhi ve sellem) makamıdır. Eda ettikleri misyon ise "emr-i bi'l-ma'ruf nehy-i ani'l-münker" de diyebileceğimiz irşad ve tebliğdir. İrşad ve tebliğ, bizi varlığın yaratılış gayesine götüren bir yoldur. Allah (celle celâluhû) kâinat sarayını bu yüce vazife için açmış ve o sarayda insanı bu vazife için halife yapmıştır. İlk insanın aynı zamanda ilk nebî olması da irşad ve tebliğin Hak nezdindeki yerini anlatma bakımından oldukça dikkat çekicidir.

İrşad ve tebliğin çekirdeği Hz. Adem, en kâmil ve kusursuz meyvesi de Nebiler Sultanı Efendimiz'dir. (sallallahu aleyhi ve sellem) O'ndan sonra da bu vazife bütün Müslümanlara düşmektedir. Bu vazifeye hususi olarak tavzif

edilmiş hocalar da bunun şuurunda olarak, yaptıklarını, konuştuklarını, kararlarını, fetvalarını Allah Resûlü'nün teftişine arz ediyor gibi yerine getirmelidirler.

Son yaşadığımız şike hadisesinde bahsi geçen hocanın tavrı bizi ciddi bir sorgulamaya sevk etmeli. Ahmet ağabey, yazısının sonunda haklı olarak her ne kadar "bu kadar temelsiz bir fetva, tartışmaya, konuşmaya değer mi" dese de bence değer. Fetva değmese de o tavır ve davranış, üzerinde oldukça geniş durulmayı hak eden ciddi bir problem çünkü.

Daha geçen hafta Bursa'da her türlü cinsi sapıklığı hocalık adı altında insanlara yutturan rezil bir adam gözaltına alındı. Hocalık kisvesiyle kendine maddi menfaat sağlamaya çalışan da var bu memlekette, şehvetinin esiri olup özel haremını çeşitlendiren namertler de. Ekranlarda milyonların gözü önünde, sözümona sempatiklik adına vıcık vıcık, edep dışı fıkralar anlatan hocaları da gördük.

İnsanlığın ve İslâm âleminin içinde bulunduğu buhranlar adına bir gece bile uykusu kaçmamış, ızdıraptan mahrum, adanmışlığın ne olduğundan bile haberi olmayan, bir eli yağda, bir eli balda hocalar, dine en büyük din düşmanından daha çok zarar veriyor. Kendisine emanet edilen Peygamber kürsüsünü, insanlara güzellikleri anlatmak yerine, başka Müslümanları tenkid ve tekfir etmek için kullanan, zaaflarının, şehvetlerinin ve egolarının kölesi olmuş nadanlardan, hocalar ve Müslümanlar ne zaman hesap soracak! Eline aldığı mühürle kimilerine münafık, kimilerine kâfir damgası basan hoyrat tiplerin hoca olmadığını ne zaman anlayacağız?

Her kurumun, her müessesenin içinden yanlış yapanlar, o kuruma zarar verenler çıkıyor ve biz, o kurumlardan kendilerini böyle tiplerden arındırmalarını istiyoruz. Peki hocalar, Diyanet İşleri Başkanlığı ve dinin meselelerini dert edinen samimi Müslümanlar, bu tipleri içimizden temizlemek için ne yapıyorlar?

"Hoca"lık çok ciddi bir makamdır. Onun izzetini korumak, dinin, Kur'an'ın ve Efendi-miz'in izzetini ve haysiyetini korumak demektir. "Hoca"lık tebliğden daha çok "temsil" makamıdır. Temsilden nasibi olmayan biri, konuşurken ayetleri, hadisleri peşi sıra döktürüp insanları ilmine hayran bıraksa da onun "kitap yüklü merkep"ten bir farkı yoktur. Bu mesele günümüz Müslümanlarının en büyük meselesidir ve üzerinde yüzlerce yazı yazmaya, günlerce tartışmaya, kafa patlatmaya, beyin zonklatmaya değer.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kadını dövmeyi din mi emrediyor?

Süleyman Sargın 2011.07.29

Okuyucularımızdan kadının dövülmesiyle alakalı sorular geliyor. Özellikle dini hassasiyeti yüksek bir kısım erkekler (!) dövmenin Kur'an'ın ve Allah Resûlü'nün tavsiyesi olduğu hususunda diretiyorlarmış.

Bu dini bütün (!) beyefendiler keşke aynı hassasiyeti Kur'an'ın diğer emirleriyle alakalı da göstetseler. Hemen söyleyeyim, ne Kur'an'da ne de sünnette "kafanız her bozulduğunda kadınları dövmün" diye bir tavsiye kesinlikle yoktur. Efendimiz'in, Veda Hutbesi'nde kadın haklarıyla alakalı söyledikleri herkesin malumudur.

Evde sözüm ona otorite sağlamak, kadını itaat ettirmek ya da yola getirmek maksadıyla dayağa başvuran, aciz, beceriksiz, zayıf, iradesiz erkekler, insani erdemleri terk edip hayvani yolları tercih etmektedirler. Dayak

hayvana atılır ve kaba kuvveti de hayvanlar uygular. Ben bir büyüğümüze intikal eden kadın dövme hadisesiyle alakalı kendisinin "dövenin eli kurusun" dediğini bizzat duydum.

Bu konuda dile getirilen ayet-i kerime Nisâ Sûresi'nin 34. ayetidir ki mealen şöyledir: "... O halde iyi kadınlar, itaatli olan ve Allah kendi haklarını nasıl korudu ise kocalarının yokluğunda onların hukukunu koruyan kadınlardır. Dik başlılığından yıldıgınız ve (namusunuzu, hukukunuzu koruduğundan emin olmadığınız) kadınlara gelince onlara evvela nasihat edin, vazgeçmezlerse yatakta yalnız bırakın ve bunlarla da yola gelmezlerse onları hafifçe dövün. Unutmayın ki, üstünüzde çok yüce, çok büyük olan Allah vardır." Ayetin ilk ifadelerinden anlaşıldığı gibi, söz konusu emirler kocanın yokluğunda, evin ve kendisinin mahremiyetini korumayan, evlatlarına sahip çıkmayan, emanete ihanet eden, serkeş, dik başlı ve başına buyruk kadınlar içindir.

Bu kadınlara erkeklerin yapacağı ilk iş onlara nasihat etmektir. Kadınlar bizim dünya ahiret yoldaşlarımız, hayat arkadaşlarımızdır. Çocuklarımızın terbiyesi, evimizin idaresi onlara emanettir. Biz herhangi bir eksiklerini gördüğümüzde, intikam almak, incitmek ya da rencide etmek kastıyla değil, problemi çözüp huzura kavuşmak niyetiyle bir mürşid gibi, nasihat etmeli ve irşadda bulunmalıyız.

Eğer bu olmazsa erkek, edep sınırını aşmadan ve yaptığından evin içindekileri veya başkalarını haberdar etmeden, meselenin mahremiyetini koruyarak, kadına karşı iradesinin hakkını vermeli ve onu yatakta yalnız bırakmalıdır. Yalnız çok hassas davranılması gereken bu noktada ifrat ve tefritten kaçınmak lâzımdır. Erkek kesinlikle odayı terk etmeyecek, kendine ayrı bir yatak yapmayacak, belki aynı yatakta sırtını kadına dönerek mesafeli duracaktır. Zaten iradesinin hakkını vermesi de o esnadaki dirayetiyle belli olacaktır.

Ancak hatırlatmak gerekir ki, âyette anlatılan hususlar belli bir tertip içinde anlatılmaktadır. Yani evvelâ nasihat gelmektedir. Eğer nasihatten hiçbir fayda elde edilemezse, o takdirde yatakta onu kendi hâline bırakma safhasına teşebbüs edilir. Bazen bütün bu yapılanlar da kâr etmez. Kadın huysuzluğunu sürdürür durur. İşte bu noktada, belli prensipler dâhilinde ve bir arızaya meydan vermemek şartıyla hafifçe dövmek üçüncü merhalede kabul edilen bir çaredir. Burada maksat kadını dövmek değil, bir problemi halletmektir. Eğer boşanma, çocukların annesiz ya da babasız kalması gibi problemler bu hafif dayakla çözülecekse, büyük beladansa küçük bela tercih edilmektedir.

İşte, bu üç merhale nazara alınarak meseleye öyle bakmak iktiza eder. Mutlak manada "dayak tavsiye ediliyor" demek, Kur'an'a da Rahmet Peygamberi'ne de saygısızlıktır. Medine devrinde hane-i saadetin odaları, kocalarından dayak yiyen şikâyetçi kadınlarla dolar. Ezvâc-ı Tahirât, durumu İki Cihan Serveri'ne bildirirler. Bunun üzerine Allah Resûlü, mescide gelerek sahabeyi toplar ve onlara "Duydum ki kadınları dövüyormuşsunuz. Bundan böyle kadınlar dövülmeyecektir." der ve meseleyi kesip atar. (Ebû Dâvûd, nikâh 41, 43; İbn Mâce, nikâh 51; Dârimî, nikâh 34.)

"Kadını dövmeme" hususunda Allah Resûlü'nden şerefsüdur olan birçok hadis-i şerif vardır. Âdetâ bu hadisler âyette mücmel bırakılan bazı hususları tafsil ve beyan etmiştir. Bilhassa, gündüz, kadını hayvan döver gibi dövüp, gece de yanına gitmeyi sert bir lisanla kınamıştır. (Buhârî, tefsir (91) 1; Müslim, cennet 49; Tirmizî, tefsir (31) 1; İbn Mâce, nikâh 51.)

Ayette bahsedilen "dövmek" en son ve mecburî istikamet neticesi ruhsat verilen bir hareket tarzıdır. Yukarıda da belirttiğimiz gibi birinci ve ikinci maddelerin fayda vermediği yerde kullanılır. Yani istisnâî bir durumdur. Şahsi bir kin, hırs ya da intikam hissiyle yapılırsa haramdır. İz bırakan dövmeler, yüze vurmalar sahibini Allah katında mesul hale getirir. Bu ruhsat, başka türlü yola gelmeyen ve fitratı ancak dövmekle yola gelmeye müsait olanlara tatbik edilmek üzere istisnai olarak verilmiştir ve şartları bellidir. Bunun dışına çıkmak haddi aşmaktır.

Yemeği güzel yapmadığı için ya da ev işlerinde eşinden yardım istediği için dünya ahiret arkadaşı eşini dövmenin hiçbir dinde, kitapta, sünnette yeri yoktur. Hele hele bunu çocukların gözü önünde yapmak, çirkin bir karaktersizlik örneğidir. İşyerinde, arkadaş ortamlarında ya da değişik zeminlerde törpülenmiş egosunu eşini döverek tatmin etmeye çalışan narsist tiplerin dinle, diyanetle ilgileri olamaz. Zulmün her çeşidi dinde reddedilir. Zalimler de ahirette bütün zulümlerinin hesabını milimi milimine vereceklerdir.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hendek'teki fırtına

Süleyman Sargın 2011.08.12

Hendek, Efendimiz'in savaşları içerisinde en önemlilerindendir. Adeta bir dönüm noktasıdır. Uhud Savaşı'ndan iki yıl sonra, Hicret'in beşinci yılının Şevval ayında (23 Şubat 627) Medine'nin kuzeyinde cereyan etmişti.

Normal şartlarda bir araya gelmelerine ihtimal verilmeyen pek çok kabile ve grup İslam'ın aleyhinde bir ordu oluşturduklarından bu savaşa "Ahzab-gruplar" savaşı da deniyor.

Kureyş müşrikleri Uhud Savaşı'nda nisbeten başarılı olmuşlardı ama Müslümanların gücünü kıramamışlardı. Tam tersine Müslümanlar Medine'deki birlik ve beraberliklerini sağlamlaştırmış, askeri bakımdan daha güçlü bir duruma gelmişlerdi. Medine'de sürekli problem çıkaran Yahudi Benu Nadir kabilesi sürülmüş; doğuda Zatu'r-Rika, kuzeyde Du'metü'l-Cendele yapılan seferler kesin zaferle sonuçlanmış, Müslümanların gücü ve etkinliği gün geçtikçe daha da büyümüştü. Bunun sonucu olarak Mekke müşriklerinin Mısır, Suriye ve Irak yönündeki kervan yolları tamamen kapatılmıştı.

Müslümanların bölgeye hâkim bir güç olmaya başlaması İslâm'a katılanların sayısını hızla artırmış, geçen zaman, Müslümanların sosyal hayatlarını düzenleme ve yerleştirme yolunda önemli adımlar atmasına fırsat tanımıştı. İslâm'ın bu gözle görülür güçlenişi karşısında Yahudiler, düşmanca faaliyetlerine hız verdiler. Özellikle Medine'den sürülen Benu Nadir kabilesi bütün çevrede İslâm aleyhinde sürekli propaganda yapıyor, İslâm'ın güçlenmesini önlemek için Müslümanlara kesin bir darbe vurmanın yollarını arıyordu. Bu çalışmaları sonuçsuz kalmamış, Yahudiler aralarında görüş birliği sağlanarak Kureyş ve diğer müşrik kabilelerle birleşmenin yolları aranmaya başlamıştı.

Yahudilerden oluşan bir heyet Mekke'ye gelerek kışkırtıcı çalışmalardan sonra Kureyş'e ortak düşmanları olan Müslümanlara birlikte saldırmayı Resûl-i Ekrem Aleyhisselâm'ı ve İslâm'ı ortadan kaldırmayı teklif ettiler. Ticaret yollarının kesilmesiyle ekonomik bir çıkmaza düşen ve içlerinde hâlâ Bedir'in acısını taşıyan müşrikler bu teklifi olumlu karşıladı. Yahudi heyeti ve Kureyş'ten seçilen elli adam Kâbe örtüsünün altına girdiler. Göğüslerini Kâbe duvarına dayayarak tek başlarına kalıncaya kadar Müslümanlarla savaşmaya yemin ettiler. Artık tek düşünceleri vardı. Bu savaşı mutlaka başarmak ve İslam'ı ebediyyen yok etmek.

Ancak Yahudiler bu ittifakla yetinmediler. Bu öyle büyük bir savaştı ki, yelpazenin en sağından en soluna her renkten ve desenden kabileler, gruplar dâhil olmalıydı. Çünkü İslam'a ve Efendimiz'e en ağır ve son darbe vurulacaktı. Bu sebeple Kureyş'le anlaştıktan sonra Necid'e giderek Benu Süleym ve Gatafan kabilelerini de bu ittifaka dâhil etmeye çalıştılar. Gatafan kabilesini Hayber'in bir yıllık hurmasının yarısı karşılığında Müslümanlara karşı savaşmaya razı ettiler. Arkasından diğer Arap kabilelerini dolaşarak putperestliğin İslam'dan üstün olduğunu, fakat Müslümanlarla savaşılmadığı takdirde putperestliğin sonunun yaklaştığı

propagandasıyla savaşa kışkırttılar. Bu çalışmaları sonunda Fezare, Süleym, Sa'd ve Esedoğulları kabileleri de ittifaka dâhil oldu. Bunlara Selimoğulları da iştirak edince, manzara aynen Çanakkale'yi andırıyor ve Akif'in: "Kimi Hindû, kimi yamyam kimi bilmem ne bela." mısraını hatırlatıyordu. Büyük şer ittifakı tamamlanmıştı.

Bu büyük ordu 24.000 askeriyle İslâm'a son ve öldürücü darbeyi vurmâk, Allah'ın nurunu boğmak niyet ve umuduyla Medine'ye yöneldi. Arap yarımadası belki de o güne kadar böyle büyük bir orduya şahit olmamıştı.

Efendimiz, o müthiş haber alma sistemiyle, durumdan çoktan haberdar olmuştu. Ashâbını topladı, harp tekniği hakkında onlarla istişare etti. Herkesin değişik teklifleri yanında, Selmân-ı Fârisî'nin teklifi ashabca hüsn-ü kabul gördü. Düşmanın taarruz etmesi muhtemel yerlere hendekler kazılacak ve hendek içinde müdafaa harbi yapılacaktı. Allah Resûlü, vakit kaybetmeden, ileri gelen sahabîlerle birlikte keşfe çıkarak hendek kazılması gereken yerleri tespit etti. Düşmanın saldırısına açık bulunan yerlerin tespitinden sonra bütün Müslümanlar toplanarak hendek kazma çalışmalarına başladılar.

Efendimiz yanına 3.000 insan almış, kendisi de bizzat işin içinde olmak üzere bu 3.000 insanla hendek kazmaya başlamıştı. Kişi başına bir arşın hendek kazılacaktı. Onları, onar onar gruplara ayırmış ve böylece yine meseleye bir yarış havası vermişti. Derinlik, atıyla oraya düşen bir insanın, bir daha çıkamayacağı şekilde ayarlanacaktı. Genişlik ise, en mâhir süvârinin dahi geçemeyeceği ölçüde planlanmıştı.

Nebiler Sultanı (sallallahu aleyhi ve sellem) hendek kazımında bizzat çalıştı. O'nun bu davranışı, askerlere apayrı bir güç kaynağı oldu. Bazen onları yarışa sevk ediyor, bazen de hem Ensâr'a hem de Muhacirîne iltifatta bulunuyordu.

Asker, açtı. Herkes karnına taş bağlamıştı. İki Cihan Güneşi ise, onların önünde, iki taşla bu açlığı aşmaya çalışıyordu. Aslında ne açlık ne de susuzluk onların azim ve gayretine hiç mi hiç tesir edemiyordu. (Önümüzdeki hafta, Hendek fırtınasına devam edeceğiz inşallah..)

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hendek'teki fırtına (2)

Süleyman Sargın 2011.08.19

Hendek'te Efendimiz'in yanında üç bin kişilik bir ordu vardı; Muhâcirînin sancağını Zeyd İbn Hârîse, ensârını ise Sa'd İbn Ubâde taşıyordu. Hendeğin parolası, onlar asla yardım görmeyecekler manasında 'Hâ Mîm; Lâ Yunsarûn' idi.

Sel' dağına sırtını verecek, hendeği de önüne alarak burada teyakkuzda bekleyecekti. Hedeflenen yere gelindiğinde buraya Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) için bir çadır kuruldu; ashabını buradan yönlendirecekti.

Bütün hazırlıklar bitmiş ve artık düşmanın geleceği an bekleniyordu. Çok geçmedi; yirmi dört bin kişilik Ahzâb ordusu, hendeği önüne alarak Sel' dağına sırtını veren ashab-ı kiramın karşısına çıkıverdi; sanki yer gök asker doluydu!

Aslında bu manzara, yüreklere korku salması gereken bir görüntü arz ediyordu; ancak mü'minler, kendilerine daha önceden haberi verilip de ruhen hazır hale geldiklerinden dolayı böyle bir endişeye kapılmayacak, bilakis

Allah ve Resûlü'nün daha önce vaat ettiği bir hususun yaşanıyor olmasından dolayı imanları kuvvetlenecekti; Nebiler Serveri'nin dedikleri yine aynen çıkıyordu!

İşte şimdi böylesine çetin bir koridora giriyorlar ve başlarında Resûlullah'la birlikte, 'Allah'ım! Yardımın ne zaman?' diyecekleri bir zemine doğru ilerliyorlardı; ancak ne gamdı ki, içinde bulundukları geminin kaptanı bizzat Allah Resûlü'ydü.

Kuşatma başlayalı on gün olmuştu ve gergin bekleyiş hâlâ devam ediyordu; atını mahmuzlayıp duran Ahzâb ordusu açık yakalamaya çalışıyor, mü'minler de böyle bir açık vermemek veya onların buldukları açıkları kapatmak için var güçleriyle mücadele ediyorlardı. Bir hiç uğruna buralara kadar gelip de kendilerine bu sıkıntıları yaşatan Mekke ordusu için Allah Resûlü ellerini açacak ve her fırsatta ısırmaktan lezzet alan din düşmanlarına beddua edecekti.

Önce ashabını uyarmış ve şunları söylemişti:

- Ey insanlar! Sakın düşmanla karşılaşmayı kendi arzunuzla talep etmeyin; Allah'tan afiyet dileyin! Ancak ne zaman da düşmanla karşı karşıya gelerseniz, işte o zaman da dişinizi sıkın ve sabr u sebat gösterin; şüphesiz ki cennet, kılıçların gölgesi altındadır!

Şimdi düşmanla karşılaşma gerçekleşmiş ve sıra sabr u sebata gelmişti; ancak günler ilerlemesine rağmen düşmanda geri dönme niyeti sezilmiyor ve her defasında farklı bir taktikle karşılarına çıkmaya çalışıyorlardı.

Bir pazartesi günüydü; öğle ile ikindi namazı arasında Allah Resûlü (aleyhi's-salâtü ve'sselam), Ahzâb mescidine geldi ve mübarek ellerini kaldırarak Allah düşmanlarına dua etmeye başladı; şöyle diyordu:

- Ey kitabı indiren ve hesabı seri gören Allah'ım! Şu Ahzâb ordusunun ahengini boz ve onları paramparça eyle; onlara karşı bize nusret lutfedip inayetini müyesser kıl!

Şefkat ve merhamet peygamberi Allah Resûlü'ne bu duayı yaptıracak kadar ileri gitmiş ve sıkıntı üstüne sıkıntı vermek istemişlerdi. Canların dudaklara geldiği noktada O da, esbaba tevessülde kusuru olmadığı gibi bir de halini Rabb-i Rahîm'ine arz ediyor ve nusret talebinde bulunuyordu.

Aynı duayı salı ve çarşamba günü de tekrarlayacaktı; hatta tazyiklerden bunalan ashab-ı kiram hazretleri Efendiler Efendisi'ne dönecek ve:

- Yâ Resûlallah, diyecekti. 'Artık canlarımız gırtlığımıza geldi; bu durumdan kurtulmak için söyleyip de yapabileceğimiz bir şey yok mu?'

- Evet; var, buyurdu Allah Resûlü (sallallahu aleyhi ve sellem), 'Allah'ım! Ayıp ve kusurlarımızı ört; korku ve endişelerimizi de nihayete erdir diye dua edin!'

Ashabına dua tavsiye eden Habîb-i Kibriyâ Hazretleri'nin dilinde o gün de sürekli dua vardı; bir defasında şöyle dua ettiğini duymuşlardı:

- Allah'ım! Senden, vaat ettiğin inayet ve yardımını gerçekleştirmeni diliyorum; aksi halde, Allah'ım! Yeryüzünde Sana ibadet edecek gönül kalmayacak!

Duanın akabinde İlâhî inâyet kendini göstermişti; Nebiler Serveri, Cibril-i Emîn'i görmüş ve ashabına dönerek üç kere:

- Dikkat edin; Allah'tan gelen müjde ile sevinin, buyurmuştu. Cümlelerini bitirir bitirmez Hendek'te göz gözü göremez hale gelmişti; çadırlar yerinden kopup uçuyor, göz gözü görmüyordu. Zira fikren büyük bir darbe alıp

da kendi aralarında ihtilafa düşen Ahzâb ordusunun bulunduğu yerde o gece büyük bir fırtına kopmuştu; kazanlarını ters yüz ediyor, kaplarını da sağa sola savuruyordu; ateşleri sönmüş ve yuvaları da dağılmıştı! Birden ortalık kararmış ve hendeğin bulunduğu yere, yürekleri ağza getiren gürültü hâkim olmuştu! Hava o kadar kararmıştı ki, parmaklarının ucunu bile göremez olmuşlardı. Zaten soğuktan titremekte olan müşrikler, fırtınanın da tesiriyle iyice üşümüş ve perişan olmuşlardı.

O ana kadar görmedikleri ordularla karşı karşıya kalmışlardı; büyük bir telaş yaşıyorlardı! Toz dumana karışmış, kimin ne yaptığı anlaşılmaz hale gelmişti! Kopan çadır iplerini bağlamaya çalışıyor, direkleri yeniden yere çakmak istiyorlardı ama her defasında yeni bir fırtınaya tutuluyor ve bir türlü buna imkân bulamıyorlardı.

Korkudan titremeye başlamışlardı. Artık hendeğin hâkimi, Allah'ın inayet olarak gönderdiği rüzgârdı; Allah Resûlü ile mü'minleri yok etmek üzere gözü dönüp de Medine'ye saldırmak isteyen müşriklerin, gözlerini kumla doldurmuş ve Allah düşmanlarını dayanılmaz acılar içinde bırakmıştı!

Rüzgâr, ortalığı kasıp kavuruyordu; artık Ahzâb ordusu, geri dönmekten başka kurtuluşun olmadığına inanmış, aliecele yüklerini toplama yarışına girişmişlerdi. Ebû Süfyân, devesine binmiş onu kaldırmaya çalışıyor; ancak fırtınanın şiddetiyle deve ayağa kalkamıyordu.

İki Cihan Serveri'ni yok etmek üzere bir araya gelen kudretli komutanlar o kadar korkmuşlardı ki, arkalarına bile bakmadan kaçtılar. Düşünemedikleri bir şey vardı; dostlarına düşmanlık edenlere Allah harp ilan ederdi. Ve Allah'ın ilan ettiği harbin galibi de mağlubu da belliydi. Bu o zaman öyle olduğu gibi, şimdi de öyledir, kıyamete kadar da öyle olacaktır.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İşte Kadir Gecesi için 'özel dua'

Süleyman Sargın 2011.08.26

Bütün âlemleri yaratan ve ayakta tutan Rabb'imize, zerrât-ı kâinat adedince hamd ve şükür, Peygamberler Serveri Efendimiz'e, diğer enbiya-i izâma, melâike-i kirama, ehl-i beyte ve Hakk'ın bütün sadık kullarına da deryalardaki su damlaları, çöllerdeki kum taneleri adedince salât ü selam olsun.

Ey Yüceler Yücesi Rabb'imiz, işte yüce dergâhına geldik; boyun büküyor, huzurunda kemerbeste-i ubûdiyet içinde elpençe divan duruyor, affına iltica ediyoruz. Eğer biz kullarını kapından uzaklaştırırsan, biz gidip hangi kapıya sığınabiliriz?! Şayet huzurundan kovacak olursan biz kime yalvarız?!

Ey en büyük günahları bile bağışlayan ve en büyük kusurları, eksikleri bile sarıp sarmalayan Rabb'imiz! Senden, en kahredici günahlarımızı bile bağışlayıp yok saymanı, yüzümüzün karası suçlarımızı örtmeni, kıyamet gününde affının ve gufranının serinliğinden ve bağışlayıcılığının güzelliğinden bizleri mahrum etmemeni diliyoruz.

Bahtına düştük, ey biricik Matlûb'umuz, Maksûd'umuz, Mahbûb'umuz; ne olur, tevbelerimizi kabul, kalblerimizi de ihya buyur! Buyur ki, günahlarımızı affedebilecek, yaralarımızı sarıp tedavi edebilecek Sen'den başka hiçbir kimse bilmiyoruz.

Ey güç ve kuvvetin yegane sahibi olan Yüce Allah'ımız! Sen Kavî'sin, biz ise Senin zayıf, aciz ve muhtaç kapıkullarınız. Zayıf ve acizleri Senden başka kim koruyup kollayabilir ve ihtiyaçlarını giderebilir! Ne olur, salih kullarını sevindirdiğin gibi bizi de sürpriz lütuflarınla sevinde ve üzerimizdeki nimetlerini tamamla! Bize ve yeryüzünün değişik yerlerinde hizmet eden bütün kardeşlerimizden tasa ve elem sebebi olan kötülüklerin hepsini bertaraf et!

Ya Rabbenâ ve ya İlâhenâ! Günahlara tevbe etmenin karşılığı gönülden duyulan nedametse şayet, Sana yemin ederiz ki, yapıp ettiklerimizden bin kere, yüz bin kere pişmanız. İstiğfarda bulunup Senden bağışlanma dilenmek hataların defterden silinmesine bir vesileyse şayet, yürekten istiğfarda bulunuyor, bu nâçar kullarını da yarlıgıyacağını ümid ediyoruz. Evet, ümidimiz budur ve hoşnutluğunla gönlümüze sürûr salacağın âna kadar da bu kapıyı asla terk etmeyeceğiz.

Ey ızdırar içerisinde hafakanlar yaşayan muzdarr kullarının niyazlarına icabet buyuran.. ey zararları kaldırıp telâfi eden.. ey iyilikleri karşılıksız ve en büyük olan.. ey gizli gizli cereyan eden işlere de nıgehbân olan Yüceler Yücesi Allah'ımız! Huzuruna sermayesiz geldik; nâcâr, Senin cömertliğine ve keremine sığınıyor, rahmet denizlerinden hissedar olmak istiyoruz. Dualarımıza icabet buyur ve bizi ümitlerimizde, dileklerimizde haybet ve hüsrana uğratma.. tevbe ile teveccühümüzü karşılıksız bırakma!

Ey Kudreti Sonsuz, merhameti nihayetsiz, bütün âlemlerin yegane sahibi Yüceler Yücesi Rabb'imiz! Sen'in dinine, Kitab'ına, Peygamber'ine ve masum kullarına düşmanlık besleyen cahil, kaba, insanlık ve medeniyet mahrumu zalim birtakım insanlar göz göre göre zorbalık ve derebeyliği yapıyorlar. "La havle ve lâ kuvvete illâ billâh" hazinelerinin tek sahibi Sen'sin. Ne olur Yüce Mevlâ'mız, düşmanlık hisleriyle oturup kalkan, inanan insanlar aleyhine sürekli komplo üstüne komplolar kuran o kimselerin düşmanlık hislerini kalplerinden söküp at. Bu haddini bilmez, insafsız tipler şayet salah yolunu seçmezler, fitne ve fesatlarına devam ederlerse, Sen onların ellerini, kollarını bağla.. ayaklarına prangalar vur. İnananların aleyhine kullandıkları ne kadar yol-yöntem, imkân ve malzeme varsa, hepsini ellerinden çekip al.. menfur emellerine ulaşmalarına fırsat verme ve bizi o tiran bozması zalimlerle karşı karşıya bırakma.. nusretinle, hıfz u inayetinle bu aciz ve çaresiz kullarını te'yid buyur!

"Bunlar da bendendir" der misin Yâ Resûlallah!

Resûl-i Ekrem'den on dört asır uzakta bulunduğumuz için cürümlerimize bakmayarak, rahmetinle bizleri affeyle Ya Rabbi! Ya İlahe'l-Alemîn ve Ya Ekrame'l-Ekramin! Biz Seni bilemedik.. Kur'an'ın hakikatine akıl erdiremedik.. Peygamberi tanıyıp yoluna giremedik.. İşte bizim dualarımızı İlm-i İlahi'nle bilirken, Sem'i Sübhani'nle dinlerken, bu kadar perişan ve bu kadar sergerdanların duasını dinleme lütfüyla lütfedip dinle Ya Rabbi!

Ya İlahe'l-Âlemin ve Ya Ekrame'l-Ekramin! Senin lütfedip, bahşedip bizlere gönderdiğin Ramazan-ı Şerif ayını idrak ettik. Reyyan kapısından girmeye inşaallah liyakat kazandık. Dünyanın dört bir yanında senin dinine hizmet eden bahtiyarların duaları içinde ellerimizi kaldırıyor, Kadir Gecesi'dir diyen, Ramazan'dır diyen saflaşmış insanlarla beraber sana dua ediyoruz. Dualarımızı kabul eyle Ya Rabbi! Bizi hâib ve hâsir eyleme Ya Rabbi!

Ey yüceler yücesi Rabb'imiz! Hadiseler bizi boğacak hale geldi. Üstesinden kalkamaz hale geldik. Şahit olduğumuz her manzara artık gırtlığımızda hıçkırığımızı düğümletecek hale geldi. Bir tarafta senin mü'minlerin açlığın ve sefaletin pençesinde kıvranırken, diğer yanda modern çağın firavunlarının elinde katliamlara maruz kalıyorlar. Sen bu vaziyette bizi daha fazla devam ettirme Ya Rabbi! Keremin ve lütfun engindir Senin.

Dünyanın dört bir yanındaki mazlumlara, mağdurlara gözünü bu milletin üzerine dikmiş, kendilerine uzanacak yardım elini bekliyorlar. Sen milletimize lütfedip kerem ve lütfunla muamele eyle Ya Rabbi! Bu millet ki Ya

Rabbi! Bir zamanlar Senin yüce adını bayraklaştırıp âfâk-ı âlem'de dolaştırıyor ve ölürken en büyük ümniye ve ideal olarak Senin mübarek adının âfak-ı âlem'de şehbal açmasını istiyordu. Bu millet, onların torunu ki Balkanlar'da sinelerinden yediği hançerle Sana doğru kanat çırpıp yükselirken, "Attan inmeyesüz, Allah'ın adını âfâk-ı âlem'de gezdiresüz." diyordu. Onların ahfadı olan bizleri de aynı şerefle şerefleyle eyle Ya Rabbi!

Biraz da bizim vatanımıza gel Yâ Resûlallah!

Ey Rahmeti Sonsuz! Son şiire kafiye koymak istiyoruz, yaban ellerde gezen Hazreti Muhammed (sallallâhu aleyhi ve sellem)'in atının zimamından tutup dokuz asır boyunca Türk'ün yağız delikanlısının koşturup durduğu Anadolu'da dolaştırmak istiyoruz. "Biraz da bizim vatanımıza gel Yâ Resûlallah!" diyoruz. Sen bu yağızları Malazgirt'ten, Çanakkale'den, Belgrad'dan çok iyi bilirsin. Bingazi'den, Maraş'tan, Gaziantep'ten bilirsin Yâ Resûlallah! Palandöken'de elinde satırıyla koşturan ninesiyle bilirsin. Duvağını atıp Çanakkale'ye koşan geliniyle bilirsin. "Kafir tarafından işgal edilmiş vatanda yaşamak benim neyime" diyen genç kıızıyla ve mert delikanlısıyla bilirsin. Bütün bunları neslimiz ve milletimiz adına Zat-ı Nübüvvet'ine sadaka olarak takdim ediyoruz. Ve bununla, Medinelilerin davet ettiği gibi Seni yurdumuza davet ediyoruz. "Ne zaman geleceksin?" diyoruz. Canımız dudağımıza geldi. Gayri artık dayanamayacağız. Sensiz olan bir dünyayı da istemiyoruz.

Sen bir sultansın. Sultana sultanlık, dilenciye dilencilik yakışır. Gel, bağlı ellerimizi çözüp dağılmış kakülümüzü okşayiver, toz toprak içinde kalmış zülflerimize mübarek elini gezdiriver. Gayba doğru uzanan ellerimizle Akabe'dekiler gibi elini sıkmak istiyoruz. Ya Resûlallah, elini uzat, elimizi sık. Anadolu'nun yağız delikanlısı sana Medine'nin ensarı gibi el uzatacaktır. Başımızı okşa, kırık kalplerimizin kırıklığını gideriver.

Bir zamanlar Ali'lerin, Ebubekir'lerin, Osman'ların çektiği zimamı, Anadolu'nun yağız delikanlısının eline veriver. Türk'üyle, Kürt'üyle, Çerkez'üyle, Boşnak'ıyla, Arnavut'uyla bir Anadolu milleti göğüslerini gerip Senin için dayandılar Ya Resûlallah! Mescidlerini koruyup minareler yaptılar, her şeye rağmen günde beş defa "Muhammedür Resulullah" dediler ve bunu demeye azmettiler Ya Resûlallah!

Ve bugün yaptıkları her şeyi şart-ı âdi olarak vesilen ve vasıtanla dergâh-ı nezd-i ahadiyete takdim etmek istiyoruz. Huzur-u rabbül-âleminde "Bunlar da bendendir" der misin Yâ Resûlallah! Bizleri Havz-ı Kevser'in başından kovulanlar içinde kovulma zilletine maruz kalmaktan masun ve mahfuz eyle Yâ İlâhe'l-âlemin! Bizlere şefaathat elini uzat, elimizden tutup evc-i kemali insaniyete çıkar Yâ Resûlallah!

Yâ ilâhe'l-âlemin ve Yâ Ekrame'l-Ekramîn! Seyyidimiz ve pişdârımız; Rehnüma ve rehberimiz; Muktedây-ı küll ve rehber-i ekmelimiz Hazreti Muhammed aleyhi's-salatü ve's-selama dehalet ederek dergâh-ı nezd-i ahadiyetine girmek istiyoruz. Kirli yüzlerimizle doğrudan doğruya sana müracaatı sû-i edeb saydık. Habîb-i edibin vesâyâsı altına girmek istedik. Gönlümüzü evvela ona teslim edelim dedik. Ve sonra da onun gölgesi altında Senin huzuruna çıkalım. O da yüzümüze baksın. Ellerini yüceler yücesi Sana kaldırsın. Desin ki "Bu da bizdendir Yâ İlâhe'l-âlemin." Bu lütfu bizden esirgeme Yâ Rabbi!

Sana sadık olmaya söz veriyoruz; gecemizi gündüz eyle Ya Rabbi. Kışımızı bahar eyle Yâ Rabbi! Neslimize can ve dirilik ihsan eyle Ya Rabbi! Bükük belimizi doğrult Ya Rabbi! Kaddimize istikamet, dizlerimize derman ihsan eyle Ya Rabbi! Bugece Kadir gecesi Ya Rabbi! Senin kadrini bilenlerin, kadir bilenlerin, kadrini bilip kadirşinaslık içinde huzuruna gelenlerin gecesi Yâ Rabbi!

Dualarımızı dergah-ı Zat-ı uluhiyyetinde birini bin eyle ya Rabbi! Bir dileğimizde bin lütufta bulun ya Rabbi! Bir arpa boyu hizmetiyle senin yoluna hizmet edenleri azîz ve şerif eyle ya Rabbi! Topyekün vatanımızı da güldür ya Rabbi!

Senin kapının tokmağında boynu bükük dilencileriz

Ey günahlarla kirlenmiş kimseleri hemen cezalandırmayan, haddini bilmezlerin ayıplarını görmezlikten gelerek onlara manevi kirlerinden arınma fırsatı veren merhametliler merhametlisi! Bizler, hemen hepimiz ellerimiz Senin kapının tokmağında boynu bükük dilencileriz. -Allah bu dilenciliği sonsuza kadar devam ettirsin.- Dualarımızla Seni mırıldanıyor, içlerimize çekiyor ve vereceğın cevabı bekliyoruz. Bugüne kadar Senden başka bizi duyan, yüzümüze bakan ve şefkatle başımızı okşayan olmadı. Ne bulduk ne gördükse Sende bulduk, Sende gördük ve Sana inancımız sayesinde hayretten, dehşetten, gurbetten ve yalnızlıktan kurtulduk.

Bütün benliğimizle bir kez daha Sana yöneliyor, af ve mağfiret dileniyoruz. Kalb katılığından, gafletten, başkalarına şer olmaktan, aşağılıktan, aşağılanmaktan, miskinlikten, cehaletten, doymak bilmeyen nefisten, kabul edilmeyen duadan, nimetlerinin zeval bulmasından, lütuflarının değişip başkalaşmasından, ansızın bastıran azabından, gelip çatan gazabından Sana sığınıyoruz. Senden her zaman yalvaran diller, haysiyetle ürperen gönüller istiyoruz. Tevbelerimizi kabul buyur, bizi günahlardan arındır, dua ve isteklerimize cevaplar lütfeyle! Delil ve burhanlarımızı hedefine yönlendir, kalblerimizin ufkunu aç, dilimizi doğruluğa bağla ve gönüllerimizi temizle!

Allah'ım, Senden her işimizde sebat, Kur'an yolunda kararlılık ve nimetlerine karşı da duyarlılık hissi bekliyoruz. Kapına yönelenleri boş çevirme. İtaatte bulunanlara bol bol karşılık ver, Sana başkaldıranlara da doğru yolu göster. Muzdariplerin dualarını lütfunla şâd eyle. Hasta ruhlara hususi muamelede bulun, küfür ve ilhad içinde bocalayanlara da nurunu göster; göster de kalmasın hiçbir yerde muzlim bir nokta!..

Ey güç ve kuvvetin yegâne sahibi olan Yüce Allah'ımız! Sen Kavî'sin, biz ise Senin zayıf, aciz ve muhtaç kapıkullarınız. Zayıf ve acizleri Senden başka kim koruyup kollayabilir ve ihtiyaçlarını giderebilir! Ne olur, salih kullarını sevindirdiğın gibi bizi de sürpriz lütuflarıyla sevindir ve üzerimizdeki nimetlerini tamamla! Bize ve yeryüzünün değişik yerlerinde hizmet eden bütün kardeşlerimizden tasa ve elem sebebi olan kötülüklerin hepsini bertaraf et!

Ey yoluna gönülden baş koymuşları her zaman vuslat neş'esiyle serfiraz kılan ve adanmış ruhlardan merhametini hiçbir zaman esirgemeyen ve onları katiyen yalnız bırakmayan Rabb'imiz! Bizi de dünyanın geçici ve zevâle mahkûm güzelliklerine aldanıp da Rabbilerini unutanlardan olmaktan muhafaza buyur.. gözlere aydınlık, gönüllere de sürûr veren sürpriz lütuflarıyla bu muhtaç kullarını da sevindir.. tasamızı, gamımızı, kederimizi izâle eyle.. bizi her türlü musîbet ve belalardan koru ve sâlih ibâdının kalblerine yerleştirdiğın gibi bizim kalblerimize de Seni delicesine sevme duygusunu yerleştir!..

Ey Rabb'imiz! Biz kullarını Senin sevmediğın ve hoşnut olmadığın vadilerde dolaşmaktan muhafaza buyur.. Senin nezdinde anlamsız sayılan ne kadar meşguliyet varsa bizi onlardan uzak tut.. nereden gelirse gelsin, bütün bulanık düşüncelerden ve kirli hayallerden zihnimizi ve kalbimizi koru.. enbiyâ ve mürselîn efendilerimizi donattığın gibi, onların yollarından yürümeye azmetmiş bu muhtaç bendelerini de değişik ve sürpriz mevhibelerle donat!

Ey bütün varlık ve varlık ötesi elinde bulunan.. ey hayat sahibi Hayy.. ey varlığının asla bir başlangıcı olmayan Kadîm.. ey kendisi için ölüm katiyen söz konusu olmayan Bâkî! İhtiyaçlarımızı gider.. bize lütfunla muamelede bulun.. başımızdaki bütün belaları def eyle.. bizim yanımızda ol, aleyhimizde olma.. bizi dînî ve dünyevî musibetlerden koru.. dünyayı en büyük derdimiz, tasamız ve kendisi için en fazla gayreti sarf ettiğımız bir meta kılma...

Ey güç ve kuvvetin yegâne sahibi Yüce Allah'ımız! Sen Kavî'sin, biz ise Senin zayıf, aciz ve muhtaç kapıkullarınız. Bizi Senden başka kim koruyup kollayabilir! Ne olur, salih kullarını sevindirdiğın gibi bizi de sürpriz lütuflarıyla sevindir ve üzerimizdeki nimetlerini tamamla! Bize ve yeryüzünün değişik yerlerindeki bütün

inananlara, özellikle de zulme ve haksızlığa uğratılmış mazlumlara dünya ve ukbada tasa ve elem sebebi olan kötülüklerin hepsini bertaraf et!

Sen'i bize sevdireni başımızdan eksik etme Ya Rabbi!

Ey biricik Koruyan'ımız! Dinimize ve dünyaya müteallik bütün işlerimizde insî ve cinnî şeytanların, durmadan kötülüğü emredip duran nefs-i emmarenin vereceği zararlardan, inanan kullarına karşı kalbleri kin ve nefret duygularıyla dopdolu düşmanların saldırgan davranışlarından bizi muhafaza et. Onların tuzaklarından, komplolarından bizi ve gönlünü Senin dinine vermiş bütün inananları himaye eyle.

Ey Kudreti Sonsuz, bize Seni ve Kitab'ını tanıtan, Efendimiz'i ve ashabını sevdiren, irşadiyla hayatımıza anlam kazandıran Muhterem Hoca'mızı başımızdan eksik etme. Ona hayırlı, bereketli, sıhhat ve afiyet içinde uzun ömürler ihsan eyle. Kendisine yakîn-i tâm, ihlas-ı etemm ve zühd-ü tâm lütfeyle. Onu dahilî, haricî, insî ve cinnî her türlü düşmanın ve şeytanın şerrinden muhafaza eyle. Bulunduğu her yerde ve zamanda kendi katından bir ruh ile onu te'yid buyur. Dünyada ve ahirette bizi O'ndan ayırma. Gösterdiği istikamette son nefesimize kadar koşturmayı, bu şekilde ruhumuzu teslim etmeyi, O'nla beraber haşrolmayı, Cennet'te Efendimiz'e birlikte komşu olmayı nasip eyle. Üstad'ımızla ve Hoca'mızla kalbî irtibatımızı kuvvetlendir. Onları daha iyi anlamaya bizleri muvaffak eyle. Hasenatımıza kat kat fazlasıyla onları şerik eyle. Bizi onlara karşı mahcup olacağımız hatalara düşmekten, yanlışlar yapmaktan muhafaza eyle!

Ey Allah'ımız! Bize düşmanlık yapanlara karşı Sen bizim muînimiz ol.. haddini aşıp hukukumuzla saldıran mütecavizlerin şerlerini üzerimizden defet. Aleyhimizde fitne ateşini körükleyenlerin ocaklarını söndür. Ey şefkati ve merhameti varlığı bütünüyle kucaklamış Rabb'imiz! Hakkında beslediğimiz hüsn ü zanda bizi tasdik et.. et de, biz çaresiz kullarını her türlü endişe, gam, üzüntü, keder ve sıkıntıdan halâs eyle! Efendimiz Hazreti Muhammed'e, aile fertlerine ve bütün ashabına salât u selam ederek bunları Senden dileniyoruz, Rabb'imiz...

Her zaman engin lütuflarıyla, buhranlı zaman dilimlerinin peşinden de aydınlardan daha aydınlık bayram günlerini yaratan Rabb'imize, ağaçların yaprakları, denizlerin dalgaları ve yağmurların damlaları adedince hamd ve şükür; hürmetine kâinatın yaratıldığı, sünnetine bütün varlığın hayran kaldığı Efendimiz'e, insanlık âleminin yüz akları olan âline ve ashabına da sonsuz salât ü selamlar ediyor, günlerin nevbahara döneceği demlerin heyecanıyla ümitle bekliyoruz.

Duamızın evvelinde salât ü selamla kaldırdığımız ellerimizi bir kere daha Efendimiz'i, O'nun tertemiz, dupduru, pırıl pırıl aile fertlerini, yıldızlar kadar yükseklerde dolaşan ashabını hayırla yâd ederek indiriyor ve bizi ellerimizi boş ve hüsrân içinde geri çevirmemeni diliyoruz Rabb'imiz! Amin...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hocaefendi'ye dua vefanın gereğidir*

Süleyman Sargın 2011.09.16

Huneyn Gazvesi'nin ardından Allah Resûlü, Ensar'dan bazılarının küçük bir meseleden dolayı kendisine biraz kınıldıklarını haber aldı.

Bunun üzerine hemen Ensar'ın bir yerde toplanmasını ve aralarına başka kimsenin de alınmamasını emretti. Ensar toplandı ve Allah Resûlü onlara şu hutbeyi irad buyurdu:

"Ey Ensar topluluğu! Duydum ki gönlünüzde bana karşı bir kırgınlık hâsıl olmuş. Size şunu hatırlatmak isterim; ben geldiğimde, siz dalalet içinde değil miydiniz? Allah benimle sizi hidayete erdirmemi mi?

Ben geldiğimde, siz fakr u zaruret içinde kıvranmıyor muydunuz? Allah benim vesilemle sizi zenginleştirmemi mi?

Ben geldiğimde, siz birbirinize düşman değil miydiniz? Allah benimle sizin kalplerinizi birbirinize ısıdırmadı mı?"

Ensar bu sözlere gözyaşları içinde hep bir ağızdan şöyle karşılık verdiler: "Evet, evet Yâ Resûlallah! Minnet Allah'a ve Resûlü'nedir."

Bu hadisede Mü'minlere mazhar oldukları nimetler hatırlatılmıştır. Bu da onlar tarafından kabul ve ikrar edilmiştir.

Bizler asr-ı saadette bulunamadık. Efendiler Efendisi'nin mübarek huzurlarıyla müşerref olup, dizlerinin dibinde oturamadık. Ama bize Allah'ı, Resûlullah'ı, Kur'an'ı hatırlatan ve bütün güzellikleri öğreten kutlu insanlar tanıdık. Bu sebeple mazhar olduğumuz nimetleri yâd etmek ve dualarımızda o kutlulara yer vermek hem bir tahdis-i nimettir hem de vefamızın gereğidir:

"Yâ İlâhel âlemin ve Yâ Ekramel ekramîn!

Bizler Sen'in ve Habib-i edibinin unutturulduğu karanlık bir devirde yetiştik. Maddeciliğin dört bir yanı karabasan gibi sardığı, anarşinin sokakların hâkim rengi haline geldiği, dinin adeta bir folklor gibi yaşandığı garip bir dünyada neş'et ettik. Sen bize lütfunla, kereminle yolumuzu aydınlatacak kutlu bir Rehber gönderdin.

O bize Seni, Kitab'ını ve Resûl-i Ekrem'ini tanıttı. Pozitivizimle ağır hasar görmüş kalplerimize ve kafalarımıza Pîr-i Mugân'ın eşsiz külliyyatını ve tevhid delillerini nakşetti. Kur'an'ı asrın idrakine söyleten o nadide eserleri ve eserlerin büyük müellifini biz O'nunla tanıdık.

Efendimiz'in "İnsanlığın İftihar Tablosu" olduğunu O'ndan öğrendik. Nebiler Serveri'nin hicranını bize ilk anlatan O'ydu. Camileri lebalep dolduran hüşyar gönüller, O'nun irşadıyla Allah Resûlü'nün aralarında gezdiğini müşahede ettiler. Rahmet Peygamberi'ni, saçlarını okşarken, sırtlarını sıvazlarken gördüler. Hıçkırıklar arasında yükselen "Ne zaman geleceksin Yâ Resûlallah!" feryatları, gönüllerde O'nun yeşerttiği duygunun tezahürüydü.

Saadet asrının muhteşem tablolarını kürsüden ve minberden tıpkı bir sinema ekranı gibi gözümüzde ve gönlümüzde O canlandırdı. Sinelerimize Sahabe sevgisini O nakşetti. Hamza'nın yiğitliğini, Hz. Ali'nin şecaatini, Hz. Ebû Bekir'in sadakatini, Hz. Ömer'in adaletini O'ndan dinledik. Hz. Osman'ın nasıl bir haya insanı olduğunu anlatırken kendisi de kürsüde buram buram terliyordu.

Mus'ab'ın kütükte doğranan et gibi nasıl şehit edildiğini, Hz. Enes'in savaştan sonra ancak parmaklarının ucundan tanınabildiğini, Abdullah ibn Cahş'ın kahramanlıklarını ilk defa O'ndan duyduk. Nesibe'nin harp meydanında nasıl bir tayfun gibi estiğini, Sümeyye'nin şehadetini, büyük kadın Hz. Hatice'nin fedakârlıklarını, Hz. Fatıma annemizin çilesini ve hasretini de anlatan O'ydu. Bilal'in okuyamadığı ezanını, Ebû Akîl destanını gözyaşları içinde dinlemiştik. "Yâ lel-ensâr!" nidaları yürekleri hoplatırken, cemaatle birlikte cami duvarları da gözyaşlarına boğuluyordu.

Ya Rabbi! Biz o Rehber ü Rehnüma-mız'dan fedakârlığı, cömertliği, hasbiliği, diğerkâmlığı, şefkati, re'feti, mülâyemeti öğrendik. Abdurrahman b. Avf'ın, Hz. Osman'ın nasıl hesapsız infakta bulunduklarını dinlerken derin muhasebelere daldık. Hz. Ebubekir'in malının tamamını getirip nasıl verdiğini belki hâlâ anlayamadık ama Allah yolunda infak etmenin cami çıkışında verilen küçük sadakalardan ibaret olmadığını anladık. "Himmet" ilk defa O'nun sayesinde girdi hayatımıza.

Mefkûre insanı olmayı öğretti bize. Bunu yaparken bizi tarihimizle barıştırdı. Bize Selçukluları, Osmanlıları O sevdirdi. Nasıl şanlı bir tarihimiz olduğunu, o tarihin şeref levhalarını dinleyerek anladık. Şark'ın şanlı sultanı Selahaddin'i, Osman Gazi'yi, Ertuğrul Gazi'yi, Alparslan'ı, Hz. Fatih'i, Yavuz Sultan Selim Han'ı, Abdülhamit Cennet-mekân'ı adlarının sonuna "aleyhi'r-rahmetü ve'l-ğufuran" ekleyerek dinledik. "Yaşatmak için yaşamak" olarak özetledi mefkûremizi. "İnsanlarla Allah arasındaki engelleri kaldırıp onları Rabbileriyle buluşturmak" olarak tarif etti vazifemizi. Bunun için anadan, yardan, vatandan ve arkadaştan geçmek gerektiğini belletti milyonlarca yüreğe. Bunun adını da "adanmışlık" koydu.

İslam'ın sevgi ve merhamet dini olduğunu anlattı yılmadan, yorulmadan. Her türlü şiddete, anarşiye, teröre ve kanunsuzluğa İslam'ın kapalı olduğunu kalplerimize ve kafalarımıza kazıdı. Başkaları için yaşamanın lezzetini tattırdı bize.

Selefe saygıyı da O'nda gördük biz. Edebin, terbiyenin ne olduğunu ilk O gösterdi. Allah Resûlü'nün mübarek adını her andığında yerinden doğrulan O'ydu. Sahabeden, tabiûndan ve selef-i salihinden bahsederken kelimeleri nasıl hassasiyetle seçtiğine şahit olduk her seferinde.

İlmin tek başına hiçbir anlam ifade etmediğini, mefkûre insanı olmak ve yaşatmak için yaşamak lazım geldiğini öğretti.

Tevazuun ne olduğunu O'nda gördük. "Hiç" olmayı, "sıfır" olmayı, Allah karşısında konumumuzun ne olduğunu O hatırlattı. Gecelerin içindeki sırlardan bahsetti bize. Dua dua yalvarmayı, kasıkları çatlarcasına dua etmeyi, seccadelerde kıvrınmayı anlattı, anlatıyor. Bize "teheccüd"ü O öğretti, gözyaşı gerçeğiyle O'nun sayesinde tanıştık. O'nu tanıdıktan sonra "Erkek adam ağlar" demeye başladık. Burnumuzun kemikleri O'nu tanıdıktan sonra sızlar oldu.

Ya Rabbi! Biz O'nun ilmine, irfanına, ameline, aksiyonuna, heyecanına, gözyaşına, milleti ve tüm insanlık için çektiği ızdıraba, uykusuz gecelerine, kulluktaki derinliğine, dilinden düşmeyen dualarına, kul hakkına karşı hassasiyetine, sevgisine, şefkatine, vefasına, merhametine, keremine, cömertliğine, adaletine ve daha nice güzelliklerine şahit olduk.

Buhranlar anaforundaki insanın, yitirilmiş cennetini nasıl kazanacağına dair ümitlerimizi o yeşertti. Zamanın altın dilimini anlatırken örnekleri kendinden bir hareketin öncülüğünü yaptı. Asrın getirdiği tereddütlerle boğuşan insanımızı inancın gölgesinde korumaya aldı ve ona kalbin zümrüt tepelerine giden yolu gösterdi.

Ne olur Ya Rab! O'na hep rahmetinle muamele et. O'na hayırlı, bereketli, uzun ömürler nasip et. Sıhhat ve afiyet lütfeyle. Kendisine yakîn-i tâm, ihlâs-ı etem ve zühd-ü tâm ihsan eyle. Bulunduğu her zaman ve mekânda O'nu rûhu'l-kudüs'le te'yid buyur. Her türlü insî ve cinnî şeytanın, amansız düşmanların hilelerinden, tuzaklarından, komplolarından, iftiralarından ve kötülüklerinden O'nu muhafaza eyle. Münafıkların nifakından, hainlerin ihanetinden sıyanet buyur. Dünyada ve ahirette bizi bir an bile O'ndan cüdâ eyleme. Kalbî irtibatımızı kuvvetlendir. O'nu daha iyi anlamayı, söylediklerini idrak etmeyi ve gereğince amel etmeyi bizlere nasip eyle. Hissiyatına, derdine, ızdırabına ortak olabilme şuuruna bizleri ulaştır. Gösterdiği istikamette son anımıza kadar koşmayı, ahirette ve Cennet'te O'nun yanında Efendiler Efendisi'ne (sallallahu aleyhi ve sellem) komşu olmayı bize nasip eyle.

Ey Rabbimiz! Biz O'ndan razıyız, Sen de razı ol. Biz şahidiz Sen de şahit ol. Âmin."

*İki sene evvel yine bu köşede yayınlanan bu yazıyı maslahata binaen tekrar yayınlamayı uygun gördük. Rabbim vefadan, sadakatten ve dua duygusundan bizleri ayırmasın.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yalan, külliye yalan!

Süleyman Sargın 2011.09.30

Modern çağın en yaygın hastalığıdır yalan. Maalesef inanan insanlar bile yakalarını kolay kurtaramıyorlar bu iğrenç hastalıktan.

Namazını düzenli kılan, hizmet yolunda fedakarane koşturan biri bile koynunda bir anda bulabiliyor bu zehirli akrebi. Adeta bir kanser hücresi gibi, bir bünyeye bulaştığı veya orada kendine yer bulduğu zaman durduğu yerde durmuyor. Metastas onun en belirgin özelliği. Yayılıyor, her tarafı kaplıyor ve çeşit çeşit tezahürleri görülüyor. Yalan raîç olunca hıyanet mültezem oluyor. Emanet de lafz-ı bî medlûl. İftira yalanın ikizi zaten. Gıybet de onlardan geri değil. Suizan, gıybet zakkumunun türediği bataklığın adı. Onun için Nebiler Serveri, bendelerini bu tehlikeli virüse karşı uyarılmış. Bu uyarıdan kim ne kadar nasibini almış, ya da bu uyarıyı kim duymuş da uymuş onu bilemiyorum. Bize düşen uyarıya ulaklık yapmak.

Buhârî, Müslim ve Ebû Dâvûd'un, Abdullah b. Mesud'dan (radiyallâhu anh) rivayet ettikleri bir hadiste şöyle buyuruluyor:

"Size doğruluk yaraşır. Doğruluk insanı iyiliğe, o da Cennet'e çeker götürür. İnsan, kendini bir kere doğruluğa verip, o yola yöneldi mi, hep doğru söyler, doğruyu araştırır; böylece o insan, Allah katında "sıddîk" olarak yazılır.

Yalandan sakınınız. Yalan insanı fücra, bataklığa, o da Cehennem'e ulaştırır. Bir insan, kendini bir kere yalana kaptırdı mı, daima yalan söyler, neticede Allah katında "yalancı" olarak yazılır..."414

Doğruluk, peygamberler şiarı, yalan ise kâfir ve münafık sıfatı. Doğruluk, bugünü, yarını kucaklayan önemli bir esas; yalan, zamanın çehresine çalınmış siyah bir leke. Yalan ikliminde mesut yaşamış ve ebedî mutluluğa ermiş bir tek fert var mıdır? Peki ya doğruluğun, ebedî saadet istikametinde uzayıp giden aydınlık yolunda, dünya ve ukbâ kaybına uğramış bir tek tali'size rastlayabilir misiniz?

Yalan, küfrün en önemli esası, nifakın en bariz alâmeti, Allah'ın bildiğine muhalif iddiada bulunmanın adıdır. Bilhassa günümüzde yalan, bütününüyle ahlâkı tahrip etmiş, dünyayı yalancıların harası hâline getirmiş korkunç bir içtimaî hastalıktır. Hayatın kapılarını ona açıp yurtta-yuvada, çarşıda-pazarda, parlamentoda-kışlada, hizmette-cihadda ona "serbest dolaşım" hakkı tanıyan hiçbir millet, hiçbir cemaat iflâh olmamıştır ve olamaz da. Buna karşılık İslâmiyet'in en ehemmiyetli esası, imanın en bariz hâssası, Muhammedî ahlâkın temel taşı, enbiyâ ve evliyânın en mümeyyiz vasfı, maddî ve mânevî terakkinin biricik mihveri de doğruluktur. Dürüstlük, delikanlılık manasında doğruluk.

Biri meleklerin, diğeri şeytanların; biri Hakk'ın mükerrem kullarının, diğeri habis ruhların; biri İnsanlığın İftihar Tablosu o en müstesna varlığın -aleyhi ekmelütttehâyâ- diğeri de deccallerin sıfatı. Yalan söyleyen, iftira atan,

olan biteni çarpıtan, maksada ulaşmak gayesiyle, ahiret yokmuş gibi atıp tutan kimin safındadır hiç düşünür mü? Bediüzzaman Hazretleri'nin ifadeleri içinde "Yalan bir lafz-ı kâfirdir." Muhterem Fethullah Gülen Hocaefendi de "Yalanın hiçbir şekliyle dine hizmet edilmez/edilemez." der.

Hadiste karşılıklı zikredilen kelimelerden "birr" bütün hayırları ihtiva eden, bütün salihata açık olan öyle şümüllü bir kelimedir ki, doğru düşünce, doğru söz, doğru niyet, doğru davranış ve doğru yaşayış gibi pek çok mevzuu o başlık altında toplamak ve bütün hayırları ona irca etmek mümkündür.

Diğer kelime olan "fücûr" ise evvelki kelimenin aksine, bilumum şerleri ihtiva etmesi, bilumum salihata kapalı olması bakımından her türlü sapık düşünce, sapıkça söz ve sapıkça davranışlara ana başlık olabilecek mahiyette, âdeta bir Cehennem çekirdeği gibidir.

Hadis metninde, "sıddîk" ile "kezzâb" arasında da bir karşılaştırma bahis mevzuudur. Bunlardan ilkini (sıddîk), doğruluk kendisinde ikinci bir fitrat hâline gelmiş dosdoğru insan şeklinde tercüme edeceksek; ikincisine (kezzâb), tabiatı yalanla bütünleşmiş profesyonel yalancı demek uygun olur zannederim. Her iki kelime de mübalağa sığası kullanılmış ki; o da, kendini doğruluğa adanmış, doğru düşünen, doğru konuşan, doğru davranan ve doğru oturup-doğru kalkan birinin, bugün olmasa da yarın mutlaka, göklerde ve yerde doğruluk ve Hakk'a yakınlığın remzi olacağı anlatılmıştır. Kendini yalana salmış, yalan düşünen, yalan konuşan, yalanla oturup-yalanla kalkan birinin de er-geç yalancılığın sembolü hâline geleceğine işaret buyrulmuştur.

Bu alabildiğine uzun ve kısa, bir hayli aydınlık ve sisli, oldukça tehlikeli ve güvenli ayrı ayrı yolların son durakları da Cennet ve Cehennem. Bu yollardan birinde, her menzilde ayrı bir avans, ayrı bir teşvik primi, yol gidip Cennet'le noktalanıyor, yolcu da Cennet'e ulaşıyor. Diğerinde ise, yol boyu onca dezavantaj, onca handikaptan sonra gidilip ebedî hüsrana kapaklanılıyor.

Yalandan mutluluk, yalandan güç, yalandan kudret, yalandan makam, yalandan şöhret... Ve -Allah korusun- yalandan hizmet... Ne büyük talihsizlik...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İkinci Güneşi

Süleyman Sargın 2011.10.07

Bize, Muhterem Fethullah Gülen Hocaefendi'nin tanıttığı, sevdirdiği, âşık ettiği nadide şahsiyetlerden biridir Yavuz Sultan Selim Han (aleyhi'r-rahmetü ve'l-ğufuran).

Ortaboylu, toparlak ve beyaz yüzlü, çatık kaşlı, beyaz dişli, omuzları ile göğüs arası açık, sakalsız, pala bıyıklı, sert bakışlı, cesur, gayretli, çok mahir bir avcı, harp sanatında emsalsiz bir komutandı. Âlim ve edipleri severdi. Arapça ve Farsçaya tam manası ile vâkıftı.

Babası Sultan İkinci Bayezid padişah olduktan sonra, askeri sevk ve devlet idareciliğini öğrenmesi için, Şehzade Selim'i Trabzon Sancağı'na tayin etti. Şehzade Selim, Trabzon'da devlet işlerinin yanında ilimle uğraşır ve büyük âlim Mevlana Abdülhalim Efendi'nin derslerini takip ederdi. Trabzon'u çok güzel idare eden Şehzade Selim'in bu arada komşu devletlerle de ilişkisi oldu.

Valiliği sırasında Trabzon halkını rahat bırakmayan Gürcüler üzerine üç sefer yaptı. En önemlisi olan Kütayis seferinde Kars, Erzurum, Artvin illeri ile birçok yeri fethederek Osmanlı topraklarına kattı (1508). Buralarda yaşayan Gürcülerin hepsi Müslüman oldular.

İleri görüşlü bir şehzâde olan Selim Han, sert bir yaratılışa sahipti. Yapacağı işlerde karar vermeden önce çok düşünür, etrafındakilerle konuşur ve bundan sonra kat'i bir karara varırdı. İstişareden sonra varılan karardan asla dönmezdi. Bu konuda önüne çıkacak bütün engelleri ortadan kaldırmak gayesiyle elinden geleni yapardı. Kararlarını uygulayabilmek için planlı bir şekilde çalışırdı. Adam seçmesini iyi bilirdi. İstihbarata büyük ehemmiyet verirdi. Bu sayede bölge ve dünya siyasetine vâkıf oluyor ve rakiplerinden hep önde yürüyordu. Devlet hazinesini devamlı surette dolu tutmak ister, israf, debdebe ve ihtişamdan hoşlanmazdı. Bu muhteşem insan, giyimine de çok dikkat ederdi. Makamın izzetinin gerektirdiği ölçüde giyinirdi. İnce zevki ve zarafetiyle temayüz etmişti. Kaftanı kıymetli işlemelerle süslüydü.

Kendi döneminde fitne ve fesat şebekeleri hiç peşini bırakmadılar. Celâlî isyanları, Safevî belası gibi ızdıraptan iki büklüm hale getiren dertlerle uğraştı. Çaldıran, Merc-i dâbık ve Ridaniye zaferlerini elde etti. Osmanlı topraklarını Mekke ve Medine'yle şereflendirdi. Osmanlı Devleti'nin 9. hükümdarı olan Yavuz Sultan Selim Han, Müslüman-Türk âleminin ilk halifesi olarak dünyada ilk defa "Hâdimü'l-Haremeyn eş-Şerifeyn" unvanıyla serfiraz oldu. Şam'ın Sâlihiyye semtinde câmi ve imâret inşa ettiren Yavuz Sultan Selim Han, oradaki İbn-i Arabî Hazretleri'nin türbesini de bulup yaptırdı.

Bir tek hülyası vardı; yeryüzünde adaleti tesis etmek ve Osmanlı Devlet-i Âliyesi'ni dünya muvazenesinde hak ettiği yere getirmek... Bu yüzden savaşı ihtiraslı denecek şekilde severdi. Onun bu karakteri, yeniçerilerin de kendisini sevmesine sebep olmuştu. Yemeye, içmeye ve harem zevklerine düşkün değildi. Silaha karşı ayrı bir alakası vardı. Günlerini avlanmak veya silah kullanmakla geçirmeyi arzu ederdi. Zamanının çok azını uykuya ayırdığından gecelerinin büyük bir kısmını ibadetle, evrad u ezkarla, tarih veya Farsça şiirler okumakla geçirirdi. Zamanında tersanelere de büyük ehemmiyet verdi. Kanuni Sultan Süleyman Han zamanında kazanılan Preveze Deniz Zaferi'nin temellerini o atmıştı.

Yavuz Sultan Selim Han Hazretleri, Edirne'ye harekete karar verdiği bir gün musahibi Hasan Can'la saray bahçesine inmişti. Bir ara Hasan Can'a sırtına bir şeyin battığını söyleyince Hasan Can, sultanın düğmelerini çözüp sırtında henüz baş vermiş, etrafı kızarmış ve tam olgunlaşmamış sert bir çıban gördü. Hünkâr, hemen hamama giderek orada çıbanı sıktırıp zedeletti. Ama bu, ızdırabını artırmaktan başka bir işe yaramadı. Bütün sıkıntısına rağmen hasta olduğu halde Edirne seferine çıktı.

Sultan Selim'in hastalığı sebebiyle yollarda ağır gidiliyor ve bazı menzillerde fazla kalınıyordu. Yavuz Hazretleri, Çorlu'da kırk gün Başhekim Ahmed Çelebi tarafından tedavi edildi. Yara büyüyüp açılmıştı. Ulu Hakan, hareket edemeyecek kadar takatsiz düşmüştü. İyileşmekten ümidini kesince Manisa Valisi olan oğlu Şehzade Süleyman'a haber gönderdi. Oğlu gelmeden 21 Eylül 1520 (8 Şevval 926) Cuma günü akşamı 51 yaşındayken Çorlu karargâhının bulunduğu Sirt köyünde ruhunun ufkuna yürüdü.

Son demlerinde yanında bulunan Hasan Can'a, yatakta yatıyor oluşunu "Hasan Can ne haldür?" diye sordu. O da "Sultanum! Cenâb-ı Hakk'a teveccüh edüp Allah'la olacak zamandır." diye cevap verdi. Büyük Hünkâr celallenerek: "Ya bizi bunca zamandan berü kimün ile bilürdün? Cenâb-ı Hakk'a teveccühümüzde kusur mu fehm ettün?" diye çıkıştı. Bunun üzerine Hasan Can: "Hâşâ ki, bir zaman zikr-i Rahman'dan gafletinizi müşahade etmiş olam. Lâkin bu, gayr-i ezmâna benzemedüğü cihetten ihtiyaten cesâret eyledüm." diyebildi. Bunun üzerine Sultan: "Sûre-i Yâsin tilâvet eyle." diyerek kendisi de Hasan Can'la birlikte okumaya başladı. Aynı sûreyi ikinci defa okuyup "Selâmun kavlen..." diye devam eden 58. âyete gelince teslim-i ruh eyledi. Sekiz

buçuk sene gibi çok kısa bir zamana sığdırılan fevkalade büyük ve önemli işlerden dolayı, Şeyhülislâm Kemal Paşazâde onun hakkında şöyle demiştir:

"Az müddetde çok iş etmiş idi.
Sâyesi olmuştu âlemgîr,
Şems-i asr idi asırda şemsin,
Zılli memdûd olur, zamanı kasîr."

(Az müddette çok işler etmişti, Bütün âlem onun gölgesi altındaydı. İkinci güneşiydi o, çünkü ikindide güneşin zamanı kısa, gölgesi uzun olur.)

Daha yazılacak çok şey var ama, yazının başlığı ikinci güneşi.. Kendi kısa, gölgesi uzun olsun...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hep veren olalım hiç almayalım

Süleyman Sargın 2011.10.14

Buhârî ve Müslim'in rivayet ettiği bir hadiste Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyuruyor: "Yüksek el (el-yed'ül-ulyâ), aşağı elden (el-yed'üs-süflâ) daha hayırlıdır."

Bir verme ve yardım etme pozisyonu olarak veren el üstte, alan el de alttadır. Bunun yanı sıra infak edene râci sevap ve fazilet bakımından, verenin, alanın üstünde olduğuna da işaret buyurulmaktadır. İnsanın şeref ve haysiyeti açısından bunlardan biri "ulvîlik" ise bazı durumlarda diğerine de "süflîlik" denebilir ki, selim tabiatları vermeye teşvik ve dilencilik ve almadan uzaklaştırmak bakımından, üslûp fevkalâdedir.

Ayrıca verme ameliyesinin havada kalmaması ve mutlaka bir alıcının bulunması lâzım geldiği için de, veren elin hayırlı olmasını ifade ile iktifa edilmiş ve "Alan el şerlidir." denmemiştir. Aksine daha az hayırlı olduğu anlatılarak; bazı zaruri durumlarda alma ameliyesinin mahzursuzluğuna da işarete bulunulmuştur.

Bütün bu mânâlar mahfuz olmakla beraber; bu hadisi, "Veren el, alan elden üstündür." şeklinde tercüme etmek eksiktir. Zira hadiste kullanılan kelimeler, bizim tercüme ettiğimiz kelimelerin karşılığıdır. Efendimiz, bu ifadelerinde mecazî bir üslûbu tercih etmiştir. Onun için sadece "veren el" veya "alan el" ifadeleri, bu mânâların bir yönü olabilir; fakat kat'iyen bütünü değildir. Bir kere burada cüz (insanın eli) zikredilip küll murad edilmiştir. Yani elden kastedilen, bizzat insanın kendisidir. Bu mânâ ile "Veren insan, alan insandan hayırlıdır." demek istenmiştir.

İkinci olarak: Arapçada veren "mu'tî"; alan ise "el-âhiz" kelimeleriyle ifade edilir. Eğer Allah Resûlü, bu kelimeleri "el-yed" kelimesine sıfat yapsaydı, o zaman "Veren el alan elden hayırlıdır." dememiz uygun olurdu. Hâlbuki Allah Resûlü, "veren" veya "alan" elden değil de "üst" ve "alt" elden bahsetmektedir. Bu ifadede de şöyle bir nükte hatıra gelmektedir: Her zaman veren el, alan elden hayırlı değildir. Bazı hallerde, alan el mecbur kaldığı veya verene sevap kazandırmak kastıyla alıp yerinde sarf ettiği için veren elden daha hayırlı olabilir. Bir de verenin minneti ve başa kakması vardır ki, böyle yaptığı takdirde hayırlı ve üst el, alanın elidir. Veren zâhiren üstte olsa dahi, hakikatte belli bir ölçüde alttadır.

Öyle insanlar vardır ki, fukara-i sabirîndendir. Saçı başı dağınık ve meclislerde hep dışlanmaktadırlar. Kapi çalsalar onlara kapılar açılmaz. Şairin dediği gibi; "Harâbat ehline hor bakma Şakir/Defineye malik viraneler var" İki Cihan Serveri'nin beyanı içinde onlar, herhangi bir mevzuda Allah'a yemin etseler, Allah onları yeminlerinde yalancı çıkarmaz. Berâ b. Mâlik bunlardandır. Müslümanlar harpte sıkışınca Berâ b. Mâlik'e müracaat eder ve galip gelineceğine dair ona yemin ettirirlerdi. O da yemin ederdi ve galip gelinirdi. İşte alan el, böyle bir insan da olabilir...

Ashaptan Sevbân da çok fakirdi. Bununla beraber Allah Resûlü ona, hiç kimseden bir şey istememesini tavsiye etmişti. O günden sonra o, kimseden bir şey istemedi. Hatta devesine binmiş giderken bazen kamçısı yere düşerdi de, o, kimseden istememek için hemen devesinden iner ve kamçısını bizzat alır sonra da tekrar devesine binerdi. Hiçbir zaman, alan durumunda olan bu ve bunlar gibi şahıslar, verenlerden daha aşağı değillerdir. Zira Hz. Âişe Validemiz ve Hz. Ebû Hüreyre'den rivayet edilen bir hadisten anlıyoruz ki, böyle insanlara bir şey verilirken, evvelâ o verilen şey keyfiyetsiz, kemmiyetsiz Cenâb-ı Hakk'ın eline konmaktadır. Ve verilen insana o şey, bizzat Cenâb-ı Hak tarafından verilmektedir. Veren sadece küçük bir vasıta ve vesiledir.

Nebiler Serveri (sallallahu aleyhi ve sellem) bu hadislerinde aynı zamanda bize şu tavsiyede de bulunuyor: "Kendinizi daima aziz tutun. Dilencilikle nefsinizi hor ve hakir kılmayın. Hem fert hem de devlet plânında, hiçbir zaman "alan el" durumuna düşmeyin, her zaman "veren el" olma durumunu korumaya çalışın. Böylece hep üstte olur ve izzetinizi korursunuz. Şunu unutmayın ki, üst daima emniyet içinde döker-saçar, alt ise endişeyle toplar, endişeyle yaşar. Siz, hâkim el olun, mahkûm el olmayın. Üstte olursanız, hâkim el olursunuz."

Bu hadis-i şerif bizim için, uluslararası ilişkilerde de, yanılmaz ve yanılmaz bir ölçü durumundadır. Eğer biz, üst el olabilirsek, devletlerarası muvazenede bize de bir yer düşecektir. Böylece asırlardır dünya yüzünde hak ettiği yerin hülyalarıyla yaşayan insanımız belini doğrultma fırsatını bulacaktır. Günümüzde bazı güçler, göstermelik olarak verdikleri üç-beş kuruşu, o milletlerin kanını emerek, onları iliklerine kadar sömürerek geriye almakta; İslam dünyasının önemli bir kesimi de maalesef, "alan el" olma zilletini acı acı yaşamakta ve çaresizlik içinde yutkunmaktadır. Yakın zamanda Somali'de ve dünyanın değişik coğrafyalarında yaşananlara bakınca ne kadar hızlı hareket etmemiz gerektiğini anlıyoruz. Öyleyse hem fert olarak hem de millet olarak bize düşen şey, çalışma, gayret gösterme ve bütün İslâm âleminin, hatta bir ölçüde bütün insanlığın bizden beklediklerini yapıp edip ortaya koymaktır.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Tam ağlama mevsimi

Süleyman Sargın 2011.10.21

İnsan hayatı inişli çıkışlı ve zikzaklarla dolu. Mes'uliyetinin şuurunda olan bir Mü'min için hayat yolu buzlarla kaplı.

Kaymamak, sürçmemek ve yüzüstü yere kapaklanmamak için azami dikkat ve temkin gerekiyor. Her adımda, kayılacak zemini kontrol etmek, ayağı yere sağlam basmak önemli. Buna rağmen sürçmek, kaymak ve hatta yere kapaklanmak da mukadder. Önemli olan, düştüğün yerde kalmamak ve çabucak doğrulup yola devam etmek. Öyle çetrefilli bir imtihan ki bu, hayır zannettiğinden şer, şer olduğunu düşündüğünden binler hayır çıkabiliyor.

Bizim en büyük eksiğimiz, kendimize bakmamamız. Kur'an "Siz kendinize bakın; siz istikamet ve hidayet üzere olduğunuz sürece dalalettekiler (başta olmak üzere hiç kimse) size zarar veremez!" (Mâide/ 105) buyuruyor. O halde başa gelen her türlü imtihanda, ibtilâda, bela ve musibette insan önce kendine bakmalı, kendini sorgulamalı. Eksiklerinin, kusurlarının, günahlarının muhasebesini yapmalı. Başkasına kızmak, onlara karşı içinde kin ve nefret besleyip büyütme en kolay; en kolay ama en tehlikelisi. Çünkü bu da şeytanın bir başka oyunu.

Sürekli başkalarını suçlamanın handikabı çok fazla. Bir kere insan, kendiyle yüzleşemiyor. Başına gelenle alakalı sağlıklı ve insafli bir değerlendirme yapamıyor. Hz. Yusuf gibi bir iffet abidesi bile, hiç dahlinin olmadığı bir imtihanda "Ben kendimi temize çıkarmıyorum, çünkü nefis sadece ve sadece kötülüğü emreder!" derken bizim gibi pürküsür insanların kendilerine hiç soru sormamaları şeytanın desisesinden başka bir şey değildir. İyi bir mü'mine yakışan, başına ne gelirse gelsin başkasına bakmadan kendi kendine, gönül rahatlığı içinde "Suçlu sadece sensin!" diyebilmektir.

Başkalarını suçlamak uhuvveti zedeler

Başkalarını suçlama tavrının bir başka zararı da uhuvveti zedelemesi. Kardeşlerimizden, dostlarımızdan, ağabeylerimizden kaynaklandığını düşündüğümüz bir kısım imtihanlarda sürekli onları karalamak, onları suçlamak sadece şeytanın memnun olacağı bir davranıştır. Bu vartadan kurtulmanın çaresi, Bediüzzaman'ın gemi misaline yürekten inanmaktır. Doksan dokuz güzel hasleti olan birine, bize batan bir tek hasleti yüzünden su-i zan etmek, kızmak, kin ve nefret beslemek Müslümanlık mıdır? "Bin canım olsa kardeşlerimin mabeynindeki uhuvvete feda ederim" diyen bir üstadın ızdırabını anlayabilecek miyiz? Esas olan, "Olan oldu, kader hükmünü verdi, kader kaleminin mürekkebi kurudu" deyip kimseye gönül koymadan, önümüze açılan yeni sayfaya Allah'ı hoşnut, büyüklerimizi memnun edecek güzel yazılar yazmaktır.

Böyle meselelerde nefis ve şeytan, meydanı boş bırakmayacaktır. Samanyolu TV'nin bana göre bu sezondaki en muhteşem yapımı "Ve İnsan Aldandı" dizisinde olduğu gibi insî ve cinnî bütün argümanlarını kullanarak üzerimize gelmeye devam edecektir. Onlara hiç iltifat etmemek, dediklerini dinlememek en salim yoldur. Muhterem Hocamız'ın "Sana laf getirenin senden de laf götüreceğini unutma!" vecizesi kulağımızın ve gönlümüzün küpesi olmalıdır. Taşınan lafların, ardı arkası kesilmeyen güft u gûların, bizi koruyan kale mesabesindeki uhuvveti zedelemesine fırsat vermemeliyiz. Kur'an'da "İrem bağlarını sulayan Arim barajı (seylü'l-arim)"ndan ve onun ihtişamından bahsedilir. Bu barajı yıkan küçücük bir faredir. Barajın önündeki sette kemire kemire oluşturduğu ufak bir delik, o setin patlayıp yıkılmasına ve binlerce milyonlarca fidanın hayat kaynağı o barajın yok olmasına sebebiyet vermiştir. Fareler bu uhuvvet barajının setine yaklaşmamalıdır. Kin, nefret, hınç, sözümona izzet, onur vs.. gibi nefsani fareler bu bölgede cirit atmamalıdır. Hangimizin izzeti, onuru inandığımız değerlerden daha üstündür! Kulaklarımız, gönüllerimiz "Girdik reh-i sevdaya, cünûnuz; Bize onur, bize gurur, bize namus lazım değil!" nidalarıyla çınlarken, enaniyetin, gururun önünde kuru bir yaprak gibi sürüklenmek de neyin nesi! Öyleyse kendimize yakışanı yapmalı, herkese gönülden, kalbden sevgi duymalıyız.

Kalbimizde burkuntu duyduğumuz kardeşlerimize samimane dua etmek

Yapılması gereken önemli bir şey de dua etmek. Elbette ki mukteza-i beşeriyet, nefis ve şeytanın da pohpohlamasıyla aklımıza değişik vesveseler gelecektir. Ama bu vesveseleri derhal savuşturmak ve zihnimize yerleşmelerine fırsat vermemek gerekiyor. Bunun en kestirme yolu da, kalbimizde burkuntu duyduğumuz kardeşlerimize, ağabeylerimize, dostlarımıza samimane dua etmektir. "Allah'ım, Ali abiyi, Veli abiyi, Hasan beyi işlerinde muvaffak eyle. Onlara istidatlarını aşan inkişafı ihسان eyle. İman ve Kur'an hizmetinde daim ve kaim eyle. Ömürlerine vüs'at, rızıklarına bereket, hanelerine huzur ihسان eyle. Evlatlarını hayırlı eyle. Sen'in Rıza'na,

Efendimiz'in hoşnutluğuna, büyüklerimizin memnuniyetine mazhar eyle. Kalblerimizde uhuvveti, muhabbeti tesis buyur. Vifak ve ittifakımızı muhafaza eyle. Birliğimizin, dirliğimizin bozulmasına fırsat verme. Ya Rabbi ben bu kardeşlerimi, ağabeylerimi seviyorum, Sen de onları sev!" diye dua etmek ve bunu hiç terk etmemek, sadece bu dua için geceleri kalkıp hacet namazları kılmak, hem günahlarımıza kefarete hem şeytanın hücumlarına karşı delinmez bir zırh olacaktır.

Efendimiz'e (Sallallahu aleyhi ve sellem) savaşta attığı ok için bile "O oku atan sen değildin; atan Allah'tı." dendiği bir yerde, başa gelenleri, olan biteni insanlardan bilmek gizli şıktır. İcraat-i Sübhaniyesinin her birine kurban olduğumuz Kudreti Sonsuz, takdirinin muktezasına göre sebepleri kullanır. O'nun hükmüne tam bir kabulle teslim olmak, kimseye bir iğne ucu kadar isnatta bulunmadan önümüze bakmak ve durmadan yürümektir Kur'an talebelerine yakışan. Rabbim, imana ve Kur'an'a hizmet yolunda ayağımızı kaydıracak her türlü tehlikeye karşı bizleri uyanık tutsun. Kayma noktalarında inayetiyle elimizden tutup bizleri yalnız bırakmasın. Uhuvvetin, vifakın ve ittifakın inayetin biricik dâîsi olduğunu bizlere unutturmasın.

Yazıya noktayı Muhterem Hocamız'ın "Bence tam ağlama mevsimi" başlıklı yazısından kısa bir alıntıyla koyalım: "Gelin, bugüne kadar gülüp eğlenmelerimize karşılık biraz da feryad ü figân türkülerini söyleyelim.. nefsanî yaşamaya veda edip biraz olsun dertlenerek hayatın başka renklerini de duymaya çalışalım. Dert söyleyip dert dinleyelim ve dertlileri dinleyene yakın durma yollarını araştıralım.

Ömrümüzün işe yarar günleri büyük ölçüde boşuna gitti. Artık ufukta bu hayat gündüzünün gecesinden emareler var. Bundan böyle bize kalkıp o uzun gece için, sönmeyen bir çerağ tutuşturmak düşüyor. Bundan sonra olsun, kendimize gelmeli, dağınıklıklardan sıyrılmalı, özümüze dönmeli ve ciğerlerimizin hasretini gözyaşlarıyla soluklamalıyız.. ve bilmeliyiz ki, Hak katında toprağın bağrına, gözyaşlarından daha aziz hiçbir şey damlamamıştır. Bugün toprağa dökülen o damlalar, çok yakın bir gelecekte her tarafı İrem bağlarına çevirecektir. Gel, çöllerden daha kuru şu beyâbanda herkese gözyaşlarının sâkisi olalım ve güftesi heyecan, bestesi ağlama en taze meyvelerden yepyeni ziyafetler tertip edelim..."

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yarın Arefe...

Süleyman Sargın 2011.11.04

Kurban Bayramı'na yaklaşıyoruz. Yarın arefe, ardından bayram. Arefe, "bilmek, tanımak, idrak etmek" manalarına geliyor.

Allah'a imanla serfiraz bahtiyar kulların, Hakk'ın irfanına erecekleri, O'nu vicdanlarının derinliklerinde duyup tanıyacakları gündür Arefe. Hakiki bayramın bir öncesidir. O gün milyonlarca insan Arafat meydanında bir araya gelir. Ma'rifetin doruklarına ulaşma heyecanı ile gözyaşları ceyhun olur. Kelimeler hıçkırıklara karışır. Herkes, dua demetini ulu dergâha sanki elleriyle takdim ediyormuş gibi yüreği kıpır kıpırdır.

Arafat ovası, ilahî tecellilerin en taşlaşmış kalplerde bile hissedildiği müstesna bir güne şahitlik eder. Duanın reddedilme ihtimali yoktur o gün. Çünkü her şeyin Sahibi kapıları ardına kadar açmış, sema ehli kafileler halinde yeryüzüne gönderilmiştir. İnsanlar, kendilerine ait her şeyden -elbiselerinden bile- azade olmuş, iki bez parçasına sarılarak huzura en yalın halleriyle gelmişlerdir. Allah ile kul arasında gölge edecek hiçbir arizî unsur kalmamıştır. Öyleyse dem bu demdir.

Vakit dua vaktidir. Hacılar oradan biz buradan dualarımızla, niyazlarımızla Ma'rifet yamaçlarına doğru yelken açmalıyız. Arefe gününü Kadir gecesı gibi değerdendirmeli, herkesi duaya, zikre teşvik etmeliyiz. Sesimizi en ücra yerlere ulaşacak kadar yükseltmeli ve "Allah aşkına, gelin bir de duanın gücünü kullanalım; gönülden Allah'a yalvaralım!" diye haykırmalıyız. Milletimizi ve bütün Müslümanları bu çok özel günde Hakk'ın kapısında tazarru ve niyazda bulunmaya davet etmeliyiz.

Gelin dişimizi sıkıp hiç olmazsa bu geceden sonra, her gece teheccüde kalkalım. Kadın-erkek hepimiz önce gecenin zulmetini birkaç rek'at namazla aydınlatalım. Sonra da bütün samimiyetimizle dergâh-ı ilahîye el açalım; büyük-küçük acı ve ızdıraplarımızı, arzu ve isteklerimizi bir bir Cenâb-ı Hakk'a şerh edelim. Bizi gören, soluklarımızı duyan, içimizden geçenleri bilen ve inilti lerimizi değerdendiren her şeye Kâdir, her şeye Hâkim, istediğini istediğı gibi yapan, yaptığı her şeyde farklı hikmetler gözet en Mevlâmızın varlığını düşünelim; O'nun merhameti, iradesi, meşiet i sayesinde her şeyin üstesinden gelebileceğ imiz inancıyla gerilip bir kez daha O'nun kapısının tokmağına dokunarak inleyelim..

Her birimiz önem verdiğimiz ve gönlümüze uygun bulduğumuz bir duayla güne başlayalım. Kulûbu'd-Dâria'dan dualar okuyalım. Şâh-ı Nakşibend'in evrâd-ı kudsiyesi, Ahmed Rufâi hazretlerinin tazarruları, Abdülkadir Geylânî'nin kudsi virdleri, Hasan Şâzilî'nin duaları ya da İmâm-ı Rabbânî, Hâce-i Ahrar, Ebu'l-Hasen Harakânî, Mevlâna Hâlid ve Hazreti Bediüzzaman gibi Hak dostlarının hususî niyazları ile Yüce Dergâh'a yönelelim. Resûl-i Ekrem (sallallahu aleyhi ve sellem) Efendimiz'den şerefsudûr olmuş münacâtları ve Cevş en-i Kebîr gibi meşhur duaları kendi arzu ve isteklerimize şefa atçı yapalım. Bu virdleri müteakiben, dertlerimize bir derman göndermesini, yaralarımızı tedavi etmesini ve müslümanları mazlumiyetten, mağduriyetten, mağlubiyetten kurtarmasını mübarek Arefe hürmetine, imanımızı, irfanımızı, yakînimizi, teslimiyetimizi, sadakatimizi artırmasını Cenâb-ı Hak'tan dilenelim.

Arefe gününü bin tane İhlâs'la zinetlendirmek, bayramın ilk günü sabah namazıyla bayram namazı arasında on dokuz tane Fetih Sûresi okumak da büyüklerimiz in hususiyetle tavsiye ettikleri ibadetlerden. Fetih Sûresini tek başına okuyamayacak olanların paylaşarak okumaları da mümkün. Bu arada Arefe günü sabah namazında teşrik tekbirlerine başlayacağımızı, bayramın dördüncü günü ikindi namazına kadar her farzın ardından sesli olarak okumamız gerektiğini unutmamak gerekiyor. Unutursak bir vacibi terk etmiş, vacibin sevabından mahrum kalmış oluruz.

Evet, önce Arefe geliyor sonra bayram. Muhterem Fethullah Gülen Hocaefendi, bir sohbetinde şöyle buyuruyor: "Dünya itminana ermiş ruhlar için bir Arafat'tır. Dünyada geçen zaman da, bayrama nisbeten arefe günü gibidir. Gerçek bayrama gelince, o daha ötede, ötelerin de ötesindedir. Bu itibarla Arafat dolu dolu yaşanmalıdır. Hac esnasında Arafat'ı kaçıran insanlar, onu bir yıl sonra tekrar yakalayabilir. Fakat dünya-ahiret teşbihi içinde verdiğimiz Arafat bir kere idrak edilir ve fevt edilince de bütün bütün kaçırılmış olur."

Öyleyse hakiki bayramlar için Arefe'yi iyi değerdendirmek gerek. Hepimizin Arefe'si dolu, bayramı mübarek olsun..

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sabret ki rızaya eresin

Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) belki ibret maksatlı, belki de dostlarına vefa niyetiyle bir gün kabir ziyaretine gitmişti.

Ziyaret esnasında bir kadının, evlâdının kabri başında, feryâd u figân edip ağladığını, üstünü başını yırtıp, uygunsuz sözler sarf ettiğini gördü. Üzülmüştü kadının haline. Yanına yaklaştı; nasihat etmek istedi. Ancak kadın, Efendimiz'i tanııyordu. "Git başımdan!" dedi, "Sen benim başıma gelenleri bilmiyorsun!." Efendimiz de hiçbir şey söylemeden oradan ayrıldı. Olaya şahit olanlar, kadına onun Allah Resûlü olduğunu söylediler. Kadın müthiş bir sarsıntı ile sarsıldı. Çünkü bilmeden Allah Resûlü'ne karşı saygısızlık etmişti; bunu telafi etmeli, kendini affettirmeliydi. Koşarak Efendimiz'in mübarek hanelerine geldi.. İçeriye girdi, çok mahcup bir edayla Efendimiz'den özür diledi. Allah Resûlü de ona, cevap-ı hakîm olarak Buhari ve Müslim gibi sahih hadis kitaplarına geçen şu sözü söyledi: "Sabır, musibetin ilk şokunu yediğin zamandır."

Büyüklerimiz sabrın dört çeşidi üzerinde ısrarla dururlar. İnsan musibetlere dayanmalı ve sabır göstermelidir. Nefsin durmak bilmeyen isyan taleplerine karşı direnç ortaya koymalı ve nefsine "hadi ordan!" diyebilmelidir. İbadet ü taatin zorluklarına rağmen ısrarını sürdürmelidir. Aynı zamanda geçmek bilmeyen zamanın çıldırtıcılığına karşı da sabırla mukabelede bulunmalıdır.

Sabretmek, dişini sıkmak, dayanmak, metanet göstermek, sarsılmamak elbette kolay bir iş değildir. Olan biten karşısında irkilmemek, irade felcine uğramamak, her gün zehir zemberek hâdiseleri sineye çekip dayanmak ciddi yürek ister. Ancak bütün bunlar musibetin ilk şok ânında yapılmalıdır. Ani ve sıcak tepkiler muhakemesiz olduğu için aynı zamanda ölçüsüzdür de. Derin izler, iyileşmesi zor yaralar bırakır. Telafi etmek için ciddi performans gerektirir. Bu sebeple ilk şok anında dişini sıkıp dayanmak, hemen tepki vermemek, hadiseyi soğutmak ve ciddi bir murakabeyle Allah'ın rızasına uygun bir çare aramak en doğrusudur.

Bu da en basitinden ya bulunduğumuz durumu değiştirerek ki, ayakta isek oturarak, oturuyorsak yatarak olabilir. Veya yapmakta olduğumuz işin keyfiyetini değiştirebiliriz; meselâ, abdest alıp namaz kılabiliriz. Konuştuğumuz mevzudan uzaklaşıp bulunduğumuz mekândan ayrılabiliriz. Bizi daha mûnis hale getirecek mübarek mekânlara, kudsi zatların atmosferine sığınabiliriz. Hangi şekilde olursa olsun, hâl, durum veya mekânda yapılan bu değişiklikler, şokun tesirini kırar ve tahammül edilemez gibi görünen musibeti az dahi olsa hafifletir.

Sabır, ibadetlere devam etme hususunda da çok önemlidir. İlk anda, yeni namaza başlayan bir insan için, bu ibadet çok ağır gelebilir; fakat biraz sabreder de ruhu namazla bütünleşirse, artık bir vakit namazı kılamama, o insan için dünyanın en büyük ızdırabı olur. Oruç, zekât, hac gibi ibadetler için de aynı şeyleri söylemek mümkündür.

İnsan, harama karşı da aynı şekilde sabırla mukabele etmelidir. Günah ilk tosladığında gösterilecek mukavemet, ondan gelecek kötü şerareleri kırar, insan da o şoku böylece atlatmış olur. Onun içindir ki Efendimiz, Hz. Ali'ye, "İlk bakış lehine, gerisi aleyhine." buyurmaktadır. Yani, insanın gözü günaha kayabilir. Ama o, hemen gözünü kapar, yüzünü çevirirse, bu onun için günah olarak yazılmaz. Hatta harama bakmama yiğitliğini gösterdiği için kendisine sevap bile yazılabilir. Aksi halde bakmaya devam etmek zehirli bir ok gibi insanın kalbine, ruhuna saplanır ve hayalinde bulantılar meydana getirir. İşte bu duruma gelmeden, haramın ilk tosladığı anda sabredip haramdan yüz çevirmelidir. Böyle bir harama karşı gözlerini yumma, Allah Resûlü'nün bize tavsiye ettiği altın öğütlerdendir.

İnsan, harama karşı böyle davrana davrana, bu onda bir huy, bir karakter hâline gelir. Zira yaptığı egzersizlerle kalbinde hâsıl olan imanın nuru, Cehennem'den bir kıvılcım durumunda olan günahlara karşı âdeta bir sütte olur. Öyle ki artık harama bakmama, onun asıl ve fitrî davranışları arasına girer. Aksi bir durum aklına gelse, hemen parmağını, gönül peteğindeki iman balına batırır. Bu sağlam düşünce ve niyet sayesinde tattığı aşkın

tadiyla kendini bu mânevî atmosferden uzaklaştıran her şeyden kaçır. Bir bakmada, bir lokmada, bir danede, bir dokunmada batmamak için çırpınır durur. Bu durumda olan bir insanın, iradî olarak günaha girmesi pek düşünülemez.

Her musibetin kendine göre bir şoku vardır. O atlatıldığı zaman, musibet rahmete, elemeler lezzete, dertler de zevke inkılâp eder... Böyle bir sinede artık ızdırap dinmiş, yerini de sonsuz bir neşeye terk etmiştir. Ancak bütün bunlar, ilk şok ânının başarıyla atlatılmasına bağlıdır. Bu kadar tafsilatlı, derin bir mevzuu Allah Resûlü sadece dört kelime ile ifade buyurmuştur: "Sabır, ilk toslama ânında olandır."

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Allah, kıyamet günü kim(ler)le konuşmayacak?

Süleyman Sargın 2011.12.02

İmam Müslim'in rivayet ettiği bir hadiste İnsanlığın İftihar Tablosu Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyuruyorlar:

"Üç zümre vardır ki, Allah kıyamet günü onlarla konuşmaz, onlara bakmaz, onları temize çıkarmaz... Onlara ayrıca can yakıcı bir azap da vardır: Elbiselerini sürüyerek yürüyen, yaptığı iyiliği başa kakan ve malına yalan yeminle revaç verip satmaya çalışan..."

Bu yazıda yukarıda zikrettiğimiz hadisin lafzı üzerinde bir nebze durarak, anlatılmak istenen hususa zihni yaklaştırmaya çalışacağız. Zaten, bizim bütün yaptığımız, o nur fevvesi etrafında dönüp durmaktan ibarettir. Bu, bir seyr-i aklî ve zihnîdir. Dua ve niyazımız, Cenâb-ı Hak'ın bizleri seyr-i ruhânîde muvaffak kılmasıdır.

Hadiste "üç" rakamı mutlak olarak bırakılmıştır. İsterseniz siz buna, erkek veya kadın, isterseniz zümre veya cemaat diyebilirsiniz. Ve yine bu üç kişi veya zümreden maksadın, âlimler ya da cahiller olduğunu söyleyebilirsiniz. Burada esas üzerinde durulması gereken husus, bunların kimliklerinden çok, vasıfları olduğu için, hadiste bu mesele tasrih edilmeyip mutlak bırakılmıştır.

Üç manasına gelen "selâsetün" kelimesi nekre bir kelimedir. Sonundaki tenvin, nekrelik ifade eder. Demek ki bunlar belirsiz ve meçhul insanlardır. Onlar öyle belirsiz insanlardır ki, onları belli edecek bir kimlikleri yoktur. Onlar hor ve hakir insanlardır. O kadar hor ve hakirdirler ki, onlara değer vermeye değmez. Nasıl ki Cenâb-ı Hak, onların yüzüne bakıp onlarla konuşmaz; öyle de sizler de, merak edip onlarla konuşmaz ve onları tanımayı değerli bulmazsınız. Onlar, kalıplarıyla olmasa da kalbleriyle yenik düşmüş.. ve vicdanları, cesetlerinin altında kalıp ezilmiş zavallılardır. Yüce ve yüksek yerlere karşı içlerinde zerre kadar istidat yoktur. Süfliyet çukurunda yuvarlanıp durmaktadırlar...

Bu "üç" kelimesinin hemen ardından, üç tane de geniş ve gelecek zamana delâleti olan fiil zikrediliyor. Bu üç fiil, bu üç zümre için karanlık bir tablo çiziyor. İnsan daha üç denince hemen, bu "üç"ün sırtına binip, o üç zümrenin karanlık akıbetini seyrediyor gibi oluyor.

İlk fiil, "Allah onlarla konuşmaz" cümlesinin başındaki fiil-i muzaridir. Fiil-i muzarinin ise, hem geleceğe hem de geniş zamana delâleti vardır. Kendisinde hitap çiçeği açan ve Allah'a muhatap olma istidadı verilen insanla, Allah konuşmayacaktır. Felaket, işte bu ilk cümle ile başlamaktadır. Rahmân Sûresi'nde; Allah, onda beyanı

yarattığını bir nimet, bir minnet olarak söylediği hâlde, gör ki, şimdi Allah (celle celâluhu) bu insanla konuşmayacaktır. Hâlbuki insanın konuşması, Cenâb-ı Hakk'ın mütekellim oluşunun bir delilidir. Kendi konuşmasına delil olan ve konuşan insan, öyle bir duruma düşmüştür ki, Allah (celle celâluhu) onu kendisine muhatap kabul edip konuşmamaktadır.

İnsanın, en çok konuşmaya ve derdini anlatmaya muhtaç olduğu bir günde ona, sözünün dinlenmemesinden daha büyük azap olabilir mi? O, medet istemekte ve çırpınıp durmaktadır. Ancak, onun yardımına koşacak yegâne Zât onu hiç mi hiç dinlememektedir. Kur'ân-ı Kerim bu tabloyu anlatırken "Kesin sesinizi ve benimle konuşmayın." (Mü'minûn, 108) der. Çünkü sizin konuşma yeriniz dünyada idi.. orada konuşacak ve "üns billâh"ı yakalayacaktınız. Dünyada iken Cenâb-ı Hakk'a enîs olmadınız. Bugün de O, sizin enîsiniz değildir.

İkinci tablo ise "Allah onlara bakmaz." Onların, en çok rahmet nazarına muhtaç olacakları o günde, Cenâb-ı Hak, onlara kat'iyen rahmet nazarıyla bakmayacaktır. Bazı yüzler beşâset içinde pırıl pırıl parlarken, bazı yüzler de o gün asık ve abûs olacaktır. Hiç şüphesiz, Cenâb-ı Hakk'ın rahmet nazarıyla bakmadıkları, bu ikinci grup insanlardır.

Herkes ismiyle çağılırken, herkes bir vesileyle kurtuluşa ererken, kendilerine bakılmayan bu insanların durumu ne kadar feci, ne kadar ürperticidir!

Üçüncü durum ise, "Allah onları temizlemez veya temize çıkarmaz." Günahları neyse onunla yüzleşirler ve hiçbir temizlemeye muvaffak olamazlar. İnsanlar, burada temizlenip, oraya tertemiz gitmelidirler. Temizleme ameliyesi dünyada yapılır. Ahirette ise, insanı ancak cehennem temizler. Onun için Cenâb-ı Hak onları tezkiye de etmeyecektir.

İnsanlar, imtihan turnikesine bir kere girer ve on ikiden vurma imkânını bir kere elde ederler. Kendisine verilen bu fırsatı değerlendiren kazanır, ihmal eden de kaybeder. Bunun üçüncü bir şıkkı yoktur.

Hz. Eyyub'un maddî hastalıklarına bedel ruh, vicdan, latîfe-i rabbaniye, sır, hafî, ahfâ, bütün his ve duyguları hırpalanmış, delik deşik olmuş zavallı insan, o gün bu perişan hâline bakacak, acaba temizlenebilir miyim diye ümide kapılacaktır. Ne var ki, bu üç sınıfa ait insanları Cenâb-ı Hak orada temizlemeyecektir.

Ve akıbet: "Onlar için can yakıcı bir azap vardır." Onlar, hemen bir adım daha attıklarında karşılırlarına çıkacak tek şey, o korkunç azaptır. Öyle bir azap ki, can yakan, insanın iliklerine kadar işleyen bir azap. İşte onlar, kendilerini böyle bir azabın gayya ve girdabında bulurlar...

Böyle bir akıbete dûçâr olacak olan şu üç zümre kimlerdir? Kimdir onlar ki, Allah onlarla konuşmayacak, onların yüzlerine bakmayacak ve onları asla temizlemeyecektir? Ve kimdir onlar ki, onlara can yakıcı bir azap hazırlanmıştır? Bunu da inşallah önümüzdeki hafta anlamaya çalışalım.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Allah onların yüzüne bakmaz

Süleyman Sargın 2011.12.09

Geçen haftaki yazıda bir Nebevî beyandan yola çıkarak, Allah'ın kendileriyle konuşmayacağı, yüzlerine bakmayacağı ve kendilerini asla temizlemeyeceği üç zümreden bahsetmiştik.

Allah Resûlû (aleyhi ekmelü't-tahâya) hadis-i şerifin devamında bu üç zümreyi sırasıyla anlatmaktadır. İlk zümre, "Eteklerini sürüye sürüye gezen." kimselerdir. Bu söz, enaniyet, kibir ve gururdan kinayedir. Muhterem Fethullah Gülen Hocaefendi'nin 23 Kasım 2011 tarihli Zaman gazetesinde neşredilen "Kibir" başlıklı yazısı, kibrin mahiyetini ve insanlıkla, Müslümanlıkla alakasının olmadığını aksine ihtimal vermeyecek kesinlikte anlatmaktadır.

Roma, Yunan ve Grek tarihlerinde, eteklerini sürüye sürüye gezen insanların resimlerini görürsünüz. Mevzu ile alâkalı çevrilmiş filmlerde bu daha da açık görülür. Ancak, esas olan etek sürümek değil, bu işin bir gurur ve kibir alâmeti olarak simge hâline getirilmesidir. Zaten hadiste kastedilen de budur.

Gurur ve kibirin nasıl kötü bir illet olduğu ve nasıl kötü neticeler doğurduğu birçok âyet ve hadiste ayrı ayrı ele alınıp işlenmiştir. Meselâ, bir hadislerinde Efendimiz: "Kalbinde zerre miktar kibir bulunan insan Cennet'e giremez." buyurmuşlardır. Çünkü kalbinde zerre kadar kibir ve gurur bulunana Allah (celle celâluhu) hidayet yollarını tıkamıştır. Cenâb-ı Hak, Kur'ân'ında şöyle buyurmaktadır: "Yeryüzünde haksız yere böbürleneneri, âyetlerimden uzaklaştıracam. (Onları anlamayacaklar). Onlar, bütün mucizeleri görseler yine de iman etmezler. Doğru yolu görseler, onu yol edinmezler. Fakat azgınlık yolunu görürlerse, hemen onu yol edinirler. Bu durum, onların âyetlerimizi yalanlamalarından ve onlardan gafil olmalarından ileri gelmektedir." (A'râf, 146)

Kibir, basireti kör eden bir perdedir. Kibirle dolu bir vicdan, kâinatta sayfa sayfa yazılmış mucizeleri göremez, idrak edip anlayamaz. Zira basiret körleşince idrak adına basar da hiçbir işe yaramaz. Büyüklük ancak Allah'a mahsustur. Günde beş defa minarelerden ilan edilen bu hakikatin bir başkasına izafesi nasıl hoş görülebilir ki?

Bir kudsî hadiste Cenâb-ı Hak şöyle buyurur: "Kibriya, benim ridâm, azamet ise benim izârımdır. Kim benimle bu mevzuda münakaşaya kalkışrsa onu (başaşağı getirir) Cehennem'e atarım."

"Kibriya": büyüklük, ululuk demektir, Cenâb-ı Hakk'ın bir sıfatıdır. İnsan için, iç ve dış elbiseler ne ifade ediyorsa -keyfiyeti bizce meçhul- Cenâb-ı Hak için de kibriya ve azamet aynı şeyi ifade eder. Bu iki sıfatı Cenâb-ı Hak'la paylaşmaya kalkanı Allah, hakkıyla paylar ve Cehennem'ine atar.

Kibirli kalbe iman taht kuramaz. Başka bir ifadeyle, Allah'tan başkasının taht kurduğu bir kalbe, Allah'a iman gelip oturmaz. Hareket ve davranışlarıyla, kibri, gururu temsil eden adamın da durumu budur. Hadiste böyle bir insan, "eteklerini sürüye sürüye yürüyen" olarak ele alınmaktadır.

Hadis-i şerifte resmedilen talihsiz ikinci insan veya zümre de, "mennân-iyiliklerini başa kakan"dır. Allah (celle celâluhu), ona mal ve mülk vermiştir ki, bu nimetlerden kendisi istifade ettiği gibi, başkalarına da infakta bulunsun, Cenâb-ı Hak da ona, bu infakına mukabil, birine binle karşılık versin. Ancak bu insan, hiç orali olmamış; infakta bulunmadığı gibi, bazen verse de, onu da başa kakmak ve minnet etmekle iptal etmiştir. Oysaki hem o mal, hem de kendisi Allah'ın mülkü ve memlûkü idiler. Onun bütün vazifesi Cenâb-ı Hakk'ın malını tevzi etmekten ibaret iken o, asıl mülk sahibi gibi insanlara minnet etme sevdasına düşmüştür. Bu ne büyük bir gaflet, bu ne korkunç bir düşüştür!

Allah (celle celâluhu) ona mülk vermiştir. Ancak bu mülkte, başkalarının da hakkı vardır. Hâlbuki bu insan, cimrilik yapmakta, verdiği zaman da başa kakmaktadır. "Mennân" aynı zamanda cimri insandır. Hâlbuki cimrilik, insanı Allah'tan, Cennet'ten ve diğer insanlardan uzaklaştırır ve Cehennem'e yaklaştırır. Efendimiz bir hadislerinde cimri hakkında şöyle buyurmaktadır: "Cimri, Allah'tan uzaktır.. Cennet'ten uzaktır.. insanlardan uzaktır. Cehennem'e yakındır."

Hadiste, belâgat kaideleri açısından; "leff ü neşr-i mürettep" vardır. Suçlar ve cezaları sırayla zikredilmiş olup aralarında bir tertip vardır. Dolayısıyla "Allah onlara bakmaz" ibaresi, "mennân"a bakmaktadır. Zira ikisi de ortadadır. Birinci ve sonuncu ifadeler de yine birbirlerine bakarlar. Durum böyle olunca, bu hadisten şöyle bir

nükte anlamak da mümkündür: Nasıl ki, mennân, dünyada iken, insanlara rahmet nazarıyla bakmamış, onlarla ilgilenmemiş, bazen verdiğini de başa kakmakla iptal etmiştir; ahirette de, bu yaptıkları cinsinden bir ceza ile karşılaşacak ve Cenâb-ı Hak da ona aynı şekilde muamele edecektir.

"Allah kendileriyle konuşmaz" denilen zümre de "kibirli"lerdir. Kibir ve gururla yürüyen, eteklerini sürüyen, başkalarıyla konuşmaya tenezzül etmeyen insanlar da, ahirette kendileriyle Cenâb-ı Hakk'ın konuşmayacağını bilmelidirler. Bilmeli ve o cezaya götüren yollarda yürümemelidirler.

Normal zamanda bile yemin etmek doğru değilken, yalan yere ve sırf dünyevî menfaat temini gibi hasis bir duyguya kapılarak yemin etmek ve böylece malına revaç kazandırıp onu satmaya çalışmak, bu da insanı yine karanlık akıbeta doğru sürükleyen üçüncü tablodur ki "Allah onları temizlemeyecektir" tehdidi de bu hususa bakmaktadır. Rabbim bizleri bu üç zümreye dahil olmaktan da onların maruz kaldıkları/kalacakları azaba düşürmekten da muhafaza buyursun.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Değişmek dönüşmek midir?

Süleyman Sargın 2011.12.16

Türkiye değişiyor, dünya değişiyor, insanlar değişiyor. Herkesin dilinde bir değişme lafıdır gidiyor.

Değişmekten kastedilen nedir; bunu anlamak bazen hakikaten zor oluyor. Değişmek dönüşmek midir, gelişmek midir; yoksa birilerinin ifade ettiği gibi "döneklik" midir? Değişmenin gelişme olması dinin ruhuna uygundur. Dönüşme anlamında değişme Nebi dilinde kınanmıştır. "Kim birilerine benzemek için kendini zorlarsa o onlardandır." hadisi, değişimin de çerçevesini çizmektedir.

İnanan insanlar, sürekli bir gelişme (kemâl) peşinde bulunmalıdır. Kalbî, ruhî hayatları ve Allah'la münasebetleri itibarıyla hep "diriliş"ler yaşamalıdır. Bunu yaparken kendi öz değerlerine bağlı kalmalı, dönüşme fantezisinden uzak bulunmalıdırlar. Kendi kimliğinden uzaklaşma, farklı kültürlerin tesirlerinde kalarak başkalaşma riski taşıyan değişmelere kapalı kalmalıdırlar.

Kur'an-ı Kerim, "Bir millet kendilerinde bulunan güzel ahlâk ve meziyetleri değiştirmedikçe Allah da onlara verdiği nimeti, güzel durumu değiştirmez." (Enfal, 8/53); "Bir toplum özündeki güzellikleri değiştirmedikçe, Allah Teâlâ da onlara lütuf buyurduğu nimetlerini ve iyi hali tağyir etmez." (Ra'd, 13/11) buyurmaktadır. Burada esas olan, sahip olduğumuz değerlere sıkı sıkıya bağlı kalarak, mazhar olduğumuz güzellikleri herkese ulaştırma gayreti içinde olmaktır. Bunu yaparken zamanın bir kısım realitelerine riayet etmek, şartlara göre hareket etmek gerekebilir. Ama bu, bizi bozulma olarak algılanacak yanlışların içine düşürmemelidir.

Bir topluluk, kendini yücelten ve ayakta tutan üstün vasıfları kaybederse, ayakta tutmaya çalıştıkları binanın orta sütununu çökertmiş olur. Şayet, insanlar, kendilerine bahşedilen nimetlere vesile olan ibadet hassasiyeti, güzel ahlâk ve sâlih amel gibi meziyetlerden uzaklaşırlarsa, Cenâb-ı Allah ilahî âdeti gereği o topluluğa ihsan ettiği nimetlerini keser. Artık önü alınamaz bir çözülme ve dağılma başlar. Çürüme bünyenin her tarafına sirayet eder. Böyle bir topluluk o kıymetli emanetin emanetçisi olamayacağından dolayı, Allah nimetini onlardan alır.

Bu itibarla, gelişirken dönüşmemek ve dönüşme olarak algılanacak en küçük şeylere karşı dahi tavır almak çok önemlidir. Muhterem Fethullah Gülen Hocaefendi bir sohbetlerinde şunları söylemektedir: "Unutulmamalıdır ki, bir çeşit başkalaşan her çeşit başkalaşabilir. Bazen başlangıçtaki çok küçük bir değişim, ileride pek büyük başkalaşmalara sebep olabilir. Atalarımızdan tevarüs ettiğimiz dinî ve millî değerlerimizden herhangi biri ile alâkalı en küçük bir kayma, daha sonraları önü alınamaz inhıraflara dönüşebilir."

Yazının girişinde yer verdiğimiz Hadis-i şerifte Resûl-i Ekrem (sallallahu aleyhi ve sellem) Efendimiz, "Kim bir kavme benzemeye çalışır, bu konuda kendini zorlarsa, o da onlardan sayılır." buyuruyor. Bu hadis-i şerifin metninde "başkalarına benzemek" ile alâkalı olarak "teşebbehe" fiili kullanılmıştır ki, bu kelime tefa'ul babındandır. Bu babın hususiyeti de tekellûf ifade etmesidir. Bu açıdan, kerih görülen ve yasaklanan "teşebbüh", insanın başkalarının adetlerine, geleneklerine, göreneklerine özenmesi; kendini sürekli onlara benzemeye zorlaması ve onlar gibi yaşamak için özel çaba harcaması demektir.

"Teşebbüh", aynı zamanda insanın, kendi kültürünün ve tabiatının dışına kayması, hatta öz değerlerini beğenmeyen bir tavır içinde, saç-baş, sakal-bıyık, kılık-kıyafet, yeme-içme ve günlük hayat bakımından olduğundan farklı görünmesi demektir. Böyle bir kompleks sonuç itibarıyla "iltihak"a varıp dayanabilecek bir hastalıktır. Bu mevzuda, biraz esnek ve gevşek davranan bir insanın, Cenab-ı Hak nezdinde de benzediği kişilerden biri olarak kaydedilmesi riski söz konusudur.

Bediüzzaman Hazretleri, teşebbüh ve taklit hastalığına yakalananlara şöyle seslenmiştir: "Ey uykuda iken kendilerini ayık zannedenler! Umûr-u diniyede müsamaha veya teşebbühle medenîlere yanaşmayın. Çünkü aramızdaki dere pek derindir; doldurup hatt-ı muvasalayı temin edemezsiniz. Ya siz de onlara iltihak edersiniz veya dalâlete düşer, boğulursunuz." Binaenaleyh, mü'minler için, başkalarına şirin gözükmek değil, kendileri olarak gönüllere girmek esastır.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İffet Yâ Hû

Süleyman Sargın 2011.12.23

Bu sadece yeni çıkan bir kitabın adı değil. Aynı zamanda iffetsizliklerden, sadakatsizliklerden, vefasızlıklardan, rahat düşkünlüğünden ve daha pek çok mühlikâttan muzdarip bir sinenin kitap kapağına el yazısıyla yansıyan âhı...

Para, şöhret, makam, ikbal hırsı vs.. derken, şehvet de günümüz Müslüman'ının en büyük imtihanı. Kimi "müt'a" adı verilen şeytani takiiyyeyle örtmeye çalışıyor ayıbını, kimi de kimseye haber vermeden iki şahitle kıydırdığı "imam nikahı"yla... Ve hemen herkes bir çeşit şehevânî imtihanla karşı karşıya.

Değerli arkadaşım Ali Demirel beyefendi, Hocaefendi'nin hattını da kapağa koyarak "İffet Yâ Hû" diye seslenmiş bugünün Müslüman'ına. Belki bir muhasebeye, murakabeye vesile olur diye ümit etmiş, iffetsizliklerden bıkmış bir ruh haliyle. İffetin tarifini yapmış önce. Kişinin, iradesinin hakkını vererek cismani ve şehvî arzularını kontrol altına alması, dünyevî zevk yörüngeli bir hayattan uzak durması ve meşru dünya zevkleriyle iktifa etmesi olarak anlatmış iffeti.

İffet aynı zamanda bir ihsan-ı ilâhîdir. Rabb'in kullarına hususi bir ikramıdır. Hayvanda yoktur iffet; insanda olur. Tıpkı edep, namus, haysiyet, şeref ve hayâ gibi. Mü'minûn Sûresi'nin ilk ayetleri "iyi mü'mini" tarif eder. Orada sayılan özelliklerden biri, edep yerlerini korumaları, iffetli, namuslu ve şerefli yaşamaları olarak zikredilir. İffetsizliğe açılan kapıları da bir bir kapatır Kur'an. Uyarır erkeği de kadını da, "aman ha, harama bakmayın, bakılmasına da müsaade etmeyin!" diye. Erkeklerle Yusuf Peygamberi, kadınlara Meryem validemizi misal verir bir de.

Muhterem Fethullah Gülen Hocaefendi iffeti, meşru daire içinde yaşayıp gayri meşru sahaya nazar etmeme, el uzatmama, adım atmama olarak tarif ediyor. "İffetli bir insan, göz, kulak, el, ayak gibi bütün azaların helal dairedeki lezzetleriyle yetinmesini bilmeli, hiçbir şekilde ve hiçbir yolla haram işlememeli, izzet ve haysiyetine dokunacak durumlardan da sakınmalıdır." diyerek sürdürüyor sözlerini.

Bediüzzaman Hazretleri de: "Hem senin mahiyetine öyle manevî cihazlar ve latîfeler vermiş ki, bazıları dünyayı yutsa doymaz; bazıları bir zerreyi kendinde yerleştiremiyor. Baş bir batman taşı kaldırdığı halde, göz bir tek saçı kaldıramaz. Bazı latîfeler de bir saç kadar ağırlığa, yani gaflet ve dalaletten gelen küçük bir hâlete dayanamaz. Hatta bazen söner ve ölür. Madem öyledir, hazer et, dikkatle bas, batmaktan kork. Bir lokma, bir kelime, bir dâne, bir lem'a, bir işaretle, bir öpmekte batma. Dünyayı yutan büyük latîfelerini onda batırma!" sözleriyle ciddi bir tembihte bulunuyor.

İffet, belki insanlık tarihinin hiçbir döneminde bu kadar saldırıya maruz kalmamıştı. Çarşı-pazar, okullar, iş ortamları, çalışma düzenleri, oturma şekilleri, sokaklar, seyahat vasıtaları, gazeteler, televizyonlar, radyolar, cep telefonları ve internet, şeytanın en kuvvetli silahları. Üstüne bir de günümüz Müslüman'ının sözümona "modern" telakkileri, ahireti hesap etmeyen gafletleri ve fikir suretine bürünmüş nefsanîlikleri eklenince yapacak çok bir şey kalmıyor. Küçük bir ihmal, farkına varılmayan bir gaflet bazen ağır bedeller ödetebiliyor.

Bütün hayatını -düşmanlarının da ikrarıyla- bir iffet âbidesi olarak yaşamış Efendiler Efendisi'nin (aleyhi ekmelü't-tehâya) "Allah'ım Senden hidayet, takvâ, iffet ve gönül zenginliği istiyorum" diye her gün dua etmesi boşuna değil. Nefsimizi ve neslimizi iffetsizlikten muhafaza etmenin birinci yolu bu dua olsa gerek. Duanın yanında ciddi tedbirler almak, şerrin önünü keserken, hayrın, güzelin tahşidatını yapmak da gerekiyor. İşte Ali Demirel Bey'in kitabı bu anlamda önemli bir boşluğu dolduruyor. Nefis ve şeytanın zulûmâtı içinde şaşkın şaşkın dolanan sergerdan nesillere bir el feneri gibi yol gösteriyor.

Sadece iffetin tarifiyle yetinmiyor elbette. Asr-ı Saadet'ten günümüze iffet abidelerinden örneklerle de meseleyi gönüllere ve zihinlere nakşediyor. Her kesimden ve her yaştan insanın büyük bir beğeni ve keyifle okuyacakları, akıcı, bilgi ve hikmet dolu bir kitap çıkmış ortaya. Işık Yayınları'na ve Ali hocama teşekkürler.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sabah-akşam dualarını neden okumuyoruz?

Süleyman Sargın 2011.12.30

Zikir; anma-hatırlama, belli duaları belli bir sayı ve şekilde okuma, Allah'ı dil ve kalb ile yâd etme demektir.

Hayatı duyarak yaşayıp varlığın koridorlarında gezerken hemen her nesneden Allah'a ait bir mesaj alma da zikir sayılmıştır. Her ne kadar zikir dendiğinde, Esma-i Hüsnâ'dan bazılarını veya bir kısım duaları tekrar etme

anlaşıyorsa da asıl olan kalb ve latîfe-i Rabbaniye'nin bu hatırlama ve anmaya bağlanmasıdır.

Zikri sadece anma olarak kabul etmek, eksik bir kabuldür. Doğrusu, zikri anma olarak değil de unutmama olarak düşünmektir. Zikirde esas olan, unutan bir insanın hatırlaması değil de hatırlamanın sürekli olmasıdır.

Namazın günün beş ayrı vaktine tahsisi de bu hikmete bağlıdır. Zira namaz, zatında potansiyel olarak hatırlatıcı bir güce sahiptir. Allah Teâlâ Kur'an-ı Kerim'de, "Beni hatırlamak için namaz kıl" (Taha/14) ayetiyle bu hakikati nazara verir. "Gündüzün her iki tarafında ve gecenin saçaklarında (gündüze yakın olan saatlerinde) namaz kıl! Muhakkak ki, iyilik kötülükleri giderir. İşte bu, (Allah'ı) ananlar için bir hatırlatmadır." (Hûd/114) ayeti de aynı hakikate dikkatimizi çeker.

Zikir kulluğun esası ise, bu konuda da en birinci örnek Nebiler Sultanı Efendimiz'dir (sallallahu aleyhi ve sellem) Nebiler Serveri, bütün hayatını duayla örgülemiş, en önemli zikirlerini, dualarını namazların etrafına serpiştirmiştir. O halde, zikrederken, duayla ulu dergâha yönelirken Efendimiz'in nurlu beyanlarından bize intikal eden dua ve zikirler öncelik vermek gerekir. O'nun (sallallahu aleyhi ve sellem) dua ve zikirleri bütün evliyanın, asfiyanın dua ve zikirlerinden üstün ve makbuldür. Allah'a güzel kul olmak için kulların en güzelini örnek almak, O'nun lisanıyla, münâcatıyla Hakk'ın kapısına yönelmek elzemdir.

Fahr-i Kâinat Efendimiz'in (sallallahu aleyhi ve sellem) varlığı, varlığımızın gayesini öğrenmemize vesile olmuştur. O, varlığın çehresini aydınlatan bir nur kaynağı, kâinatın varoluş sebebidir. Kâinat fabrikasının temel ürünü, en kıymetli meyvesi Efendimiz'dir. O hem çekirdek hem meyvedir. O'nun varlığı, bir yönüyle kâinatın mebdeidir; taayyün-ü evvel bir çekirdek gibi O'nunla başlamıştır. Sonra bi'setiyle, vazife ve misyonuyla O, kâinat ağacının meyvesi olarak da sonda gelmiştir. Allah'ı O'ndan daha iyi bilen ve daha çok seven yoktur; Allah'ın da O'ndan daha çok sevdiği bir varlık yoktur.

Efendimiz (aleyhi's-salâtü ve's-selam) her sabah ve akşam, namazların yanı sıra belli dualar okur, evrad ü ezkar ile niyazda bulunurdu. Günün her iki tarafını zikirleriyle nurlandırır, gününün ve gecesinin feyizli ve bereketli geçmesi adına dua dua yalvarırdı. O'nun okuduğu dualar sahih hadis kitaplarında günümüze kadar geldi. Bu sebeple Muhterem Fethullah Gülen Hocaefendi'nin daha önce "Dua Mecmuası" olarak derlediği kitapçıkta yer alan "me'surâtta" yani Efendimiz'den rivayet edilen dualar her gün mutlaka okunmalıdır. O kitapçıkta "sabah-akşam duaları" olarak ayrı bir bölüm halinde yer alan dualar, daha sonra müstakillen küçük bir kitapçık halinde basıldı. Bu zikirler Hocaefendi'nin büyük emek verdiği ve elimizden düşürmememizi tavsiye buyurduğu "Kulûbu'd-Dâria" isimli dua kitabında da bulunmaktadır.

Bilenler bilir, Muhterem Hocaefendi, her sabah bu duaları mutlaka okur ve çevresine de tavsiye eder. Efendimiz'e aidiyetleri itibarıyla bütün zikirlerden, tesbihatlardan evlâ ve efdal oldukları için bu dualar kesinlikle ihmal edilmemelidirler. Yıllardır gerek dua mecmualarında gerekse müstakil kitapçıklarda yer alan, pek çoğumuzun evinde, kitaplığında bulunan bu zikirler karşı ilgisizliğimizin sebebini anlamak oldukça zor.

Şimdilerde Radyo Cihan'da da sabah akşam, anlamlarıyla beraber yayınlanan bu zikirleri bir an önce hayatımıza dâhil etmeliyiz. Bunu bir kampanyaya dönüştürmeli, evlerimizde, yuvalarımızda, birkaç günlük programlarımızda ve hayatımızın her alanında sabah-akşam dualarını okumalı ve okutmalıyız. Gününe bereketle başlamak isteyen, hayatına Efendimiz'in rengini hâkim kılmayı murad eden ve Allah'ın rızasını hedefleyip Cemâliyle müşerref olmayı arzulayan herkesin bu dualara sımsıkı sarılması ve aksatmadan okuması gerekir. Bu duaların basılması ve insanımıza ulaşması noktasında büyük emeği olan Kaynak yayın grubu da inşaallah tanıtılmaları ve umuma mal edilmeleri için daha fazla gayret sarf eder.

Günaha karşı teyakkuz vefalı olmanın gereğidir

Süleyman Sargın 2012.01.06

Günah, kulun Rabb'isine karşı vefasızlığı, saygısızlığı demektir. Şeytanın insana karşı en tesirli silahı günahlardır.

Bu zehirli oklara karşı en güçlü sığınma yerimiz ve savunma mekanizmamız ise tevbedir. Tevbenin sıhhati için insanın günahlara karşı içinden ciddi bir tepki duyması çok önemlidir.

Tabii bu, insanın o anki ruhî durumu ile yakından alâkalıdır. Bazen işlediğimiz bir günah karşısında başımızı yere koyar, feryâd u figan eder, dua dua yalvarır ve affımıza ferman bekleriz. Bir başka zaman, bu ağlamalar da âh u vâhlar da bizi tatmin etmez ve içimizdeki yangını söndürmeye yetmez. İşte insanı gûnahtan da o gûnahtan ortaya çıkacak zarardan da koruyan esasında bu duygudur. Böyle bir duygunun sürekliliği, insanın her an salih bir daire içinde bulunmasını netice verir.

Yaşadığımız dönem, hepimizin insanlarla, içtimai hayatla içli dışlı olduğu bir dönem. Çarşı-pazardan geçerken, internette gezerken, televizyon izlerken istemeden gözümüz ağyara kaydığında, hemen, "Ahh! Ben ne yaptım! Vücudumun bütün zerreleri adedince, her an Allah'a müteveccih olmam gerekirken, bakışlarım başkasına kaydı ve günah işledim. Hâlbuki gözlerimi kapayabilirdim. Yolumun uzaması pahasına daha selâmetli ve emin bir yolu tercih edebilirdim..." diye düşünmeli ve engin bir muhasebe atmosferine girmeliyiz. Böyle bir muhasebenin ardından hemen bir mescid ya da namazgâh bulup başımızı secdeye koyarak ah u vah edip inleyebiliyorsak veyahut içimizi kaplayan hüznle dünya bize dar geliyorsa, hakiki tevbe yakalamışız demektir.

Gûnahta ısrar etmemek ve günahın kısa ömürlü olması da tevbenin sıhhati açısından önemlidir. İşlenen günahın hemen ardından tevbe etmek, bir perşembe akşamını, kandil gecesini, cuma saatini beklemeden derhal ulu dergâha el açıp beyaz dilekçemizi arz etmek gerekir. Kalbin ve ruhun, nâpak şeylerden arınması ve dupduru bir hale gelmesi ancak bu sayede olur. Tevbenin tehire tahammülü yoktur aslında. Çünkü bir saat sonra sırtımızdaki bu Kafdağı'ndan daha ağır yükle, Rabb'imizin huzuruna çıkmayacağımıza dair elimizde bir senet yoktur.

Günaha bir an bile ömür bağışlamak bizim aleyhimizedir. Hiçbir günahın bir saniye bile yaşamaya hakkı yoktur. Zira o, Bediüzzaman Hazretleri'nin tabiriyle tevbe ile çabucak silinmezse, kalbi ısran zehirli bir yılan haline dönüşür. Kalb de bir defa lekelenince artık yeni lekelerle açık hale gelir. Böylece insan fasid bir daire içine düşer. Her günah yeni bir günahı doğurur; doğurmakla kalmaz, insanın içindeki tevbe ve nedamet duygularını da pörsütür. Nihayet "Hayır hayır, onların kalbleri pas bağladı." (Mutaffifin, 83/14) sırrı zuhur eder.

Bundan dolayıdır ki, insanlardaki duygu ve düşüncüyü daima bu zemine çekip, onlara bu hakikatleri anlatmak ve onları günahlar karşısında hüşyar ve uyanık hale getirmeye çalışmak çok önemlidir. Günah ne kadar çoksa tevbe de o kadar çok olmalıdır.

Günaha karşı yapacağımız tevbelerde, en önemli unsurlardan biri de günahı kerih görmektir. Kerih görülemeyen bir gûnahtan, yılandan-çıyandan kaçır gibi kaçırma azmi görülemez. Kaçamayınca da bir daha o günahı işlememe azmi ve cehdi ile tevbe etmek mümkün olmaz. Hâlbuki her günah, kendi derinliği, çirkefliliği, iğrençliği nispetinde bir tevbe ister. Zira her günah zift dolu bir kuyuya düşmek demektir. Böyle bir kuyuya düşmek çok kolaydır ama çıkmak büyük gayret ister.

İçimizden, günahın hükmüne itiraz adına geçen her düşünce, en az o günahı işlemek kadar günahdır. Mesela, haram-helal demeden yemeye içmeye alışmış bir insanın, "Keşke kul hakkı diye bir şey olmasaydı ne güzel olurdu" şeklinde düşünmesi günahı irtikâp etmekten daha büyük bir günahdır.

Bediüzzaman Hazretleri bizi günaha karşı ikaz ederken, "Günahtan yıldıran, çiyandan kaçır gibi kaçınız." der. Burada yılan ve çıyan tabirinin yerine arslan veya kaplan tabirlerinin kullanılmaması dikkat çekicidir. Zira arslan ve kaplan yiğitçe ve mertçe saldırır. Daha gelmeden ona karşı tedbir alınabilir. Fakat akrep, yılan ve çıyan öyle değildir. Onların ne zaman ve nereden saldıracakları belli olmaz. İşte günah da böyle akrep ve çıyan gibi kalleştir.

O halde, günahlara karşı daima teyakkuzda bulunmak hepimizin şiarı olmalıdır. Mesele, sevap, günah tacirliği değildir. Rabb-i Rahîm'imize karşı bir saygısızlık içine düşmüş olmanın mahcubiyetini vicdanda hissetmektir esas olan. Böyle bir hacalet duygusu ve gelebilecek günahlara karşı teyakkuz hali, Allah'a karşı vefamızın gereğidir.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Edeptir kişinin daim libası

Süleyman Sargın 2012.01.20

Edep, İslâmiyet'te önemli bir esas, tasavvuf mesleğinde de hassasiyetle ele alınan bir husustur.

Şimdiye kadar onu daha ziyade tasavvuf erbabı ele almıştır. Hak dostları ve ehlullah edep üzerinde ısrarla durmuşlardır. Edep, öyle bereketli bir atmosferdir ki, buradan ancak insanlık semasını aydınlatan yıldızlar yetişir. Allah Resûlü'nün terbiye ikliminde, gökteki yıldızlara denk, yerde de pek çok edep insanı yetişmiştir. Şah-ı Geylânî, İmam Şazeli, İbnü'l-Arabî, Şah-ı Nakşibend, İmam Gazzâlî, İmam Rabbani, Ebû Hanife, İmam Şafî ve Bediüzzaman gibi devler hep Kur'an'ın ve Efendimiz'in terbiyesinde yetişmiş müstesna şahsiyetlerdir. Bu yıldızları çoğaltmak mümkündür.

Biz edep deyince daha çok farz ve vacibin dışında teferruata ait meseleleri anlıyoruz. Edep sanki oturup kalkma, âdâb-ı muaşeret, insanlarla muamelelerimiz, çocuklarımızın tavır ve davranışları gibi konularla sınırlıymış gibi bir algımız var. Hâlbuki edep, Efendimiz'in hayatının gayesi ve bütün hayatıyla bize öğrettiği hakikatlerin tamamıdır. Kur'an ve Sünnet baştan aşağıya edeptir.

Dolayısıyla Allah Resûlü'nün hayat-ı seniyyesinde gaye edindiği şeylerin hudut ve sınırlarına riayet etmek edeptir. Meselâ, farzlara dikkat etmek, Allah'a karşı edepli ve saygılı olmanın bir ifadesidir. Aynı şekilde haramlardan kaçınmak da aynı edebin muktezasıdır. Yine vaciplere titizlikle riayet etmek, Allah'a ve Resûlullah'a karşı saygının göstergesidir. Efendimiz'in hayatı boyunca bir yol olarak ortaya koyduğu ve "Sünnet" dediği o yolun prensip ve âdâbına riayet etmek, edeptir. Bütün bunlara riayet edene "edepli insan" denir.

Her mü'min, Efendimiz'in edebinden ve O'nun talim buyurduğu edep anlayışından istifade etmekle mükelleftir. Zira Nebiler Sultanı sadece bize kulluğu öğretmek için değil, tepeden tırnağa bütün bir hayatı talim etmek üzere gelmiştir. Hayata dair bütün Nebvî tavsiyeleri, emirleri baş üstünde kabul edip tatbik etmek edebimizin gereğidir.

Kulluk vazifesiyle yeryüzüne gönderilmiş bahtlılar olarak, Allah'a karşı nasıl kulluk yapılması gerektiğini de biz O'ndan öğrendik. En büyük edep de budur. Bu yüzden her mü'min, Efendimiz'e karşı şöyle bir duygu ve düşünce içinde olmalıdır: "Yâ Resûlallah! Ben, ancak senin öğrettiğin ve örnek olduğun şekilde Allah'a kulluk yapabilirim. Sen tarif etmeseydin, benim ne yapacağım belli değildi. Çünkü Sen'in irşad nurundan istifade edemeyen Sen'den evvel pek çok akıllı kimseler geldi-geçti ama hiçbiri sadre şifa verici bir ulûhiyet ve kulluk anlayışı ortaya koyamadılar. Secdenin Allah'a en yakın hal olduğunu Sen'den öğrendik. Ayakların şişinceye kadar namaz kıldığını duyunca eksikliklerimizle yüzleştik. Bir rekâtta okuduğun uzun sûreleri haber alınca kulluk iddiamızda ne kadar samimiyetsiz olduğumuzu anladık. Allah'la hususi vakitlerinin olduğunu duyduğumuzda kendimizi sarsarcasına sorgulamaya başladık. Dualarını, niyazlarını, tazarrularını, seccadelerdeki kıvrım kıvrım halini, yüreğinin kaynayan bir güveç gibi fokurdadığını okudukça halimizden utanır olduk..."

Elde edemeyeceği şeylere ancak dualarıyla ulaşabilen insan, dua sayesinde öylesine gerilir ve öylesine Allah'tan ister ki, her matlub ona musahhar olur. İşte bütün bunları bize öğreten de Hz. Muhammed'dir (aleyhissalâtü vesselâm). Sabahın seherinde okunacak dualardan, yeni elbise giydiğimizde ne diyeceğimize kadar her şeyi O'ndan öğrendik. Abdest almaya nasıl gidileceğini de yatakta nasıl yatılacağını da öğreten O oldu. Efendimiz, bize bütün bir hayatı solukladı ve bu soluklar, nefes nefes O'ndan gelip bizim ruhumuzu sardı. Bugün milyarlarca Müslüman'ın sinesinde mâkes bulan bu diriltici nefesler inşallah bir gün bütün insanlığı kuşatacaktır.

Büyüklerimiz "Edeb bir tâc imiş nûru Hüdâ'dan/ Giy o tâcî emin ol her belâdan" diyerek edebin Hüdâ kaynaklı bir ihsan olduğunu ifade etmişlerdir. "Edeptir kişinin daim libası/ Edebsiz kişi üryana benzer" sözüyle de insan olmanın edepli olmakla mümkün olduğunu anlatmışlardır. Sözün özü, Efendimiz'in bize talim buyurduğu her şey edeptir. Buna riayet etmemek ise Allah'a, Resûlullah'a ve Kur'ân'a karşı saygısızlık demektir.

Rabb'im, O'nun hayatı ve soluklarıyla canlanmaya ve dirilmeye bizleri muvaffak kılsın.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Füyûzât hissi ne demek?

Süleyman Sargın 2012.01.27

Bediüzzaman Hazretleri günümüz insanından "maddî-manevî füyûzât hislerinden fedakârlık" istiyor; bunu iyi bir hizmet insanı olmanın önemli bir şartı olarak görüyor.

Maddî füyûzâtta kastedilen dünyevi ve maddi her türlü menfaat ve nimettir. Manevi füyûzât hislerine gelince, Hocaefendi onu, "muhabbetullahın neticesi olarak, Rabbimiz'den bazen bir vâridât hâlinde bazen de bir inşirah olarak gelen, tarifi oldukça zor bir ruh hâleti" olarak tarif ediyor. İmandan ruhanî zevklere uzayan bu vetireyi izah etmek gerekirse, önce iman-ı billâh, sonra mârifetullah, onun arkasında muhabbetullah, sonra da zevk-i ruhanî (manevi zevkler) basamağı geliyor.

Zevk-i ruhanî, her ne kadar bu vetirede bir önemli durak olarak zikredilse de kullukta birinci ve öncelikli maksat yapılmamalı ve doğrudan doğruya istenmemelidir. Bu hem ihlâsı zedeler hem de herkese nasip olmadığından

bazı insanlarda ümitsizlik ve inkisara sebebiyet verebilir. Allah Teâlâ bazı kimseleri dünyada kapalı sandık gibi tutar ve onlara manevî füyûzât adına bir şey hissettirmez. Bazılarına da hissettirse bile onlar fitraten onu duymayabilir. Diğer taraftan öyle insanlar da vardır ki, çok fazla tecellî olmasa bile güneşten gelen bir radyasyonun çarpmasıyla alev alabilen nesneler gibi hemen parlayıverirler. Öyle olunca da bunlar, misal âleminde her gün Efendimiz'le, İslâm'a hizmet etmiş büyük insanlarla, Hak dostlarıyla kol kola bulunabilirler. Fıtratı müsait olmayan biri ise, aynı kulluk performansını ortaya koymasına rağmen değil açıktan açığa Efendimiz'le kol kola olmak, rüyalarda bile O'nunla buluşamayabilir.

Tabii şunu da belirtmek gerekir; insanda böyle bir ruh hâletinin olmaması asla ciddî bir eksiklik değildir. Bediüzzaman Hazretlerinin ifade ettiği gibi; bir insana en büyük ikram-ı İlâhî, Cenâb-ı Hakk'ın ona ikramını hissettirmemesidir. Hem böyle bir hâl, ne Hz. Ebû Bekir'de, ne Enes b. Malik'de ne de başka sahabilerde vardı. Hâlbuki onlar "sahabi" olmaları hasebiyle öyle bir mazhariyete sahiptiler ki, her birinin taşıdığı değer, diğer insanların taşıdığı değer kat kat üstündeydi.

Ne var ki, bazen füyûzât hisleriyle alâkalı herhangi bir hesabımız olmadığı hâlde, onlar da dolu dolu yaşanabilir; yaşayanlar vardır. Bütün bunlar Allah'tan gelebilecek mevhibelerdir. Ama bize, ihlâslı ve samimî olmak, dine hizmette sürekli koştururken, kalb ve kafamızın içine zerre kadar ağyâr düşüncesinin girmesine fırsat vermemek düşer. Bir şarkı sözünde, "Gözlerinin içine başka hayal girmesin / Benden evvel başkası bakıp seni görmesin." dendiği gibi, bizim de hayalimize Allah'tan başka bir şey girmemelidir.

Muhterem Hocaefendi'nin belki yüzlerce sohbetinde üzerinde durduğu bu husus, hayati ehemiyeti haizdir. Şöyle diyor Hocamız: "Dine, imana, Kur'an'a hizmet edenler, füyûzât hislerine değil, ihlâsla hizmet edip etmediklerine bakmalıdırlar. Hizmetleriyle birilerinin hidayetine vesile oluyor ve onların hidayetine vesile olacak plân ve programlar yapıyorlarsa, üzerine güneşin doğup battığı her şeyden hayırlı bir iş yapıyorlar demektir. Günümüz şartlarıyla milyonlarca araba bağışlasanız bile -yemin ederek söylüyorum- Allah indinde, bir insanın hidayetine vesile olma sevabına ulaşamazsınız."

Eğer füyûzât hisleri önemli bir mesele olsaydı, Allah Resûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem), Miraç'tan geri dönmezdi. Hâlbuki O, insanların ulaşamayacağı bir zirveye ulaşmış, orada hurilerin perdedarlığını görmüş, melekler O'na teşrifatçılık yapmış ve yıldızlar kaldırım taşı gibi ayaklarının altına döşenmişti. Ama O bütün bunlardan çok daha önemli bir meseleden dolayı geri dönmüştü. Günümüzün de en önemli ve birinci meselesi olan insanlığın irşadı ve hakka uyarılması, insanlarla Allah arasındaki engellerin kaldırılması, manilerin bertaraf edilmesi vazifesini her şeyde tercih etmişti.

Bu böyledir ama bugün hizmet ediyor olmak kendimizi ihmal etmemizi de gerektirmiyor. Çok hizmet etmekten (!) ibadet ü taate, evrad u ezkara vakit bulamamak gibi bir komikliğin ya da trajedinin içine düşmemeliyiz. Mesai saatlerimizin dışında, çay içmeye, maç, dizi izlemeye, internete, arkadaşlarımızla sohbete ayırdığımız zamanı inşafıyla düşünsük, aslında ne çok müsait vaktimizin olduğunu göreceğiz.

Bizler iyi bir planlamayla, fizikî olarak yorulduğumuzda, ibadet ü taatte bulunup evrâd u ezkâr okuyabiliriz. Ruhen yorulduğumuzda da tekrar işimize, hizmetimize koşabiliriz. Böylece hem bedenlen, hem de ruhen dinlenmiş olur ve bu iki âlem arasında gelip giderek hayat kanaviçemizi öreriz. Bu mükemmel dantelâyı da - inşaallah- ötelerde meleklerin elinden rıza ve rıdvan beratı olarak alırız.

Amel bahane, her şey O'ndan

Süleyman Sargın 2012.02.24

İnsanın hayatta işlediği bütün hayırlar, güzellikler Cenab-ı Hakk'ın vaat ettiği ebedî saadete nâil olabilmek için âdi birer sebeptir.

İnsanlara bakan yönüyle onlar birer bahanedir. Zira hiç kimse Cennet'e ameliyle gidemez. Cennet ve ötesindeki nimetler ancak Allah'ın rahmetiyle ve lütfuyla elde edilebilir. Bu böyledir ama sonsuz merhamet sahibi Rabb'imiz, kullarının en küçük iyiliklerini dahi onların lehine değerlendirir. Her bir iyiliği kulları hesabına birer kurbet ve vuslat vesilesi olarak kabul eder. O, kullarının günahlarını ve sevaplarını değerlendirirken de günahları aynıyla, sevapları ise kat kat misliyle kaydeder.

Kur'an-ı Kerîm bu konuyla alakalı şunları söyler: "Kim bir hasene işlerse, Allah ona on tane lütfeder, kim bir kötülük yaparsa, ona da sadece o kötülük kadar yazılır." (En'am Sûresi, 6/160) Başka bir yerde ise insana Allah yolunda yaptığı hayır ve iyiliğin karşılığında ahirette yedi yüz mislinin verileceği ifade edilmektedir. (Bkz. Bakara Sûresi, 2/261) Dolayısıyla bazı kıymetli günler ve dakikalar içinde yapılan ibadete, on veya yedi yüz ya da yedi bin, hatta yedi milyon katı sevap yazılabilir.

Mesele sadece sevaplarla sınırlı değildir; nâmütenâhi ihsanlar da söz konusudur. Bazen mübarek bir günde okunan Yasin-i Şerif, insana Kur'an'ı birkaç defa hatmetme sevabı kazandırabilir. Böyle gün ve gecelerde Allah, insanların kâmetlerine, kıymetlerine veya kalblerinin katılıklarına bakmaz. Belki "sultana sultanlık yaraşır" der ve kendine yaraşan rahmetle muamelede bulunur. Bu muamele -bizim bütün kusurlarımıza, isyanlarımıza, nisanlarımıza rağmen- bir defa da mahşerde gerçekleşecektir.

Gerek Nebiler Sultani'nden gelen rivayetlerden, gerekse mana büyüklerimizin ihbarat ve irşadatından anlıyoruz ki, nebîler, siddîkler, şehitler ve salih kullar herkesin birbirinden kaçtığı o dehşetli günde günahkâr kullara şefaate edecektir. Şefaate edenler şefaate edecek, yüzlerce veya binlerce insanın Cehennem'den çıkmasına ve kurtulmalarına vesile olacaklardır. Hatta hesabın acele görülmesi mevzuunda Rahmet Peygamberi (aleyhissalatü vesselam)'ın şefaati imdada yetişip o ağır havayı birdenbire Allah'ın rahmetiyle yumuşatıverecektir. Ve en sonunda herkesten kat kat daha merhametli olan Cenab-ı Hak, adeta "Herkes yaptığı yapacağını. Aslında ben, kendi iznimle onlara bunları yaptırdım ve onlara şefaate imkânı verdim, şimdi sıra bende; ben de bağışlayacağımı (istediğimi) bağışlayacağım." diyecek, -lâ teşbih velâ temsil- elini ateşe daldırıverecek ve (dest-i) kudretle ateşteki topluluktan milyonları veya milyarları çıkaracaktır.

Ahirette olduğu gibi dünyada da Allah'ın rahmetinin sağanak sağanak olduğu bir kısım dakikalar, saatler, günler ve haftalar vardır. O vakitlerde Allah liyakate bakmaz; muhtaç olan her gedaya ihsanını lütfeder. İşte o zaman yapılan bir haseneye milyon sevap birden verebilir. "Kadir Gecesi bin aydan daha hayırlıdır." (Kadir Sûresi, 97/3) denirken, işte onun böyle bir ulûfe günü olduğu anlatılmaktadır.

Efendimiz de bu engin rahmeti anlatırken şöyle buyuruyor: "Kul bir kötülüğe niyet eder de onu yapmazsa Allah ona bir hasene yazar..." Mesela "Ben harama bakayım." dese ve gözünü açıp bakacağı zaman da vazgeçip bakmasa, Cenab-ı Hak ona bu yiğitçe tavrından dolayı bir hasene yazar. Burada kul bir şey yapmamasına rağmen Allah'a karşı saygılı olduğunu göstermiştir. Erkekçe bir irade ortaya koymuş ve şeytanın desisesine pabuç bırakmamıştır. Bu sebeple Allah (celle celâluhu) da ona bir hasene yazmıştır.

Madalyonun diğerk yüzü de vardır; kul, bir haseneye niyet eder "Gideyim camide cemaatle bir namaz kılayım." der, fakat bir maniden dolayı camiye gidemezse Allah ona da bir hasene yazar. Mümin niyet ettiğı o haseneyi bir de yaparsa, durumuna göre Allah ona on hasene yazar. Bu haseneyi işlediğı vakit iyi bir an ise ve o da bu haseneyi gönülden isterse, Allah ona yüz hasene yazar. Orada daha iyi bir zaman olursa ve yapılan kulluk tam bir samimiyet çerçevesinde gerçekleşirse Cenab-ı Hak o zaman ona yedi yüz hasene yazabilir. Bunun da üstünde "Kadir Gecesi" veya "arefe günü" gibi fevkalâde zamanlara rastlamışsa yedi bin hasene yazılabilir.

Rabb'imizin rahmeti çok geniştir. Yazmak da yazdırmak da onun elindedir. Eğer O, kullarını cennete koymayı murat buyurmuşsa en küçük şeyleri bile değerlendirir. Bunu yapmak Kadir-i Mutlak Allah'ın elindedir. Elverir ki bizler sadâkatimizi koruyalım, O'nun kapısının ebedî kulları olduğumuzu unutmayalım ve irademizin hakkını verip ahd ü peymânımızı bozmayalım!

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Namaz nasıl miraç olur?

Süleyman Sargın 2012.03.02

Namaz, Allah'la münasebetimizin temel direğı ve çekirdeğidir. Tekbir (Allahu Ekber), tesbih (SübhaneAllah), tahmid (Elhamdülillah), Fatiha ve Tahiyat gibi hususi cümleler de namazın çekirdeğı mahiyetindedir.

Aynı zamanda bu ifadeler, kulluğun da esaslarıdır.. ve bunlar, müminin tefekkür dünyası için çok önemli unsurlardır. Bu zikirler ve sûreler, müminin tefekkürünü dillendiren çok mühim cümlelerdir. Ayrıca bu ifadelerden her biri, müminin kâinattaki hakikatler karşısındaki hayranlığını seslendirirler.

Allah Resûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem), "Namaz, müminin miracıdır." buyuruyor. Efendimiz, cismiyle ve ruhuyla semalara çıktı. Mertebeler üstü zirvelere ulaştı. Allah'ın lütfuyla gerekli olan şeyleri gördü ve daha sonra da dönüp geldi. Mümin bu ufku, -iyi konsantre olursa- her zaman hayalinde, ruhunda ve zihninde yakalayabilir ve hakiki miracın gölgesinde bu izafi miracı yaşayabilir.

İnsan, bahsini ettiğimiz bu fikrî ve ruhî miracını yaparken hem kâinat kitabındaki ayetleri hem de kendi iç dünyasındaki tecellîleri müşahede eder. Kur'an'ın ayetleriyle bunlar arasında münasebetler bulur. Namazı yerde kılar ama başının sanki atmosferi aştığını, gidip ta ötelere ulaştığını duyar gibi olur. İnsan az ruhunu dinlese, bu atmosferi her zaman yakalayabilir. Bundan sonra kulun karşısına Kur'an ayetlerinin de yardımıyla rengârenk tablolar çıkar. Hocaefendi bu baş döndürücü güzelliğı "Aslında topyekûn kâinat, eşya ve insan vücudunda, insanla kâinat arasındaki münasebetlerde öyle bir armoni, öyle bir ahenk vardır ki, dahası olamaz. İşte böyle bir manzara karşısında siz, "Buna karışan başka el olamaz, bu nizam ve ahengin arkasında sadece Allah var." der ve takdis makamında, bu hakikati iliklerinize kadar duyarak, "SübhaneAllah!" sözleriyle haykırırsınız. Tekbiri alır almaz, "Sübhânekalâhümme ve bihamdik" diyerek hamd u tesbihi beraber yâd edip, "Bize onu duyurduğundan dolayı, Sana hamd olsun. Seni tesbih u takdîs ve ilan ederiz ki, Sen varsın, şerikin yok ve Sen münezzeh ve mukaddessin!" dersiniz. Bunlar gönlün sesi ve solukları olarak çevrede tınladıkça insan kendini vecd ü istiğrak zemzemesi içinde sanır." ifadeleriyle dillendirir.

Bazen bu derin düşünceleri, kâinatta o baş döndürücü hâdiselerin duyulması takip eder. İnsan, acizliğinden dolayı "sınırsız boşluk" olarak tarif ettiği uzay boşluğundaki sistemleri düşünür. Koca kâinatta öyle müthiş bir ahenk vardır ki, hiçbir gezegen veya gök cismi bir diğeriyle çarpışmaz. Hızlarını normal sayılarla ifadeye imkan bulamadığımız, dünyanın bilmem kaç katı büyüklüğündeki milyonlarca cismin tokuşmadan o boşlukta yüzüp gitmelerini görür ve "Bu ne müthiş, ne büyük bir kuvvet eseridir!" demekten kendini alamaz. Arkasından bir kere daha tefekkürle derin bir soluk almak için "Allahu Ekber" der, iki büküm olur.

Yine insan, durumuna göre Cenab-ı Hakk'ın gökten indirip yerden bitirdiği nimetleri düşünür, köpüren hamd ü sena hislerini "Elhamdülillâh" kelimesiyle dillendirir. Verilen her nimeti verilecek yeni nimetlerin referansı sayar. Her an O'na doğru yol alıyor gibi bir ruh haletiyle sevinçle gürlür. Okuduğu hakikatlerle kendi hissiyatı arasında münasebetler kurar ve hislerini namazın münasip bir rûknünde ona uygun "kelimât-ı tayyibe" ile seslendirir ve daha da derinleşerek seyahatini devam ettirir.

Görüldüğü gibi namazın içinde çokça zikredilen Sübhanallah, Elhamdülillah ve Allahu Ekber gibi mukaddes kelimeler, bizim miracımızın işaret taşlarıdır. Biz Cenab-ı Hakk'ın karşısında kulluğumuzu îfa ederken bütün müşahede, duyuş ve hissedişlerimizi, tesbih, tahmid, tekbir şeklinde dile getiririz. Vermiş olduğu maddî, manevî, cismanî ve ruhanî bütün nimetlerine karşı "Elhamdülillah" ile mukabele ederiz. Hiçbir şekilde şerikinın bulunmaması karşısında tesbih sadedinde "Sübhanallah" deriz. Küçüklüğümüzü teslim, O'nun büyüklüğünü ilan sadedinde "Allahu Ekber" nidasıyla umum Rububiyetine karşı külli bir ubudiyette (kulluk) bulunmaya çalışırız.

Rabb'im, "Hammâdûn" ümmetinden olan bizlere, Efendimiz'in Livâü'l-Hamd sancağı altında toplandığımız zaman, "Rabb'imizden beklenen buydu. Sultanımıza yakışan da budur!" deme şerefini lütfetsin. Dünya ve ukbada bizi maiyyet-i ilâhiye ile serfiraz eylesin!..

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Mü'min, dini için yaşayan insandır

Süleyman Sargın 2012.03.16

İnsanları hizmet düşüncesinden alıkoyan, hayat ve hayatın lezzetlerine bağlılıktır.

Rahatını terk edemeyen, şahsî hazlarından ve zevklerinden fedakârlıkta bulunmayan bir insandan büyük işler başarması beklenemez. Şahsını, hazzını, zevkini, yurdunu, yuvasını terk edenler, sahabi gibi kapısına kilit vuranlar, dünyayı ayağına pranga etmeyenler hakiki dava adamlarıdır. Onların mücadelesine, mücahedesine, hizmetine ve gayretine saygı duyulur ve başarı onlardan beklenir.

Kur'ân-ı Kerîm, bir dava adamının içine düşebileceği tehlikeyi bize şu şekilde resmediyor: "Ey iman edenler! Size ne oldu da 'Allah yolunda savaşa çıkın' dediği zaman yere çakılıp kaldınız? Ahreti bırakıp dünya hayatına razı mı oldunuz? Oysa dünya hayatının geçimliği, ahirete nazaran pek az bir şeydir. Eğer (Allah yolunda) seferber olmazsanız, bu takdirde Allah size can yakıcı azab ile azab eder ve yerinize başka bir millet getirir. O'na bir şey de yapamazsınız. Allah her şeye kadirdir." (Tevbe, 9/38-39)

Yani bize bu zamanda böyle bir hizmet imkânı veren Rabb'imiz adeta şunları söylüyor: "Size ne oluyor ki, Allah yolunda seferber olun, kalkın, kendinize gelin, hakkı anlatın, Allah'ın yüce adının ufkunuzda şehbal açması istikametinde hazlarınızı, hayvanî ve bedenî zevklerinizi terk edin çağrısı geldiği zaman, yerinizde çakılmış kalmış, zevklerinize gömülmüş, hayatın lezzetleri içinde fanî olmuş gibi baygın baygın bakıp duruyorsunuz. Yoksa ahiret varken, ona değil de, karşılığında dünya hayatına mı razı oldunuz? Gönlünüzü, size hiçbir faydası olmayan, içinde gençliğinizi, sıhhatinizi koruyamadığınız, servetinizi muhafaza edemediğiniz; her an kayboluşuyla ruhunuzda inilti meydana getiren ve sizin de kendisinden sür'atle uzaklaştığınız dünya hayatına mı kaptırdınız? Hâlbuki ötede, tükenmeyen nimet ve zevkleriyle, Rabb'in cemâlini müşâhedeyle, her an huri ve gılmanıyla ahiret sizi beklemektedir. Hal böyle iken, siz ukbayı terk ederek, dünya hayatına mı razı oldunuz?"

Şu hizmet nimetinin başımıza devlet kuşu gibi konduğu böyle bir zamanda eğer biz seferber olmazsak, günümüze kadar her devirde bu nimetin sahibini değiştirip duran Allah (cc) bizi can yakıcı bir azabla cezalandırır ve dünyaya geldiğimize geleceğimize bin pişman eder. Allah korusun daha cehenneme gitmeden, cehennemin nasıl olduğunu görürüz.

Başka bir âyette mes'ele Nebiler Serveri'nin fedakârlığı vurgulanarak şöyle anlatılıyor:

"Eğer siz O'na -Hz. Muhammed'e- yardım etmezseniz, bilin ki, inkâr edenler O'nu Mekke'den çıkardıklarında, mağaradaki iki kişiden biri olarak Allah O'na yardım etmişti. Arkadaşına, -Hz. Ebu Bekir'e- "Üzülme, Allah bizimledir" diyordu. Allah da ona sekine indirmiş, görmediğiniz askerlerle onu desteklemiş ve inkâr edenlerin sözünü alçaltmıştı. Sadece Allah'ın sözü yücedir. Allah Aziz'dir, Hakîm'dir." (Tevbe, 9/40)

Allah Resûlü, davası uğruna yurdunu, yuvasını, yerin göbeği olan Kâbe'yi, doğup büyüdüğü Mekke'yi, vahiyle ilk tanıştığı Hira Dağı'nı terk etti ve böylece bize, büyük bir da'va uğruna her şeyin nasıl feda edilmesi gerektiği dersini verdi.

Şimdilerde varlık içinde yüzmemizin, maddi refahın bizde hâsıl ettiği şaşkınlık, baygınlık ve derbederliğin sona ermesini arzu ediyorsak, Hakikat-ı Ahmediyye'nin terbiyesi altında kendi hüviyet ve şahsiyetimize dönüp, kendi değerlerimizle bütünleşmeliyiz. Dünyanın cazibedarlığına, makam-mevki hırsına, alkışlanma, bilinme, takdir görme zaafına karşı topyekûn bir mücadele başlatmalıyız. Gecelerimizi teheccüdle zenginleştirmeli, evrad u ezkarımızı aksatmadan okumalı, günahlarımıza sürekli istiğfarda bulunmalı ve iradelerimize fer vermesi için Rabb'imize dua dua yalvarmalıyız. Ta ki Allah (cc) da, bizi korktuğumuz ve endişe ettiğimiz her şeyden emin kılsın.

İnsan vardır dünya zevk ve nimetleri için ahiretini feda eder; insan da vardır, dünyasını hep ahireti için kullanır. İşte mü'min, bu ikinci tip insandır; o, dünyada Allah'ın kendisine verdiği her şeyi ahiret binasını kurma yolunda kullanır.

Mü'min, dini için yaşayan insandır. Eğer din payidar olacak ve yeryüzünde Hz. Muhammed'in nam-ı celîli şehbal açacaksa mü'min için yaşamanın bir ma'nâsı vardır. Aksi halde, yaşanan hayat, omuzlarda ağır bir yüküdür. Mü'min, dinin payidar olmadığı bir hayata sadece lânet eder ve öyle bir hayat düzeninden tiksindir. Mü'min, dinin yaşanmadığı bir hayat şeklini sevmez ve "böyle hayata bin nefrin" der. Gerçek mü'minin dilinde ve heyecanlarında "Kur'ân, yeryüzünde cemaatsiz kaldıktan sonra Cennet'i de istemem; orası da bana zindan olur. 25 ve (şimdi 60 milyon) milletimin imanını selâmette görürsem, Cehennem'in alevleri içinde yanmaya razıyım" sözleri yankılanır. Bu, kendini aşmış olmanın ifadesidir. Kendini ve hazlarını aşmış insanın aşmayacağı hiçbir şey yoktur.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kur'an'dan bir nifak örneği

Süleyman Sargın 2012.03.23

Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan, Asr-ı Saadet'te yaşanan bir nifak örneğini bize şöyle anlatıyor: "(Ey Resûlüm!) Eğer davet olundukları seferde peşin bir ganimet bulunsa ve gidilecek yer orta yollu bir mesafe olsaydı mutlaka senin peşinden gelirlerdi; fakat çıkılacak yol onlara çok uzak geldi.

Bununla beraber, "Gücümüz yetseydi, sizinle beraber çıkardık" diye Allah'a yemin edeceklerdir. Onlar bu yalanlarıyla kendilerini bitiriyorlar. Çünkü Allah, onların yalancı olduğunu kesinlikle bilmektedir." (Tevbe, 9/42)

Yani diyor ki, "eğer davet edildikleri yer, onların maddî menfaatlerine hitap eden bir yer olsaydı ve onlar bu davete icabet etmekle bir kelepere konacaklarını veya bir makam elde edeceklerini bilselerdi; ayrıca, elde edecekleri neticeye kısa yoldan kavuşma söz konusu olsaydı, hiç tereddüt etmeden hemen seninle birlikte o sefere çıkacaklardı. Hâlbuki şimdi durum, onların arzu ve heveslerinin tam zıddıdır.

Davet edildikleri yerde hiçbir maddî menfaat söz konusu değildir. Neticede dünya adına kazanacakları ne bir makam, ne de bir mansıb vardır. Yol ise, çok uzundur. Bu yolda almak değil, sürekli vermek vardır. Makam mevki değil, koşturmak hem de ölesiye gayret ve hizmet vardır. Öyleyse, burada mü'min ve münafık tamamen birbirinden ayrılacak ve mü'minler, hiç tereddüt göstermeden senin ardına düşerken, münafıklar yan çizmenin yolunu arayacaklar. Bazen kendilerine değer verilmediğini öne sürecek, bazen sözlerinin dinlenmediğini iddia edecekler. 'Falanca da gitmiyor ki, ben niye gideyim' diyecekler. Çareyi de hep yalan söylemekte bulacak ve böylece nefislerini helâk etmiş olacaklar. Çünkü içleriyle, vicdanlarıyla cedelleşecekler. Vicdanları bilmekte ve tasdik etmektedir ki, esasen cihada gitmeye, hizmette koşturmaya hiçbir manileri yoktur. Mazeret olarak ileri sürdükleri şeyler, sadece kendilerini kandırmak için söylenmiş bahanelerdir. Bunu bildikleri için de vicdanları rahat değildir. Vicdanen rahat olmayan bir insanın helâki ise çok yakındır.

Peki, bu ayet-i celîle hangi münasebetle nazil olmuştu? Henüz bir seferden dönülmüştü. Biraz dinlenip toparlanmaya ihtiyaçları vardı. Meyvelerin hasat vakti de gelmişti. Hava, alabildiğine sıcaktı. İşte tam bu esnada Allah Resûlü'nden yeni bir davet vuku buldu. Herkes sefere çağrılıyordu.

Mü'minler, her şeyleriyle bu davete icabet ettiler. Hz. Ebû Bekir, bütün mal varlığını ortaya döktü ve Allah Resûlü'nün huzuruna getirdi. Faruk-ı A'zam, malının yarısını bu uğurda bezletti. Hz. Osman'ın verdiği ise haddi hesabı yoktu. Hz. Ali'ye gelince O, kendi ihlâs anlayışı içinde malının bir kısmını gizli, diğerini de açıktan veriyor ve bu örfaneye böyle iştirak ediyordu. Diğer mü'minler de kendi durumlarına göre saçıldılar. Herkes, elindeki imkânı son kuruşuna kadar harcama yarışına girdi.

Münafıklara gelince, onlar Allah Resûlü'ne tâbi olmayı bir sürü şarta bağlıyorlardı. "Eğer hava bu kadar sıcak ve yol bu kadar uzun olmasaydı, hasat vakti girmiş bulunmasaydı ve gücümüz de yetseydi, vallahi biz de sana tâbi olurduk" diyorlardı.

İçlerinden bazıları ise çok daha değişik tekliflerle geliyor ve Allah Resûlü'nden izin istiyordu. Cedd b. Kays, bunlardandı. Oysa her gün ezan okununca namaz için mescide koşup gelen bir insandı. Fakat bir türlü kendini aşamamış, içine imanı yerleştirememiş, imanını iz'an haline getirememiş fedakârlıklara katlanma kararını

verememiş, dolayısıyla varacağı menzile varamamıştı. Yolda kalmış bir insandı. Allah Resûlü'ne geldi. İki Cihan Serveri, bizzat kendi elleriyle kendi bineğinin tımarını yapıyordu. Kays'ı görünce, "Sen de mi gelmiyorsun?" dedi. Gelmesi beklenmeyen biri değildi. Ama işte gelmiyor, daha doğrusu, gelemiyordu. Allah, ona bu şerefi nasip etmeyecekti. Küstah ve küstah olduğu kadar da sudan bir bahane ile Efendimiz'den izin istedi ve "Benim kadınlara karşı zaafım var. Esferoğulları'nın kadınlarını görürsem dayanamaz ve günaha girerim. Beni oraya götürüp de fitneye sokma, bana izin ver" dedi. Kur'ân onun bu tavrını anlatırken şöyle diyecekti:

"Onlardan 'Bana izin ver, beni fitneye düşürme' diyen vardır. Bilin ki, onlar zaten fitneye düşmüşlerdi. Ve şüphesiz ki cehennem, kâfirleri kuşatmaktadır." (Tevbe, 9/49)

Kur'ân, bütün mü'minleri dine hizmete çağırıyor. Bu çağrıya icabet edip etmememize göre ya kazanacak veya (Allah korusun) kaybedenlerden olacağız. Ya münafıklar gibi, "bu rahat hayatın zevklerini terk etmek bize ağır geliyor" diyecek, ya da sahabenin yaptığı gibi yapacağız.

Kur'ân, onlara Kur'ân olduğu gibi bize de Kur'ân'dır. Kur'ân dinlenir, yaşansın diye; ona kulak verilir, hayata hayat olsun diye. Hakikatler, haz duyulsun diye dinlenmez; din, malumat elde etmek için öğrenilmez. Din, malumat yığını değil, hayatın ta kendisidir.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İmâm-ı Rabbânî

Süleyman Sargın 2012.03.30

İmam-ı Rabbânî hazretleri, pek çoğumuzun ismine aşına olduğu ama çok da tanımadığımız bir mana büyüğü. "İkinci bin yılın müceddidi- Müceddid-i elf-i sâni" olarak kabul edilir.

İmam-ı Rabbânî Ahmed-i Fârûkî hazretleri, hicri 971 senesinin Şevval ayında (Mayıs 1564) Hindistan'ın Serhend kasabasında doğdu. Soyu Hz. Ömer'e dayandığı için de "Fârûkî" olarak anıldı.

İlk eğitimini aynı zamanda bir Kâdirî şeyhi de olan babasından aldı. Daha sonra hem dinî ilimleri hem de başta felsefe olmak üzere çeşitli aklî ilimleri farklı hocalardan tahsil etti. Babasının vefatını müteakip 37 yaşındayken Delhi şehrinde Nakşibendî şeyhi Bâkî Billah'ı ziyaret etti. Bâkî Billâh, İmam-ı Rabbânî'yi görünce ondaki yüksek kabiliyeti sezdi ve kendi tekkesinde kalmasını rica etti. İmam-ı Rabbânî de bu teklifi kabul etti ve böylece Nakşibendî tarikatına intisab etmiş oldu. İki buçuk ay kadar bir süre Bâkî Billâh'ın yanında kaldı. Memleketine döndükten sonra da şeyhiyle irtibatını hiç koparmadı ve sürekli mektuplaştı. Farklı zamanlarda iki ziyareti daha oldu. Bu ziyaretlerde şeyhinden icazet aldı ve şeyhi, kendi müridlerinden çoğunu İmam-ı Rabbânî'ye emanet etti.

İmam-ı Rabbânî'nin yaşadığı dönemde Hindistan'a Ekber Şah hükmediyordu. Hindularla Müslümanların mücadeleleri sürerken, kendisi de aslen Müslüman olan Ekber Şah, Hindulara daha fazla ilgi göstermeye başladı. Bununla da kalmayıp "Dîn-i İlâhî" adıyla yeni bir din ortaya attı. Bu dine göre İslâm Peygamberi'nin gelişinin üstünden bin yıl geçmiş ve İslamiyet tabii ömrünü tamamlamıştı. Bu yeni dinde Güneş'e tapılır,

reenkarnasyona inanılır, domuz eti helal sayılırdı. Ekber Şah, kendisine saygı secdesi yaptırır, yogilere de özel ilgi gösterirdi.

İmam-ı Rabbâni hazretleri, bütün gayretini bu sapık düşünceyle mücadeleye vermişti. Müslümanları bu yeni dalâlet cereyanına karşı uyarıyor, aynı zamanda İslam'ı hurafe ve bid'atlerden arındırarak ehl-i sünnet çizgisine çekmeye çalışıyordu. Devletin her kademesindeki bürokratlara sohbetler ediyor, mektuplar yazarak onları hakikate çağırıyordu. Bu arada ülkede oluşmaya başlayan Şîi varlığına ve onların propagandalarına karşı da mücadele ediyordu. "Risâle-i Redd-i Şia" adlı eserini bu vesileyle kaleme almıştı.

Ekber Şah 1014 (1605) senesinde ölünce oğlu Cihangîr tahta geçti. İmam-ı Rabbâni bu duruma çok sevindi. Çünkü Cihangîr'in, babasının aksine İslâmiyet'e bağlı olduğunu düşünüyordu. Yazdığı bir mektupta ondan "İslam padişahı" diye bahsetmişti. Ancak Cihangîr de ilk zamanlardaki istikametini ve çizgisini koruyamadı. Zamanla, Müslümanlara yönelik haksızlıklar yapmaya başladı. Etrafını dolduran Şîi uleması, yönlendirmeleriyle Cihangîr'e çok hatalı icraatlar yaptırdı.

Cihangîr 1028 (1619) senesinde İmam-ı Rabbâni'yi başkent Agra'ya çağırdı. On yıl önce hocasına yazmış olduğu bir mektupta geçen bir kısım tasavvufi ifadeleri bahane ederek İmam-ı Rabbâni'yi sorguya çekti. Sorgunun ardından da yine aynı bahaneyle Govâliyâr kalesine hapsetti. Padişah Cihangîr, daha sonra kendisinin kaleme aldığı "Tûzuk-i Cihangîrî" adlı eserinde İmam-ı Rabbâni'yi ülkenin hemen her şehrine temsilci gönderip teşkilatlandığı ve tarikatini yaydığı için hapsettiğini anlatacaktı.

İmam-ı Rabbâni'nin en büyük müridlerinden Muhammed Emin Bedahşî, "Menâkıbu'l-hazarât" isimli eserinde hapsin gerçek sebebi ile ilgili önemli bilgiler vermektedir. Ona göre bu hapis olayının temelinde İmam-ı Rabbâni'nin Cihangîr'e saygı secdesi yapmaması vardı. Ayrıca, İmam-ı Rabbâni'nin orduda ve devlet bürokrasisinde çokça müridi ve taraftarı bulunuyordu. Ülkenin hemen her köşesine yayılan bir yapıyla irşad faaliyetlerini sürdürüyordu. Bütün bunlar, İmam-ı Rabbâni'yi Cihangîr'in gözünde önemli bir tehdit ve iktidar alternatifi haline getirmişti. Cihangîr'in etrafını saran Şîi grup onu sürekli İmam-ı Rabbâni'ye karşı dolduruyor ve istediği zaman kendisini devirebilecek güçte olduğu fitnesini yayıyorlardı. Bu fitnenin tesirinde kalan Cihangîr, on yıl önce yazılmış bir mektubu bahane ederek "ikinci bin yılın müceddidini" hapsetti.

Ancak İmam-ı Rabbâni'nin dışarıdaki müridleri huzursuzdu. Kendisine, isterlerse her an Padişaha zarar verebileceklerini söylediler. Fitnenin hiçbir çeşidine geçit vermeyen büyük İmam, "Padişaha kötülük etmek, ülkeye kötülük etmektir" diyerek müridlerinin bu ısrarlı taleplerini reddetti. Cihangîr, İmam-ı Rabbâni'yi daha fazla hapiste tutmayı göze alamadı ve kendi gözetiminde kalması şartıyla serbest bıraktı. Sarayına yakın bir ordugâhta yaşamasını ve dışarıyla fazla temas kurmamasını istedi. Gittiği bazı gezilere İmamı da götürdü. Böylece hem halkın sempatisini kazanmış hem de İmam-ı Rabbâni'yi kontrol altında tutmuş oluyordu.

Bu zahiri yakınlık bile çevresindeki fitnecileri rahatsız etmiş olacak ki, Cihangîr, 1033 (1624) senesinde İmam-ı Rabbâni'nin köyüne dönmesini ve münzevi bir hayat yaşamasını istedi. Cuma namazları dışında evinden çıkmayan İmam-ı Rabbâni hazretleri bu sıkıntıya en fazla bir yıl dayanabildi. 28 Safer 1034 (10 Aralık 1624) tarihinde 60 yaşında iken ruhunun ufkuna yürüdü. Geride, başta "Mektûbât" olmak üzere onlarca eser ve hala gönüllerde yaşayan fikirler, nasihatler bıraktı. Rabbim, himmetine, şefaatine mazhar eylesin...

Not: Bu yazıyı yazarken Kaynak Yayınları arasında çıkan, Doç. Dr. Necdet Tosun'un "İmam-ı Rabbâni" adlı, mutlaka okunması gereken, çok kıymetli çalışmasından istifade ettim.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kur'an, hizmet edenleri alkışlar

Süleyman Sargın 2012.04.06

Kur'an'da yaş ve kuru her şeyin bulunduğu hemen hepimizin iman ettiği bir hakikattir. O halde Kur'an'ın her asırda dine hizmet eden büyük şahıslara ve onların hizmet cereyanlarına da işaret buyurabileceğini kabul etmek gerekir.

Nitekim Kur'an, asr-ı saadetteki pek çok örneğe bazen doğrudan bazen de işareten temas eder.

Mesela Süheyb-i Rûmî Hazretleri; kendisi Rum diyarından göç ettiği için Rûmî lakabıyla meşhurdur. Mekke'ye Anadolu'dan geldiğinden bazı tarihçiler onun Türk olduğunu da iddia ederler. Eğer hakikaten Süheyb-i Rûmî Türk ise bu da milletimiz için ayrıca bir iftihar vesilesidir. Çünkü o, hakikat adına kalkmış uzak diyarlara yürümüş, bulmuş, "ol"muş ve bulunduğu hakikatte sonuna kadar sadakat içinde kalmıştır.

İşte bu zat, Allah Resûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) Medine'ye hicret buyurduktan sonra, bir yolunu bulup tek başına Mekke'den Medine'ye doğru hareket eder. Kureyş'ten bir genç grubu, durumu haber alır almaz peşine takılır ve bir yerde yolunu keserler. Hazreti Süheyb hemen bineğinden iner, sadağından oklarını çıkarır ve müşriklere şöyle seslenir: "Ey Kureyşliler! Bilirsiniz ki ben sizin en iyi atıcılarınızdanım. Allah'a yemin olsun ki, sadağımdaki bütün okları atıp bitirmeden size bir ok attırmam. Oklarım bitince de sizinle kılıcımla mücadele ederim. Bundan sonra siz istediğinizi yaparsınız.

Gelin sizinle anlaşalım. İsterseniz malımı-mülkümü, Mekke'de falan yere gömdüğüm şeylerin hepsini alın fakat beni rahat bırakın; ben Resûl-i Ekrem'e (sallallâhu aleyhi ve sellem) gidiyorum." Onun ok atmadaki maharetini ve cesaretini yakından bilen Kureyşli gençler bu teklifi kabul ederler. Hazreti Süheyb de Medine'ye doğru yeniden yola koyulur.

O böyle samimiyetle hicret yolunda ilerlerken kendisini bekleyen iltifattan habersizdir. Medine'ye vardığında, İnsanlığın İftihar Tablosu (sallallâhu aleyhi ve sellem) ayağa kalkar, onu karşılar ve şöyle der: "Ey Süheyb! Allah, senin hakkında şu ayeti indirdi: "İnsanlardan öyleleri vardır ki Allah'ın rızasını kazanmak için kendini feda eder. Allah işte böyle kullarına pek merhametlidir." (Bakara Sûresi, 2/207) Süheyb-i Rumî (radiyallâhu anh) Allah rızası için malını feda etmiş, müşriklere, "Siz benim malımı alın, fakat benimle Resûlullah (sallallâhu aleyhi ve sellem) arasına girmeyin." demişti. Sonra da hakkında bu ayet nâzil olmuştu. Bu fedakârlık tablosu semâvî bir iltifatla alkışlanmış ve Kur'an'da bahis mevzuu olmuştu.

Kur'an'da doğrudan bahse konu olmasa bile Übeyy İbn-i Ka'b'ın (radiyallâhu anh) yaşadığı şu hadise de kayda değerdir: "Bir gün Allah Resûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) Übeyy İbn-i Ka'b'ın yanına geldi ve ona; "Ya Übeyy! Rabb'im bana 'Übeyy'e git, sana Kur'an'ın şu şu ayetlerini okusun, buyurdu." dedi. Hazreti Übeyy büyük bir mutluluk ve heyecan içinde "Rabb'im benim adımla andı mı Ya Resûlallah?" diye sordu. "Evet" cevabını alınca gözyaşlarını tutamadı ve hıçkırıklara boğuldu.

Bazı sahabe-i kiram Kur'an'da hususi konumlarıyla bazıları da şahs-ı manevi olarak destanlaştırılmaktadır. Mesela İlahi Beyan, bir yerde Şehitler Seyyidi Hazreti Hamza'nın, Şâh-ı Merdan Haydar-ı Kerrar Hazreti Ali'nin ve yine o kıymetli oymaktan gelen Efendimiz'in (sallallâhu aleyhi ve sellem) amcazâdesi Ubeyde İbn-i

Hârise'nin mücadelelerini anlatır. Hak ile batıl, iman ile küfür arasındaki bu kavgayı tasvir ederken, bu iki düşüncenin temsilcilerinin âkıbetlerini de haber verir. Buna göre, bir grup katrandan elbiseler giyecek, başlarına kaynar sular dökülecektir. Diğer grup da altın bilezikler ve incilerle bezenecek, giyim kuşamları da ipekten olacaktır. Bu ifadeleriyle Kur'an, o kahramanlar topluluğunu göklere çıkarır. (Bkz: Hac Sûresi, 22/19)

Görüldüğü gibi Kur'an, onun hakikatlerine omuz veren ve Nebi'nin (sallallâhu aleyhi ve sellem) uğrunda hırz-ı can eden herkesi alkışlamış ve senâ etmiştir. Bu bir âdet-i İlâhî ise kıyamete kadar da alkışlamaya devam edecektir. Malını, mülkünü, yurdunu, yuvasını terk edip dünyanın dört bir yanına elinde bavuluyla hicret eden binlerce fedakârı Kur'an da Sahib-i Kur'an da mutlaka alkışlıyordur/alkışlayacaktır. Elde edilen muvaffakiyetleri kendinden bilmeyen, aczinin, fakrının idrakinde olan ve şevk ü şükürle gerilmiş irade kahramanları mele-i a'lânın sakinlerinin sohbet konusudur. Adanmışlığı, beklentisizliği, istiğnayı meslek edinmiş er oğlu erler her zaman en pak defterlere kaydedilecek ve en muteber listelerin üst sıralarında yerlerini alacaklardır.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

O'nu tanıyorsak yaşamaya değer

Süleyman Sargın 2012.04.13

Cenab-ı Allah, rızasına ermemiz, O'nun hoşnutluğunu kazanmamız için her dönemde, her devirde hatta her gün yüzlerce, binlerce fırsat ihsan ediyor.

Cihadı değerler üstü bir kıymette gördüğü gibi, yolda insanlara eza veren bir taşı, kütüğü kaldırmayı da amel-i salih olarak kabul buyuruyor. Bugün de Allah rızası için yapılacak dünyalar kıymetinde bir iş var. Öyle bir iş ki, dünyevî cihetle her işin önüne geçer. Bu iş, Allah'ın bütün âleme tanıtılması, Hz. Muhammed'in (aleyhissalâtü ve's-selam) muhtaç ruhlara duyurulmasıdır. O halde büyük iddialar ve boş laflar yerine dur durak bilmeden bu vazifeyi yapmaya çalışmalıyız. Dinimizi doğru bir şekilde başkalarına duyurma yolları bulmalıyız. Her fırsatı, her vesileyi radyoyu, televizyonu, gazeteyi, interneti bu istikamette en rantabl şekilde değerlendirmenin gayreti içinde olmalıyız. Bize ihsan-ı ilahî olarak verilen bu eşsiz hakikatleri çocuk, kadın erkek bütün dünyaya birden nasıl duyurabileceğimizin derdiyle dertlenmeliyiz.

Bu sebeple, Muhterem Fethullah Gülen Hocaefendi her zaman "En önemli mesele Müslümanlarda yeniden bir kere daha İslâmî heyecan uyarmaktır." diyor. "Kendilerini unutacak ve sadece beşerin ebedî saadetini düşünecek kadar, bir kere daha dinî heyecan uyarmak." Zaten sadece nefsimiz için yaşıyor ve kendimizi hatırlıyorsak, hatırlanması gerekli olanı hatırlayamayız.

Ayrıca, bu işin keyfiyeti de çok önemli. İla-yı kelimetullah vazifesi sadece ve sadece Allah'ın rızasını kazanmak için yapılır. Çünkü yeryüzünde bundan daha yüce ve daha mukaddes bir vazife de yok. Maddî manevî her türlü füyuzata tercih edilecek kadar kıymetli bir vazife bu. "Bir-iki kişi tanıyıp kabul etse ne olacak." deme lüksümüz de bulunmuyor. Anlattıklarımızı insanların kabul edip etmemesi ya da "evet" diyenlerin sayısı da bizi çok alakadar etmez. Tesiri yaratacak, alakayı uyuracak, hidayeti verecek Allah'tır. Ardına düştüğümüz şey sadece hayalimize yerleştirdiğimiz yüksek idealimiz ve gayemiz olan Allah'ın rızasıdır. İnsanların gönüllerine girip kabul ettirmek zaten bizim elimizde değil.

Böyle şerefli bir vazifede istihdam edilmenin vartaları da var elbette. İnsan, muvaffakiyetleri kendinden bilebilir. Yazıların çok okunması, dinleyenlerin çoğalması, derslere, sohbetlere gelenlerin sayılarının katlanması gibi hususlarda nefis kendine pay çıkarmak ister. Kendini kuru üzüm çubuğu olarak gören Bediüzzaman Hazretleri bazen de, "Hiç ender hiç olan bu kardeşiniz" diye söze başlıyor. Bu satırların yazarının bırakın ulaşmayı maalesef hecelemeyle bile cesaret edemediği o ufuk çok engin. Kendini "hiç" olarak görebilmek ne büyük bahtiyarlık!. Bu duygu "Ben'in-enaniyetin" burnunu kıran çok tesirli bir balyoz. "Ene"yi kırmak da yetmez, Hocaefendi'nin ikazlarıyla "Nahnü" (biz yaptık) duygusunun da yeşermesine imkân verilmemeli; cemaat enaniyeti dediğimiz virüsün de ruhlarımızda neşv ü nema bulmasına müsaade edilmemelidir.

Cenâb-ı Hak her birimizi tutup bir yere koymuş. O halde neden ve hangi hikmete binaen böyle bir tercihte bulunduğu kafa yormak gerekiyor. Abes iş yapmayacağına ve her işinde hikmetler bulunduğu göre, acaba bizden ne istiyor? Sekizinci Söz'de geçen şu ifadeler zannediyorum bize bir yol gösterecektir: "Ey bu yerlerin Hâkimi! Senin bahtına düştüm, Sana dehalet ediyorum ve Sana hizmetkârım. Senin rızanı istiyorum ve Seni arıyorum. Ey bizi bu gurbete atan Allah'ım! Bundan muradın ne ise onu benim vicdanıma duyur. Ve sadece duyurmakla kalma, beni o duyguyla doyur. Bu işin hakkını vermeye, bu vazifenin gereğini yapmaya muvaffak eyle." Bütün mesele O'nunla irtibatı koparmadan, üzerimize düşeni yapmak.

Bu duygularla hareket eder, yaptıklarımızı bir sorumluluk olarak yerine getirir ve bütün başarıları O'ndan bilirsek, işimizde de hizmetimizde de berekete ereriz. Yoksa kaynağa karşı gaflet, onun etrafında dönüp durduğumuz halde bizi susuzluktan öldürür. Önemli olan O'nu bulmak, kendimizi nazara vereceğimize her zaman "O" demektir. Kevn ü mekânları kabza-yı tasarrufunda tesbih taneleri gibi döndüren Sonsuz Kudret varken, neden adi nefsin mırımlarına esir olalım? Kıskançlık ve öldüren bir hırs derecesinde O'nu nazara vermek varken, ne diye sinek kanadı mahiyetindeki nefislerimizden bahsedelim?

Bu düşüncede olunmazsa dünya hayatı yaşanmaya ve ebedî bir hayat varken burada kalmaya da değmez. İnsan kıymetli şeyler yapmalı. Her gün bir kere daha cenneti kazanmalı. Her gün bir kere daha Rabb'ini tanımalı ki, yaşamaya değsin. Hayat O'nunla irtibatlı götürülürse hayattır.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Gelse ne yaparız?

Süleyman Sargın 2012.04.20

Bugünlerde Kutlu Doğum heyecanı yaşanıyor. Her yerde kutlamalar, sempozyumlar, paneller yapılıyor.

Televizyonlar birbiri ardına programlar yayınlıyor. Mevlitler okunuyor, güller dağıtılıyor. Pasta kesen bile var. Herkes O'nu en güzel şekilde anmanın peşinde. Radyoda Mehmet Emin Ay'ın sesinden Arif Nihat Asya'nın na'tı yükseliyor. "Gel ey Resûl bahardır, Hac'dan döner gibi gel, Miraç'tan iner gibi gel, Bekliyoruz yıllardır" ve devam ediyor: "Nerede kaldın ey Resûl, Nerede kaldın ey Nebi!" Bir an düşündüm, "Gel" demek kolay da; gelirse ne yaparız?

Bir akşam kapımızı çalsa ne yapardık? Hangi evimizde misafir ederdik O'nu; yazlıkta mı kışıkta mı? Hasırlar sırtında iz bırakmış Efendimiz'i hangi marka koltuklarda ağırlardık? Salonumuzun ortasında heyûla gibi duran

plazma televizyonun karşısına mı otururdu yoksa görmesinden utanıp daha mütevazı oturma odasına mı alırdık?

Ne ikram ederdik kendisine? Açlıktan karnına taş bağlamış Allah Resûlü'nün sofrasına kaç çeşit yemek koyardık. "Midenin üçte birini doldurun" emrini her gün tekrarladığımız O kutluya nasıl bir sofraya hazırlardık?

Televizyonumuzu açmasına gönül rahatlığıyla müsaade eder miydik? Yoksa hangi dizileri izlediğimizi görmesin diye çaktırmadan fişi mi çekerdik? Dini hassasiyeti yüksek kanallarımız hangi reklam kuşağını teftişe arz ederlerdi acaba? "Senin Nâm-ı celîlini duyurmak için bütün gayretimiz" derken ne hissederdik?

Evlerimizin önemli bir aksesuarı haline gelen kitaplıklarımızda inci gibi dizilmiş kıymetli eserlerin bir görüntüden ibaret olduğunu da anlar mıydı? Kur'an'ın kılıflara hapsedildiği gibi, kitapların raflara mahkûm edildiğini de hisseder miydi? Ya da O'na yeni yetişen dindar(!) kızlarımız için çıkarılan bilmem ne moda dergisinin tirajının nerelere ulaştığını mı anlatırdık?

"Bak ümmetin ne kadar zengin oldu. Tanınmasınlar diye emredilen tesettürün bile modasını çıkardılar. Renk renk, desen desen eşarplara, pardesülere çuvalla paralar harcadılar. Sonra perdesüleri de terk ettiler. Şimdi artık pantolon giyiyorlar. Buna da kimsenin bir şey demesine tahammül edemiyorlar." diyebilir miydik?

Fatıma'yı da getirse yanında sevinir miydik? Değirmen taşı çevirmekten elleri, su taşımaktan omuzları nasır tutmuş Peygamber kızını bilmem hangi markanın "tesettür defilesi"ne mi davet ederdik yoksa en son aldığımız kıyafetlerden mi bahis açardık? Katıldığımız hayır etkinliklerini anlatırdık ballandıra ballandıra. Düzenlediğimiz kermeslerden bahsederdik uzun uzun. Evimize aldığımız hanım yardımcıya yaptırdığımız dolmaları, börekleri nasıl fedakârca(!) kermese bağışladığımızdan dem vururduk.

Ya Âişe validemizle gelse halimiz ne olurdu? "Aylar geçerdi de Peygamber'in evinde kazan kaynamaz, esvedeyn (hurma ve su) dışında bir şey yenmezdi." diyen muallâ validemizi kaç çeşit ikramla ağırlardık? Tatlıdan tuzluya, ekşiden zeytinyağıyla çeşit çeşit ikramları dizip self servis mi yapardık yoksa kendimiz mi ona özel bir tabak hazırlayıp verirdik?

Ömrünü ilme adanmış, yüzlerce talebe yetiştirmiş bu müstesna kadına, "Ayol biz de hayır işlerinde koşturuyoruz. Bir derneğimiz var, orada ballı, börekli toplantılar yapıyoruz. Aynı kıyafeti iki toplantı üst üste giymiyoruz. Popüler tarihçileri, yazarları, psikologları çağırıp ücretlerini de ödeyerek sohbetler ettiriyoruz. Çok bereketli oluyo valla!" diye mi anlatırdık "hizmetlerimizi!"

Ya beylerimiz ne yapardı? Nebiler Sultanı'nı nasıl ağırlarlardı? "Sünnet"ten tek anladıkları ikinci evlilik olan "dindar" beyler iftihar ederler miydi bu sünnet hassasiyetlerinden? "Allah, kuluna verdiği nimetin eserini üzerinde görmek ister" buyurmuşsun Yâ Resûlallah! Biz de bu nimetleri göstermek için elimizden geleni yapıyoruz. En pahalı arabalara biniyoruz. İmam nikâhıyla da sünnetini ihya ediyoruz. Artık beş yıldızlı otellerimiz var. Bizim hassasiyetlerimize göre hizmet veriyorlar. Oraların bir gecelik ücretiyle, yurtdışında bir öğretmen bir ay idare ediyor ama olsun, arada tatil de yapmak lazım. Hamd olsun nereden nereye geldik" diye anlatırdık halimizi herhalde!

"İşçinin ücretini alın teri kurumadan verin. Yediğinizden yedin, giydiğinizden giydirin." hadisini yüz defa duyan ama hâlâ işçisini sigortasız çalıştıran dindar işveren, fabrikasına davet edebilir miydi Efendimiz'i? "Yalan söylemek, emanete riayet etmemek, sözünde durmamak münafık alametidir." hadisini neredeyse ezberlemiş Müslüman, ödemediği çeklerinin, geciktirdiği senetlerinin, çiğnediği kul haklarının çetelesini de arz eder miydi?

"Melik peygamber değil, kul peygamber" olmayı tercih eden, kendini "kuru ekmek yiyen kadının oğlu" olarak tanıtan, fetih günü Mekke'ye girerken bineğinin eyerine kadar başını eğen O En Büyük İnsanı hep anlattı

hocalarımız. İşçisine selam vermeyen patron, hademenin halini sormayan yönetici, kendisine emanet edilen makamı adeta mülk edinen idareci, müessesesine bekler miydi Allah Resûlü'nü?

"Sabahlara kadar ibadet etmekten ayakları şişerdi" diye anlattığımız Nebiler Serveri, bir gece semamıza süzülse, kaç tane yanık sineye şahit olurdu? Gecenin zülûflerinde seccadesini sermiş, gözyaşıyla insanlığın derdine ağlayan bir muzdarip görür müydü? Kaç hanenin kandilini yandırıyor bulurdu teheccüd vaktinde? "İşte benim evim" diyeceği kaç ev sayardı? "Işık evleri" mi, evlerin ışığını mı arardı?

"İnanmıyorlar diye kendini helak edecek kadar" muzdarip O Yüce Kamet, kendilerine emanet edilen öğrencilerin dertleriyle kıvranan öğretmenleri, müdürleri mi görecekti geldiğinde, yoksa kelle sayısıyla övünen kemmiyet meftunlarını mı? Haftalık toplantıya bir defa gelmeyen esnafın derdiyle, civcivini kaybetmiş tavuk gibi oradan oraya koşan bir dertliye mi şahit olacaktı Efendimiz, "gelmezse gelmesin, o olmasa da bu işler yürür" diyen mirasyediye mi?

Sorular böyle uzayıp gidiyor. Yanlış anlaşılmasın, kendime dedim bunları. Hepsini kendi suratıma çarpıyorum söylediklerimin. Ve utanıyorum, hem de çok utanıyorum. Kutlu doğumu da kendimize benzettik; pasta keserek kutluyoruz. Kur'an kılıflara hapsoldü diye dövünüyoruz. Efendimiz'le irtibat da yakaya takılan gülle sınırlı kalsın!

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Deveye mi binelim?

Süleyman Sargın 2012.05.04

Bir dostumuz soruyor: Geçen yazınızdan sonra biz şimdi deveye mi binelim?

İyi niyet, sorudaki garabeti ve mantık hatasını görmemize mani oluyor. Ancak bu düşünce, Müslümanların bir çelişkisi olarak her zaman gündemdeki yerini koruyor. Müslümanlık zengin olmaya mani midir? Takvanın ölçüsü fakirlik midir? "Çok laf yalansız, çok mal haramsız olmaz" lafı doğru ve İslami bir düşüncenin ürünü müdür? Sorular böyle uzayıp gidiyor.

Öncelikle şunu belirtmekte fayda var. Müslümanların dünya ve içindekilerle münasebetleri "zühd" kavramıyla ifadelendiriliyor. Zühdü veya zahidâne hayatı dönem dönem farklı yorumlayanlar oldu. Ama zühdle alakalı en yanlış anlayış her halde onu "bir lokma ve bir hırka"nın içine sıkıştıran anlayıştı. Bediüzzaman Hazretleri, zühdü "dünyayı kesben değil kalben terk etmek" olarak tarif ediyor. Demek ki dünya malını kazanmak, zengin olmak zühde mani değil. Esas olan kalbi o dünyalıklara bağlamamak, dünyalıkları kalbin hakiki sahibinin yerine koymamak.

Süfyan-ı Sevrî Hazretleri zühdü, âdî şeyler yiyip basit elbiseler giymekten ziyade, kalbi Hak rızasına göre programlamak ve hayatı dünyevî beklentiler üzerine inşa etmemek olarak anlatıyor. Dolayısıyla dünyevî imkânlar, zenginlik ve makam zühde engel teşkil etmiyor. Elverir ki insan, onlara karşı hâkimiyetini korusun ve onların mahkûmu olmasın.

O yazıda eleştirilen zenginlik değil, zenginliğe esir olma halimizdi. Bir araya gelindiğinde yapılan konuşmalarda maddi meseleler ana gündemi oluşturuyorsa dünya kalbimizi işgal etmiş demektir. Kalbin sahibi tektir. Dünya varsa bir kalbde O (cc) yoktur, O (cc) varsa dünya yoktur.

O halde, ebedi olan ukbâ saadeti için geçici dünya lezzetlerine talip olmama hali zühddür. "Acaba sırf dünya için mi yaratılmışsın ki bütün vaktini ona sarf ediyorsun!" vecizesinde ifade edilen hakikat tam da budur. Peki, başlı başına bir kalb ameli olan zühdü elde etmek için neler yapmak gerekiyor?

İlk adım, haram ve helallere karşı hassas olmaktan geçiyor. Haram ve helal deyince biz daha çok yeme ve içmeyle alakalı helal ve haramları anlıyoruz. Hâlbuki hayatın her alanını içine alan bir değerler manzumesidir haramlar ve helaller. Yediğimiz etlerin nereden ve nasıl kesildiğinden yiyeceklerde kullanılan katkı maddelerine kadar her şey bu kapsama giriyor. Vakit geçirdiğimiz ortamlar, beraber oturduğumuz arkadaşlar, konuştuğumuz konular, dinlediğimiz müzikler, izlediğimiz diziler, reklamlar vs. Hepsi haram ve helal çerçevesinde bize faydası ya da zararı dokunan faktörler.

İkinci adımsa, Muhterem Hocaefendi'nin ifadeleriyle meşru ve mubah şeylerde bile kılı kırk yararcasına titiz yaşamaktır. Acaba içine haram karışmış mıdır, şüpheli bir durum var mıdır diye titiz davranmak zühdün bir fitrat haline gelmesi için olmazsa olmaz şart olarak ortaya konuyor.

İnternetin ve sosyal paylaşım ağlarının da hayatımıza girmesiyle neredeyse mahremiyet ortadan kalktı. Böyle bir dünyada kalbi Allah'tan başka şeylere kapatmak oldukça zor. Bu zor ama hiç direnmeden teslim olmak da insana acı veriyor. Şeklî Müslümanlık'la yetinmek, kulluğun ruhuna, batınına inmemek kalbi temizlemeye yetmiyor. Eğer bir pardösü markasını, eşarp modelini, arabalardaki teknolojileri, tatil planlarını konuştuğumuz kadar günlük evradımızı, nafile namazlarımızı, teheccüdlerimizi, pazartesi perşembe oruçlarımızı, cevşenimizi, kırdığımız kalpleri, çiğnediğimiz kul haklarını konuşmuyorsak kalbimizi nasıl arındırırız? Kulluk adına daha derinleşmek, Allah'la irtibatımızı daha nitelikli hale getirmek istişarelerimizin, konuşmalarımızın mevzuu değilse neden yaşıyoruz?

İmam-ı A'zam Ebû Hanife Hazretleri dünyalık itibarıyla de oldukça zengindi. Kumaş ticareti yapar ve oldukça yüklü miktarda gelir elde ederdi. Ama hazret, kazandıklarıyla yaklaşık dört yüz talebesine burs ya da maaş verirdi. Onların sadece ilimle meşgul olmaları için varını yoğunu sarf ederdi. Aynı zamanda sabahlara kadar da başını secdeden kaldırmazdı. Tabiîn ve tebe-i tabiîn devrinde pek çok insan maddi refaha ermişti ama hepsi de zahidâne bir hayatı tercih etmişlerdi. Hatta ilk tasavvuf akımları böyle bir zühd arayışının neticesinde ortaya çıkmıştı.

Mesele dünyaya teslim ve esir olup onun elinde oyuncak olmak değil, onu ve içindekileri Allah'ın rızasını kazanma istikametinde kullanmaktır. Kazanırken bunun için kazanmak, araba alırken bunun için almak, evimizi daha fazla hizmete vesile olsun diye geniş tutmaktır. Kur'an kurtuluşa ermiş mü'minleri anlatırken "Onlar zekât vermek için çalışırlar" (Mü'minûn, 4) buyurarak zengin olmada önemli bir ölçü ortaya koyuyor. Lüksü zaruret haline getirmeden ihtiyaçlarımızı giderecek kadarla yetinmeye çalışmak en esaslı yoldur.

Bu bahsi Mevlânâ'nın ifadeleriyle noktalayalım: "Dünya nedir? O Hudâ'dan gafil olmaktır. Dünya, kumaş, gümüş, evlat ve kadın değildir. Eğer dünya malını Hak rızası için omuzlarsan, ona Hz. Resûl: 'İyi insan için iyi mal ne güzeldir!' buyurmuştur. Geminin içindeki su, geminin helakine sebep, geminin altındaki su onun hareketine vesiledir." Malı kalbine doldurursan seni batırır, ayağının altında tutarsan yüzdür.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bir avuç su yetmez mi?

Süleyman Sargın 2012.05.11

Hazreti İsa'nın (aleyhisselam) doğumundan yaklaşık olarak 9-10 asır önce Mısır ile Filistin arasında Amalika adlı bir kavim yaşıyordu.

Câlût adında bir hükümdar tarafından idare edilen bu kavim, İsrailoğulları'na saldırıp onları perişan etti. Vatanlarından kovup çoluk-çocuklarından ayrı bıraktı. Bunun üzerine İsrailoğulları, peygamberlerine müracaat ettiler. Kendilerine bu muameleyi reva görenlerle savaşmak istediklerini söyleyip bir komutan talep ettiler.

Bu hadise, Bakara Sure-i Celilesi'nin 246-252. ayetlerinde anlatılıyor. Ancak bahsi geçen peygamberin ve diğer şahısların kimlik bilgileri gibi bazı detay sayılabilecek hususlara yer verilmiyor. Maksat, sonraki nesillerin ibret alması. İsmi meçhul o peygamber, kendisine müracaat edenlerin fitratlarını çok iyi biliyordu. "Ya savaşma emri size farz kılınır, siz de savaşmazsanız?" diye tereddütünü izhar etti. Onlarsa kendilerinden gayet emin bir şekilde, "Ne diye Allah yolunda cihad etmeyelim ki; vatanlarından çıkarılan biz, çoluk çocuğundan ayrı düşenler de yine biziz." cevabını verdiler.

Onlar böyle dediler ama cihad kendilerine farz kılınınca içlerinden çoğu sözlerinden dönüverdi ve geride ahdine sâdık pek az insan kaldı. Dönemin peygamberi bunu önceden bilmesine rağmen İsrailoğulları'nın kumandan talebini geri çevirmedi; güçlü, kuvvetli ve iri cüsseli Tâlût'u hükümdar ve başkomutan olarak tayin etti.

Cenâb-ı Allah, Tâlût'a hem maddî hem de manevî yönden bir üstünlük vermişti; o heybetli, güçlü, kuvvetli ve çok güzel suretliydi. Dinî, siyasî ve askerî işleri de bilen, idareciliğe kabiliyeti olan biriydi. İsrailoğulları tercih edilen komutanı beğenmediler. Onlara göre, içlerinden daha zengin, daha seçkin ve daha asil birinin komutan olması gerekiyordu. Her zamanki "seçkinlik" tutkusundan kurtulamamış ve daha soylu bir insanın tayin edilmesini istemişlerdi. Peygamberleri onlara seçimin Allah Teâlâ tarafından yapıldığını ima etti. Tâlût'un Hak indindeki yerine dikkat çekti ve devamla şöyle dedi: "Onun hükümdarlığının alâmeti, size içinde Rabbinizden bir sekîne ile Mûsâ ve Harun'un manevî mirasından bir bakiyye bulunan ve meleklerce taşınan bir sandığın gelmesidir. Eğer iman etmeye niyetli iseniz bunda, elbette sizin için delil vardır." Vaadedilen sekinenin indiğini gören İsrailoğulları ancak o zaman Tâlût'un hükümrana razı oldular.

Tâlût, Câlût'a karşı sefere çıkmak üzere ordusunu harekete geçirince askerlerine şöyle seslendi: "Allah sizi, bir ırmakla imtihan edecek. Onun suyundan kana kana içen benden değildir. Kim o sudan bir avuçtan fazla içmezse o bendendir." Bu uyarıya rağmen -pek azı hariç- suyun başına varır varmaz ondan avuç avuç içtiler. Ancak suda bir gariplik vardı. İçtikçe daha çok susuyorlar ve bir türlü doymuyorlardı. Böylece imtihanı kaybedip yolda kaldılar. Tâlût ve zaruret miktarı bir avuç suyla yetinen sâdık müminler ise, ihtiyaçlarını görüp ırmağın diğer tarafına selametle geçtiler. Suyun öbür yakasında kalanlar, yeis ve inkisar şurubu içmişçesine "Bugün bizim Câlût ve ordusuna karşı duracak tâkatimiz yoktur" deyip geri çekildiler. Ölümünden sonra diriltilip Allah'ın huzuruna çıkacaklarını bilen beridekilerse, "Nice küçük topluluklar vardır ki, Allah'ın izniyle, büyük cemaatlere galip gelmiştir. Doğrusu Allah sabredenlerle beraberdir." diyerek yollarına devam ettiler.

Onlar, Câlût'u ve onun yüreklere korku salan ordusunu görünce ürküp kaçmadılar. Tâlût'un etrafında daha bir kenetlendiler. Allah'a teveccüh edip sabra sarılmak gerektiğine inanarak şöyle niyaz etiler: "Ya Rabbenâ, üstümüze gürül gürül sabır yağdır, ayaklarımıza sebat ver ve kâfir topluluğa karşı bizi muzaffer eyle!" (Bakara, 2/250)

İsrailoğulları'ndan tahkiki imana ermiş bu küçük grup, sayıları az da olsa, Allah'a sığınmak suretiyle zafere kavuşabileceklerine gönülden inandılar. Ulaştıkları o iman ufkuyula içinde bulundukları hali değerlendirip yürekten bir yakarıшта bulundular. Onlar, sadece "bize sabır ver" demekle yetinmediler. "Sabrı başımızdan aşağı yağmur gibi boşalt, üzerimize bol bol sabır yağdır." niyazıyla Allah'ın inayetine ve sabra ne kadar muhtaç olduklarını dile getirdiler. "Rabbimiz, Sen yarattın, Sen yetiştirdin bizi; en iyi Sen bilirsin ihtiyaçlarımızı, zaaflarımızı, eksiklerimizi... Sabırla coştur yüreklerimizi, cesaretle doldur içlerimizi; hiç titremesin bacaklarımız, asla kaymasın ayaklarımız. Geriye tek adım atmadan ve yerimizden ayrılmadan Senin yolunda mücahedenin hakkını verdir bize, o kâfirler topluluğuna karşı yardım ve zafer ihvan et şu bîçare bendelerine!.." mülâhazalarıyla kasıkları çatırcasına dua ettiler.

Kahir ekseriyetin yolda dökölüp kalmasına rağmen bir avuç sâdik kulun teveccühlerini Cenâb-ı Hak cevapsız ve mükâfatsız bırakmadı. Allah'ın izni ve inayetiyle Tâlût ve sâdik ordusu düşmanlarını bozguna uğrattı.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bir tas yoğurdunuz var mı?

Süleyman Sargın 2012.05.25

Cenab-ı Hakk'ın rızası ihlâs ile elde edilir. İhlâs, bir müminin yaptığı işi, Allah emrettiği ve neticesinde Allah'ın rızası bulunduğu için yapmasıdır.

Amellere dünyalık hiçbir karşılık beklememek, semereleri ahirette görmeyi arzulamak da ihlâsın boyutlarındandır. Çok hizmet etmek çok ihlâsın emaresi olmayabilir. Çünkü ihlâs, kalbe O'nun hoşnutluğundan başka hiçbir şeyin gelmemesi demektir. Bediüzzaman Hazretleri'nin ifade ettiği gibi Allah'ın indinde, ihlâsla yapılan amelin bir zerresi batmanlarla böyle olmayana tercih edilir.

Meşhur menkıbedir: Kanuni Sultan Süleyman hazretleri Süleymaniye Camii'ni inşa ettirirken işçilere dışarıdan hiçbir şekilde yardım kabul etmemelerini tembihler. Maksudı caminin bütün masraflarını şahsen üstlenmektir. Bir gece âlem-i manada caminin tartıldığını ve bir tas yoğurdun, o camiden daha ağır geldiğini görür. Ertesi gün hemen işçilerin yanına koşar. Onlara dışarıdan bir yardım alıp almadıklarını sorar. İşçiler hiçbir şekilde maddi yardım kabul etmediklerini ancak yakınlarda oturan yaşlı ve fakir bir kadının bir bakraç dolusu ayranı getirip kendilerine ikram ettiğini söylerler. Kanuni cennetmekân, kadını arayıp bulur. Kadının tek geçim kaynağı, birkaç keçiden sağdığı süttür. O sütü mayalamış, ayran yapıp cami inşaatında çalışan işçilere ikram etmiştir. Büyük padişah, meselenin ihlâs meselesi olduğunu anlar ve sarayına döner.

Kanuni'ye göre o camiye yaptırmak çok basit bir şeydir ve onu bir hamlede yaptırabilir. Fakat fakir bir kadının, orada çalışan işçilere hediye ettiği bir tas yoğurt, o kadın için çok önemlidir. Buradan Kanuni hazretlerinin

ihlâsının eksik olduğu manası çıkmaz; o da ihlâslıdır ama ihtimal o kadının ihlâsı daha çaplı olduğundan yoğurt camiden daha ağır gelir.

Davranışları ihlâs ile süslemek Kur'an çizgisinde bir hayat yaşamak isteyen herkes için çok önemlidir. İmana ve Kur'an'a hizmet eden her Müslüman, hayatını sürekli ihlâs düşüncesiyle örmeli ve yaptığı her işte Allah'ın rızasını düşünmelidir. Ancak, ihlâslı yapacağım diye az ile meşgul olmak da doğru değildir. Kendini dar bir çerçeveye hapsedip çevreyle irtibatını koparmak, kulluk adına yapılabilecek çok şeyler varken az ile yetinmek sağdan gelen şeytana uymak demektir. Mümin ihlâslı olmaya çalışmalı, hep ihlâs soluklamalı, sürekli O'nu düşünmeli ve daima Allah'tan ihlâslı olmayı dilemelidir. Diğer taraftan da kâmil imanı yakalamak için, etrafındaki insanlara, doğru bildiği hakikatleri anlatmalıdır.

Muhterem Fethullah Gülen Hocaefendi, ihlâsın amelde düşünülmesi gereken bir husus olduğunu vurgulayarak şöyle buyurur: "İhlâs, müminin netice itibarıyla amelinde düşünmesi gerekli olan bir husustur. Yani burada netice değil, yapılan iş ve o işteki samimiyet önemlidir. Mesela bir müminin etrafında insanlar hâlelenmese, o çevresindeki insanlara tesir edemese, çevre edinemese, hatta yüzüne hiç kimse bakmasa da, davranışlarında hep ihlâslı olmalı ve tesiri verecek olanın Allah olduğunu hiçbir zaman hatırdan çıkarmamalıdır. Mümin, katiyen 'Ben anlattım da tesir etmedi, bu böyle olmuyor, yazıklar olsun bana. Bir daha ne diye anlatacağım, vazgeçiyorum her şeyden!' gibi sözler sarf etmemelidir. -Hafızanallah- bu sözler içte ihlâssız olmanın dışa vuran ifadeleridir. Mümin bu şekilde düşünmenin kendi haddi ve hakkı olmadığını iyice anlamalıdır."

Mümine düşen şöyle düşünmektir: "Ben ihlâslı olsaydım, enaniyetten ve benlik düşüncesinden tam olarak sıyrılabilseydim, Rabb'im benim sözlerime nüfûz ihsan edecek, hak ve hakikat adına konuştuğum her şey onlara da tesir edecek, onlar da hakka sahip çıkacaklardı. Hem Allah için yaptığım hizmette, benim halkın alkış ve beğenisini istemeye hakkım yok ki!" İşte bu sözler gerçek ihlâsı yakalamış olan bir müminin ifadeleridir. Birine dînî bir hakikati anlattıktan hemen sonra onun tesir edeceğini ve bütün insanların kendisinin etrafında toplanacağını beklemek, Hocaefendi'nin tabiriyle samimiyetsizlik ve ihlâssızlıktır.

Öyleyse ihlâsı yakalamış olan mümin, her zaman şöyle düşünmelidir: Allah'ın izniyle bir ömür boyu iman ve Kur'an yolunda gayret sarf edeceğim. Maziden gelen ruh ve mana değerlerimi bütün gönüllere aşılama çalışacağım. Her yana gönlümün ilhamlarını boşaltacak, dalgalarla boğuşacak, dağları göğüsleyecek ve onları kökünden sökmeye çalışacağım. Bütün bunları yaparken de neticenin hâsıl olup olmayacağı ile ilgilenmeyecek ve "netice Allah'a aittir" diyeceğim.

Bu, şu demektir: "Haddizatında benim gibi bir kimsenin şu kadarcık gayretine karşı bu büyük neticeler olmazdı ama Allah bunu da lütfetti. Neden ettiğini de bilemiyorum, inşaallah istidrac değildir. İnşaallah O beni bu lütuflarıyla imtihan edip mahvetmek istemiyordur."

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Git mükâfatını onlar versin!

Bediüzzaman Hazretleri'nin İhlâs ve Uhuvvet risalelerinde ele aldığı meseleler, günümüz Müslümanları için su, ekmek ve hava kadar önemli.

Hizmet gayesiyle koşturan ve başkalarına hakikatleri anlatma gayretinde olan bir insan, kendisini koşturanın Allah olduğuna tam bir imanla inanmalıdır. Aksi halde, Allah yolunda koşar durur da yine şirkten veya şirk şaibesinden kurtulamaz.

Mana büyükleri, insanda ihlâs taşıyacak bir latife bulunduğunu söylerler. O latife diliyle insan Cenab-ı Hak'tan ne isterse, Allah onu lütfedip verir. Kurtuluşun imkânsız gibi görüldüğü uçak kazalarından, büyük depremlerin enkazlarından günlerce sonra sağ çıkan insanlara şahit oluyoruz. Kurtulanların büyük çoğunluğu bize enkaz altında dua vesilesiyle Rabb'imize sığındıklarını anlatıyorlar. Çok vak'alar vardır ki, insan kırık kalbiyle Allah'a teveccüh etmiş, "Ya Rabbi, ya Rabbi" diyerek kapının tokmağına dokunmuş ve Kudreti Sonsuz'dan "söyle kulum ne istiyorsun!" cevabını almıştır. İhlâsta böyle bir kuvvet vardır.

Günümüzde insanlığın yararına iş yapan, okullar açan, yeryüzünün değişik coğrafyalarında türlü felaketlere maruz kalmış insanlara bir Hızır gibi yetişen gönül erlerinin birinci hareket noktası bu ihlâs düşüncesi olmalıdır. Onlar yaptıkları her hizmetin ardından, "Biz, Allah rızası için insanlığa hizmet ediyoruz; Rabb'imizin hoşnutluğunu kazanamayacaksak, kendilerine hizmet götürdüğümüz insanların dualarını alıp, rıza dairesini genişletemeyeceksek yaptıklarımızın ne ehemmiyeti var! Rabb'imiz bizim hakkımızda; "Ben senden razıyım, sen de Benden razı ol" demeyecekse, bütün bu yapılanların hiçbir anlamı yok! Hizmet ederken bir kardeşimizin gönlünü yaralayacaksak, hakkını çiğneyip rencide edeceksek neyin hizmetini ediyoruz biz?" diye düşünmelidirler. Yaptığımız her işte ihlâs kazanmak ve sadece Rabb'in rızasını gözetmek, semere ve meyveyi de ahirete bırakmak durumundayız. Bize öğretilen budur ve bu, bizim düşünce sistemimizin ruhu ve esasıdır.

Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) bir hadislerinde, Cenab-ı Hak'ın mahşerde sorguya çektiği üç farklı kimseden bahseder. Bunlardan biri, muharebe meydanında kanlar içinde ölüp giden bir şehit, diğeri Kur'an ezberleyen ilim ehli, üçüncüsü de malını hayır için dağıtan zengindir. Önce şehide sorar: "Niçin öldürüldün?" "Ya Rabbi! Senin yolunda cihadla emrolundum. Ben de öldürülünceye kadar savaştım." deyince, Allah, "Hayır! Sen bunu katiyen benim için yapmadın. Bilakis sen bu mücadeleyi, "falan adam ne kadar da cesurmuş!" desinler diye yaptın ve o da söylendi, istediğini elde ettin." buyurur.

Sıra ilim ehline gelir, "Sen bu kadar ilmi niçin tahsil ettin?" diye sorar Allah. Âlim, "Seni anlatmak için ya Rabbi" cevabını verir. Allah Teâlâ, "Hayır! Sen beni anlatmak için değil, falan kişi ne çok şey biliyor, ne de güzel Kur'an okuyor, büyük âlimmiş desinler diye yaptın bunu." diyerek kabul etmez ve ona, "Git mükâfatını onlar versin." buyurur. Malını infak eden de "Ya Rabbi! Ben malımı Sen emrettiğin için infak etmişim" deyince Yüce Allah "Hayır! Sen malını herkes senin cömertliğinden bahsetsin, seni takdir etsinler diye dağıttın. Ve maksadına da nail oldun." buyurur. Bu üç insan da huzurdan elleri boş olarak dönerler.

İhlâs Risalesi'nde anlatılan düsturlara göre bir Müslüman'ın asıl gayesi insanlığın yüzünü güldürmek, mazlumların, mağdurların iniltilerini dindirmektir. Yani haksızlığın her türlüsüne karşı durup hakka taraftar olmaktır. Bunları yaparken de neticenin hesabına girmemek, yaptıklarını sadece Allah için yapmaktır. İhlâs bunları gerektirir.

Uhuvvet Risalesi'nde anlatılan hakikatler ise içimizde kardeşlik duygu ve düşüncesini mayalıyor. Kardeşler olarak bizi birbirimize bağlıyor. O risale bizi, hadis-i şerifte ifadesini bulan "bünyan-ı mersûs - kurşunla perçinleşmiş bir duvar" haline getiriyor. Bu da, kardeşlerin meziyetleriyle yaşama, onların başarılarını alkışlama, destekleme, onlara dua etme ve kalblerin beraberliğindeki manevî kuvvete inanma demektir. Keşke bu kitapları her on beş günde bir tekrar edip okuyabilirsek. O zaman bir kısım kinlerimizden ve nefretlerimizden

sıyırılma imkânı buluruz. Böylece hiç kimseyi küstürmez, darıltmaz ve herkesle sonuna kadar hemhal olarak yaşayabiliriz.

Maalesef bazen hizmet ederken ihlâsın düsturlarını çiğniyoruz, uhuvvetin gereklerine riayet etmiyoruz. Hep birlikte aynı geminin mürettebatı ve tayfaları olduğumuzu, bir fabrikada çeşitli işlerin başında çalışan değişik hademeler olduğumuzu unutuyoruz.

Bu eserleri mutlaka okumamız gerekiyor. Ancak okuma bir iş, okuyup anlama ve hazmetme başka bir iş. Önce biz hayırlısıyla birincisini bir yapalım. Her on beş günde bir okumayı prensip haline getirelim; tembellik edip okumayanları uyaralım. Allah Kerîm...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hasedin kör ettiği

Süleyman Sargın 2012.06.08

Türkiye'de ve dünyada çok farklı gelişmeler yaşanıyor. Gündemi takip edebilmek neredeyse imkânsız.

Suriye'de katliam bütün hızıyla sürüyor; katilin de vazgeçeceği yok. Kendini İslâm'la ifade eden bir zihniyet bu katliama sessiz kalmanın ötesinde destek veriyor. Bizden de bir Allah'ın kulu çıkıp "Yahu bu ne biçim Müslümanlık?" diye sormuyor, soramıyor. Mezhep taassubu dinin yerine geçince başka mezheptekine hayat hakkı tanımıyor.

Türkiye'de de CMK değişikliği, Uludere olayı, kürtaj, sezaryen vs. derken, ortalık toz duman. Hangi gündem hangisinin yerini tutsun diye oluşturulmuş belli değil. Herkes her şeyi konuşuyor. Dini değerler alaya alınıyor, aile mahremiyeti, kadının izzeti, şerefi yerle bir ediliyor; kimin umurunda! Bu arada hiçbir sun'î tartışmanın, üstüne gölge oluşturmadığı gerçek bir gündem gelip gönüllerin tam orta yerine oturuyor. Türkçe Olimpiyatları hasbi yüreklerin dünyasında yerini alıyor. Her türlü riyadan, yapmacıklıktan uzak, samimi, hasbi bir gönül panayırı, bir rıza pazarı bu. Anadolu'nun her köşesinde aynı heyecan, aynı coşku yaşanıyor. İnsanlar oluk oluk bu çocukları bağırlarına basmaya koşuyor. Her gün birkaç farklı şehirden muhteşem görüntüler düşüyor ekranlara, gazete sayfalarına.

Bu muhteşem organizasyon, emek verenleri gibi oldukça mütevazı. Kendi mecrasında akıp gidiyor debisi yüksek nehirler gibi. Binlerce çocuğa Türkçe öğreten, onlara Türkiye sevgisi aşılayan öğretmenler ortada yoklar. Hiçbiri çıkıp "bu iş bizim eserimiz" diye böbürlenmiyor. Kimse onları tanımıyor. Nefyetmişler kendilerini. "Adanmışlık" mefkûresinin ete kemiğe bürünmüş mümessilleri onlar. "Beklentisizlik" ne demekmiş, onlardan öğreniyoruz. "Hasbılık, diğergamlık" soyut kavramlar olmaktan çıkıyor bu yiğitler sayesinde. Törenlerde bile kendilerinden ismen değil, "bu çocukları yetiştiren öğretmenler" olarak topluca bahsediliyor. Ve onlar bundan hiç gocunmuyorlar. Bir destan yazıyorlar feleğin de meleğin de şahit olduğu. Bir destan yazıyorlar vicdanların ayakta alkışladığı. Bir destan yazıyorlar hiçbir hesaba girmeden. Ve bir destan yazıyorlar asla böbürlenmeden. Onlar başarıyla ayaklarının buluştuğu noktayı, ulaşılabilecek en büyük zirve görüyorlar.

Bütün millet onları bağrına basıyor. Ekmeğinden kısıp onlara gönderdiği gibi, buraya geldiklerinde de kucaklaşmak için programlara koşuyor. Sevgi, stadyumlara sığmıyor. Gözyaşları sel olup akıyor. Bir tek ortaokul talebesi bulmak için aylarca çırpınan dertli sinenin hislerine ortak oluyor milyonlar. Bir sabah namazı camide gördüğü delikanlıyı kaçırmamak için duayı erken bitirmenin destansı hikâyesi canlanıyor zihinlerde. "Nereden nereye gelindi!" duygusuyla sineler şükür solukluyor. "Keşke o da burada olsaydı!" herkesin ortak duygusu olarak yüreklerde tazeliğini koruyor. Sevinenler o'nun adına seviniyor, içleri burkulanlar, yokluğunun ızdırabıyla yutkunuyor.

Sosyal paylaşım ağlarının da ilk gündemi bu olimpiyatlar. Coşku mesajlara da sirayet ediyor. Herkes bulunduğu şehirdeki atmosferi yazdıklarına yansıtıyor. İnsafı, iz'anı, vicdanı olan her insan bu gösterişsiz şöleni alkışlıyor. Düşüncesi, ideolojisi ne olursa olsun, hakperestlik için vicdan yetiyor. Vefa dost ikliminde yetişen güllerden çünkü. Vicdanın en turfanda meyvelerinden biri o. Bir de haset var; şeytanın en adi silahı. Hangi iklimin diken, hangi atmosferin çocuğudur bilinmez. Ve bir de bu hasedin kör ettikleri... Ne yapsak da buraya bir çamur atsak derdindeler. Olmadık meseleleri şişirip güzellikleri gölgelemenin peşindeler.

Haset bir ruh hastalığı olarak kabul ediliyor. Hâsid adam, problemlili adam demek. Başkasının elindekine göz dikip, onu almaya çalışan, alamayınca da kuduran bir ruh hali bu. Güzelliklerin tamamına sahip olmak isteyen, olamayınca da ya görmezden gelen, ya da karalayan talihsiz bir travma durumu. Haset için, "Ateşin odunu yiyip bitirdiği gibi salih amelleri yer bitirir" buyuruyor Nebiler Sultanı. Ona yakalanan da iflah olmuyor. Öyle olmasa, bazı bahtsızlar kibirden inşa ettikleri kulelerde otururken, tevazuun bayrağını yeryüzüne dikenlere laf söyleyebilme cesaretini başka türlü nasıl bulabilirlerdi. Ahirette bu hasbiler ordusuyla yüzleşmekten korkmuyorlar mı bu adamlar? "Hasetleri imanlarının önüne geçmiş" sözü tam da bunları anlatıyor işte.

Bazıları takdirlerini ifade ederken bile "aslında bizimki daha güzel" deme basitliğine düşebiliyor. Bazı dostlar (!) ısrarla küçük görüyorlar sayfalarında olimpiyat haberlerini, ya da görmüyorlar. Bir başkası tam olimpiyat mevsimi başlarken manşetine "diyalog" sakızını taşıyor. Hele biri de ezanı yanlış okuyunca, sıraya giriyor bu guruh! Daha önce, "neden hep şarkı söyleniyor, ilahi yok mu" diyorlardı. Geçen sene birbirinden güzel na'tlar okununca; "usulen ilahi de koymuşlar" deme hakperestliğini (!) gösteriyorlar. Mezhep taassubu kör edip katliama göz yumdurduğu gibi bir kısım taassuplar da güneşi göstermeyecek kadar gözleri karartabiliyor. Haset, simsiyah bir kütle halinde kalblerle güzellikler arasına girip gönül tutulmasına sebep olabiliyor.

Hayır, bu hizmetin erleri kimseden takdir beklemiyor. "Rıza" en hoş ufuk onlar için. Nebiler Serveri'nin memnuniyeti mükâfat olarak onlara yetiyor. Anadolu insanının vefası, onlara her türlü cefayı unutturuyor; bir de "büyüklerinin" duası... Ama çok az da olsa, bazı imanlı sinelerin vefasızlığı her insan gibi onları da yaralıyor. Yine de onlar "Rahman'ın has kulları" olduklarından "kendilerine sataşan cahillere 'selâm' diyerek" yollarına devam ediyorlar.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Geç gelen kurtarıcı

Süleyman Sargın 2012.06.15

Anneannesinin sözleri yankılandı kulaklarında: "Oğlum namaz hiç bu vakte bırakılır mı?" Anneannesinin yaşı yetmişe dayanmıştı ama ezan okunduğu an yerinden sıçrar, yaşından beklenmeyecek bir hızla abdestini alır ve namazını kılardı.

Kendisi ise nefsinin bir türlü yenemiyordu. Ne oluyorsa, namaz hep son dakikalara kalıyor, bu sebeple namazını alalecele eda ediyordu. Bunu düşünerek kalktı yerinden, gözü saate kaydı. Yatsı ezanının okunmasına on beş dakika kalmıştı. Başını her iki yöne pişmanlıkla sallayarak, "Yine geciktirdim namazı." dedi kendi kendine.

Kıvrak hareketlerle abdestini aldı ve daha elini yüzünü tam kurulamadan kendisini odasına attı. Mecburen, hızlı hareketlerle namazı eda etti. Tesbihatını yaparken anneannesini düşünmeden edemedi. "Bu halimi görse, tatlı-sert kızardı yine bana." dedi. Çok seviyordu onu. Hele öyle bir namaz kılışı vardı ki, onu hep bir gökkuşağı hayranlığıyla seyrederdi. O gün akşama kadar derse girmişti. Müthiş bir ağırlık vardı üzerinde. Duasını yaparken, başını ellerinin arasına alıp secdeye durdu. Namazdan sonra bir süre bu şekil tefekkür etmeyi severdi. Gözleri kapanır gibi oldu. "Ne kadar da yorulmuşum." dedi. Daldı gitti öylece...

Rüya, yakaza arası bir haldti. Kıyamet kopmuştu. Mahşeri bir kalabalık vardı. Her yön insanlarla doluydu. Kimi dona kalmış, hareketsiz bir şekilde etrafı izliyor; kimi sağa sola koşturuyor, kimisi de diz çökmüş, başı ellerinin arasında bekliyordu. Yüreği yerinden fırlayacak gibi atıyor, soğuk soğuk terler döküyordu. Hayattayken kıyamet, sorgu-sual ve mizan hakkında çok şey duymuş ve ahiret hayatı adına bu kavramlar kendisi için köşe taşı olmuşlardı. Ama mahşer meydanındaki ürperti, korku ve bekleyişin bu denli dehşet vereceğini düşünmemişti.

Hesap ve sorgu devam ediyordu. Bu arada onun ismini de okudular. Hayretle bir sağa, bir sola baktı. "Benim ismimi mi okudunuz?" dedi dudakları titreyerek. Kalabalık birden yarılmış, bir yol olmuştu önünde. İki kişi kollarına girdi. Mahşer meydanının vazifelileri oldukları belliydi. Kalabalık arasından şaşkın bakışlarla yürüdü. Merkezi bir yere gelmişlerdi. Melekler her iki yanından uzaklaştılar.

Baş önündeydi. Bütün hayatı, bir film şeridi gibi geçiyordu gözlerinin önünden. "Şükürler olsun" dedi, kendi kendine ve devam etti; "Gözlerimi dünyaya açtım, hep hizmet eden insanları gördüm. Babam sohbetlerden sohbetlere koşuyor, malını infak ediyordu. Annem eve gelen misafirleri ağırlıyor, yemek sofralarının biri kalkıp, bir yenisi kuruluyordu. Ben ise hep bu yolda oldum. İnsanlara hizmete çalıştım. Onlara Allah'ı anlattım. Namazımı kıldım. Orucumu tuttum. Farz olan ne varsa yerine getirdim. Haramlardan kaçındım." Kirpiklerinden aşağı gözyaşları dökülürken, "Rabb'imi seviyorum, en azından sevdiğimi zannediyorum." diyordu. Ama bir yandan da "O'nun için ne yapsam az, Cennet'i kazanmama yetmez." diye düşünüyordu; tek sığınağı Allah'ın rahmetiydi.

Hesap sürdükçe sürdü. Terden sıırıslıklam olmuş, zangır zangır titriyordu. Gözleri terazinin ibresindeki neticeyi bekliyordu. Sonunda hüküm verilecekti. Vazifeli melekler ellerinde bir kâğıt, mahşer meydanında ki kalabalığa döndüler. Önce ismi okundu. Artık ayakları tutmaz olmuştu. Neredeyse yığılıp kalacaktı. Heyecandan gözlerini kapamış, okunacak hükme kulak kesilmişti.

Mahşeri kalabalıktan bir uğultu yükseldi. Kulakları yanlışı mı duyuyordu? İsmi cehennemlikler listesindeydi. Dizlerinin üstüne yığıldı. Hayretten dona kalmıştı. "Olamaaaazzzz" diye bağırdı. Sağa sola koşturdu. "Ben nasıl Cehennemlik olurum? Hayatım boyunca hizmet eden insanlarla birlikte oldum. Onlarla beraber koşturdum. Hep Rabb'imi anlattım." diye feryat ediyordu.

Vazifeli iki melek kollarından tuttu. Ayaklarını sürüyerek ve kalabalığı yararak alevleri göklere yükselen Cehennem'e doğru yürümeye başladılar. Çırpınıyordu. Medet yok muydu? Bir yardım eden çıkmayacak mıydı?

Dudaklarından kelimeler kırık dökük, yalvarmayla karışık döküldü: "Hizmetlerim... Oruçlarım... Okuduğum Kur'anlar... Namazım... Hiçbiri beni kurtarmayacak mı?" diyordu. Bağıra bağıra yalvarıyordu. Cehennem melekleri onu sürüklemeye devam ettiler. Alevlere çok yaklaşmışlardı. Başını geriye çevirdi. Son çırpınışıydı.

Allah Resûlü, "Evinin önünde akan bir ırmak içinde günde beş defa yıkanan bir insanı o ırmak nasıl temizler, günde beş vakit namaz da insanı günahlardan öyle temizler." buyurmamış mıydı? Namazları neredeydi peki?

"Namazlarım... Namazlarım... Namazlarım..." diye diye hıçkırdı. Vazifeli melekler hiç durmadılar. Yürümeye devam ettiler; Cehennem çukurunun başına geldiler. Alevlerin harreti yüzünü yakıyordu. Son bir defa dönüp geriye baktı. Ağlamaktan gözleri de kurumuştı. Ümitleri sönmüştü. Başını öne eğdi. İki büklüm oldu.

Kollarını sıkın parmaklar çözüldü. Cehennem meleklerinden birisi onu itiverdi. Vücudunu birdenbire havada buldu. Alevlere doğru düşüyordu. Tam bir iki metre düşmüştü ki, bir el kolundan tuttu.

Başını kaldırdı. Yukarıya baktı. Nuranî, beyaz sakallı bir ihtiyar onu düşmekten kurtarmıştı. Kendisini yukarıya çekti. Üstündeki başındaki tozu silkerek ihtiyarın yüzüne baktı.

"Siz de kimsiniz ?" dedi.

İhtiyar gülümsedi: "Ben senin namazlarım."

"Neden bu kadar geç kaldınız? Son anda yetiştiniz. Neredeyse düşüyordum." dedi.

İhtiyar yüzünü gererek, tekrar güldü; başını salladı;

"Sen de beni hep son ana bıraktırdın, hatırladın mı?"

Secdeye kapandığı yerden başını kaldırdı. Kan ter içinde kalmıştı. Dışarıdan gelen sese kulak kabarttı. Yatsı ezanı okunuyordu. Bir ok gibi yerinden fırladı. Abdest almaya gidiyordu.

Not: Bu yazı Sızıntı Dergisi'nin Ocak 1998 tarihli sayısında yayınlanmıştır.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Zulmün ömrü azdır

Süleyman Sargın 2012.06.22

"Zulüm devam etmez, fakat küfür devam edebilir." sözü büyüklerimizin ortaya koydukları bir kaidedir.

Bu sözün manasına yakın, Hazreti Ali'ye nispet edilen şöyle bir vecize de vardır: "Bu dünyada, zalimin ömrünün gölgesi kısadır." Yani, kendi ömrü değil, ömründen sonra sürecek gölgesi de kısa olur. Bin yıl sürecek şeyler on beş sene de sürmez.

Zulüm, tecavüz ve haksızlık demek. Günlük hayatta çeşit çeşit zulümlere şahit oluyoruz. Kâinatın hukukuna tecavüz de zulümdür, insanların hukukuna riayet etmemek de. En kötüsü de inanan insanlara inançlarından dolayı zulmetmek. Bir zümreyi, ideoloji, mezhep ya da meşrep farklılığından dolayı düşman belleyip onu

mücadele edilecek bir tehlike olarak kabul etmek. Kabul etmekle kalmayıp nefsin ve şeytanın fısıltılarına kanıp yok etme adına mücadeleye başlamak. Bugün Suriye'de yaşanan tam da budur ve bu sebeple buna herkes "zulüm" diyor. Ama biliyoruz ki böyle durumlarda Allah mazlumlar namına zalimlerden intikam alır ve onları iflah etmez.

Burada iki durum söz konusu: Bir tarafta zalimin zulmü, diğer tarafta zulme, haksızlığa maruz kalan veya kalanlar. Zalim, zulmünün Arş'a kadar varmasından ve orada cevap bulmasından endişe etmelidir. Arş'ın sahibinin bu zulme dünyada ya da ahirette nasıl mukabele edeceğini düşünmeli, tir tir titremelidir. Mazlum da imtihanda olduğunu düşünmeli, kaderin o zalimin eliyle kendisine bir mesaj verdiğinin idrakinde olmalıdır. "Beşer zulmeder, kader adalet eder" kaidesini hiçbir zaman unutmamalıdır.

Dinlerinden, dinî düşüncelerinden, hizmet felsefelerinden ve mümince yaşamalarından ötürü zulme uğrayan kimseler imtihanda olduklarını hiçbir zaman hatırdan çıkarmamalı ve mutlaka sabretmelidirler. Mazlumlardan bazıları, maruz kaldıkları psikolojinin tesiriyle, zalimin başına gelen en küçük bir belayı kendilerinden ötürü gelmiş bilirler. Hatta liyakatlerinin olup olmadığına bakmadan, maddeten ve manen zafer kazanmış havasına girerler. Zalimin kendilerinden dolayı tokat yediğini düşünürler. Böyle bir tavır çok çığ ve enaniyet dolu bir tavidir. Ve mazlumun yaman bir çelişkisi ve imtihanıdır.

Başına küçük bir bela gelen her mümin, zulüm gördüğü insanların başına hemen bir şey gelmesini beklememelidir. Zira Allah Halîm'dir. O, suçluların cezalarını hemen vermek gücüne sahip olduğu halde sonraya bırakır ve hep hilim ile muamele eder. Bu konuda, Müslümanların çektikleri eza ve cefaları gören Hazreti Ebû Bekir, Allah'ın Halîmliği karşısında çok defa: "Mâ ahlemeke yâ Rabbena! Ne kadar Halîmsin ey Rabb'imiz!" demiş ve hilm ü silm yolunda yürümüştür. Allah Halîmdir ve Rabbü'l-âlemin'dir. Mümin, ne kadar dayanıklı olduğunu, Allah için neye ne kadar dayanabileceğini, ızdıraba ne kadar tahammül edebileceğini göstermelidir. Çilelere katlanmalı, bu vesileyle imanına ve sadakatine dair rüşdünü ispat etmelidir. Bu, meselenin müminlere bakan yönüdür.

Zalim çinse bütün bütün affedilme hakkını kaybetme riski söz konusudur. Bazen zulüm Arş'a kadar yükselir, "Gayretullah"a dokunur. İş bu kerteye geldiğinde Cenab-ı Hak zalimi yakalar, derdest eder ve cezalandırır. Bu durumda zalime Allah'ın azabının dokunması hak olur. Kur'an bize konuyla alakalı şunları söyler: "Halkı zalim olan ülkeleri Rabb'inin cezasıyla çarpması işte böyle olur! Şüphesiz ki O'nun azapla çarpması pek acı, pek çetindir!" (Hûd Suresi,11/102) Aynı konuya işaret eden bir hadis-i şerifte de Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur: "Allah zalime (zulmünden döner diye) imkân, fırsat ve mühlet verir. Çünkü Allah âlemlerin Rabbi ve Erhamü'r-râhimîndir. Bütün bunlara rağmen zalim zulmünden dönmez ise bir kez daha fırsat verir. Fakat bir de yakaladı mı artık onu iflah etmez ve onun canını çıkarır." Allah Resûlü, bu beyanın sonunda da Hûd Sûresi'nde geçen yukarıdaki ayeti okumuştur.

Nitekim müminler olarak pek çoğumuz Cenab-ı Hakk'ın zulmedenlere bu dünyada verdiği cezalara bizzat şahit olmuşuzdur. Çok defa görmüşüzdür ki, Allah, zalimlerin çevirdikleri dolabı getirip kendi başlarına çevirmektedir. (Bkz.: Feth, 48/6; Fâtır, 35/43) O halde bu konuda mümine düşen, sabırla beklemektir. Her şeyi gören ve bilen Rabb'imiz Müheymin'dir. O, her şeyi bilip etrafımızdaki her hadiseyi tedbir edendir. Eğer bir şey çekiyorsak, çekilen şeyleri, çektirenlerin kimler olduklarını ve onların durumlarını da Allah görmektedir. Öyle ise "Doğacaktır bize vaat ettiği günler Hakk'ın, kim bilir belki yarın, belki yarından da yakın." (M. Akif) deyip teslimiyet içinde beklemeye devam etmeliyiz.

Açıklama ve özür: Gecen haftaki yazıda Sızıntı dergimizin internet uygulamasını eleştirmiştım. Ama gördüm ki hata Sızıntı'da değil, bende.. Bazen insanın basireti bağlanır ya aynen öyle bir durum oldu. Hata varsa bile -ki yok- ilgisine söyleyebilecekken buradan duyurmam hiç hoş olmadı. Gerek bazı okurlar, gerekse Sızıntı'yı her

ay bize hazırlayan -başta Ali Osman Dönmez hocam olmak üzere- değerli dostlar haklı sitemlerde bulundular. Evet haklıydılar; konu Sızıntı olunca akan sular durur. O bizim gözümüzün nuru. Bizim mevsimin ilk turfanda meyvesi. Onu üzmemek haddimiz değil. Bu yüzden hem Sızıntı dergisindeki dostlardan hem sizden özür ve helallik diliyorum.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Haram lokma ne demek?

Süleyman Sargın 2012.06.29

Gün geçmiyor ki gazetelere, televizyonlara, internete at eti, eşek eti, domuz eti vs ile ilgili bir haber düşmesin.

Domuz etli pidelerden, içinde başka maddeler çıkan sucuklara, salamlara; sahte ballardan hormonlu ürünlere kadar yelpaze oldukça geniş. Benzer haberleri okuduğumuzda pek çoğumuz "Biz almış mıyız bu üründen" diye etrafımıza bakıyoruz. 'Cezâ amelin cinsindendir' kaidesince başımıza gelen bunca şey, inanan insanlar olarak haram helal noktasında bir kısım hassasiyetlerimizi kaybetmemizden kaynaklanıyor. Haram lokma, sadece haram parayla satın alınan lokma değildir. Paramız helal da olsa, içeriği helal olmayan lokma, haramdır.

İnsanın yediğine ve içtiğine dikkat etmesi gerektiğiyle alakalı çokça irşad ve ikaz yapılmıştır. Haram lokma mevzuunda başta Ashab-ı kiram olmak üzere bütün Allah dostları azami derecede hassasiyet göstermişlerdir.

Hazreti Ebû Bekir, kendisine her gün yemeğini getiren hizmetçisine, her defasında yemeği nereden getirdiğini, hangi yolla tedarik ettiğini sorardı. Bir defasında sormayı unuttu. Muhtemelen uzun zamandır açtı. Lokmayı ağzına koyduktan sonra hizmetçisine yemeği nereden temin ettiğini sordu. Hizmetçisi şöyle cevap verdi: "Ey Allah'ın peygamberinin halifesi! Ben cahiliye devrinde arraflık (gaipten haber veren, kâhinlik, falcılık) yapıyordum. Halk bunun karşılığında bana para veriyordu. O dönemlerde yaptığım arraflıktan dolayı birisinden alacağım vardı. Onu aldım ve bu yemeği onunla yaptım." Bunu duyan Hazreti Ebû Bekir'in birden rengi attı. Elini gırtlığına kadar götürdü, yediklerinin tamamını istifra etti. Onun bu hassasiyetini gören bir sahabi, "Ey Allah'ın Peygamberinin halifesi! Bu kadarı fazla değil mi? Ne diye kendine bu kadar ızdırıp veriyorsun?" diye sordu. Bunun üzerine Hazreti Ebû Bekir şöyle cevap verdi: "Ben Allah Resûlü'nden işittim. O (sallallâhu aleyhi ve sellem) vücudunda bir tek haram lokma bulunan bir insanın ancak cehennemle temizleneceğini buyurmuştu."

Doktorlar, hamile kadınlara rahatlatıcı ilaçların verilmemesini öneriyorlar. Bu tür ilaçların gelişmekte olan ceninin maddi yapısına tesir ettiğini, az bir nisbette de olsa bir kısım uzuvlarının bozulmasına yol açabileceğini belirtiyorlar. Bu risk ihtimaline binaen hamile kadınlar çocuklarının sağlığı için o ilaçları almıyorlar. Aynen bunun gibi Abdülkadir Geylânî, İmam Şazeli, Şah-ı Nakşibendî gibi mana âleminin sultanları, tecrübeleriyle haram lokmanın insanlar üzerinde olumsuz etkileri bulunduğunu ifade buyuruyorlar. Onlar bu sahanın hekimleri olarak bize, yenilen haram lokmaların doğacak çocukta bir kısım manevi zararlara yol açtığını net olarak söylüyorlar.

İmam-ı A'zam Ebû Hanîfe Hazretleri'nin babası Sabit'in harama karşı tavrı da çok dikkat çekicidir. Onunla alakalı şöyle bir menkıbe anlatılır: Sabit, bir gün abdest almak için bir dere kenarına gelir. Suda bir elma gözüne çarpar. Abdestten sonra, suda çürüyüp gidecek olan bu elmayı alıp yer. Fakat tükürüğünde kan görür.

Şimdiye kadar böyle bir hal görmediği için tükürükteki kanın bu elmadan ileri geldiğini tahmin eder. Yediğine pişman olur. Elmanın sahibini bulup helalleşmek için dere boyunca gider. Adamı bulur. Adam hakkını helal etmesi için bir şart koşar ve "Benim kör, sağır, dilsiz ve kötürüm bir kızım var. Bununla evlenmeye razı olursan o zaman elmayı sana helal edebilirim." der. Sabit Hazretleri ahirete kul hakkıyla gitmektense, dünyada böyle bir evliliğe katlanmaya razı olur. Düğün hazırlığı yapılır. Sabit Hazretleri'nin ilk gece odaya girmesiyle çıkması bir olur. Hemen kayınpederine koşup, "Bir yanlışlık var galiba, içeride sizin bahsettiğiniz vasıflarda bir kız yok" der. Kayınpederi tebessüm ederek, "Evladım, o benim kızımdır, senin de helalindir. Ben sana kör dediysem, o hiç haram görmemiştir. Sağır dediysem, o hiç haram duymamıştır. Dilsiz dediysem, o hiç haram konuşmamıştır. Kötürüm dediysem, o hiç harama gitmemiştir. Var git helalinin yanına, Allahu Teâlâ mübarek ve mesud etsin." der. İşte bu evlilikten, yani böyle bir anne ve babadan İmam Azam Ebû Hanife Hazretleri dünyaya gelir.

Allah Resûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) bir hadis-i şeriflerinde şöyle buyuruyorlar: "Helal ve haram açıkça belirtilmiştir. İkisinin ortasında hükmü beyan edilmeyen bir kısım şüpheli şeyler vardır. Kim bu şüphelilerden uzak durursa ırzını ve dinini koruma altına almış olur." Helal olup olmadığından emin bulunmadığımız şeylerden bile dinimiz ve ırzımız adına çekinmemiz, uzak durmamız gerektiği bu hadiste net olarak ifade ediliyor.

Acıktığında önüne çıkan ilk lokantaya giren, piyasaya çıkan her yeni ürünü hemen tüketme gayretinde olan insanların nasıl bir tehlikeyle karşı karşıya bulundukları açık. Haram lokma çok can yakacak.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Burnumuz yere sürtünmesin

Süleyman Sargın 2012.07.13

Hadis-i şeriflerde nakledildiğine göre, Peygamber Efendimiz bir keresinde minbere çıkıyordu.

Merdivenden yukarı çıkarken birinci basamakta "âmin!" dedi. İkinci basamakta yine "âmin!" dedi. Üçüncü basamakta bir kere daha "âmin!" dedi. Hutbeden sonra, sahabe efendilerimiz üç tane "âmin" demesinin hikmetini sordular. Nebiler Serveri (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurdular: "Cebrâil aleyhisselam geldi ve 'Anne-babasının ihtiyarlığında onların yanında olmuş ama anne-baba hakkını gözetmemiş, onlara iyi bakarak mağfireti yakalama gibi bir fırsatı değerlendirememiş kimseye yazıklar olsun, burnu yere sürtülsün onun!' dedi, ben de 'âmin!' dedim. Ardından, 'Bir yerde adın anıldığı halde, Sana salât ü selâm getirmeyen de rahmetten uzak olsun, burnu yere sürtülsün!' dedi, ben yine 'âmin' dedim. Ve son basamakta Cebrâil, 'Ramazan'a yetişmiş, Ramazan'ı idrak etmiş olduğu halde Allah'ın mağfiretini kazanamayan, afv ü mağfiret bulamayan kimseye de yazıklar olsun, rahmetten uzak olsun ol!' dedi, ben de 'âmin' dedim."

Her üç meselede de Cenab-ı Hak kullarına bu sorumlulukları yüklüyor. Bu vesileyle de onları affetmek ve mağfiretiyle serfiraz kılmak istiyor. Ancak kul, oradaki o vazifeyi, o sorumluluğu yerine getirmede için öyle bir nimetten tam istifade edemiyor. Yani, ihsân-ı İlâhî olarak insan anne ve babasını idrak etmiş; ihsân-ı ilâhî olarak nâm-ı Celîl-i Muhammedî onun yanında yâd edilmiş ve ihsân-ı ilâhî olarak Ramazan-ı Şerif'e erişmiş. Fakat bu

nimetlerin, bu ihsanların kadrini bilememiş. Oysaki bunlar, bulunmaz fırsatlardır. Kapiya kadar gelen bu fırsatları değerlendirmemek "burnu yere sürtülsün, yazıklar olsun" itabına müstehak olmak demektir.

Ramazan-ı Şerif orucu çok önemli bir ibadettir. Kur'an-ı Kerim'de uzun uzun oruçtan bahsedilir. Ayrıca gerek ibadetlerde gerekse muamelatta işlediğimiz kusurlara bedel kesilen cezalarda kefarete olarak da farklı miktarlarda oruç takdir edilmiştir. Demek ki orucun günahları, hataları eriten çok önemli bir etkisi bulunmaktadır. Rical kitaplarına göz atıldığı zaman, mana âleminin yıldızları sayılan ehlullahın tamamının orucu hiç ihmal etmedikleri görülecektir. Senelerce ara vermeden oruç tutan, en küçük bir günahından ötürü kendine günlerce oruç cezası kesen insan sayısı hiç de az değildir. O halde oruç hem günahları eriten hem de kulun derecesini yükselten bir hususiyete sahiptir.

Makbul ve muteber bir oruç için ihlâs çok önemlidir. Kul, oruç tutarken hulûs içinde olmalıdır. Orucu Cenâb-ı Hakk'ın kendisine bir armağanı gibi telakki etmeli ve katiyen onun içine Rabb'in rızasından başka bir şey karıştırmamalıdır. Dahası, sürekli "Orucumu tam tutamadım, onu hakkıyla eda edemedim, Ramazan'ın hakkını veremedim" düşüncesi içinde bulunmalıdır. Yoksa bir şey yapıyor gibi ister başkalarına karşı, isterse kendi iç dünyasında çalırma girme ihlâsa manidir ve orucun bereketini kaçırmaz. "Nice oruç tutanlar vardır ki, yemeden içmeden kesilmeleri onların yanına açlık ve susuzluktan başka kâr bırakmaz." hadisi bu yönüyle önemli bir uyarı ve tehdidi ihtiva etmektedir. Öyleyse, orucun aynı zamanda bütünüyle Cenâb-ı Hakk'a, O'nun rızasına bağlanması gerekir. Zaten bir kulun, orucu, O'ndan alıp kendisine mal etmesi, onunla Allah'ın rızasının dışında bir kâr elde etmeye çalışması orucun va'z ediliş hikmetine de aykırıdır. Çünkü Cenâb-ı Hak buyuruyor ki: "Oruç sırf Benim rızam için tutulur, onun mükâfatını da bizzat Ben takdir eder, veririm."

Allah Teâlâ orucu nasıl tutmayı emretmişse ve neye "oruç" diyorsa orucu öyle tutmak gerekir. İnsanın Ramazan-ı Şerif'ten beklenen neticeyi kazanması ve kendisine "yazıklar olsun" denmemesi için, yeme-içmeden kendisini alıkoyduğu gibi ağzını da münasebetsiz, manasız, yakışsız, yalan ve gıybet gibi şeylerden mutlaka uzak tutması gerekir. Hatta gereksiz şeylerden, yani çok konuşmaktan uzak tutması, ağzını sürekli hayırla açıp-kapaması şarttır. Muhterem Hocaefendi'nin her zaman ikaz buyurdukları üzere, "dilini sohbet-i Cânân'la süslemesi, gözlerini kontrol altına alması, yasağa bakmaması, baktığı şeyleri iyi görmesi, iyi yorumlaması, her şeyden iyi manalar süzmesi, iyi manalar sağması lazımdır." Böylece eskilerin tabiriyle bütün âzâ u cevârihine oruç tutturmalı; maddi ve manevi bütün aza ve organlarına oruç lezzetini tattırmalıdır.

Her ibadetin dünyada bir kısım faydaları, maslahatları, hikmetleri görülebilir. Meselâ, zekât bir köprü, fakir sınıfla zengin sınıf arasında bir irtibat vesilesi sayılabilir. Veya hac aynı zamanda çok geniş bir kongre kabul edilip orada milletler arası dünyevi bazı meseleler de görüşülüp halledilebilir. Bu haccın dünyevî faydalarından biridir. Kurban vb. ibadetlerle alakalı da benzer hikmetler sayılabilir. Fakat orucun dışı vuran böyle bir yanı yoktur; o tamamen Allah'a aittir. Mükâfatı da günah ve kusurlardan mağfirettir. Peygamber Efendimiz buyururlar ki: "Kim sevabına inanarak ve ecrini Allah'tan bekleyerek Ramazan orucunu tutarsa onun geçmiş günahları affedilir." Şayet her sene tutulan oruçla insanın geçmiş günahları affediliyorsa, insan son tuttuğu oruçla son işlemiş olduğu günahlardan da affedilmiş ve temizlenmiş olarak Allah'ın huzuruna gider. Ve böyle bir insan kazanmıştır. Dolayısıyla onun ne burada, ne kabirde, ne de mahşerde burnu yere sürtülmez.

Bir lokma bir hırka mı?

Süleyman Sargın 2012.08.24

İsraf ve iktisat yazılarından sonra bazı okuyucularımızdan "Bir lokma, bir hırkayı mı tavsiye ediyorsunuz?" mealinde sorular geldi. Tabii ki kastettiğimiz o değildi. Maneviyat büyüklerimizden öğrendiğimize göre esas olan, dünyayı kalben terk etmektir, kesben değil. Bu açıdan, bir mü'min, tam bir ehl-i dünya gibi çalışıp kazanabilir ve Karun kadar zengin olabilir. Bunda hiçbir mahzur yoktur, hatta teşvik de edilir. Çünkü o, gerektiğinde elinde-avucunda ne varsa, hepsini Allah'ın rızası istikametinde infak edebilecek yiğitliğe sahiptir.

İşte, malî imkânları geniş olan ve helalinden kazanan böyle zengin kimselerin müreffeh yaşamalarına da bir şey denilemez. Dinin helal kıldığı çerçevede yeme-içme, giyinme, rahat etme caizdir. Cenâb-ı Hakk'ın lütfettiği nimetlerden meşru dairede faydalanma, cismaniyet ve maddî hayat itibarıyla onları kullanma kula verilmiş bir haktır. Mevlâ-yı Müteâl, nelerden istifade etmeyi mubah kılmışsa, onlardan yararlanma kulun hakkıdır; bir kul, bu hakkı ister şahsı adına isterse de gelecek nesiller hesabına kullanabilir; bu onun imandaki derinliğine ve himmet ufkuna bağlıdır.

Ancak insan bazı alışkanlıklar edinince, o yolla bir kısım sû-i istîmallere de kapı aralayabilir. Nitekim Kur'ân-ı Kerim'de ve hadis-i şeriflerde "mütrefîn" diye bir zümreden bahsedilir. Bunlar yeme-içme, giyim-kuşam ve yatıp-kalkma gibi hususlarda aşırı aristokrat davranan insanlardır. Allah Teâlâ, bir beldeyi helak etmek murad buyurduğunda, o beldenin kaderine mütrefini hâkim kılar. Neticede, yemeyi-içmeyi ve dünyadan kâm almayı gâye-i hayal haline getirmiş bu insanlar, ilâhî azaba davetiye çıkarır ve bütün beldenin felaketine sebebiyet verirler. Bu açıdan, mütevazı ve sade bir hayat tarzıyla iktifa edip sonra da Allah'ın ihsanlarını yine O'nun rızasını kazanma istikametinde değerlendirmek inanan zenginler için de önemli bir esas olmalıdır. Çünkü israf bizâtihi çirkindir; dolayısıyla, fakir ya da zengin her mü'min, helallerden ve mubahlardan istifade ederken bile aşırıya kaçmamalıdır. Hatta tehlike sath-ı mâilinde dolaşıyor olma endişesiyle temkinli davranmalıdır.

Rehber-i Ekmel (aleyhi ekmelüttehâyâ) ve Ashab-ı Kiram efendilerimiz, özellikle belli bir dönemden sonra, her türlü ferah-feza yaşama imkânına sahip olmalarına rağmen, mütevazı ve zâhidâne bir hayatı tercih ettiler. Buradaki her nimetin hesabının ötede sorulacağı inancıyla hep dünya-ahiret muvazenesini gözeterek yaşadılar. Allah'ın helâlinden ihsan ettiği nimetlere karşı şükürle mukabelede bulundular. Sonra bu mallara terettüp eden bütün hakları yerine getirdiler. Bunu yaparken de İslâm'ı yüceltme ve insanlara faydalı olmanın dışında bir düşünceye girmediler.

Hiz. Ebû Bekir Efendimiz (radiyallahu anh) bu konuda çok güzel bir misaldir. Halifelîği döneminde kendisine bir bardak soğuk su ikram edilir. Sıddîk-ı Ekber, birkaç yudum içip iftar eder ve ardından gözlerinden damla damla yaş dökülmeye başlar. Dostları "Seni bu derece ağlatan nedir?" diye sorarlar. Der ki: Bir gün Allah Rasûlü (sallallahu aleyhi ve sellem) önündeki bir şeyi eliyle iter gibi yaptı ve "Benden uzak dur, benden uzak dur!" dedi. Ben de, "Ya Resûlallah! Birini uzaklaştırmaya çalışıyorsunuz ama ben kimseyi göremiyorum?" dedim. Buyurdular ki: "Dünya, içindeki bütün debdebesiyle karşımda temessül etti ve bana kendisini kabul ettirmek istedi; ben de ona 'Benden uzak dur!' dedim. Bunun üzerine o, çekip giderken, 'Vallahi sen benden kurtulsan da, senden sonrakiler elimden kurtulamayacaklar. Kendimi sana kabul ettiremedim ama sonrakiler peşimden koşacaklar' dedi." İşte, bu bir bardak soğuk su ile dünya bana kendini kabul ettirmiş olur mu diye endişe ettim ve onun için ağladım.

Allah Resûlü ve Hazreti Ebu Bekir gibi has dairedaki bir kısım arkadaşları, maddî hayat itibarıyla en fakirâne yaşayan insanlardı. Hem de onlar bu hale kendi istekleriyle razı oluyorlardı. Şayet isteselerdi, herkesten daha müreffeh yaşayabilirlerdi. Zira Resûl-ü Ekrem Efendimiz sadece kendisine verilen hediyeleri dağıtmayıp

yanında bıraksaydı, o günün maddeten en zenginlerinden biri olabilirdi. Ama O öyle yapmayı hiç düşünmedi. Ümmetini helâlinden kazanıp zengin olmaya teşvik ettiği halde kendisi hem kıyamete kadar gelecek olan bütün irşad erlerine örnek olmak hem de ahiret meyvelerini ötelere bırakmak için fakirliği ve zahidâne bir hayatı tercih etti.

Sözün özü; kalbine hâkim kılmamak şartıyla zengin olmak tavsiye edilmiştir. "Kuvvetli mü'min, zayıf mü'minden daha hayırlı ve Allah'a daha sevimlidir." hadisinin manalarından biri de budur. Ancak burjuvazi oluşturmaya müsait bir hayat tarzı bizi Kur'an'ın hoşlanmadığı "mütrefin" sınıfına dâhil edebilir. Allah'ın nimetlerinden istifade etmeli, ama israfa ve tebzîre asla kapı açmamalıyız.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İnsan kazanma

Süleyman Sargın 2012.09.07

Günümüz insanı maalesef kalbî ve ruhî hayata karşı olabildiğince lâkayd. Onu insan yapan manevi latifelerinden habersiz yaşıyor. İradesinin farkında bile değil.

Dizginlerini nefis-i emmâresinin eline vermiş. Akli gözüne inmiş, maddeden başka bir şey görmüyor. Hayatı hayvaniyet ve cismaniyetten ibaret sanıyor. Böyle olunca da ona maneviyattan, gayba imandan, ahiretten ve ruhu doyuran manevi hazlardan, güzelliklerden bahisler açmak oldukça zorlaşıyor.

Öyleyse bugün, yeni insanlara ulaşma azmindeki hizmet erleri işe imana müteallik meselelerden başlamalılar. Zihinlerdeki tereddütleri, kalblerdeki şüpheleri gidermenin en selim yolu bu. Ancak buna da herkes aynı ölçüde hüsn-ü kabul göstermeyebilir. Laubali ve lâkayd bir insanı tembih edip uyarma çok zor olabilir. Hipnozla dahi uyumayan insanlar gibi, muhatabımız kendine yapılan onca telkine rağmen hiçbir etki altına girmeyebilir. Çünkü o, kendi âlemindedir ve kendisine anlatılanlara hiçbir şekilde kulak asmamaktadır. Denilenlerin makes bulması için öncelikle onun dinlemesi gerekir. Dolayısıyla dinleyebileceği, kendini rahat hissedeceği ortamların oluşturulması önemlidir. Bu işin zorlukları elbette ki bizi irşat ve tebliğ vazifesinden alıkoymamalıdır. Zira her şeye rağmen çok zor olan bu vazifenin mutlaka yapılması gerekiyor. Kalplerindeki yaraların insanlara gösterilmesi, küfrün tehdit ve neticelerinin onlara hissettirilmesi günümüzün en önemli işi çünkü.

Ayrıca bu insanların bazıları da ihmal neticesinde bu hale gelmişler. Aileden, çevreden, okuldan maruz kaldıkları ihmaller neticesinde yüreklerinde gizli o hazinenin farkına varamamışlar. Bu tür insanların imdatlarına hemen koşulabilse çok çabuk netice alınacağı da muhakkaktır. Zira pek çok istidatlı kimse sırf yetiştikleri kültür ortamı itibarıyla rahat anlaşılacak meselelerde bile zorluk yaşayabiliyor. Böyle birine meseleler bir lise talebesi seviyesinde bile anlatılınca, sanki o işe teşne imiş gibi hemen kabullenebiliyor.

Bu konuda da en büyük örnek Nebiler Serveri (sallallâhu aleyhi vesellem)'dir. Halid bin Velid Müslüman olduğunda Efendimiz, ona iltifatlarda bulunmuş ve Hazreti Ömer'e söylediği aynı şeyleri ona da söylemişti: "Şaşıryordum; nasıl olur da Halid gibi bir insan şirkte bu kadar ısrar eder?" Bu sözlerle Allah Resûlü, onun çarçabuk Müslüman olmasını ve küçük bir ameliye ile tasaffi edip som altın haline gelmesini ifade etmişti.

Zaten Risâletpenâh Efendimiz bir hadislerinde "İnsanlar madenlere benzerler, cahiliyede altın olanı, Müslüman olduktan sonra da altındır." ifadeleriyle bu manaya işaret buyuruyor. Aradaki fark şudur: Cahiliyede bu altın, taş toprak içindedir; Müslüman olunca da tasaffi eder ve yirmi dört ayar som altın haline gelir. İşte Ömer, işte Halid neticede ikisi de birbirinden yiğit. Hep pozitif kutupta bulunup, daima pozitifliği temsil eden bu iki zat, yer yer cahiliye devrinde birbirlerine karşı olmuşlar ama sarrafını bulunca birer meleğe dönüşmüşler.

Cenab-ı Hakk'ın İslam adına yenilmez hale getirdiği bu iki müstesna simada mutlaka bir benzerlik var ki, Efendimiz'in huzuruna çıktıklarında ikisine de benzer şeyler söylemiş. Mesela, cahiliye döneminde yolda karşılaştığı Hazreti Ömer'e şu mealdeki sözler söylediğini biliyoruz: "Daha ne zamana kadar ya Ömer?" Hazreti Halid, Huzur-u Risâletpenahîye gelip aynı atmosferi paylaştığında ona söyledikleri de benzer şeylerdi. Bu iki müstesna insan, Efendimiz'le tanışıp onun yaydığı nurdan istifade etmeye başlayınca hep derinleşti ve hiç ters düşünmediler. Hazreti Halid, Efendimiz'in huzuruna ziynetler içinde gelmişti. Orada bütün ziynetlerini çıkardı ve "Huzurunuzun edebine muhaliftir ya Resûlallah" deyiverdi. Bunları bir yerden öğrenmemiştii ama fıtratı çok selimdi. Bu selim fıtrat, tutuşmak için sadece bir kibritin çakılmasını bekliyordu. Bu kibrit de Efendimiz'in atmosferi oldu.

Günümüzde de böyle dimağlar çok. Kapılarının çalınmasını, içlerindeki selim fıtratın tutuşturulmasını bekleyen sayısız temiz insan var. Şimdilerde iman ve Kur'an yolunda fırtına gibi hizmet eden pek çok insan böyle bir ilgilenme neticesinde kazanıldı. Daha önce küfrün ve ilhadın pençesinde inim inim inleyen bu insanlar bugün Allah adına yapılan çalışmalarda en önde bulunuyorlar. Onların o samimi, katışıksız halini görünce bazen "Bizim de geçmiş hayatımız öyle olsaydı da biz de onlar gibi samimi Allah için koştursaydık." diyesimiz geliyor. Allah dedirtmesin, zira küfür çok çirkin bir şey. Ama meyhaneden gelip füze hızıyla mabede, oradan da Kâbe'ye koşan insanlar, insanın aklına bunları da getirebiliyor.

O halde muhatabın kabul edip etmemesine takılmadan ısrarla koşmak, anlatmak, yeni insanlara ulaşip bu güzelliklerden istifade ettirmeye çalışmak değişmeyen hedefimiz olmalı. Bu hedefi hizmet adına bile olsa, bir kısım maddi beklentilerle kirletmek, gölgelemek işin bereketini kaçırıyor. "İnsan kazanma" bir peygamber mesleğidir. Bu mesleği peygamberlerin yaptığı gibi yapmak gerekiyor. Temsille, tebliğle, ihlasla ve samimiyetle...

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Tepkileri Efendimiz onaylamış mıdır?

Süleyman Sargın 2012.09.28

Sözümona "ifade hürriyeti" adına Efendimiz'e dil uzatan film, İslam dünyasında büyü tepki topladı.

Tepki vermemek Allah Resûlü'ne (sallallahu aleyhi ve sellem) ciddi bir vefasızlık olurdu. Bundan sonra da benzer provokatif hareketler, filmler, karikatürler olacaktır. Müslümanlar buna en etkili tepkiyi de vermelidirler. Ancak böyle olaylarda tepkimiz Müslümanca ve Müslümanlığa yakışır bir şekilde olmuyor. Maalesef son olayda İslâm'ı kılıç dini gibi gösteren, şiddetin dışında bir yola izin vermeyen bir manzara oluştu. Konuyla hiç alakası olmayan insanlar öldürüldü. Binalar yakıldı, yıkıldı. Bütün bunlar Efendimiz'e olan bağlılıktan(!) ötürü yapıldı.

Oysa bundan herhalde en çok Resûl-i Kibriyâ Efendimiz'in mübarek ruhları incinmiştir. Çünkü O (sallallahu aleyhi ve sellem), düşmanlarıyla mücadele ederken İslâm'ın getirdiği prensiplerden kıl kadar inhiraf etmemiştir. Peki bu prensipler neydi?

Kısaca özetleyecek olursak, evvela İslâm bir millet veya ferdin, kendi varlığını tehdit eden güce karşı, nefis müdafaasını, karşı koymayı meşru kılar hatta bazı durumlarda bunu emreder. Meselâ, hasım bir ülke, aradaki sınırları ihlal ederek topraklarımıza girse veya kendi içimizdeki bazı kimseleri yılan-çıyan haline getirip üzerimize saldırtsa ne yapmak gerekir? Elbette bu durumlarda muhataba anlayacağı dilden bir cevabı vermek şarttır. Burada savaş kaçınılmazdır. İşte, bu noktadan hareketle, Allah Resûlü tam 14 asır evvel kuvvet kullanmayı da bir disiplin olarak kabul etmiştir. Müslüman'ın Müslümanca yaşayabilmesi için, hikmetin yanında kuvvetin, irşadın yanında caydırıcı gücün bulunması zarureti de parmak basmıştır. Bu şekilde bize onurlu ve haysiyetli yaşama yollarını göstermiştir.

İkinci olarak; İslâm'da, mazlumun, mağdurun, mahkûmun, sahipsiz ve garibin imdadına koşmak için harp meşru kılınmıştır. Mü'minin vazifelerinden biri de budur. Allah bizi yeryüzünde hakkı yerine koymakla vazifelendirmiştir. O noktayı tutmayı varlığımızın gayesi bilmeli ve elde etmeye çalışmalıyız. Dünyanın neresinde olursa olsun mazlumun iniltisini dindirecek, ihtiyaçlarını giderecek bir güçte ve konumda olmalıyız.

Üçüncü bir husus da şudur: İslâm, hak ve hakîkati, doğruluk ve istikameti neşretme hürriyetinin birileri tarafından engellenmesi durumunda, o hürriyeti muhafaza etmek ve sağlama almak için harbe izin vermiştir. Burada şu ayrıntıyı kaçırmamak gerekiyor; hak ve hakîkati neşretmek için muharebe yapılmaz! Hak ve hakîkati neşretme hürriyeti engelleniyorsa onun için muharebe yapılır. Dünyanın dört bir yanında İslâm'ı anlatma, güzellikleri insanlara taşıma faaliyeti birileri tarafından engelleniyorsa o engelleri kaldırmak adına devrin şartlarına göre mücadeleye izin verilmiştir.

Müslümanlar düşünce hürriyetini korumak ve muhafaza etmek için çalışacak ve sertliklerin, karşı koymaların bertaraf edildiği ölçüde dinlerini neşredeceklerdir. Bunu yaparken de insanlık şeref ve haysiyetini rencide etmeyeceklerdir. Çoluk-çocuğa, kadınlara, yaşlılara ve mâbedlere çekilip kendisini ibadet ü taate veren insanlara zarar vermeyeceklerdir. Meselenin esas muhatabıyla ve o muhatabın muharip gücüyle savaşıacaklardır. Konuyla hiçbir alakası olmayan insanları öldürmenin, elçilikleri işgal edip yakıp yıkmamanın bu prensipler arasında bir dayanağı yoktur. Günümüzde sözde medeni dünyanın bu noktanın neresinde olduğu da hepimizin malumudur ama bu bizi aynı yanlışı yapmaya sevk etmemelidir.

Bir diğer önemli husus da, İslâm'da savaş ve silahlı mücadele kararının bir devlet otoritesi tarafından verilmesidir. Kişiler, gruplar, örgütler din adına da başka gayeler adına da savaş ve öldürme kararları veremez. Ancak bir devlet, yukarıda özetle bahsettiğimiz sebeplerden ötürü savaş kararı alır ve uygular. Bunun dışındaki kararların ve uygulamaların bir meşruiyeti yoktur.

Bugünkü halimiz maalesef her meselede olduğu gibi bu konuda da İslâm'dan ne kadar bîhaber ve uzak olduğumuzu gösteriyor. Her halife ve tabii başta Allah Resûlü (sallallahu aleyhi ve sellem) etrafa asker gönderirken; "Yaşlılara, kadınlara, çocuklara, kendisini ibadet ü taate vermiş ruhbanlara ve mabedlere ilişmeyiniz! Ağaçları yakmayınız! Hayvanlara dokunmayınız! Ve servetleri heder etmeyiniz." diye emirler veriyorlardı.

İnsafsız bir kısım art niyet sahiplerinin tarif ettiği gibi, Müslümanlık asla bir kılıç ve kan dini değildir. Vâkıa Efendimiz kılıç kullanmıştır. O'nun bu hususiyeti önceki peygamberler tarafından da haber verilmiştir. İncil O'nu anlatırken, "O'nun elinde kılıcı vardır." diye tarif eder. İcabında hak edenlerle yaka paça olacak ve savaşıacaktır. Bu şartlar altında Allah Resûlü, cihada memur edilmişti ve hasımlarıyla da yukarıdaki şartlar altında hesaplaştı.

Bugün başta Fransız İhtilali olmak üzere bir kısım özgürlükçü (!) hareketlerde kaç bin insanın can verdiğini biliyoruz. Her iki dünya savaşında, milyonlarca insan öldürüldü. Komünizm, yerleştiğı coğrafyalarda kan seylapları oluşturdu. Şimdilerde dünyanın değişik yerlerine özgürlük ve barış götürme iddiasıyla ortaya çıkanların aldıkları canın hadd ü hesabı yok. Bütün bunlar ortadayken İslâm'ı bir savaş dini, Müslümanları da terör elemanı olarak gösteren zihniyetin iyi niyetinden söz edemeyiz. Edemeyiz ama Müslümanların da basiretli olup bu yaygaralara malzeme oluşturacak tavır ve duruşlardan uzak durmaları gerekiyor.

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)